

PILISVÖRÖSVÁR

Fenntartható Városfejlesztési Stratégia
71/2022. (V.27.) Kt. sz. határozattal elfogadott dokumentáció
2022. június

Völgyzugoly Műhely Kft.

PILISVÖRÖSVÁR

FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A 71/2022. (V.27.) Kt. sz. határozattal elfogadva

*A SAJÁT ÉRTÉKEIBŐL ÉPÍTKEZŐ KERTVÁROSIS
KISVÁROS.*

Megbízó
Pilisvörösvár Város Önkormányzata
dr. Fetter Ádám polgármester
2085 Pilisvörösvár, Fő tér 1.
Tel.: +36 26 330 233

Tervező
Völgyzugoly Műhely Kft.
1024 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 13-15 II/5.
Tel.: 1-439-0491, 70-944-3015, 20-913-8575
www.vzm.hu, vzm@vzm.hu

2022. június
VZM 1685/21
pvv_fvs_220601.docx

VÖLGYZUGOLY MŰHELY

készült:

Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027
dokumentumsablon alapján

felhasználásra került:

Pilisvörösvár Integrált Fejlesztési Stratégia (munkaközi verzió), 2021

Beszámoló a Pilisvörösvári Polgármesteri Hivatal 2020. évi szakmai
tevékenységéről, 2020

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Gazdasági Programja (2019-2024)

Pilisvörösvár településfejlesztési koncepciója, 2013

Pilisvörösvár Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2008

Zöldövezet Környezetvédelmi és Munkabiztonsági Vállalkozás: Pilisvörösvári
Kistérségi Környezetvédelmi Programja, 2010

Rab Judit - Szemerey Samu: Az okos város fejlesztési Modellről

Lechner Tudásközpont: Okos város fejlesztési modell módszertani útmutató, 2017

Lechner Tudásközpont: Okos város fejlesztési modell módszertani útmutató, 2016

Balogh Károly: Az ingázás szerepe a közép-magyarországi régió lakosságának
foglalkoztatásában és Budapest munkaerő-ellátásában

Pilisvörösvár településfejlesztési koncepciójához, településrendezési eszközeinek
felülvizsgálatához készült megalapozó vizsgálat, 2013

Bodorkós Barbara: Társadalmi Részvétel a fenntartható vidékfejlesztésben: A
részvételi akciókutatás lehetőségei, doktori értekezés, 2010

Aláírólap

Stratégiai tervezés a Völgyzugoly Műhely Kft. részéről	Ferik Tünde vezető településrendező tervező TT/1 13-1259	
	Horváth Ágnes okl. településmérnök TT 01-6397 okl. tervező építészmérnök	
	Kéthelyi Gergely szociológus	
	Lévai Róbert Sándor szociológus	
Stratégiai tervezés az önkormányzat részéről	Kéthelyi Márton okl. tájépítészmérnök TK 01-5282 tájvédelmi szakértő	
	Strack Bernadett alpolgármester	
	Bakos László polgármesteri tanácsadó	
	Bándi Gábor pályázati tanácsadó	
Munkatárs	Marján Melinda okl. tájépítészmérnök	
	Sághy Bálint térinformatikus	
	Szatmári Péter tájrendező-kertépítő mérnök	

Tartalom

1.	Vezetői összefoglaló	8
1.1	Előzmények, a megbízás ismertetése	8
1.2	Az ITS és FVS helye a településfejlesztésben	8
1.3	A kívánt jövő elérésének útja	9
1.4	A kívánt jövő	10
1.4.1	Gazdasági környezet stabilizálása	10
1.4.2	Fenntartható városi környezet kialakítása	10
1.4.3	A közszolgáltatások hatékony működésének biztosítása	11
1.4.4	Hatékony városmarketing-tevékenység és imázsfejlesztés	11
1.5	A stratégia célrendszerének tervezési dimenziói	11
2	A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan	13
2.1	Partnerek definiálása	14
2.2	Partnerségi akciók, azok tartalma és ütemezése a tervezési folyamatban	15
3	Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés	18
3.1	Helyzetfeltárás	18
3.1.1	Településhálózati összefüggések.....	19
3.1.2	Rendezési és fejlesztési környezet	20
3.1.2.1	Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések	21
3.1.2.2	A területrendezési tervekkel való összefüggések	24
3.1.2.3	A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	30
3.1.3	A település társadalma	32
3.1.3.1	Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség.....	32
3.1.3.2	Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	35
3.1.3.3	Települési identitást erősítő tényezők.....	36
3.1.4	A település humán infrastruktúrája	36
3.1.4.1	Oktatás.....	36
3.1.4.2	Humán közszolgáltatások, egészségügy.....	39
3.1.4.3	Esélyegyenlőség biztosítása.....	40
3.1.4.4	Sváb hagyományok	40
3.1.5	A település gazdasága	41
3.1.5.1	A település gazdasági súlya, szerepköre.....	41
3.1.5.2	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	42
3.1.5.3	A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	43
3.1.5.4	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.).....	44
3.1.5.5	Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat).....	44
3.1.6	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	45
3.1.6.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	45
3.1.6.2	Gazdaságfejlesztési tevékenység	47
3.1.6.3	Foglalkoztatáspolitikai	47
3.1.6.4	Lakás- és helyiséggazdálkodás	47
3.1.6.5	Intézményfenntartás.....	48
3.1.6.6	Energiagazdálkodás	48
3.1.7	Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások.....	49
3.1.8	Zöldfelületi rendszer vizsgálata.....	52
3.1.8.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei	53
3.1.8.2	A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái.....	57

3.1.9	Közlekedés	58
3.1.9.1	Közúti közlekedés	60
3.1.9.2	Közösségi közlekedés	60
3.1.9.3	Kerékpáros és gyalogos közlekedés.....	61
3.1.9.4	Parkolás	61
3.1.10	Közművesítés.....	62
3.1.10.1	Víziközművek.....	62
3.1.10.2	Energia	63
3.1.10.3	Elektronikus hírközlés	64
3.1.11	Környezetvédelem	65
3.1.11.1	Talaj	65
3.1.11.2	Felszíni és a felszín alatti vizek	66
3.1.11.3	Levegőtisztaság és védelme	66
3.1.11.4	Zaj- és rezgésterhelés	67
3.1.11.5	Sugárzás védelem	68
3.1.11.6	Hulladékkezelés	68
3.1.11.7	Vizuális környezetterhelés	68
3.1.11.8	Árvízvédelem.....	68
3.1.11.9	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	68
3.1.12	Városi klíma	69
3.2	Területi lehatárolás	70
3.2.1	A városrészek lehatárolása, bemutatása	70
3.2.2	A várostérség lehatárolása, bemutatása	72
3.3	Helyzetértékelés, szintézis	74
3.3.1	Prosperáló város	76
3.3.2	Zöldülő város	77
3.3.3	Digitális város	78
3.3.4	Megtartó város	86
3.3.5	Kiszolgáló város.....	86
3.3.6	Szintézis összefoglalása	87
3.4	A város irányítási és működési modellje.....	89
3.4.1	Irányítási modell.....	89
3.4.2	Működési modell.....	90
3.4.3	Várostérségi koordináció	91
3.5	Kockázatok és lehetőségek értékelése	92
3.5.1	Prosperáló város	92
3.5.2	Zöldülő város	93
3.5.3	Digitális város	94
3.5.4	Megtartó város	94
3.5.5	Kiszolgáló város.....	95
3.5.6	Stratégiai szintű kockázatok.....	96
4	Stratégiai munkarész	97
4.1	Forgatókönyv elemzés	97
4.2	Jövőkép	106
4.3	A stratégia célrendszere	108
4.3.1	A részcélok és a programok bemutatása.....	113
4.3.2	A várostérség érintettségének leképezése a programok szintjén	126
4.3.3	A részcélok és a programok tervezési dimenziókkal való kapcsolata	129
4.3.4	A részcélok városrészekkel való kapcsolata.....	133
4.3.5	A részcélokhoz kapcsolódó programok városrészekkel való kapcsolata	134
4.4	A reziliens város a stratégiai célrendszerben	138
4.4.1	Prosperáló város	140
4.4.2	Zöldülő város	144
4.4.3	Digitális város	149
4.4.4	Megtartó város	151
4.4.5	Kiszolgáló város.....	155

4.5	A stratégia belső összhangja.....	157
4.6	A stratégia összhangja más stratégiákkal.....	158
5	Monitoring, kontrolling, indikátorok.....	160
5.1	FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során.....	160
5.2	Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana	161
5.3	A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana ...	169
6	Az irányítási és működési modell	170
6.1	A városirányítási modell indokolt módosításai.....	170
6.1.1	Az átfogó városirányítási rendszer változásai.....	170
6.1.2	A térségi koordináció mechanizmusainak változásai	171
6.1.3	Résztvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában	172
6.2	A városi működési modellt érintő tervezett változtatások	177
7	Cselekvési terv.....	177
7.1	Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése.....	177
7.2	Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása	189
7.3	Városi szintű beavatkozási területek részletezése.....	192
7.3.1	Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások.....	192
7.3.2	Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások	201
7.3.3	Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)	209
7.4	Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése	216
7.4.1	Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek.....	216
7.4.2	Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)	217
7.5	Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)	218
7.5.1	Zöld átállás menetrend.....	218
7.5.1.1	Jelenlegi zöld állapot bemutatása.....	218
7.5.1.2	A városi zöld átállást meghatározó dokumentumok	222
7.5.1.3	Célok megfogalmazása	222
7.5.1.4	A zöld fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása	223
7.5.2	Digitális átállás menetrend	230
7.5.2.1	Előkészítés.....	231
7.5.2.2	Célok megfogalmazása és rendszerezése.....	233
7.5.2.3	A digitális fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása.....	233
8	Finanszírozási terv	236
8.1	Elérhető és bevonható források számbavétele	236
8.1.1	Aktorok, meghatározó szereplők.....	238
8.1.2	Kitekintés.....	239
8.1.2.1	Pilisvörösvár és a környező települések gazdasági-társadalmi helyzetének bemutatása.....	239
8.1.2.2	Helyi fejlesztési stratégia fő célkitűzései	241
8.1.2.3	A helyi fejlesztések kapcsolódásának bemutatása a megyei célkitűzésekhez.	242
8.1.3	Egyéb kötöttségek és lehetőségek.....	244
8.2	Az üzleti modell bemutatása	245
8.2.1	Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve	245
8.2.2	A finanszírozási terv összefoglalója	248
8.2.2.1	Megtartó város beruházásai.....	249
8.2.2.2	Kiszolgáló város beruházásai	249
8.2.2.3	Digitális dimenzió beruházásai	249

8.2.2.4	Prosperáló dimenzió beruházásai	250
8.3	Fenntartható üzemeltetés	250
8.4	Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése	252
8.4.1	Ellátandó funkciók	254
8.4.2	Kulcsszereplők nevesítése	254
8.4.3	Intézményi modell bemutatása	255
9	Mellékletek	256
9.1	Antiszegregációs Terv.....	256
9.1.1	Helyzetelemzés és értékelés	256
9.1.1.1	A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése - a változások értékelése	257
9.1.1.2	A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) - a változások értékelése ..	258
9.1.2	Antiszegregációs terv	258
9.1.2.1	Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok	259
9.1.2.2	Szociális tervezés.....	259
9.1.2.3	Helyi szociális ellátórendszer támogatása.....	259
9.1.2.4	Szociálpolitikai intézkedések.....	259
9.1.2.5	A szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása (amennyiben releváns)	264
9.1.2.6	A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata	264
9.1.2.7	A beavatkozások ütemezése	264
9.1.2.8	Az antiszegregációs terv pénzügyi terve.....	266
9.2	Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása.....	267
9.2.1	Lakossági felmérés	267
9.2.2	Intézményi/ szervezeti felmérés	271
9.3	Finanszírozási terv beavatkozásokként	271
9.4	Működési térkép	275

1. Vezetői összefoglaló

1.1 Előzmények, a megbízás ismertetése

Pilisvörösvár hatályos településfejlesztési koncepciója 2014-ben került elfogadásra a 74/2014. (V.29.) számú határozattal. A hatályos településfejlesztési koncepció jóváhagyása óta az építésügyi és településrendezési jogszabályi környezetben jelentős változások léptek ugyan életbe - többek között módosították az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt (továbbiakban: Étv.), az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) kormányrendeletet (továbbiakban: OTÉK) -, de a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet (továbbiakban: Eljr.) már hatályban volt.

A város hatályos stratégiája (Pilisvörösvár Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája) viszont - az integrált településfejlesztési stratégia tartalmát, felépítését alapvetően befolyásoló Eljr. életbe lépése előtt, 2008 májusában készült, ami az akkori pályázatokhoz kapcsolódóan kiadott útmutató szerint készült. Így Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy új integrált településfejlesztési stratégiát (továbbiakban: ITS-t) készít, mellyel a Völgyzugoly Műhely Kft.-t bízta meg. Az ITS munkaközi, az önkormányzat által átnézett, elfogadott verziója 2021 őszén elkészült.

Az ITS készítésének ideje alatt kiderült, hogy a 2021-27-es forrásfelhasználás feltétele az Európai Unió elvárásait figyelembe vevő új dokumentum a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (továbbiakban: FVS) elkészítése. Így az ITS készítésével párhuzamosan, azon alapulóan készül jelen dokumentum is.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia és az Integrált Településfejlesztési Stratégia, valamint utód dokumentuma, a településfejlesztési terv elválnak egymástól. Míg az ITS készítésének feltételrendszerét az Eljr. rögzíti, és településfejlesztési eszközként a Miniszterelnökség hatáskörébe tartozik annak módszertani követelményeinek definiálása. Az FVS módszertanát a Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága (Irányító Hatóság) határozza meg.

Az ITS és az FVS azonos célrendszert, programokat és kapcsolódó projektelemeket (beavatkozásokat és intézkedéseket) határoz meg, mivel mindkét dokumentum Pilisvörösvárra és annak várostérségére vonatkozik, azonos (középtávú) időintervallumban. Az eltérés a dokumentumok között a tartalmi felépítésben található: míg az ITS az Eljr.-ben meghatározottaknak, az FVS az Irányító Hatóság által kibocsájtott Módszertani kézikönyv alapján készül. Mindkét dokumentum figyelmet fordít a reziliens város öt tervezési dimenziójára, valamint a várostérséggel való kapcsolatra, de az FVS tartalmi felépítése miatt e témakörökkel kiemelten foglalkozik.

A dokumentumok társadalmazása eltérő eljárásban zajlik: az ITS-é az Eljr.-ben meghatározottaknak megfelelően, az FVS-é a város által megfogalmazott partnerségi terv alapján. Az összhang és a széleskörű partnerség érdekében azonban mindkét dokumentumban felhasználásra kerül a másik dokumentumra érkezett megállapítások, észrevételek tartalmi információhalmaza.

1.2 Az ITS és FVS helye a településfejlesztésben

A településfejlesztési tervek (településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia) a település tervszerű, fenntartható, valamint gazdaságos fejlesztése és üzemeltetése érdekében, a település egészére integrált, stratégiai és területi alapú, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokra alapozott - a településrendezést elősegítő - fejlesztési dokumentumok.

A településfejlesztési tervek elsősorban településpolitikai dokumentumok, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Megalapozza és meghatározza a település fenntartható fejlődését: az életszínvonal növekedését, az életminőség javulását, a közösség gyarapodását a település hagyományait, a rendelkezésre álló kulturális, térbeli, táji adottságait felhasználva és nem kihasználva. A dokumentumok a döntési mechanizmus működtetéséhez szolgál útmutatóul, segítséget nyújt a település egyes érdekcsoportjainak, valamint a különböző szakágak közötti érdekek koordinálásához.

A településfejlesztési koncepció (továbbiakban: TFK) a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum. A TFK a település jövőbeni alakítását, fejlesztését tartalmazza.

Az ITS és az FVS középtávú, stratégiai szemléletű, de megvalósítás orientált tervezési dokumentum, amely meghatározza a település középtávú településfejlesztési tevékenységeit. Az ITS, az FVS részben összefoglaló dokumentuma az Önkormányzat meglévő fejlesztési dokumentumainak, részben rendszerbe szervezi az Önkormányzat fejlesztési elképzeléseit és mindezeket túl konkrét fejlesztési beavatkozásokat is tartalmaz.

Az FVS és az ITS a fejlesztéspolitika hatékony eszköze, mert

— **Integrált szemléletű**

A dokumentum integrált jellege abból adódik, hogy az Önkormányzat szakpolitikai (gazdaságfejlesztés, társadalom és szociálpolitika, környezetfejlesztés) elképzeléseit összefogja, illetve vizsgálja és épít e területek szinergiájára.

— **Rendszerszintű gondolkodást tesz lehetővé**

Egyidejűleg képes figyelembe venni a település belső gazdasági, műszaki, társadalmi és környezeti körülményeit, valamint a külső hatásokat és kihívásokat. A fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, megvalósítási és fenntartási módját is összefüggéseiben kezeli.

— **Operatív döntéseket megalapozó stratégiai dokumentum**

Olyan stratégiai dokumentum, aminek feladata a jövő kihívásaira való felkészülés. Tartalmazza a településfejlesztés célrendszerét, a fejlesztések feltételeit és azt a cselekvési stratégiát, ami megalapozza a konkrét fejlesztési beavatkozásokat. A dokumentum 7-8 évre rögzíti a település által megvalósítandó jelentősebb fejlesztési programokat.

Az ITS és FVS feladata a mai kor szellemének megfelelő, olyan középtávú fejlesztési irányokat adni Pilisvörösvár számára, melyek a hosszú távú fejlesztési célok megvalósulása felé segítik a települést.

1.3 A kívánt jövő elérésének útja

A településfejlesztési tervekben az önkormányzat a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével rövid, közép- és hosszú távra rendszerbe foglalja településfejlesztési szándékait, ennek keretében meghatározza a település jövőképét, a jövőkép megvalósítása érdekében meghatározza az integrált fejlesztési célokat és a célok elérését szolgáló feladatokat, az egyes integrált fejlesztési célokhoz és a feladatokhoz rögzíti a fejlesztési céladatokat és a fejlesztési akcióterületet, egyben javaslatot tesz - a település térbeli, fizikai rendszerébe illesztve - az akcióterület hasznosításának jellegére és módjára, a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló egyéb területek meghatározásával együtt.

Pilisvörösvár jövőképét és célrendszerét (átfogó célokat, részcélokat) a TFK tartalmazza, melyek hosszú távra szólnak. A kívánt jövőkép megvalósulása a részcélokon keresztül a cél elérését támogató programokon és a kapcsolódó projektelemeken (intézkedéseken, beavatkozásán) keresztül - az ITS-ben és FVS-ben foglaltak megvalósulásával - érvényesül.

A fejlesztési stratégia átfogó célonként mutatja be a részcélokat és a hozzájuk tartozó programokat, kapcsolódó projektelemeket. A fejlesztési stratégiában szereplő programok, projektelemek településrész szintű bontásban is bemutatásra kerülnek.

A projektelemek a programokhoz kapcsolódnak. Egy-egy projektelem néhol igen hasonló (vagy akár azonos is) lehet különböző programok esetében. Jelen stratégia tervezési szemlélete, hogy az egyes programokhoz minél részletesebben tárja fel a kapcsolódó projektelemeket. Számos projektelem több programhoz is kapcsolódhat, így az „ismétlések” emiatt adódnak.

A célok megvalósulása érdekében az ITS-ben, illetve az FVS-ben középtávra előirányzott tematikus programok, intézkedések és beavatkozások (térbeli) viszonya vizsgálatra kerül, a stratégia kijelöli azokat a projekteket, melyek megvalósítása elengedhetetlen a hosszú távú célok elérése érdekében, valamint meghatározza az egyes projektek, beavatkozások típusait.

A stratégiaalkotás során a célrendszerhez illeszkedő tematikus programok, intézkedések és beavatkozások kerültek megfogalmazásra, melyek illeszkednek a TOP Plusz pályázatban meghatározott feltételekhez. De az FVS teljes tervezéssel készül, és nem korlátozódik csupán a TOP Plusz forrásainak a felhasználására, ezáltal is biztosítva a kiadott Fenntartható Városfejlesztési Stratégiák Kézikönyvével való összhangot, és ezáltal támogatva a várost a fenntarthatóság, különösképpen a pénzügyi fenntarthatóság és forráskombináció megvalósításában egy reziliens, zöld és digitális átmenetet szolgáló, várostérségben gondolkozó városfejlesztési gyakorlat kialakításában.

1.4 A kívánt jövő ¹

A város fejlődése, versenyképességének javítása és az itt és a várostérségében lakók megfelelő életkörülményeinek és munkalehetőségeinek biztosítása érdekében szükséges a város működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz)szolgáltatásainak hatékonyság-elvű fejlesztése. Pilisvörösvár célja, hogy a gazdasági potenciál növekedésével, a térségi szerepkör erősödésével párhuzamosan Pilisvörösvár élhető, környezeti szempontból magas minőségű, a lakosság és az idelátogatók számára egyaránt vonzó hely legyen.

1.4.1 Gazdasági környezet stabilizálása

- A város gazdasági alapját a helyi vállalkozásoktól befolyt adóbevételek adják, amelyek döntően nem egy szektorra koncentrálódnak, azonban stabilitását néhány meghatározó piaci szereplő adja. A versenyképesség növelése érdekében kiemelt fontosságú a beruházást ösztönző intézkedések.
- A hosszú távú gazdasági kiszámíthatóság érdekében a vállalkozóbarát környezet kialakításával, az itt lévő és ide települő vállalkozások számára partnerség biztosítása az önkormányzat részéről;
- A város és várostérség adottságaira építve ki kell alakítani minőségi helyi (bio)termékek helyiértékesítésének feltételeit, régiós központtá válni;
- A stabil és diverzifikált gazdasági struktúra fenntartásához fontos a fejlett és innovatív vállalkozások ösztönzése, a tevékenységüket segítő infrastruktúra megteremtése, fejlesztése.

1.4.2 Fenntartható városi környezet kialakítása

- Megújuló energiák részarányának növelése az energiafelhasználásban, megújuló energiahasznosításon és energiaracionalizáláson alapuló projektek és tevékenységek támogatása;
- A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása a gyalogos és a kerékpáros közlekedést ösztönző megoldásokkal, a közösségi közlekedés feltételeinek javításával;
- Zöldterületek felújítása, bővítése, változatosabb tétele különböző rekreációs funkciókkal (játszótér, sétány, sportcsarnok, sportpálya, uszoda stb.).
- A természeti és épített környezet állapotának további javítása a vonzó településkép, magas életminőség és értékálló ingatlanállomány biztosítása érdekében.
- A fenti környezet alapjait egy saját tulajdonú városüzemeltetési nonprofit gazdasági társaság magasszintű üzemeltetésével lehet biztosítani.

¹ A Gazdasági program, az IVS, a TFK és az ITS alapján

1.4.3 A közszolgáltatások hatékony működésének biztosítása

- A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének további erősítése “nyitott kapuk politikája”, a belső folyamatok optimalizálása;
- A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés, szakképzés ösztönzése, feltételeinek megteremtése;
- A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer bővítése, fejlesztése;
- A társadalmi különbségek mérséklése a komplex szociális ellátó rendszer továbbfejlesztésével;
- A főzőkonyha működtetésének stratégiai átalakításával, költségvetés egyik meghatározó bevételi forrásává emelésével.

1.4.4 Hatékony városmarketing-tevékenység és imázsfejlesztés

- Vonzó, „zöld városkép” kialakítása további beruházásokkal, szabályozási eszközökkel, civil szervezetek segítségével, és az ingatlan tulajdonosok ösztönzésével, városképet meghatározó elemek fejlesztésével;
- Pilisvörösvár, mint identitás modernizálása és megerősítése egy nyitott, fejlődő és fejlődőképes település arculatának kialakításával, amely lakossági megtartó-erő, települési vonzerő és befektetési célterületként is előnybe tudja helyezni a várost versenytársaival szemben;
- A civil szervezetek, mint a város, a várostérség hírnevének meghatározó szereplőinek támogatásával, helyzetbe hozásával (legyen szó sportról, hagyományról, egészségmegőrzésről, polgári védelemről stb.) történik;
- A társadalom közösségi életének fejlesztése a helyi lakosok igényeinek folyamatos monitorozásával, a városfejlesztési tevékenységben a társadalmi részvétel további elősegítésével, és a helyi identitástudatot is erősítő az itt lakókat és a térség lakóit célcsoportnak tekintő rendezvények, a város nagy múltú német nemzetiségi hagyományainak értékeire és adottságaira építő programok és kulturális tevékenységek segítségével.

1.5 A stratégia célrendszerének tervezési dimenziói

A stratégiakészítés folyamán fontos a rugalmasság, az igényekhez való alkalmazkodás lehetősége, valamint, hogy a város élhetősége szempontjából a világunk változásaira adott válaszlehetőség biztosított legyen. Ennek érdekében a stratégia modern szemléletű, az élhetőséget, fenntarthatóságot alapul vevő dimenziókat vesz figyelembe. Reziliens város ernyődimenzió szerint egy város lehet

- mozgósítható tartalékokkal felvértezett, több lábon álló,
- komplex rendszereket szinergikus módon működtető,
- kellő ellenállási képességekkel rendelkező,
- reflektív, reagálásra és tanulásra képes,
- a helyi erőforrások, rendszerek és folyamatok kreatív újrahangolására képes
- transzparens és inkluzív módon működő város.

Pilisvörösvárnak egy folyamatosan változó gazdasági - technológiai környezethez, az éghajlatváltozás kihívásaihoz és a klímasemlegességi célok eléréséhez, a digitalizáció folyamataihoz, váratlan külső veszélyhelyzetekhez kell alkalmazkodnia, mint amilyen egy világszintű járványhelyzet, és mindezek társadalomra gyakorolt hatásai. Ezeket kell figyelembe venniük városfejlesztési jövőkép és stratégia megfogalmazása során, melyek egyúttal hatással vannak a városfejlesztés gazdasági - társadalmi peremfeltételeire is. A városok alkalmazkodóképessége kiemelt fontosságúnak bizonyul a következő évtizedben.

A városi folyamatok összetettek, a tervezési dimenziók nem minden területen választhatók el egymástól. Egyes területeken a dimenziók egymással szoros összefüggésben, míg máshol egymással párhuzamosan vannak jelen, néhol az egyik jóval dominánsabb a többihez képest, mégis együttesen biztosítják az utat Pilisvörösvár kívánt jövőképe felé.

A stratégia célrendszere 5 komplex tervezési dimenzió köré szerveződik:

Prosperáló város
(PV)

A prosperáló (gazdaságilag több lábon álló) város stratégiai szempontjai:

- diverzifikált és innovatív gazdaság
- helyi beágyazottságú és erőforráshatékony gazdaság
- fenntartható, klímasemleges gazdaság
- működő helyi gazdasági ökoszisztéma, hálózatok
- komplex helyi befektetésösztönzési és gazdaságfejlesztési eszköztár
- hatékony és transzparens helyi gazdaságfejlesztési menedzsment

Zöldülő város
(ZV)

A zöldülő (energia független) város stratégiai szempontjai:

- a város energiaellátásának zöldítése, alternatív energiaforrások bevonása, energiafüggőségének csökkentése
- elmozdulás a klímasemlegesség irányába, hozzájárulva a nemzeti célokhoz
- gazdaság zöldítése, körforgásos gazdaság
- szennyezettség csökkentése
- helyi zöld ökoszisztémák védelme

Digitális város
(DV)

A digitális város stratégiai szempontjai:

- a lakosság életminőségének, „jól létének” növelése a cél (nem önmagában a digitalizáció)
- hangsúly a városi működés hatékonyságának növelésén
- digitális válaszok a város valós problémáira
- Feltételrendszer biztosítása szolgáltatói és használói oldalon (edukáció, személetformálás)
- törekvés hosszabb távon városüzemeltetési szolgáltatások rendszerszintű összekapcsolására - adatbázisok integrációja

Megtartó város
(MV)

A megtartó város stratégiai szempontjai:

- esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése (szolgáltatások elérhetősége)
- igényekre szabott szolgáltatások lehetőségének biztosítása (köz és piaci szolgáltatók)
- civil / alulról építkező kezdeményezések érvényesülése (probléma megoldás)
- felzárkóztatás, integráció szempontjainak fokozott érvényesítése
- a helyi gazdaság megtartó potenciáljának erősítése (a spektrum mindkét végén)

Kiszolgáló város
(KV)

A kiszolgáló (optimális területhasználatú) város stratégiai szempontjai:

- hálózatokba szervezett városi fizikai infrastruktúra
- megfelelő (közmű)szolgáltatási mix
- élhető módon beépített és megszervezett város
- komplex, minden szereplőt kiszolgáló funkciók
- térségi szervező szerep és funkciók
- minimális környezetterheléssel működő város

Pilisvörösvár esetében a fenti tervezési dimenziók általánosan jelen vannak, de a „zöldülő város” a legerősebb, hiszen a város kívánt jövőképe is azt mondja: Pilisvörösvár a saját értékeiből építkező (mint önfenntartásra törekvő) kertvárosias (mint magas zöldfelületi arányú) kisváros. Pilisvörösvár egyik horizontális célja az önfenntartásra való törekvés, mely az energiafüggetlen, „zöldülő város” tervezési dimenzióval teljes mértékben összecseng.

Pilisvörösvár már elindult a „digitális város” irányába, a város már ma is rendelkezik saját applikációval, melyen nyomon lehet követni a város legfontosabb történéseit, problémát lehet bejelenteni, elérhető az önkormányzati TV adása. Az applikáció bővítésével szemléletformáló kampányok indíthatóak, amelyen keresztül a lakossági igényeknek megfelelő applikációs funkciókat vezethet még a város.

2 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan

Tekintettel arra, hogy a 2021-2027 közötti európai uniós programozási időszakra felkészülés, tervezés keretében a korábbi Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatára kerül sor, így Pilisvörösvár részben a rá vonatkozó Partnerségi Terv segítségével biztosítja az FVS széles körű társadalmasítását.

A Partnerségi Terv elkészítése során arra törekedtünk, hogy az érintettek azon körét sikeresen vonjuk be a folyamatos, rendszeres egyeztetésekkel érintettek körébe, akik meghatározó szereplői voltak korábban is a tevékenységükkel, információikkal, véleménynyilvánításukkal a helyi, térségi fejlesztéseknek.

Pilisvörösvár stratégiai tervezésének összeállítása a partnerség elvének alkalmazásával történik.

A társadalmi egyeztetési folyamat során az alábbi alapelvek érvényesülnek:

- Tervezhetőség és strukturáltság

A társadalmi egyeztetés koordináltan, a vélemények fogadása meghatározott szempontrendszer szerint, a partnerek bevonásával, strukturáltan történik.

- Folyamatos információnyújtás és információszerzés

Az összes partner esetében alapvető fontosságú a megfelelő időben történő információnyújtás és információszerzés.

- Partnerség

A partnereket egyenrangú feleknek kell tekinteni, az érintettek mindegyikének lehetősége van egyeztetésre, valamennyi beérkezett (értékelhető) véleményt figyelembe kell venni.

- Bizalom

A partnerek számára biztosítani kell, hogy a döntéshozatalról érdemi információkat kapjanak, a beküldött véleményeikre érdemi visszajelzéseket kell küldeni.

- Koncentráltság és konszenzus

Fontos, hogy a partnerek tudják, ismerjék a társadalmi egyeztetések hasznosságát és tisztában legyenek azzal, hogy az elhangzott javaslatok az egyeztetésekbe beépíthetők.

- Nyitottság, nyilvánosság és átláthatóság (Transzparencia)

Az egyeztetési folyamatba az érintettek bármelyik fázisban bekapcsolódhatnak. Fontos cél az érintettek minél szélesebb körének elérése, megszólítása. Az egyeztetési folyamat során biztosítani kell a legszélesebb nyilvánosságot és minden információhoz való hozzáférést (Internet, írott és elektronikus média).

- Közérthetőség és hatékony kommunikáció

Az egyeztetési folyamatok során biztosítani kell, hogy mindenki számára elérhető kommunikációs csatornán folyjanak az egyeztetések a lehető legközérthetőbb nyelvezetet használva.

- Dokumentáltság

Az egyeztetések lépései, az abban résztvevő partnerek véleménye teljeskörűen dokumentált kell legyen.

- Folyamatos monitoring, visszacsatolás

Az egyeztetések a prioritások kialakításától kezdve a végleges változat megvitatásáig folyamatosan zajlik. Érdemi dialógus jön létre az észrevételek, javaslatok strukturált feldolgozása és megválaszolása során. Vizsgálni kell, hogy a társadalmi egyeztetés megfelelően zajlott-e le, az érintettek véleménye megfelelően beépítésre került-e, az előre rögzített tervezés érvényesült-e a megvalósítás során.

- Esélyegyenlőség

Az egyeztetésének teljes folyamatában érvényesül a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség.

A koronavírus járvány következtében előállt veszélyhelyzet felülírta a személyes találkozásokat is feltételező társadalmi párbeszédet és a partnerség kialakításával összefüggő feladatokat az online térbe, írásos formába terelte.

2.1 Partnerek definiálása

Az önkormányzat és a helyi civil egyesületek közötti partnerség a település egyik mozgatórugója, melyben az önkormányzat anyagilag is támogatja a civil szervezeteket, a szervezetek pedig lehetőségeik szerint és tevékenységi körüktől függően támogatják az önkormányzat munkáját, megmozdulásait, rendezvényeit. A Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Egyesület, a két polgárőr egyesület közreműködése szinte állandó a városi rendezvényeken, amelyen rendszeres résztvevők a nemzetiségi egyesületek, nyugdíjas egyesületek, kulturális és oktatási civil szervezetek. Sok egyéb egyesület városi szintű kezdeményezéseket is szervez, míg a sportegyesületek által szervezett gyermektáborok, sportesemények is zajlanak.

Pilisvörösvárnak Németországban és Erdélyben van partnertelepülése: Wehrhimmel 1984 óta ápolja a kulturális kapcsolatokat, Gröbenzell-lel 1990-ben, Gerstettennel 1996-ban írta alá az önkormányzat a hivatalos testvérvárosi kapcsolatokról szóló oklevelet. Az erdélyi Borszékkal 2009 óta áll a város hivatalos partnerkapcsolatban. A testvértelepülésekkel való kapcsolattartás rendszeres levélváltások, kölcsönös látogatások és kulturális programok (zenei, néptánc) szervezése révén valósul meg.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének (az 5/2019. (III. 29.) és a 13/2021. (X. 1.) önkormányzati rendeletekkel módosított) 5/2017. (II. 27.) önkormányzati rendeletének 2.8-a konkrétan meghatározza a partnerek körét. Partnernek számít a város közigazgatási területén ingatlannal rendelkezni jogosult természetes vagy jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, a pilisvörösvári székhellyel, telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezet, a pilisvörösvári székhellyel, telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezet. Az FVS készítése és a dokumentumban foglalt, tervezett projektek megvalósítása során az önkormányzat a Pilisvörösvár várostérségének lakosait is partnernek tekinti.

Az önkormányzat legfőbb partnere Pilisvörösvár életében a lakosság és az intézmények. A napi tájékoztatás mellett kiemelten fontosnak tartja város vezetése a lakosok által észlelt problémák kezelését és a folyamatos kapcsolattartást. Nap, mint nap érkezik a lakosságtól észrevétel, bejelentés, valamilyen probléma vagy megoldandó feladat okán, a hagyományos csatornákon (személyesen, elektronikus úton), valamint a közösségi médián keresztül is. Ezért vezette be az okostelefonon használható applikációt, mely díjmentesen letölthető és a folyamatos, modern, digitális kapcsolattartásra kiváló lehetőséget biztosít. Az intézményekkel is kiemelten fontos a folyamatos kapcsolattartás, az ő véleményük, javaslatuk is kikérésre és beépítésre került.

Az FVS-sel párhuzamosan készül az ITS. Az ITS-t a **polgármester egyezteteti**, a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel, a helyi adottságoknak megfelelően, az államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal (az érintettekkel). Az önkormányzat – a teljes körű nyilvánosság biztosításával – a tervezés előtt döntött a településrendezési és településképi eszközök készítésével, módosításával kapcsolatos partnerségi egyeztetés szabályairól, amelynek során meghatározta:

- az egyeztetésben résztvevők (a partnerek) tájékoztatásának módját és eszközeit,
- a javaslatok, vélemények dokumentálásának, nyilvántartásának módját,
- az el nem fogadott javaslatok, vélemények indokolásának módját, a dokumentálásuk, nyilvántartásuk rendjét,
- az elfogadott dokumentum nyilvánosságát biztosító intézkedéseket.

Az önkormányzati szándékokkal és a fejlesztéssel érintett területtel kapcsolatban az érintett területi, települési önkormányzat tájékoztatást adott a koncepció és rendezési eszközök készítését befolyásoló terveiről, észrevételeket tett, az államigazgatási szervek pedig

- ismertették – a hatáskörükbe tartozó kérdésekben – a településre vonatkozó jogszabályon alapuló követelményeit és a koncepció tartalmi követelményeivel kapcsolatos elvárásait, a települést érintő ágazati elhatározásokat,
- nyilatkoztak arról, hogy az eljárás további szakaszaiban részt kívánnak-e venni,
- teljesítették adatszolgáltatási kötelezettségüket, és
- felhasználásra biztosították a stratégia készítéséhez szükséges adatokat.²

² Az ITS előzetes véleményezési szakasz során érkezett észrevételek összefoglalóját az ITS 1. melléklete tartalmazza. Az ITS-hez érkezett olyan releváns észrevételek, melyek a stratégiai tervezést támogatják, tartalmilag beépítésre kerültek az FVS-be és az ITS-be egyaránt.

2.2 Partnerségi akciók, azok tartalma és ütemezése a tervezési folyamatban³

Az ITS előzetes tájékoztatása az önkormányzat honlapján, facebook oldalán, valamint a közterületi hirdetőfelületen való együttes közzétételével történt, ahol az önkormányzat kérte a lakosság, a civil szervezetek partnerségi egyeztetés alá való bejelentkezését és véleményük, fejlesztési javaslataik megküldését. A lakosság kérdőívet is tölthetett ki online felületen, melynek eredményét jelen dokumentum 9.2.1. melléklete és az ITS 5. melléklete is tartalmazza.

Az ITS tervezetét a polgármester véleményezésre majd megküldi az egyeztetésben résztvevőknek. A tájékoztatás lakossági fórum megtartásával, továbbá az elkészült tervezetnek az önkormányzat honlapján, a közterületi hirdetőfelületen és a helyi lapban való együttes közzétételével történik várhatóan 2022 első negyedévében.

Az FVS tervezetét az Irányító Hatóság véleményezi. Az FVS társadalmazásának menetét a Partnerségi terv tartalmazza, lásd a lenti táblázatban.

A vélemények alapján véglegesített dokumentumokat az önkormányzat a megállapításról szóló döntés mellékleteként fogadja el. Az elfogadott stratégiákat az önkormányzata honlapján teszi majd közzé. Az ITS esetében az elfogadásáról és a honlapon való közzétételéről értesítést küld az egyeztetésben részt vevők számára. Az elfogadások várhatóan 2022 első felében történnek meg.

FVS és a hozzá kapcsolódó projektek partnerségi egyeztetésének folyamata:

Munkafázis	Ütemezés	partnerek/résztvevők	bevonás módja	Egyéb releváns információk
Megalapozott jövőkép	2021. augusztus	Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó	Munkamegbeszélés	Munkaindító megbeszélés előkészítése
	2021. augusztus	Polgármester, Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Műszaki osztály, Műszaki tanácsnok, Településtervező, Főépítész	Munkamegbeszélés	Munkaindító megbeszélés; ITS munkaközi anyag előirányzása, mint alapidokumentum; egyéb dokumentumjegyzék átadása, cikk
	2021. szeptember	Lakosság	kérdőív	Helyzetértékelés és probléma feltárás; Jövőkép, fejlesztési prioritások meghatározása; kérdőív online megjelenés
	2021. szeptember	Civil szervezetek, intézményi szereplők képviselői	Kérdőív, személyes egyeztetés, elektronikus javaslattétel	Helyzetértékelés és probléma feltárás; Jövőkép, fejlesztési prioritások meghatározása; kérdőív online megjelenés, írásos megkeresés
	2021. szeptember	Irányítóhatósági egyeztetés/PM, Polgármester, Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Településtervező	Konzultáció	FVS készítés lépéseinek, tartalmának, határidőknek egyeztetése; főbb iránymutatások meghallgatása; Fotó; cikk
	2021. szeptember-november	Irányítóhatósági PM, Pest Megye, Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Településtervező, TVP készítő	Workshop, továbbképzés	Stratégiaalkotás bemutatása, elvárások ismertetése, FVS követelmények iránymutatásai, fotó, cikk

³ A módszertani kézikönyv és az FVS dokumentumsablonjához képest eltérés, hogy jelen fejezet összevontan tartalmazza az akciókat és azok ütemezését. Az összevonást a szoros tartalmi kapcsolódás indokolja.

Munkafázis	Ütemezés	partnerek/részt- vevők	bevonás módja	Egyéb releváns információk
Stratégiai célok meghatározása	2021. szeptember	Polgármester, Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Képviselők - Munkacsoport	Stratégia tervezés, fejlesztések, beruházások meghatározása	Munkacsoport létrehozása, FVS alapidokumentuma
	2021. szeptember-december	Településtervező, Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, főépítész	Stratégiai egyeztetés, munkamegbeszélés	ITS munkaközi anyag elkészült, indulhat az FVS-re konvertálás, dokumentálás
	2021. szeptember-december	Településtervező, Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, TVP készítő	konzultáció, ITS munkaközi anyag véleményezése; FVS ITS-től eltérő fejezeteinek egyeztetése, további munkamenet meghatározása	FVS dokumentumba az elhangzottak átültetése, dokumentálás
	2021. október	TVP készítő, Alpolgármester	Mélyinterjú, finanszírozási fejezet	TVP előkészítése
Megvalósítás rendszerének alakítása - Zöld és Digitális átállás azonosítása	2021. október	Intézmények	Szóbeli egyeztetés	Intézményi fejlesztések egyeztetése, finanszírozási feltételek meghatározása
	2021. október	Polgármester, Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Képviselők - Munkacsoport	Munkamegbeszélés	Azonosított stratégiai célok, helyzetfeltárás értékelése, szervezetet működést érintő folyamatleírások, projektekbe bevonandó szervezetek azonosítása
	2021. október	Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, hivatal vezetői	Munkamegbeszélés	Azonosított stratégiai célok, beruházások jövőbeni hatása a hivatali szervezetre, felkészülés működésben és szervezetben
Projektdefiniálás - Zöld és digitális átállás beépítése	2021. október-november	Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Műszaki osztály, Műszaki tanácsnok	Munkamegbeszélés	Korábbi szakaszokban azonosított projektek költségkeretének meghatározása; tervek, engedélyek meghatározása; pénzügyi fenntarthatóság
	2021. november	Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Műszaki tanácsnok	Munkamegbeszélés	Beavatkozások prioritizálása, finanszírozási terv, dimenziós átállások azonosítása, projektek időbeli összehasonlíthatósága
	2021. november	Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Településtervező, TVP készítő	Munkamegbeszélés	FVS, TVP munkaközi anyag
	2021. december	Pest Megye Önkormányzat	Véleményezés	FVS munkaközi anyag átadása, Pest megye támogató nyilatkozat
	2021. december	PM	FVS pályázat	FVS, TVP munkaközi anyag, cikk
	2022. január	PM	Döntés	FVS, TVP véleményezés

Munkafázis	Ütemezés	partnerek/részt- vevők	bevonás módja	Egyéb releváns információk
Fenntartható megvalósítás	2022. február	Képviselőtestület	Testületi döntés	FVS, TVP képviselőtestületi véleményezése, cikk
	2022. február	PM	Támogató okirat	cikk
	2022-2027	Polgármester, Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Képviselők - Munkacsoport	Munkamegbeszélés	Projektszintű egyeztetések, terveztetés, látványtervek, megvalósítás üteme
	2022-2027	Lakosság, civil szervezetek, intézmények, képviselőtestület	Kérdőív, személyes vagy online egyeztetések, testületi ülések	Projektszintű társadalmi egyeztetések, terveztetés, látványtervek, megvalósítás üteme
	2022-2027	Polgármester, Alpolgármester, Műszaki tanácsnok, Műszaki osztály, Pályázatiíró	Árajánlatok, tervek, engedélyek	Projektelőkészítés, indítás, cikk
	2022-2027	Képviselőtestület	Testületi döntés	Projektelőkészítés
Monitoring	2022-2027	Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Műszaki tanácsnok, Műszaki osztály, Pályázatiíró	Jelentések, beszámolók, ellenőrzések, értékelések előkészítése, munkamegbeszélés	Folyamatos ellenőrzések, mérések, beszámolók, jelentések előkészítése a megvalósult projektek alapján az indikátorok viszonylatában
	2022-2027	Irányítóhatóság/PM , Képviselőtestület	Jelentések, beszámolók, ellenőrzések, értékelések, testületi döntés	Folyamatos ellenőrzések, mérések, beszámolók, jelentések a megvalósult projektek alapján az indikátorok viszonylatában
Visszacsatolás	2027	Alpolgármester, Polgármesteri tanácsadó, Műszaki tanácsnok, Műszaki osztály, Pályázatiíró	Munkamegbeszélés , Következtetések	Indikátor elemzések alapján következtetések levonása, jövőben stratégiai célok megalapozásához, záróbeszámolók előkészítése
	2027	Irányítóhatóság/PM , Képviselőtestület	Záróbeszámolók, testületi döntés	

A végrehajtási ciklusban, azaz az FVS (és az ITS) végrehajtási szakaszában tervezett részvételi akciók leírását – a fejlesztések típusainak megfelelően – a 6.1.3. fejezet tartalmazza.

3 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés

A megalapozó vizsgálat célja és feladata, hogy elsősorban bemutassa a település és vonzaskörzetének a konfliktusait, fejlődési lehetőségeit, mintegy kijelölve a település fejlődése irányát.⁴

3.1 Helyzetfeltárás

Pilisvörösvár több mint 14.000 lakosával a Pilisi-medence legnagyobb lélekszámú települése, 1997 óta város, 2005-től a Pilisvörösvári kistérség központja, 2012-től járási székhely.

Pilisvörösvár település GPS koordinátái: 47.621 / 18.911, irányítószáma 2085.

Terület (ha)	2 430
- Belterület	567
- Volt zártkert	161
- Külterület	1 702
Lakosság (fő)	14 444
- munkaképes korúak száma	9 406
- regisztrált munkanélküliek száma	113
Lakásállomány (db)	4 996

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)/Területi statisztikai adatok rendszere/2019. dec./, www.teir.hu

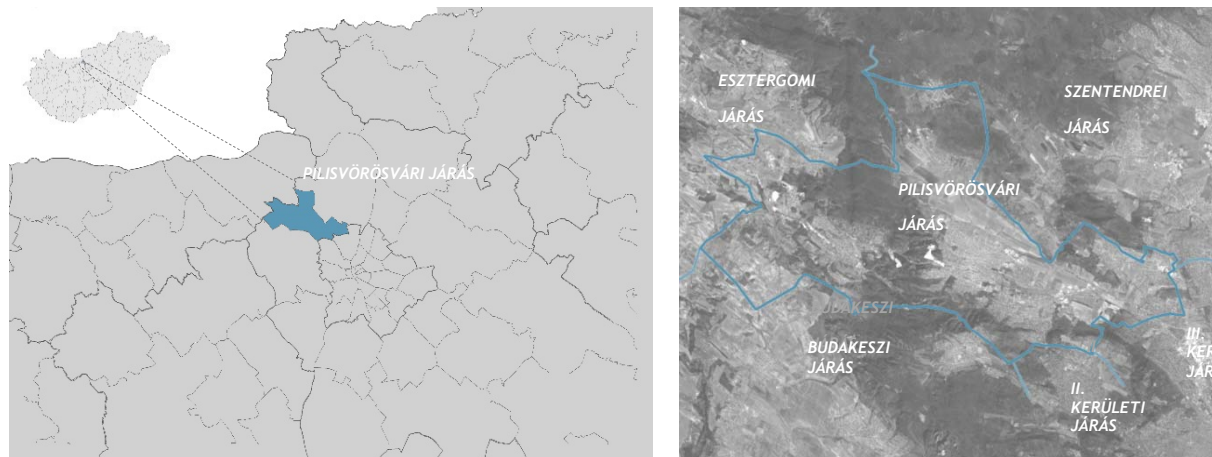
Pilisvörösvár elhelyezkedése

⁴ A megalapozó munkarész Pilisvörösvár hatályban lévő TFK-hoz készült megalapozó vizsgálata és a készülő ITS aktualizált helyzetértékelése alapján készült.

Pilisvörösvár a Budapesti agglomeráció északnyugati részén, a fővárostól 20 km-re fekszik a Budapest - Dorog - Esztergom tengely (10. sz. főút) középső részén. A város biztosít kapcsolatot a főváros és a határon átnyúló közvetlen térségi kapcsolatokkal rendelkező, északi országrész középső területei között.

3.1.1 Településhálózati összefüggések

A közigazgatási feladatok közül Pilisvörösvár járás központként a helyi ügyek mellett több térségi feladatot is ellát. A városban működik a járási építéshatóság és gyámhivatal, emellett a településen okmányiroda is üzemel.

Pilisvörösvári járás elhelyezkedése és környezete

Pilisvörösvár vonzáskörzete a járási határokon túlnyúló funkcionális várostérség, az agglomeráció részeként nagytérségi szinten is meghatározó a szerepköre: a Pilis részeként kiemelt szerepet játszik a fővárost körülvevő „zöld gyűrű” kialakításában, megtartásában, mely a nemzetközi szintű metropolisztérség élhetőségét biztosítja. A város számos nemzeti szinten is elismert cégnek ad otthont (pl. Szamos Marcipán Kft., Terranova, UBM, Liegl&Dachser Logisztikai Kft.)

Pilisvörösvár járási központként több központi funkciót lát el a térségben. Ezek közé tartozik az alap- és középfokú oktatás, az egészségügyi szakellátás, különböző szociális ellátások, továbbá a speciális járási közigazgatási feladatok is.

Az alapfokú oktatási feladatokat öt óvoda (Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda székhelye és tagintézményei), három általános iskola (Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Általános Iskola, Pilisvörösvári Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola és az alapítványi Piliscsabai Palánta Általános Iskola) és egy művészeti iskola (Pilisvörösvári Cziffra György Alapfokú Művészeti Iskola) látja el. Az oktatási intézmények a pilisvörösvári gyerekek mellett a környéki - Pilisvörösvári tankerülethez tartozó - települések azonos korú gyerekeit is fogadják. A Friedrich Schiller Gimnáziumba az ország számos pontjából érkeznek tanulók, mivel kéttannyelvű képzése országos szinten is kiemelkedő.

A kisgyermekek bölcsődei ellátását a Pilisvörösvári Tipegő Bölcsőde 26 férőhellyel rendelkező, 2 csoportos intézménye biztosítja. A bölcsődei férőhelyek száma bővítésre szorul, új intézmény létesítése szükséges. A Tipegő Bölcsőde 5-7 évre vonatkozó jövőképeben egy új intézmény építése szerepel, ahol a szakmai munka, a szervezetet érintő új célok, irányok, fejlesztési tervek megvalósulnak. Céljuk családbarát, támogató intézményként új tapasztalatok nyújtása, más gyermekekkel való kapcsolatteremtés megteremtése, illetve a családok számára együttműködés és segítség biztosítása. A Tipegő Bölcsőde konkrét infrastrukturális fejlesztése az udvar felújítása. Az eszköz- és szervezetfejlesztés, a kapcsolati hálózatok fejlesztése nem szerepel a fejlesztési elképzelések között.⁵

A térségi szociális ellátást több intézmény is szolgálja: az önkormányzati fenntartású, idősök nappali ellátását biztosító Napos Oldal Szociális Központ, az egyházi fenntartású Szent Erzsébet Idősek Otthona, az értelmi sérültek ellátását biztosító Pest Megyei Viktor Egyesített Szociális Intézmény Pilisvörösvári Otthona, a Virgonc Gyermekház, mely a fogyatékkal élő gyermekek ellátásában segít.

⁵ Az intézményi felmérések alapján.

A Városi Napos Oldal Szociális Központ Pilisszentiván és Pilisszántó területét is ellátja, az intézmény szolgáltatásai: házi segítségnyújtás, személyi gondozás, idősok nappali ellátása, idősok átmeneti gondozóháza, fogyatékos személyek nappali ellátása, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, szociális étkeztetés. A rászorulóok minden korosztályban segítséget kaphatnak. Az intézmény a fizikai tereit a végeletekig kihasználta, a működésük tárgyi feltételeinek átalakítása, bővítése szükséges.

A Napos oldal 5-7 évre vonatkozó jövőképe a jogszabályok alapján előírt minőségi feladatellátásban merül ki. Ennek alapján céljuk a demens nappali ellátás bővítése. Infrastrukturális fejlesztéseik között szerepel a főépület tetőterében irodák kialakítása, az alsó szinten új fogadó helyiségek kialakítása, és épület felújítás. Nem digitális eszközfejlesztések között mikrobuszok beszerzése, ülőbútorok cseréje, fejlesztő és foglalkoztató eszközök beszerzése szerepel. Digitális eszközfejlesztésnél tabletek, laptopok, nyomtató-szkennerek, nyilvántartó rendszerek beszerzése szerepel. A humán erőforrás állomány fejlesztései részénél a személyzet bővítése meghatározó.⁶

Az egészségügyi szakterületek terén a térség járóbeteg-ellátását szakorvosi rendelőintézet biztosítja: Pilisvörösváron felkereshető a házi orvosi, a gyermekorvosi, a fogorvosi, a szakorvosi ellátás egy része, az orvosi ügyelet, három gyógyszerár, gyógyszerári ügyelet. A városban mentőállomás működik, kórház nem.

A Művészetek Háza - Kulturális Központ és a Városi Könyvtár általános közművelődési tevékenységet végez, mely a lakosok, a környező településeken élők és az ide látogatók számára is számos kapcsolódási lehetőséget biztosít: színház, koncert, zenés-táncos rendezvények, helyi közösségi események, városi ünnepek, jeles napok, állandó szakkörök, klubok, különböző korosztályoknak szóló események, kiállítások szervezése, könyvtári feladatok kerülnek rendszeresen megrendezésre.

A Művészetek Háza 5-7 évre vonatkozó terve az intézmény Minősített Közművelődési Intézmény Cím elnyerése. Hosszú távú célként a város kulturális életének növelése, az intézmény közösségfejlesztése a legfrissebb szakmafejlesztéssel. Ennek érdekében az intézmény a működést befolyásoló gazdasági, szociokulturális, látogatói szokások és igények felméri, értelmezési; a stratégiának megfelelő szolgáltatásokkal bővíti, fejleszti a humánerőforrás kompetenciáját. A konkrét infrastrukturális tervek között megjelenik a főépület klimatizálása, kamaraterem kialakítása. Nem digitális eszközfejlesztésen belül a színházterem és aula korszerűsítése, továbbá a külső helyszínek biztosítása szerepel. A digitális eszközfejlesztéshez az aula kivetítőjének kiépítése és az okos eszközök fejlesztése tartozik. A humán erőforrás állományfejlesztésénél a kommunikáció hatékonyságának és a munkatársi kompetenciának fejlesztése jelenik meg. A fejlesztési elképzelések újszerűségét a közösségi bevonás adja.⁷

TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, SZEREPEKÖR

ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK
– kiváló elhelyezkedés – központi funkciók jelenléte – szerepkörnek megfelelő központi funkciók – oktatási létesítmények megléte – kiváló testvérvárosi kapcsolatok	– a főváros közelsége elszívja a lakosságot – a lakók ingázása gazdasági nehézségekkel járhat – a 10. sz. országos főút (és az általa vonzott forgalom) a városon halad keresztül

3.1.2 Rendezési és fejlesztési környezet

Pilisvörösvár fejlesztési dokumentumai részben vannak használatban: az integrált városfejlesztési stratégiája (IVS) régi dokumentum, nem használt, azonban, a TFK használatban van, jelen, FVS és a vele párhuzamosan készülő ITS a város fejlesztéseinek alapját képezi. A hatályos településrendezési eszközök számos területre vonatkozóan éppen felülvizsgálat alatt áll.

A magasabb szintű fejlesztési tervek Pilisvörösvárt az adottságainak megfelelően kezelik, az agglomerációs térség fontos eleme, a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról (OFTK) szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozatban szereplő, az ország városhálózatát bemutató térkép alapján Pilisvörösvár a Budapest körüli rekreációs zóna része.

⁶ Az intézményi felmérések alapján.

⁷ Az intézményi felmérések alapján.

Pest megye, mint metropolisztárság, vagy mint funkcionális várostárság fontos részét képezi Pilisvörösvár (a megyei területfejlesztési dokumentumok megállapításai alapjának megfelelően). A nemzetközi versenyképesség erősítése érdekében a Pilisvörösvári járásnak kiemelt szerepe van, hiszen a Pest megyei járások (nem függetlenül Budapesttől) alkotják Magyarország egyetlen, a járási (és megyei) határokat jelentős mértékben átlépő regionális innováció rendszerét. A Pilisvörösvári járáshoz tartozó vállalkozási övezetekben a technológiai vállalkozások, a tudás-intenzív üzleti szolgáltatások, valamint a képzett munkaerő koncentrációja is megtalálható.

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: MATrT) alapján Pilisvörösvár a budapesti agglomerációhoz tartozó település. A MATrT-hez tartozó Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (továbbiakban: BATrT) a Pilisvörösvárt elkerülő, tehermentesítő „új 10. sz. főút” -at tervezett útvonalként tartalmazza.

3.1.2.1 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat által (mellékletként) került elfogadásra.

Az OFTK értelmében a nemzeti jövőkép az alábbiak szerint kerül megfogalmazásra: „*Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.*”

A nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú fejlesztési cél, továbbá tizenhárom specifikus cél (hét szakpolitikai jellegű és hat területi cél) kerül megfogalmazásra, melyek közül Pilisvörösvár és várostársága leginkább az alábbiakat segíti elő:

- *Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,*
- *Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom*
- *Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme*
- *Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet*
- *Versenyképes, innovatív gazdaság,*
- *Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,*
- *Kreatív, tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I,*
- *Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,*
- *Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme,*
- *Az ország makroregionális szerepének erősítése,*
- *Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.*

A hosszú távú célok mellett az OFTK középtávon kijelöli azokat a fejlesztési prioritásokat, melyek az OFTK hosszú távú céljainak elérést szolgálják. Pilisvörösvár és várostársága a fejlesztési prioritásokat kiemelten kívánja támogatni:

- *Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben*
- *Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudásalapú társadalom felé,*
- *Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiatudatosság felé,*
- *Népesedési és közösségi fordulat*
- *Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán.*

Budapest és Pest megye EU összehasonlításban a fejlett, versenyképes régiók közé tartozik. Fontos prioritás ennek a szerepének, gazdasági teljesítményének megőrzése és az egész országra fejlesztő hatással bíró fokozása. Ennek során tekintettel kell lenni a régió belső térszerkezeti sajátosságaira, kezelve speciális térségi, települési fejlesztési igényeit.

Az OFTK Pest megyére a következő célkitűzéseket fogalmazza meg a **Város- és várostárság fejlesztési prioritásain belül:**

Több lábon álló gazdaságfejlesztés

- *Befektetés-ösztönzés, tőkevonzó képesség javítása, az egyes térségek endogén képességeire alapozva.*
- *Gazdasági húzóterések innovációs- és versenyképességének javítása, leszakadó térségek felzárkóztatása a KKV szektorra építve.*

Társadalmi megújulás

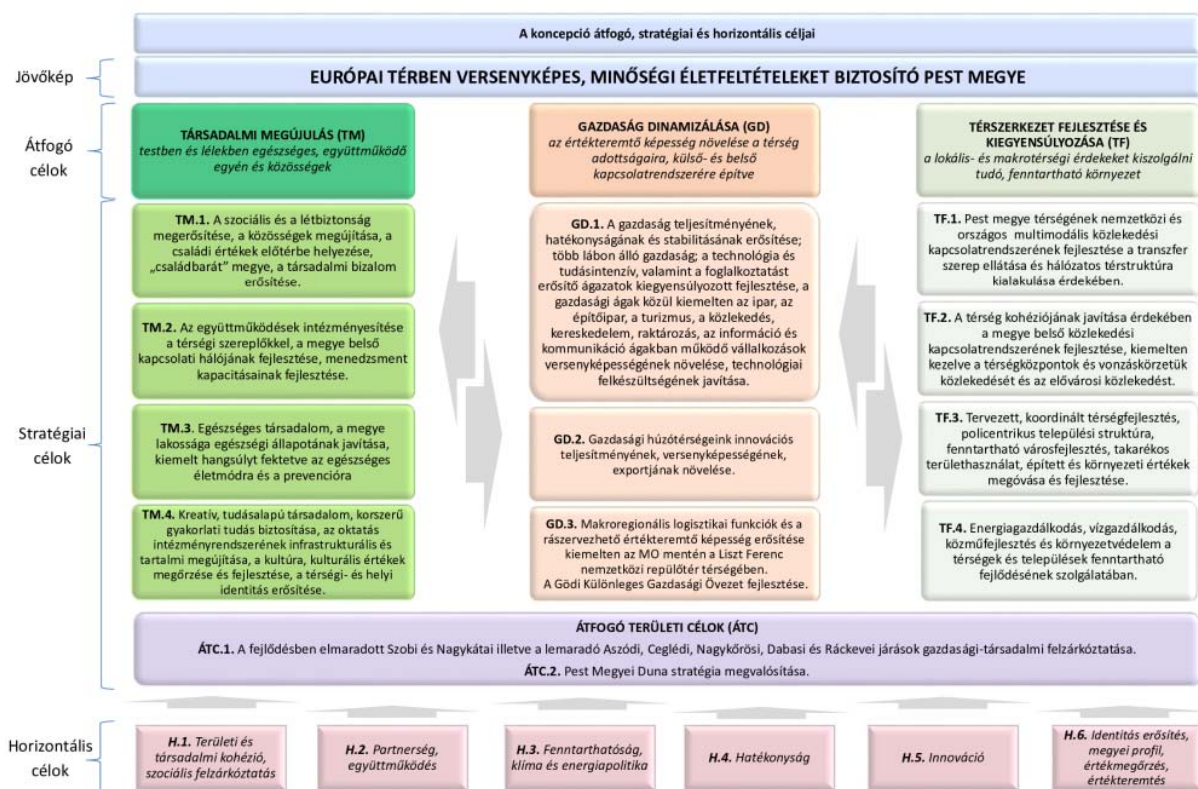
- *Közösségek és a bizalom erősítése, az együttműködések ösztönzése,*
- *lakosság egészségi állapotának javítása,*
- *az oktatás intézményi- és társadalmi megújítása, figyelmet fordítva a gazdaság igényeire.*
- *Esélyegyenlőség javítása.*

Térszerkezet fejlesztése

- A megye hálózatos térstruktúrájának kialakítása, a térség geostratégiájának jobb kihasználása,
- belső közlekedési kapcsolatrendszer fejlesztése kiemelten az elővárosi közlekedés, valamint a térségi központok és vonzáskörzetek tekintetében.

A felülvizsgát Pest Megyei területfejlesztési koncepció alapján a 2030-ig terjedő időszakra vonatkozóan a fő célkitűzése a megyének, hogy az „Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket kínáló Pest megye” megvalósulása elérhető közelségbe kerüljön. Ennek megfelelően a várakozások, a célok alapján az elkövetkező fejlesztési időszak végére az alább felsoroltak válnak a megye jellemzőivé:

- Pest megye szerves és alkotó módon része a Budapest, valamint a hazai „csapágyvárosok”, a kapcsolódó megye (és ország) határon túli területek alkotta metropolisztérségnek.
- A metropolisztérség versenyképessége az itt élő emberek tudásán, szorgalmán és kreativitásán, az itt tevékenykedő közösségek együttműködésén, valamint a térség vállalkozásai és a rendelkezésre álló természeti és kulturális háttér által megalapozott - sokszínű, innovatív és dinamikus fejlődő - üzleti környezetén alapszik. Fejlődésében fontos szerepet tölt be a sokrétű kapcsolódás.
- Pest megye aktív résztvevője a metropolisztérség dinamikus és kiegyensúlyozott fejlődésének. A megye kulturális- és tudásközpontjai, valamint a technológiai-, ipari-, és a növekedési pólusai jelentős mértékben hozzájárulnak a metropolisztérség növekedéséhez, erősítik nemzetközi versenyképességét és innovációs teljesítményét.
- Gazdasága kiegyensúlyozott; urbánus és vidéki térségeiben is több lábon áll. Hatékonyan használja ki a helyi adottságokra alapozható, valamint a főváros közelségéből adódó lehetőségeket, így biztosítva a kiterjedt foglalkoztatást, valamint a jövedelmek növekedését. A városhálózat erősíti a gazdaság sokféleségét és elősegíti a kis- és közepes vállalatok fejlődését, így a gazdaság gyorsan és rugalmasan alkalmazkodik a külső környezet kihívásaihoz, valamint a társadalmi, technológiai változásokhoz.
- A társadalomban, a közösségek életében - integrálásban - fontos szerepet tölt be a helyi identitás, a helyi gazdaság és a közösségi innováció erősítésén alapuló értékkeremtés.
- A metropolisz térségben a korlátosan és magas költséggel fejleszthető közlekedési infrastruktúra terheinek csökkentése érdekében, ismét közelebb kerül a munkahely és az otthon (a lakóhelyhez közeli munkahelyteremtés, multilokációs, közösségi irodák, az otthonfoglalkoztatás révén). Az áru- és személyáramok mellett egyre nagyobb jelentőséget, kap az információk gyors és biztonságos áramlása.
- A térség fejlesztésében érintett köz- és magánszereplők a közösség érdekeit és a fenntarthatósági szempontokat is figyelembe vevő partneri együttműködésének köszönhetően a megye térszerkezete nemcsak az európai léptékben is versenyképes gazdasági struktúra kialakításának, hanem a természeti környezetet megőrzésének, vonzó- és élhető települési lakókörnyezet kialakításának is kiváló kereteket nyújt.

Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció célrendszere (Forrás: pestmegye.hu)

A Pest megyei járások (nem függetlenül Budapesttől) alkotják Magyarország egyetlen, a járási (és megyei) határokat jelentős mértékben átlépő regionális innováció rendszerét. A fővárostól északra, észak-nyugatra olyan vállalkozási övezet van jelen, amelyben a technológiai vállalkozások, és egyéb tudás-intenzív üzleti szolgáltatások, valamint a képzett munkaerő koncentrációja található. Ezen funkcionális várostérség részét képezi a Pilisvörösvár és várostérsége is.

Az OFTK megfogalmazása szerint a jövőben a várostérségek (a közigazgatási határokhoz kevésbé ragaszkodó), a valós gazdasági és társadalmi kapcsolatokat érvényre juttató „funkcionális várostérségek” válnak a magyar területfejlesztési gyakorlat alapegységeivé. Pest megye fejlesztésének célja e vonatkozásban a fenntartható várostérségi fejlődés biztosítása a megye minden térségében. Pest megye együtt tervezendő várostérségeinek egyik eleme Pilisvörösvár környezete: Pilisvörösvár - Piliscsaba várostérsége (délkeleti irányban a szomszédos budapesti kerületekkel összehangolva).

Bár Pilisvörösvár várostérsége kisebb területet fed le, mint a megyei koncepcióban foglalt, együtt tervezendő terület, a közös érdekek feltérképezésével a térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása átfogó célt jelen dokumentum elkészülte (és a majdani megvalósuló projektek egyaránt) támogatják.

Pest Megye Területfejlesztési Programjának (2021-2027) stratégiai munkarésében IV. Prioritás az Élhető Pest megye, azaz a települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért. A policentrikus településstruktúra, fenntartható városfejlesztésen belül a központi szerepkörű városok fejlesztés (fenntartható városfejlesztés potenciális célterületei) közé sorolja a dokumentum Pilisvörösvárt és várostérségét.

A Pest Megyei Területfejlesztési Programban megfogalmazott további programok, melyhez Pilisvörösvár leginkább kapcsolódhat a IV. prioritáson belül:

- *Önkormányzati szolgáltatások javítása,*
- *Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése,*
- *Természeti területek és értékek megóvása, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztése,*
- *Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem,*
- *Önkormányzati tulajdonú intézmények és bérlakások, valamint költségvetési szervek energetikai megújítása,*
- *Gazdasági társaságok energiahatékonysági beruházásai,*
- *Megújuló energiatermelő rendszerek kialakításának támogatása,*
- *Szemléletformálás az energiatakarékosság és a megújuló energiák használata tekintetében,*
- *Felszíni csapadékvíz elvezetés, vízviszatartás, vízpótlás létesítményeinek, kialakítása, fejlesztése,*
- *Élvizeink (folyók, tavak, patakok) és környezetük rendbetétele,*
- *Szemléletformálás az ésszerű vízgazdálkodás tárgyában,*
- *Hulladék újrahasznosítás arányának növelése,*
- *Zöldhulladék hasznosítás szerepének növelése,*
- *A nem újrafeldolgozható vagy újrahasználatos hulladék energiatermelő szerepének növelése,*
- *Az illegális hulladéklerakás megakadályozása, meglévő illegálisan működő lerakók felszámolása,*
- *Szemléletformálás a hulladékhasznosítás kapcsán.*

A Pest Megyei Területfejlesztési Programban megfogalmazott programok, melyhez Pilisvörösvár leginkább kapcsolódhat az V. prioritáson belül:

- *Térségi igényeknek megfelelő szakképzés (duális képzés) erősítése,*
- *Vállalkozóvá válás ösztönzése az iskolarendszerben történő képzés részeként,*
- *Oktatás, nevelés alapintézményeinek (bölcsőde, óvoda, családi bölcsőde, általános iskola) fejlesztése,*
- *Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése,*
- *Szociális intézmények fejlesztése,*
- *Partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése,*
- *Közösség építése és társadalmi bizalom erősítése,*
- *Egészséges életmódra és prevencióra irányuló programok,*
- *Lakossági szűrőprogramok indítása,*
- *Sportolás, illetve az egészséges életmódra nevelés tárgyi feltételeinek megteremtése,*
- *Egészségügyi alap-, és szakellátás intézményeinek fejlesztése.*

A III. prioritás mentén Pilisvörösvár jellemzően a partneri szerepével és a lobbitevékenységével tudja támogatni a közlekedésfejlesztés megvalósulását, aminek legfontosabb eleme Pilisvörösvár számára az M10-es út megépülése. A témakörben Pilisvörösvár és várostérségének aktív szerepe a

Közösségi közlekedés kisléptékű fejlesztésében, a járási központok elérhetőségének javításában és a kerékpárutak fejlesztésében lehet.

A II. prioritáson belül Pilisvörösvár és várostérségének aktív szerepe az Ipari park fejlesztés és vállalkozások telephely feltételeinek javítása programban, és - bár általánosan nem számít lemaradó térségnek - a kék és zöld infrastruktúra fejlesztésében, a települési egyéb közszolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastruktúrájának fejlesztésében, valamint az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, megújuló energiatermelés elősegítésében kiemelten szükséges a fejlődés.

Pilisvörösvárt a területi fókuszú gazdaságfejlesztés nem jelöli ki, viszont az I. prioritás (Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának fejlesztése) intézkedései, valamint a kapcsolódó programok általánosan érintik.

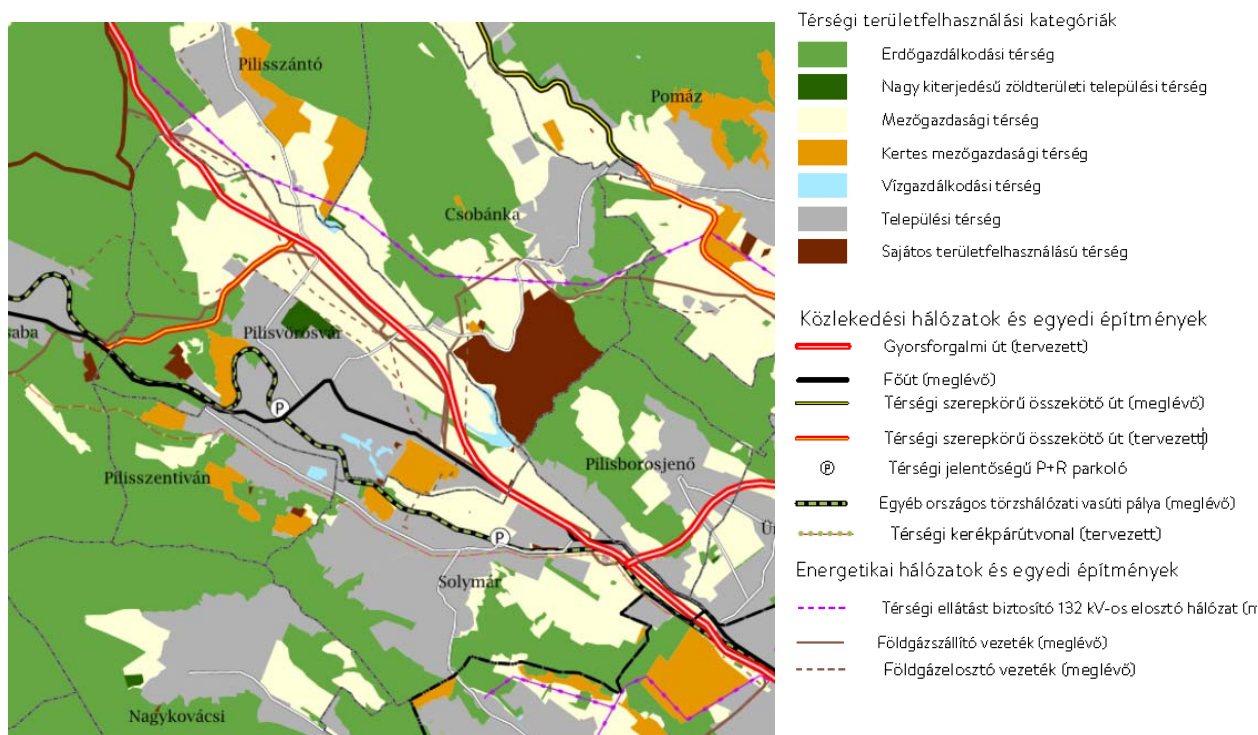
3.1.2.2 A területrendezési tervekkel való összefüggések

A településrendezési eszközökben meghatározottan túl - rendezési szempontból - az országos és az agglomerációs rendelkezések, azaz a területrendezési tervek is vonatkoznak Pilisvörösvár területére. A területrendezési tervek esetében 2019. január 1-től jogszabályi változások léptek életbe: az ország területrendezési terveit egy jogszabályba, MATrT vonták össze. E törvény előírásai 2019. március 15-től léptek teljeskörűen hatályba.

A MATrT tartalmazza az ország teljes közigazgatási területére kiterjedő Országos Területrendezési Tervet (OTrT), valamint Budapest és hozzá tartozó agglomeráció vonatkozásában a BATrT-t, melyek előírásai a módosítással érintett területekre is kiterjednek.

Az övezetek esetében a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályairól szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet is figyelembe veendő.

A BATrT 8. melléklete alapján Pilisvörösvár közigazgatási területe 2430 ha, ebből települési térség 738,31 ha amely a település 30,4 %-a. A BATrT szerkezeti terve alapján Pilisvörösvár területén a mezőgazdasági térség területe 934 ha.

Kivágat a BATrT szerkezeti tervlapjából (Forrás: teir.hu)

A MATrT 11.§ rendelkezik a térségi területfelhasználási kategóriák területén belül a települési területfelhasználási egységek kijelölhetőségéről. Az új beépítésre szánt terület kijelölésére vonatkozó szabályokról a MATrT 12-13.§ és 38.§-a rendelkezik. A MATrT alapján az agglomerációs településeken új lakóterület csak akkor jelölhető ki, ha az OTÉK 10/A. §-ában foglaltak teljesülnek.

Ennek értelmében az agglomerációs településeken az új lakóterületek ellátási igényének vizsgálata szükséges.

A MATrT 42. § (1) bekezdés határozza meg a BATrT-ben alkalmazott országos és kiemelt térségi övezeteket együttesen. Pilisvörösvár érintettségét az alábbi összefoglaló táblázat mutatja be:

Országos övezet	Pilisvörösvár érintettsége	Előírás
1. ökológiai hálózat magterületének övezete	érinti	MATrT
2. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	érinti	MATrT
3. ökológiai hálózat puffterületének övezete	érinti	MATrT
4. kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	nem érinti	MATrT
5. jó termőhelyi adottságú szántók övezete	nem érinti	MvM rendelet
6. erdők övezete	érinti	MATrT
7. erdőtelepítésre javasolt terület övezete	nem érinti	MvM rendelet
8. tájképvédelmi terület övezete	érinti	MvM rendelet
9. világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	nem érinti ⁸	MATrT
10. vízminőség-védelmi terület övezete	érinti	MvM rendelet
11. rendszeresen belvízjárta terület övezete	nem érinti	MvM rendelet
12. nagyvízi meder övezete	nem érinti	MvM rendelet
13. VTT-tárolók övezete	nem érinti	MvM rendelet
14. ásványi nyersanyagvagyon övezete	érinti	MvM rendelet
15. földtani veszélyforrás terület övezete	érinti	MvM rendelet
16. honvédelmi és katonai célú terület övezete	nem érinti ⁹	MvM rendelet

Ökológiai hálózat magterületének övezetében „olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont”.

MATrT 25.§ (1) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, vagy a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat

Ökológiai hálózat magterületének övezete

⁸ Pilisvörösvár várostérségének tagját (Csobánkát, Pilisszántót) érinti.

⁹ Pilisvörösvár várostérségének tagját (Csobánkát) érinti.

ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében „olyan területek - többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok - tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek - magterületek, puffterületek - közötti biológiai kapcsolatok biztosítására”.

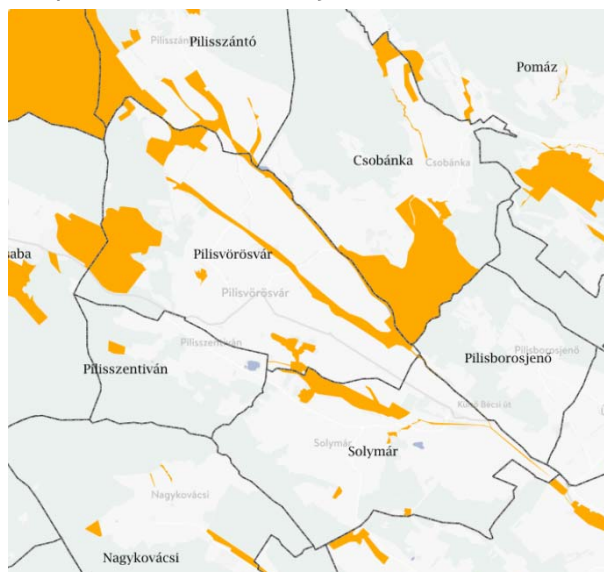
MATrT 26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körüljárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető. Ökológiai hálózat puffterületének övezetébe „olyan rendeltetésű területek tartoznak, amelyek megakadályozzák vagy mérséklék azon tevékenységek negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek”.

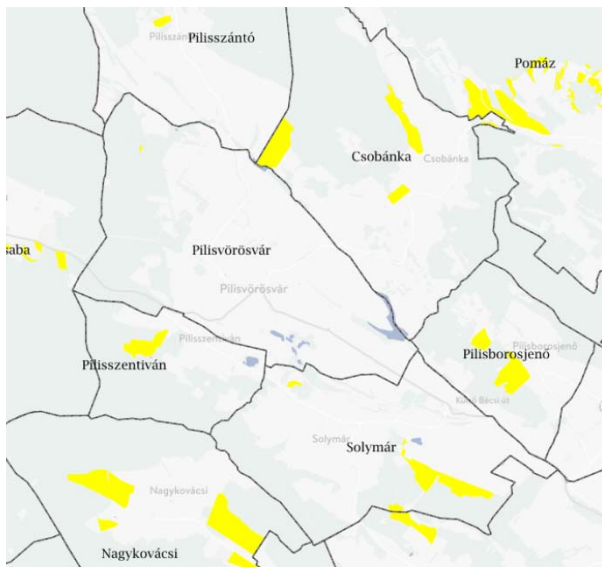
27. § (1) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és puffterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében - a (3) bekezdésben meghatározott feltétel kivételével - a településrendezési terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

(3) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg, beépítésre szánt terület a (2) bekezdésben meghatározott feltételektől függetlenül is kijelölhető.

(4) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető.

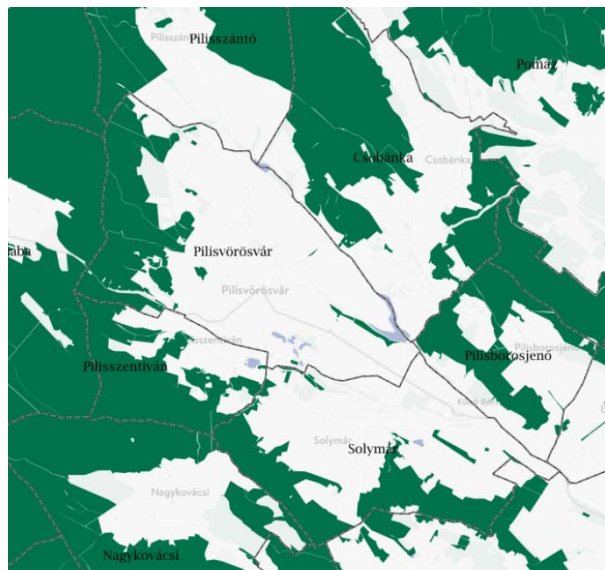
Pilisvörösvár nem hajt végre olyan projektet, mely az ökológiai hálózat övezeteinek területében kárt okoz. A környezet- és természetvédelmi szempontok népszerűsítése, a fenntarthatósági elvek érvényesítése, az önfenntartásra való törekvés a város általános célja.

Ökológiai hálózat puffterületének övezete

Erdők övezetébe „az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdők és az erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek tartoznak”.

29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

Erdők övezete

30. § Az erdők övezetében külfertéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

A tájképvédelmi terület övezetébe „a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak”.

Pilisvörösvár nem hajt végre olyan projektet, mely az erdők övezetében kárt okoz. A környezet- és természetvédelmi szempontok népszerűsítése érdekében az erdők rekreációs hasznosítása, de természetes állapotának fenntartása a város célja.

MvM rendelet 4. § „(1) A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképvédelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait, a településképvédelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben ... a településképi követelményeket.

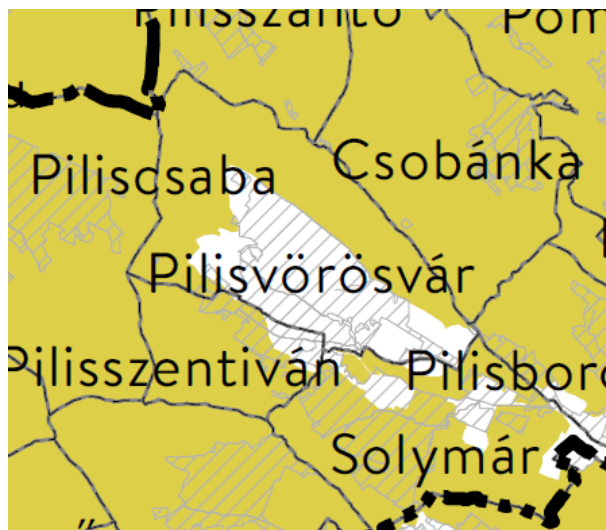
(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.”

A hatályos településrendezési eszközök a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében meghatározzák a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait (HÉSZ 23.§ (2).

A településképi rendelet tartalmazza a vonatkozó településképi követelményeket.

Pilisvörösvár nem hajt végre olyan projektet, mely a tájképvédelmi övezet területében kárt okoz.

Tájképvédelmi terület övezete

MvM rendelet 5. § „(1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.

(2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellemmel érintett területeket. A kijelölt vízvédellemmel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.”

A hatályos településrendezési eszközökben a vízvédellemmel érintett területek védelme biztosított, a HÉSZ 11. § rendelkezik a településen található vízkészletek minőségének védelméről.

Pilisvörösvár nem hajt végre olyan projektet, mely a vizekben kárt okoz. Éppen ellenkezőleg, a vízviszatarásra és a város teljes csapadékvízvezetésének felülvizsgálatát tervezi.

Vízminőség-védelmi terület övezete

MvM rendelet 8. § „(1) Az ásványi nyersanyagvagyon övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el.”

A település egésze (és a várostérség nagy része) az ásványi nyersanyagvagyon övezetébe esik. A vonatkozó térségi övezetek tehát a településrendezési eszközökön, valamint a településképi rendeleten keresztül érvényesülnek. A hatályos településrendezési eszközökben kijelölt építési övezetek és övezetek az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem veszélyeztetik, a tényleges lehatárolásnak a településrendezési eszközök során következő felülvizsgálata során kell megtörténni.

MvM rendelet 11. § „(1) A földtani veszélyforrás terület övezetében a földtani veszélyforrással érintett terület kiterjedését a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területen új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

(3) A beépítés feltételeit a bányafelügyeleti hatáskörben eljáró illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal hozzájárulásával kell meghatározni.

A település egésze (és a várostérség nagy része) a földtani veszélyforrás terület övezetébe esik. A tervezett projekteknél a veszélyforrás lehetőségét esetleg kell figyelembe venni.

Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése 10/2020. (VI.30.) önkormányzati rendelete szól Pest megye területrendezési tervéről. Bár Pilisvörösvár és várostérségének területe a BATrT területi hatálya alá esik, de a megyei terv tartalmaz egyedileg meghatározott megyei övezeteket, szabályokat.

A megyei területrendezési terv a térségi övezetben új logisztikai célú gazdasági terület kialakítását és a logisztikai vállalkozások fejlesztését, a logisztikai potenciál növelését és a kihasználás bővítését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel javasolja támogatni Pilisvörösváron és várostérségében.

egyedileg meghatározott megyei övezet			Pilisvörösvár érintettsége	Várostérség érintettsége
1. innovációs-technológiai fejlesztés	támogatott	célterületének övezete	nem érinti	érinti
2. logisztikai fejlesztések támogatott	célterületének övezete		nem érinti	nem érinti
3. turisztikai fejlesztések támogatott	célterületének övezete		nem érinti	érinti
4. kertes mezőgazdasági területek	övezete		nem érinti	nem érinti
5. klímaváltozásnak fokozottan kitett területek	övezete		nem érinti	nem érinti

Az innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete által érintett településeken a településrendezési eszközök készítése során - azokon az innovációstechnológiai fejlesztési céllal kijelölt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági besorolású területeken, amelyeket a települési önkormányzat döntésével kiemelt innovációstechnológiai fejlesztési területté minősít - az építési telek megengedett legnagyobb beépítettsége 10 %-al lehet magasabb, a legkisebb zöldfelületi arány pedig 5 %-al alacsonyabb, mint az OTÉK 2. számú mellékletében meghatározott, a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület sajátos használat szerinti területéhez rendelt érték.

A turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezetével érintett települések településfejlesztési koncepciója, integrált településfejlesztési stratégiája és településrendezési eszközei készítése, felülvizsgálata, valamint módosítása során a turisztikai fejlesztések (a párhuzamos fejlesztések elkerülése érdekében) a térségi szempontok figyelembevételével, a koordinált tervezés keretében, valamint a folytonosságot biztosító nyomvonalak megteremtésével valósítható meg.

3.1.2.3 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

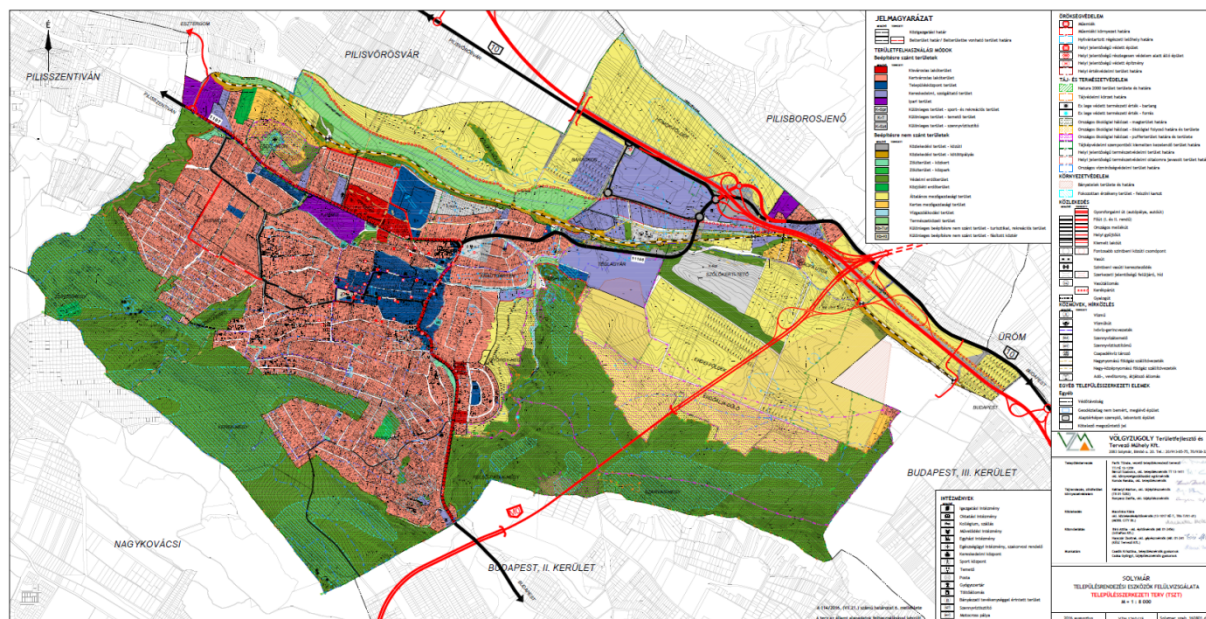
Pilisvörösvár várostérségének egyes települései az intenzív beépülés, területi terjeszkedés következtében összenőttek, így egy-egy fejlesztési döntéssel a többi szomszédos település is jelentős hatást gyakorolhat a város területeire. Pilisvörösvár szomszédos települései (Piliscsaba, Piliscsév, Pilisszántó, Csobánka, Pilisborosjenő, Solymár, Pilisszentiván) településrendezési eszközeinek a városra vonatkozó előírásait a következőkben ismertetjük.

Piliscsév és Pilisvörösvár között nincsen térszerkezeti kapcsolat (Piliscsév nem is része Pilisvörösvár várostérségének), a települések erdőterületekkel csatlakoznak egymáshoz. Bár a közvetlen kapcsolat nem áll fenn, az erdőterületek megtartása közigazgatási határoktól függetlenül kiemelt fontosságú.

Piliscsaba, Pilisszántó és Csobánka településszerkezeti tervei nem tartalmazzák Pilisvörösvárt jelentős mértékben befolyásoló fejlesztési szándékokat, illetve korlátokat, csupán a településeket Pilisvörösvárral összekötő meglévő és tervezett közlekedési infrastruktúra elemeket ábrázolják.

Pilisborosjenő településszerkezeti terve érdemben nem befolyásolja a Pilisvörösvár területhasználatait, azonban a hatályos településszerkezeti terv délnyugati részén, a településhatáron (Pilisborosjenőn az ún. Külső Faluban) kijelölt fejlesztési területek beépülése tovább terhelik az amúgy is túlterhelt 10-es főutat, nehezítve ezzel a várostérség Budapesttel való kapcsolatát.

Solymár településszerkezeti terve érdemben nem befolyásolja a város területhasználatait. A hatályos településszerkezeti terv nyugati határában elhelyezkedő ipari területek szomszédosak Pilisvörösvár déli gazdasági területével. (Pilisszentiván keleti részén ehhez csatlakozóan szintén gazdasági területek vannak kijelölve, így kijelenthető, hogy az itt megtalálható gazdasági tömb területe három különböző település közigazgatási területén helyezkedik el.) Emellett Solymár településszerkezeti terve ábrázol egy új Solymár-Pilisvörösvár kapcsolatot a gazdasági területek - 10-es út összekötésére.

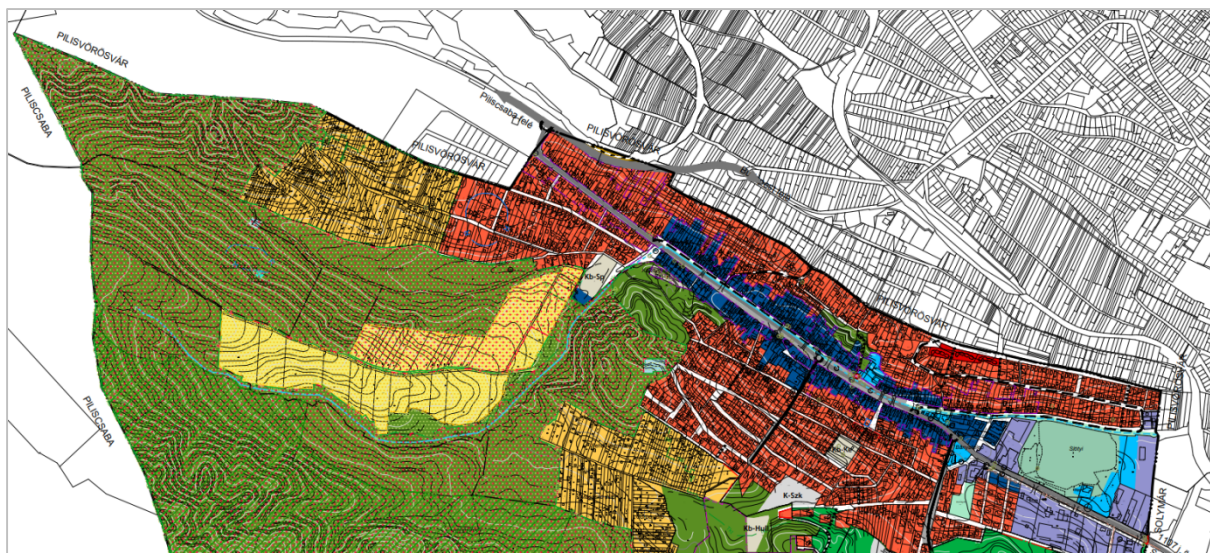

Solymár településszerkezeti terve

Az agglomerációs hatások leginkább Pilisszentiván irányába érzékelhetők. Az egykor a hegy két oldalán elhelyezkedő települések a rendszerváltást követő szuburbanizációs folyamatok következtében mára teljesen összenőttek, így fontos, hogy Pilisszentiván és Pilisvörösvár településrendezési eszközei egymással összhangban legyenek.

Pilisszentiván hatályos településszerkezeti tervében a Pilisvörösvárral szomszédos területek (többségében kertvárosias) lakóterületként vannak kijelölve. Az itt kijelölt lakótelkek 30%-os beépítési intenzitással, legfeljebb 5,0 m építménymagassággal építhetők be, így nem érintik hátrányosan Pilisvörösvár szomszédos - szintén lakó rendeltetésű - területeit.

A bányatavak egyik eleme, az ún. Slótyi tó Pilisszentiván közigazgatási területéhez tartozik, a többi öt tó pedig Pilisvörösvárhoz. A tavak rekreációs jellegű fejlesztése, a tómedrek, partszakaszok revitalizációja során ezért különösen fontos a partnerség a települések között.

Pilisszentiván településszerkezeti tervének Pilisvörösvárral határos része

FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI KÖRNYEZET**ÉRTÉKEK**

- Pilisvörösvár a Budapest körüli rekreációs zóna része a magasabb szintű területfejlesztési dokumentumok alapján
- településrendezési eszközök felülvizsgálata zajlik
- ITS és FVS készítése zajlik
- a BATrT szerkezeti terve tartalmazza az „új 10.sz. főutat” (M10)
- a BATrT szerkezeti terve tartalmazza a tervezett M0 szakaszokat
- a várostérség olyan fejlesztéseket tervez, mely a területfejlesztési, illetve a területrendezési tervekkel összhangban vannak

PROBLÉMÁK

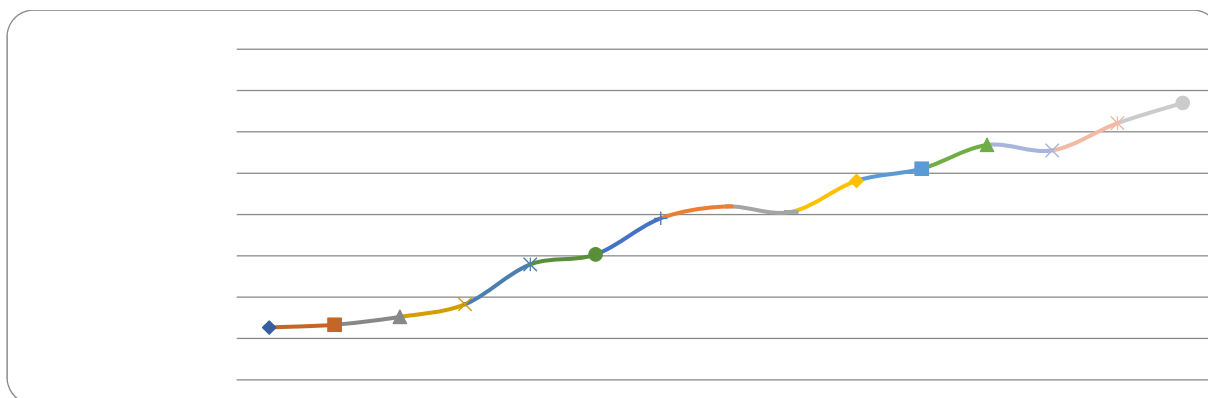
- a településrendezési eszközök által biztosított területi tartalékok nehezen aktivizálódnak
- a várost érintő, a BATrT szerkezeti tervén jelölt M10 és M0 nem valósultak még meg
- Pilisszentivánnal összenőtt beépített területek
- a Pilisszentivánnal közös közigazgatási határ közelében a tavak partvédelmét meg kell oldani

3.1.3 A település társadalma

Pilisvörösvár lakosainak száma 2020-ban 14 444 fő volt. A város népességszáma 1970 óta folyamatos növekedést mutat. A kedvező folyamat a beköltöző lakosságnak köszönhető, a vándorlókat nem számítva a település öregedne és lakossága csökkenne. A vonzó természeti környezet, a kiváló közlekedési kapcsolatok a nyugalmat keresőknek és a kisgyermekes családoknak egyaránt vonzóvá teszik a települést. Mindezek ellenére a település korszerkezete határozott előregedést mutat, a 65 év felettiek száma másfélszerese a 15 éven aluliakénak.

3.1.3.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

A népesség a világháborús időszakok kivételével egyenletesen növekedett. 1980 és 1990 között a lakónépesség az 1980-as értékhez képest 6%-kal csökkent, majd a kilencvenes években 13 %-kal nőtt. Az ezredfordulót követően a 2011-es visszaesést kivéve tovább nőtt a népességszám, mintegy 9%-kal. A nyolcvanas évek népességfogyása után a kilencvenes évektől erőteljes szaporulat figyelhető meg, ez az érték többnyire a pozitív vándorlási különbözetnek köszönhető. Napjainkban a magas halálozási szám és a relatív alacsony születésszám miatt természetes fogyásról beszélhetünk, azonban a beköltöző fiatal pároknak és a kisgyermekes családoknak köszönhetően várható ennek a folyamatnak a lassulása.

Pilisvörösvár népesedési görbéje 1870-2011 között (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

	1980-1989	1990-2001	2001-2011	Kistérségi átlag (2001-2011)	Megyei átlag (2001-2011)
Élve születés	1360	1556	1403	535	700
Halálozás	1411	1670	1726	980	764
Összesen	-51	-114	-323	-445	-64

Természetes szaporulat, illetve fogyás (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

	1980-1990	1990-2000	2001-2011	Kistérségi átlag (2001-2011)	Megyei átlag (2001-2011)
Különbözet	-671	1561	1476	855	778

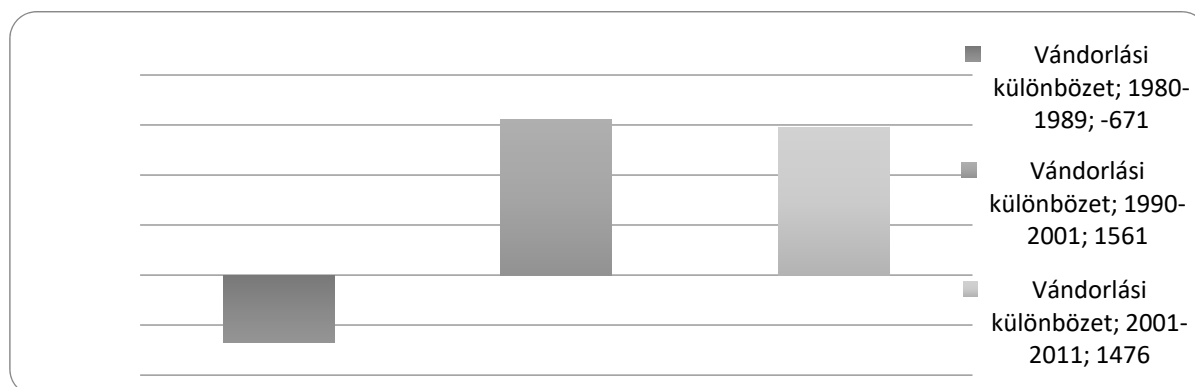
Vándorlási különbség (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

	1980-1990	1990-2001	2001-2011	Kistérségi átlag (2001-2011)	Megyei átlag (2001-2011)
Természetes szaporulat	-51	-114	-323	-445	-64
Vándorlási különbség	-671	1561	1476	855	778
Tényleges szaporulat	-722	1447	1153	410	714

Tényleges szaporulat (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

	Pilisvörösvár	Kistérségi átlag	Megyei átlag
0-14 év	15,5 %	17,5%	16,3%
15-59 év	62,7%	62,5%	63,2%
60 év felett	21,8%	20%	20,5%
Öregedési index	1,4	1,14	1,26

A népesség korösszetétele (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

A vándorlási különbség 1980-2011 között (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

A lakosság korösszetételére jellemző, hogy a 18 év alattiak száma csökkenő, míg a felnőtt és nyugdíjas korúak száma növekvő tendenciát mutat, tehát öregedő lakosságról beszélhetünk. Az

öregedő társadalmat jól jellemzi, hogy az öregedési index - mely a 60 év felettiek és a 15 év alattiak arányát mutatja - 1,5. A település öregedési indexe valamivel magasabb a megyei és kistérségi átlagnál.

Az elvándorlás mértéke a nyolcvanas években jóval meghaladta az odavándorlását. A kilencvenes évek vándorlási különbözete már pozitív mérlegű, az odavándorlók száma jelentősen nőtt. A Pilisvörösvárra való odavándorlók száma kimagasló az országos átlaghoz képest is. Az odavándorlók nagy számához képest a természetes szaporodás száma kedvezőtlen tendenciát mutat: a halálozások száma jóval magasabb, mint az élveszületésé.

magyar	bolgár	cigány	görög	horvát	lengyel	német	román	szerb	szlovák	ukrán	orosz	egyéb
12044	15	119	6	3	13	3804	38	6	123	5	10	140

Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye

Pilisvörösvár lakosságának nemzetiségi összetételére jellemző, hogy meglehetősen nagy számban (3804 fő) élnek itt német nemzetiségű lakosok, mely a város teljes népességének csaknem 28%-a. Ezzel a német nemzetiségi aránnyal Pilisvörösvár „az ország legnagyobb német ajkú települése”. (Meg kell jegyezni, hogy a népszámlálás szerint ennél nagyobb számú nemzetiség csak a fővárosban, illetve Pécsen található.) Kisebb arányban, de jelentős számban élnek még a városban szlovák (123 fő) és cigány (119 fő) nemzetiségűek - arányuk a lakossághoz viszonyítva 0,89% illetve 0,86%.

Lakások	db
lakott	4341
üresen álló	382
más célra használt	
Összesen	4723
Üdülők	159

Lakóegységek száma 2011-ben (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

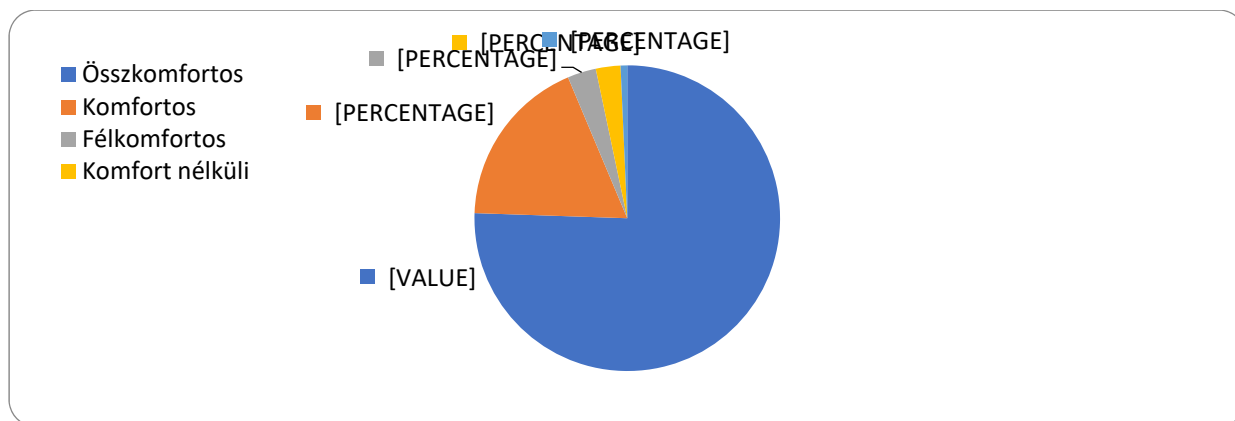
A városban 2011-ben a népszámlálás adatai alapján összesen 4723 lakás volt, ennek 91%-a volt lakott, a maradék 9 %-a állt üresen. A nyilvántartott üdülők száma 159 db volt.

	-1946	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2011
Száma (db)	773	485	603	1043	920	484	574

Épített lakások számának időrendi alakulása (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

Pilisvörösváron a lakások számának változása fordított arányosságot mutat a népességszám alakulásával. A második világháborút követően a lakásépítési kedv alábbhagyott, majd fokozatosan növekedett az építkezések száma. A '70-es és 80-as években kimagaslóan sok lakást építettek, ekkor épültek a pilisvörösvári többlakásos társasházak, továbbá ekkor ugrásszerűen megnőtt a családi házas építkezések száma a kertvárosi részeken - a Karátsonyi-ligeti városrész is az 1970-es években épült be teljesen. A rendszerváltást követően az építkezések száma nagymértékben visszaesett, és a beköltözések ellenére is csak mérsékelt számban épültek új lakások. Az ezredforduló után a lakásépítések száma ismét növekedésnek indult, ám a gazdasági válság következtében az évtized második felében ez a tendencia is lassult.

A Pilisvörösváron található lakások komfortosság szempontjából igen jó állapotban vannak. A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakások 93%-a tartozik az összkomfortos, illetve komfortos kategóriába. A komfort nélküli, a szükség- és egyéb lakások aránya igen alacsony, 3,3%-os, ezen lakások egy része nem is lakott.

A lakások komfortosságának százalékos megoszlása
(Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

3.1.3.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Pilisvörösvár társadalmi rétegzettségére leginkább a város kialakulásának történetében keresendő. A társadalmi rétegződés az egyes városrészek funkcionális és térbeli elkülönüléséből adódott, ám mára ezek az éles határvonalak többségükben elmosódtak, s a városi társadalom egy viszonylag homogén közösséget alkot.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia Pilisvörösvárt 4 városrészre osztja, melyek a város fejlődéstörténetében jelentős szakaszokat jelentettek, az egyes városrészek kialakulása ugyanis Pilisvörösvár lakosságának ugrásszerű növekedését jelentette az adott korszakban.

A **Központi városrész** az egykori településmagot és környezetét öleli fel, ennek megfelelően itt a jelenik meg legkoncentráltabban a német nemzetiségi gyökerekkel bíró lakosság. (A városrész nemzetiségi jellege fokozatosan oldódik, a sváb lakosság betelepülőkkel való keveredése, valamint az ingatlanpiaci viszonyok következtében).

A **Bányatelep** egy megjelenésében is elkülönülő városrész, ugyanis ez volt a város egykori szegénynegyede. Ahogy a városrész neve is jelzi, az 1910-es, 1920-as években a működő kőszénbánya mellé az ide költöző bányászoknak szabványlakásokból álló, önálló telepet hoztak létre. A városrész megjelenése, az épületek rossz minősége, valamint az ide érkező nagy számú képzetlen munkásember beköltözése miatt a városközpontban élő svábok megvetéssel tekintettek erre a városrészre, mely meghatározta a terület megítélését a következő 50-60 évre. Az elmúlt évtizedek demográfiai megújulása következtében a Bányatelepre sok az új beköltöző, így a városrész korábbi szegregált jellege lényegében teljesen feloldódott.

A **Karátsonyi-liget** a Bányatelephez hasonlóan egy, a városszerkezetben markánsan megjelenő településrész. A terület az 1960-as években épült be, s kertvárosias jellegéből fakadóan a helyi sváb családok, illetve a városba érkező szakképzett munkavállalók egyaránt szívesen költöztek ide. A Ligeti városrész a későbbiekben is kedvelt lakókörzetnek számított, ennek megfelelően a terület lakói keveredtek a városközponti lakossággal.

A legkésőbb beépült városrész a **Szentiváni-hegy** (illetve az Örhegy ehhez közel eső részei), mely a fővárosból kiköltöző értelmiség kedvelt célterülete volt. A Szentiváni-hegy rendszerváltást követően épült be, s az ingatlanpiaci viszonyoknak megfelelően a tehetősebb rétegek vásároltak itt telket.

Összességében elmondható, hogy bár korábban léteztek Pilisvörösváron az egyes városrészekben társadalmilag elkülönülő rétegek, azonban demográfiai trendeknek és az ingatlanpiaci viszonyoknak megfelelően ez a rétegződés mára teljesen feloldódott. Kijelenthető tehát, hogy Pilisvörösváron sem jelentős társadalmi rétegződésről, sem szegregátumokról nem beszélhetünk. (A KSH a 2001-es népszámlálás során kísérletet tett azon városrészek lehatárolására, ahol a lakosok helyzete jelentősen rosszabb a település egészéhez viszonyítva. Pilisvörösváron a KSH a Fő utca - Kandó Kálmán utca - Vásár utca által határolt területet jelölte meg, azonban az adatok nem tükrözik a valóságot, hiszen a hátrányos helyzetűek koncentrációja az itt elhelyezkedő speciális Otthon lakóinak köszönhető.)

3.1.3.3 Települési identitást erősítő tényezők

A városi kulturális élet kiemelkedőnek mondható. A hagyományörző rendezvények és egyesületek mellett a felújított városi könyvtár és a Művészetek Háza nyújt rendszeres kulturális kikapcsolódási lehetőségeket a város lakossága számára. A Művészetek Házában havonta rendeznek időszakos kiállításokat, előadásokat, rendszeresen fellépnek a helyi zene- és táncsoportok, emellett nagyobb időközönként író-olvasó találkozók, valamint színházi bemutatók is megrendezésre kerülnek. A kulturális életet szolgálják továbbá a város többi helyén jelen lévő állandó és időszakos kiállítások, melyek helyszíne a Kápolna utcában megtalálható tájház, a Napos Oldal Szociális Otthonban elhelyezett bányász emlékszoba, a Varázskő Galéria, illetve a Hunyadi utcában (Karátsonyi-liget) elhelyezkedő Mű-hely Galéria.

A lakosság tájékoztatását szolgálja az önkormányzat honlapja, applikációja, valamint a helyi média, televízió és újság is biztosítja.

Pilisvörösváron a helyi civil élet igen aktív, a közösség jól mozgósítható, azonban a város lakosságának csupán mintegy 15-20%-a tagja valamely civil szervezetnek. A helyi közösség aktivitása, a civil kezdeményezések nagy száma részben a város lakossága múltjának, a sváb kötődésnek is köszönhető. Pilisvörösvár sváb gyökerei közismertek, a várost „az ország legnagyobb német ajkú települése”-ként is szokták emlegetni. A német ajkú közösség identitástudata igen erős, ez főként a civil szervezetek nagy számában, illetve a hagyományörző rendezvények, kulturális alkalmak rendszeres szervezésében mutatkozik meg. Pilisvörösváron nagy számú civil szervezet van jelen, ezek többsége sport- illetve hagyományörző egyesület.

PILISVÖRÖSVÁR TÁRSADALMA	
ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK
– a település lakosságának száma nő – módosabb társadalmi réteg beköltözése – beköltözéshez vonzó környezet	– az idős lakosság ellátottsági rátájának folyamatos növekedése – a járási és megyei átlaghoz képest is gyorsabb az előregedés folyamata

3.1.4 A település humán infrastruktúrája

Pilisvörösváron a humán közszolgáltatások megfelelő színvonalon működnek, a város lakossága - továbbá a város környező településein élők - számára a megfelelő közszolgáltatások elérhetők. A város járási központ, ennek megfelelően az oktatási, egészségügyi, szociális és közigazgatási feladatok közül másodfokú feladatokat is ellát. A humán infrastruktúra területén Pilisvörösvárnak kiemelt szerepe van a várostérsége ellátásában.

3.1.4.1 Oktatás

Az alapfokú oktatási feladatokat 5 óvoda és 3 általános iskola látja el. Az óvodák viszonylag koncentráltan helyezkednek el. A Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda (NNÓ, Rákóczi u.-i székhely intézmény), valamint 4 tagintézménye (Széchenyi úti Tagóvoda, Gradus Tagóvoda) a városközpont keleti részén, a Bányatelep határán, míg a Ligeti Cseperedő Tagóvoda, valamint a Szabadság úti Tagóvoda a város nyugati határában, a Karátsonyi-ligetben helyezkedik el. Az 5 óvodaépületben összesen 540 gyermeket foglalkoztatására van lehetőség 22 csoportban.

A Széchenyi Tagóvoda 5-7 éves jövőképeben a külső foglalkoztató létrehozása szerepel, mely a mozgásigény kielégítésére és fejlesztésére, az egészséges életmód kialakításában játszik fontos szerepet. A mozgáskultúra támogatása és a német nemzetiségi nevelés mellett a magyar néphagyományok közvetítése is kiemelt feladat számukra. A Széchenyi Tagóvoda konkrét fejlesztései között szerepel az infrastruktúra korszerűsítése, így az óvoda területén a külső világítás kialakítása, a fűtés modernizálása, a gyermekmosdók felújítása, a kerítés karbantartása, az udvari burkolatok modernizálása, illetve a játéktároló felújítása és bővítése. A Széchenyi Tagóvoda fejlesztési terveiben megjelenik a nem digitális eszközfejlesztés, mely a linóleum és szőnyegek cseréjét, mozgásfejlesztő játékok vásárlását, továbbá egy kerámiaégető kemence beszerzését takarja. A tagóvoda digitális eszközfejlesztései a wifi hálózat kiépítésére, színes nyomtató és 2 db laptop beszerzésére terjed ki. A Széchenyi Tagóvoda humán erőforrás állományfejlesztési között

megjelenik az adminisztrátori és a takarító státusz létrehozása, továbbá az óvodapedagógus hiány megoldása.¹⁰

A Szabadság utcai Tagóvoda fő célja a 3-6 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Nevelési céljaik között szerepel az óvodás gyermekek mozgásra és természetes élethelyzeteket teremtő szabad játékra támaszkodás, így a mozgásműveltség kialakítása. Német nemzetiségi óvoda révén fontos számukra a nyelv elsajátítása, hagyományok elsajátítása, a nemzetiségi identitás kialakítása. A Szabadság utcai Tagóvoda újszerű fejlesztési elképzelései az udvar fejlesztésére terjed ki, mely a nagyobbak számára is kihívást jelentő mászó komplexummal és ütésálló burkolattal bővülne.¹¹

Az NNÓ 5-7 évre vonatkozó jövőképeben a gyermekek fejlődésének támogatása, a biztonságos környezet nyújtása, a német nemzetiség erősítése szerepel. A szervezet konkrét fejlesztései között megjelenik az udvari játszóház bontása, újjá építése, biciklitároló és szaletli telepítése, az udvari játékok karbantartása és a mosdók felújítása, mint infrastrukturális fejlesztés. Nem digitális fejlesztéshez tartozik az ipari porszívó, illetve mosógép beszerzése. Digitális eszközfejlesztés alatt a laptopok, okos tvk és hangosító eszközök beszerzését értik. A szervezetfejlesztésen belül a csapatépítő tréningek szervezése, öltöző helyiségek berendezése szerepel. A humán erőforrás állomány fejlesztési terveire vonatkozóan takarító vagy konyhai alkalmazott felvételét, karbantartó és hiányzó nemzetiségi óvodapedagógusok alkalmazását irányozzák elő. A kapcsolati hálózat fejlesztése a nemzetiségi óvodákkal való kapcsolattartásra, illetve a testvérvárosok óvodájával való kapcsolatfelvételre terjed ki. Újszerű, áttörő fejlesztési elképzeléseik között szerepel a képző intézményekkel való kapcsolatfelvétel, hogy gyakorlati intézménnyé váljon.¹²

A Ligeti Cseperedő Tagóvoda 5-7 évre vonatkozó jövőképe az óvodai nevelés. Az intézmény Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda részeként rendelkezik intézményi szintű fejlesztési tervvel. Az óvoda konkrét infrastrukturális fejlesztései között szerepel az épület gépészete, illetve a kazán és fűtésrendszer megújítása. A nem digitális eszközfejlesztés része az udvari játékok felújítása, fejlesztése és az udvari tárolók bővítése, a digitális eszközfejlesztés a laptop készlet felújítására, bővítésére vonatkozik. Célja továbbá a hiányzó pedagógus állások betöltése. A kapcsolati hálózata fejlesztésénél a kapcsolatfelvételt, szakmai együttműködést emelte ki a testvérváros intézményekkel. Az udvari játékok bővítése a Ligeti Cseperedő Alapítvány támogatásával készült.¹³

A Gradus Óvoda 5-7 évre vonatkozó jövőképeben a környezettudatos óvoda képe meghatározó. Célja a gyermekek környezettudatos szemléletének erősítése. Ennek alapján több gyümölcsfát, ehető termésű bokrokat szeretnének ültetni az udvaron. Konkrét fejlesztési célokat nem jelöltek meg.¹⁴

Az iskolás korú gyermekek oktatása is több különböző intézményben folyik. A Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola és a Német Nemzetiségi Általános Iskola (NNAI, Vásár tér) mellett Pilisvörösváron működik az alapítványi Palánta Általános Iskola is. A Templom téri iskolában a tanítás 28 osztályban folyik a tanítás 781 iskolásának. A Vásár téri intézményben 16 osztály 450 diák, a Palánta Általános Iskolában 8 osztályban 168 gyermek tanul.

A Templom Téri Általános Iskola a következő 5-7 éves jövőképeben nem tervez profilváltozást. A Templom Téri Általános Iskola konkrét fejlesztései elképzelései elsősorban az infrastruktúrára irányul, így megjelenik a fűtési rendszerük korszerűsítése, a villamos hálózat fejlesztése, a tornaterem tetőszerkezetének javítása, az épület belső termeinek és közösségi tereinek felújítása, illetve a „kisépület” udvarának kialakítása. Az iskola digitális téren az eszközfejlesztését is előirányozza, a digitális oktatás erősítése kiemelt feladatként látja, ennek finanszírozását önerőből végzik. Az általános iskola a kapcsolati hálózatok fejlesztése során az Erasmus programok és a város iskoláinak együttműködését javítaná.¹⁵ Az NNAI 5-7 évre vonatkozó jövőképét a Komplex Intézményfejlesztési Program 2018 határozza meg. Infrastrukturális fejlesztései a kazánház felújítására, fűtés szabályozási részének felújítására és az épületbővítésre terjed ki. Nem digitális eszközfejlesztésként a bútorzat folyamatos cseréje, digitális eszközfejlesztésként az interaktív

¹⁰ Az intézményi felmérések alapján.

¹¹ Az intézményi felmérések alapján.

¹² Az intézményi felmérések alapján.

¹³ Az intézményi felmérések alapján.

¹⁴ Az intézményi felmérések alapján.

¹⁵ Az intézményi felmérések alapján.

kijelzők beszerzése jelenik meg. A szervezet célja továbbá a pedagógiai asszisztencia bővítése, illetve a kapcsolati hálózatok fejlesztése. Utóbbin belül a Schiller Gimnáziummal, nemzetiségi fenntartású általános iskolákkal tervezi az együttműködés kialakítását.¹⁶

Pilisvörösvár középfokú oktatási intézménye a Friedrich Schiller Gimnázium Kollégium. Az intézmény Magyarország legnagyobb német nemzetiségi gimnáziuma. Ennek megfelelően az iskolában folyó kéttannyelvű képzés országos szinten is kiemelkedő, ezért a helyiek mellett az ország számos más településéről is érkeznek ide tanulók. (Ezt segíti elő, hogy a gimnáziumhoz bentlakásos kollégium is tartozik, ahol a messzebből érkezett diákok elszállásolhatók. A kollégiumot jelenleg 52 diák veszi igénybe.) Az iskola maximális tanulólétszáma 680 fő, melyből a tanulók közel 75%-a. (Meg kell jegyezni, hogy ezt az arányt az okozza, hogy a hasonló korú pilisvörösvári tanulók jelentős része a fővárosba jár középiskolába.) Az intézményben 22 osztályban folyik az oktatás.

A Friedrich Schiller Gimnázium és Kollégium mellett korábban a városban működött a Muttnyánszky Ádám Szakképző Iskola is, azonban az intézményt a fenntartó Pest Megyei Önkormányzat 2007-ben bezáratta, így ma már további középfokú oktatási intézmény nem működik a városban.

A Schiller Gimnázium 5-7 évre vonatkozó jövőképét a jelenlegi profit (kétnyelvű német nemzetiségi oktatás) és tanulólétszám megtartása, esetleges növelése jellemzi. Ennek alapján nem terveznek változtatásokat, amíg a feladatokat a megfelelő színvonalon el tudják látni. Konkrét fejlesztésekben nem gondolkodnak.¹⁷

Pilisvörösváron további oktatási intézmény a Cziffra György Alapfokú Művészetoktatási Iskola, mely a Művészetek Házában és a Major utcában működik 14 tanteremmel. Férőhelyszáma 350 fő.

Pilisvörösvár a várostérség oktatási központja, a várostérségből számos gyermek érkezik, a középiskolai oktatást a várostérségen kívülről érkezők is igénybe veszik. Az egészségügyi ellátás terén Pilisvörösvár a szakrendeléseket biztosítja a várostérségnek: az alapellátás minden településen biztosított, a komolyabb, kórházi ellátást viszont a fővárosban vehetik igénybe. Sokat javítana a térség egészségügyi ellátásán, ha szakrendelések köre bővebb lenne, valamint az ún. egy napos fektető létesülne.

	Általános iskola	Egészségügyi ellátás	Óvoda (db)	Bölcsőde (db) / Családi bölcsőde (db)
Csobánka	1	1 gyermek háziorvos 1 felnőtt háziorvos	1	0/0
Pilisborosjenő	2	1 gyermek háziorvos, 1 felnőtt háziorvos, Fizikoterápia 1 fül-orr-gégészeti magánrendelés	2 (3 tph.)	0/2
Pilisjászfalu	1	1 háziorvos	1	1/0
Pilisszentiván	1	2 háziorvos	1	0/1
Pilisvörösvár	2 (+1 alap.)	2 gyermek háziorvos, 6 felnőtt háziorvos, 1 szakrendelő léte (25 szakrendelés + 3 Solymáron), orvosi ügyelet	2 (5 tph.)	1/3
Pilisszántó	1	1 gyermek háziorvos, 1 felnőtt háziorvos	1	0/1
Solymár	2	3 háziorvos, 1 szakrendelő (3 szakrendelés)	2	1/2
Pilisszentkereszt	1	1 háziorvos	1	0/0
Piliscsaba	2 (+1 alap.)	1 gyermek háziorvos, 3 felnőtt háziorvos, 1 fogorvos	3	0/3

A várostérség alapellátási intézményeinek száma

A Pedagógiai Szakszolgálat a következő 5-7 évben épületbővítést, felújítást, illetve a megfelelő infrastruktúra kialakítást tervez, melyek a bejárési igényeket biztosítják. Intézményi szintű fejlesztéssel nem rendelkeznek. A Pedagógiai Szakszolgálat konkrét fejlesztései között szerepel az infrastruktúra fejlesztése, melyen belül az ingatlanok bővítése, a jelenlegi ingatlan felújítása és a vizsgálószobák hangszigetelése jelenik meg. A nem digitális eszközfejlesztés a korai fejlesztéshez szükséges speciális eszközök beszerzésére terjed ki, míg a digitális fejlesztésnél 32 db laptop beszerzése tervezett. A konkrét fejlesztések között szerepel a szervezetfejlesztés, mely az anyagi

¹⁶ Az intézményi felmérések alapján.

¹⁷ Az intézményi felmérések alapján.

támogatásokra, intézményi kirándulások szervezésére és jutalomosztásra irányul. A humán erőforrás állományának fejlesztését a szakvizsgák megszerzésének támogatásában képzei el a szervezet. A kapcsolati hálózatok fejlesztésben a szakmai nap szervezését látják fontosnak, melyek önerős beruházként valósulnának meg. Újszerű fejlesztési elképzeléseik a magas színvonalú szakszolgálati ellátásra terjednek ki.¹⁸

3.1.4.2 Humán közszolgáltatások, egészségügy

Pilisvörösvárban a szociális ellátás megoldott, mely nem csupán a helyiek, hanem a térségben élő hátrányos helyzetben lévők számára is megfelelő megoldást nyújt. A városban biztosított a családsegítés, a gyermekjóléti szolgáltatások, a védőnői szolgálat és a házi segítségnyújtás mellett a bentlakásos intézmények is elérhetők. A szociális ellátások nagy része a Városi Napos Oldal Szociális Otthon keretein belül biztosított (működő férőhelyeinek száma 55 fő), emellett szociális feladatokat lát el az egyházi fenntartású Szent Erzsébet Idősek Otthona (250 fő), valamint Pest Megyei Viktor Egyesített Szociális Intézmény Pilisvörösvári Otthona, mely az értelmi sérültek ellátásáért felel. A Virgonc Gyermekház 40 fogatékkel élő gyermeket lát el.

A Városi Napos Oldal Szociális Központ szolgáltatásai: házi segítségnyújtás, személyi gondozás, idősök nappali ellátása, idősök átmeneti gondozóháza, fogyatékos személyek nappali ellátása, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, szociális étkeztetés. A rászorulóknak minden korosztályban segítséget kaphatnak.

Pilisvörösvár intézményeiben mindent megtesznek azért, hogy megfelelően egészsítsék ki a gyermekek otthon szerzett tapasztalatait. Már kisgyermekkorától az intézmények nevelési szempontjának alapköve a gyermekközpontság, a befogadás. Ennek megfelelően a város a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön mindenki. A nemzetiséghez tartozó, gyermekek nevelésében biztosítják az önazonosság megőrzését, ápolását, megerősítését, átörökítését. A közösséghez tartozás jó érzését élményt adó hagyománnyá vált programokkal, az ünnepekre való készülődéssel és a közös ünnepléssel erősítik.

A város rendvédelmi feladatait a Pilisvörösvári Rendőrőrs látja el, 24 órás szolgálatot tart fenn. A rendőrség mellett 2 civil egyesült, a Liget Polgárőr Egyesület és a Pilisvörösvári Polgárőr Egyesület végez polgárvédelmi feladatokat. A városban Tűzoltóőrs nincs jelen, a tűz- és katasztrófavédelmi feladatokat a Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Egylet tagjai látják el.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület 5-7 évre vonatkozó jövőképeben a további működés és a lehetőségek szerinti fejlesztések szerepelnek. Ennek alapján újabb finanszírozási források felkutatását, lehetőségek szerinti igénybevétele tervezik. Intézményi szintű fejlesztési tervvel nem rendelkeznek. A konkrét fejlesztések az infrastruktúra fejlesztésére, így a tetőszigetelés, fűtés és világítás korszerűsítésre irányulnak. A nem digitális eszközfejlesztés a tűzoltó technikai eszközök és védőfelszerelések beszerzésére terjed ki. Humán erőforrás állomány fejlesztésénél az új tagok bevonása előirányzott. A kapcsolati hálózatok fejlesztésénél a meglévő németországi és ausztriai kapcsolatok fenntartása, továbbá újjak keresése rajzolódik ki. A Tűzoltó egyesület munkáját az évente kapott civil egyesületi támogatás, pályázatok és önerős beruházások jellemzik.¹⁹

Az alapfokú egészségügyi ellátás Pilisvörösváron biztosított. A városban 6 háziorvos, továbbá 2 gyermekorvos és 4 fogorvos is rendel - utóbbiak egy része magánrendelés.

A térségi szakorvosi rendelőintézetben a következő járóbeteg szakellátások érhetők el a település lakossága számára: belgyógyászat, EKG, kardiológia, sebészet, érsebészet, nőgyógyászat, fül-orr-gégészet, szemészet, ideggyógyászat, ortopédia, reumatológia, laboratórium, röntgen, ultrahang, fizikoterápia, mozgásterápia, elmeorvos, pszichológia, tüdőgyógyászat és allergológia, gyermek pulmonológia, urológia, osteoporosis ellátás, foglalkozás-egészségügyi szolgálat (gépjármű alkalmassági vizsgálat, munkaköri alkalmassági vizsgálat), bőrgyógyászat és diabetológia.

A városban 3 gyógyszertár is működik, melyek a Pilisi térséghez tartozó további 7 gyógyszertárral együtt készenléti szolgálatot is működtetnek. Pilisvörösváron a gyógyszertári ügyeletet a Kulcs Patika (Fő u. 109.) látja el. A városban kórház nem működik, azonban a sürgősségi ellátást segíti elő a szakrendelő mellett elhelyezkedő mentőállomás (Pilisvörösvár, Fő u. 130.)

¹⁸ Az intézményi felmérések alapján.

¹⁹ Az intézményi felmérések alapján.

Abban a kérdésben, mely szerint a jelenleginél magasabb színvonalú közszolgáltatások a lakosok a helyi életminőségének elégedettségét javítaná-e, a válaszadók több mint fele szerint „nagyon jelentős szerepet játszana”.²⁰

3.1.4.3 Esélyegyenlőség biztosítása

Pilisvörösváron szegregátumok nem alakultak ki, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű lakosok nem különültek el térben a város többi társadalmi rétegétől. Ezzel együtt az önkormányzat meghozta a szükséges intézkedéseket, hogy az esélyegyenlőség a város minden polgára számára biztosított legyen. Az esélyegyenlőség biztosításának fontosabb intézkedései:

- aktív időskor fenntartását segítő programok,
- akadálymentesítések,
- sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók integrált nevelésének, oktatásának biztosítása,
- időskorúak, önmagukat ellátni nem tudó, fogyatékkal élők otthonmaradásának elősegítése az étkeztetés biztosításával, idősek klubjának működtetésével.

Az esélyegyenlőség témaköréről az Antiszegregációs terv (9.1.1. Helyzetelemzés és értékelés) fejezete részletesen beszámol még.

3.1.4.4 Sváb hagyományok

Pilisvörösvár több évszázada német nemzetiségi település, az első német anyanyelvű lakosok a törökök kiűzését követően, 1689-ben érkeztek az elnéptelenedett grófi területre. Leszármazottjaik hosszú évszázadokon át ápolták és ápolják ma is őseik hagyományait, kultúráját, nyelvét. Mindezt az sem tudta megtörni, hogy a II. világháborút követő kitelepítések után - melyben Pilisvörösvár szerencsére nem volt érintett - Magyarországon nem volt előny a német származás. Az 50-es évek közepétől kezdve indult újra a német nemzetiségi kulturális élet, melynek egyik élvorsója volt Pilisvörösvár, hiszen az országban elsőként alakult meg a Német Nemzetiségi Táncsoport, mely azóta is töretlenül ápolja a sváb táncművészetét. A szocializmus időszakában is őrizte a lakosság a nemzetiségi hagyományokat, rendszeresen tartottak német nyelvű szentmiséket, beindult az iskolákban a német nyelvoktatás. A rendszerváltást követően pedig sorra alakultak a nemzetiségi egyesületek, melyek tagjai hűen ápolták az ősök által hátrahagyott kincset. A sváb hagyományok az egész várostérséget jellemzik.

A 2011-es népszámlálási adatok alapján Pilisvörösváron 3804 fő vallotta magát német nemzetiségűnek, az a lakosság 27,83 %-a. A 2019-es országgyűlési választások idején több mint 900 fő szerepelt a nemzetiségi névjegyzésben, amely országosan is kiemelkedő szám.

A városban 1994 óta folyamatosan működik Német Nemzetiségi Önkormányzata (NNÖ), melynek legfontosabb feladata a nemzetiségi érdekek védelme, a nemzetiségi örökség ápolása és továbbadása. Ebben nagy segítséget kap az önkormányzat a város nemzetiségi egyesületeitől, akikkel közösen valósítja meg célkitűzéseit. Az NNÖ és a nemzetiségi egyesületek szerves részét képezik a város kulturális programkínálatának.

Az oktatásban is nagy előrelépés történt a nemzetiségi nyelv és hagyományörzés területén. A város mind az 5 óvodája német nemzetiségi nevelést folytat, mindkét általános iskolájában német nemzetiségi oktatás zajlik, a 2004 óta a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának fenntartásában, 2021-től tulajdonában működő kétnyelvű Friedrich Schiller Gimnázium és Kollégium pedig lehetőséget ad a nemzetiségi érettségi megszerzésére. 2012-ben mindkét általános iskolában bevezetésre került a kétnyelvű német nemzetiségi képzés, 2017-ben a Német Nemzetiségi Általános Iskola Pilisvörösvár Német Nemzetiségi Önkormányzatának fenntartásában, 2021-ben pedig a tulajdonába is került, biztosítva ezzel a német nemzetiségi oktatás folytonosságát. Így adott a lehetőség, hogy a gyermekeink óvodáskortól az érettségiig német nemzetiségi oktatásban részesüljenek. A 2021-ben kialakított ún. „Sváb Sarok” hagyományokat szolgáló közösségi teret biztosít a sváb kultúra tovább éltesítésére. Az önkormányzat térítésmentes használatot biztosít a „Sarokban”.

PILISVÖRÖSVÁR HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

ÉRTÉKEK

– a meglévő szolgáltató és ellátási

PROBLÉMÁK

– előregedés, az idős lakosság ellátottsági

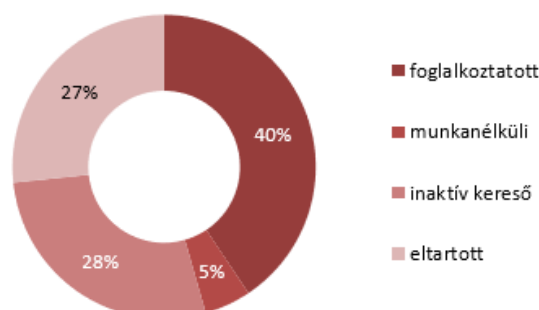
²⁰ Az lakossági felmérés alapján.

funkciók jó minősége – erős helyi identitás („az ország legnagyobb németajkú települése”) – oktatási létesítmények megléte – élő hagyományok jelenléte – nemzetiség aktív jelenléte	rátájának folyamatos növekedése – a járási és megyei átlaghoz képest is gyorsabb az előregedés folyamata
---	---

3.1.5 A település gazdasága

A település jó gazdasági mutatókkal rendelkezik. A város gazdasága az elmúlt 30 évben hatalmas fejlődésen ment keresztül, alvótelepülésből térségi foglalkoztatóvá nőtte ki magát. A település foglalkoztatási mutatói kedvezők, a munkanélküliek száma csupán 0,8 %. A településen korábban nagy problémát jelentett a képzett munkaerő fővárosba ingázása, melynek aránya a mai napig magas (2500-3000 fő, a lakosság 20%-a), azonban a munkahelyszám, s ezzel az ideingázók számának növekedésével (1200 fő) ez a helyzet kedvezőbbé vált.

Pilisvörösváron a foglalkoztatási adatok kedvezőek. 2011-ben a KSH adatok szerint a népesség megoszlása a gazdasági aktivitás szerint a következő volt:

Foglalkoztatottság 2011-ben (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye)

Ugyanebben az évben a regisztrált munkanélküliek száma 291, a tartósan munkanélküliek száma pedig 163 fő volt, mely értékek a település lakosságának 2,2, illetve 1,2%-a. A közmunkaprogramban részt vevők száma 2011-ben 20 fő, 2012-ben 33 fő voltak. (2012-ben az önkormányzatnál 27 főt, egyéb oktatási intézményekben további 6 főt foglalkoztattak közmunkaprogram keretében.)

A pilisvörösvári lakosok foglalkoztatására vonatkozóan, konkrét aktuális pontos adatokkal nem rendelkezünk, de a stabil vállalkozói környezet, segélyezett körének csökkenése és a munkaerőhiány nem feltételez egy vészes munkanélküliséggel érintett réteget.

Az utóbbi években a munkaerőhiány jellemzi a munkaerőpiacot, igen nehéz a meghirdetett állásokat betölteni. Ezt igazolja az önkormányzat közcélú foglalkoztatás keretében alkalmazott létszám drasztikus csökkenése. Jelenleg 0 fő közfoglalkoztatott van az önkormányzatnál, azonban költségvetésünkben továbbra is számítunk ezen foglalkoztatási formával, hiszen egy munkaerőpiaci visszaesés esetén kalkulálható ezen foglalkoztatási forma újraéledése.

Pilisvörösváron az idegenforgalom nem húzóágazat. Az idegenforgalmi látványosságok, a számos színvonalas kulturális program és rendezvény, a turisztikai infrastruktúra elsősorban a város lakóinak és a környékbeliek kapcsolódási lehetőségeit biztosítja.

3.1.5.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Gazdasági szempontból Pilisvörösvár - térségi szerepköréhez hasonlóan - speciális helyzetű település. A város térségi központként erős helyi gazdasággal rendelkezik, ám Budapest közelsége, s a főváros elszívó ereje a térségi gazdasági viszonyokban és a munkaerő-áramlásban is megmutatkozik. Pilisvörösvár gazdasági súlyát így a budapesti agglomeráció részeként is értelmezni kell.

Az agglomeráció északnyugati részének települései (Pilisvörösvár, Pilisszentiván, Solymár, Piliscsaba) fejlett gazdasággal rendelkeznek, mely térségi szinten meghatározó, s nagy számú munkahelyet jelent az itt élőknek. Megfelelő közlekedési tengelyek, illetve gyorsforgalmi út híján a térség gazdasági súlya agglomerációs szinten nem mondható erősnek, hiszen Budapest határában az

gyorsforgalmi utak mentén ún. „kereskedelmi/gazdasági elővárosok” jöttek létre (Budaörs, Biatorbágy, Dunaharaszti, Vecsés-Gyál, Dunakeszi-Fót). Ezzel együtt a Pilisvörösvári térség településeinek gazdasága meghatározó szerepet tölt a fővárosi agglomeráció északnyugati részén, s a távlati közlekedési fejlesztési elemek (M0 bezáródása, M10) megvalósulása esetén a térség gazdasági súlyának további erősödésével számolhatunk.

3.1.5.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Gazdasági Programja (2019-2024) alapján a 2019-ben 1828 regisztrált vállalkozás működött Pilisvörösváron, 2014 és 2019 között a számuk 15,15 %-kal növekedett. A regisztrált vállalkozások több mint 50%-a társas vállalkozás. A vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint jellegzetes képet mutat. A működő mezőgazdasági vállalkozások aránya kismértékben meghaladja az országos átlagot, míg az ipari jellegű termelést főtevékenységként folytató vállalkozások együttes aránya elmarad attól. A működő vállalkozások több mint háromnegyede alapvetően szolgáltatási jellegű területeken tevékenykedik.

Pilisvörösvár gazdasága rendkívül összetett. A XX. század első felében legnagyobb gazdasági ágazatnak számító kőszénbányászat mára teljesen megszűnt, azonban a település nyugati határában - az egykori ásványbánya és vakolatgyár helyén - még ma is működik a dolomitbánya.

Pilisvörösvár sokszereplős gazdaságában az idetelepült nemzetközi gazdasági vállalatoktól, a helyi gyökerű - esetenként országos híré - középvállalkozásokon keresztül a néhány főt foglalkoztató kisvállalkozásokig, illetve egyéni vállalkozókig, minden szintű gazdasági szereplő megtalálható. Országos szinten is jelentős cég pl. a Saint-Gobain Hungary Kft. (Terranova), a Liegl&Dachser Logisztikai Kft., a takarmány, gabona nagykereskedelemmel foglalkozó UBM Agro Zrt., UBM Trade Zrt. és az UBM Feed Zrt., a kiváló édességeket gyártó Szamos Marcipán Kft., az élelmiszer, ital nagykereskedelemmel foglalkozó Halmschlager Trade Zrt., Central Drinks Kft, valamint a fémmegmunkálás területet képviselő FML Parts Kft. A mezőgazdaság területén meghatározó az Alta Genetics Hungary Kft. (állattenyésztés) és Ziegler István, Piehl János és Krisztina, Magvető Pilisvörösvár Kft.-k (gabonaféle termesztése).

A település gazdasága az elmúlt 30 évben hatalmas fejlődésen ment keresztül. A rendszerváltást megelőzően Pilisvörösvár munkaügyi szempontból „alvótelepülésnek” számított: a városban kevés volt a munkalehetőség, a munkavállalók többsége a fővárosba ingázott a nagyobb termelővállalatokhoz (Óbuda MGTSZ, Rozmaring MGTSZ, Óbudai Hajógyár, Selyemipari vállalat, textil ipari vállalatok). A rendszerváltást követően ez a trend megfordult. Nagyszámú új helyi kis- és középvállalkozás jelent meg a városban, mely helyi gyökerekkel rendelkezett, ezért Pilisvörösváron akart fejleszteni. Ezek az idő múlásával egyre meghatározóbb vállalkozásokká nőttek ki magukat, s régiós - esetenként országos - szintű gazdasági szereplőkké váltak. Ezek között kell említeni többek között a Szamos Marcipánt, Hofstädter Faipari Kft.-t, a Bányai Bútort, a Tácsik Pékséget vagy a Müller Papírt.

A településen a mezőgazdasággal foglalkozók száma viszonylag csekély, bár a KSH adatok szerint 2011-ben az egyéni gazdaságok száma 31, a mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma 2, emellett további 38 őstermelő is volt regisztrálva.

A mezőgazdaságban tevékenykedők főként szántóföldi növénytermesztéssel foglalkoznak, hagyományos állattartás szinte egyáltalán nincs a településen. Az egykori TSZ-majorok helyén lovardák működnek, melyek turisztikai-rekreációs feladatokat látnak el.

Pilisvörösvár térségének turisztikai adottságai kedvezők, hiszen a Budai-hegység, illetve a Pilis által határolt Pilisi-medence a kirándulók és a kikapcsolódni vágyók kedvelt célterülete. Ezzel együtt mind a térségben, mind a városban csupán alkalmi, „egynapos” turistákkal találkozhatunk, a térség idegenforgalma többségében a természetjárókra korlátozódik. Ennek megfelelően Pilisvörösvár térsége nem tölt be jelentős szerepet a budai agglomerációban. Pilisvörösváron, illetve a környező településeken a természeti adottságokra alapozva (Budai hegyek, Bányatavak, horgásztavak) javítható a turisztikai kínálat, s erősíthető még a térség idegenforgalmi bázisa. A települési idegenforgalom legnagyobb részét az átutazók, illetve az alkalmi turisták jelentik, szervezett programokról, turisztikai marketingről csupán a város külterületén megtalálható lovasmajorok esetében beszélhetünk. Ennek megfelelően a város szálláshelyeinek és vendégszakaiinak száma igen alacsony, 2011-ben mindössze egy panzió (42 férőhely) és 1 fizető vendéglátás (10 férőhely) volt regisztrálva. A szálláshelyek hiánya mellett a turisztikai infrastruktúra egyéb hiányosságokkal is bírt 2011-ben, hiszen a vendéglátóhelyek száma 57 db, a kiskereskedelmi üzletek száma 166 db. A hiányosságok ellenére a trend egyre kedvezőbb képet mutat, mert a vendéglátóhelyek száma mára

58-ra nőtt, a kiskereskedelmi üzletek száma pedig ma már 359 db. Ma három panzió, egy magánszálláshely és három egyéb szálláshely működik Pilisvörösváron. A panziók összesen 164 férőhellyel rendelkeznek, melyet a kollégium, diákotthon 79 férőhelye egészít ki.

A település legfőbb idegenforgalmi értéke a bányatavak környéke, mely egy nagy kiterjedésű zöldfelülettel rendelkező, megfelelő rekreációs lehetőségekkel bíró fejlesztési terület. Az itt elhelyezkedő hajdani kemping, valamint a környező erdő- és zöldfelületek miatt a terület nagy fejlesztési lehetőségekkel bír. Kiépült (bár fejlesztésre szorul) a futókör, mely a várostérség lakói sportolási lehetőségeit bővíti.

További idegenforgalmi érték a település múltját és hagyományait bemutató "Lahmkruam" helytörténeti emlékpark, valamint a bányászpark, a Kálváriadomb, továbbá a város épített értékei (Bányatelepi Szent Borbála plébániatemplom, Erdei kápolna, Török-kút, Zsidótemető, római katolikus templom és plébánia).

3.1.5.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

Fontos gazdasági vállalkozás az eddig nem említetteken túl a később betelepült nemzetközi logisztikai vállalat, a Liegl&Dachser, mely a város legjelentősebb foglalkoztatója - 150 embernek ad munkát. Emellett - a településfejlesztési koncepcióban meghatározott céloknak, valamint a hatályos településszerkezeti tervben kijelölt gazdasági területeknek köszönhetően - az ezredfordulót követően újabb és újabb gazdasági vállalkozások települtek le (pl. Bárdi Autó, Timár Vaskereskedelmi Kft., YooWc Kft., Türk Műanyag Bt. stb.). Meg kell említeni, hogy az ipari múlt és az ipari hagyományok ma is érződnek Pilisvörösvár gazdaságán, hiszen a városban jelentős számú ipari, illetve feldolgozóipari közép- és kisvállalkozás van jelen.

Meg kell még említeni továbbá a településen jelen lévő két nagyobb élelmiszeripari-kereskedelmi vállalatot: a takarmánykereskedelemre szakosodott UBM csoportot, valamint a CBA-hálózat tagjaként boltokat üzemeltető Halmschlager Trade-et.

A nagyobb gazdasági üzemek mellett fontos szerep jut a városban a kis- és középvállalkozásoknak is. A KSH 2011-es adatai szerint Pilisvörösváron a regisztrált vállalkozások száma 1805. Ezek közül 533 egyéni vállalkozás, 555 Kft. és 299 Bt. volt regisztrálva.

A település gazdasági egységei többnyire koncentráltan helyezkednek el. A nagyobb gazdasági üzemek, csarnokok a település keleti bejáratánál kijelölt gazdasági területeken, a 10-es főút két oldalán helyezkednek el. A kereskedelmi-szolgáltató egységek többségében a Fő utca, illetve kisebb mértékben a Szabadság út mentén helyezkednek el. A 2011-es KSH adatok szerint a települési vendéglátóhelyek száma 57, a kiskereskedelmi üzletek száma pedig 166.

Cég neve	termelési profil	telephely címe
Saint-Gobain Hungary Kft.	építőanyag	2085 Pilisvörösvár, Bécsi út 07/5
Liegl&Dachser Logisztikai Kft.	logisztika	2085 Pilisvörösvár, Ipartelep u. 1.
UBM Agro Zrt.	takarmány, gabona nagykereskedelem	2085 Pilisvörösvár, Kisvasút u. 1.
UBM Feed Zrt.	takarmány, gabona nagykereskedelem	2085 Pilisvörösvár, Kisvasút u. 1.
Szamos Marcipán Kft.	édesség gyártása	2085 Pilisvörösvár, Szent Erzsébet utca 109.
UBM Feed Zrt.	takarmány, gabona nagykereskedelem	2085 Pilisvörösvár, Kisvasút u. 1.
YooWc Kft.	szennyvízgyűjtés, hulladékkezelés	2085 Pilisvörösvár, 7666 Hrsz.
UBM Trade Zrt.	takarmány, gabona nagykereskedelem	2085 Pilisvörösvár, Kisvasút u. 1.
Central Drinks Kft.	élelmiszer, ital nagykereskedelem	2085 Pilisvörösvár, Csendbiztos utca 7672/1
FML Parts Kft.	fémmegmunkálás	2085 Pilisvörösvár, Ady Endre u. 1.
Újház Centrum (Hofstädter Építőanyag Centrum Kft.)	építőanyag kereskedés	2085 Pilisvörösvár, Budai út 18/c.

Legnagyobb adófizetők 2020-ban (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás)

Az önkormányzat információi alapján a településen telephellyel rendelkező vállalkozások ismert fejlesztési elképzelései az alábbiak:

- Saint-Gobain Hungary Kft. (Terranova) meglévő irodaépülete átalakul (a folyamat az engedélyezési eljárás szakaszában jár),
- Liegl&Dachser Logisztikai Kft. a raktárkapacitását bővítené, de ehhez plusz terület kell biztosítani (a tárgyalásokat megkezdték, előzetes vázlattervekkel rendelkezik a jelentős gazdasági szereplő),
- Hofstädter Kft. betonüzem építési engedélyt kapott az Gip-2 építési övezetben a Szent László utca végén,
- Gemitech Kft. a Fácán utcában új csarnokot épít.

A felmerülő telephelybővítések, kapacitásnövekedések a foglalkoztatottság, a helyi munkaerő megtartására bír pozitív hatással.

A távlati célokat, fejlesztési elképzeléseket tekintve Pilisvörösvár számára az elkövetkezendő évek egyik legfontosabb kihívása, hogy miként tudja az energiafelhasználást és a károsanyag-kibocsátást csökkenteni, a megújuló energiák arányát növelni, és a fenntartható lakó- és vállalkozói környezetet biztosítani polgárai és vállalkozásai számára.

A város a megújuló energiák hasznosítása szempontjából talán mondható kedvező adottságokkal rendelkezik (napenergia, szélenergia), a közösségi közlekedés rendszere kialakult, ugyanakkor az alternatív közlekedési lehetőségek korlátozottak és a Pilisvörösvárt elkerülő út megépülése hozná a legnagyobb potenciált a város számára.

3.1.5.4 *A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)*

A pilisvörösvári gazdaság versenyképessége megfelelő, hiszen a munkaerő elérhetősége, valamint képzettsége tekintetében a vállalatoknak van meritési lehetősége. A helyi lakosság képzettsége kifejezetten jónak mondható, a 2011-es KSH adatok szerint - 7 éves és idősebb népességet vizsgálva a legmagasabb iskolai végzettség szerint - a következő értékeket kapjuk:

— felsőfokú:	1736	fő,
— középfokú:	6203	fő,
— alapfokú:	3075	fő,
— nem végezte el a 8 általánost:	1664	fő.

Ugyanakkor a városnak problémát jelent a főváros közelsége és munkaerő-elszívó ereje, hiszen a képzett munkaerő egy része Budapesten keres munkát. Pilisvörösvárról naponta a lakosság körülbelül 20%-a, mintegy 2500-3000 fő ingázik más településre, ebből kb. 1500 fő Budapestre. Emellett jelentős még az elingázás mértéke a szomszédos településekre, főként Pilisszentivánra (~200 fő), Solymárra (~200 fő) és Piliscsabára (~100 fő).

Ezzel együtt jelentős a településre ingázók száma is, hiszen naponta mintegy 1200 fő érkezik a városba. Az ide érkezők között nagy számban vannak a fővárosból érkezők, mellette főként a térség településeiről, illetve a 10-es főút melletti településekről (Piliscsaba, Solymár, Pilisszentiván, Pomáz, Pilisszántó, Csobánka, Szentendre, Leányfalu, Pilisjászfalu, Piliscsév, Leányvár) ingáznak Pilisvörösvárra az emberek.

3.1.5.5 *Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)*

Pilisvörösváron a lakások számának változása fordított arányosságot mutat a népességszám alakulásával. A második világháborút követően a lakásépítési kedv alábbhagyott, majd fokozatosan növekedett az építkezések száma. A '70-es és 80-as években kimagaslóan sok lakást építettek, ekkor épültek a pilisvörösvári többlakásos társasházak, továbbá ekkor ugrásszerűen megnőtt a családi házas építkezések száma a kertvárosi részeken - a Karátsonyi-ligeti városrész is az 1970-es években épült be teljesen. A rendszerváltást követően az építkezések száma nagymértékben visszaesett, és a beköltözések ellenére is csak mérsékelt számban épültek új lakások. Az ezredforduló után a lakásépítések száma ismét növekedésnek indult, ám a gazdasági válság következtében az évtized második felében ez a tendencia is lassult.

Az új építkezések jellemzően a telkeken történő sűrűsödésből adódik. A város lakásstruktúrája a keresletnek nem felel meg, az elmúlt években jelentősen nőtt a lakások iránti kereslet, s a kínálat

nem tudja kielégíteni az igényt. Számos olyan foghíjtelek található a településen, ahol az építkezés nem indult el, mert vélhetően a tulajdonosok a magas ingatlanárak miatt hosszú távú befektetésként tekintenek telkükre és nem kínálják fel az ingatlanpiac számára.

PILISVÖRÖSVÁR GAZDASÁGA

ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK
– alacsony munkanélküliség – stabil gazdasági háttér – ingázókat kompenzálják az idelátogatók – az ipari területeken koncentrálnak a logisztikai és gazdasági vállalkozások telephelyei – magas képzettségű munkaerő – kedvező turisztikai adottságok (Pilis, Budai-hegység) – települési szövetbe ágyazott, környezeti terheléssel nem járó gazdasági telephelyek jelenléte – fejleszthető idegenforgalom – a település marketing-stratégiája	– Budapest közelsége elszívja a munkaerőt – a közlekedésből, a szállításból származó emisszió – ingázás, helyi foglalkoztatottság arányának növelhetősége – a megújuló energiák kis mértékű térnyerése – Pilisvörösvárt elkerülő út hiánya

3.1.6 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

Pilisvörösvár önkormányzatának képviselő-testülete elfogadta a 2019-2024-es időszakra vonatkozó gazdasági programját, melyben a hosszú távú fejlesztési elképzeléseit rögzítette. Ebben meghatározta mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek az önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

3.1.6.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Az önkormányzati gazdálkodásának alapelvei, hogy a közszolgáltatások és a városüzemeltetési feladatok megfelelő színvonalon történő ellátása mellett a város pénzügyi egyensúlyát fenntartsák, s emellett befektetés-támogató és munkahelyteremtő politikát folytassanak.

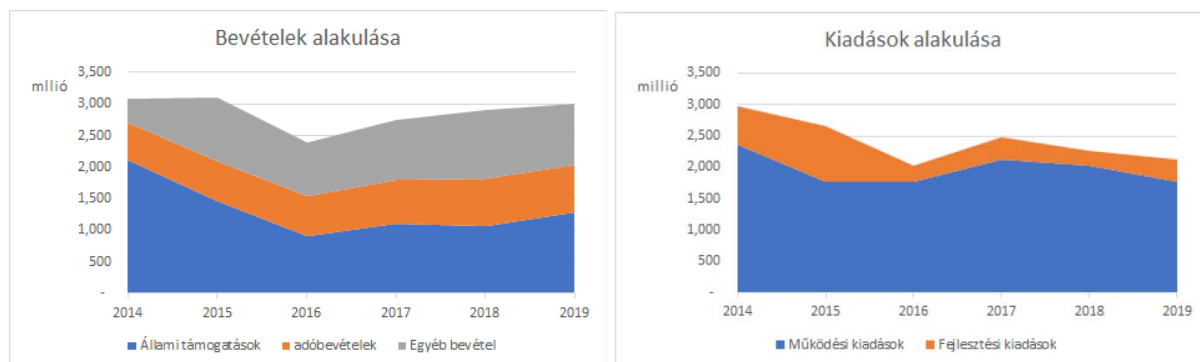
Az önkormányzat gazdálkodásának alapelveiként a következők kerültek meghatározásra:

- Gazdasági környezet stabilitása,
- Fenntartható városi környezet kialakítása,
- A közszolgáltatások hatékony működésének biztosítása,
- Hatékony városmarketing-tevékenység és imázsfejlesztés.

Az öt éves kitekintésű gazdasági program végrehajtásának egyik alapfeltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Az államigazgatás korszerűsítése során az ágazati jogszabályok változása az önkormányzat pénzügyi szabályozását is erősen befolyásolja. Az elmúlt időszak tendenciája azt igazolja, hogy az önkormányzatoknak a jövőben egyre inkább saját bevételi forrásaikat kell megerősíteni, mert folyamatosak a forráselvonások, így egy struktúraváltás és szemléletváltás elkerülhetetlen az önkormányzati működés területén.

Az önkormányzat éves költségvetését önkormányzati rendelet rögzíti, melynek hatálya kiterjed Pilisvörösvár Város Önkormányzata képviselő-testületére, bizottságaira, polgármesterére, valamint a képviselő-testület felügyelete alá tartozó, önállóan, illetve részben önállóan gazdálkodó költségvetési szervek költségvetésére, költségvetésének végrehajtására is.

Az önkormányzat vagyona a 2019. évi zárómérleg alapján 17.2 milliárd forint.

Bevételek és kiadások alakulása (Forrás: Gazdasági Program)

A bevételek alakulására jellemző, hogy az állami támogatások nominálértéken is folyamatosan csökkennek, így megnő az önkormányzati saját bevételek jelentősége. A fenntartható költséggazdálkodás a közszolgáltató intézményhálózat megtakarításokat is eredményező ésszerűsítése mellett a saját bevételek (helyi adók, pályázati források) növelésével valósulhat meg.

Pilisvörösvár a helyi adópolitika kialakítása során három szempontot helyez előtérbe: a lakosság és a vállalkozások teherbíró képességét, a megfelelő minőségi szolgáltatások garantálását, valamint a kiegyensúlyozott költségvetés megvalósítását az óvatosság, következetesség és teljeskörűség elvét követve. A város területén a következő adónemek vannak érvényben:

- Kommunális adó: Kommunális adókötelezettség terhel minden magánszemélyt, aki Pilisvörösvár Város Önkormányzatának illetékességi területén építmény, illetve telek tulajdonjogával rendelkezik. Az adó mértéke 2012. január 1-jétől adótárgyanként évi 18.000 forint. Bejelentett pilisvörösvári lakos számára a kedvezmény mértéke 1/3.
- Idegenforgalmi adó: A város turisztikai jellegéből kifolyólag nem jelentős az idegenforgalmi adóból származó költségvetési bevétel. Az adó mértéke belterületen 300 Ft/fő/vendégéjszaka (külsőterületen ez az adónem nem kerül kivetésre).
- Helyi iparüzési adó: Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység. Az adóalapot országos hatályú jogszabályok figyelembevételével kell meghatározni, az adó mértéke folyamatos tevékenység esetén az adóalap 1,85 %-a.

Adóbevételek alakulása 2019-ben (Forrás: Gazdasági Program)

Mára sajnos a gépjárműadó, mint önkormányzati bevételi forrás megszűnt, de 2019-ben még létezett: az önkormányzat felé az adókötelezettség a gépjármű forgalomba helyezését követő hónap 1. napján kezdődött. Adófizetésre kötelezett volt, aki a gépjármű hatósági nyilvántartásban üzemben tartóként, ennek hiányában tulajdonosként szerepelt. Bevétel 40%-a maradt anno az önkormányzatnál. Ma a gépjárműadóval kapcsolatos feladatokat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) látja el.

A város fejlesztési lehetőségeit a bevételi forrásai határozzák meg, amelyek nagysága nagyban függ az adózói kör nagyságától, a város pályázati politikájától. Pilisvörösvár egyik főbb célkitűzése, hogy változtasson az elmúlt időszak politikáján, célzott adóellenőrzési rendszert vezessen be és minden lehetséges hazai és EU-s pályázaton induljon, amely Pilisvörösvár és várostérségének mindenkori

fejlődését, előremenetelét szolgálja. A “sok kicsi sokra megy” elvet követve nemcsak a nagy beruházások pályázati forrásból való megfinanszírozása fontos szempont, hanem minden a működéshez, civil szférához stb. tartozó elem is pont ugyanolyan jelentőségű, hisz az így elnyert támogatással megtakarított összeg felhasználható más kiadásra a költségvetés számára.

A város vagyongazdálkodása is a fenti alapelvek mentén történik. A megfelelő adópolitika mellett Pilisvörösvár önkormányzata ésszerű ingatlangazdálkodással képes a város pénzügyi stabilitását fenntartani. A város ingatlangazdálkodási alapelvei szerint az önkormányzat forgalomképes ingatlanjai a településfejlesztési céljoknak megfelelően értékesíthetők, illetve bérbe adhatók. Az önkormányzat bérlakásállománya 23 db. Ezek közül 20 lakott, 3 db üres (2 felújítás alatt áll, 1 felújításra vár).

Pilisvörösvár város önkormányzatának teljes ingatlanvagyonra 1099 db ingatlan. Ezek megoszlása a következő:

- forgalomképtelen ingatlan 865 db, utak, intézmények stb.,
- korlátozottan forgalomképes ingatlan 22 db,
- üzleti ingatlan 122 db közműterület, beépítetlen területek, temetőbővítési területhelyi döntés alapján korlátozottan forgalomképes 5 ingatlan (szántó, beépítetlen telek stb.)

Az önkormányzati ingatlanok jelentős része, több mint háromnegyede forgalomképtelen, a korlátozottan forgalomképes és a forgalomképes ingatlanok közel azonos értékűek. A forgalomképtelen vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok között közterek, parkok, utak, szobrok és egyéb köztéri létesítmények mellett a közigazgatási és közszolgálati funkciókat (oktatás, egészségügy, sport stb.) kiszolgáló épületek és ingatlanok találhatók.

Pilisvörösvár város önkormányzata létrehozta a Városgazda Nonprofit Kft.-t. Tevékenységét a 3.1.7 Településüzemeltetési szolgáltatások fejezet mutatja be.

3.1.6.2 Gazdaságfejlesztési tevékenység

A befektetések ösztönzését az önkormányzat közvetetten képes befolyásolni. Amiért vonzó lehet Pilisvörösvár a befektetők számára, az a kedvező földrajzi fekvése, a főváros közelsége, azonban mindezt nagyban segítené a közlekedési helyzet javulása, a 10-es elkerülő és az M0 körgyűrű megépítése. Az adózási környezet is kedvezőnek mondható, hisz az iparűzési adó a maximális 2%-tól alacsonyabb és egyéb adóval a vállalkozók nem terheltek. Egy város gazdasági helyzetét a munkaerőpiac aktuális alakulása, valamint a helyben működő vállalkozások eredményei alapvetően meghatározzák.

A város hosszú távú célja lakosai számára megfelelő számú és minőségű munkahely megteremtése, ezáltal kedvező munkaerő piaci helyzet kialakítása, ahol a kereslet és a kínálat összhangban van, mely hozzájárul az életkörülmények minőségi javulásához. Ehhez elengedhetetlen feltétel, hogy Pilisvörösvár, mint várostérségi központ, a legvonzóbb feltételeket nyújtsa a vállalkozások számára, ösztönözze a befektetési hajlandóságot és bővítse ipari területen a lehetőséget az idetelepedni szándékozók számára. A gazdaság diverzifikációja érdekében szükséges a fejlett, innovatív vállalkozások ösztönzése, a tevékenységüket segítő infrastruktúra megteremtése.

A vállalkozások számára a szakképzés újraindításával, biztosítani tudnánk a helyben elérhető munkaerőt, amivel szintén vonzóvá teheti városunkat a vállalkozók számára.

3.1.6.3 Foglalkoztatáspolitikai

A várostérségi lakosok foglalkoztatására vonatkozóan, konkrét aktuális, pontos adatokkal nem rendelkezünk, de a stabil vállalkozói környezet, segélyezett körének csökkenése és a munkaerőhiány nem feltételez egy vesztes munkanélküliséggel érintett réteget.

Az utóbbi években a munkaerőhiány jellemzi a munkaerőpiacot, igen nehéz a meghirdetett állásokat betölteni. Ezt igazolja az önkormányzat közcélú foglalkoztatás keretében alkalmazott létszám drasztikus csökkenése. Jelenleg 0 fő közfoglalkoztatott van az önkormányzatnál, azonban költségvetésünkben továbbra is számítunk ezen foglalkoztatási formával, hiszen egy munkaerőpiaci visszaesés esetén kalkulálható ezen foglalkoztatási forma újraéledése.

3.1.6.4 Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzat, mint tulajdonos a bérelt ingatlan (üzlet) funkciójának kijelölésével, a bérleti díjak bérleti szerződésben foglalt feltételek megfelelő kialakításával fontos, hogy valamelyik fél

gondoskodni tudjon a vagyonelem értékének megőrzéséről. A tulajdonosnak folyamatosan gondoskodnia kell az ingatlan „karbantartásáról”, melyhez a megfelelő forrást biztosítani szükséges. Forrás hiányában esetleg megállapodás köthető a bérlettel a feladat elvégzésére, amely alapján a felújítás költsége a bérleti díj összegében beszámításra kerül. A bérleti díjak időszakos felülvizsgálata, piaci viszonyokhoz való alakítása fontos feladata egy felelős vagyongazdálkodást folytató önkormányzatnak.

Pilisvörösváron az értékesíthető önkormányzati ingatlanok köre az elmúlt időszakban olyannyira leszűkült (2014.12.31-én 32db lakása volt az önkormányzatnak, 2019.12.31-én már csak 22 db), hogy csak tudatos, átgondolt vagyongazdálkodással lehet biztosítani egyidejűleg a költségvetés számára nélkülözhetetlen bevételt, és csak olyan esetben lehet indokolt az eladás, ha az a város fejlődése szempontjából szükséges beruházást alapoz meg, azaz más ingatlanelembe testesül meg, de megőrzi vagy gyarapítja a jövőbeli ingatlanvagyon értékét.

Pilisvörösvár forgalomképes ingatlanvagyonának nettó értéke 1.237.583.578 Ft. A város rendelkezik egy nagyértékű ingatlannal Pilisvörösváron kívül, nevezetesen Balatonfenyvesen egy tóparti üdülővel, amely jelenleg egy nem üzemel és nem tölti be azt a funkciót, amit a közösség javára lehetne fordítani. Az üdülő felújítandó, amely szerepel a város rövid távú céljai között.

Az önkormányzat abban különbözik az összes többi ingatlan tulajdonostól, hogy a maga sajátos eszközeivel (helyi építési szabályzattal, közművesítésekkel) ingatlan fel, és leértékelődési folyamatokat tud generálni. A gyakorlatból ismert az a tény, hogy egyes ingatlanok értéke megnő azzal, ha a Településszerkezeti és Szabályozási Terv, és a Helyi Építési Szabályzat módosításával az adott ingatlan beépíthetővé válik, vagy ha az ingatlant belterületbe vonják, illetve, ha a beépítés mértéke megnő. Kimutatható az is, ha az önkormányzat valahol jelentős fejlesztéseket végez, a környező ingatlanok ára megnő és más fejlesztések is erőre kapnak. A város saját célú fejlesztése érdekében célirányos területcserékkel és vásárlásokkal ott kell törekedni nagyobb, összefüggő, későbbi fejlesztési célok megvalósítására alkalmas területek kialakítására, ahol jövőbeni sport és kulturális beruházási céljai vannak, mint például egy uszoda vagy sportcsarnok.

3.1.6.5 Intézményfenntartás

Pilisvörösvár város közszolgáltatásokkal való ellátottsága kedvező, azonban a szolgáltatások színvonala több területen javításra, fejlesztésre szorul. A közszolgáltatást nyújtó egyes intézmények műszaki állapota nem megfelelő, felszereltsége, infrastruktúrája kiegészítésre szorul.

A települési önkormányzati közszolgáltatásokat és városüzemeltetési feladatokat, az önkormányzat résztulajdonában álló társulások, illetve költségvetési szervei (nevelési, egészségügyi, szociális, kulturális intézmények, valamint a Polgármesteri Hivatal) nyújtják. Egyes szolgáltatásokat versenyeztetés vagy közbeszerzési eljárás útján kötött szerződések keretében különböző vállalkozók látják el.

A város célja az általa nyújtott közszolgáltatások hatékony szervezése - akár kistérségi együttműködés keretében -, a szolgáltatások színvonalának minőségi emelése, a hozzáférhetőség biztosítása és az igénybe vevők körének bővítése érdekében úgy, hogy a hatósági árak meghatározásakor továbbra is kiemelt figyelmet fordítson a fogyasztók teherbíró képességére. Optimalizálást és ügyfél-centrikus fejlesztést szükséges megvalósítani a városi működés szervezeti struktúrái és folyamatai területén, ugyanakkor az oktatási intézményrendszert, a szociális- és egészségügyi ellátórendszereket folyamatosan a lakossági és gazdálkodói igényeknek megfelelően szükséges továbbfejleszteni.

3.1.6.6 Energiagazdálkodás

Pilisvörösvár számára az elkövetkezendő évek egyik legfontosabb kihívása, hogy miként tudja az energiafelhasználást és a károsanyag-kibocsátást csökkenteni, a megújuló energiák arányát növelni, és a fenntartható lakó- és vállalkozói környezetet biztosítani polgárai és vállalkozásai számára.

A város a megújuló energiák hasznosítása szempontjából talán mondható kedvező adottságokkal rendelkezik (napenergia, szélenergia), a közösségi közlekedés rendszere kialakult, ugyanakkor az alternatív közlekedési lehetőségek korlátozottak.

Az EU politikájában egyre nagyobb szerepet kap a fenntartható fejlődés. A definíció szerint a fenntartható fejlődés az, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket. 2021-től induló újabb 7 éves pályázati ciklusban mintegy 25%-a a pályázatoknak ebben szektorban kerül majd kiírásra, amelynek

alapvető feltétele lesz, hogy a város rendelkezzen egy Fenntartható Energia- és Klímaakciótervvel (SECAP). Előnyös a terv várostérségi, kistérségi szintű elkészítése.

Pilisvörösvár város életében eddig nem játszott központi szerepet a fenntartható fejlődés szem előtt tartására, azonban voltak törekvések, amelyek ez irányba mutattak.

Az alternatív közlekedési módot választók számára Pilisvörösvár jelenleg nem nyújt sok lehetőséget, hiszen a város kerékpárút hálózatának hossza mindössze 335 m, amely szakasz a városközpont szélén található és nem csatlakozik bele kialakított úthálózatba.

A város belterületén a zöldterületek kiterjedése 343.100 m² volt 2019-ben, mely a település teljes területének (kül- és belterületek) 1,41%-a, és a belterületnek is mindössze 5,98%-a. A rendszeresen tisztított közterületek mérete kézi síkosságmentesítés 23.279 m², zöldterület gondozás, kaszálás, parkfenntartás 246634m². A közterek és parkok elhelyezkedéséről elmondható, hogy a város belterületi részein elsősorban találhatók, azonban egy igazán minden korosztályt kiszolgáló, a kor igényeinek megfelelő közparkkal nem rendelkezik. A növényállománya vegyes, sok esetben felújításra szorul, a város utcafasítottsága jelenleg nem kielégítő, a városi zöldfelületi rendszerben az utak melletti védőfásítások hiányosak.

A háztartásoknak szolgáltatott víz mennyiségének aránya az összes szolgáltatott vízmennyiségen belül folyamatosan nő, a rákötések kapacitása bővítésre szorul. Ezzel párhuzamosan a településen megvalósított szennyvíz-beruházásnak köszönhetően tisztítottan elvezetett szennyvíz mennyisége is dinamikusan növekedett. A keletkező folyékony hulladék biológiai és mechanikai tisztítása teljes mértékig megoldott.

A megújuló energiák (biomassza, geotermikus) hasznosítása a városban még nem elterjedt.

A közvilágítás rendszerében, a közszolgáltatások intézményeiben még nem jelentek meg az energiatudatos megoldások, de számos fejlesztés tervezés alatt áll. Az ilyen irányú beruházásokkal már rövid távon is jelentős működési költség takarítható meg a költségvetés számára.

A város célja a fenntartható fejlődési szemlélet jegyében egyrészt az alternatív energiaforrások felhasználása az energiagazdálkodás szerkezet változásának elősegítése érdekében, másrészt a fenntartható mobilitás javítása a közlekedésből származó környezetterhelés csökkentése érdekében, valamint a fenntartható vízgazdálkodás megteremtése. Mindezek mellett kiemelt cél a szemléletformálás a fenntartható fogyasztási minták elterjesztése érdekében.

AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA

ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK
– stabil gazdasági háttér – magas képzettségű munkaerő, elhivatottság a település iránt – folyamatos, látványos település-fejlesztés – a település marketing-stratégiája – okos technológiák alkalmazása – Városgazda Kft. – az előirányzott költségvetést csak kisebb módosítások érintik – önkormányzati intézmények jól működnek	– Budapest közelsége elszívja a munkaerőt – a megújuló energiák hasznosítása – közművekre nincs közvetlen ráhatása – karbantartási, üzemeltetési költségek igen magasak – az iskolai oktatási létesítmény fenntartása nem az önkormányzat kezében van – a településüzemeltetési szolgáltatások minősége javítható

3.1.7 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

Az önkormányzati gazdálkodásának alapelvei, hogy a közszolgáltatások és a városüzemeltetési feladatok megfelelő színvonalon történő ellátása mellett a város pénzügyi egyensúlyát fenntartsák, s emellett befektetés-támogató és munkahelyteremtő politikát folytassanak. Ezzel párhuzamosan megvalósíthatók a fontosabb településfejlesztési feladatok - melyek a gazdasági programban kerültek meghatározásra -, s „lépésről lépésre megközelíthető a barátságos, biztonságos, szép kisváros ideálja”.

A város vagyongazdálkodása is a fenti alapelvek mentén történik. A megfelelő adópolitika mellett Pilisvörösvár önkormányzata ésszerű ingatlangazdálkodással képes a város pénzügyi stabilitását fenntartani. A város ingatlangazdálkodási alapelvei szerint az önkormányzat forgalomképes ingatlanjai a településfejlesztési céloknak megfelelően értékesíthetők, illetve bérbe adhatók, azonban az ebből befolyó összegek kizárólag újabb ingatlan megvételére, az ingatlan vagyon növelésére használható fel, e célból hozott létre az Önkormányzat 2020-ban egy ingatlan alap tartalékot.

Az önkormányzati úthálózat hossza 111 km (belterületen 67, külterületen 44 km), melyből 48 km a burkolt. A járdahálózat hossza 33 km, kerékpáros kapcsolat mindössze 0,57 km hosszon biztosított.

Az önkormányzat által nemrégiben alapított Pilisvörösvári Városgazda Nonprofit Kft. számos feladatot lát el, Pilisvörösvár mindennapi működésének hátterét, a város üzemeltetési és szépítési feladatait ellátja. A társaság elsősorban a városüzemeltetési feladatokat végzi el, a legtöbb munkát a város zöldfelületeinek fenntartása adja. Feladataik között szerepel az utcák, terek, parkok gondozása, tisztán tartása, a közutak, járdák üzemeltetése, fenntartása, többek között a közterületen lévő berendezések, korlátok, táblák, buszvárók, emlékművek, padok, hulladékgyűjtők fenntartása, karbantartása. A társaság ellátja továbbá az utak, járdák kátyúzását, a csapadékvíz elvezető rendszerek javítását és karbantartását, téli útüzemeltetést (síkoság elleni védekezést) Viharkár esetén a közterületen lévő kidőlt és balesetveszélyes fák kivágását is a Városgazda Kft. végzi.

A település önkormányzata a lakosság számára minden anyagi közszolgáltatást biztosít, azonban a közművek jelentős része nem az önkormányzat tulajdonában, illetve kezelésében van, így az önkormányzatnak sok esetben csak közvetett befolyása van a közszolgáltatások minőségére (pl. víz-, gáz- és elektromos hálózat). Az elmúlt években többször merült fel az igény mind az elektromos hálózat, mind az ivóvízhálózat kapacitásbővítésére.

A város vízellátását Duna Menti Regionális Vízmű Zrt. (DMRV Zrt.) biztosítja. A megfelelő villamosenergia-ellátásért és a földgázellátás szolgáltatásáért az MVM Zrt. felel.

A település területén kiépült szennyvíz-csatorna hálózat üzemeltetője 2004. július 31-től 20 éves időtartamra koncessziós megállapodás keretében a Fővárosi Vízművek Zrt. által létrehozott Pilisvörösvári Vízművek Kft.

A kommunális hulladékot hetente szállítják el az Aszód-Galgamácsa hulladéklerakó telepre. A veszélyes hulladékot - melynek mennyisége évente 3 tonna elektronikus hulladék - évi egyszeri alkalommal szállítják el a begyűjtőből. A településen a szelektív hulladékgyűjtést a házaktól történő gyűjtéssel végzi a Depónia Nonprofit Kft., a lomtalanítást ugyanígy, évente végzik március 1. - november 30. közötti időszakban, legfeljebb 3 m³ mennyiségig. A zöldhulladék elszállítása a hulladéknap tárbán megjelölt időpontokban, legfeljebb 120 l űrtartalmú áttetsző zsákban történik, melyet azután a Liegl-telephely mögött helyeznek el. A Fácán utcában hulladékudvar működik, melyet az NHSZ Vértés Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., mint az Üzemeltető Konzorcium képviselője, átadta a Depónia Kft.-nek. Az illegális hulladéklerakók megszüntetéséről - ami folyamatos konfliktust jelent a külterületi részeken - az önkormányzat keretszerződés alapján gondoskodik.

A további településüzemeltetési feladatokat részben a Polgármesteri Hivatal, részben különböző vállalkozók látják el keretszerződés alapján, az önkormányzat műszaki osztályának koordinálásával.

A településen kiépült vezetékes távközlési ellátást a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. és a DIGI biztosítja, a vezetékes műsorelosztás (kábel TV) szolgáltatója a Pilis Televízió Kft. Az internet bekötése, mobilinternet vásárlása esetén számos szolgáltató közül választhatnak a városban lakók. A digitalizáció Pilisvörösvár életének aktív részese, ugyanis a város rendelkezik saját applikációval, honlappal. Tehát Pilisvörösvár már elindult a „digitális város” irányába. Az applikáción nyomon lehet követni a város legfontosabb történéseit, problémát lehet bejelenteni, elérhető az önkormányzati TV adása. Az applikáció bővítésével szemléletformáló kampányok indíthatóak, amelyen keresztül a lakossági igényeknek megfelelő applikációs funkciókat vezethet még be a város.

Az applikáció bevezetése rendkívül sikeres volt, a lakosság szívesen és örömmel használja az új bejelentő-felületet. Már a gyakorlati használat első hónapja alatt 71 bejelentés érkezett, a legtöbb pedig augusztusban 91, ezt követően szeptemberben 76, októberben 53, novemberben 52, decemberben pedig 40 bejelentést kapott a Hivatal. Az applikációs esetszám 2021-ben ismét 60 körül volt jellemző havonta.

A bejelentések száma, a bejelentés módjának típusa

bejelentés formája	hónap (2020. június 1. - 2021 március 31.)										össze- sen
	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	márc.	
applikációs bejelentések	5	71	91	76	53	52	40	60	56	63	567
telefonos, e-mailos, helyszíni, képviselői jelzések				20	16	19	10	18	19	5	102
összesen	5	71	91	96	69	71	50	78	75	68	674

Bejelentések kezelése

Bejelentések típusai

Probléma kategória	Esetszám (db) 2020.01.01- 2020.12.31.	Esetszám (db) 2021.01.01.- 2021.03.31.	Össze- sen
Hulladék probléma	72	33	105
Közvilágítás	53	43	96
Egyéb (fával, játszótérrel kapcsolatos +vegyes)	58	22	80
Úthiba	40	9	49
Csatorna, vízvezetés probléma	42	7	49
Forgalomtechnikai problémák	22	13	35
Közterületi probléma	25	10	35
Parlagfű, egyéb gyom	22	0	22
Rongált eszköz közterületen	14	4	18
Füst	6	7	13
Csőtörés	9	2	11
Elhagyott autó	7	4	11
Elhullott állat	2	9	11
Járdahiba	9	1	10
Szabálytalan parkolás	7	3	10
Újságregisztráció	0	6	6
Kóbor, elcsatangolt állatok	0	3	3
Síkosságmentesítés	0	3	3
Közlekedés kimaradt járat	0	0	0
Összesen:	388	179	567

Forrás: Beszámoló a Pilisvörösvári Polgármesteri Hivatal 2020. évi szakmai tevékenységéről

PILISVÖRÖSVÁR TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSAI

ÉRTÉKEK

PROBLÉMÁK

- a településüzemeltetés biztosított
- stabil önkormányzati háttér
- Városgazda Kft. megléte, működése
- városi applikáció léte és kiemelt hatékonysága
- városi honlap, digitális kommunikáció
- szolgáltatások magas színvonala
- közbiztonság
- köztisztaság

- az iskolai oktatási létesítmény fenntartása nem az önkormányzat kezében van
- a településüzemeltetési szolgáltatások minősége javítható
- a legtöbb közmű nem az önkormányzat kezében van, így a szolgáltatások minőségére nincs sok befolyása
- túlterhelt közműhálózatok a fejlesztések gátja lehet
- közúti közlekedési terhelésből adódó üzemeltetési problémák (pl. kátyúzási igény)
- csapadék-vízvezetés teljes felülvizsgálata szükséges
- volt zártkertekben történő lehetséges szennyezés, nyitott közműolló

3.1.8 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A település zöldfelületi rendszere több parkból, sportterületekből, a városon átfolyó patakokból, az út menti fasorokból és nagy zöldfelületű intézménykertekből (pl. temető, iskolaudvar) áll össze, valamint a magánkertek zöldfelületei is együtt alkotják a zöldhálózatot a település belterületén. Ezekhez csatlakoznak a külterületen található mezőgazdasági és erdőterületek is.

A belterületi zöldhálózatnak Pilisvörösváron a legjelentősebb elemei a Kálváriadomb, a horgásztavak környezete, a játszóterek és a Háziréti-patak partja. Szerencsére a településen a mellékutcsák túlnyomó része erősen fásított, vagy van füvesített nyílt csatorna az utcában, és több, kis elszórt közkert is található az utcák sarkainál, így elmondható, hogy a zöldfelületi elemek rendszert képeznek, megfelelően hálózatos a zöldfelület a városban.

Összességében elmondható, hogy Pilisvörösvár zöldfelületekkel viszonylag jól ellátott település. Az egyes zöldfelületi elemek komplex rendszert alkotnak, ezzel biztosítva a zöldfelületi hálózat folyamatosságát, illetve az ökológiai folytonosságot, a város lakossága számára pedig a kondicionáló hatást és jó közérzetet.

Pilisvörösvár a Dunántúli-középhegység nagytáj, Dunazug-hegyvidék középtáj, Pilisi-medencék kistáj középső részén helyezkedik el. Változatos felszínű, sasbércek szabdalta árkos medencék jellemzik a tájat a Pilisi-hegyek ölelésében. A terep alapvetően dombsági jellegű, északnyugati irányból hegylábi, lejtős felszínek tartanak a medencefenék irányába. A lejtőket vékony lösztakaró fedi. A medencék aljzatai 50-100 m-re süllyedtek. A karsztformákat több helyen szenes üledék takarja, melyek gyakran karsztvízszint alatt helyezkednek el. A Pilisvörösvári-medencében kőszéntermelés folyt 1851-1969 között.

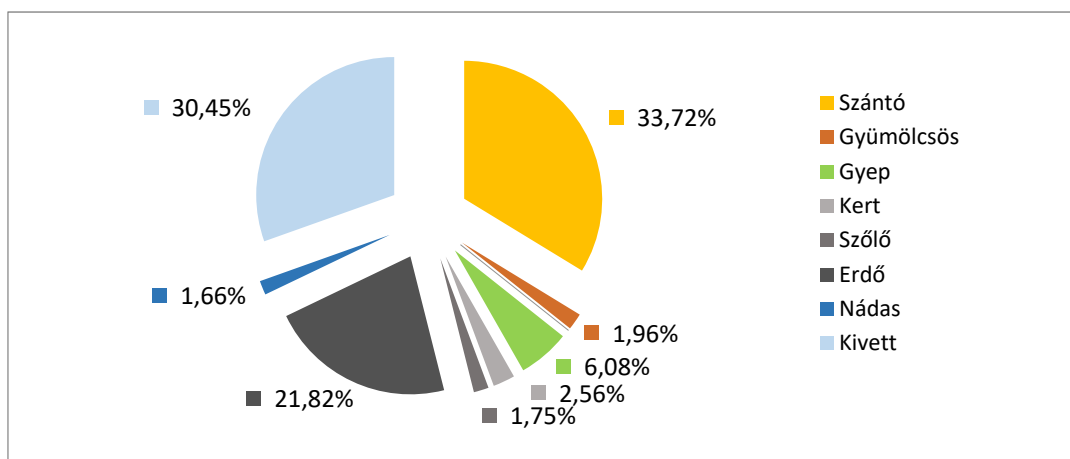
A település környékén jórészt erdőterületek és szántók találhatók. Az erdők legfőképpen lombos fákból állnak, a kopárfásítások fekete fenyveseit is egyre inkább őshonos lombos fafajokra cserélik. A patakok mentén helyenként találhatók még foltokban zsombékosok, láp-, sás-, és mocsárrétek, nádasok. A telepített faállományok közül említésre méltók az akácok.

A kistáj régi közlekedési útvonal mentén terül el (római út), ezért az egykori természetes vegetáció maradványfoltokba szorítkozott vissza. Az erdők kárára történt az intenzív mészkő- és dolomit-kitermelés is, ami után azonban jelentős rekultiváció hatására a felhagyott bányák nagyrészt beerdősültek.

A kistáj fajszáma: 700-800; védett fajok száma: 40-50; özőnfajok: bálványfa, selyemkóró, aranyvessző-fajok, akác.

Általánosságban jellemző, hogy a medencei térszín viszonylag sík, kis lejtésszöggel, a Pilis és a Budai-hegység felé haladva a terepfelszín egyrészt emelkedik, másrészt a különböző domborzati formák miatt mozgalmasabbá válik. A tájat átszelő Határréti-, illetve Háziréti-patak a medence felszínébe mélyen bevágódik, s ezzel enyhe dombhátakat hoznak létre a közöttük fekvő területeken. Az adottságokhoz alkalmazkodóan a sík részeket foglalják el a mezőgazdasági

területek, s a hegylábakon ezek helyét fokozatosan erdők veszik át. A patak völgyeket általában természetközeli növényzet kíséri, ezek általában nádasok, gyeptársulások, galériaerdők.

Megnevezés	Összesen (ha)	Arány (%)
Szántó	819,3	33,72%
Gyümölcsös	47,5	1,96%
Gyep (legelő, rét)	147,7	6,08%
Kert	62,3	2,56%
Szőlő	42,6	1,75%
Mezőgazdasági terület	1119,4	46,08%
Erdő	530,0	21,82%
Nádas	40,4	1,66%
Termőterület	570,4	23,48%
Kivett	739,7	30,45%
Összesen	2429,5	100%

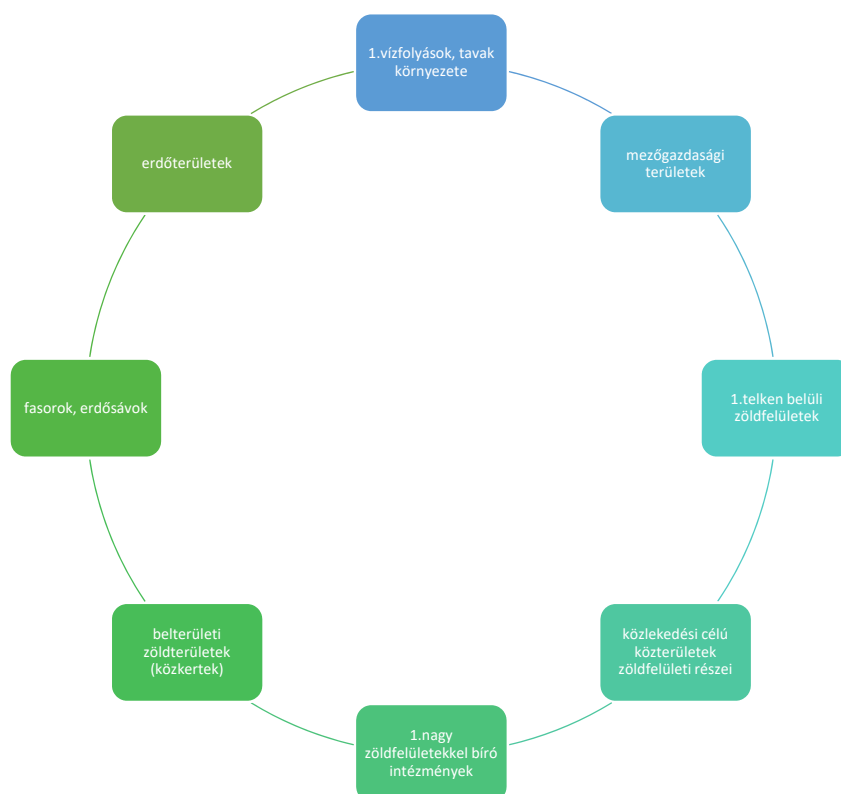
Forrás: www.takarnet.hu

A művelési ágakat tekintve ugyancsak kitűnik a tájhasználatok változatossága. A tájhasználatok közül túlsúlyban vannak a szántóterületek, melyek az igazgatási terület harmadát foglalják el. Körülbelül ugyanekkora területen helyezkednek el a kivett területek. Ide tartoznak a vízfelületek is, így a mintegy 21 hektár kiterjedésű Háziréti-tó, illetve a Bányatavak. A fennmaradó harmadrész túlnyomó többségét erdőterületek borítják. Ezek aránya (22%) nagyjából megegyezik az országos erdősültséggel. Arányaiban picit jelentősebbnek mondhatók a gyepek (6%), ezen kívül művelési ág szinten azonos arányban (1-2%) találhatók gyümölcsösök, szőlők, kert művelésű területek, s a vizeket kísérő nádasok.

A helyszíni bejárás során a fentiek ellenére jól látható volt, hogy a művelési ágak nem minden esetben tükrözik a tényleges tájhasználatokat. A szántók közül a gyengébb termőképességűek helyén bizonyos részekben parlag, bozótos található, s a gyümölcsösök és a szőlőterületek is visszaszorulóban vannak.

3.1.8.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

Pilisvörösvár zöldfelületi rendszere igen gazdag. A zöldfelületi rendszer fő elemeit belterületen a szerkezeti jelentőségű zöldfelületek, közparkok, közkertek, nagy zöldfelületekkel bíró intézmények, míg külterületen az erdőterületek, a vízfolyásokat kísérő erdő- és gyepterületek, az utak menti fasorok, erdősávok jelentik.

Pilisvörösváron a zöldfelületi rendszer elemei

Zöldterületek (köztertek)

A belterületi zöldfelületi elemek közül legjelentősebbek egy részről a zöldterületek. Pilisvörösváron több zöldterület is található, mivel azonban kiterjedésük nem éri el az 1 hektárt, nem közparknak, hanem közkertnek nevezhetők. Általánosságban elmondható, hogy a közkertek többségükben igényesen kialakított zöldterületek gondozott növényzettel, melyek a szükséges infrastrukturális elemekkel (burkolt utak, padok, szemetesek, világítás stb.) megfelelően ellátva kerültek kialakításra.

Közkert található a Kápolna utcában, a Petőfi Sándor utcában (Helytörténeti park), a Görgey utcában, a Vásár téren, a Búcsú téren, a Templom téren, a Bajcsy-Zsilinszky téren, a Hősök terén, a Piac téren (Széchenyi utca) és a Rákóczi - Solymári-Széchenyi utcák által közrezárt területen (Bányász emlékpark).

A Kápolna utcában a kápolna mellett díszfák, díszcserjék kerültek kiültetésre, s az épület körül elhelyezett padokon ülve, árnyat nyújtó idősebb fák alatt pihenhet az arra járó.

A Petőfi utcában kapott helyt egy olyan zöldterület, mely egyedi módon amellett, hogy a pihenés színteréül szolgál, a tájékoztatást, bemutatás szerepét is magára vállalja. Pilisvörösvár története, múltja és jelene megismerhető a parkban elhelyezett táblákról, amíg a látogató végigsétál a kialakított ösvényen. A növényzetet többnyire díszfák és díszcserjék képezik, illetve a bemutató táblákat - rendhagyó módon - élő fűzből „épített” kapuk övezik. Hasonló kapuk állnak a park két bejáratánál, illetve a park egyéb területein. A park közepén kis tó, s közepén sziget található.

A Görgey utcában lévő zöldterületecske a tőle nyugatra fekvő sportpályákhoz kapcsolódóan került kialakításra. A füves területen mindössze néhány fa található.

A Vásár tér talajtakaró, illetve alacsonyabb díszcserjékkel beültetett kisebb zöldfelületek, illetve az általános iskola előtt virágágyások találhatók a Vásár téren.

A Búcsú tér aránylag nagyobb kiterjedésű füves terület, a terület szélén fűzfákkal és burkolatlan parkolófeülettel. A terület „üres”, infrastruktúra elemek nem találhatók, padok, szemetesek nem kerültek elhelyezésre.

A Templom tér meghatározó eleme maga a templom, melyet körbevesz egy kis park. Ennek közvetlenül a templom előtt hársfákat ültettek, s a fennmaradó részt műkövel burkolták. A

templom mögött és két oldalt fekvő füves területen egyéb díszfák között többnyire idősebb akácfa, fűzfák állnak. A templomtérén található a település legidősebb fája, a helyi védelem alatt álló 300 éves eperfa.

A polgármesteri hivatal előtt található Bajcsy-Zsilinszky tér zöldfelületi szempontból nem nevezhető jelentősnek. A tér nagyrészt burkolt, a növényzetet néhány kisebb díszfa, illetve a tér Fő utcához közelebb eső részén kisebb gyepes terület található díszcserjékkel, illetve egyházi növénykiültetéssel, valamint egy kúttal. A tér városházához közelebb fekvő részén padok kaptak helyet. Ezek egy része fölött pergolát építettek. A hivatal előtt kis termetű díszfák állnak. A két területrészt egy félköríves támfal választja el egymástól.

A Hősök tere Pilisvörösvár egyik legjelentősebb zöldterülete. A relatíve nagy kiterjedésű területen műkövel burkolt út vezet a hősi emlékművekig. A parkban idősebb díszfák találhatók, illetve díszcserje kiültetések. A Hősök terénél az útkereszteződésben kialakított szigeten díszcserjék, örökzöldek, virágkiültetés található.

A Piac tér voltaképpen zöldterületnek kevésbé nevezhető. Leginkább egy füves terület, s a tér nevéhez híven a burkolt részeken a rendszeresen megrendezett piac kellékeiként „standokat” állítanak fel.

A Solymári utca és a Rákóczi utca között található a Bányász emlékpark, ahol annak nyugati oldalán egy kőből emelt emlékmű és egy csille emlékeztet a pilisvörösvári bányászsztrájkra, illetve bányászok áldozatos munkájára. A parkban az utak mentén kialakított idős fasorok, illetve a parkban lévő egyéb idős jelentik a zöldterület legfőbb értékét, ezen kívül itt többnyire füves terület található.

Zöldfelülettel rendelkező intézményterületek, sportterületek, játszóterek

Számottevő zöldfelületként jelennek meg belterületen egyes **oktatási intézmények**. Ezek kertjében idősebb díszfák, örökzöldek, s virágzó díszcserjék találhatók. Ide tartoznak az alábbi intézmények:

- Hunyadi utca - Zrínyi utca között (Ligeti Cseperedő Óvoda kertje)
- Szent Erzsébet utca (Szent Erzsébet Idősek Otthona kertje)
- Széchenyi utca (Német Nemzetiségi Óvoda kertje)
- Rákóczi utca (Napos Oldal Szociális Központ kertje)
- Hősök tere (Gradus Óvoda kertje)
- Fő út (Könyvtár udvar kertje)

Csobánkai út mentén (Temető): A temető zöldfelületi szempontból leginkább értékes területei a régi részek, ahol az idős növényzet jelentős zöldfelületet képez. A temető előtt egy kőfeszület mellett idős - helyi védelem alatt álló - fekete fenyő található. A fát és a keresztet egy kisebb ágyás veszi körül, melyben díszcserjék foglalnak helyet. A temető területén szintén helyi védelmet élvez a bejárattól induló kettős idős gesztenyefasor.

Lócsei utca (Zsidó temető): A rakott kőfallal körülvett régi temetőben az aránylag nagyobb kiterjedésű füves területen mindössze néhány viszonylag idősebb fa gazdagítja a zöldfelületet.

A város sportpályái kisebb-nagyobb mértékben jelennek csak meg zöldfelületekként, a pályák ugyanis sok esetben nem gyepesek, hanem aszfalttal burkoltak, s így csak közvetlen gyepes környezetük, illetve a körükön ültetett fák jelenthetnek némi zöldet.

Futballpálya: Zöldfelületi intézmény a város sportpályája, mely a Szent Erzsébet és a Béke utca között fekszik. A sportterületen a gyepes pályát a sportterület délkeleti határán húzódó fasor választja el a lakóterületektől.

Sportpálya (Lócsei utca): Zöldfelületet a burkolt sportpálya körül lévő füves terület képez leginkább. Itt két pad is elhelyezésre került. A kisebbeket szolgálja a sportpálya mellett kialakított játszótér.

A fentiekén kívül zöldfelületi szempontból elhanyagolható jelentőségű, burkolt pályák találhatók a Görgey utcában és a Bányató utcában.

Közterületek zöldfelületi részei

Közterületeken (itt most az egyes utak, utcák mentén kiültetett növényzetet értjük) jellemzően a növényzetet - attól függően, hogy hol helyezkedik el - többnyire a házak előtt virágkiültetések, cserjék képviselik, de sövények is előfordulnak. Általánosak továbbá a kisebb-nagyobb

megszakításokkal ültetett fasorok vagy egyes fák. Ezek a kisebb forgalmú, illetve falusias jellegű utcákban gyakran gyümölcsfák (pl. meggy). A régi településrészekben jelentős mértékben hozzájárulnak a belterület zöldfelületeinek gazdagításához az idős fasorok, illetve egy-egy idős fa, melyek közül több helyi védelmet is élvez. A közterületek jellemzően gondozottak, s a lakók aktivitásától, ízlésétől függően többnyire igen változatos képet mutatnak.

Telken belüli zöldfelületek

Pilisvörösváron a telkeknek belterületen belül való elhelyezkedésétől - így többnyire a telek méretétől, illetve eltérő övezetbe tartozásától - függően eltérő a telken belüli zöldfelületek aránya és minősége is. A beállt lakóterületeken jellemzően díszkerteket alakítottak ki, esetleg kisebb haszonkerttel. Az egykori zártkertek területén a lakó funkció terjedésével szintén jellemző a díszkertek térhódítása, s a haszonkertek egyre nagyobb mértékű visszaszorulása.

Vízfolyások és tavak, illetve azok kísérő növényzete

Külterületen a vízfolyások, illetve az azokat kísérő galérianövényzet egy viszonylag gazdag és összetett, összefüggő, és ökológiai szempontból értékes zöldfelületi rendszert alkotnak, melynek kondicionáló, és esztétikai hatása is egyaránt pozitív irányban befolyásolja a zöldfelületek szerepét.

A Határréti- és a Háziréti-patakok felduzzasztásával kialakított Háziréti-tó jelentős rekreációs területként jelenik meg Pilisvörösvár területén. A tó, mint a horgászat, vízhez rekreáció színtere, s az azt körülvevő természetközeli galérianövényzet, illetve telepített erdők lényeges zöldfelületi eleme a külterületnek.

Ugyancsak fontos zöldfelületet képeznek a Bányatavak. Minthogy lakó- (és gazdasági), tehát többnyire intenzív használatú területektől körülvéve helyezkednek el, a zöld- és vízfelületek jelentősége még inkább felerősödik. Az itt jelen lévő növényzet általában vízparti galériaerdő füzésekkel, nyárasokkal, kisebb arányban díszfákkal. A horgászat mellett rekreációs elem a sportpálya a Bányató utcánál. A Kacsá- és a Kornéli-tó között fekvő területen korábban kemping működött, ez azonban mára teljesen elhagyatottá vált, az itt álló épületek állaga jelentősen leromlott. A tavak környezete potenciális rekreációs fejlesztési terület, körülöttük gyalogút, futópálya kialakítását tervezi az Önkormányzat.

Mezőgazdasági területek

A hosszú dombháton elterülő, nagy kiterjedésű, összefüggő intenzív szántóföldek, kisebb zöldfelületi értékkel bírnak.

Fasorok, erdősávok

A település belterületén - főként az óvárosi részekben - jelentős idős növényekből álló, helyi védelmet élvező fasorok találhatók az alábbi közterületeken:

- Templom tér
- Alkotmány utca
- Bányakápolna utca
- Budai Nagy Antal utca
- Gesztenye utca
- Hunyadi utca
- Vájár utca
- Rákóczi utca

Fasorok, erdősávok ezeken túl jellemzőek a külterületen a főbb utak mentén, illetve - többnyire a nyugati részekben - a mezőgazdasági területek tagolására.

Erdőterületek

Az erdőterületek - mint a legösszetettebb társulási forma - jelentős mértékben járulnak hozzá a település zöldfelületeihez. Bár a külterületen jellemzőek a telepített erdők (fekete- és erdei fenyő, akác), ezek folyamatos fafajcseréje zajlik honos állományra.

A belterület egyik jelentős zöldfelületi eleme a helyi védelem alatt álló Kálvária-domb erdős területe. A főként feketefenyővel benőtt domb fontos kirándulóhely (téli szánkópálya) településen belül.

3.1.8.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Általában tájhasználati konfliktust okoz az intenzív területhasználatok, vagy jelentős környezeti kibocsátással rendelkező tevékenységeknek helyt adó területek és a zavartalanságot igénylő területhasználatok találkozása. Ugyancsak problémát okozhat az adottságoknak nem megfelelő tájhasználat, vagy az, amikor egy megóvandó tájelem hasznosítása nem a megőrzés irányába tolódik. Ezek mellett bizonyos tájelemek nagy kiterjedésük, vagy markáns megjelenésük miatt vizuális konfliktust okozhatnak.

Pilisvörösvár területén tájhasználati konfliktust okoz a jelenleg is működő **dolomitbánya** területe. A kitermelés során keletkező nagy mennyiségű finom por időnként eléri a bányától keletre fekvő zártkertek területét, ami problémát jelent. A bánya területe tájsebként jelenik meg a tájban, illetve az ott található, a nyersanyag feldolgozásához használt létesítmények jelentős tájképi elemként vizuális konfliktust okozhatnak. Ettől függetlenül - a lakóterületektől való viszonylagos távolsága miatt - a dolomitbánya kisebb konfliktus forrást jelent csak.

A mezőgazdasági területekhez kapcsolódóan a rendezetlenül maradt, **elhagyott tanyák** területe szintén funkcionális, illetve vizuális konfliktusforrás is egyben. Vannak továbbá olyan tanyák is, amelyek feltehetően engedély nélkül épültek.

A belterületen fekvő helyi természetvédelem alatt álló **Bányatavak** környezete több szempontból is tájhasználati konfliktusforrás. Egyfelől maguk a tavak a horgászok részéről intenzív használat alatt állnak, s a stégek mögött felépített bódék vizuálisan is problémát jelentenek. Tájhasználati konfliktust okoznak továbbá a tavaktól északra fekvő iparterületek, illetve az, hogy itt található a település egykori hulladéklerakója, ahová később a helyi szennyvíztisztítóról kikerülő szennyvíziszap is elhelyezésre került. A futókör felújításra szorul, mivel a partoldalak beomlása állagromlást eredményeztek.

A Határréti-patak felduzzasztásával kialakított tavak mentén jól látható, hogy helyenként elindult egy folyamat egyes mezőgazdasági területek felparcellázására, kis méretű telkek kialakítására feltehetőleg üdülési célú értékesítés szándékával. Az ökológiailag értékes felszíni vizek védelme szempontjából a part beépítése és intenzív használata nem támogatandó.

Nagy problémát okoznak Pilisvörösváron az illegális hulladékelhelyezések. Ezek a település területén bárhol felbukkanhatnak különböző összetételben (kommunális, vagy akár veszélyes hulladék is), illetve kiterjedésben.

Tájhasználati konfliktust jelent a volt zártkerti részek egyre intenzívebb beépítése, illetve egyes területeken a hétvégi házas üdülő funkció fokozatos átalakulása lakóterületté. Ez a folyamat ezeken a csatornázatlan területeken jelentős talajterhelést okoz, s a felszín alatti vizek szennyezéséhez is vezet.

Hasznosítás híján a mezőgazdasági területek spontán bozótosodása a gyomnövények és az invazív fajok, illetve az allergének elterjedéséhez vezethet.

A patakmenti rétek beszántása szintén tájhasználati konfliktust jelent egyrészt abból kifolyólag, hogy ezáltal a vizek mentén lévő értékes ökológiai területek megszűnnek, másrészt így a szántóművelés során használt vegyszerek könnyen a felszíni vizekbe jutnak. Ugyanezért egyéb területeken is problémát jelent az, hogy az intenzív mezőgazdasági területek közvetlenül a vízpartig húzódnak.

Abban a kérdésben, mely szerint a városközpontban és a lakóhelyük közelében a jelenleginél minőségibb közösségi terek lennének, a lakosok a helyi életminőségének elégedettségét javítaná-e, a válaszadók háromnegyede szerint „nagyon jelentős szerepet játszana” vagy „jelentős szerepet játszana”.

A sportolási lehetőségek körének bővítése pedig a válaszadók mintegy fele szerint „nagyon jelentős szerepet játszana” a helyi életminőséggel kapcsolatos elégedettség esetében.²¹

²¹ A lakossági felmérés alapján.

ZÖLDFELÜLETI RENDSZER	
ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK
– nagyobb, egybefüggő zöldterületek (kálvária, horgásztavak) – a legtöbb utcában van vagy fasor, vagy füvesített szegély a járda és az úttest között – nagyméretű kertek sok zöldfelülettel – természetvédelmi oltalom alatt álló értékek magas száma – egyedi tájértékek magas száma – sok vizes élőhely	– rekreációs funkciók bővítésre szorulnak a zöldfelületeken – fasor, zöldfelület hiánya a 10.sz. út mentén – a természetes vegetáció csupán maradványfoltokban található – intenzív mészkő és dolomit-kitermelés tájsebeket hozott létre

3.1.9 Közlekedés

Pilisvörösvár elhelyezkedése, közlekedési kapcsolatai kedvezőek. A településen keresztülhalad a várost Budapesttel összekötő 10. sz. főút. Az M10-es elkerülő út több évtizede tervezett megépítésének elmaradásának köszönhetően jelentősen megváltozott a város közlekedésterhelése. A főút forgalmi terhelése jelentős, a reggeli, illetve délutáni csúcsforgalom jelentős fennakadásokat okoz. A főút nyomvonala a városközponton halad keresztül, jelentős légszennyezést, illetve zaj- és rezgésterhelést okozva. Éppen ezért a városnak nagy szüksége van a várost elkerülő M10-es gyorsforgalmi út megépítésére, hogy a városközpont személy- és teherforgalma mérséklődjön. Más önmagában az is nagy segítség lenne a városnak, ha a Pilisvörösvárt elkerülő szakasz megépülne, ezért ez elsődleges célja a városvezetésnek, ami egyben Solymár és Pilisszentiván közlekedési problémáit is enyhítené.

Pilisvörösvár közúthálózata sokat fejlődött az elmúlt három évtizedben: a 2000-es évek első felében elvégzett nagy volumenű, szinte erőn felüli áldozattal járó útépitéseknek köszönhetően a belterületi szilárd burkolatú utak aránya ma már 85%. A közelmúltban épült utak, járdák száma csekély. A burkolt utak állapota változó. Az úthálózat forgalmi terhelése általában megfelelő, azonban a 10. sz. főút belterületi szakaszán az elviselhető mértéket is meghaladja.

A városban a parkolási igények magasak. A városközpontban a Fő út mentén, illetve a köztereken nagyszámú parkolóhely van kialakítva, a közösségi közlekedés megállóhelyeihez kapcsolódó nagy számú P+R parkolók is kialakításra kerültek a vasútrekonstrukcióval egyidejűleg.

A település közösségi közlekedése kielégítő. A nagyszámú helyközi autóbuszjárat mellett a várost érinti a Budapest-Esztergom vasútvonal. A vasútvonalon a pálya-szakasz rekonstrukciója befejeződött, a 10. sz. főúttal való, korábbi szintbeni kereszteződés különbszintűvé lett átalakítva, és aluljárón lett átvezetve a főút, ezáltal ez a konfliktus megszűnt. Valamint kétvágányúsították a vonalat a vasútállomástól Budapest felé teljesen, és Esztergom felé is egy szakaszon, az alagút előtt. A városban egy vasútállomás és két vasúti megálló van, amelyből az egyik 2015-ben, a vonal felújításakor nyílt meg.

Mivel a település gerincútját jelentő 10.sz. főút átkelési szakaszra van felfűzve a város központja közintézményekkel és jelentős számú kereskedelmi létesítménnyel, így itt jelentkezik a legnagyobb gyalogosforgalom is. A helyi mellékúthálózat paraméterei nem mindenhol felelnek meg a forgalmi igényeknek. A településen belül a gyalogos közlekedés lehetősége, annak minősége javításra szorul, kerékpáros közlekedésre elkülönített felületek nincsenek. Hiányoznak továbbá a környező települések megközelítését biztosító kerékpárutak is. Hálózatok és hálózati kapcsolatok.

Pilisvörösvár városa közvetlenül az Európai főút-hálózat egyik fő folyosójában, a 10. sz. elsőrendű főútvonal mentén fekszik. A főút a városközponton halad keresztül, amely kedvezően hat a település gazdaságára. Ugyanakkor a városlakók életét, a település mindennapi működését megnehezíti a várost kettészelő átkelési szakaszon haladó forgalom nagysága, közlekedésbiztonsági és környezeti hatásai. Az évtizedek óta növekvő probléma a közeljövőben talán megoldást nyer, mivel a 10. sz. főút elkerülő szakaszának megvalósulása előkészítés alatt áll. Az elkerülő út jelentős forgalom-csökkenést okoz majd a városközponton áthaladó nyomvonalon, megvalósításának időpontját a finanszírozási lehetőségek határozzák meg.

A település közúti megközelíthetőségét, országos főúthálózathoz való kapcsolatát a Budapest - Dorog - Almásfüzitő 10. sz. elsőrendű főút biztosítja, amely közvetlenül kapcsolódik a Budapest - Tatabánya - Győr - Hegyeshalom 1 sz. elsőrendű főúthoz és a 19 km távolságban lévő fővároshoz is közvetlen nyomvonal.

A 10. sz. elsőrendű főút (K.III.B. és B.III.a.C) külterületi útszakaszain, 2x1 sávval (6,5 m széles burkolat), nyílt árkos vízelvezetéssel, aszfaltburkolattal kiépített útszakasz, két oldalán zöldsávval, murvaszórással ellátott kb. 1 m széles padkával.

Belterületi szakasza több részre tagolható: a városközpontban a 2x1 sávval aszfaltburkolatot kiemelt szegélyek határolják (zárt csapadékvíz elvezetés), mellette 2-2,5 m széles, térkőburkolattal kiépített járdák haladnak. A főút teljes szakaszán nagymértékű a parkolási igény, ennek kiszolgálására kétoldali, párhuzamosan kialakított parkolósávok épültek, térkőburkolattal. Egyes szakaszokon, ahol a szűk közterületi szélesség parkolósávok kialakítását nem tette lehetővé, parkolásgátló oszlopokat helyeztek el.

A városközponton kívül fekvő belterületi szakaszokon széles, általában murvával borított és parkolásra használt útpadkák, kereskedelmi és szolgáltató funkciójú épületekhez kapcsolódóan kiépített parkolófelületek, egyes szakaszokon szervizutak találhatók. A vízelvezetés a belső szakaszokon zárt csapadécsatornával történik.

A 10. sz. főút bevezető szakaszain és az átkelési szakasz teljes hosszán (az idetelepült kereskedelmi és szolgáltató egységek, intézmények miatt) magas a parkolási igény, szinte minden szakaszon a kiépített, kialakított parkolósáv (parkolási lehetőségek adóttak), akkor is, ha ez hátráltatja a főút forgalmát.

A főút szintbeni keresztezése gyalogosan, vagy kerékpárral a nagy forgalmi terhelés miatt veszélyes, de a városközponti felújítások során a kijelölt gyalogátkelőhelyeknél több helyen szigeteket építettek ki és villogó sárga jelzőlámpákat alkalmaznak a gyalogosok biztonságának növelésére. Az átkelési szakasz városközpontban látható keresztmetszeti rekonstrukciója, a kapcsolódó közterületek kialakítása szakmailag jól sikerült, példaértékű.

Az országos mellékúthálózat elemei közül a **1109. jelű Pilisvörösvár - Pomáz összekötő út** (útkategória: **K.V.B.** és **B.IV.b.C.**) biztosítja a város kapcsolatát a 11. sz. főút irányába. Külterületi szakaszán nyílt árkos vízelvezetéssel, 1 m széles padkával kiépített, aszfaltburkolatú, 2x1 forgalmi sávval üzemelő útszakasz. Az útburkolat állapota jó. Belterületi szakaszain szűk szabályozási szélességgel halad, egy-, vagy kétoldali aszfaltburkolatú járda szegélyezi. Egyes szakaszain zárt csapadécsatornával, kiemelt szegéllyel kialakított útszakasz.

A **1107. j. Pilisvörösvár - Pilisszentiván összekötő út** (útkategória: **K.V.B.** és **B.IV.b.C.**), amely Solymár irányába haladva Budapest felé alternatív közúti kapcsolatot ad a város számára. Csak egészen rövid szakasza (10. sz. főúthoz való csatlakozása) található Pilisvörösvár területén. Az útszakasz 2x1 forgalmi sávval, aszfaltburkolattal, nyílt árkos vízelvezetéssel kiépített. Pilisszentivánon keresztül Solymár belterületi gerincútként éri el Budapest II. kerületi részeit.

Az **11108. jelű Pilisszántó bekötőút** (útkategória: **K.V.B.** és **B.IV.b.C.**) Pilisszántón és Pilisszentkereszten át a 11. sz. főút irányába ad közúti kapcsolatot a városnak. Az útszakasz a település észak-nyugati részén, Pilisszántó felé halad. A többi külterületi szakaszhoz hasonló paraméterekkel kiépített. Belterületi szakaszain (Szabadság utca - Kisfaludy utca - Szent Erzsébet utca) aszfaltburkolatú, zöldsávokkal, egy, vagy kétoldali járdákkal határolt. Vízelvezetése nyílt árkokkal megoldott. Az úton menetrendszerű buszjáratok is közlekednek (Budapest és Pilisszántó között), amelyeket a VOLÁNBUSZ üzemeltet. Egyes szakaszain párhuzamos parkolósávok találhatók. Szabályozási szélessége 14 m és 20 m között változik.

11303. Pilisvörösvári állomáshoz vezető út 280 m hosszú állami kezelésben lévő útszakasz, amelynek fő feladata a városi vasútállomás közúti kapcsolatának megteremtése. 3 m széles aszfaltburkolattal borított, egyik oldalán „K”-szegéllyel, másik oldalán süllyesztett szegéllyel határolt útszakasz, amely mentén murvaborítású padka szolgál a parkoló gépjárművek befogadására. A lakóházak mellett egyoldali, keskeny betonjárda húzódik, a déli oldalon a vasúti töltés határolja. Jellemző a kétoldali parkolás az útszakaszon, mivel az állomásnál nem áll rendelkezésre megfelelő nagyságú P+R parkoló.

3.1.9.1 Közúti közlekedés

A települési főúthálózat az I. és II. rendű főutak elemekből épül fel: Budai út - Fő utca - Bécsi út nyomvonalból, mely a 10. sz. út, az állami úthálózat része; Csobánkai utcából, mely a 1109. jelű összekötő út, az állami úthálózat része; a Szabadság út (Pilisszentiván felé, 11107. j. összekötő út, az állami úthálózat része); a Vásár tér - Szabadság utca - Kisfaludy utca - Szent Erzsébet utca nyomvonalból, ami a 11108. j. bekötőút, az állami úthálózat része.

A főutakat a település gyűjtőútjai egészítik ki. A Szent Erzsébet utca Fő út és Kisfaludy utca közötti szakasza majdnem teljes hosszában térköburkolatú (kivéve a Báthory és Kisfaludy utcák közötti szakasz, ahol jó minőségű aszfaltburkolat található), két oldalán zöldsávokkal, egy-vagy kétoldali járdával szegélyezett utca. Egyik oldalon „K”-szegély, a másikon süllyesztett szegély található, vízvezetését zárt csapadékcatorna biztosítja. Egyes szakaszain térköburkolatú, párhuzamos parkolósávok találhatók. Szabályozási szélessége 8 és 16 m között változik.

Nyár utca - aszfaltburkolattal ellátott, kétoldali zöldsávval, egyoldali járdával, kiemelt szegélyekkel kiépített, lakóterületek feltárására alkalmas gyűjtőút, ahol zárt csapadékcatorna biztosítja az útról lefolyó csapadékvizek elvezetését. Szabályozási szélessége 12 m.

Kápolna utca - aszfaltburkolattal ellátott, kétoldali zöldsávval, egyoldali járdával, süllyesztett és „K”-szegélyekkel kiépített útszakasz. Szabályozási szélessége 8 - 35 m.

Görgey utca - aszfaltburkolattal ellátott, kétoldali zöldsávval, egyoldali járdával, süllyesztett szegélyekkel kiépített útszakasz. Szabályozási szélessége 8 - 12 m.

Pilisvörösvár hatályos szerkezeti tervében a város rekreációs területeit feltáró alábbi gyűjtőutak vannak megnevezve, bár kiépítettségükben egyes szakaszokon nem felelnek meg a gyűjtőúti besorolásnak, a terület körbejárhatóságát, több oldali megközelíthetőségét biztosítják: Bányató utca és a Ponty utca - Amúr utca - Harcsa utca nyomvonal.

A városi úthálózat egyéb elemei többségükben térkő-, vagy aszfaltburkolattal ellátott lakó, illetve kiszolgáló funkciót betöltő utak. A külterületi szakaszokon murvaborítású földutak is haladnak.

A belterületi kiszolgáló utcák (B.VI.d.C.) mindegyikében található zöldsáv, legalább egyoldali járda. A területen minden utca közvilágítással ellátott és gondosan fenntartott. A szűkebb szabályozási szélességű utcákban általában csak egy forgalmi irány megengedett (pl. Budai út szervízútja, Puskin köz, Templom köz, Budai Nagy Antal utca, Bányakápolna utca, Akácfa utca, Petőfi utca egy szakasza stb.) A szabályozási szélességek 6 m és 14 m között változnak. A csapadékvizek elvezetése jellemzően nyílt árkokkal történik. A lakóutcák jól karbantartottak, esztétikus kialakításúak, jelentős zöldfelületekkel.

A külterület zártkertjeihez, illetve egyéb ingatlanaihoz és mezőgazdasági területeihez földutak biztosítanak megközelítési lehetőséget.

3.1.9.2 Közösségi közlekedés

A város 1895 óta be van kapcsolva az országos vasúthálózatba. Fontos forgalmi szerepe van Budapest elővárosi közlekedésének lebonyolításában a vasútvonal felújítása, korszerűsítése óta. A felújítás előtt a szerelvények csúcsidőben 30-40 percenként, más időszakban 60 percenként jártak, míg ma

A településen egy állomás és két megállóhely található, Pilisvörösvár vasútállomás, Szabadságliget és Vörösvárbánya megállóhelyek.

Pilisvörösvár vasútállomás a vonal egyik legjelentősebb állomása, öt vágánnyal. Az állomás különlegessége a fa szerkezetű váró. Jellemző a napközben várakozó gépjárművek magas száma, amelyek az összes rendelkezésre álló szabad területet igénybe veszik a vasútállomás területén P+R parkolóban és a hozzávezető út mellett is. Gyalogos megközelíthetősége egyoldali, keskeny járdán adott.

Szabadságliget megállóhely 2001 óta üzemel, épülete nincs, de a peron térkö-burkolattal, fedetten épült ki. A megállóhely ívben fekszik és a település nyugati lakóterületeit szolgálja ki. A megállóhely mellett P+R parkolóhelyek és kerékpártárolók is találhatók.

A vasútrekonstrukciót követően egy újabb megállóhely került kiépítésre a Mátyás király utca - Ponty utca kereszteződésnél, Vörösvárbánya elnevezéssel. A megállónak épülete nincs, de a peron térkö-burkolattal, fedetten épült ki. A megállóhely ívben fekszik és a település déli lakóterületeit és

Pilisszentivánt szolgálja ki. A megállóhely mellett P+R parkolóhelyek és kerékpártárolók is találhatóak.

A vasútvonal öt külön szintű (10. sz. főút, Csabai út, Őrhegy utca, Kálvária utca, Tó utca), valamint négy szintbeni kereszteződésben találkozik a város úthálózatával (Klapka utca, Görgey utca, Kápolna utca kétszer). A különszintű csomópontok a vasútrekonstrukcióval párhuzamosan kerültek kiépítésre.

A külterületen áthaladó országos úthálózati elemek közül a 10. sz. elsőrendű főúton, a Pilisszántó felé vezető 11108. j. bekötő úton és a Solymár felé haladó 1107. j. összekötő úton haladnak a helyközi közforgalmú közlekedést biztosító autóbuszjáratok. A járatokat a VOLÁNBUSZ Zrt. üzemelteti. 2020 óta működik egy, a települések közötti körjárat, melyet a városvezetés szorgalmazott. A települést érintő járatok:

- 798,799 (Budapest-Zsámbék-Piliscsaba-Pilisvörösvár)
- 800 (Budapest - Pilisvörösvár - Piliscsaba - Dorog - Esztergom)
- 815 (Budapest - Pilisvörösvár - Dorog - Nyergesújfalu - Süttő)
- 820, 821 (Budapest - Pilisvörösvár - Pilisszántó)
- 830 (Budapest - Solymár - Pilisszentiván - Pilisvörösvár - Pilisszántó),
- 832 (Budapest - Solymár - Pilisszentiván - Piliscsaba)
- 856 (Pomáz - Csobánka - Pilisvörösvár)
- 8516 (Esztergom - Csolnok - Dág - Piliscsaba - Pilisvörösvár)
- 8520 (Esztergom - Tokod - Sárísáp - Piliscsaba - Pilisvörösvár)
- 8494 (Pilisvörösvár - Piliscsaba - Epöl - Bajna)

A város helyi közlekedését a VOLÁNBUSZ Zrt. helyközi buszjáratok biztosítják. A település területén a buszmegállók kiépítettsége különböző. Ahol hely volt (különösen a 10. sz. főút átkelési szakaszán), buszöblök épültek, többségében térköburkolattal kialakítva. Más megállóknál csak felfestés, tábla és járdasziget jelzi az autóbuszok megállási lehetőségét. Az utasok számára a buszmegállók megközelítését gyalogjárdák és kijelölt gyalogos átkelőhelyek teszik biztonságossá az átkelési szakaszokon.

A város lakott területeinek mintegy 60%-a tekinthető közforgalmú közlekedéssel ellátott településrésznek, 300 m gyaloglási távolságot feltételezve a megállókig.

A külterületi településrészen a 10. sz. főút melletti területsáv egyes részei (500 m gyaloglási távolságot véve figyelembe) szintén közforgalmú közlekedéssel ellátott területként értékelhetők.

3.1.9.3 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A városban nem jellemző a kerékpáros közlekedés, a vasútállomáson található teli kerékpártároló ellenére. Kiépített kerékpársávok nincsenek, kijelölt kerékpársáv a Vasút utcában található. A 10. sz. főút menti kerékpározás a gépjárművekkel közösen veszélyes, a járdán a nagy gyalogosforgalom miatt szinte lehetetlen.

A városban a gyalogsközlekedés számára általánosan jók a feltételek. Minden lakóutcában legalább egyoldali gyalogjárda kiépített és fenntartott. A városközpontban, a korlátozott közterületi szélesség és a nagy gyalogos-szám miatt a kiépített gyalogsfelületek sem elegendők minden időszakban. A gyalogosok biztonságának jelentős javulását eredményezte a városközponti közterületek rekonstrukciója, amikor a 10.sz. főút keresztezését biztonságosabbá építették át a gyalogosok számára, több helyen középzigeteket és jelzőlámpákat helyeztek ki.

3.1.9.4 Parkolás

A városban magas a gépjármű-ellátottság (egy család akár 2-3 autót üzemeltet) és a helyi utazások inkább gépjárművel, mint közösségi közlekedéssel, gyalog, vagy kerékpárral történnek. Parkolási díjat még nem kell fizetni a városközpontban sem, de több helyen korlátozzák a magánterületre épült parkolóhelyek használatát. Mind a hosszú idejű (4-8 óra), mind a rövid idejű (15-120 perc) parkolási igények aránya magas.

A városban jellemzően nagyon magasak a parkolási igények a 10. sz. főút átkelési szakasza mentén, mivel sok intézmény, kereskedelmi és a szolgáltatási egység található itt. Bár sok helyen kiépült parkolósáv, leállásra alkalmas padka, illetve burkolat parkolófelületek, mégis jelentős forgalmat generálnak a parkolóhelyet kereső gépjárművek.

A településközpontban parkolósávban, az utak mentén merőlegesen, illetve párhuzamosan az alábbi utcákban található parkolóhelyek: Budai út (Tüzoltó utca - Csobánkai út), Fő út (Csobánkai út - vasút), Szabadság utca, Görgey utca, Szent István utca, Puskin köz, Iskola utca, Szent Flórián utca, Gárdonyi utca. Parkolófelületek fekszenek a Városháza előtt, az Árpád utca - Fő utca sarkán, a Hősök terén, a Vásár téren, a Szent János téren, a Temetőnél, a Szent Erzsébet utca templomnál, a Tavaknál.

A vasútállomás és a megállóhelyek környékén az ingázók forgalma miatt szükség van a nagy számú P+R parkolókra. A parkolófelületek hétköznaponként jellemzően megtelnek. A vasútállomás, a megálló környezeteiben található kerékpártárolók is jellemzően telítettek.

KÖZLEKEDÉS	
ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK
– könnyű megközelíthetőség – felújított 2-es vasútvonal és a hozzátartozó infrastruktúra (vasútállomás, parkolóhelyek) – vasúti megállóhelyek: Vörösvárbánya, Pilisvörösvár, Szabadságliget – folyamatosan megújuló utcák (burkolat, járda, csatornázás)	– a főbb közlekedési tengelyek szűkei (Szent Erzsébet utca, Görgey utca, Dózsa György utca, Petőfi Sándor utca, Szent István utca) – a 10. sz. főút zaj- és rezgésterhelése és légszennyezése jelentős – kerékpáros infrastruktúra elmaradott – M10, M0 hiánya

3.1.10 Közművesítés

Pilisvörösváron a közüzemű vízellátás, szennyvízelvezetés-kezelés, villamosenergia- és földgáz-ellátás mellett a vezetékes telefon, illetve vezetékes műsorelosztás kiépítése egyaránt biztosított. A közműhálózatok kiépítése - a szennyvízcsatorna-hálózat kivételével - teljeskörű, a rácsatlakozások aránya 90% feletti. Pilisvörösvár infrastruktúrája sokat fejlődött a rendszerváltozás óta eltelt három évtizedben. A közműhálózatok közül az ivóvíz hálózatba bekötött lakások száma 5094, a gázhálózatba bekötött lakások száma 3172, a szennyvízcsatorna-hálózatra rákötött ingatlanok száma 4319. A szennyvízcsatorna-hálózat a város 76%-án épült ki, a hálózatra a rácsatlakozások aránya közel 92%.

A közművek jelentős része nem az önkormányzat tulajdonában ill. kezelésében van (pl. ivóvíz, gáz, elektromos áram), így az önkormányzatnak sok esetben csak közvetett befolyása van a közszolgáltatások minőségére. A szolgáltatások ára is a legtöbb esetben törvényben szabályozott, tehát az önkormányzat hatáskörén kívül van.

A város topográfiai adottságai változatosak, ennek megfelelően nagy hangsúlyt kell fektetni a felszíni vízelvezetésre. A csapadékvíz jelenleg nyílt árkos módszerrel van elvezetve, de a városközpont területén zárt csapadékvíz-elvezetést építettek ki. A mélyebb fekvésű területeken a vízelvezetést a patakok, árkok biztosítják.

A közvilágítással ellátott terület aránya 95%. Jelentősebb elmaradás van a csapadékvíz-elvezetés területén, ezért a jövőben nagy hangsúlyt kell fektetni a felszíni vízelvezetésre. Az előntések nagyon ritkák, de a jövőben, az egyre szélsőségesebb időjárási események miatt az elmaradt kiépítések pótlása indokolt. A villamosenergia, valamint a vezetékes elektronikus hírközlési hálózat vezetékei - a településközpont kivételével - jellemzően föld felett vannak elhelyezve, mely jelentős mértékben befolyásolja, alakítja a város arculatát.

Pilisvörösvár területén a megújuló energiaforrások használata jelenleg nem számottevő, de növekvő tendenciát mutat. A közműhálózatok a hétköznapi használat mellett is jellemzően túlterheltek.

3.1.10.1 Víziközművek

Pilisvörösváron a komfortos közműellátás legfontosabb eleme, a vezetékes ivóvíz ellátás megoldott, a vízellátó hálózat a beépített területen minden utcában, s kiskertes terület néhány utcájában is megépült. A település vízellátását a DMRV Zrt. biztosítja. A város vízellátása a DMRV Zrt. Jobb-parti Regionális Rendszeréről megoldott.

A Regionális Vízmű a Duna partjára telepített kutakból termel ki ivóvizet, alapbázis szempontjából a DMRV rendszerébe juttatható vízmennyiség elegendőnek tekinthető. A DMRV Jobb-parti Regionális Rendszere 17 település vízellátását szolgálja. Az alapellátó hálózati rendszer alapvezetékének a

Duna jobbpartja mentén megépített gerincvezeték tekinthető, amelyről a távolabbi településeket ellátó ág-, illetve körvezetékek csatlakoznak le. Erről a Duna menti NÁ 500-as gerincvezetékéről Szentendre déli határában csatlakozik le az. az NÁ 400-as vezeték, amely Pomáz, Csobánka, Pilisvörösvár, Pilisszentiván, Piliscsaba, Jászfalu és Tinnye települések ellátását szolgálja. A regionális rendszer felől két fő vezeték, a Csobánka felőli dn 400-as ac vezeték, illetve a Solymár felőli dn 300-as vezeték szállítja a vizet a szomszédos Pilisszentiván település területén, a Fenyves utcai, a Fehér hegyen lévő 2x 400 m³-es tározó medencékbe. A vízellátó hálózatban ennek a 2x 400 m³-es tározó medencékben lévő víz szintje határozza meg a víznyomást, ami az alhálózatban így megfelelő.

A térségben egy magasabban fekvő terület ellátására nyomott zóna üzemel a hálózaton, ebben a Fenyves utcai nyomásfokozó gépház biztosítja a víznyomást.

A Pilisvörösvári hálózaton több nagyobb átmérőjű vezeték is üzemel, ezek dn 300-as, 250-es, 200-as és 150-es méretű vezetékek, ezek a hálózaton a kedvező körvezetékes rendszerű ellátást tudják biztosítani. Az ellátó hálózati rendszer régebbi kiépítésű részein a vezetékek zöme dn 100-as és dn 80-as, anyaguk azbesztcement, az újabban kiépített részekben a vezetékek leggyakrabban dn 100-as méretű, anyaguk itt már a korszerű KMPVC.

Pilisvörösváron elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózat üzemel, az általa összegyűjtött szennyvizet a település délkeleti részén, a Cigány-tó melletti városi szennyvíztisztító telepen tisztítják meg. A telepet és a szennyvízcsatorna hálózatot 1992-ben kezdték meg kiépíteni, melyet azóta többször korszerűsítettek.

A településen az elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózat 76%-os szintre épült ki, a rákötési arány 69,6%-os. A hálózat gravitációs rendszerű, rajta a szükséges helyeken átemelők és a hozzájuk tartozó nyomóvezetékek üzemelnek. A hálózat döntő része dn 200-as, csak a főgyűjtő csatorna mérete dn 400-as, illetve dn 300-as.

A szennyvízcsatorna hálózat és a szennyvíztisztító telep üzemeltetője 2004 óta a Pilisvörösvári Vízművek kft.

Pilisvörösváron a csapadékvizek elvezetésére zömmel nyílt árkos csapadékvíz elszállító rendszer épült ki, csak a városközponti részekben épült ki zárt csapadékcatornás elvezető rendszer. Befogadók a különböző nagyobb árkok, végül az Aranyhegyi patak és annak mellékágai. A patak Pilisvörösváron, a település délnyugati részén lévő Órhegy keleti oldalán ered és Pilisvörösvár déli határa mentén kelet-nyugat irányban halad végig. A patak medrén a település délkeleti részén több tó található, ezek a Nagy-tó, a Kacsá-tó, a Pálya-tó, a Kornéli-tó és a Cigány-tó.

A településen az utcák víztelenítése jelenleg főleg nyílt árkos módon történik, az árkok egy vagy kétoldali kiépítettségűek. Az árkok hidraulikai összehangoltsága nem jellemző, néhány út mentén szikkasztó árkokban gyűlik össze a csapadékvíz. Egyes keskenyebb szabályozású utcákban egyáltalán nincs megoldva a csapadékvíz elvezetés, ezekben a nem burkolt utcákban az erózió mind az úttesten, mind pedig az út menti telkeken jelentős.

A településen az árkok döntő hányada burkolatlan, ezek a csapadékvizeket jól-rosszul elvezetik, vagy pedig bennük a vizek elszikkadnak. Burkolt árok csak a meredekebb esésű részekben található.

3.1.10.2 Energia

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll rendelkezésre. A nem vezetékes, hagyományos energiahordozók használata is jelentős mértékű a település energiaellátásában.

A két vezetékes energiahordozó rendelkezésre állása a település gazdaságos, takarékos, korszerű, környezetbarát energiaellátását igény esetén lehetővé teszi.

A villamosenergia, mint vezetékes energiahordozó elsődlegesen világításra és erőátviteli célú vagy technológiai célú energiaigények kielégítésére használják. A földgáz közvetlen hasznosításával komplex módon a termikus energiaigények teljeskörűen kielégíthetők.

A város villamosenergia ellátásának bázisa a pomázi 132/22 kV-os alállomás, ahonnan induló 22 kV-os középfeszültségű hálózati rendszerről történik a város ellátása. A 22 kV-os hálózat oszlopokra szerelve halad és fűzik fel a fogyasztói transzformátorokat.

A transzformátorokról táplált kiefeszültségű hálózatról elégítik ki közvetlen a fogyasztói igényeket.

A közép-, és kiefeszültségű hálózatok is oszlopokra szerelve üzemelnek a településen. Közvilágítást a főutcán már közvilágítási lámpatestek biztosítják, de általánosan a városban a közvilágítást a kiefeszültségű villamoselosztó hálózat tartóoszlopaire szerelt lámpafejekkel oldották meg.

A település közigazgatási területén áthalad a Göd-Tatabánya Bánhida között üzemelő 132 kV-os főelosztó alaphálózat, amelyről a pomázi állomás betáplálása is történik. A nagyfeszültségű alaphálózat oszlopokra fektetve halad keresztül a településen.

A település korszerű termikus energiaellátása biztosítható a komplex földgázellátással. A földgáz alkalmas egyedi berendezésekkel, jól szabályozható, automatikus üzemvitelű, teljes komfortot nyújtó ellátás biztosítására. Fűtésre, használati melegvíz termelésre és főzésre egyaránt energiatakarékosan, gazdaságosan hasznosítható.

A település már kiépült gázelosztó hálózata szinte valamennyi utcában megtalálható. Az elosztóhálózat olyan paraméterekkel épült, hogy az egyes utcákban valamennyi ingatlan ráköthető.

Pilisvörösvár fontos csomópontja a földgázellátásnak. A területén országos jelentőségű nagynyomású földgázszállító vezetékek nyomvonala halad keresztül. A település közigazgatási területén üzemelő gázátadó állomáshoz érkezik a MOL Földgázszállító Zrt kezelésében levő nagynyomású szállítóvezetékek között a Zsámbok-Pilisvörösvár NÁ 800-as vezeték, s onnan indul a Pilisvörösvár-Solymárvölgy NÁ 400-as, valamint a jelentősebb iparági gócpontokat összekötő Pilisvörösvár-Győr NÁ 600-as és a Pilisvörösvár-Százhalombatta NÁ 800-as hálózat nyomvonala.

Pilisvörösváron üzemelő átadóállomás mellé telepített városi gázfogadó és nyomáscsökkentő állomásról induló nagy-középnomású vezetékekkel biztosítják a város és a környező települések gázellátását.

A nagy-középnomású vezeték táplálja a város területén üzemelő körzeti nyomáscsökkentőt, ahonnan indul a település fogyasztóinak ellátására kiépített középnomású elosztóhálózat. Erről a hálózatról építették ki az egyes ingatlanok bekötését. A középnomású bekötés táplálja a telkenként elhelyezett nyomáscsökkentőket, amelyről induló kisnyomású hálózattal lehet közvetlen a fogyasztói igényeket kielégíteni.

A település természeti adottsága a napenergia hasznosítás lehetősége, amely bár mértékletesen, de évi 1900 napos óra hasznosítás lehetőségét kínálja. A településen a nap energiájának hasznosítása nem széleskörű, de helyszíni bejáráson több napkollektor, napelem, illetve „ősi” berendezés, a festett hordó jelzi a hasznosítás igényét.

3.1.10.3 Elektronikus hírközlés

A Budapest szekunderközpontoz tartozó 32-es körzetszámú Szentendre primer központ Pilisvörösvár vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A település 26-os távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatának kiépítése a múlt század utolsó éveiben történt, addig a lakások nem rendelkeztek távbeszélő fővonallal. A kiépítés eredményeként a 2000-ben már 3630 egyéni lakásfővonal üzemelt, azaz a lakásállomány 85,4 % rendelkezett vezetékes telefonvonallal. A vezeték nélküli szolgáltatás terjedésével a vezetékes vonalas telefon iránti érdeklődés csökkent. A kedvező műsorvétel számára a kábel TV szolgáltatást 2001-ben építették ki. A Kábel TV szolgáltatója a Pilis TV, amely 4 település (Solymár, Piliscsaba, Pilisszentiván, Pilisvörösvár) számára biztosít ellátást. Kiépített hálózatára jelenleg 1628 lakás csatlakozik, ezzel a lakásállomány 34,9 %-ában biztosított a vezetékes műsorvétel.

A vezetékes hírközlési ellátottságot tovább növeli a vezeték nélküli mobiltelefonok használata. Ennek területi korlátja nincs. Pilisvörösváron üzemelő és a tágabb térségben elhelyezett létesítmények, antennák segítségével, valamennyi vezeték nélküli táv- (T-Mobile, Telenor, Vodafone) és műsorelosztó szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.

A Vodafone három, a Telenor öt és a Magyar Telekom szintén öt állomáshely igénybevitelével, önálló antennán, bérelt antennán, vagy csak mikrohullámú összeköttetéssel biztosítja a megfelelő lefedettséget. A város internettel ellátott, számos szolgáltató versenyzik a felhasználókért. A vezetékes hálózatot a vezeték nélküli rendszerek is kiegészítik.

KÖZMŰVESÍTÉS

ÉRTÉKEK

PROBLÉMÁK

– településszintű vízellátás – településszintű villamosenergia-ellátás – településszintű földgázellátás – záródó közműháló – lehetőség a megújuló energiaforrások használatára	– jelentős szennyezést okoz a csatornahálózatba nem kapcsolódók magánterületi szennyvízszikkasztása - nyitott közműháló – közvilágítás a gyalogosok számára néhol nem megfelelő – közvilágítás fejlesztést igényel – megújuló energiaforrások csekély hasznosítása – légvezetések arcuatromboló hatása – felszíni vízelvezetés – Vízellátás rákötése korlátozott – a villamoshálózat jelenlegi kapacitása nem teszi lehetővé az ipari fogyasztók számának növekedését
--	--

3.1.11 Környezetvédelem

Pilisvörösvár a Dunántúli-középhegység nagytáj, Dunazug-hegyvidék középtáj, Pilisi-medencék kistáj középső részén helyezkedik el. Domborzata alapvetően dombsági jellegű, a lejtőket vékony lösztakaró fedi. A XIX. században kőszénbányászat, majd mészkő- és dolomitbányászat folyt a térségben. Utóbbiakat jelenleg is bányásszák. A legnagyobb kiterjedésű barnaföldek löszös üledéken alakultak ki, és homokos vályog mechanikai összetételűek. A talajok vízgazdálkodása kedvező, termékenységük megfelelő. A település éghajlata a délkeleti részeken mérsékelt száraz, illetve mérsékelt nedves. Az éves csapadékösszeg e területen 650-700 mm. Az évi napsütéses órák száma kevéssel meghaladja az 1920 órát. A Pilisvörösvári-medencében az Aranyhegyi-patak vízgyűjtője található, továbbá keresztülfolyik a Háziréti-patak és a Határréti-patak. Több állóvíze van Pilisvörösvárnak: a legnagyobb kiterjedésű a Háziréti-tó, valamint a belterületen található öt bányató. Az erdők legfőképpen lombos fákból állnak. Több helyütt gyepek, felhagyott szántók találhatók. A környezetvédelemnek és természetvédelmének kiemelt figyelmet kell fordítani a várostérségben.

A Pilisvörösváron található ipari területek, kisebb-nagyobb vállalkozások, egyéb jelentős tájhasználattal járó funkciók esetenként jelentős potenciális szennyezési forrásként működnek a településen. Lég- és zajszennyező létesítmények, mint a Saint-Gobain Hungary Kft. Weber ásványbánya. A karsztvizek jelenléte miatt Pilisvörösvár a felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny. Különösen nagy probléma emiatt a volt zártkerti területek csatornázatlansága. A felszíni vizeket az intenzív használat (horgászat, lakóterületek közvetlen közelsége stb.) veszélyezteti. Levegőtisztaság szempontjából legjelentősebb kibocsátó a nagy forgalmú 10 sz. főút, illetve a dolomitbánya. A közlekedés jelentős zaj- és rezgésterhelést is okoz különösen a belterületen összeszűkülő 10 sz. főút környezetében. A teherforgalom jelentős a városban, Pilisvörösváron található a Liegl & Dachser Szállítmányozási És Logisztikai Kft. telephelye.

Hulladékkezelés tekintetében a legfőbb gondot az illegális hulladék-elhelyezések okozzák, amelyek kül- és belterületen, s a régi zártkertek területén is előfordulnak. A Depónia Nonprofit Kft. szállítja el a kommunális hulladékot hetente, a zöldhulladékot kéthetente, az üveg hulladékot negyedévente, míg a többi szelektív hulladékot kéthetente szállítja el a Duna - Vértesszéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Társulás kereteiben megvalósuló létesítmények üzemébe.

3.1.11.1 Talaj

Pilisvörösvár környékén barnaföld, valamint a mészkő térszíneken gyenge termőképességű rendzina talajok képződtek. A legnagyobb kiterjedésű barnaföldek löszös üledéken alakultak ki, és homokos vályog mechanikai összetételűek. A talajok vízgazdálkodása kedvező, termékenységük megfelelő. Az erdők (21%) mellett a szántók (34%) magas aránya a kevésbé meredek, laposabb megművelhető terepfelületek nagy kiterjedésére enged következtetni. A mészkőbányászat nagy felszíneket érintett, ahol sekély termőrétegen erdősítéssel próbálják rekultiválni a bányautótáját.

3.1.11.2 Felszíni és a felszín alatti vizek

A Pilisvörösvári-medencében az Aranyhegyi-patak vízgyűjtője található, továbbá keresztülfolyik a Háziréti-patak és a Határréti-patak. Jelentősebb forrása az Iluska-forrás a piliscsabai határnál. A terület mérsékeltén vízhiányos. Az árvizek általában nagy nyári csapadékok idején a leggyakoribbak, míg a kisvizek időszaka az ősz. A vízminőség III. osztályú. Több állóvíze van: a legnagyobb kiterjedésű a Háziréti-tó (25 ha), illetve a belterületen elhelyezkedő öt bányató (Nagy-tó, Kacsá-tó, Pálya-tó, Kornéli-tó, Cigány-tó).

A talajvíz a völgyekben 2-4 m mélységben, míg a lejtőkön 4-6 m-nél található. Mennyisége nem jelentős. Kémiai összetétele szerint kalcium-magnézium-hidrogén-karbonátos. A rétegvíz mennyisége átlagos, az artézi kutak száma kevés. Mélységük és vízhozamuk változó, 50-250 m közötti mélyből 100-600 l/s hozamuk van.

A település közigazgatási területének déli és nyugati oldala kiemelten érzékeny vízbázis védelmi területen fekszik, amely a felszíni és felszín alatti szennyezésre nagyon érzékeny.

A jelentős kiterjedésű dolomitbánya számottevő potenciális veszélyforrást jelent a karsztvizek szempontjából.

A számos ipari, illetve egyéb gazdasági létesítmény egyaránt veszélyeztetheti a felszíni és felszín alatti vizeket, azonban a gazdasági tevékenységekkel kapcsolatban kibocsátási adatokkal nem rendelkezünk. A működés során a vonatkozó környezetvédelmi határértékeket be kell tartani.

A mezőgazdasági eredetű szennyezések nagy része a földművelés során alkalmazott vegyszerek talajba, majd talajvízbe kerüléséből származik. A talajba szivárgó műtrágya és a növényvédők szerek elsősorban a felszíni és felszín alatti vizek nitráttartalmát növelik.

Az állattartásból származó nagy szervesanyag-tartalmú szennyvizek szintén a vizekbe juthatnak. Bár Pilisvörösváron nagyüzemi szintű állattartás már nem jellemző, nagy számban tartanak lovakat. Az állattartás során a trágyatárolást, elhelyezést minden esetben kizárólag szigeteléssel ellátott trágyatárolóban szabad csak megoldani.

Pilisvörösvár a nitrátérzékeny települések közé tartozik, különösen a mezőgazdasági hasznosítás során fokozott figyelemmel kell lenni a talajba jutó vegyszerekre, illetve egyéb téren is figyelmet kell fordítani a vizek nitrátszennyezésének megelőzésére.

3.1.11.3 Levegőtisztaság és védelme

A 4/2002-es KvVM rendelet alapján Pilisvörösvár az 1. Légszennyezettségi agglomerációba tartozik.

Az 1. zónacsoport: Budapest és környéke, ahol a légszennyezettségi zónabesorolás a következő:

- Kéndioxid: „E” (A légszennyezettség a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van)
- Nitrogéndioxid: „B” (A légszennyezettségi határértéket, túrértéket meghaladja)
- Szénmonoxid: „D” (Légszennyezettség a felső vizsgálati küszöbérték és a l. sz. határérték között)
- Szilárd (PM10): „C” (A légszennyezettség a l. sz. határérték és a túrérték között van)
- Benzol: „E” (A légszennyezettség a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van)
- Talajközeli ózon: „B” (A légszennyezettségi határértéket, túrértéket meghaladja)

A légszennyezettségi határértékekkel kapcsolatban a 4/2011.(I.14.) VM rendelet rendelkezik.

A levegőminőség szempontjából veszélyeztető tényező többnyire az ipari tevékenység, a közlekedés, a lakossági fűtés és a talaj eredetű levegőszennyezés lehet.

Pilisvörösvár területén több jelentősnek mondható kibocsátó forrás is található. Ezek egyike a Terranova dolomitbányája, ahol a szálló por mennyisége időnként jelentős mértékű lehet. A bánya ennek megfelelően 300 méteres védőtávolsággal rendelkezik.

Szintén számottevő hatást gyakorol környezetére a város déli részén fekvő szennyvíztisztító telep, ami nemcsak Pilisvörösvár, de a szomszédos Solymár hétvégi házas/lakott területeit is terheli szaghatásával.

Pilisvörösvár esetében további jelentős levegőszennyezést okozó tényező a közúti közlekedés. A közlekedés során általában por, korom, szénhidrogének, kén- és széndioxidok, nitrogén-dioxid és ólom jut a levegőbe.

Legjelentősebb forgalommal a 10-es főút bír, de ugyancsak forgalmas a Pilisszántóra, illetve a Csobánkára vezető országos mellékút. A 10-es főút esetében az jelenti a legfőbb problémát, hogy áthalad a belvároson, ahol a forgalom lelassulása miatt a levegőbe jutó szennyezőanyagok még inkább koncentrálnak. A 10-es főút Pilisvörösvárt elkerülő szakaszának nyomvonala már megtervezésre került, megvalósításának időpontja azonban kérdéses.

Pilisvörösváron halad keresztül a Budapest-Esztergom vasútvonal, annak közlekedéséből azonban levegőt szennyező anyagok csak kis mértékben származnak.

Pilisvörösváron a gázhálózat kiépült, a lakosság nagy arányban, mintegy 89%-ban csatlakozott rá. A gázfűtés mellett többen használják a hagyományos fa- és széntüzelést is vegyesen, mely főként por, korom, széndioxid és kéndioxid kibocsátással jár, ami téli időszakban növeli a levegő szennyezettségét.

Porszennyezés forrása lehet a burkolatlan utakon való közlekedés. A belterületen az utak többnyire burkoltak, s a felújításoknak köszönhetően nagy részük jó minőségű.

A külterületen az országos jelentőségű utak kivételével többnyire mindenhol földút van, ezért e területeken alkalmanként zavaró lehet a porszennyezés mértéke. Ugyanez vonatkozik a száraz időben történő mezőgazdasági művelésre is, melynek hatását csak helyenként csökkentik a vízfolyások menti erdősávok, vagy az utak mellé telepített fasorok, erdősávok.

Bár nagyüzemi állattartás a településen nincs, a településen helyenként mégis viszonylag jelentős számban tartanak állatokat (főként lovakat), ez pedig a környéken lakók számára kellemetlen szaghatással járhat.

3.1.11.4 Zaj- és rezgésterhelés

Zajterhelés általában a közlekedésből, esetleg nagyobb ipari, mezőgazdasági feldolgozó üzemek működéséből származhat.

Pilisvörösvár közúti terhelése leginkább a 10. főúton áthaladó forgalomból adódik. Az út a belterület érintésével, a belvároson vezet keresztül. Emiatt, a Budapest, illetve az agglomeráció települései közötti ingázás miatt a forgalom időszakonként igen jelentős. Különösen problémát okoz tehergépkocsi-közlekedés, ami - egyéb lehetőség híján - szintén a városon halad keresztül.

A belváros aránylag keskeny közterületei miatt, különösen az intenzíven beépített szakaszokon a rezgésterhelés jelentős mértékű.

A belterületen is áthaladó vasúti közlekedés zaj- és rezgésterhelést okoz. Különösen problémát jelenthet ez az egykori zártkertek területén, ahol - az esetenkénti illegális telek lekerítések miatt - néhol igen szűk területen halad át a vágány.

A közlekedésből származó zajterhelési határértékeket a területen, a 27/2008.(XII.3.) KvVM-EüM rendelet 3. számú melléklete alapján az alábbi táblázat tartalmazza:

Közlekedési zajtól származó határértékek

Zajtól védendő terület	Kiszolgáló út, lakóút mentén		gyűjtőút, összekötőút, bekötőút, egyéb közút mentén		az országos közúthálózatba tartozó, valamint belterületi első és másodrendű főutaktól	
	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
Lakóterület (Falusias, kertvárosias)	55 dB	45 dB	60dB	50dB	65dB	55dB
Üdülőterület	50 dB	40 dB	55 dB	45 dB	60 dB	50 dB
Gazdasági terület	65 dB	55 dB	65dB	55dB	65dB	55dB

A Pilisvörösváron működő ipari létesítmények a lakóterületektől viszonylag távol helyezkednek el, zajhatásuk ezért kevésbé zavaró.

A 27/2008.(XII.3.) KvVM-EüM rendelet 1. számú melléklete üzemi létesítményektől származó zaj terhelési határértékeire vonatkozóan is tartalmaz adatokat. Az alábbi zajterhelési határértékek érvényesek:

Üzemi létesítménytől származó zaj határértékek.

<i>Zajtól védendő terület</i>	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
Lakóterület (Falusias, kertvárosias)	50dB	40dB
Üdülőterület	45 dB	35 dB

3.1.11.5 Sugárzás védelem

Pilisvörösvár várostérségében a sugárzásvédelem témaköre nem releváns.

3.1.11.6 Hulladékkezelés

A városban keletkező szilárd hulladék jelentős része (hulladékudvaron és szelektív gyűjtés keretében begyűjtött hasznosítható anyagok kivételével) a hulladékszállításra szerződött szolgáltató által elszállításra kerül a régióból.

A szelektív hulladék gyűjtése a városban korábban gyűjtőszigeten történt, de bevezetésre került a hatékonyabb, és a lakosokat jobban aktivizáló házhoz menő, zsákos gyűjtési rendszer. Üveggyűjtés továbbra is kihelyezett konténerbe zajlik, de az új hulladékszolgáltató szerződés, már ezt is házhozmenő formában írja elő.

A kommunális hulladékot hetente szállítják el az Aszód-Galgamácsa hulladéklerakó telepre. A veszélyes hulladékot - melynek mennyisége évente 3 tonna elektronikus hulladék - évi egyszeri alkalommal szállítják el a begyűjtőből. A településen a szelektív hulladékgyűjtést a házaktól történő gyűjtéssel végzi a Depónia Nonprofit Kft., a lomtalanítást ugyanígy, évente végzik március 1. - november 30. közötti időszakban, legfeljebb 3 m³ mennyiségig. A zöldhulladék elszállítása a hulladéknaptárban megjelölt időpontokban, legfeljebb 120 l úrtartalmú áttetsző zsákban történik, melyet azután a Liegl-telephely mögött helyeznek el. A fácános utcában hulladékudvar működik, melyet az NHSZ Vértés Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., mint az Üzemeltető Konzorcium képviselője, átadta a Depónia Kft.-nek. Az illegális hulladéklerakók megszüntetéséről - ami folyamatos konfliktust jelent a külterületi részekben - az önkormányzat keretszerződés alapján gondoskodik.

3.1.11.7 Vizuális környezetterhelés

Pilisvörösváron markáns táji elemként jelenik meg a ma is működő dolomitbánya az igazgatási terület délnyugati részén. A bánya fehér (helyenként vörös) tájsebe leginkább Pilisszentiván nyugati részéről, valamint a 10-es főúton, vagy a vasúton közlekedők számára látható. Nemcsak maga a tájseb, de a bányában működő, a kitermelt nyersanyagot feldolgozó létesítmények is jelentős tájelemek.

A fentiek felül a vizuális környezetterhelés nem jellemző, egyéb jelentős, vizuális konfliktust okozó művi tájelemek nem találhatók a településen.

3.1.11.8 Árvízvédelem

Pilisvörösvár várostérségében az árvízvédelem témaköre nem releváns. Ennek ellenére a klímaváltozás okozta időjárási változásokra a térségnek fel kell készülnie, a vízvisszatartást előtérbe kell helyezni, amellett, hogy a város teljes csapadékvíz-elvető rendszere felülvizsgálandó.

3.1.11.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A Pilisvörösváron található ipari területek, kisebb-nagyobb vállalkozások, egyéb jelentős tájhasználattal járó funkciók esetenként jelentős potenciális szennyezési forrásként működnek a településen. A karsztvizek jelenléte miatt a várostérség a felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny. Különösen nagy probléma emiatt a volt zártkerti területek csatornázatlansága. A felszíni vizeket az intenzív használat (horgászat, lakóterületek és egykori hulladéklerakó közvetlen közelsége stb.) veszélyezteti. Levegőtisztaság szempontjából legjelentősebb kibocsátó a nagy forgalmú 10-es főút, illetve a dolomitbánya. A közlekedés jelentős zaj- és rezgésterhelést is okoz (leginkább a teherforgalom által) a belterületen összeszűkülő 10-es főút környezetében. Hulladékkezelés tekintetében a legfőbb gondot az illegális hulladékelhelyezések okozzák, amelyek kül- és belterületen, s a régi zártkertek területén is előfordulnak. A várostérség dombos vidéken fekszik, így a beépített területek zöme lejtős területen fekszik. Ezért a települések belterületi vízrendezésének kettős feladattal kell megbirkóznia: a környezőterületeken összegyülekező és

onnan a település területére lefolyó külterületi vizek elvezetésének problémájával, illetve magára a település területére hulló csapadékvizekkel. Ez a feladat folyamatos feladatot ad.

KÖRNYEZETI ÁLLAPOT, KATASZTRÓFAVÉDELEM

ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK
– összességében jó környezeti állapot – termőföldek jelenléte – környezeti elemeket veszélyeztető, jelentős kibocsátással járó ipari üzem nincs – természetvédelmi oltalom alatt álló értékek magas száma – egyedi tájértékek magas száma – sok vizes élőhely	– nyitott közműöllő – a mezőgazdasági módszerekből származó vegyszerhasználat káros hatása illegális hulladéklerakás – horgásztavakra való rátelepülés – potenciális veszélyforrás az alábányászottság – felülvizsgálandó csapadékvízvezetés – a természetes vegetáció csupán maradványfoltokban található – intenzív mészkő és dolomit-kitermelés tájsebeket hozott létre

3.1.12 Városi klíma²²

Egyre nagyobb számú népességet érintenek közvetlenül a kedvezőtlen környezeti hatások. Köztük fontos helyet foglalnak el a meteorológiai, éghajlati következmények. Alapvető jelentőségű a felszín fizikai jellemzőinek és a levegő összetételének megváltozása a beépített területeken, amelyek legszembetűnőbb hatása a levegőminőség romlása, ezenkívül azonban szinte az összes meteorológiai elem megváltozik kisebb-nagyobb mértékben a külterülethez képest.

Ahogy a város, mint térbeli egység kisebb elemek (épületcsoportok, utak, parkok stb.) mozaikjából épül fel, úgy a városklíma is kisebb építőkövek, mikroklímák mozaikjaként jelenik meg. A különböző felszínfedésű, tájolású, méretű utcák, terek, parkok és udvarok mindegyike közös vonásokkal is rendelkező, mégis sajátos éghajlatot alakít ki.

A klímaelemek változásait a városi térben alapvetően az okozza, hogy a mesterséges felszín hő- és vízgazdálkodási tulajdonságai valamilyen mértékben eltérnek a természetes felszínekétől. Ezek a módosulások röviden a következőkben foglalhatók össze:

- Megváltozik a városi légkör összetétele és szerkezete. A termelési és fogyasztási folyamatok során jelentős mennyiségű, mikrométer-, tizedmikrométer méretű szilárd vagy cseppfolyós halmazállapotú diszperz részecske, ún. aeroszol, illetve a légkör sugárzás-visszatartó képességét befolyásoló gáz kerül a levegőbe. Ezek fontos szerepet játszanak az energiamérleg és a kondenzáció folyamataiban, a városi légtérben.
- Az épületek tetőszintjében egy új sugárzáselnyelő és sugárzó aktív felszín jön létre.
- A városi felszín elsősorban felépítő mesterséges anyagok a természetes anyagoktól jelentősen eltérő hőtani jellegzetességekkel rendelkeznek.
- A tagolt városi aktív felszín összetett geometriájának köszönhetően csökken a hosszúhullámú kisugárzási veszteség a beépített területekéhez viszonyítva.
- A városi légkör energiamérlegében a különböző földrajzi szélességeken eltérő arányban, de fontos szerepet játszik az emberi tevékenységek során (közlekedés, energiatermelés, fűtés, ipar) előállított és a városi légkörbe juttatott hő.
- A természetes felszín helyét vizez át nem eresztő utak, járdák, és csatornák rendszere veszi át. Ennek következtében a felszínre érkező csapadék sokkal kisebb hányada szivárogoz be a talajba, mint a természetes felszín esetében. A lefolyó víz mennyisége és a lefolyás sebessége ugyanakkor jelentősen megnő.

Pilisvörösvár és várostérsége jellemzően kertvárosias beépítéssel rendelkezik, így a beépített területek jelentős zöldfelülettel rendelkeznek, mely a városi klímára kedvezően hat. A nagy kiterjedésű zöldfelületek, közterek, parkok és a zöldfelületi rendszer egyéb elemeinek megővására, természetközeli állapotáról gondoskodni szükséges. Bár a várostérség kiemelkedően értékes természeti környezetben fekszik a beépített területeken kialakuló negatív klimatikus

²² A fejezet leírásának forrása: http://real.mtak.hu/74416/1/A_varosklima_jellegzetessegei_es_hatasai%20%28%29.pdf

hatásokat szem előtt kell tartani. A burkolt felületek arányát a lehetőségekhez mérten minimalizálni kell. A közlekedési problémákat, a 10. sz. főúton rendszeresen kialakuló dugókat az M0, M10-es új utak csökkenthetik, csökkentve ezzel a klímára gyakorolt negatív hatásokat a térség egészében.

VÁROSI KLÍMA	
ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK
– összességében jó környezeti állapot – klímaváltozás kiemelkedő mértékben nem érezteti hatását jelenleg – környezeti elemeket veszélyeztető, jelentős kibocsátással járó ipari üzem nincs – értékes erdőterületek, vizes élőhelyek jelenléte – természetvédelmi oltalom alatt álló értékek magas száma – egyedi tájértékek magas száma	– potenciális veszélyforrás az alábányászottság – felülvizsgálandó csapadékvíz-elvezetés – a burkolt felületek aránya csökkenthető – városi zöldfelületi hálózat bővítendő – a természetes vegetáció csupán maradványfoltokban található

3.2 Területi lehatárolás

A területi lehatárolás közigazgatási határon belül, városrészre vonatkozóan, illetve a település határain kívül, a várostérség, azaz Pilisvörösvár vonzáskörzetének lehatárolására vonatkozik.

3.2.1 A városrészek lehatárolása, bemutatása

Pilisvörösvár szerkezetének kialakulásában nagy szerepe volt a városon áthaladó Bécs-Budapest útvonalnak, valamint a város csomóponti funkciójának. A település négy városrészből áll - Központi városrész, Bányatelep, Liget és környéke (Karátsonyi-liget), Szentiváni-hegy és Őrhegy - melyek a település egyes fejlődési stádiumait mutatják be. Az egyes városrészek szerkezete eltérő, kialakulásukból adódóan szabályos, illetve kevésbé szabályos képet mutatva. Az egyes városrészek mára összenőttek. A város szerkezetének hangsúlyos jellemzője a 10. sz. főút belterületi szakasza, valamint ennek a városközponti éles kanyarulata. A településszerkezet különlegessége és egyben korlátozó tényezője, hogy Pilisvörösvár Pilisszentivánnal összeépült.

A Központi városrész a település tradicionális központja, itt összpontosulnak a városi funkciók, itt koncentrálódik az intézmények többsége. A Fő utca mentén vegyes területek találhatók. A városrész lakóterületei tradicionális utca- és térszerkezettel bírnak. A városrész zöldfelületi ellátottsága alacsony, a rekreációs funkciók hiányoznak.

A Bányatelep a városközponttól keletre elhelyezkedő, egykori „bányásznegyed”. A városrész túlnyomó része lakóterület, mely három különböző, karakteres, egyedi jellemzőkkel bíró részre osztható: az egykori Bányatelep területe; a Budai úttól északra található, a XX. század végén beépült családi házas terület; valamint a tavak mellett elhelyezkedő, korábbi üdülőterületekből átalakult lakóterület. A városrész intézményekben nem bővelkedik, azonban itt található meg Pilisvörösvár gazdasági területeinek túlnyomó része. A városrész értékét növeli az itt megtalálható 5 tó és környéke, valamint az ezek között elhelyezkedő egykori kemping, mely a város zöldterületi fejlesztésének kiemelt területe.

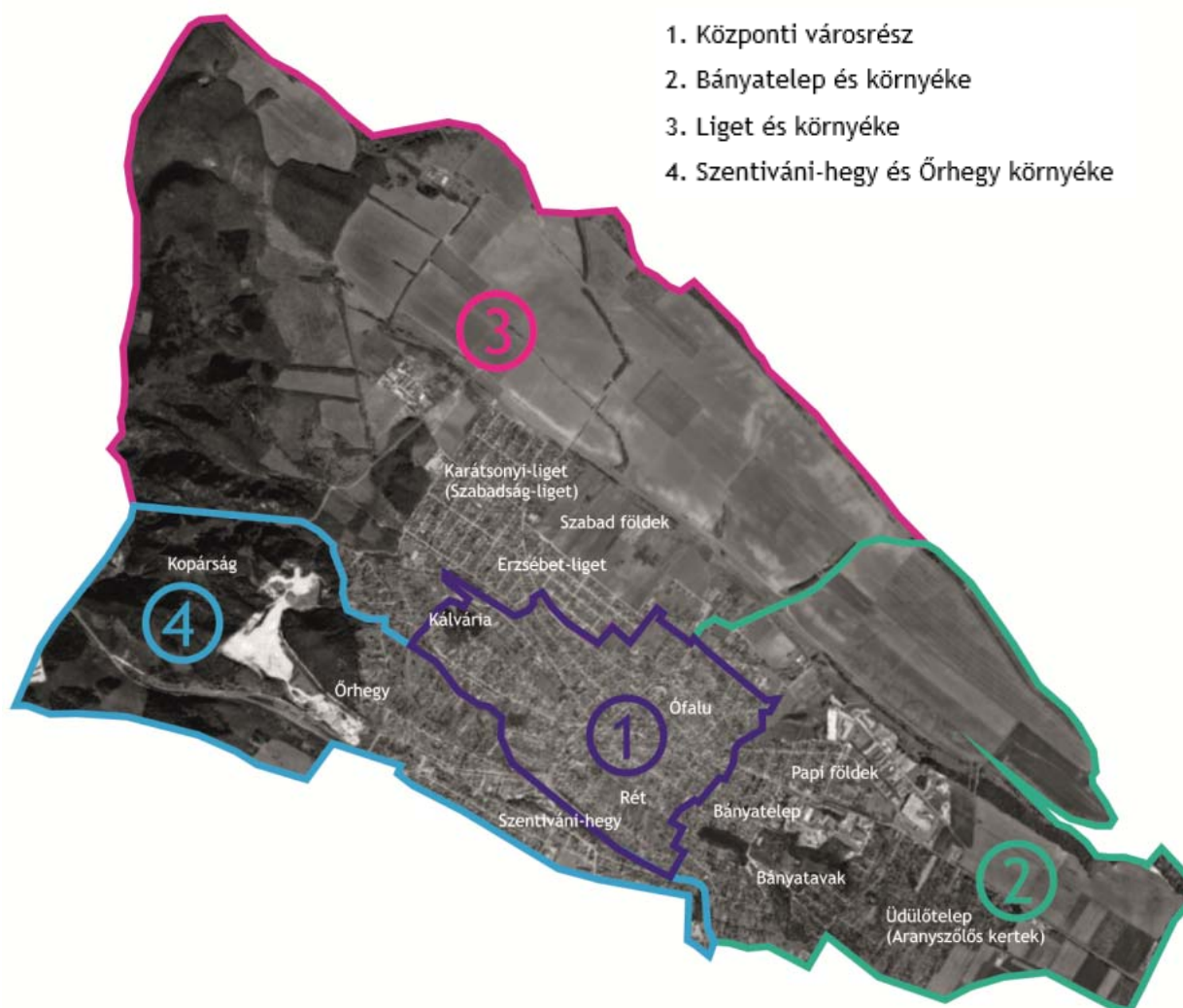
A Liget és környéke (Karátsonyi-liget, Erzsébet-liget, Szabad földek) a városközponttól nyugatra elhelyezkedő, szabályos szerkezetű, tervezett kertváros. Ennek megfelelően területhasználatában a lakóterületek dominálnak, intézményi, illetve gazdasági területek csak elszórtan, a lakóterületek között helyezkednek el.

A Szentiváni-hegy és Őrhegy Pilisvörösvár legfiatalabb városrésze. A terület a városközponttól délre helyezkedik el, területhasználatára a lakóterületi túlsúly jellemző. A lakóterületek többsége családi házas terület, emellett a városrészben egy-egy négyemeletes, többlakásos épület is megtalálható. A városrészben közintézmény nem helyezkedik el, gazdasági területeket azonban - a városrészben szétszórva, Fő út mentén, illetve a lakóterületek közé ékelődve - szép számmal találhatunk.

TELEPÜLÉSSZERKEZET, VÁROSRESZEK	
ÉRTÉKEK	PROBLÉMÁK

- kiváló megközelíthetőség
- beépített területek szélén fekvő gazdasági területek
- monofunkcionális területek mértéke alacsony
- nagy arányú burkolt utca, járda
- rendezett településközponti arculat
- kellemes, biztonságos lakókörnyezet
- a lakóterületekbe ékelődött gazdasági telephelyek káros hatása csupán néhol érződik
- összenőtt, egységes településszerkezet városrészek
- növekedésre alkalmas zártkerti területek a lakóterületek mentén
- intenzíven beépített városközpont
- vegyesség, kompaktság

- a 10. sz. főút nagy forgalma a városközponton megy át
- volt zártkerti terület „kezeletlensége”, lakófunkció jelenléte a kertes mezőgazdasági területeken
- kevés lakóterületi tartalék
- a vasút és a 10-es út fragmentáló, környezetterhelő hatása
- összeépült a város a szomszédos Pilisszentiván településsel
- rendezetlen volt zártkerti területek
- néhol szűk utcák

Pilisvörösvár városrészei

3.2.2 A várostérség lehatárolása, bemutatása

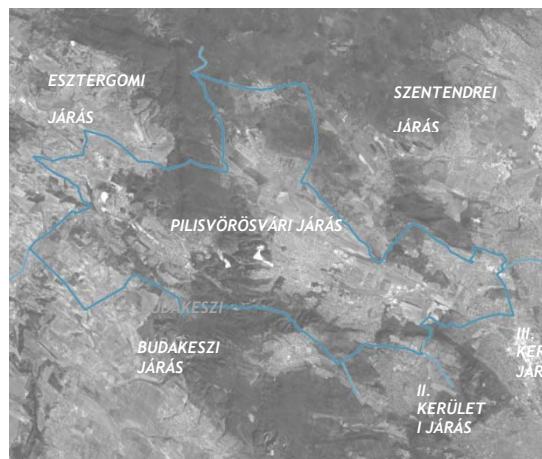
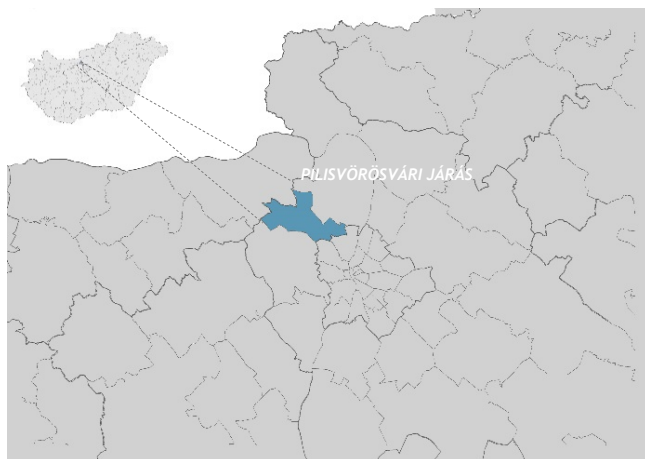
Pilisvörösvár és várostérségét Pilisvörösvár, Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Csobánka, Pilisborosjenő, Solymár, Pilisszentiván, Piliscsaba, Pilisjászfalu alkotják. A várostérség nem egyezik meg a Pilisvörösvári járás területével. A várostérség a tényleges együttműködések alapján került lehatárolásra, de ami közös, hogy az érintett településeknek aktív, szoros kapcsolata van Pilisvörösvárral vagy annak valamely településrészével.

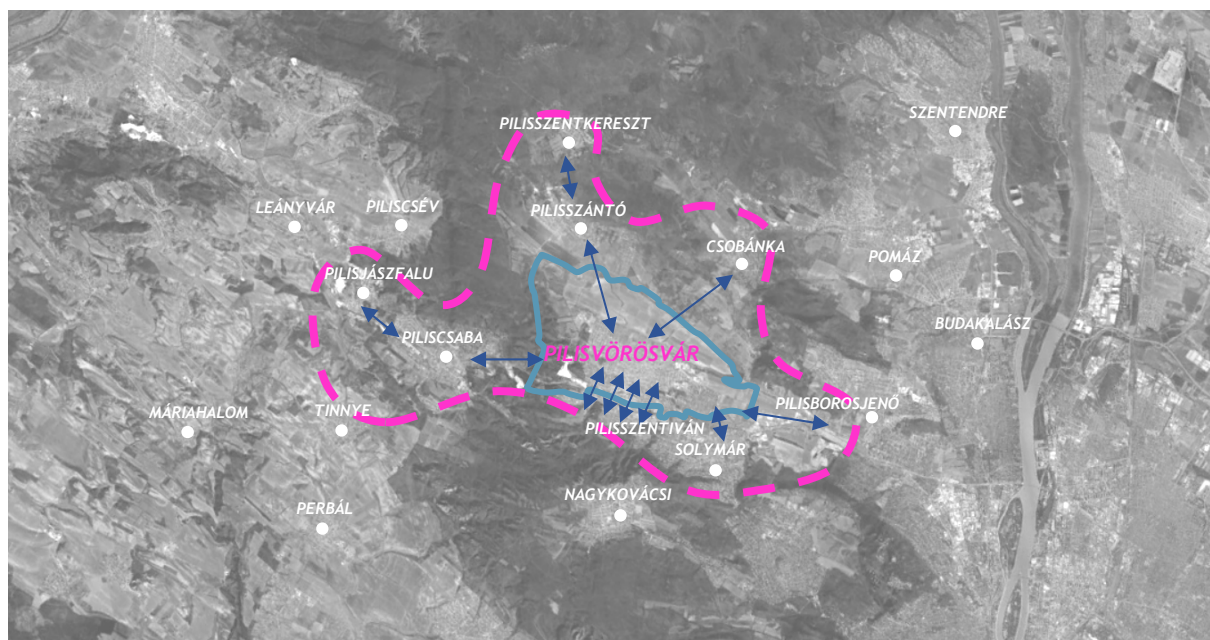
	Csobánka	Pilisboros- jenő	Pilisjászfalu	Pilisszent- iván	Pilisvörös- vár	Pilisszántó	Solymár	Pilisszent- kereszt
Terület (km ²)	22,76	9,25	6,96	8,12	24,29	15,94	17,86	17,21
Lakónépesség (fő)(2020 dec.)	3550	4097	1785	4208	14500	3017	10823	2206
Munkaképes korúak 15-64 évesek (2020 dec) (fő)	2442	2579	1222	2750	9381	1984	6780	1499
Regisztrált munkanélküliek (2019)	32	33	10	36	113	36	73	26
Lakásállomány (db) (2020)	1164	1420	556	1640	5040	1453	3954	857
Nyilvántartott álláskereső (2020.dec) (fő)	38	41	18	36	145	36	99	31

Pilisvörösvár településrészei a várostérség településeivel eltérő kapcsolatban áll. A Szentiváni-heggyel és a Bányateleppel fizikailag is összenőtt Pilisszentivánnal, a települések közigazgatási határa az utcákon sétálva nem is érzékelhető. A Pilisszentivánon található „Slötyi” tó a Pilisvörösváron fekvő bányatavakkal szoros zöldfelületi kapcsolatban áll. Pilisszántó, Csobánka a külterületeikkel csatlakoznak Pilisvörösvár külterületeihez. Piliscsaba kapcsolódása a külterületi csatlakozáson túl szorosabb Pilisvörösvárral, mert a 10. sz. főút szintén átszeli.

Pilisvörösvár várostérségét alkotó települések mindegyikében azonos, hogy lakosaik igénybe veszik a járásközpont szolgáltatásait, amellet, hogy a közlekedési hálózat rendszere is összeköti őket. A várostérség elemei funkcionális várostérséget alkotnak. Ennek ellenére a kapcsolat nem azonos szintű az egyes településekkel.

A meghatározó közlekedési pályák sugaras szerkezete, a harántoló pályák hiánya leképeződik a város térszervező erejében is, amely sajátosan féloldalas. A féloldalas vonzáskörzetet a domborzat is befolyásolja. Intenzív és meghatározó kapcsolat csupán a közvetlen szomszédságban elhelyezkedő viszonylag alacsony lélekszámú településekkel - Pilisszántó, Pilisszentiván - alakult ki, a nagyobb lélekszámú és távolabb elhelyezkedő települések (Solymár, Piliscsaba) esetében ez a kapcsolat jóval gyengébb. Solymár esetében, természetes módon a szomszédos Budapest jelenti a meghatározó centrumot, Pilisvörösvár csak néhány térségi hatáskörű intézménye - pl. szakorvosi rendelő, kormányablak - révén nyújt szolgáltatásokat az ott élők számára. Pilisborosjenő esete is hasonló, bár igénybe veszik esetleg Pilisvörösvár szolgáltatásait, sokkal szorosabb a főváros felé történő el-visszamozgás. A vonzáskörzet északi, nyugati települések lakosai sokszor a főváros felé történő ingázás „megállójaként” használja Pilisvörösvár szolgáltatásait, közlekedési hálózatát.

Pilisvörösvár várostérsége

Az alábbiakban strukturáltan (de nem finom bontásban) bemutatásra kerülnek a várostérség lehatárolásában szerepet játszó tényezők, azok mentén a város szerepe és a kapcsolódó települési kör meghatározásának szempontjai.

	tényező	város szerepe	települések köre	települések száma és/vagy felsorolása
A.) Kötött	közigazgatási egység	megyeszékhely	megye települései	0
		járasközpont	járás települési	1 / Pilisvörösvár
	körjegyzőség léte	körjegyzőségi központ	a körjegyzőségéhez tartozó települések	0
B.) Rugalmas	agglomerálódás	agglomerációs központ	azon települések köre, ahová a városból jellemzően kiköltöznek a helyi lakosok, akik munkavégzés és szolgáltatások igénybevétele céljából továbbra is a városhoz kötődnek	0
	foglalkoztatás	vonzásközpont	az adott városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre	10 / Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Csobánka, Pilisborosjenő, Pilisszentiván, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Solymár, Budapest, Esztergom
	funkcionális	szolgáltató központ	a város által nyújtott alap, és közép-szintű köz- és piaci szolgáltatásokat napi szinten igénybe vevő térségi lakosok települései	8 / Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Csobánka, Pilisborosjenő, Pilisszentiván, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Solymár
		szolgáltatói hálózati központok (nem szükségszerűen)	bizonyos térségi szinten szervezett (köz) szolgáltatásokban résztvevő települések köre (társulások pl. szociális gondozás, idősellátás, családsegítés, orvosi ügyelet stb.)	10/ Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Solymár, Tinnye, Üröm, Csobánka
	fejlesztési cél alapon	a térségi fejlesztéseket koordináló önkormányzat (nem feltétlen, hiszen	közmű, turisztikai fejlesztések és szolgáltatások, beszállítói hálózatok (jellemzően csak az agráriumban, hagyományos város-vidék kapcsolat-rendszer)	1 / Pilisvörösvár

tényező	város szerepe	települések köre	települések száma és/vagy felsorolása
	ágazatonként eltérő lehet a központ pl. szennyvízkezelés)		

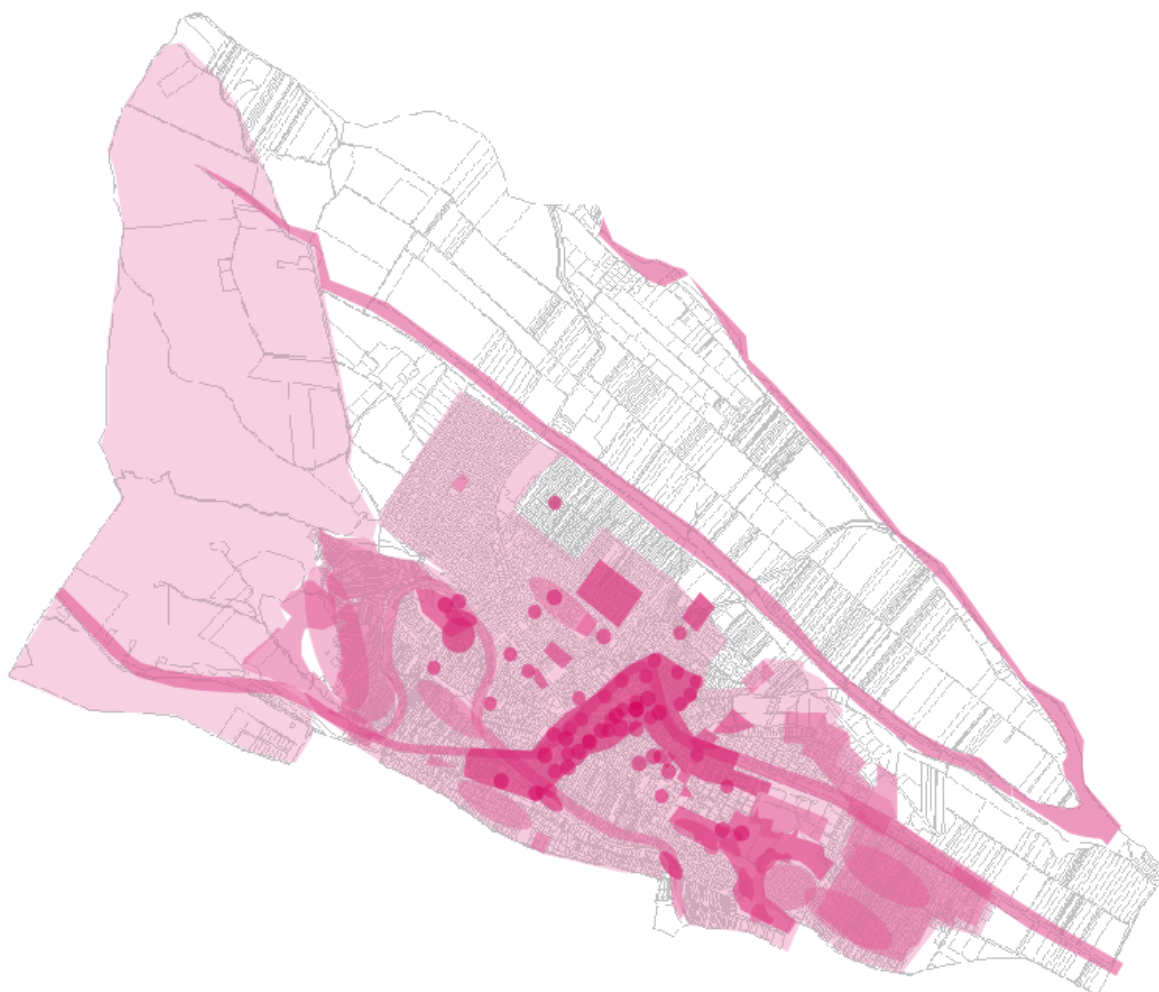
3.3 Helyzetértékelés, szintézis

Az előző fejezetekben témakörönként összefoglalt értékek és problémák konkrét területi kivetülését tartalmazza a beavatkozási helyszíneket mutató térkép. A területileg lehatárolható értékek és problémák képezik az alapját a későbbi (területileg beazonosítható) beavatkozásoknak. A térképen felvázolt vizsgálati szempontrendszer az integrált településfejlesztési stratégia által megfogalmazandó projektek meghatározásában segít.

A helyzetfeltárás során azonosított, területileg is szignifikáns, településszerkezetben meghatározó és sajátos problémával rendelkező területek a beavatkozást igénylő területek. A területi kiterjedéssel rendelkező, fentebb felsorolt problémák miatt beavatkozást igénylő területek egymásra vetítéséből kirajzolódnak az integrált problémákkal rendelkező területek. A különböző problémák összetettsége, egymást erősítő negatív hatása a beavatkozások komplex, integrált szemlélettel történő tervezését is megkívánja.

A beavatkozások helyszínét az alábbi ábra mutatja. Az egyes beavatkozási szükségletek területi vetületét egymásra téve kirajzolódnak az olyan területek, ahol integrált fejlesztések végrehajtása szükséges.

Pilisvörösváron a területileg leképezhető beavatkozások egymásra vetítéséből az rajzolódik ki, hogy a településközpontban adódik a legtöbb beavatkozási lehetőség, probléma, melyek megoldásra, javításra várnak.

területileg leképezhető beavatkozások sematikus ábrája

A település területén történő beavatkozások hozzásegítik a várost a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célok eléréséhez, illetve az ehhez szükséges, megalapozott programok, projektek meghatározásában.

Beavatkozást igénylő területek, feladatok elsősorban:

- Leromlott állapotú lakóterületek, volt zártkerti területek rendezése
- Védett épületek megfelelő hasznosítása, minőségi állagmegóvás szorgalmazása,
- Településközpont nyugodt, kisvárosias arculatának megtartása, városközpont kiépítése,
- Közművesítettség arányának növelése,
- Helyi védettség kibővítése,
- Zöldfelületi elemek karbantartása, megújítása,
- Tavak menti területek rendezése,
- Burkolt utcák, járdák számának további növelése,
- Földutak használhatóbbá tétele,
- A lakóterületek beépítési paramétereinek felülvizsgálata,
- A természetvédelmi oltalom alatt álló területeken és annak környezetében található területhasználatok összeegyeztetése a természetvédelem érdekeivel,
- Környezetkimélő mezőgazdasági technológiák, vegyszerhasználat racionalizálása,
- Helyi természetvédelmi célok átgondolása és azok érvényesítése,
- A kiépített szennyvízgyűjtő hálózatra nem csatlakozó ingatlanok rácsatlakozásának megoldása,
- Csapadékvízvezetés városi szintű megújítása
- A közvilágítás mennyiségi és minőségi fejlesztése,
- A tömbfeltárások, a település sűrűsödésének megfelelő szabályozása,
- Közterületek folyamatos karbantartása, minőség javítása,

- Intézmények üzemeltetése, fenntartása, karbantartása, a közszolgáltatások körének bővítése, minőségének javítása,
- Energiafüggőség csökkentése, önfenntartásra való törekvés
- Digitális, okos rendszerek fejlesztése.

A helyzetfeltárás adatkörére és elemzéseire támaszkodva a továbbiakban Pilisvörösvár értékelő szintézise jelenik meg, mely az FVS gondolati vonalát meghatározó tervezési dimenziók mentén fogalmazza meg a helyzetértékelés hangsúlyait.

A tematikus helyzetfeltárás széleskörűen számba veszi az adatokat, elemzési szempontokat, és erre alapozva a helyzetértékelés kiemeli azokat a külső és belső folyamatokat, összefüggéseket, melyek az FVS stratégiájának kialakítását meghatározzák és alátámasztják.

3.3.1 Prosperáló város

Prosperáló város
(PV)

Pilisvörösvár gazdasága diverzifikált, emellett folyamatos a törekvés az innovatív megoldásokra. Az elmúlt időszakban a pandémia ugyan megakadályozta a megvalósítást, de a polgármester előtérbe helyezi a személyes találkozásokat, ún. sajtóreggelik megtartását tervezett a gazdasági szereplők és az önkormányzati résztvevők között. A kapcsolattartás elsődleges célja a szereplők összekapcsolása, mindenki érdekeit képviselő megállapodások születése, helyi munkavállalások elősegítése és a város gazdaságának fenntartható, erőforrás-hatékony és klímasemlegesé váló terelése.

A prosperáló (gazdaságilag több lábon álló) város stratégiai alapját a várostérség elhelyezkedése adja. Pilisvörösvár színvonalas, prosperáló ipari parkkal rendelkezik.

Annak ellenére, hogy a közlekedési hálózat jelentős fejlesztésre szorul az utak magasfokú túlterheltsége miatt, számos jelentős vállalat foglalkoztat a térségben. A 10. sz. főút forgalma által keltett zaj-, por- és rezgésterhelés helyzetén a szűk keresztmetszetű utca még inkább ront.

A felújított vasútvonal lehetőséget ad a munkavállalók környezetkímélő utazási módjának biztosítására.

Az önkormányzat településüzemeltetése magas minőségen működik. Az önkormányzat által nemrégiben alapított Pilisvörösvári Városgazda Nonprofit Kft. számos feladatot lát el, Pilisvörösvár mindennapi működésének hátterét, a város üzemeltetési és szépítési feladatait ellátja. A társaság elsősorban a városüzemeltetési feladatokat végzi el, a legtöbb munkát a város zöldfelületeinek fenntartása adja. Feladataik között szerepel az utcák, terek, parkok gondozása, tisztán tartása, a közutak, járdák üzemeltetése, fenntartása, többek között a közterületen lévő berendezések, korlátok, táblák, buszvárók, emlékművek, padok, hulladékgyűjtők fenntartása, karbantartása. A társaság ellátja továbbá az utak, járdák kátyúzását, a csapadékvíz elvezető rendszerek javítását és karbantartását, téli útüzemeltetést (síkkosság elleni védekezést) Viharkár esetén a közterületen lévő kidőlt és balesetveszélyes fák kivágását is a Városgazda Kft. végzi.

Az önkormányzati gazdálkodásának alapelvei, hogy a közszolgáltatások és a városüzemeltetési feladatok megfelelő színvonalon történő ellátása mellett a város pénzügyi egyensúlyát fenntartsák, s emellett befektetés-támogató és munkahelyteremtő politikát folytassanak. Ezzel párhuzamosan megvalósíthatók a fontosabb településfejlesztési feladatok - melyek a gazdasági programban kerültek meghatározásra -, s „lépésről lépésre megközelíthető a barátságos, biztonságos, szép kisváros ideálja”.

A város vagyongazdálkodása is a fenti alapelvek mentén történik. A megfelelő adópolitika mellett Pilisvörösvár önkormányzata ésszerű ingatlangazdálkodással képes a város pénzügyi stabilitását fenntartani. A város ingatlangazdálkodási alapelvei szerint az önkormányzat forgalomképes ingatlanjai a településfejlesztési céloknak megfelelően értékesíthetők, illetve bérbe adhatók, azonban az ebből befolyó összegek kizárólag újabb ingatlan megvételére, az ingatlan vagyon növelésére használható fel, e célból hozott létre az Önkormányzat 2020-ban egy ingatlan alap tartálékot.

3.3.2 Zöldülő város

Zöldülő város
(ZV)

Pilisvörösvár esetében a tervezési dimenziók általánosan jelen vannak, de a „zöldülő város” a legerősebb, hiszen a jövőkép is azt mondja: Pilisvörösvár a saját értékeiből építkező (mint önfenntartásra törekvő) kertvárosias (mint magas zöldfelületi arányú) kisváros. Pilisvörösvár egyik horizontális célja az önfenntartásra való törekvés, mely az energiafüggetlen, „zöldülő város” tervezési dimenzióval teljes mértékben összecseng.

A város arculata a környező természeti közeghez igazodik, jellemző a nagyarányú zöldfelületek jelenléte, a városüzemeltetés és a lakosság gondos keze munkáját mutatják a virágágások.

A zöldülő (energia független) város stratégiai alapját a hálózatokba szervezett városi fizikai infrastruktúra adja, melyhez Pilisvörösvárnak minden adottsága megvan: kiépített közműrendszerek, valamint vízfolyások, tavak, védett, településen belüli közparkok, emlékhelyek jelenléte és jelentős zöldfelületet adó sportterületek, intézménykertek mellett a lakosság és a városvezetés igénye a további rekreációs lehetőségekre.

Viszont a felhagyott bányaterületek és tájsebek „begyógyítása”, a közműhálózatok fejlesztése, a jelentős közúti forgalomból származó környezetterhelés csökkentése nem csupán az önkormányzatot érinti, szélesebb körű kapcsolattartás és érdekképviselet szükséges.

Az önkormányzati úthálózat hossza 111 km (belterületen 67, külterületen 44 km), melyből 48 km a burkolt. A járdahálózat hossza 33 km, kerékpáros kapcsolat mindössze 0,57 km hosszon biztosított.

A település önkormányzata a lakosság számára minden anyagi közszolgáltatást biztosít, azonban a közművek jelentős része nem az önkormányzat tulajdonában, illetve kezelésében van, így az önkormányzatnak sok esetben csak közvetett befolyása van a közszolgáltatások minőségére (pl. víz-, gáz- és elektromos hálózat). Az elmúlt években többször merült fel az igény mind az elektromos hálózat, mind az ivóvízhálózat kapacitásbővítésére. A város energiaellátása jelenleg túlterhelt a zöldítésre és az alternatív energiaforrások bevonására, az energiafüggőség csökkentésére ezért igen nagy az igény. A helyi zöld ökoszisztémák további védelme, gondozása a védelmek kiterjesztése folyamatban van.

A vasúti megállókra való ráhordás megszervezése, a közúti és kötöttpályás közösségi hálózatok újragondolása is szükséges a közúti túlterheltség csökkentése érdekében. Szintén a környezeti ártalmakat csökkentené a volt zártkerti területek rendezése, valamint a csapadékvízvezetés város szintű megújítása.

Pilisvörösvár (forrás: saját készítésű fénykép)

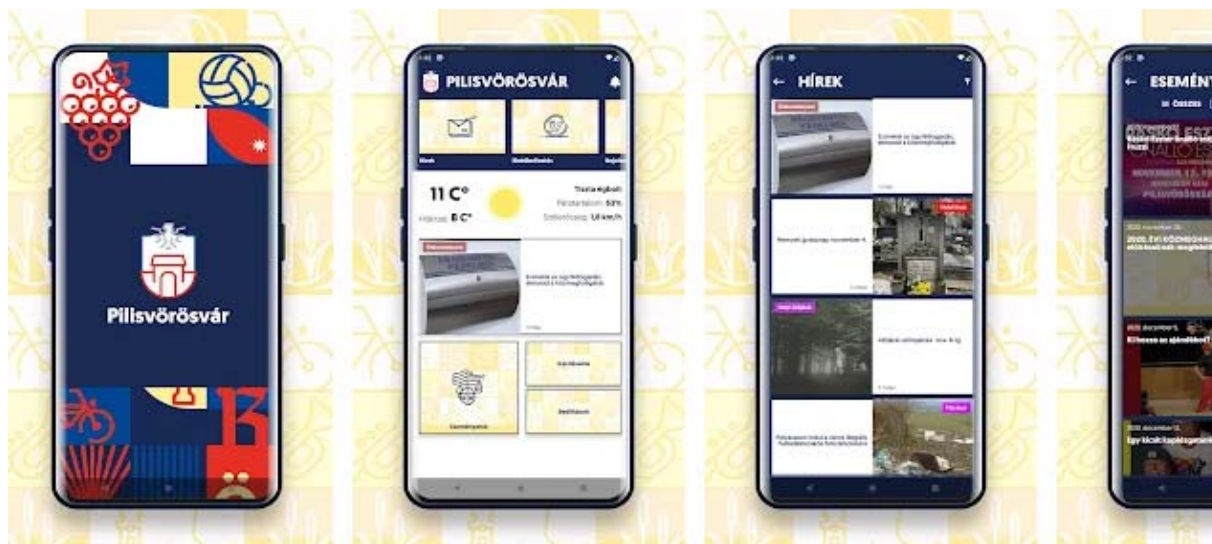
3.3.3 Digitális város

Digitális város
(DV)

A digitális város stratégiai helyzetértékelés alapja a lakosság életminőségének, „jó létének” növelése, a városi működés hatékonyságának növelésén keresztül. Jelenleg a Pilisvörösvárt közvetlenül érő közúti környezetterhelés nehezíti az életminőség javulását, mivel a település központján a 10. sz. főút túlterhelt szakasza halad át. A közlekedési útvonal adja a fővárost Esztergom térségével összekötő hálózat gerincét, mely fontos stratégiai útvonal, de a térségi közúthálózat fejlesztéséig az út forgalma a várostérséget jelentősen terheli. A közúti hálózat fejlesztése mellett a vasúti megállókra való ráhordás megszervezése, a közúti és kötöttpályás közösségi hálózatok összefüggéseinek újragondolása, valamint a csekély meglévő kerékpáros közlekedési nyomvonal használata, a kerékpáros közlekedés népszerűsítése, további nyomvonalak kijelölés, is javíthatnak a terheltség szintjén.

A digitalizáció Pilisvörösvár életének aktív részese, ugyanis a város rendelkezik saját applikációval, honlappal. A honlapon, az applikáción, a város facebook oldalán is aktívan zajlik a napi információ-megosztás. A kommunikációs rendszer többirányú, a lakosok tájékoztatásán túl a hozzászólási lehetőség, az applikáció bejelentő felülete lehetővé teszi, hogy a lakosság is informálja az önkormányzatot, valamint a többi lakost. Tehát Pilisvörösvár már elindult a „digitális város” irányába, az alkalmazás ingyenesen letölthető a Google play áruházból, az App Store-ból egyaránt. A Pilisvörösvár nevű applikáción nyomon lehet követni a város legfontosabb történéseit, eseményeit, aktuális időjárást, kérdőíveket lehet kitölteni, problémát lehet bejelenteni, elérhető az önkormányzati TV adása, amellet, hogy a főzőkonyhai étlap megtekinthető és az ebédbefizetés is lebonyolítható az alkalmazáson keresztül. Egyelőre még nem elérhető, fejlesztés alatt álló funkciók: parkolás ügyintézés, fizetése, okos pad és gamifikációs rendszerek, menetrend, városkártya használata és a segélykérés. Az applikáció bővítésével szemléletformáló kampányok is indíthatóak, amelyen keresztül a lakossági igényeknek megfelelő applikációs funkciókat vezethet még be a város. A városi applikáció is azon általános törekvés mentén készült és alkalmazza, mely szerint a város törekvés hosszabb távon városüzemeltetési szolgáltatások rendszerszintű összekapcsolására - adatbázisok integrációja (pl. az építészeti örökség nyilvántartása, bemutatása vagy a gazdasági szereplők és a helyi munkaerő összekapcsolása). A honlapról és az applikációról is egyaránt elérhető a városi újság digitális verziója. Az önkormányzat honlapja, a város facebook oldala felhasználói, lakossági szempontból átlátható, az aktivitás igen magas szintű az elmúlt években.

Pilisvörösvár applikáció (forrás: <https://play.google.com/store/apps>)

A városi applikáció 2020. júliusában indult útnak, már az év októberében beérkezett a 300. bejelentés az alkalmazáson keresztül, ami azt mutatja, hogy az okostelefont használó lakosok körében hamar elfogadottá vált ez a bejelentési mód. A lakosságszolgálati osztály munkatársai

ezeket napi szinten feldolgozzák, s eljuttatják azt a megfelelő ügyintézőhöz vagy a Városgazda Kft-nek.²³

*Jelenlegi trendek – lakossági felhasználás a digitális technológia területén*²⁴

A lakosság digitális eszköz ellátottsága, kompetenciák, felhasználói szokások tekintetében a várostérségben a lakosság leginkább az okostelefonját, illetve a laptopját és a notebookját használja. Az asztali számítógépet és a smart televíziókat a válaszadók kb. fele alkalmazza, míg a lakosság alig harmada használ okosórát vagy táblagépet (tabletet).

A válaszadó lakosság mintegy fele gondolja, hogy az IT eszközök használatával kapcsolatos jártassága - a saját korosztályhoz hasonlítva - átlagon feletti (az e-ügyintézésen túl egyéb speciális használatra is képes), míg 43% nyilatkozott úgy, hogy a készségei átlagosak, az okostelefont készség szinten, az internetet rendszeresen használja. A lakosság jóval kisebb aránya szerint nincsenek vagy az átlagnál kevésbé erősek a digitális technológia alkalmazásához készségei, azaz rendszerint segítségre szorul.

A lakosok jellemzően az internetet információszerzés, tájékozódás, illetve kommunikációs, kapcsolattartási jelleggel használják. A válaszadó lakosság több 80%-a használja a digitális platformokat ügyintézés céljából vagy szolgáltatások igénybevételekor. A napi munkavégzés részeként a válaszadók több mint fele használja az internetet.

A humán erőforrás digitális felkészültsége várhatóan lehetővé teszi a digitális infrastruktúra mennyiségi és minőségi bővítését a közszolgáltatásokat végző helyi intézményeknél, mely a digitális átálláshoz szükséges.

*Jelenlegi trendek – intézmények környezetkímélő, okos és digitális felszereltsége, rendszerei*²⁵

A Pilisvörösvár intézményeiben zajló folyamatok csupán részben digitálisak, a modern technológiák használata eltérő mértékű, azonban általánosan elmondható, hogy van helye a fejlesztésnek az összes intézményben.

Az intézményekben működnek az átfogó digitális rendszerek: Multischool étkezés-megrendelő és ebédbefizetési rendszer, Mozanapló, eKréta elektronikus naplók. Hosszú távú fejlesztési cél az elektronikus beiratkozási lehetőség biztosítása.

A Típegő Bölcsőde információs és kommunikációs technológiát elsősorban az intézményben ellátottakkal kapcsolatos dokumentációk vezetésére alkalmazza. ITK fejlesztést célzó projektjük nem volt az utóbbi 10 évben. A Típegő Bölcsőde digitális adatvagyonnal rendelkezik, azonban nyílt adatbázissal nem. Az alaptevékenységek során végzett adatfeldolgozás a napi szintű működést támogatja, az adatokat belső feldolgozásra alkalmazzák, melyeket a szervezet saját adatbázisa tárolja. A Típegő Bölcsőde külső kommunikációs csatornaként a hirdetőtáblákat és emaileket használja. A bölcsőde honlapja egyoldalú információközlést szolgál, mely statikus, dinamikus információkat, formanyomtatványokat tartalmaz. Kapcsolattartás céljából nem használnak internetes kommunikációs felületet, a személyes kapcsolattartást várják el. Amennyiben lesz rá lehetőség, a VÁROSI MOBIL telefonos applikációt a Típegő Bölcsőde alapinformációk közlésére használná. Fenntartást, működést segítő okos eszközöket nem használ a bölcsőde, az épületről kizárólag papír alapú tervek állnak rendelkezésükre.

A Templom Téri Általános Iskola az okos eszközök elterjedésének akadályaként az eszközök beszerzését akadályozó forráshiányt jelölte meg. Az alaptevékenység során keletkezett digitális adatokat a napi szintű működés támogatására, belső használatra és nyilvános megjelenítésére használják. Az adatok a központi adatbázisban és a központi adatfelhőben, a Krétában kerülnek tárolásra. A Templom Téri Általános Iskola a belső és külső kommunikációra digitális zárt, belső és normál postát, e-mailt és telefont használ. Az általános iskola 5 éve rendelkezik honlappal, melyet az egyoldalú információközlés jellemez. A VÁROSI MOBIL applikációban a Templom téri Általános Iskola a direkt kommunikációs felület funkciót használná. A Templom téri Általános Iskola a fenntartást segítő okos eszközök és rendszerek közül a biztonsági szolgálatot (Pilis Security-t) és

²³ Forrás: <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/9-Onkormanyzat/464-Nepszeru-az-applikacios-bejelentes>

²⁴ A lakossági kérdőívek és önkormányzati tapasztalatok alapján.

²⁵ Az intézményi felmérések alapján.

fogyasztási rendszert használják. Épületüzemeltetést támogató informatikai rendszert nem használnak, az épületekről papír alapú tervek állnak rendelkezésre.

A Szabadság utcai Tagóvoda IKT eszközállománya 2 asztali számítógépet, 3 laptopot, 1 nyomtatót, 1 fénymásolót, helyi vezetékes hálózat, és egy helyi wifit takar. Az alaptevékenységben és az adminisztrációs tevékenységben ugyanazon eszközöket használja a Tagóvoda. Az IKT eszközök hálózatba vannak kötve, melyek a napi adatrögzítésben, e-mail levelezésben segítik a Szabadság utca Tagóvoda működését. Továbbá az óvónők időszakosan szakvéleményeket írnak, plakátokat készítenek, az alapítvány pályázatokat ír, melyhez beszámolókat, fotódokumentációkat készít. A tagóvoda számára az okos eszközök elterjedésében akadályt jelent az alkalmazottak ellenállása, kompetenciájuk hiánya, illetve a forráshiány. A Szabadság utcai óvodában az alaptevékenység során keletkezett digitális adatok a napi szintű működést szolgálják.

A Szabadság utcai Tagóvoda e-mailt, telefont, chat felületet használ a belső kommunikációra, míg a külső kommunikációt hirdetőtábla, e-mail, és telefon szolgálja. A szolgáltatást igénybe vevőkkel zárt Facebook csoportban történik a kommunikáció. A Szabadság utcai Tagóvodában az épületek működését biztosító szenzorok közül biztonságot szolgáló riasztó és deffenzor található. Az óvoda épületüzemeltetést helyiséggazdálkodást támogató informatikai rendszert/szoftvert nem alkalmaz, az épületek adatállománya papír alapon áll rendelkezésre.

Az NNÓ 1 db lappal, 1 db nyomtatóval, 1db fénymásolóval, 1 LAN-nal, és 4db helyi wifivel rendelkezik, melyeket nemcsak az alaptevékenységben, de az adminisztrációs tevékenységben is használnak. Az eszközök közül csak bizonyos kapcsolódik hálózatba. Az ITK eszközök az óvodai ellátást, működést, adatrögzítést, gyermekétkeztetés nyilvántartását és adminisztrációs feladatokat támogatja. 10 éven belüli IKT fejlesztésnek számít a Wifi kiépítése és a gépfejlesztések. Az okos eszközök elterjedésében akadály képez az alkalmazottak kompetenciájának hiánya, illetve a beszerzéshez szükséges forrás hiánya.

Az NNÓ adminisztratív és pénzügyi adatokkal rendelkezik. Nyílt adatbázisuk nincsen, azonban saját adatbázissal rendelkeznek. A digitális adatok a napi szintű adatfeldolgozást támogatják. A belső és külső kommunikációt belső, digitális és normál postai levélként, e-maillal, telefonnal, hirdetőtáblával bonyolítják. Saját honlappal rendelkezik, melyen kétoldalú információcsere történik. Amennyiben lehetőség van rá, a VÁROSI MOBIL APPLIKÁCIÓ-t az alapinformációk közlésére, figyelmeztetésre használnák. Fenntartást segítő okos eszközök közül vagyonvédelemmel rendelkeznek. Épületüzemeltetést támogató informatikai rendszer nem áll rendelkezésükre, csak papír alapú terveik vannak, melyek digitalizálásra kerültek.

A Ligeti Cseperedő Tagóvoda számára az alaptevékenységben 2db asztali számítógép, 5 db laptop, 2db nyomtató, 1db fénymásoló, 1 db LAN, 1 db wifi, míg az adminisztrációs tevékenységben 1 db asztali számítógép, 1 db nyomtató, 1 db fénymásoló, 1 db LAN és 1 wifi áll rendelkezésre. ezek az eszközök nincsenek bekötve a hálózatba. AZ IKT eszközöknek a hivatalos dokumentáció megírásában, rögzítésében, tárolásában, az elektronikus kapcsolattartásban, a szakmai adatgyűjtésben, adatrögzítésben és fotódokumentáció tárolásában van jelentős szerepe. A Ligeti Cseperedő Tagóvodában az utóbbi 10 éven történt IKT fejlesztés, mégpedig eszköz bővítés, csoportonként 1 lappal bővült a kínálat. Az okos eszközök elterjedését a forráshiány jelenti.

A Ligeti Cseperedő Tagóvoda digitális adatvagyonnal rendelkezik, az alaptevékenység során keletkezett digitális anyagok belső használatra való megjelenítéséhez, bizonyos típusú alaptevékenységhez kapcsolódó adatok nyilvános megjelenítésére használja. Az adatok tárolására saját adatbázis áll rendelkezésre.

Az óvoda kommunikációja elsősorban belső postán, e-mailen, telefonon, és chat felületen zajlik. Az óvoda jelenleg nem rendelkezik honlappal, mivel az fejlesztés alatt áll. A VÁROSI MOBIL APPLIKÁCIÓ-n alapinformációkat közlnének. Fenntartás segítő eszközök közül biztonsági érzékelő szenzorok találhatóak a Ligeti Cseperedő Tagóvodában. Működést segítő eszköznek számít a napkollektor, mely a fenntartási költségeket csökkenti. Épületüzemeltetést támogató informatikai rendszerrel nem rendelkezik.

A Gradus Óvoda az alap- és adminisztrációs tevékenységben 1 db asztali számítógépet, 1 db laptopot, 1 db nyomtatót, 1 db fénymásolót, 1 db LAN és Wifi IKT eszközt használ. Az eszközök hálózathoz csatlakoznak. Digitális adatállománnyal rendelkeznek. A keletkezett digitális adatokat belső használatra alkalmazzák. Nem rendelkezik az óvoda nyílt hálózattal, de saját adatbázissal igen. A Gradus Óvoda kommunikációját az e-mail, telefon, hirdetőtábla és chat felület segíti. Honlapjuk

nincsen. Fenntartást segítő okos eszközzel nem rendelkezik az óvoda, az épületek adatállománya papír alapú terveken elérhető.

Az NNAI alaptevékenységet segítő IKT eszközök közül 1db asztali számítógéppel, 53 db lappal, 1db adattároló szerverrel, 1db nyomtatóval, 1 db fénymásolóval, 1db LAN-nal, 1 db Wifivel rendelkezik, melyek hálózatba vannak kapcsolva.

Az IKT eszközök az oktatást segítik elő. Az utóbbi 10 évben saját önerős fejlesztéseket, alapítványi támogatásokat, BMI-pályázatokat tudhattak magukévá. Az okos eszközök terjedésének nincs akadályozó tényezője.

Digitálisan adminisztratív és pénzügyi adatokkal foglalkoznak, melyek az alaptevékenységhez kapcsolódnak. A keletkezett digitális adatokat napi szinten feldolgozzák, továbbá jogszabályi felhatalmazáson alapuló adathasználatot és egyéni felhatalmazáson alapuló adathasználatot alkalmaznak. Nyílt hálózattal nem rendelkeznek, azonban saját és központi adatbázisuk létezik.

Az NNAI a kommunikációs belső postán, e-mailen, telefonon, chaten végzi. Honlappal rendelkezik, mely 2011 óta üzemel. Ezen jellemzően egyoldalú információközlés történik. Az ügyfelekkel a honlapon és applikáción is tartják a kapcsolatot. A VÁROSI MOBIL APPLIKÁCIÓ-ban az iskola hivatalos linkje jelenhet meg. Fenntartást segítő okos eszközzel nem rendelkeznek, nincsen épületüzemeltetést támogató informatikai szoftvere, az épület adatai papír és digitalizált formátumban tekinthetőek meg.

A Schiller Gimnázium alaptevékenységben használt IKT eszközállománya gazdagnak mondható, 92 db asztali géppel, 179 db lappal, 3db adattároló szervvel, 1 db szerverszobával, 32 db nyomtatóval, 3db fénymásolóval rendelkezik. Az adminisztrációs tevékenységet 4 db asztali gép, 1 db nyomtató és 1db fénymásoló segíti, mely eszközök a hálózatba vannak kapcsolva.

Az ITK eszközök a 7-12 évfolyamos gimnáziumi tanulók nevelés-oktatását szolgálják. A gimnázium 10 éven belüli IKT fejlesztést szolgáló projektek közül a számítástechnikai termek gépállományának cseréjét, az internethálózat bővítését és a belső információs rendszer kiépítését említette a kérdőívben. Ezeket a Schiller Gimnázium az intézményi költségvetéséből finanszírozta. Energetikai célú projektjeik közül a kazáncsere és a tetőcsere program valósul meg. A tetőszerkezet felújítása több ütemben jött létre.

A Gimnáziumban az okos eszközök elterjedésében nincs akadály. A Schiller Gimnázium digitális adatvagyonát adminisztratív és pénzügyi jelleg jellemzi, melyek az alaptevékenységhez kapcsolódnak. Nyílt adatbázissal nem rendelkeznek. Az alaptevékenység során keletkezett digitális anyagok a napi szintű működést támogatják, melyek a központi adatbázisban kerülnek tárolásra.

A Schiller Gimnázium digitális zárt, belső postát, e-mailt és telefont használ a belső kommunikáció lefolytatására, a külső kommunikációhoz az előzővel megegyező felületeket alkalmaznak. Az intézmény rendelkezik honlappal, melyet kb. 10 éve hoztak létre. Itt egyoldalú információközlés történik, statikus és dinamikus módon. Ezen a felületen a szolgáltatást igénybe vevőkkel a kapcsolattartás is megvalósul. A VÁROSI MOBIL telefonos applikációban alapinformációkat jelenítenének meg.

A Schiller Gimnázium épületeinek biztonságát kamerarendszer biztosítja, az energetikai jellemzőket kazánok külső hőmérsékletérzékelője felügyeli, a fogyasztás mérőórák segítségével ellenőrizhető. Épületüzemeltetést támogató informatikai rendszerrel nem rendelkezik a gimnázium, az épületek adatállományai papír alapú terveken elérhetőek, melyek digitalizálásra kerültek.

A Pedagógiai Szakszolgálat eszközállománya elsősorban az alaptevékenységet szolgálja. Az intézmény 4 db asztali számítógéppel, 4 db lappal, 2 db működéshez kapcsolódó többfunkciós okos telefonnal és egy wifivel rendelkezik. A hálózatba csak bizonyos eszközök vannak bekapcsolva. Az ITK eszközök szakvélemények írását és integrált nyomon követő rendszer vezetését biztosítják. ITK fejlesztéshez kapcsolódó projektjeik nem voltak az elmúlt 10 évben.

A Pedagógiai Szakszolgálatnál az okos eszközök használatának elterjedését a forráshiány akadályozza. A Pedagógiai Szakszolgálat digitális adatvagyonnal rendelkezik, melyek adminisztratív és pénzügyi adatokat jelentenek. Nyílt adatbázissal rendelkeznek. A keletkezett digitális anyagok a napi szintű működést támogatják, továbbá a belső használatot segítik, ezek tárolására a felhő szolgál. A Pedagógiai Szakszolgálat kommunikációjában a belső és normál posta, az e-mailek és a telefon játszik fontos szerepet. Az intézmény rendelkezik honlappal, mellyen egyoldalú

információközlés történik. A VÁROSI MOBIL APPLIKÁCIÓ-t az alapinformációk közlésére használná a Pedagógiai Szakszolgálat.

Fenntartást segítő okos eszközök közül a fogyasztást figyelő mérőórák találhatók meg az épületben. Fenntartást, karbantartást segítő okos megoldást nem alkalmaznak, illetve épületüzemeltetést támogató informatikai rendszert sem használnak. Az épületek adatállománya papír alapú terveken jelenik meg.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület az alaptevékenységeknél nem adott meg eszközállományra vonatkozó adatokat, azonban az adminisztrációs tevékenység során 2 db asztali gépet, 1 db nyomtatót és 1 db helyi wifit használnak, az eszközök hálózatba vannak kötve. Az IKT eszközök a kapcsolattartást és az adatrögzítést segítik. Az okos eszközök elterjedésében a forráshiány gátló tényező. Az egyesület digitális adminisztratív és pénzügyi adatvagyonnal rendelkezik, melyeket csak digitális adattárolásra használják, a tárolás a központi adatbázisban történik.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület kommunikációját a belső és külső posta, e-mail, telefon és chat felület biztosítja. Rendelkezik honlappal, mely 2011 óta működik. Itt dinamikus, egyoldalú információközlés zajlik. Amennyiben lehetőség van rá, a VÁROSI MOBIL APPLIKÁCIÓ-t az alapinformációk közlésére használná. Épületüzemeltetést támogató informatikai rendszert nem használnak, az épületekről szóló adatállomány papír alapon érhető el.

A Napos Oldal 6 db asztali számítógéppel, 18 db lappal, 3 db nyomtatóval, 2db fénymásolóval, 4 db LAN-nal és 2 db Wifi-vel rendelkezik, melyek az alap és adminisztrációs tevékenységben is szerepelnek. Az eszközök közül csak bizonyos van a hálózatba kapcsolva. Az utóbbi 10 évben IKT fejlesztésű projektje nem volt. Energetikai célú projektjük 2017-ben volt, a tető és a homlokzat felújítást biztosította. Az okos eszközök terjedésében a forráshiány meghatározó. Adminisztratív és pénzügyi adatvagyonnal rendelkezik, de ezek az alaptevékenységhez nem köthetőek. A digitális adatokat napi szinten dolgozzák fel, mely egy központi szerveren tárolódik. Nyílt hálózattal nem rendelkezik.

A Napos oldal a belső kommunikációt e-mailek segítségével, míg a külsőt ügyfélszolgálat, e-mailekkel, és telefonnal bonyolítja. Honlappal 10 éve rendelkezik, ezen egyoldalú információközlés zajlik. A VÁROSI MOBIL APPLIKÁCIÓ-ban az alapinformációkat közölnének. Fenntartást segítő okos eszközök közül a biztonságot szolgáló mozgásérzékelők, füstjelzők járulnak hozzá. Működés segítő okos megoldások nem állnak rendelkezésre. Épületüzemeltetést támogató informatikai szoftverje nincsen. Az épületekre vonatkozó adatállomány papír alapon érhető el.

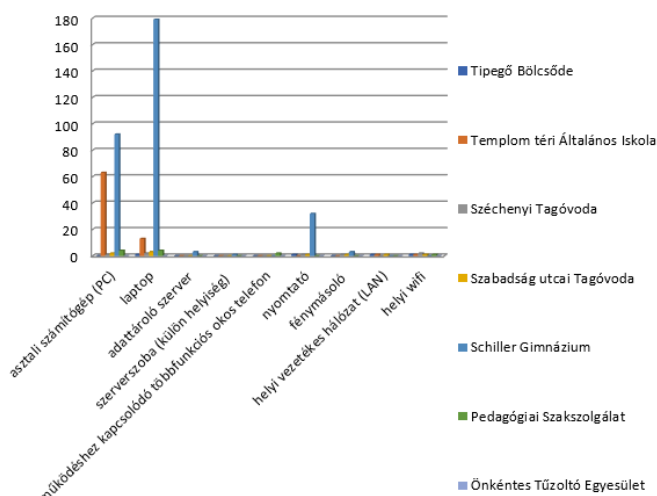
A Művészetek Háza 8db asztali géppel, 3 db lappal, 2db adattároló szerver, 1db szerverszoba, 3db okos telefon, 2db nyomtató, 1db fénymásoló, 2db LAN, 3 db wifi áll rendelkezésre. Az eszközök a hálózatra csatlakoznak. Az IKT eszközök a működésből következő adatrögzítést, adathasználatot, dokumentációt, olvasói számítógép használatot, fotódokumentációt, nyomtatást szolgálják. Az elmúlt 10 évben saját költségvetéséből eszközbeszerzést folytatott. Az okos eszközök elterjedésében az alkalmazottak kompetenciájának hiánya, és a forráshiány lép fel. Digitális adatvagyonnal rendelkeznek, az alaptevékenység során keletkezett digitális adatokat tárolják, napi szinten feldolgozzák, illetve belső használatra a megjelenítést szolgáltatja. Az adatok tárolása saját adatbázison és központi adatbázison történik.

A Művészetek Háza a kommunikációt e-mailen, telefonon, chaten és mobilapp-on folytatja. Honlappal rendelkezik, itt egyirányú információközlés zajlik. Ha volna rá lehetősége az intézménynek alapinformációkat, interaktív felületet, időpont foglalási lehetőségeket, és direkt kommunikációt folytatna a VÁROSI MOBIL APPLIKÁCIÓ-n keresztül.

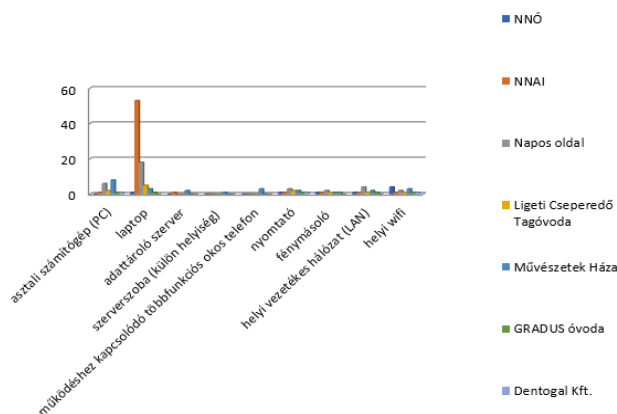
Fenntartást segítő eszközök közül rendelkezik riasztó rendszerrel, gázérzékelővel, tűzjelzővel. Karbantartást, épületüzemeltetést segítő rendszer nem biztosított, az épület adatállománya papír formátumban elérhető.

Pilisvörösváron napelemek segítik az óvodák költséghatékony működését. A beruházás a belügyminisztérium önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztésekre irányuló pályázatból valósult meg, az ezzel kapcsolatos munkálatok 2021-ben kezdődtek. Már mind az öt pilisvörösvári óvodára és a sportpályára is felkerültek a napelemek. Ezekkel a rendszerekkel évente nagyságrendileg 2-2,5 millió forintnyi energiát sikerül megspórolni,

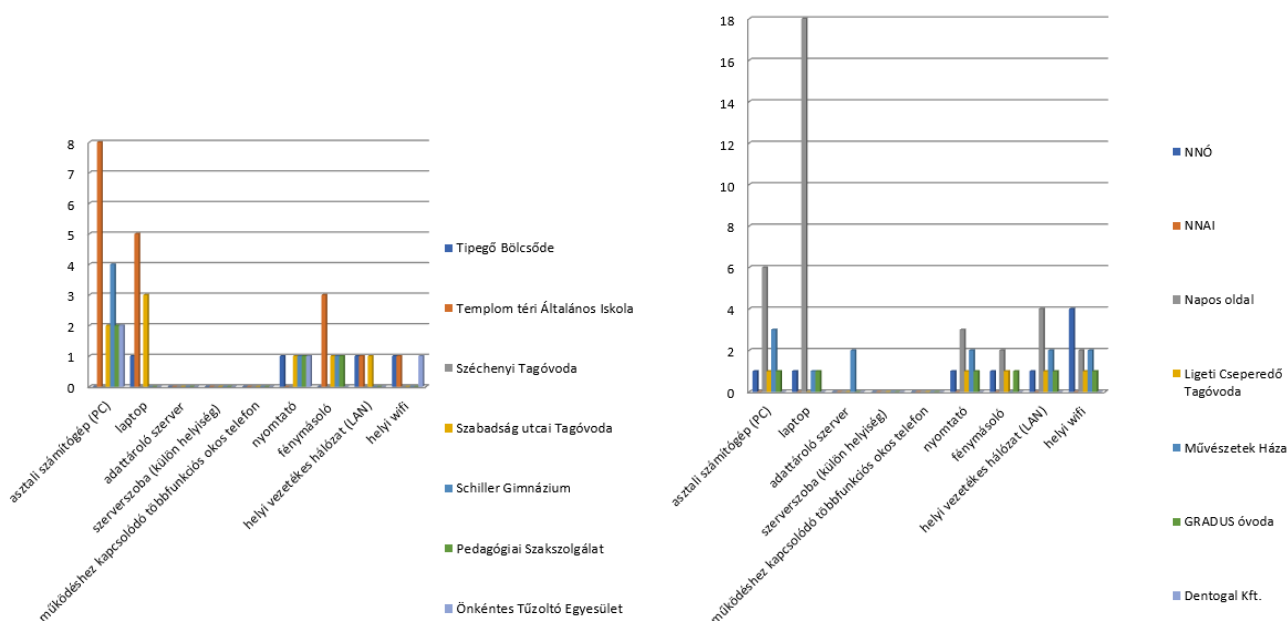
amit mindenféleképpen az érintett intézményekre szeretne fordítani a város.²⁶ A napelemes intézmények ad-vesz órákkal felszereltek, melyek mérik a felvett és a hálózatra betáplált energiát is. Az év végi elszámolás

ennek a két adatnak a különbségéből adódik.

Pilisvörösvár intézményeinek digitális eszközökkel való ellátottsága, IKT eszközállomány az alaptevékenységekben (forrás: kérdőív, saját szerkesztés)

²⁶ Forrás: <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/21-Varosfejleszt/1010-Millioakat-sporolnak-majd-a-varosnak-az-intezmenyekre-felszerelt-napelemek>

Pilisvörösvár intézményeinek digitális eszközökkel való ellátottsága, IKT eszközállomány az adminisztrációs tevékenységekben (forrás: kérdőív, saját szerkesztés)

A városban külön figyelmet fordítanak a modern oktatási lehetőségek kiaknázására, az országos folyamatok esetében is felhívják a lakosság figyelmét a honlapon, a facebook oldal és az applikáción keresztül. Így történt például 2020. novemberében, mikor ingyenes internetre lehetett regisztrálni a kötelező digitális oktatás bevezetésekor,²⁷ vagy 2021. nyarán okos játékkal támogatta a Pilisvörösvár Német Nemzetiségi Önkormányzata a pilisvörösvári óvodákat. Először az intézményvezetők, majd az óvónők is kipróbálhatták az eszközöket mielőtt a gyermekek használni kezdték.²⁸ A tapasztalatok alapján a közszolgáltatók humán erőforrásának felkészültsége, illetve tanulási szándéka és készsége várhatóan lehetővé teszi a digitális infrastruktúra mennyiségi és minőségi bővítését, mely a digitális átálláshoz szükséges.

A digitális adatbázisok és adatfeldolgozás az önkormányzati tulajdonú, fenntartású épület-infrastruktúrák esetében kis mértékben megoldott. A digitális épületüzemeltetés jellemzően még várat megára, de az önkormányzat tervezi a bevezetését.

Jelenlegi trendek – környezetkímélő és digitális technológiák, megújuló energia hasznosítása a közterületeken, közművek²⁹

A közmű-működés szenzoros követése, környezeti szenzorok, kapcsolódó adatmenedzsment a várostérségben nem történik.

Pilisvörösvár területén a jelenlegi adatok szerint 1431 úgynevezett közvilágítási lámpatest üzemel, melyek modernizálása folyamatban van: a hálózat energiahatékony, LED-lámpatestekkel újul meg. A cél az energia-megtakarítás illetve, hogy éves szinten jelentős mértékben csökkenjenek a karbantartási költségek, a megvilágítási szint pedig növekedjen.³⁰ A külterületeken már napenergiával működő térfigyelő kamerák működnek, valamint számos napelemes kandeláber biztosítja az éjszakai világítást.

Közterületi kamera- és intézményi riasztórendszerek működik a várostérségben, az alkalmazási körük folyamatosan bővül. A magánterületeken az érintett a cég profiljától függ az alkalmazott beléptető, kamera, illetve irányítórendszer. A magánvállalkozások rendszereiről az önkormányzat részletes információval nem rendelkezik, azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy kimagaslóan modern technológiát nem alkalmaznak. A Pilis Security Kft. és a Criterion Biztonsági Szolgáltatások Zrt. már több mint 25 éve jelent garanciát a biztonságtechnika és vagyonvédelem területén a várostérségben élők számára. A cégek fő profilja a távfelügyelet, illetve riasztórendszerek telepítése.³¹

A várostérségben jelenleg az internetszolgáltatók teszik ki a digitális technológia-szolgáltatók körét. Az üvegszálas optikai hálózatfejlesztés folyamatos a várostérségben. A telekommunikációs hálózatfejlesztés az Északi lakóövezetben a nagy sebességű optikai kábelek fektetése 2021. tavaszán megtörtént. Az érintett terület 13 utcát fedett le.³² 2022. április 4-én a Magyar Telekom Nyrt. tájékoztatása szerint a munkálatok Pilisvörösváron 10 utcában kezdődtek meg, március 16-án 7 utcában. Az érintett utcák egyes szakaszain alépítményes nyomvonal épül, amelynek építése földkitermeléssel, illetve a térköburkolatok bontásával, helyreállításával jár, vagy az optikai kábelek az elektromos vezetékek oszlopaira kerültek.³³

²⁷ Lásd. <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/23-Felhivasok-tajekoztatok/508-Digitalis-oktatas-Mar-csak-nehany-napig-lehet-igenyelni-a-dijmentes-internetet-ebben-a-honapban>

²⁸ Lásd. <https://www.facebook.com/nnopilisvorosvar/posts/255850686570706>

²⁹ Lásd. hozzá a 3.1.7. Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások fejezetet.

³⁰ Lásd. <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/21-Varosfejlesztes/936-LED-lampatestekkel-valhat-korszerubbe-Pilisvorosvar-kozvilagitasa>

³¹ Lásd. <https://www.pilissecurity.hu/>, <https://tavfelugyelet.criterion.hu/>

³² Lásd. <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/1-Helyi-hirek/730-Telekommunikacios-halozatfejlesztes-a-helyukre-kerulnek-a-kabelek-az-Eszaki-lakokozetben>

³³ Lásd. <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/21-Varosfejlesztes/1515-Halozatfejlesztes-ujabb-utcaban-dolgozik-a-Telekom>, <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/21-Varosfejlesztes/1442-Tovabbi-helyszineket-erint-az-optikai-halozatfejlesztes>, <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/21-Varosfejlesztes/1423-Uj-helyszineken-folytatodik-az-optikai-halozatfejlesztes>, <https://pilisvorosvar.hu/aktualis/vorosvari-hirek/21-Varosfejlesztes/1298-Ujabb-teruleten-folytatodott-az-optikai-halozatfejlesztes>

Közterületi digitális megoldásokban Pilisvörösvár egyelőre nem bővelkedik még. A Művészetek Háza homlokzatán futófényű reklám működik, a Budai úton egy elektromos járműtöltő állomás. A Polgármesteri Hivatal előtt újraélesztő készülék található. Közterületi egyéb okos megoldások jelenleg nem működnek, azonban tervezett okospad és töltőpontok felállítása.

A várostérségben a közműszolgáltatók online, e-mailben történő ügyintézési lehetősége adott, működik. Emellett az országos szinten működő applikációt bejelentő rendszerek is elérhetők (pl. a villanyóra állásának bejelentése kapcsán). Az E-közmű és ortofotó elérhetősége adott, alkalmazása információszerezésre gyakori. Az önkormányzat tervezi a későbbiekben ezek alkalmazását az adószámítás és fakataszter létrehozása, vezetése kapcsán.

A hulladékkezelés témakörében a Pilisvörösvár területére vonatkozóan a <https://deponia.hu/pilisvorosvar>, míg a várostérség egyéb településeinek területéről jellemzően a <https://kommunaljunk.hu> vagy az adott település honlapja honlap biztosít aktuális információkat.

Jelenlegi trendek – okos kormányzás, digitális ügyintézési lehetőségek

Pilisvörösváron számos digitális ügyintézési lehetőség nyílik a lakosok, helyi vállalkozások számára:

- A lakosok a „hétköznapi” bejelentéseket (ún. hibabejelentést) a már bemutatott applikáción keresztül megtehetik az önkormányzat, azon keresztül a Városgazda Kft. felé.
- Az adózók rendszeres e-mail értesítést kapnak, amellett, hogy az online befizetési lehetőség is biztosított (az E-önkormányzat portál ASP-rendszerén, hivatali kapun keresztül). Digitális az önkormányzati adórendszer működtetése.
- Az applikáción keresztül „okos-térkép” működik, melyen az intézmények, posta, látványosságok stb. elhelyezkedésén túl információk is elérhetők az keresett témakörben (pl. nyitvatartási információk), melyek a hatékony ügyintézést elősegítik.
- Szintén említésre került már az oktatás kapcsán a digitális ebédrendelési és befizetési rendszer.
- Digitálisan működik az iratkezelő rendszer, az önkormányzati települési portál rendszer, az elektronikus ügyintézési portál rendszer - ideértve az elektronikus űrlap-szolgáltatást is -, a gazdálkodási rendszer, az ingatlanvagyon-kataszter, az ipar- és kereskedelmi rendszer.
- Temető behajtási engedélyek digitálisan zajlanak, valamint távnyitási rendszer működik.

Pilisvörösváron tervezett az önkormányzaton belül a szerződés nyilvántartó-rendszer és a feladatnyilvántartó-rendszer digitalizálása, amellett, hogy lakossági és vállalkozási felhasználásra (is) tervezett fejlesztés a „Vörösvár Kedvezménykártya” bevezetése és a vállalkozási marketingtérkép kialakítása.

Digitális (adat alapú) feladatszervezés zajlik számos közfeladatot ellátó intézményben is:

- WinSzoc (Szociális Támogatások Rendszer) által kerülnek nyilvántartásra a szociális támogatások,
- WinTiszt, integrált személyügyi rendszer, mely a közszolgálati humánpolitikai munkát segíti.
- Az egészségügyi ellátás területén csupán részlegesen elérhető az online időpont-foglalás (<https://www.vorosvariszakrendelo.hu/idopontkeres/>), azonban a „felhőbe” való receptfelírás és az EESZT-n keresztül történő lelet-letöltés elérhető. A <https://www.vorosvariszakrendelo.hu/> honlapon naprakész információk érhetők el az ellátással, rendelési időpontokkal kapcsolatban.
- A Művészetek Házában zajló eseményekre, a városi rendezvényekre vonatkozóan az online jegyvásárlási és regisztrációs felület működik.
- A szakrendelőben digitális sorszámhúzási lehetőség működik.
- A közszolgálatot is ellátó, de magánjellegű vállalkozások (pl. gyógyszertárakban, postán) a digitális sorszámhúzási lehetőség részben megoldott.
- A Benu Gyógyszertár Pilisvörösvár Sikari által 2020-ban bevezetett szolgáltatás: házhoz is szállítja a nem vényköteles gyógyszereket.
- A Városi Könyvtár kölcsönzést segítő online ügyintézési lehetőségei: online hosszabbítási lehetőség, online beiratkozás, online könyvfoglalás, keresés a katalógusban.
- A Pilis Security Kft.-n keresztül működik az idősok számára kialakított riasztási rendszer a térségben.

Az egészségügyi és szociális ellátás terén cél, hogy az online időpontfoglalás lehetősége kiterjesztésre kerüljön minden részlegre.

A magánszektorban számos online ügyintézési lehetőség áll a térség lakosainak rendelkezésére (pl. online autóbérlési lehetőség, online virágrendelés és küldés,

Jelenlegi trendek – digitális megoldások a közlekedésben

A közúti közlekedés forgalmasabb területein a Magyar Közút rendszerei működnek, mint például az időzített forgalomirányítási rendszer. A Pilisvörösvárt elkerülő, tervezett M10-es út megépüléséig a kiemelkedően magas gépjárműforgalom és a településszerkezet miatt az okos forgalomirányítás nagy teret nem nyerhet, azonban az elkerülő megépítése után az önkormányzat jónak tartaná a forgalom digitális rendszerrel történő, modern szabályozását.

A közúti és közösségi közlekedés terén az országos kitettségű digitális platformok (<https://menetrendek.hu/>, <https://jegy.mav.hu/>, a MÁV csoport applikációja, <https://www.google.com/maps/>, waze stb.) segítik a közlekedőket. Helyi alkalmazás nem működik, az országos (nemzetközi) lehetőségek egyelőre kiszolgálják a közlekedők igényeit. Pilisvörösváron a vasútállomáson, megállóhelyeket digitális tájékoztatás biztosítja a pontos - GPS alapú - információkat a vonatra várakozók részére.

A várostérségben okos, szenzoros, a szabad helyekről tájékoztató parkolási rendszer, okos zebra, okos pad, egyéb közterületi „okos megoldás” nem működik.

3.3.4 Megtartó város

Megtartó város
(MV)

A megtartó város stratégiai alapja az esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése, igényekre szabott szolgáltatások lehetőségeinek biztosítása a köz- és piaci szolgáltatók esetében egyaránt, valamint a felzárkóztatás, integráció szempontjainak fokozott érvényesítése. Ezen szempontok Pilisvörösvár életében kiemelt témakörök, melyek átszövik a város és térségének mindennapi életét. A Helyi Esélyegyenlőségi Programja célul tűzi ki, hogy a Pilisvörösvár olyan település legyen, ahol az az elsődleges alapelv érvényesül, hogy minden ember egyenlő.

A több kiemelkedő közszolgáltatás közül a környéken élő hátrányos helyzetű célcsoportok segítségét célozza a szociális alap- és szakellátás biztosítása, például a Napos Oldal Szociális Központ, mely a város 1991. decemberében alapított, integrált szociális intézménye és a Pest Megyei Viktor Egyesített Szociális Intézmény Pilisvörösvári Otthona, mely értelmi fogyatékos ellátottak számára nyújt bentlakásos elhelyezést.

A Napos Oldal egységes integrált szakmai programmal a következő szociális feladatokat látja el: étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősok nappali ellátása, fogyatékkal élők nappali ellátása, időskorúak gondozóháza, otthonápolási szolgálat, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ. Ezek a széleskörű szolgáltatások egy intézményen belül lehetővé teszik, hogy minden élethelyzetben segítséget tudjunk nyújtani a rászorulóknak. Az intézet illetékességi területe: Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Solymár, Tinnye, Üröm, tehát a működése az egész várostérség kihat.

Az integráció szempontjainak érvényesülése jellemzi Pilisvörösvár életét, akciók, alulról építkező kezdeményezések is törekednek a felzárkóztatásra. A városban a rendezvényekre való igény kimagasló. Számos program között szerepel például a ruhagyűjtés, melyet Pilisvörösvár Város Önkormányzata szervez időközönként a város lakói számára, hogy lehetőséget biztosítson a háztartásokban feleslegessé vált ruhaneműk leadására. Ezzel egyidőben a nehezebb körülmények között élő családok számára szeretne segítséget nyújtani a begyűjtött ruhák átadásával. Az akció így mind a rászorulóknak, mind az adakozók számára hasznos.

Pilisvörösváron uszoda és sportcsarnok létesítése tervezett. Mindkét létesítmény hozzájárulhat a lakók rekreációs igényeinek, sportolási lehetőségek kielégítésére, valamint nagy létszámú rendezvények, események szervezésére.

3.3.5 Kiszolgáló város

Kiszolgáló város
(KV)

A kiszolgáló (optimális területhasználatú) város szempontjából nézve Pilisvörösvár helyzet szolgáltatásonként eltérő. A városban jelen van a térségi szervező szerep és funkciók, de a terület bővíthető, a partnerség fokozható. A megvalósuló sportcsarnok és uszoda a térségi szerepkört erősítő szolgáltatási funkciókat erősíti majd.

A hálózatokba szervezett városi fizikai infrastruktúra területén kapacitáshiány érezhető a villamos energiaellátásban, a településszintű csapadékvízvezetés felülvizsgálatra szorul, a szennyvízhálózatra történő rákötések aránya nem 100%-os. A zártkerti területek jellemzően rendezetlenek. A forgalomhoz képest a közúti hálózat egyes szakaszai túl szűkek, a településen átmenő forgalom igen magas.

A város beépítettsége élhető, kertvárosias jellegű a léptéke. Az agglomerációban az elmúlt évekre kiemelten jellemző, nagy területi növekedéssel járó, zöldmezős lakóterületi beruházások Pilisvörösvárt elkerülték. A lakóterületi fejlesztések az egyes telkeken történő sűrűsödést, illetve a foghíjtelkek beépülését jelenti.

A város rendelkezik épített értékekkel is, nem csak természeti értékek veszik körül. Pilisvörösvár beépített területein belül számos zöldfelület biztosít kikapcsolódási lehetőséget a zöldfelületi rendszer fontos elemeként. Ezen területek rekreációs palettájának bővítése tervezett. A bányatavakhoz nem csak az egész várostérségből érkeznek látogatók, hanem a fővárosból is.

A város összenőtt Pilisszentivánnal, így a két település kapcsolata a fizikai térben is különösen szoros.

3.3.6 Szintézis összefoglalása

Pilisvörösvár és várostérségének működése egy összetett mechanizmus, mely számos témakört érint egyszerre. Annak érdekében, hogy a dokumentum bemutassa a vonatkozó témaköröket, a helyzetértékelés az alábbi fő témakörök szerinti jelölést alkalmazza:

- társadalom témakörét,
- gazdaság témakörét,
- környezet témakörét,
- térségi szerepkört, elhelyezkedést

érintő elem.

Ennek megfelelően a tervezési dimenziók között sem húzható meg egyértelműen a határ, egyes témakörök több tervezési dimenzió mentén is értelmezhetők. Így Pilisvörösvár adottságait és a jövőjének forgatókönyvét alakítható tényezők (lehetőségek és veszélyek) a dimenziók mentén is csoportosításra kerültek, melyet az alábbi táblázat mutat be.

Az értékek, problémák (erősségek, gyengeségek) és a lehetőségek, veszélyek összegyűjtése, tematikus és dimenziókénti áttekintése biztosítja az FVS stratégiai alapját.

ERŐSSÉGEK	érintett dimenzió	GYENGESÉGEK	érintett dimenzió
••• könnyű megközelíthetőség (10. sz. főút, 2 vasútvonal)	PV, KV	•• nyitott közműháló, szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozások nem településszintű	ZV
••• főváros közelsége	PV, KV	• előregező társadalom	MV
•• erős, helyi identitás, de befogadó települési közösség	MV	•• vonalas infrastruktúra elemek fragmentáló (elválasztó) és hatása	ZV, KV
•• gondozott közterületek, zöldterületek, természeti környezet	ZV	•• csapadékvízvezetés hiánya	ZV
•• stabil gazdasági és önkormányzati háttér, modern szemlélet (pl. applikáció)	PV, DV	•• a közintézmények fenntartása és működtetése, szolgáltatások fenntartása drága	KV, MV
•• oktatási intézmények jelenléte	KV, MV	•• sportcsarnok hiánya	KV, MV
•• központi szerepkör	KV	•• uszoda hiánya	KV, MV
•• építészeti örökség jelenléte	MV, DV	•• helyi munkaerő elingázása	
•• színes gazdasági paletta (KKV-k és nagyvállalatok jelenléte egyaránt)	PV	•• túlterhelt főút megnehezíti a városon belüli közlekedést	ZV, PV
•• jó környezeti állapot,	ZV	•• néhány szakellátás és	KV

ERŐSSÉGEK	érintett dimenzió	GYENGESÉGEK	érintett dimenzió
családbarát környezet		fekvőbeteg-ellátás hiánya	
●● széleskörű egészségügyi ellátás (mentőállomás, szakorvosi rendelő stb.)	KV, MV	●●● fiatalok nagy része eljár a településről szórakozni, kikapcsolódni	MV
●● településközi együttműködés, testvértelepülések	MV, PV	●●● az értelmiség a szabadidejét inkább a fővárosban tölti (szórakozás, kultúra)	MV
●● alacsony képzettségű munkaerő is munkalehetőséghez tud jutni	PV, MV	●● katasztrófavédelmi szempontból az alábányászottság veszélyeztetettséget jelent	ZV
●●● kompaktság, vegyesség	KV, DV	●●● kis mértékű gazdasági területi tartalék	PV, KV
●● erős sváb gyökerek, hagyományok	MV	●●● kerékpárhálózat hiánya	ZV
●●● magasan kvalifikált munkaerő	PV	●●● hiányzó K+F ágazat	PV
●● szociális ellátás, idősgondozás (szociális érzékenység)	KV, MV	●●● főváros munkaerő-elszívó ereje jelentős mértékben érvényesül	PV, MV
●● nagyszámú aktív civil szervezet, egyesület	MV	●● helyi közösségi közlekedés hiánya	ZV, MV, KV
●● közösség, kultúra sokszínűsége	MV	●●● hiányzó szakképzés	MV
●● városi rendezvényekre való nagy igény	MV, KV	●●● generációs találkozási hely hiánya	MV
●●● a lakosság növekvő száma	KV		
●●● polgárörtség, tűzoltóság, rendőrség	KV, PV		
●●● megújult vasútvonal, modern szerelvények	ZV, DV		
●●● összefogás, lobbitevékenység a közúti közlekedés javítására (M0, M10)	PV, MV, KV, ZV		
LEHETŐSÉGEK	érintett dimenzió	VESZÉLYEK	érintett dimenzió
●● még hatékonyabb párbeszéd	PV, KV	●●● családbarát lakókörnyezet leromlása	
●● szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozások arányának növekedése	KV	●●● közösségi közlekedési lehetőségek romlása	ZV, PV, MV, KV
●●● oktatás további erősítése, szakképzés	MV, KV	●● további előregedés	MV
●●● közszolgáltatások körének további szélesítése	KV, MV	●●● helyi kisiparosok ellehetetlenülése	PV
●●● megújuló energiák használatának térnyerése, közintézmények termikus energiaellátása földhő/napenergia hasznosításával	ZV	●● a beköltözések következtében a helyi identitástudat csökkenése	MV
●●● kerékpárút-hálózat bővítése	ZV, KV	●● volt zártkertek, egyes lakóterületek lemaradása	ZV, KV
●●● környezetbarát ipar	ZV, PV	●●● a tavak turisztikai	ZV

támogatása		potenciáljában rejlő lehetőségek kiaknázásával járó hasznokból való kimaradás	
●●● cégek bevonása	PV	●●● gazdasági területi tartalékok használatát a tulajdonviszonyok és a magas telekárak ellehetetlenítik	PV, KV
●●● elkerülő út megépítése	PV, ZV, MV, KV	●●● forgalomnövekedés, a közlekedésből származó emisszió növekedése	ZV
●●● családbarát fejlesztések	MV	●●● helyi munkaerő további elingázása	PV, MV
●●● kis mértékű lakosságnövekedés	MV	●●● környező településről a szolgáltatásokat igénybe vevők nagy száma miatt a helyi lakosok hátrányba kerülnek	KV
●●● gazdasági területek bővítési területeinek rendezése	PV, KV	●●● intézmények fenntartása a magas költségek miatt ellehetetlenül	KV
●●● a közösségi fejlesztések térnyerése	MV, KV	●●● helyi adópolitikát nem a város szabja meg	PV
●●● települési identitás erősödése	MV	●●● állami fejlesztések elmaradása, lassúsága (M10, M0)	PV, ZV, MV, KV
●●● záportároló	ZV		
●●● uszoda építése	MV, KV		
●●● sportcsarnok építése	MV, KV		
●●● turisztikai és rekreációs potenciál kiaknázása	ZV, PV, MV		
●●● megújult vasútvonalra történő jobb rászervezés, autóbusz és vonatközlekedés összehangolása	ZV, PV, MV, KV		
●●● aktív városmarketing tevékenység	PV		

3.4 A város irányítási és működési modellje

Az Önkormányzat képviselő-testületének a feladata a településfejlesztés irányvonalainak, valamint a fejlesztési tevékenységek kereteinek a meghatározása. A döntések az önkormányzati szervek által kerülnek megvalósításra. Egy város viszont igen összetett rendszer, melyet a működési rendszerének ismerete nélkül nem lehet hatékonyan, a kívánt jövő felé irányítani.

3.4.1 Irányítási modell

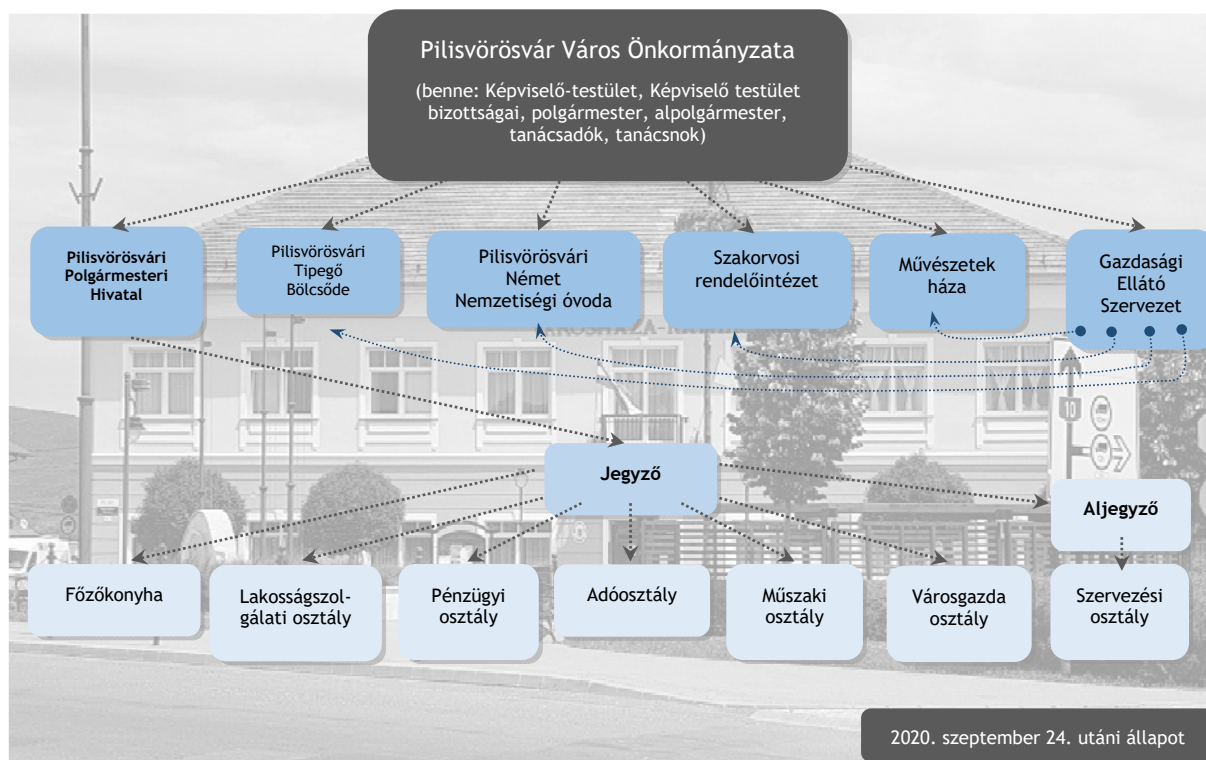
A településfejlesztés irányait az alábbi, képviselő-testület által jóváhagyott dokumentumok tartalmazzák: gazdasági program, településfejlesztési koncepció, településrendezési eszközök (településszerkezeti terv és leírás, illetve a helyi építési szabályzat és melléklete, a szabályozási terv), illetve az egyéb ágazati stratégiák mellett a készülő ITS és a készülő FVS.

Az FVS megvalósításával kapcsolatos fő feladatok:

- Településfejlesztési döntéshozatal
- Településrendezés, építésszabályozás
- Településfejlesztési programozás (tervezés), monitoring és értékelés
- Pályázatfigyelés, pályázatelőkészítés
- Projektmenedzsment (koordináció), beruházás-menedzsment
- Szakmai projektirányítás, lebonyolítás és megvalósítás
- Az FVS megvalósításában résztvevők koordinációja
- Partnerségi egyeztetés, partnerek bevonása, közösségi tervezés

- Kommunikáció, tájékoztatás, nyilvánosság

Az Önkormányzat szervezeti felépítését, irányítási modelljét az alábbi ábra mutatja be:

Az Önkormányzat gyakorolja a tulajdonosi jogokat a település vagyona fölött, továbbá a képviselőtestület kompetenciájába tartozik a költségvetés elfogadása is, azaz közvetlen eszközei is vannak az Önkormányzatnak a fejlesztésekre, továbbá az átfogó fejlesztési programokra. A Pilisvörösvári Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadott (11/2013. (III. 12.) Szervezeti és működési szabályzat határozza meg a szervezeti és működési rendet. A képviselő-testület a legfontosabb döntéshozó testület, amely egyes feladat- és hatásköröket a polgármesterre átruház. Az SZMSZ értelmében a képviselő-testület feladatainak hatékonyabb, eredményesebb ellátása érdekében, illetve a jogszabályi előírásoknak megfelelően állandó bizottságokat hoz, és ideiglenes bizottságokat hozhat létre. Pilisvörösváron működő állandó bizottságok:

- Ügyrendi-, Oktatási- és Kulturális Bizottság
- Szociális- és Egészségügyi Bizottság
- Pénzügyi-, Városfejlesztési- és Környezetvédelmi Bizottság
- Műszaki és közlekedési ügyeket felügyelő tanácsnok

A szervezeti keretek kialakítása során biztosítani kell, hogy az FVS által meghatározott komplex fejlesztési feladatok és a benne megfogalmazott projektek megvalósításához szükséges szakmai és szervezeti kompetenciák rendelkezésre álljanak.

3.4.2 Működési modell

A városi működési modell áttekintése azért fontos, mert a fenntartható városi működést érintő zöld és digitális átállás tervezése és megvalósítása szükségessé teszi a város működtetésének átláthatóságát. Pilisvörösvár esetében kimondható, hogy az Önkormányzat maga működteti intézményeit helyi, illetve térségi szinten is, továbbá az által működtetett szociális ellátás a gazdaságfejlesztő társaságán keresztül működik. A település maga működteti egészségügyi alapellátási és szakrendelési szolgáltatásai intézményeit, kulturális intézményeit, valamint oktatási intézményeit is. Pilisvörösváron megtalálhatóak továbbá nemzetiségi alapítványok által fenntartott oktatási intézmények is, ezekkel kapcsolatot tart a városvezetés.

Szociális ellátásában megjelennek térségi, illetve országos szinten működő szolgáltatók, melyekkel szintén folyamatos együttműködés történik.

A különböző regionális és országos hálózatot fenntartó települési szolgáltatókkal szoros kapcsolatot alakított ki a városvezetés annak érdekében, hogy a településüzemeltetés megfelelően működhessen, illetve a lakosok minden igénye ki legyen szolgáltatva. Települési karbantartás esetében helyi, illetve országos szolgáltatókat is bevon az Önkormányzat, ilyenek a településüzemeltetők, az ORFK, illetve az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) is, melyek telephellyel rendelkeznek Pilisvörösváron.

Elhelyezkedése, illetve természeti kincsei miatt Pilisvörösvár Önkormányzata folyamatos kapcsolattartásban van a Pilisi Parkerdő Zrt.-vel, illetve a Duna- Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal, mely kontaktus a település értékeinek fenntartásában ad segítséget.

Meg kell említeni, hogy a módszertani kézikönyvben található működési modell nem ábrázolja a település lakosságát, illetve gazdasági szereplőit, pedig nélkülük, a használók, a közreműködők, civil szervezetek, egyesületek nélkül a település nem működhetne. Pilisvörösvár fő mozgatórugói az emberek, a helyi közösség, a szolgáltatásokat igénybe vevő várostérségi lakosok, illetve gazdasági résztvevők.

A működési modell ábráját a 9.4 Működési térkép fejezet tartalmazza.

3.4.3 Várostérségi koordináció

Partnerség nem jelent mást, mint közös célok és közös érdekek mentén történő együttműködés. Ez a partnerségi kapcsolat sok esetben könnyen megteremthető, hiszen a résztvevő felek könnyen megtalálják egymással a kapcsolódási pontokat, de más esetekben ez egy sokkal nehezebb folyamat. Mivel a konfliktusos helyzetek hosszútávon nem szolgálják a település fejlődésének érdekét, így olyan partnerségi program kialakítása a cél, ahol rendelkezésre állnak azok a kommunikációs csatornák, amin keresztül rendezhetőek a felmerülő konfliktusos helyzetek.

A partnerségi program kialakításának alapját az adja, hogy világosan kommunikálva legyenek az Önkormányzat céljai, fejlesztési elképzelései. A transzparens fejlesztéspolitika kiszámítható gazdasági környezetet teremti, csökkenti a konfliktusos helyzetek kialakulását.

A partnerségi program keretében szükséges kiépíteni azokat a kommunikációs csatornákat, amikkel megszólíthatók a települési szereplők. Egyrészt fontos a tájékoztatások az elkövetkező időszak fejlesztési szándékairól, másrészt az Önkormányzat aktív együttműködésre számít a helyi közösség szereplőivel. A partneri kapcsolatok keretében az Önkormányzat számít a fejlesztési stratégiák kialakításában való közösségi részvételre, illetve amennyiben lehetőségek engedik, helyi események lebonyolításában, települési fejlesztésekben történő részvételre.

A partnerségi program célcsoportjai:

- **Lakosság:** A lakosság bevonása a fejlesztésekbe az FVS cselekvési tervének alapelvei között szerepel. Az Önkormányzat elhivatott abban, hogy a közösség szereplői ne csak egyes fejlesztési célok kedvezményezettjeként jelenjenek meg az FVS-ben, hanem cselekvő szereplőként is részesei legyenek a fejlesztési stratégia végrehajtásának.
- **Civil szervezetek:** Az önkormányzat és a helyi civil egyesületek közötti partnerség a település egyik mozgatórugója, melyben az önkormányzat anyagilag is támogatja a civil szervezeteket, a szervezetek pedig lehetőségeik szerint és tevékenységi körüktől függően támogatják az önkormányzat munkáját, megmozdulásait, rendezvényeit.
- **Helyi gazdaság szereplői:** Az Önkormányzat párbeszédre törekszik a magánszektor szereplőivel. A helyi gazdaság szereplők megszólításának célja, hogy közvetlenül az Önkormányzattól tudjanak információhoz jutni a fejlesztési elképzelésekről, irányvonalakról, illetve akár konkrét fejlesztésekről is. Az ilyen alkalmak teret engednek a gazdasági szereplők igényeinek megfogalmazására, új ötletek meghallgatására, vagy a rendelkezésre álló erőforrások felmérésére. A párbeszéd tisztább és átláthatóbb helyzeteket teremt, könnyebbé teszi a fejlesztések megvalósítását.
- **Környező települések, várostérség:** Fontos, hogy a település tervezett fejlesztéseiről tájékoztatást kapjanak a szomszédos, járási települések. A közelség rengeteg lehetőséget is nyújt az együttműködésre. Számos olyan szolgáltatási, ellátási funkció van (pl.: egészségügyi, szociális ellátás), ami esetében a praktikum, az erőforrás allokáció azt diktálja, hogy a közös érdekek mentén induljon párbeszéd az érintett szereplőkkel és közös megoldások szülessenek.

A várostérségi koordináció célja az FVS településközi egyeztetése, melynek jellege a település térségi szerepkörétől függ. Az FVS készítése Pilisvörösvár ITS-ének készítésével párhuzamosan zajlik, így az ITS településközi koordinációja segíti az FVS koordinációját, mivel a két dokumentum azonos jövőképet, célrendszert és programokat, kapcsolódó projektelemeket fogalmaz meg. A településközi koordináció egyik célja, az ITS-re vonatkozó jogszabályban rögzített partnerségi egyeztetéseket lebonyolítása. Az egyeztetések a fent említett szereplőket érinti. Egyrészt az Eljr. 9. mellékletében megjelölt államigazgatási szervek. Másrészt a környező települések (elsősorban Pilisvörösvári Járáson belül a várostérség), illetve Pilisvörösvár lakossága, helyi érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetek. Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy az ITS, FVS elkészítésében a helyiek együttműködését, ennek érdekében az Önkormányzat hivatalos csatornákon keresztül (pl. városi honlap), felhívta az érintett célcsoportok figyelmét, hogy juttassák el javaslataikat az ITS kapcsán az Önkormányzatnak, valamint lakossági kérdőív kitöltésére is lehetőséget biztosított.

3.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése

A stratégia tervezése és megvalósítása során nem szabad megfeledkezni a kockázati tényezőkről, azok kezelésére és megelőzésére megoldásokat kell kidolgozni. A kockázat nem más, mint valamilyen valószínűséggel bekövetkező esemény, ami bizonyos mértékben negatív irányban befolyásolhatja a fejlesztési célok elérését. Megfelelő kockázatelemzéssel a kockázat bekövetkezésének valószínűségét lehet csökkenteni, illetve a kockázat teljesüléséből várható negatív hatás enyhíteni.

A kockázatok bekövetkezésének valószínűsége és hatása viszont nagy eltéréseket mutat. Vannak olyan kockázatok, melyeknek bekövetkezési valószínűsége alacsony, ám hatása igen jelentős lehet. Ezekre a veszélyekre legalább annyira tudatosan fel kell készülni, mint a nagy valószínűséggel bekövetkező, de kevésbé jelentős kockázatokra. A kockázatok beazonosítása nagyban segíti azok időben történő felismerését és sikeres kezelését. A sokszereplős, nagyobb területi egységre kiterjedő konfliktusokat, érdekellentéteket, valamint a hatékonyság növelését és forrás optimalizációt érintő veszélyeket a „jó kormányzás” (good governance) és „rugalmas alkalmazkodás” (reziliens város) koncepció elvei mentén célszerű kezelni. Az elmúlt évtizedben meghonosodott városkormányzási és városfejlesztési elvek alkalmazásának fontosságát a járványhelyzet még inkább megerősítette. Az FVS felülvizsgálatával párhuzamosan szükséges lehet a dokumentumban azonosított és értékelt kockázati elemek felülvizsgálata is. A lehetőségeket a megalapozó vizsgálatban olvasható SWOT analízis tartalmazza.

Az FVS-ben feltüntetett kockázatok kétféleképpen kerültek csoportosításra. Elsőként a SWOT analízis és a módszertani kézikönyvben javasolt releváns megállapítások alapján történik kockázatelemzés tervezési dimenzióként. Itt szempont volt, hogy a veszélyesnek azonosított tényezőkre milyen mértékben tud az FVS-ben megfogalmazott fejlesztési célok és projektek, intézkedések, beavatkozások hatást gyakorolni (Relevancia, R). Másik értékelési szempont az volt, hogy az azonosított kockázatot hogyan lehet értékelni a bekövetkezés valószínűsége alapján (V), illetve a várható hatás (H) is jelölésre került. Az értékelésnél háromfokú skálát használunk, ahol az 1 = alacsony, a 2 = közepes és a 3 = magas szintet jelöl.

3.5.1 Prosperáló város

GYENGESÉG/VESZÉLY	R	KOCKÁZAT	V	H
TÁRSADALOM				
Hiányzó szakképzés	2	Helyi képzettségi szint nincs szinkronban a munkaerőpiaci elvárásokkal	2	2
A dolgozók fővárosba való elingázása	2	Az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését, vagy nehezen befolyásolható	2	2
Kisvárosias karakter elvesztése	3	A társadalmi modernizáció (a fogyasztói társadalom térnyerése, túlurbanizáció és zsúfoltság, elidegenedő társadalom, polarizálódó társadalom stb.) begyűrűzése kedvezőtlen helyi gazdasági hatásokkal járhat	1	3
GAZDASÁG				
A nemzetközi és hazai gazdasági környezet romlása	1	Külső erőforrások csökkenése, befektetési hajlandóság romlása	1	3
Szűkülő önkormányzati gazdálkodás	1	Önkormányzat finanszírozási gondjai,	3	3

GYENGESÉG/VESZÉLY	R	KOCKÁZAT	V	H
		tovább szűkülő vállalkozási és gazdaságfejlesztési eszközkészlet		
Gazdasági területi tartalékok használatát a tulajdonviszonyok és a magas telekárak ellehetetlenítik	2	A helyi gazdaság versenyképességének, megújulási képességének romlása	3	2
Hiányzó K+F ágazat	2	Kihasztnátlan innovációs potenciál	1	1
Helyi munkaerő elingázása	2	Munkaerőpiaci kapacitások szűkössége	2	3
Helyi kisiparosok ellehetetlenülése	3	Helyi termelékenység potenciál visszaesése	2	2
Helyi adópolitikát nem a város szabja meg	1	Önkormányzati fejlesztési mozgástér szűkülése	3	3
Telekrendezések, tulajdonviszonyok rendezése szükséges	2	A város telítődése, további iparterületek hiánya	3	2
Magas telekárak miatt nehéz a telephelybővítés	2	A város nagyfoglalkoztatójának /meghatározó ágazatának esetleges kivonulása	1	3
innovációs technológia hiánya	2	A globális gazdasági változásoknak (innovációk, új hálózatok, technológiaváltás) az élvonalhoz viszonyított eltávolító hatása érvényesül	2	2
KÖNYEZET ÉS INFRASTRUKTÚRA				
Túlterhelt főút megnehezíti a városon belüli közlekedést	2	Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	2	2
Kerékpárhálózat hiánya	3	Városi mobilizáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom növekedését okozza.	2	2
Állami fejlesztések elmaradása, lassúsága (M10, M0)	1	Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	2	2

3.5.2 Zöldülő város

GYENGESÉG/VESZÉLY	R	KOCKÁZAT	V	H
TÁRSADALOM				
Az értelmiség a szabadidejét inkább a fővárosban tölti	2	Helyi szolgáltatások nem megfelelő kihasználtsága	2	2
Volt zártkertek, egyes lakóterületek lemaradása	2	Lakóterületek leszakadása	1	1
GAZDASÁG				
Hiányzó K+F ágazat	2	Kihasztnátlan innovációs potenciál	1	1
Helyi munkaerő elingázása	2	Munkaerőpiaci kapacitások szűkössége	2	3
Helyi kisiparosok ellehetetlenülése	3	Helyi termelékenységi potenciál visszaesése	2	2
VÁROSI FUNKCIÓK				
Közösségi közlekedési lehetőségek romlása	2	Növekvő autóforgalom, közutak leterheltsége növekszik	2	3
Családbarát lakókörnyezet leromlása	3	Településnépszerűségmagtartó ereje csökken	2	3
KÖNYEZET ÉS INFRASTRUKTÚRA				
Nyitott közműöllő, szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozások nem településszintű	3	A nem kielégítő infrastrukturális ellátottság lakossági elégedetlenséget okoz.	2	2
Csapadékvízvezetés hiánya	2	A nagy csapadékok a település egyes részein időszakos elöntéseket okoznak	3	2
Túlterhelt főút megnehezíti a városon belüli közlekedést	2	Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	2	2
Kerékpárhálózat hiánya	3	Városi mobilizáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom növekedését okozza.	2	2
Állami fejlesztések elmaradása, lassúsága (M10, M0)	1	Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	2	2
Megújuló energiaforrások alkalmazása csekély	3	A megújuló erőforrások hasznosítása nem helyben, nem kellő mértékben történik	1	3
Megújuló energiaforrások alkalmazása	3	Az energiatudatosság nem épül be a helyi	1	3

GYENGESÉG/VESZÉLY	R	KOCKÁZAT	V	H
csekély		szereplők működésébe		
Igényekhez mérten szűkös az energiaellátás kapacitása	3	Nem tud kialakulni a regionális energiaellátás, az országos hálózati függés megmarad	2	3

3.5.3 Digitális város

GYENGESÉG/VESZÉLY	R	KOCKÁZAT	V	H
TÁRSADALOM				
Előregedő társadalom	1	Romló demográfia viszonyok	3	3
Fiatalok nagy része eljár a településről szórakozni, kikapcsolódni	2	Fiatalok elvándorlása	2	2
Az értelmiség a szabadidejét inkább a fővárosban tölti	2	Helyi szolgáltatások nem megfelelő kihasználtsága	2	2
Fővárosba ingázók magas aránya	3	A munkaerő digitális felkészültségnek elmaradása	1	2
Okos technológiák alkalmazásának köre bővítésre szorul	2	A digitális infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni	2	2
GAZDASÁG				
Szűkülő önkormányzati gazdálkodás	1	Önkormányzat finanszírozási gondjai, tovább szűkülő vállalkozási és gazdaságfejlesztési eszközkészlet	3	3
Gazdasági területi tartalékok használatát a tulajdonviszonyok és a magas telekárak ellehetetlenítik	2	A helyi gazdaság versenyképességének, megújulási képességének romlása	3	2
Hiányzó K+F ágazat	2	Kihasználatlan innovációs potenciál	1	1
Hiányzó modern technológiák	2	A város vállalatainak digitális lemaradása	1	2
VÁROSI FUNKCIÓK				
A közintézmények fenntartása és működtetése, szolgáltatások fenntartása drága	2	A helyben elérhető közfunkciót jelentő szolgáltatások minőségének csökkenése	2	3
Sportcsarnok, uszoda hiánya	3	Elérhető szolgáltatások szűkössége miatti népesség elvándorlás	2	3
Közösségi közlekedési lehetőségek romlása	2	Növekvő autóforgalom, közutak leterheltsége növekszik	2	3
Családbarát lakókörnyezet leromlása	3	Településnépességmegtartó ereje csökken	2	3
KÖNYEZET ÉS INFRASTRUKTÚRA				
Hiányzó modern technológiák	2	A város közszolgáltatóinak digitális lemaradása	1	2

3.5.4 Megtartó város

GYENGESÉG/VESZÉLY	R	KOCKÁZAT	V	H
TÁRSADALOM				
Előregedő társadalom	1	Romló demográfia viszonyok	3	3
Fiatalok nagy része eljár a településről szórakozni, kikapcsolódni	2	Fiatalok elvándorlása	2	2
Az értelmiség a szabadidejét inkább a fővárosban tölti	2	Helyi szolgáltatások nem megfelelő kihasználtsága	2	2
Hiányzó szakképzés	2	Helyi képzettségi szint nincs szinkronban a munkaerőpiaci elvárásokkal	2	2
A beköltözések következtében a helyi identitástudat csökkenése	3	Helyi identitástudat csökken	1	1
Volt zártkertek, egyes lakóterületek lemaradása	2	Lakóterületek leszakadása	1	1
GAZDASÁG				
Helyi adópolitikát nem a város szabja meg	1	Önkormányzati fejlesztési mozgástér szűkülése	3	3
VÁROSI FUNKCIÓK				
A közintézmények fenntartása és	2	A helyben elérhető közfunkciót jelentő	2	3

GYENGESÉG/VESZÉLY	R	KOCKÁZAT	V	H
működtetése, szolgáltatások fenntartása drága		szolgáltatások minőségének csökkenése		
Sportcsarnok, uszoda hiánya	3	Elérhető szolgáltatások szűkössége miatti népesség elvándorlás	2	3
Közösségi közlekedési lehetőségek romlása	2	Növekvő autóforgalom, közutak leterheltsége növekszik	2	3
Családbarát lakókörnyezet leromlása	3	Településnépségszáma tartó ereje csökken	2	3
Intézmények fejlesztésre szorulnak	2	A szolgáltatási mix nem tud lépést tartani az igényekkel	1	3
KÖNYEZET ÉS INFRASTRUKTÚRA				
Nyitott közműhálózat, szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozások nem településszintű	3	A nem kielégítő infrastrukturális ellátottság lakossági elégedetlenséget okoz.	2	2
Csapadékvízvezetés hiánya	2	A nagy csapadékok a település egyes részein időszakos elöntéseket okoznak	3	2
Túlterhelt főút megnehezíti a városon belüli közlekedést	2	Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	2	2
Kerékpárhálózat hiánya	3	Városi mobilitáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom növekedését okozza.	2	2
Állami fejlesztések elmaradása, lassúsága (M10, M0)	1	Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	2	2
Állami fejlesztések elmaradása, lassúsága (M10, M0)	1	A globális közlekedés-földrajzi helyzet (nem) változása visszaveti a hely megtartóerejét,	2	2

3.5.5 Kiszolgáló város

GYENGESÉG/VESZÉLY	R	KOCKÁZAT	V	H
TÁRSADALOM				
Volt zártkertek, egyes lakóterületek lemaradása	2	Lakóterületek leszakadása	1	1
GAZDASÁG				
A nemzetközi és hazai gazdasági környezet romlása	1	Külső erőforrások csökkenése, befektetési hajlandóság romlása	1	3
Szűkülő önkormányzati gazdálkodás	1	Önkormányzat finanszírozási gondjai, tovább szűkülő vállalkozási és gazdaságfejlesztési eszközkészlet	3	3
Gazdasági területi tartalékok használatát a tulajdonviszonyok és a magas telekárak ellehetetlenítik	2	A helyi gazdaság versenyképességének, megújulási képességének romlása	3	2
VÁROSI FUNKCIÓK				
Közösségi közlekedési lehetőségek romlása	2	Növekvő autóforgalom, közutak leterheltsége növekszik	2	3
Családbarát lakókörnyezet leromlása	3	Településnépségszáma tartó ereje csökken	2	3
Intézmények fejlesztésre szorulnak	3	A városi közszolgáltatások nem tudják követni az igényeket	1	3
KÖNYEZET ÉS INFRASTRUKTÚRA				
Nyitott közműhálózat, szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozások nem településszintű	3	A nem kielégítő infrastrukturális ellátottság lakossági elégedetlenséget okoz.	2	2
Csapadékvízvezetés hiánya	2	A nagy csapadékok a település egyes részein időszakos elöntéseket okoznak	3	2
Túlterhelt főút megnehezíti a városon belüli közlekedést	2	Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	2	2
Kerékpárhálózat hiánya	3	Városi mobilitáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom növekedését okozza.	2	2
Állami fejlesztések elmaradása, lassúsága (M10, M0)	1	Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	2	2
Fejlesztendő infrastruktúra-hálózat	3	A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni	2	2

3.5.6 Stratégiai szintű kockázatok

A továbbiakban azokat a kockázatokat ismertetjük, melyek stratégiai szinten, illetve a fejlesztési tevékenységek, projektek vonatkozásában jelentkezhetnek. Pilisvörösvár komplex megújítására irányuló fejlesztési beavatkozások tervezése és megvalósítása során jelentkezhetnek olyan tényezők, amelyek a stratégiában foglalt célok elérését veszélyeztetik. A kockázatok egyrészt lehetnek a település szűkebb-tágabb környezetének adottságaiból fakadó kihívások. A kockázatok emellett származhatnak a projektgazda, és/vagy a megvalósításban részt vevő partnerszervezetek jellemzőiből, a településfejlődést befolyásoló folyamatok természetéből (pl. globális gazdasági folyamatok, technológiai változások, jogszabályi környezet), vagy a projektek megvalósítására hatást gyakorló külső szervezetek adottságaiból. A kockázatok elemzését a fontosabb kockázati csoportok beazonosításával folytatjuk, majd téma specifikus módon - immár a kockázat kezelési stratégia keretében - javaslatokat fogalmazunk meg az egyes kockázati elemek kezelésére. Az egyes kockázatok esetében vizsgáljuk, hogy milyen valószínűséggel merülhet fel és milyen hatást válthat ki.

Külső kockázat megnevezése	Valószínűség (gyenge=1- átlagos=2- erős=3)	Hatás (gyenge=1- - átlagos=2- erős=3)	A kockázat kezelésének módja
Jogi-szabályozási kockázatok			
Jogszabályi környezet, központi előírások változása (pl. közigazgatási feladatkörök, adózási szabályok, építés szabályozás)	3	3	Egyeztetések a kormányzati, megyei döntéshozókkal, az érintett szaktárcákkal, jogi szakértőkkel
Közbeszerzési szabályok, gyakorlat és irányelvek változásai	3	2	Felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók folyamatos alkalmazása, feltételes közbeszerzési gyakorlat alkalmazása, a szabályok folyamatos nyomon követése a közbeszerzések terén.
Hatósági engedélyezéssel kapcsolatos szabályozás, időbeli csúszás	2	2	Már az előkészítés során az engedélyező hatósággal való egyeztetés, a tervezés során az engedélyeztetés számára időtartalék beépítése
Pénzügyi-finanszírozási kockázatok			
Nemzetgazdasági tendenciák, változó makrogazdasági környezeti hatás	3	3	Pénzügyi tervben kalkulálni kell a külső gazdasági hatásokkal, le kell szűkíteni a kivitelezés, a tervezés, a közbeszerzések idejét, ahol lehet, élni szükséges a tartalékkeret alkalmazásának lehetőségével.
Változó finanszírozási környezet, az Önkormányzat külső bevételi forrásai csökkennek, szűkülő pénzügyi mozgástér	3	2	Törekedni kell a saját bevételi forrás bővítése (pl. ingatlangazdálkodásból, Városgazda Kft. működése által), a támogatási források bővítésére (hazai, közvetlen EU-s), továbbá a megtérülő beruházások, fejlesztések finanszírozására, tőkebevonásra.
Támogatások, pályázati források korlátozott igénybe vételi lehetősége	2	3	A támogatási források folyamatos monitoringja, proaktív, folyamatos projektelőkészítés, a megtérülő projektek finanszírozása, banki és befektetői tőke bevonása javasolt.
A gazdasági szereplők, a lakosság, a civil szervezetek nem megfelelő tájékoztatása a helyi lehetőségekről és igénybe vehető fejlesztési forrásokról	2	2	Folyamatos tájékoztatás. A vállalkozói, a civil partnerség ösztönzése, a szomszédsági közösségek erősítése. Az Önkormányzat, a gazdasági szereplők, a lakosság között, formális és informális együttműködések, közös platformok, programok.
A létrehozott beruházások fenntartási nehézségei	2	3	Előrelátó tervezés, már az előkészítés során kalkulálni kell a jövőbeli üzemeltetési és fenntartási költségekkel.
Szervezeti-intézményi kockázatok			
Közszolgáltatási és közigazgatási rendszerek	3	2	Nincs jelentősebb hatása a projektekre, szoros kapcsolat kiépítése a közigazgatási

Külső kockázat megnevezése	Valószínűség (gyenge=1- átlagos=2- erős=3)	Hatás (gyenge=1 - átlagos=2- erős=3)	A kockázat kezelésének módja
átalakítása			szereplőkkel jelentősen csökkenti a kockázatokat
Sokszereplős projektek esetén együttműködési nehézségek	2	3	Dedikált projektirányítás, feladatellátási és felelősségi rend kiépítése. Folyamatos törekvés a szoros partneri platformok, szervezetek közötti együttműködések létrehozására és működtetésére.
Túlzott, a reálisnál gyorsabb és jelentősebb hatást remélő elvárások	1	2	Nyilvánosság, transzparencia, párbeszédre épülő intenzív kommunikáció, participáció, közösségi részvétel biztosítása, közösségi tervezés.
Szakmai-műszaki kockázatok			
A rövid tervezési időszak, a projektek behatárolt megvalósítási időszaka	2	3	Proaktív projektelőkészítés, szakmai-műszaki tervezés, magas előkészítettség szint, min. 2-3 éves projektidőszakok alkalmazása.
Engedélyeztetések, a közbeszerzések, a végrehajtás folyamata elhúzódik, költség növekedés következik	3	3	A projektekhez ütem-, és organizációs terv készül. Projektszervezet felelős az ütemezésért, a műszaki és pénzügyi menedzselésért. Felkészült külső szakértői bázis bevonása valósul meg. Pénzügyi tartalékkeret alkalmazása.
Nem várt műszaki problémák felmerülése, nagyprojektek esetén egyedi műszaki problémák megjelenése	2	3	Gondos előkészítés, költségkalkuláció, szoros együttműködés a szakhatóságokkal.
Szakhatósági, szakmai, technológiai, műszaki / módszertani előírások változása	1	1	Kivitelezhető és fenntartható műszaki megoldások tervezése, gondos előkészítés, szoros együttműködés a szakértőkkel, tervezőkkel.
Társadalmi-közösségi kockázatok			
Alacsony szintű lakossági elégedettség, éles konfliktusok a különböző érintetti és érdekcsoportok között	1	2	Párbeszéd és intenzív kommunikáció, a közösségi részvétel feltételeinek biztosítása, közösségi tervezési technikák alkalmazása a projekt előkészítésétől a megvalósításon át a fenntartásig.
Lakossági közömbösség közösségi, szociális projektek iránt	1	3	Széles körű partnerség, intenzív kommunikáció, érzékenyítő programok, participáció erősítése, közösségfejlesztő tevékenységek.
Társadalmi kérdéseket érintő tevékenységek nem érik el a megfelelő társadalmi hatásokat	1	1	Az érintett társadalmi csoportok bevonása a közösségi programok előkészítésébe és megvalósításába. Civil aktivitást ösztönző programok.

4 Stratégiai munkarész

4.1 Forgatókönyv elemzés

A forgatókönyv-elemzésben trendelemzésekkel és prognózisok bemutatásával kerül bemutatásra, hogy a városnak és térségének, mely feltételek mellett milyen fejlődési vonulata valósítható meg reálisan, illetőleg az adott körülmények változása esetén milyen módon, milyen eszközökkel tud a város reagálni.

Pilisvörösvár lehetséges útjait a múlt értékei, a jelen kihívásai és a jövő lehetősége egyaránt befolyásolják.

Múlt értékei: A jövőbeni fejlesztések tervezése során szükséges, hogy legyenek olyan támpontok, amik segítik, hogy a fejlesztések biztos alapokon nyugodjanak. Ebben nagy segítséget nyújt, ha egy település visszatekint múltjára. Nem lehet olyan fejlesztéseket végrehajtani, amik nem veszik figyelembe a múlt értékeit, hagyományait. Ebből a szempontból Pilisvörösvár szerencsés helyzetben van, hiszen életének fontos részét képezik a múlt értékei.

A jelen kihívásai: Pilisvörösvár lakosságának száma lassan, de növekszik, valamint a várostérség összlakossága is növekszik. A folyamat a beköltözőknek és az üdülőegységek lakóegységekké való folyamatos átalakulásának tudható be. Ezek a változások társadalmi, intézményi, fenntarthatósági konfliktushelyzeteket hordoznak magukban, amik kezelésére ki kell dolgozni a megfelelő eszközöket. Azonban azt is látni kell, hogy a bekövetkezett változások milyen előnyöket jelentenek, azokat hogyan lehet a település, a térség, a helyi közösség gyarapodására felhasználni.

A jövő lehetősége: Pilisvörösvár és várostérsége sok adottsággal rendelkezik, a Budapesti agglomeráció nyugati szektorának jelentős várostérsége, ami a fejlődés biztos alapjául szolgál. A város és várostérség fejlődését jelenleg is olyan tudatosan irányított, pozitív hatású folyamatok jellemzik, amelyeket továbbra is szem előtt tartva és követve, valamint figyelve a veszélyeztető tényezőkre, megteremthető és megszilárdítható a stabilitás. A kérdés, hogyan tudja ezeket az adottságokat továbbra is optimálisan kihasználni. Ehhez van szükség egy településfejlesztési vízióra, amelynek valóra váltásához tudatos, konzekvens településfejlesztési beavatkozások megvalósításával lehet eljutni.

Az alábbi kitettségi mátrix megvizsgálja az azonosított kockázati és lehetőségbeli tényezőket, vagyis kihívásokat, valamint az egyes külső tényezők begyűrűzésének kockázatát, gyakoriságát és mértékét értékeli. A kockázati besorolást a várható gyakoriság és kifejtett hatás mértéke alapján mutatja. Ha egy hatás bármely kategória szerint 5-ös fokozatba kerül, akkor az kifejezetten kockázatos. A forgatókönyvelemzés potenciális negatív hatásainak alapját az előző fejezetben tervezési dimenzióknaként bemutatott, lehetséges kockázatok adják. A forgatókönyvelemzés potenciális pozitív hatásait a megalapozó vizsgálatban szereplő, SWOT analízisben felsorolt lehetőségek biztosítják.

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Milyen gyakoriságú a hatás? (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Mekkora a várható hatás mértéke? (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
Romló demográfia viszonyok	3	3	3
Fiatalok elvándorlása	3	3	3
Helyi szolgáltatások nem megfelelő kihasználtsága	3	1	3
Helyi képzettségi szint nincs szinkronban a munkaerőpiaci elvárásokkal	3	3	3
Helyi identitástudat csökken	2	2	2
Lakóterületek leszakadása	3	3	2
Az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését, vagy nehezen befolyásolható	4	4	3
A társadalmi modernizáció (a fogyasztói társadalom térnyerése, túrurbanizáció és zsúfoltság, elidegenedő társadalom, polarizálódó társadalom stb.) begyűrűzése kedvezőtlen helyi gazdasági hatásokkal járhat	3	1	3
Külső erőforrások csökkenése,	3	2	3

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Milyen gyakoriságú a hatás? (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Mekkora a várható hatás mértéke? (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
befektetési hajlandóság romlása			
Önkormányzat finanszírozási gondjai, tovább szűkülő vállalkozási és gazdaságfejlesztési eszközkészlet	4	3	4
A helyi gazdaság versenyképességének, megújulási képességének romlása	4	4	3
Kihasználatlan innovációs potenciál	2	2	2
Munkaerőpiaci kapacitások szűkössége	4	4	3
Helyi termelékenység, potenciál visszaesése	3	2	3
Önkormányzati fejlesztési mozgástér szűkülése	4	3	4
A város telítődése, további iparterületek hiánya	3	2	3
A város nagyfoglalkoztatójának /meghatározó ágazatának esetleges kivonulása	3	1	3
A globális gazdasági változásoknak (innovációk, új hálózatok, technológiaváltás) az élvonalhoz viszonyított eltávolító hatása érvényesül	2	2	2
A helyben elérhető közfunkciót jelentő szolgáltatások minőségének csökkenése	5	3	5
Elérhető szolgáltatások szűkössége miatti népesség elvándorlás	3	1	3
Növekvő autóforgalom, közutak leterheltsége növekszik	5	5	5
Településnépességmagtartó ereje csökken	3	1	3
A nem kielégítő infrastrukturális ellátottság lakossági elégedetlenséget okoz.	4	4	3
A nagy csapadékok a település egyes részein időszakos elöntéseket okoznak	4	4	3

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Milyen gyakoriságú a hatás? (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Mekkora a várható hatás mértéke? (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	4	4	4
Városi mobilizáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom növekedését okozza.	5	4	5
A megújuló erőforrások hasznosítása nem helyben, nem kellő mértékben történik	5	5	4
Az energiatudatosság nem épül be a helyi szereplők működésébe	4	3	4
Nem tud kialakulni a regionális energiaellátás, az országos hálózati függés megmarad	3	3	3
még hatékonyabb párbeszéd	5	4	5
szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozások arányának növekedése	4	4	2
oktatás további erősítése, szakképzés	3	3	3
közzolgáltatások körének további szélesítése	5	5	4
megújuló energiák használatának térnyerése, közintézmények termikus energiaellátása földhő/napenergia hasznosításával	5	5	4
kerékpárút-hálózat bővítése	5	5	3
környezetbarát ipar támogatása	3	3	3
cégek bevonása	3	3	3
elkerülő út megépítése	5	5	5
családbarát fejlesztések	5	5	3
kis mértékű lakosságnövekedés	3	3	3
gazdasági területek bővítési területeinek rendezése	4	4	3
a közösségi fejlesztések térnyerése	5	4	5
települési identitás erősödése	3	3	3
záportározó	4	4	4
uszoda építése	5	5	3

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Milyen gyakoriságú a hatás? (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Mekkora a várható hatás mértéke? (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
<i>sportcsarnok építése</i>	5	5	4

A továbbiakban a kockázatosnak ítélt tényezők hatásainak vizsgálata történik felkészültségi mátrixal. Pilisvörösvár szemszögéből tekintve az adott hatás bekövetkezésére való felkészültségi szintje, alkalmazkodó-, illetve ellenállási képessége kerül bemutatásra.

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív vagy pozitív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége? (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat)	Milyen a város adaptációs képessége? (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást ...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak)	Milyen a város transzformációs képessége? (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)
Az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését, vagy nehezen befolyásolható	4	2	2
Önkormányzat finanszírozási gondjai, tovább szűkülő vállalkozási és gazdaságfejlesztési eszközkészlet	2	4	3
A helyi gazdaság versenyképességének, megújulási képességének romlása	4	4	2
Munkaerőpiaci kapacitások szűkössége	3	3	3
Önkormányzati fejlesztési mozgástér szűkülése	3	3	3
A helyben elérhető közfunkciót jelentő szolgáltatások minőségének csökkenése	4	3	1
Növekvő autóforgalom, közutak leterheltsége növekszik	1	1	1
A nem kielégítő infrastrukturális ellátottság lakossági elégedetlenséget okoz.	3	3	2
A nagy csapadékok a település egyes részein időszakos elöntéseket okoznak	3	3	2
Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	3	3	4
Városi mobilizáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom növekedését	2	2	2

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív vagy pozitív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége? (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat)	Milyen a város adaptációs képessége? (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást ...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak)	Milyen a város transzformációs képessége? (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)
okoza.			
A megújuló erőforrások hasznosítása nem helyben, nem kellő mértékben történik	4	3	4
Az energiatudatosság nem épül be a helyi szereplők működésébe	4	4	4
<i>még hatékonyabb párbeszéd</i>	5	5	3
<i>szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozások arányának növekedése</i>	3	3	4
<i>közszolgáltatások körének további szélesítése</i>	3	3	2
<i>megújuló energiák használatának térnyerése, közintézmények termikus energiaellátása földhő/napenergia hasznosításával</i>	3	3	2
<i>kerékpárút-hálózat bővítése</i>	2	4	3
<i>elkerülő út megépítése</i>	3	5	5
<i>családbarát fejlesztések</i>	3	5	5
<i>gazdasági területek bővítési területeinek rendezése</i>	3	5	3
<i>a közösségi fejlesztések térnyerése</i>	5	5	3
<i>záportározó</i>	3	4	2
<i>uszoda építése</i>	3	5	4
<i>sportcsarnok építése</i>	3	5	4

Pilisvörösvárt és várostérségét leginkább fenyegető kockázat, hogy az autóforgalom, a teherforgalom miatt a közutak leterheltsége még tovább növekszik. Sajnálatos módon a lehetséges negatív hatás kivédésének „pajzsa” nem a várostérség kezében van, mivel állami beruházásból történhet meg az M10-es megépítése. Amit Pilisvörösvár és térsége tehet, hogy összefognak és aktív párbeszéddel lobbiznak az ügyük érdekében. A forgalom növekedése mind az emberi, mind a fizikai környezetre káros hatással bír, így csökkentése kiemelten fontos.

A családbarát fejlesztések eddig is a környék jellemzője volt. Ennek a tendenciának a megtartása Pilisvörösvárt és várostérségére jó hatással lesz az uszoda és a sportcsarnok építése: sportolási, rekreációs lehetőséget nyújt, mindamelllett rendezett, parkos környezetben épülhet majd. Azonban fel kell készülni a létesítmények forgalomvonzó szerepére is, előtérbe kell helyezni a közösségi közlekedési rendszerek használatát az új funkciók felé.

A bemutatott potenciális negatív és pozitív hatások alapján két forgatókönyv kerül bemutatásra, melyek a stratégiai tervek készítés következő lépéseinek a megalapozására szolgálnak. Ezek képezik az alapját a beavatkozási irányoknak, programoknak fejlesztési céloknak. A forgatókönyvekre épül a

reális jövőkép és a célrendszer. A város vízióját, jövőképét az adaptív forgatókönyv prognózisai alapozzák meg, amelynek háttérében ott áll a külső kihívások begyűrzésével kalkuláló standard forgatókönyv is.

A lehetséges forgatókönyv két változatban kerül bemutatásra:

- Az ún. standard forgatókönyvben a külső hatások begyűrzésével lehet számolni, melyre a Pilisvörösvár korlátozottan tud intézkedést hozni.

- Az ún. adaptív forgatókönyvben a külső hatások a helyzetfeltárás során feltárt trendekre a városi alkalmazkodóképesség figyelembevételével fejtik ki hatásukat, vagyis a város által megvalósított intézkedések semlegesítik, vagy legalábbis csökkentik hatását.

A forgatókönyvek elemzéséhez látni kell, hogy milyen várostérségi központot szeretne a térség a jövőben. A város, a várostérség fejlődése, versenyképességének javítása és az itt lakók megfelelő életkörülményeinek és munkalehetőségeinek biztosítása érdekében szükséges a város működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz)szolgáltatásainak hatékonyság-elvű fejlesztése. Cél, hogy a gazdasági potenciál növekedésével, a térségi szerepkör erősödésével párhuzamosan Pilisvörösvár élhető, környezeti szempontból magas minőségű, a lakosság és az ide látogatók számára egyaránt vonzó hely legyen. Pilisvörösvár jövőbeni pozíciója, hogy tágabb térségének megkerülhetetlen gazdasági, oktatási, kulturális és közszolgáltatási központja legyen.

A jövőkép egy olyan távlati vízió, amiből kiolvasható, hogy az FVS-ben szereplő stratégiák, intézkedések megvalósításával, hova tud eljutni a város, tehát a fejlesztéseknek ad iránymutatást. Más megközelítésben a jövőkép a település önmeghatározása, ami tömören, de lényegre törően azt mutatja be, hova szeretne eljutni. Bármilyen megközelítést is használunk, az biztos, hogy a jövőkép értékválasztás, és segíti a jövőbeli cselekvések prioritizálást a szakpolitikai stratégiaalkotás folyamatát.

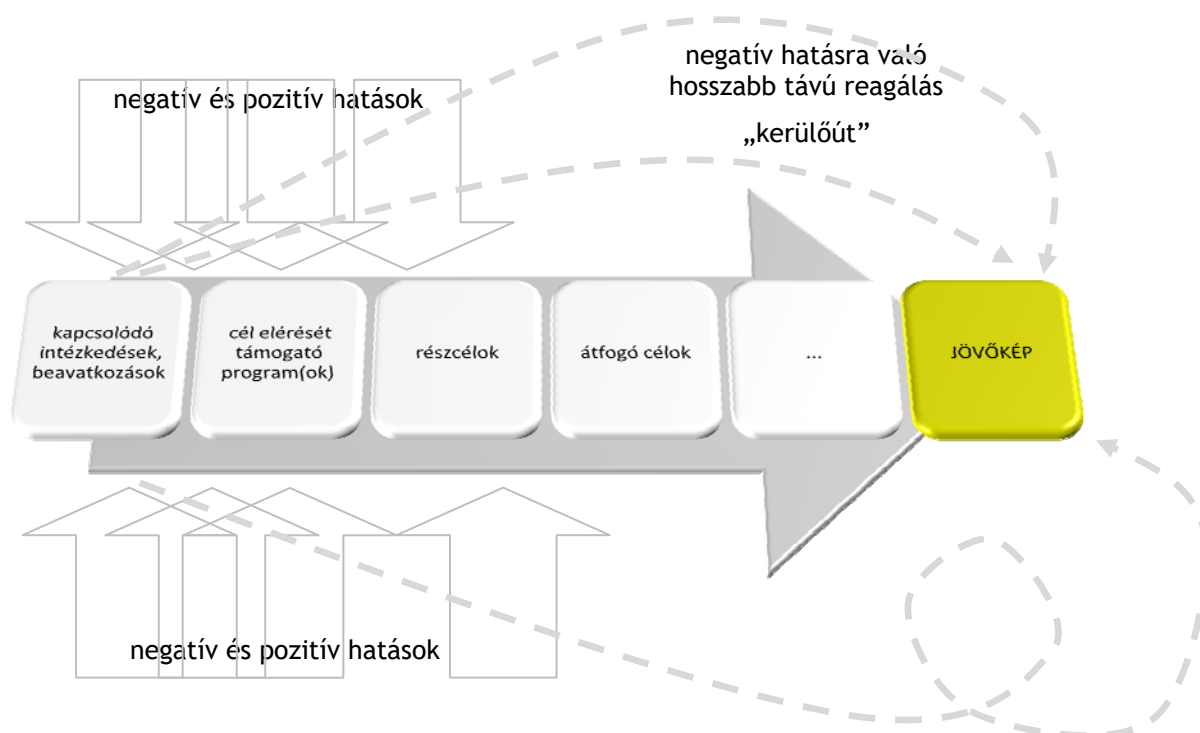
Az ún. standard forgatókönyvben a külső hatások begyűrzésével, melyekre Pilisvörösvár csak korlátozottan képes reagálni, a kívánt jövőkép elérése időben távolabbra tehető, esetleges kerülőúton éri el célját. A várostérség adottságai alapján nem elképzelhető, hogy Pilisvörösvár ne érje el céljait, hiszen számos olyan pozitív lehetőséggel is rendelkezik, melyek „visszatéríthetik” a kijelölt útra. Emiatt tulajdonképpen Pilisvörösvár esetében a standard forgatókönyv az adaptív forgatókönyv időben hosszabb verziója. Az ún. standard forgatókönyvben a várható kerülőutak az alábbiak:

- A gazdasági stabilitás romlik, mivel a helyi gazdaság versenyképességének, megújulási képességének romlik, az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését (azaz a hiányzó szakképzés nem kerül pótlásra). Mivel Pilisvörösvár a főváros gazdasági térségének része, a gazdasági visszaesés csupán ideiglenes lesz, azaz az akkori folyamatok megismerése, azokhoz való alkalmazkodás által a gazdasági stabilitás helyreállítható.
- Az energiatudatosság nem épül be a helyi szereplők működésébe, valamint a megújuló erőforrások hasznosítása nem helyben, nem kellő mértékben történik. Ez a lehetséges negatív hatás a kívánt, öfenntartó város jövőképét nagyban befolyásolja. E külső hatás arra késztetheti a város vezetését, hogy még inkább edukálja a lakóközösséget a környezettudatosság irányába és azon túl is határozott intézkedéseket tegyen a megújuló energiák hasznosítása irányába (pl. építészjogi előírásokkal, településüzemeltetési korlátozásokkal).
- Növekvő autóforgalom, közutak leterheltsége növekszik és a városi mobilizáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom további növekedését okozza, így a növekvő légszennyezés, a romló települési környezet a lakhatóságot veszélyezteti. Ez a negatív hatásra a településnek kevesebb befolyása van, mivel az átmenő forgalmat elhordó utak megépítése nem az ő kompetenciája. Azonban az autóforgalom korlátozásával, türelemre intéssel, valamint a határozott, aktív lobbitevékenységgel a közlekedési rendszerjavítható.

Pilisvörösvár és várostérsége sokat profitál ugyan a főváros közelségéből, de az ún. standard forgatókönyv esetében számos nehézség adódhat, mint például a népességgrobbanás, a fejlesztési területeknek a pillanatnyi érdekeket kiszolgáló, átgondolatlan kijelölése, vagy az, ha sokan nem találnak helyben munkát, a térség alvótelepülések hálózatává válhat. Ebben az esetben Pilisvörösvár ideiglenesen a jövőképe felé csupán a kertvárosias jelleget őrizné, kisvárosias szerepköre csökkenne, mert jóval nagyobb szolgáltatási igény lépne fel, de visszaforgatható haszna kevesebb adódna. A várostérség elemeire hasonló problémák várnának ideiglenesen ezen a

„kerülőúton”. A népességszám növekedése miatt nehezebb lenne kielégíteni a várostérség lakosságának igényeit, míg az igények meghaladnák a rendelkezésre álló kapacitást. A negatív folyamat azonban hosszú távon visszafordulna, mikor a beköltözők a helyi gazdaságot is fellendítenék részvételükkel, nem csupán a szolgáltatásokat vennék igénybe, hanem tevékenyen részt is vennének a várostérség életében. Ebben a „lekövető” jellegű forgatókönyvben a „kerülőúton” elveszített értékek (mint például az identitástudat, a helyi hagyományok) megkaphatnak, valamint a modern városvezetési szemlélet (mint például az energiafüggetlenségre való törekvés) háttérbe szorulhat.

Az ún. standard forgatókönyv esetén a kívánt jövő elérésének útja:

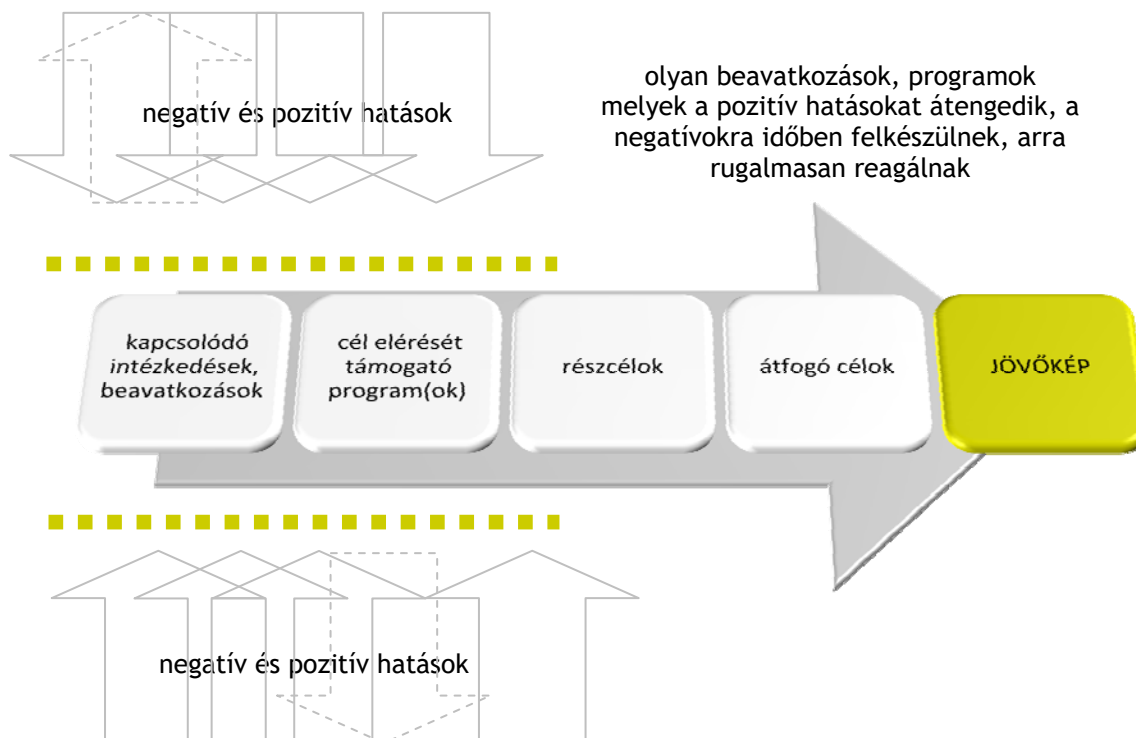

A kerülőutak helyett Pilisvörösvár az ún. adaptív forgatókönyvet választja, miszerint a külső hatásokra rugalmasan reagál, amire ráhatása van, azt lehetőleg megelőzi. A helyzetfeltárás során feltárt trendekre a városi alkalmazkodóképesség figyelembevételével fejti ki hatását, vagyis a város által megvalósított intézkedések semlegesítik, vagy legalábbis csökkentik a negatív hatásokat:

- A gazdasági stabilitás érdekében a város újra szeretné élesztetni a szakoktatást, rendszeres kapcsolattartást tervez a gazdasági szereplőkkel, valamint helyi adatbázist tervez a helyi szakemberek, gazdasági szakértők összekötésére.
- A nem kielégítő infrastrukturális ellátottság lakossági elégedetlenséget okoz, a nagy csapadékok a település egyes részein időszakos elöntéseket okoznak. Ezeket a problémákat megelőzve Pilisvörösvár a csapadékvíz-elvezetési rendszerének felülvizsgálatát tervezi, valamint folyamatosan egyeztet, kapcsolatot tart az érintett településüzemeltetési szolgáltatókkal.
- Az M10-es megépítése érdekében aktív, összefogáson alapuló lobbitevékenységet tervez.
- A közösségi rekreáció és a kulturális programlehetőségek biztosításával a várostérség lakosságának identitástudata nő, elégedettséget okoz.
- A környezeti és emberi egészség megóvása és javítása érdekében számos sportolási célú és rekreációs, zöldfelületi fejlesztést tervez Pilisvörösvár.
- A megújuló energiahasznosítás és önfenntartás érdekében elsősorban a várostérséget szolgáló intézmények modernizálása, modern technológiák alkalmazása tervezett.
- A környezetkímélő technológiák alkalmazása mellett az intézmények fejlesztése a helyben elérhető közfunkciót jelentő szolgáltatások minőségének növekedését is célozzák.

Pilisvörösvár és várostérsége az adaptív forgatókönyv esetében a folyamatok „lekövetése” helyett a saját kezében tartja az irányítást és a modern, egészséges életkörülményeket biztosító fejlesztések révén nem csak megtartja lakosságát, hanem megélhetést és szolgáltatásokat is biztosít. Az intézmények folyamatainak modernizálásával, a szolgáltatások könnyebben, rövidebb idő alatt vehetők igénybe, így a közlekedési problémák megoldása mellett a lakosok további értékes időt „nyernek”.

Az ún. adaptív forgatókönyv estén a kívánt jövő elérésének útja:

4.2 Jövőkép

A jövőkép fontosságát a következő tényezők adják:

- Viszonyítási pont a döntéshozók számára, hogy az operatív döntéseknek legyen egy távlati fókusza.
- Külső szereplők számára a város azon önmeghatározása, amiből kiolvasható milyen szellemiségben és értékek mentén gondolkodik a település, milyen fejlesztéseket tud befogadni.
- A lakosok szándékainak azon összessége, ami azt fejezi ki, hogy milyen lakóhelyet képzelnek el maguknak.

Pilisvörösvár jövőképe több összetevőből áll, melyek a város adottságaira épülve, irányt adnak a fejlesztési célok megvalósulásához. A jövőkép összetevői egyben városfejlesztési alapelvek.

Erős közösség, kulturális alapok

Pilisvörösvár társadalmát tekintve ez a saját hagyományaihoz ragaszkodó, a nemzetiségi kultúrát ápoló népességből eredő erősségek kiaknázását jelenti, illetve az előregedés megállítását, azaz a fiatalok itthon tartását, a természetes szaporulat növekedését. Ennek megvalósulásához olyan gazdasági és infrastrukturális alapok kellenek, hogy az embereknek lehetőségük legyen itt dolgozni, kikapcsolódni.

A lakosság száma folyamatosan növekszik. Kiváló letelepedési lehetőségeket nyújt a fiatal családoknak. A számukra (is) szükséges funkciók biztosítása elengedhetetlen, hogy Pilisvörösvár olyan település maradjon, ahol a helyi lakosok biztonságban érzik magukat. Ahol nyugodt, de élettel teli környezetben tudják a hétköznapi fáradalmait kipihenni. Mindezt szükséges az épített és természeti lakókörnyezet megújítása, védelme, fenntartása.

Pilisvörösvárnak olyan településsé kell válnia, ahol a helyi lakosok számára biztosított a feltöltődés lehetősége, helyszínei. Ennek területei különösen a sport, kultúra, közösségi élet.

- lakókörnyezet védelme
- arculat, hangulat megőrzése
- funkcióhiányok megszüntetése, funkcióbővítés
- feltöltődés lehetőségének biztosítása
- befektetés a jövőbe
- családbarát fejlesztések

Szilárd gazdasági alapokkal rendelkező város

A gazdaság bázisaként működő helyi kis és közepes vállalkozásokra támaszkodás stabilitást biztosít a városnak mindamellett, hogy a helyi szolgáltatási paletta sokszínűségét is eredményezi. Így a KKV-k további támogatása nemcsak gazdasági lépésnek tekinthető, hanem a népességmegtartás szempontjából is pozitív folyamatokat indukál.

Pilisvörösvár jövője szempontjából komoly jelentősége van annak, hogy a gazdasági erőforrásokat mennyire hatékonyan tudja kihasználni. A főváros agglomerációjához kapcsolódó szolgáltatási szektor bővítése kiaknázásra vár, amellyel, hogy a természeti értékek rekreációs lehetőséget nyújtsanak, mely az élhető kisvárosi arculathoz biztos háttérrel biztosíthat.

Szükséges, hogy a meglévő közösségi aktivitáson keresztül az újonnan érkező gazdasági szereplők is részévé váljanak a település életének. A gazdasági szektor képviselői és az önkormányzat közötti folyamatos párbeszéd, a közös érdekek megtalálása előlendítheti a települést.

- meglévő gazdasági szereplők megtartása
- rekreációs háttérbázis szerepkör megerősítése
- gazdasági szereplők közötti kommunikáció elősegítése
- gazdasági funkciók bővítése

Funkciógazdag, tiszta környezeti arculatot hordozó település

Pilisvörösvár egyedi környezetben helyezkedik el tavak és dombok váltják egymást. Ez a természeti környezet fontos értéke a településnek, a helyi lakosok identitásának, illetve a település egyik fontos vonzóereje az idelátogatók számára.

A táji környezet megőrzése, védelme a jövőben is kiemelt feladat kell, hogy legyen. A jövőbeli fejlesztések során minden esetben érdemes átgondolni, hogy az egyes beavatkozások milyen hatással vannak a táji környezetre, illetve, hogy a beavatkozások eredményeinek környezeti fenntarthatósága biztosítható legyen.

Lakóterületi fejlesztés esetében a kertvárosias jelleg megtartása kellemes, barátságos települési arculatot eredményez, s magában foglalja azokat az előnyöket, amik vonzó lakókörnyezetet jelentenek a vörösváriak számára. Mindezt úgy célszerű megvalósítani, hogy a kertés jelleg - megfelelő telekméret és zöldfelületi arány biztosításával - valós komfortérzetet biztosító zöldfelületként is megjelenjen a városi szövetben. Pilisvörösvár olyan település, ahol a helyi lakosok nincsenek rákényszerítve, hogy más települések szolgáltatásait használják, hanem a lehetőségekhez képest minél több dolgot lakóhelyükön is el tudjanak intézni. Ez jelent közigazgatási, közszolgáltatási, kereskedelemi, közösségi funkcióbővülést.

- épített értékek megóvása
- táji értékek megőrzése
- tiszta megőrzése
- vonzerő növelése
- fenntarthatóság erősítése
- lakhatási körülmények javítása

Kiemelkedő térségi szerepkör, önfenntartás irányába mutató járásközpont

Központi szerepéből kifolyólag Pilisvörösvár számos olyan közszolgáltatást működtet, amelyet nemcsak a városban élők, de a környező településeken élők is igénybe vesznek. Ezek egy része Vörösvár járási, térségi központi szerepéből adódik, más része (pl. oktatás) a szolgáltatás kiváló minősége folytán jelent különös vonzerőt akár a tágabb térségben is. Ezek színvonalas ellátása, további fejlesztése, a vállalt feladatok kibővítése növeli a város térségben betöltött jelentőségét, ez azonban csak úgy működhet ténylegesen, ha az intézmények fenntartása hosszútávon is megoldott. Az intézményfenntartás magas költségei miatt különösen körültekintően kell e tekintetben a fejlesztéseket tervezni.

Minden fejlesztés esetében elsődleges cél az, hogy a helyiek részére teremtsen lehetőségeket, s másodsorban vonzerőként is megjelenjen a külső szereplők számára.

- önfenntartó kistérség
- hiányok megszüntetése, funkcióbővítés
- közösségi közlekedés támogatása
- támogató hivatali környezet
- térségi együttműködés
- regionális rendezvények

A településfejlesztés alapja a jövőkép. A jövőkép az adott helyzet külső és belső tényezők által befolyásolt megvalósítható törekvések együtteséből eredő, hosszú távon kívánt településfejlesztési pályának végeredménye. Pilisvörösvár elérendő jövőképe:

A saját értékeiből építkező kertvárosias kisváros.

4.3 A stratégia célrendszere

A jövőkép összehangolt cselekvés nélkül nem érhető el. Fontos tehát, hogy a jövőkép megvalósulását meghatározó fejlesztési célok meghatározásra kerüljenek, hogy aztán azok megvalósításán a település döntéshozói, gazdasági szereplői és lakossága együtt munkálkodhasson.

Horizontális célok

A horizontális célok olyan szempontok, amik általánosságban elősegítik a koncepcióban megfogalmazott tartalmak hatékony működését, elérését. A horizontális célok olyan szemléleti alapvetések, melyek át kell szőjék a fejlesztési döntések összességét.

Együttműködés és modern kommunikáció: Pilisvörösvár földrajzi helyzetéből adódóan több szinten is hatékony együttműködésre léphet környezetével, sőt a belső kereteken belül is: a szomszédos településekkel, a járással, de a saját városrészei között is. A település közigazgatási területén munkálkodó gazdasági szereplőkkel való érdemi kommunikáció segíthet előlendíteni mindenki érdekének érvényesülését. A lakosság bevonása pedig a fejlesztésekbe a szerethetőséget és a megfelelő funkcionalitást biztosítja. Ennek megfelelően Pilisvörösváron olyan fejlesztések történjenek, melyek együttműködésre, tájékoztatásra alapozódnak. A már működő modern kommunikációs felületek fejlesztése, bővítése mellett a személyes találkozások elősegítése is fontos

Önfenntartásra, energiatünetlenségére való törekvés: A település életét a környezet, a gazdaság és a társadalom hármasa alapvetően meghatározza. Mindhárom területen szeretné Pilisvörösvár a külső, általa nehezen befolyásolható területeket csökkenteni, ezáltal minimálisra csökkenteni a kiszolgáltatottságot. Fontos megtalálni a lakosság számára kedvező, élhető települési közeget, melyet mind az egyes fejlesztések kitűzésében és részleteiben, valamint a hétköznapi életében egyaránt.

Átfogó (stratégiai) célok

A fejlesztési célok az átfogó és a hozzájuk tartozó részcélok összessége. A célrendszer megmutatja a Pilisvörösvár adottságaira épülő célok kapcsolatát.

Az átfogó célok a település értékeire alapozva meghatározza azokat az irányokat, melyek a majdani integrált fejlesztéseken át Pilisvörösvár kívánt jövőjének elérését szolgálják.

Az átfogó célok megvalósulásának időtávja hosszú táv, melynek középtávú stratégiai célelemei is vannak. Az átfogó, általánosan elérni kívánt célok egymástól markánsan nem elkülöníthetőek, hatnak egymásra. Sok esetben egy átfogó cél elérésével a másik átfogó cél számos elemének elérése is biztosított, hiszen ugyanazon jövőkép eléréséért kerültek megfogalmazásra.

Az átfogó célok alá rendeződnek a részcélok, melyek ugyan egymással is összefüggésben vannak, prioritásuk alapján azonosítható, mely átfogó cél elérését segítik leginkább. Az átfogó célok egyben tematikus célok is, egy-egy tág témakör köré rendeződnek.³⁴

Á 1 / A közösségi kohézió folyamatos erősítése, a helyi kultúra, a nemzetiségi identitás megőrzése és továbbadása

A népesség megtartása, a bővülési folyamat kézben tartása a település pozitív jövőjének alapja, a létbiztonság, a munkalehetőségek és a megfelelő életkörülmények biztosítása mellett. A családbarát, működőképes funkciókkal és környezettel a betelepülők vonzása együtt jár. A történelmi hagyományokkal rendelkező település befogadó készségének formálása, a nyitottság fontos feladat. A közös, helyi identitástudat erősítése pozitívan befolyásolja egyaránt az új és a régi lakosság helyben tartását, a település életének fellendülését.

Pilisvörösvár esetében nagy jelentősége van a sváb gyökereknek. Ezek ápolása, megtartása, bemutatása, a hagyományok megőrzése a közösségi összetartozás szempontjából kiemelt fontossággal bír. A város lakói ma már közösségként működnek, ennek ellenére továbbra is fontos az összetartozás, a közösségi szellem erősítése, hiszen egy település akkor válik igazán élővé, élhetővé, ha az ott lakók magukénak érzik, érzelmileg kötődnek hozzá, s ezért tenni is képesek.

Á 2 / A helyi gazdaság élénkítése, helyi munkalehetőségek biztosítása

Pilisvörösvár gazdaságának állapota és fejlődésének dinamikája a Pilis településeinek versenyében kiemelt jelentőségű. Egyrészt rendelkezik olyan potenciállal, mely az egész térség hasznát hordozza, másrészt a település önálló érdeke is. A gazdasági folyamatok beindításának, illetve a helyi vállalkozások egyik legfontosabb eszköze a megfelelő helyi adópolitika.

Á 3 / A települési környezet értékőrző fejlesztése

Pilisvörösvár központja kisvárosias építészeti arculattal rendelkezik, de a különböző korszakok sokféle lenyomata megtalálható a város épületállományában. A város számos olyan belterületi értékkel bír, melynek megőrzése az egyes fejlesztések során kiemelten kezelendő. Ezek közé tartozik a városközpont hagyományosan kialakult szerkezete, egyes karakteres utcaképek, teresedések, illetve épített értékek. A településen átmenő nagy forgalom miatt a nyugodt, kiegyensúlyozott hangulat néha háttérbe szorul.

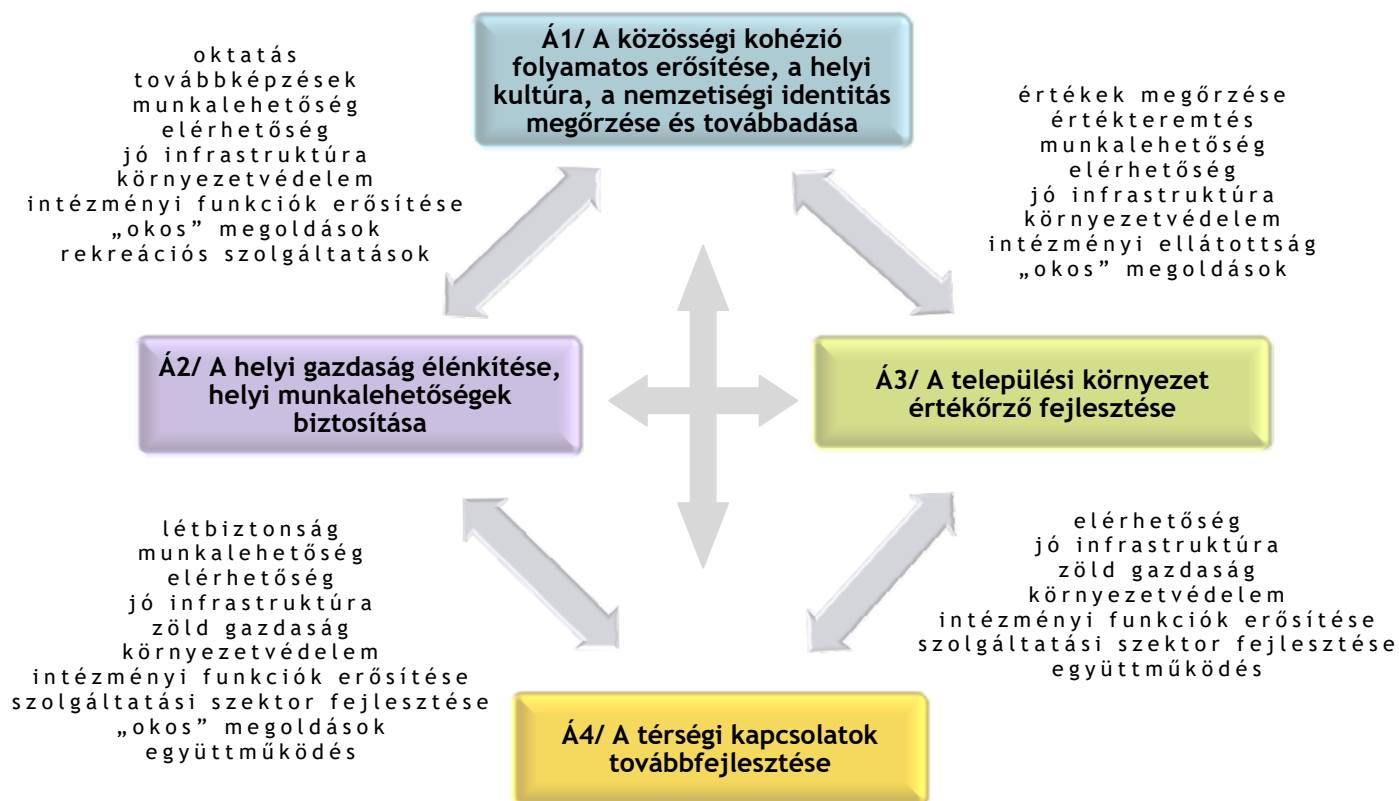
Pilisvörösvár fejlődése értelemszerűen területi változásokkal is jár, s ennek során a legfontosabb feladat az előre gondolkodás és tervezés, illetve a kitűzött célok lépésről lépésre történő megvalósítása. A területi fejlesztésekhez egyaránt a szükséges a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése.

Á 4 / A térségi kapcsolatok továbbfejlesztése

A különböző szintű és irányú térségi kapcsolatok kialakítása, koordinálása kulcsfontosságú a város fejlődése szempontjából. Pilisvörösvárt térségi kapcsolatok tekintetében erős kettősség jellemzi, amely voltaképp két pólus közötti egyensúlyozást jelent. A két pólust Budapest, illetve a környező települések jelentik. A főváros, mint a folyamatok (gazdasági, társadalmi stb.) generálója jelenik meg, a kisebb települések pedig azok, akiknek irányába Pilisvörösvár leadja a jelentkező többletenergiaikat.

A központi szerepkör erősítése mellett a horizontális kapcsolatok fejlesztése is a város térségben elfoglalt pozícióját erősíti. Ez legfőképpen együttműködést jelent más településekkel, illetve különböző szervezetekkel, hatóságokkal.

³⁴ Kék a társadalom, lila szín jelöli a gazdaság témakörét, sárga a térségi szerepkör, elhelyezkedés és zöld jelöli a környezeti témaköröket.

A célrendszer alkotóelemei a jövőkép és a hozzá tartozó fejlesztési célok, valamint a horizontális célok. A fejlesztési célok az átfogó és részcélok összessége.

A részcélok az átfogó célok - azon keresztül a kívánt jövőkép - elérésének egyes, középtávon érvényesítendő elemei. Meghatározásuk a szemléleti alapvetések mentén történt.

Az átfogó célok és a részcélok kapcsolata

A részcélok nem különíthetők el élesen egymástól, egyszerre több átfogó fejlesztési célt is támogathatnak, de prioritásuk alapján tematizálhatóak, mely átfogó cél eléréséhez járulnak hozzá leginkább.

Az egyes részcélokhöz a cél elérését támogató programok, programcsomagok rendelhetők. A programok a legfontosabb településfejlesztési feladatok, tehát a feladatok tartalmi alkotóelemei. Az egyes programokhoz intézkedések, konkrét beavatkozások rendelhetők. A programok a középtávra szóló stratégia megvalósulását biztosítják.

J Ö V Ő K É P

Pilisvörösvár saját értékeiből építkező kertvárosias kisváros.

Erős közösség,
kulturális alapok

Szilárd
gazdasági
alapokkal
rendelkező,
város

Funkciógazdag,
tiszta környezeti
arculatot hordozó
település

Kiemelkedő
térsgégi
szerepkör,
önfenntartás
irányába mutató,
járásközpont

F E J L E S Z T É S I C É L O K

Á1/ A közösségi kohézió folyamatos erősítése, a helyi kultúra, a nemzetiségi identitás megőrzése és továbbadása

Á2/ A helyi gazdaság élénkítése, helyi munkalehetőségek biztosítása

Á3/ A települési környezet értékőrző fejlesztése

Á4/ A térségi kapcsolatok továbbfejlesztése

R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE

R4/ HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA

R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME

R11/ ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE

R2/ EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE

R5/ MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS

R9/ A TÁJ, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA

R12/ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE

R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA

R6/ PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA

R10/ INFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉS

R7/ EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK

P R O G R A M O K

K O N K R É T P R O J E K T E L E M E K
I N T É Z K E D É S E K
B E A V A T K O Z Á S O K

prosperáló város

zöldülő város

digitális város

megtartó város

kiszolgáló város

Á1/ A közösségi kohézió folyamatos erősítése, a helyi kultúra, a nemzeti identitás megőrzése és továbbadása	Á2/ A helyi gazdaság élénkítése, helyi munkalehetőségek biztosítása	Á3/ A települési környezet értékőrző fejlesztése	Á4/ A térségi kapcsolatok továbbfejlesztése
kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok
R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE	R4/ HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA	R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME	R11/ AZ ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE
R2/ EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE	R5/ MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS	R9/ A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA	R12/ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE
R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA	R6/ PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA	R10/ INFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉS	
	R7/ EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK		
Várostérségi leképeződés			
A célrendszer, a célokat támogató programok várostérségi leképeződését a 4.3.2 A várostérség érintettségének leképezése fejezet tartalmazza. A programokhoz kapcsolódó projektelemek (intézkedések, beavatkozások) szintjén a várostérségi leképeződést a 7.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése fejezet mutatja be, a várostérséget kiemelten érintő projektelemek <i>dőlt, félkövér</i> betűvel írottak.			
Városrészi leképeződés			
A célrendszer, a célokat támogató programok városrészi leképeződését a 4.3.4 A részcélok városrészekkel való kapcsolata és a 4.3.5 A részcélokhoz kapcsolódó programok városrészekkel való kapcsolata fejezet tartalmazza.			
Tervezési dimenziókkal való kapcsolat			
A célrendszer, a célokat támogató programok tervezési dimenziókkal való kapcsolatát a 4.3.3 A részcélok és a programok tervezési dimenziókkal való kapcsolata fejezet tartalmazza amellyel, hogy a 4.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben fejezet a projektelemek szintjén tárgyalja.			

4.3.1 A részcélok és a programok bemutatása

Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ FOLYAMATOS ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA

R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE

Az FVS elkészítése során érdemes látni, hogy a stratégiában szereplő programelemek pont azért és úgy kerülnek bele a helyi stratégiába, hogy azok minél jobban tudják célozni a várostérségi közösség céljait, érdekeit. Egyúttal a helyi közösségre úgy tekint az önkormányzat, mint akik aktív szereplőként is megjelenhetnek az FVS-ben szereplő programelemek (beavatkozások, intézkedések) tervezésében, vagy akár megvalósításában. A leírtakból is jól látszik, hogy a közösség sokkal több, mint a helyben élők összessége, megfelelő összetartás és szervezethezesség mellett erőforrásként lehet tekinteni a közösségre. A közösség ereje, ami képes megtartani és megőrizni a Pilisvörösvárra és várostérségére jellemző tradíciókat és azokat élő hagyományként átörökíteni a jövő nemzedéke számára. A közösségi erőforrások használata hatékonyan tud hozzájárulni a település népesség és gazdasági megtartóerejének növeléséhez. A helyi közösség megszervezésében nagy szerepe van az Önkormányzatnak, de az is fontos, hogy terepet kapjanak az alulról jövő közösségi kezdeményezések, amik a fejlesztések iránti elköteleződést tudják segíteni.

R1.P1. Közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények

A kapcsolatteremtés a várostérségen, a városon belül sok esetben spontán módon is megtörténik, de az Önkormányzatnak is van feladata abban, hogy kellő tájékoztatással szolgáljon a települési történésekről, eseményekről. A programelemek kialakítása során a legfontosabb szempont az volt, hogy a lakossági tájékoztatás mindenki számára elérhető legyen, minden korosztályt meg tudjon célozni. A kommunikációs csatornák közül, a hagyományosnak tekinthető nyomtatott forma mellett (Vörösvári Újság, városi hirdető) egyre nagyobb hangsúlyt kap a digitális, online csatornák használata (Pilisvörösvár applikáció, városi honlap, facebook oldal). Ezeknek nagy előnye, hogy gyors, közvetlen, interaktív kapcsolódást tesz lehetővé az Önkormányzat és a lakosok között. A digitális technológiák használata nem csak a tájékoztatást tudja megkönnyébbíteni, hanem rengeteg más funkcióval ki tudja szolgálni a lakosság igényeit. (pl.: hiba bejelentés, okos térkép stb.). A jövőben az a cél, hogy minél jobban ki tudja használni az Önkormányzat a digitális alkalmazásokban rejlő potenciákat. A digitális technológiák alkalmazása segíti az egész várostérség lakosságának könnyebb elérését, tájékoztatását.

A városi életminőség egyik fontos meghatározója, hogy a lakosoknak milyen lehetőségük van szabadidejük tartalmas eltöltésére. Ez magába foglalja a művelődés, sport-rekreáció területet. Pilisvörösváron számos nagysikerű, immár hagyományosnak tekinthető (pl.: Vörösvári napok, Szüreti felvonulás és bál) városi esemény kerül megrendezésre, amik esetében cél a mostani színvonal megőrzése. A kultúra fontos identitásképző szereppel is rendelkezik. Pilisvörösvár és az egész környék büszke sváb gyökereire, így nagy hangsúlyt kapnak a hagyományőrző tevékenységek, események (pl.: Farsangi sváb bál, Sváb Sarok hagyományőrző eseményei). A településnek abban van feladata, hogy minél inkább élő tradícióörzés történjen, a helyi identitás részét képező hagyományok átadásra kerüljön a felnövő generációk számára is. A helyi kulturális élet szervezésében központi szerepet játszik a Művészetek Háza. A közösségi ház célkitűzése, hogy a település és a térség környezeti, szellemi, művészeti értékeit feltárja, helyet adjon városi rendezvényeknek és befogadóhelyként lehetőséget teremtsen a helyi alkotók, és közösségi események számára. A közösségi háznak arra kell törekedni, hogy minél hatékonyabban tudja megszólítani a helyi közösséget és minél inkább nyisson a fiatalok felé, valamint, hogy a város regionális rendezvények központjává váljon. A kulturális lehetőségek fejlesztése az egész várostérség lakosainak biztosítja a szabadidő értékes eltöltését, szellemi kikapcsolódás lehetőségét.

Az önkormányzat a rendelkezésre álló eszközeivel szeretné elérni, hogy a mozgás, a sport a helyi lakosság szabadidő eltöltésének szerves részévé váljon. Az elkövetkező időszak 2 kulcsprojekt is megvalósulni látszik Pilisvörösváron. Hosszú tervezést követően 2021-ben megindultak a városi uszodával kapcsolatos építkezések, és várhatóan 2022-ben átadásra is fog kerülni. Hosszú távon az uszoda bővítése tervezett, ennek előkészítése zajlik: telekcserékkel igyekszik az önkormányzat az ehhez szükséges területet biztosítani. Az uszoda területe mellett az önkormányzati elképzelések szerint egy multifunkcionális sportcsarnok is felépül. Szintén területcserékkel érte el az önkormányzat a sportcsarnok létesítéséhez szükséges terület biztosítását, mely 2020-ban le is zajlott. A sportcsarnok létesítésére vonatkozó döntések megszülettek, jelenleg a pályázati támogatás elbírálása történik. Mindkét fejlesztést az a célja, hogy a helyi lakosok komfort érzete

növekedjen a helyben elérhető rekreációs- és sport funkciók bővülése okán. Nem melléleg a tervezett két létesítmény járási szinten is hiánypótló. Természetesen a sport és rekreációs lehetőségek nem merülnek ki a két kulcsprojekt megvalósításával, hiszen számos más fejlesztési elképzelése van még az Önkormányzatnak. Folyamatosan fognak megvalósulni egészségmegőrzés, sportolás fontosságára felhívó események. A lehetőségeihez képest az Önkormányzat támogatni kíván minden olyan egyesületet, ami a helyi lakosok számára nyújt sportolási lehetőséget. A mai kor kihívásainak megfelelően fontos, hogy Pilisvörösváron és várostérségében is elérhetőek legyenek aktív kikapcsolódást segítő helyszínek (pl.: workout park, futókör, szabadtéri színpad stb.), ahol minden korosztály megtalálja a számára komfortos lehetőségeket. Hasonlóan fontos azoknak a helyszíneknek a folyamatos karbantartása, illetve új helyszínek kialakítása, ahol a helyi lakosoknak lehetőségük van passzív kikapcsolódásra, pihenésre (pl.: játszótér felújítás, Tündérkert, ifjúsági park létesítés stb.) A rekreációs fejlesztések helyszínei az egész várostérség lakosainak aktív szabadidőeltöltését segíti.

A közösség erejének egyik fokmérője, hogy mennyi olyan helyben élő lakos van, akik saját szabadidejéből, energiájából hajlandó áldozni a település, lakókörnyezete javítása érdekében. A közösség aktivizmus egyrészt jelzi az elköteleződést Pilisvörösvár és várostérsége jövőjének alakítása iránt, másrészt a közösségi akciók minden esetben a fenntarthatóságot célozzák, hiszen olyan cselekmények valósulnak meg, amivel közvetlenül a saját lakókörnyezetük állapotát tudják alakítani, jobbitani. A közösségi akciók, olyan események, amik nem feltétlenül hatalmas anyagi ráfordításokat igényelnek, hanem hogy biztosítva legyenek a megszervezett események háttérfeltételei (pl.: szemétszedési akció, termelői piac stb.). A közösségi akciók várostérségi kiterjesztése az összetartozást erősíti, amellett, hogy nagyobb területet, piacot fedhet le az adott akció.

R1.P2. Közösségi tervezés, közösségi megvalósítás, támogató környezet

A fejlesztések megtervezése során számos gazdasági, pénzügyi, jogi, technikai szempontot kell figyelembe venni, de a legfontosabb, hogy a lakosok igényeivel összhangban történjenek a fejlesztések. Hogy ennek a célnak minél inkább meg tudjon felelni az Önkormányzat, szükséges megtalálni azokat a lehetőségeket, amin keresztül becsatornázzhatóak a közösségi igények. Ennek igen széles skálája képzelhető el. Az elkövetkező időszak fejlesztéseiről folyamatosan tájékoztatja az Önkormányzat a lakosságot, de számíthatnak a közösség aktív közreműködésére. Ennek terepe lehet a lakosságtól érkező fejlesztési ötletek összegyűjtése, de adott fejlesztések megtervezésében, vagy akár megvalósításában is szerepet kaphatnak a közösség szereplői. Az Önkormányzat ki fog dolgozni egy participációs protokollt, aminek keretében rendezésre kerül, hogy milyen formában és keretek között lehetséges a közösség bevonása a településfejlesztési folyamatokba. Az önkormányzat ettől a lépéstől azt várja, hogy növekszik a közösség elköteleződése a fejlesztések iránt, illetve csökkenthetők az érdekellentétekből származó fejlesztéseket körülvevő konfliktusos helyzetek.

R1.P3. Sváb hagyományok ápolása, helyi identitást növelő tevékenység

Pilisvörösvár és várostérsége esetében nagy jelentősége van a sváb gyökereknek. Ezek ápolása, megtartása, bemutatása, a hagyományok megőrzése a közösségi összetartozás szempontjából kiemelt fontossággal bír. A sváb hagyományörzés legfontosabb központja a Sváb Sarok, amit a Német Nemzetiségi Önkormányzat üzemeltet majd a Városi Önkormányzat támogatásával. Az önkormányzat 2021. szeptember elsején adta át a helyiséget, a „Sarok” megvalósítása zajlik. Az épületen belül közösségi tér kerül kialakításra, amely nemzetiségi, hagyományörző programoknak ad otthont. A beruházás segítségével különféle nemzetiségi kiállítások, gasztronómiai-, közösségi programok valósulhatnak meg. A célkitűzések között fontos szempont, hogy a sváb hagyományok átöröközhetőek legyenek a fiatal generáció számára is. A hagyományok bemutatása az egész várostérség lakosságának és az ide látogatóknak egyaránt szól.

A hagyományörzés lehetőséget teremt a generációk közötti kötelék erősítésére, illetve hozzájárul a várostérségi identitás erősítéséhez. A hagyományörző tevékenység fontos terepe még a tájház, az ott fellelhető helytörténeti gyűjtemény, a „Lahmkruam” Helytörténeti Emlékpark, a Bányász emlékpark, a Bányász emlékszoba. A hagyományörzés azonban nem alapulhat csupán a múlt bemutatásán, fontos, hogy élő hagyományápolás történjen, átélhető módon kerüljön átadásra a múlt értékei. Ennek érdekében az Önkormányzat lehetőségeihez képest támogat minden olyan helyi kezdeményezést, ami ennek a célnak megfelel (pl.: hagyományörző séták, koncert, táncház stb.)

R1.P4. Civil szervezetek munkájának elősegítése

Pilisvörösvár közösségi önszerveződéséről jó visszajelzést adnak a helyben működő civil szervezetek. Elmondható, hogy a helyi civil szervezetek jelentős lakossági bázissal tudnak működni. Célszerű az egész várostérség civil szervezetének összekapcsolása. A jövőt tekintve fontos, hogy a civil szervezetek tovább tudjanak erősödni és tevékenységükkel hozzájáruljanak Pilisvörösvár és várostérségének fejlődéséhez. A civil bázis elsősorban a közélet szervezésében tud fontos szerepet játszani. A civil szervezetek tevékenységein keresztül sok esetben hatékonyabban tudnak megvalósulni az FVS-ben is megfogalmazott közösségi és kulturális célok. Az Önkormányzat lehetőségeihez képest segíteni kívánja a helyben működő civil szervezeteket. Kiemelt figyelmet kapnak az ifjúsági- és idősügekkel foglalkozó szervezetek, a hagyományörzési tevékenységet folytató, illetve a zöld és egészség-megőrzési, kulturális és sport témákkal foglalkozó szervezetek.

Az együttműködés erősítése a várostérségen belül fontos szempont. A megfelelő fejlesztések kiválasztásához a lakosság bevonására, részvételére is szükség van, ennek érdekében érdemes a civil szervezetekkel való ilyen jellegű kapcsolattartás ápolása, közbenjárásuk igénybevétele.

R2/ EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE

Pilisvörösvár és várostérségének jövője, népességmegtartása szempontjából kiemelt helyet foglal el a járásközpontban elérhető egészségügyi és szociális szolgáltatások elérhetőségének szélesítése. Ez a fejlesztési irány, jól illeszkedik az Önkormányzat azon elképzeléséhez, hogy a lakosok számára minél több szolgáltatás elérhető legyen a településen, ezzel is csökkentve a főváros irányába a függőséget, illetve, hogy erősíteni kell a járásközponti szerepkört. Természetesen nem elegendő önmagában a kapacitások emelése, hanem ezzel párhuzamosan a humánszolgáltatások minőségi fejlesztése is hangsúlyt kell helyezni. A fejlesztések esetében fontos szempont az esélyegyenlőség biztosítása, hogy a településen elérhető élők rászoruló lakosok ne maradjanak ellátatlanul. Az egészségügyi és szociális ellátás erősítése az egész várostérség lakosainak érdeke, hiszen az ellátási körzetbe közösen tartoznak bele.

R2.P1. Szociális ellátás fejlesztése

A szociális ellátórendszer központi intézménye a Napos Oldal Szociális Központ, ami Pilisvörösvár integrált (Étkeztetés, Házi segítségnyújtás, Idősek nappali intézménye, Fogyatékkal élők nappali intézménye, Családsegítés, Gyermekjóléti szolgáltatás, Otthonápolási szolgálat) szociális intézménye, amely járási ellátási jelentőséggel is bír. A település szociális intézményeiben magas színvonalú szakmai tevékenység folyik. Mindezek mellett is szükséges a szociális ellátórendszer személyi és tárgyi feltételeinek javítása, illetve infrastrukturális fejlesztése, bővítése. Szolgáltatásfejlesztés szempontjából a cél, hogy minél inkább célzott szolgáltatás nyújtást tudjon adni a helyi szociális ellátórendszer. Ennek előfeltétele, olyan szolgáltatástervezés kialakítása, ami a helyi szociális viszonyok pontos ismeretén alapszik. Fontos az ellátórendszerben érintett szervezetek közötti szakmai koordináció intézményesítése, ami szintén az ellátások hatékonyságát tudja növelni. Infrastrukturális fejlesztések tekintetében az Önkormányzat tervei között szerepel a meglévő bölcsődei kapacitás emelése, a Balatonfenyvesi tábor és a Napos Oldal intézményének felújítása.

R2.P2. Egészséges társadalom

Az egészségügy területén alapvetésnek számít, hogy az alapellátáshoz és járóbeteg-szakellátáshoz történő hozzáférés mindenki számára elérhető legyen. Az Önkormányzat folyamatosan azon dolgozik, hogy a helyben élők és az ellátás körzetéhez tartozó várostérség lakosai számára minél több egészségügyi szolgáltatás legyen elérhető, minél jobb színvonalon. Az elmúlt években egyre nagyobb problémát jelentett a háziorvosi rendelők szűkös kapacitása. Folyamatban van harmadik rendelő kialakítása, ami megoldást fog jelenteni erre a problémára. A tervek között szerepel a szakrendelő ütemezett fejlesztése. Ezt magába foglalja a szakrendelő orvostechnológiai eszközparkjának folyamatos karbantartását, bővítését, a szükséges infrastrukturális fejlesztések megvalósulását. Az igényeknek megfelelően, és a járási közfunkció ellátáshoz igazodva az önkormányzat tervei között szerepelnek szolgáltatás fejlesztések. Ennek terepe lehet egy nappali fektető kialakítása (infúziós kezelések helyben megoldhatnak legyenek), 0-24 órás sürgősségi ellátás bevezetésének támogatása, illetve a helyben elérhető egészségügyi szakrendelések bővítése.

Az elmúlt időszak COVID járványa különös tekintettel fókuszba helyezte az egészségmegőrzés fontosságát. Az Önkormányzatnak feladata a lakosok testi- és szellemi egészségmegőrzése, amihez közvetlenül kapcsolódik az egészségtudatos szemlélet kialakítása, támogatása. Ebben a munkában szerepet kell, hogy kapjanak a civil szervezetek, sportegyesületek, de az önkormányzat maga is szervez, illetve támogatni kíván olyan eseményeket, melyek fókuszában egészségtudatos szemlélet

áll. Ezen alkalmak jó lehetőséget kínálnak az ismeretek átadására, jó példák bemutatására. Az egészségmegőrzés másik fontos területe a prevenció. Immár hagyományosnak tekinthető a Pilisvörösváron megrendezésre kerülő egészségnapok, aminek folytatása mellett elkötelezett az Önkormányzat. Ennek keretében lehetőség van egészségügyi szűrőprogramok szervezése, illetve lehetőséget teremt a prevenciós tevékenység szélesebb rétegekhez való eljuttatására. Az egészségmegőrzési programok nyitottak az egész várostérség lakossága számára.

R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA

Budapest közelsége a várostérség népesség megtartása szempontjából kettős. Egyrészt sok esetben érvényesül a főváros elszívó hatása, ami leginkább a fiatalokat érinti. Más szemléleti felfogásban, úgy lehet erre tekinteni, hogy Budapest gyors elérhetősége számos praktikus előnnyel jár és amennyiben Pilisvörösváron adottak a fiatalok számára kedvező lehetőségek, úgy kevésbé érvényesülhet az elköltözés dinamikája. Az Önkormányzat kiemelten kíván foglalkozni ezzel a területtel, hogy olyan jövőképet tudjon biztosítani a helyi fiatalok számára, amik a helyben maradást ösztönzik. Ez egy többlépcsős feladat, aminek kezdeti fázisa, hogy kialakuljanak azok a csatornák, amin keresztül figyelembe lehet venni a fiatal családok, gyermekeik és a helyben élő fiatal felnőttek igényét elvárásait a helyben elérhető szolgáltatások kapcsán. Másik oldalról fontos, hogy folyamatos megerősítést kapjanak a fiatalok, hogy Pilisvörösvárhoz és várostérségéhez tartozni, itt élni jó és egyúttal tudjanak felelősséget vállalni lakóhelyük iránt.

R3.P1. Kulturális élet felpozíciója

Fontos tudni, hogy amikor a fiatalok igényeiről van szó, akkor nagyon heterogén csoporttal kapcsolatban kell elképzeléseket megfogalmazni, őket célzó konkrét fejlesztéseket megtervezni. Teljesen más igények merülnek fel egy fiatal családnál és egy kamasz gyerekénél, de ez a heterogenitás korosztályon belül is megfigyelhető. Az elsődleges cél tehát a nyitottság, és a célcsoport felől jövő ötletek befogadása. A fiatal gyermekek számára biztosítani kell, hogy szervezett keretek között tudják szabadidejüket értelmesen eltölteni. Ennek terepe lehet például különféle sporttevékenység biztosítása, művészeti programok szervezése. Az Önkormányzat kiemelten kívánja segíteni azokat az intézményeket, amik programjaikkal meg tudják szólítani a várostérség fiataljait (pl.: Cziffra György Alapfokú Művészetoktatási Iskola, Művészetek Háza, Könyvtár). A fiatal, gyermekes családok számára elsődleges, hogy biztosítva legyenek a biztonságos gyereknevelés feltételei. Ennek természetesen vannak közszolgáltatás funkcionális feltételei, de hasonlóan fontos, hogy komfortosan érezzék magukat ezek a családok a térségben. Az Önkormányzat fontosnak tartja a családbarát események szervezését, játszóterek folyamatos megújítását. Sok esetben nem is feltétlenül fejlesztések, vagy események szervezését kell felvállalni az Önkormányzatnak, hiszen ugyanilyen fontos, hogy lehetőség legyen a fiatalok önszerveződésére, és ennek csak a keretfeltételeit kell biztosítani.

R3.P2. Oktatás magas minőségének megőrzése

Az iskolák fenntartása nem városi kompetencia, de az Önkormányzat lehetőségeihez képest támogatni kívánja a Tankerületet az iskolák épületének fejlesztésében, állagmegóvásában. Meg kell vizsgálni, hogy az iskolákhoz kapcsolódó sport-infrastruktúra elemek hogyan szolgálhatják aktívabban a térség sportéletét.

Különböző társadalmi, szociális, családi okok miatt mindig lesznek olyanok, akik az oktatási rendszeren belül lemaradásban vannak kortársaikhoz képest. Ez a lemaradás fiatal korban még viszonylag kis befektetés mellett, hatékonyan csökkenthető. Az Önkormányzat támogatja az iskoláskorú gyermekekre kifejlesztett, felzárkóztatásukat segítő szakmai programok létrejöttét, bővíteni kívánja a helyben elérhető, kompetenciákat növelő képzési lehetőségeket, főként nyelvi és informatikai képzéseken keresztül, de lehetőséget lát diákmunka megszervezésére, amibe a helyi foglalkoztatókat lehet bevonni. Az Önkormányzat az igényekre reagálva keresi annak lehetőséget, hogyan lehetne a szakoktatást visszahozni Pilisvörösvárra. Ennek intézmény, háttér-infrastruktúra lehetőségeinek felmérése az elsődleges cél, majd ezt követően lehet megkezdeni a szükséges egyeztetéseket. A szakoktatás visszahozatata az egész várostérség oktatásához, munkavállalási lehetőségeinek javításához hozzájárul.

A város fontosnak tartja a fenntarthatóságot és az arra való nevelést is, melynek kiváló színterei lehetnek az oktatási intézmények. A diákok korához illően már óvodában érdemes elkezdni az ilyen oktatást oly módon, hogy a gyermeke ismeretei a különböző intézményekbe kerülve egymásra épüljenek. Ezért az Önkormányzat szeretne olyan környezeti nevelési stratégiát kialakítani, mely

megfelelően segíti a gyerekeket a környezettudatos magatartás kialakításában. Az óvodákban történő nevelés a várostérség gyermekeire is kihat.

Á2/ A HELYI GAZDASÁG ÉLÉNKÍTÉSE, HELYI MUNKALEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSA

A gazdasági fejlesztések két alapvető megközelítésben tervezhetők. Az első megközelítésben a hiányzó erőforrások kívülről kerülnek pótlásra, vagyis befektetőket telepítünk le, vagy támogatásokkal ösztönözzük a fejlesztéseket. A második esetben az a törekvés dominál, hogy a település saját erőforrásaira építve, az erőforrásokat hatékonyabbá téve a helyi szereplők kerülnek „inspirálásra”. A lakosság szükségleteit jellemzően a helyi vállalkozások szolgálják ki.³⁵ Pilisvörösvár az önfenntartásra általánosan törekszik, a lakosságának szükségleteit kívánja kielégíteni.

R4/ HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA

Pilisvörösvár gazdaságstratégiai értelemben akkor jár el helyesen, ha egyrészt igyekszik az elhelyezkedéséből adódó előnyöket minél inkább kihasználni, illetve minél erőteljesebben építkezik a helyi erőforrásokra. A helyi gazdaságnak mindenképpen stabil alapokon kell nyugodnia a kiszámítható fejlődés érdekében. A stabilitás elérésének fontos feltétele, hogy a lehetőségekhez képest Pilisvörösvár mérsékelni tudja a külső gazdasági körülményeknek való kitettséget és prosperáló helyi gazdasági környezet tudjon teremteni. Ennek érdekében szükséges minél inkább diverszifikálni a helyi gazdaságot, a szereplőkkel aktív párbeszédet folytatni, innovatív gazdasági megoldásokat alkalmazni.

A gazdasági vállalkozások támogatása közvetetten munkahelyteremtéssel is jár, ami az aktív korú népesség jelentős mértékű ingázása miatt különösen fontos. Helyi munkalehetőségek közül legnagyobb arányban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára munkát biztosító munkahelyek hiányoznak. Ezek megtelepedését a továbbiakban kiemelten kell támogatni. A helyi szakképzés beindításával a Pilisvörösváron hagyományos (építőiparhoz köthető) ágazatok újra nagyobb teret nyerhetnek. A munkahelyteremtés a várostérség lakosainak is bővebb munkahelyi kínálatot biztosít.

R4.P1. Helyi vállalkozások támogatása

Pilisvörösvár gazdaságát a széles vállalkozói réteg helyezi szilárd alapokra, melyet túlnyomó részt helyi kis és közepes vállalkozások alkotnak. Ezek nagy része a hagyományosan Vörösváron kialakult szakmákból tevődik össze, amilyen pl. a térségre jellemző nyersanyagot feldolgozó műkökésztés-kőfaragás, a bútorkészítés és asztaloság, illetve az autószerelés. Ezen kívül az egyéb szolgáltató, valamint kereskedelmi szektor is jelentős szerepet tölt be a város gazdaságában. Támogatásuk ezért a továbbiakban is rendkívüli fontossággal bír egyrészt gazdasági szempontból, másfelől munkalehetőségek tekintetében. Emellett elmondható, hogy szolgáltató tevékenységükkel közvetetten szolgálják a várostérség lakóinak kényelmét, azaz erősítik a népességmegtartó képességet.

A Pilisvörösvári Önkormányzat helyi gazdaságpolitikájában központi szerepet játszik a helyi vállalkozások támogatása. Ezekben a vállalkozásokban rejlő potenciál mutatja meg, hogy a közösség milyen gazdasági erőt tud felmutatni és ez az a gazdasági alap, amire a térség mindig tud támaszkodni. Amennyiben a vállalkozások erősek, bővülni tudnak, úgy a várostérség is biztos fejlődési pályán tud maradni. Felmerül a kérdés, hogy milyen mozgástere van az Önkormányzatnak a helyi vállalkozások támogatásában. Pilisvörösváron erre az a válasz, hogy az Önkormányzatnak aktív szerepet kell vállalnia, hiszen ez a közösségi érdek.

Általánosságban fontos, hogy az önkormányzat gazdaságpolitikai célkitűzései, preferenciái és tényleges lépései megismerhetőek legyenek a közösség számára, tehát transzparens gazdaságpolitikára van szükség. A gazdasági élet szereplői között szoros egymásrataltság van és ebben a láncolatban az Önkormányzatnak leginkább ösztönző, támogató, szervező szerepe van. A mai kor már sok lehetőséget kínál a kapcsolattartásra a helyi gazdasági szereplőkkel. Fontosak a személyes részvételen alapuló események (pl. vállalkozói fórumok) ahol egyrészt az Önkormányzat tudja közvetíteni a vállalkozói célcsoport felé gazdasági céljait és támogatási lehetőségeit, de ugyanilyen fontos, hogy legyen terepe a térségi vállalkozók közötti párbeszédnek, kapcsolódási pontok megtalálásának. A hagyományos médiák közül az újság jelenti a legnagyobb nyilvánosságot, amin keresztül lehetőség van gazdasági tevékenységek propagálására, vagy éppen álláshirdetésekre

³⁵ A megközelítések alapját a Területfejlesztési füzetek (2) - Helyi gazdaságfejlesztés, Ötletadó megoldások, jó gyakorlatok c. kötet adja.

megjelentetésére. A modern kor kihívásainak megfelelően egyre nagyobb teret kell kapni a digitális csatornáknak. A tervek között szerepel egy direkt a vállalkozókat megszólító digitális platform létrehozása, ahol helyet kaphat pl.: online vállalkozói kataszter, vállalkozókat segítő online tudástár, pályázati lehetőségek listázása stb. A térségi szereplők megjelenésének fontos színtere a különféle városi események, programok, amiken prioritizált szempont, hogy minél jelentősebb szerepet kapjanak a helyi vállalkozók, legyen szó lebonyolításról vagy éppen a rendezvényen történő megjelenésről.

Az Önkormányzat látva a gazdasági élet szereplőit fontosnak gondolja a hálózati gondolkodás megteremtését. A várostérségi összefogások tovább erősítik az egyes vállalkozások teljesítőképességét nagyobb teret engednek a fejlődésnek. Az Önkormányzatnak abban van szerepe, hogy ösztönözze és teret adjon a vállalkozók egymásra találásának, hogy közös érdekek mentén tudjanak szerveződni. Ezen a területen a legnagyobb lehetőség a helyi kisiparosok, helyi termelők összeszervezésében van. A gyakorlati példák azt mutatják, hogy egyre nagyobb igény van, a helyi megbízható és minőségi termékek elérésére. Az Önkormányzat támogat minden olyan kezdeményezést (pl.: „földről az asztalra” akció, helyi termékek boltja stb.), ami arra az elvre épít, hogyan lehet a helyben előállított termékeket helyben értékesíteni. Termelői piac más jelenleg is elérhető a településen. Cél, hogy egyre több helyi termék tudjon kikerülni a piacra és azok el tudják érni a célközönségüket.

A vállalkozás ösztönzésben szerepet kell kapnia a felelősségvállalásnak és tudatosságnak. Az Önkormányzat azt szeretné, ha a helyi vállalkozások között is egyre nagyobb szerepet kapna a zöld és ökotudatos gondolkodás. Másrészt fontos, hogy olyan támogatott foglalkoztatási formák is jelen legyenek a várostérségben, ahol valamilyen akadályozottsággal rendelkező lakosok is érvényesülni tudnak.

R4.P2. Fizikai környezet fejlesztése

Az Önkormányzat és a vállalkozók közötti kapcsolattartás fontos eleme, hogy tere legyen a térségi vállalkozói igények megjelenésének. A kisvállalkozói réteg számára szükséges megteremtteni azokat a területi és infrastrukturális feltételeket, amik segítik a vállalkozások elindítását, illetve a vállalkozások helyben maradását. Itt elsősorban inkubátorház kialakítása jöhet szóba, aminek keretében koncentráltan megjelennek azok a feltételek, amik segíthetik a vállalkozói réteget. Másrészt szükséges olyan területeket is kijelölni, ami vonzó lehet olyan közép vállalatoknak, amik a települési adottságokat kihasználva szeretnék Pilisvörösváron megtelepedni és vállalkozói tevékenységet végezni, vagy éppen meglévő telephelyüket szeretnék bővíteni. Az Önkormányzatnak előzetesen fel kell készülnie, hogy a település, a várostérség iránt érdeklődő cégek számára milyen ajánlatokat tud nyújtani.

A helyi vállalkozások egy részének telephelyei közvetlenül a város belterületében, vagy annak határában kaptak helyet. Ezen területek fejlesztése fontos a lakosok és a teleptulajdonosok számára egyaránt. A telephelyek háttértámogatásával bővíthető a vendégkör kialakítása, ami magával hozza az új munkalehetőségek megteremtését is. Emellett a fizikai környezetre irányuló beruházások segíthetik a lakosság és a vállalkozók kapcsolatát, konfliktusok kezelését. A területek fejlesztésével újabb, ökotudatos vállalkozások is bevonhatóak a településre.

A nagyvállalkozások (Liegl & Dachser, a Hofstädter, a Terranova és a Szamos Marcipán Kft.) a biztosított munkahelyek száma miatt is meghatározóak. A gazdaság húzóerejét ugyan nem csupán a nagyvállalatok jelentik, azonban a stabilitáshoz jelentős mértékben hozzájárulnak, s megtartásuk ezért a továbbiakban is nagy jelentőséggel bír. A vállalatok példamutató szerepet tölthetnek be a környezetkímélő technológiák alkalmazásában, mely a település további területeire is kiterjedhet.

A környezetre káros támogatások és az ökológiai innovációt elősegítő anyagi ösztönzők hiánya gátolják a környezetbarát lehetőségeknek a kihasználását. A kibocsátásmentes fenntartható gazdaság korszakának elérése a kormányoktól kezdve a kutatókig, vállalkozásokig és egyéni állampolgárokig bezárólag a társadalom valamennyi szegmensét érintő különféle cselekvések egyesítésétől függ, ezért különösen fontos Pilisvörösvár és várostérségének példamutatása a fejlődés irányába.

R5/ MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS

A helyi gazdaság, a társadalom, a munkahelyteremtés és az oktatás olyan ágazatok, melyek rendkívül szorosan összefüggenek egymással. A pozitív gazdasági folyamatok mozgatórugója ezen

összetevők megfelelő kommunikációja és összehangolása, mely a várostérségben kiemelt szerepet kap.

A népességmegtartás érdekében egyik legfontosabb tennivaló a fiatalok itthon tartása. A fiatalok településen tartásához kapcsolódóan fontos, hogy helyben tudjanak elhelyezkedni tanulmányaik befejeztével. Ehhez egyrészt olyan iskolai oktatás szükséges, amely olyan szakmát, vagy képzettséget biztosít, amire tényleges kereslet van, s lehetőség szerint ez a kereslet helyben jelentkezik.

R5.P1. Modern, fenntartható gazdaság

A nagyvállalkozások (Liegl & Dachser, a Hofstädter, a Terranova és a Szamos Marcipán Kft.) a biztosított munkahelyek száma miatt is meghatározóak. A gazdaság húzóerejét ugyan nem csupán a nagyvállalatok jelentik, azonban a stabilitáshoz jelentős mértékben hozzájárulnak, s megtartásuk ezért a továbbiakban is nagy jelentőséggel bír. A vállalatok példamutató szerepet tölthetnek be a környezetkímélő technológiák alkalmazásában, mely a település további területeire is kiterjedhet.

A környezetre káros támogatások és az ökológiai innovációt elősegítő anyagi ösztönzők hiánya gátolják a környezetbarát lehetőségeknek a kihasználását. A kibocsátásmentes fenntartható gazdaság korszakának elérése a kormányoktól kezdve a kutatókig, vállalkozásokig és egyéni állampolgárokig bezárólag a társadalom valamennyi szegmensét érintő különféle cselekvések egyesítésétől függ, ezért különösen fontos Pilisvörösvár példamutatása a fejlődés irányába.

R5.P2. Gazdasági területek fejlesztése

Pilisvörösvár elhelyezkedéséből és adottságaiból adódóan a gazdasági termelő, építőipari vállalatoknak könnyen biztosíthat megfelelő helyet, azonban területi korlátokkal rendelkezik a város a vállalkozási területek bővítése kapcsán, ezért különösen fontos, hogy ezt a szűk mozgásteret miként tudja kihasználni. A legfontosabb szempont, hogy csak olyan területhasználatot tud támogatni az Önkormányzat, ami nem jár a lakóközösség komfortérzetének csökkenésével. A területhasznosítás prioritizálása során elsőbbséget élveznek azok a foglalkoztatók, akik már régóta megtelepedtek a településen és hosszútávon gondolkodnak a helyben maradásban. Az Önkormányzat folyamatos párbeszédet folytat a helyi nagyvállalatokkal és amennyiben fejlesztési elképzeléseikben szerepel a telephely bővítése, úgy megvizsgálja, hogy milyen körülmények teljesülése mentén tudja támogatni, segíteni a bővülési folyamatot. A fejlesztésre potenciálisan kizárható területekről az Önkormányzat katasztert hoz létre, hogy amennyiben fejlesztési megkeresés történik újonnan megtelepülni vágyó foglalkoztató részéről, úgy kellő ismeretek birtokában kezdődhessenek tárgyalások befektetési területekről.

A gazdasági fejlesztési céltárségek a meglévő gazdasági területek fejlesztése mellett a hozzájuk kapcsolódó, infrastruktúra-hálózati elemek mentén fekvő területeket is fed le. Elsősorban a műszakilag már igénybe vett, meglévő barnamezős területek vagy az infrastruktúrával könnyen ellátható területek képezik a gazdasági fejlesztések alapját.³⁶ A szomszédos településekkel közös gazdasági fejlesztés is útja lehet a céltárségek aktivizálásának.

R6/ PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA

Partnerség nem jelent mást, mint közös célok és közös érdekek mentén történő együttműködés. Ez a partnerségi kapcsolat sok esetben könnyen megteremthető, hiszen a résztvevő felek könnyen megtalálják egymással a kapcsolódási pontokat, de más esetekben ez egy sokkal nehezebb folyamat. Mivel a konfliktusos helyzetek hosszú távon nem szolgálják a várostérség fejlődésének érdekét, így olyan partnerségi program kialakítása a cél, ahol rendelkezésre állnak azok a kommunikációs csatornák, amin keresztül rendezhetőek a felmerülő konfliktusos helyzetek.

A partnerség sokszor várostérség, kistérség, vagy regionális együttműködést is feltételez, ugyanis ezen a szinten lehet leghatékonyabban kiépíteni egy olyan információs rendszert, mely alapján felmérhető, hogy munkakereslet/kínálat szempontjából melyek azok a tevékenységi körök a térségben, amelyek egyelőre hiányoznak, illetve mely területek azok, melyekből túlkínálat van. Ehhez kapcsolódóan kialakítható/támogatható egy olyan vállalkozói és gazdasági struktúra, amely figyelembe veszi a piaci keresletet és kínálatot egyaránt.

³⁶ Az S5/ Helyi vállalkozások fejlesztése, segítése c. stratégiai cél által bemutatott, a lakókörnyezetbe ágyazott, azt nem zavaró helyi tevékenységek fejlesztése mellett.

R6.P1. Projektmenedzsment szemlélet

Az Önkormányzat működésének stabilnak, a finanszírozásnak kiszámíthatónak kell lennie, és törekedni kell a rendelkezésre álló erőforrások hatékony felhasználására. Ezen célok elérése folyamán folyamatosan megújuló kihívásokhoz kell alkalmazkodnia az Önkormányzatnak, amihez komoly segítséget tud nyújtani a településmenedzsment fejlesztése. Az Önkormányzat által tervezett fejlesztések hatékony megvalósulását nagyban tudja segíteni, ha működtetni tud egy olyan projektmenedzsment szervezetet, ami szerepet vállal a (pályázati) finanszírozási háttér megteremtésében, koordinálja és vezeti az egyes fejlesztési projekteket, illetve működteti a fejlesztési monitoring rendszert.

R6.P2. Kapcsolatépítés, -tartás

A partnerségi program kialakításának alapját az adja, hogy világosan kommunikálva legyenek az Önkormányzat céljai, fejlesztési elképzelései. A transzparens fejlesztéspolitika kiszámítható gazdasági környezetet teremt, csökkenti a konfliktusos helyzetek kialakulását.

A partnerségi program keretében szükséges kiépíteni azokat a kommunikációs csatornákat, amikkel megszólíthatók a települési szereplők. Egyrészt fontos a tájékoztatások az elkövetkező időszak fejlesztési szándékairól, másrészt az Önkormányzat aktív együttműködésre számít a gazdasági szereplőkkel. A partneri kapcsolatok keretében az Önkormányzat számít a fejlesztési stratégiák kialakításában való helyi vállalkozói részvételre, illetve amennyiben lehetőségek engedik, helyi események lebonyolításában, települési fejlesztésekben történő részvételre.

A járási szerepkörből adódóan a településnek vannak hivatalos partnerségi kötelezettségei, illetve számos praktikus szempont is felmerül. Az együttműködés egyik fontos eleme a munkaerőpiaci lehetőségek kiaknázása. Ez járási, regionális együttműködést feltételez, ugyanis ezen a szinten lehet leghatékonyabban kiépíteni egy olyan információs rendszert, mely alapján felmérhető, hogy munkakereslet/kínálat szempontjából melyek azok a tevékenységi körök a térségben, amelyek egyelőre hiányoznak, illetve mely területek azok, melyekből túlkínálat van. Ehhez kapcsolódóan kialakítható/támogatható egy olyan vállalkozói és gazdasági struktúra, amely figyelembe veszi a piaci keresletet és kínálatot egyaránt.

R7/ EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK

A gazdaság kevésbé hangsúlyos ágazata jelenleg Pilisvörösváron a mezőgazdaság, illetve a turizmus. Ezek várhatóan a későbbiekben sem válnak húzóágazattá Vörösvár életében, azonban jelenlétükkel, hatásaikkal számolni kell, mivel jelenleg is munkalehetőséget biztosítanak, kiaknázatlan lehetőségeket rejtenek (pl. a lovas- vagy horgászturizmus területén).

R7.P1. Mezőgazdaság

A mezőgazdaság tekintetében fontos az egyes tájhasználatok racionalizálása, a természeti, táji adottságoknak megfelelő mezőgazdaság megvalósítása. A környezetkímélő technológiák alkalmazása, a természetre káros anyagok használatának mellőzése nem csak a várostérség érdeke, hanem általános érdek. A változó minőségű termőföldek esetében érdemes felmérni, hogy melyik területen milyen kultúrákat érdemes termesztetni, így elkerülhető a nagyarányú parlagterületek kialakulása, s elérhető a lehetőségekhez képest legjobb földhasznosítás. Előtérbe kell helyezni azon növények használatát, melyek kisebb vízigénnyel rendelkeznek, viszont hasonló értékekkel bírnak (pl: kukorica helyett cirok termesztése).

Fontos a gazdák segítése és oktatása a fenntartható mezőgazdasági technikák a tájgazdálkodás szellemének elsajátítása érdekében. Mivel az egész ország, így Pilisvörösvár területén is egyre inkább problémát fog jelenteni az időszakos szárazság és vízhiány, már most olyan fejlesztéseket kell megvalósítani, melyek segítik a csapadékvíz helyben tartását és felhasználását. A helyi mezőgazdaság felpozícióba hozása és fenntartható fejlesztése érdekében az Önkormányzat olyan lehetőségeket keres, melyekkel a gazdák a táj védelme mellett megfelelően tudnak dolgozni a településen.

Meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a mezőgazdasági területeken elterjedjenek a környezetkímélő talajállapot megtartó, illetve kártevővédelmi technikák. Ezt akár oktatással, pénzforrással is támogatni. Az ilyen jellegű fejlesztések az emberi és a természeti környezetre egyaránt pozitív hatással lehetnek.

„Egyre több európai térség áll ki az élelmiszer-önrendelkezés elméleti megközelítése mellett. Az élelmiszer-önrendelkezés a helyi közösségek, termelők, fogyasztók érdekeit védi, és középpontba helyezi a környezet megóvását, az egészséges élelmiszerellátást. A még működő termelői piacok mellett számos olyan, a modern életforma sajátos feltételeihez alkalmazkodó módszer, megoldás ismert, amely lehetővé teszi, hogy élelmiszereink többségét megbízható forrásból szerezzük be, illetve a másik oldalon a termelő is stabil, megbízható jövedelemhez jusson.”

R7.P2. Minőségi, helyi turizmusfejlesztés

A turizmus tekintetében a tömegturizmus helyett a minőségi turizmusra kell helyezni a hangsúlyt. Pilisvörösvár esetében jelentősebb szerepet kaphat a kulturális turizmus, a természetjárás, a lovas turizmus, illetve megfelelő infrastruktúra kiépítése esetén a kerékpáros turizmus. A horgásztavak jelenleg is ideális helyszínt biztosítanak a várostérség horgászturizmusának számára, azonban meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy ezek valós, közös gazdasági eredménnyel is járjanak.

A fejlesztések integrált szemlélete biztosítja az könnyen elérhető, számos élménylehetőség biztosítását, melyek egész napos elfoglaltságot kínálhatnak a lakosoknak, környékbelieknek, ide látogatóknak egyaránt (pl. a bányatavak közelébe telepített kalandparkkal, tanösvénnyel vagy a tervezett sportcsarnokot körülvevő majdani élménypark fejlesztésekkel).

A Pilis a Budapest-Közép-Dunavidéki turisztikai régió része. A pilisi települések, a várostérség a természeti értékek széles skálájával és gazdag történeti múlttal, örökségekkel büszkélkedhetnek. A Pilis évszázadok óta szakrális központ is, mely a turizmus fejlesztése során kiaknázható. A város értékes erdőterületekkel rendelkezik, melyek kapcsolódnak a szomszédos Pilisszentivánnal, Piliscsabával, Piliscsével és Pilisszántóval. Az itteni túra- és tematikus sétaútvonalak, vagy kerékpáros utak fejlesztésével, - akár a környező települések bevonásával - a bakancsos, hegyi kerékpáros turizmus is fejleszthető. A természeti értékeket érintő útvonalak esetében kiemelten fontos a környezet megóvása érdekében történő tájékoztatás, a környezetvédelmi nevelés lehetőségének biztosítása.

R7.P3. Önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés

Az önkormányzat maga is végez gazdasági tevékenységet a településüzemeltetés terén, amellyel munkahelyeket teremt, őriz meg, a közhasznú és közcélú munka révén szociális foglalkoztatást is megvalósíthat. Pilisvörösvár önkormányzata további területeken is gazdasági szereplő, például a Városgazda Kft.-n túl intézményeket működtet, a szociális gazdaságban aktív résztvevő.

A város működésének kiindulási alapja a gazdasági stabilitás, az átgondolt és nyomon követhető programok kidolgozása és végrehajtása. Pilisvörösvár megfelelő gazdálkodásához a város gazdasági programja megfelelő háttérrel biztosít. Pilisvörösvár stabilitása az egész várostérségre pozitív hatást gyakorol, hiszen számos szolgáltatást a város biztosít a környékbeliak számára.

A város gazdasági alapját a helyi vállalkozásoktól befolyt adóbevételek adják, amelyek döntően nem egy szektorra koncentrálódnak, azonban stabilitását néhány meghatározó piaci szereplő adja. A versenyképesség növelése érdekében kiemelt fontosságú a beruházást ösztönző intézkedések. A hosszú távú gazdasági kiszámíthatóság érdekében a vállalkozóbarát környezet kialakításával, az itt lévő és ide települő vállalkozások számára partnerség az önkormányzat részéről.

Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Az államigazgatás korszerűsítése során az ágazati jogszabályok változása az önkormányzat pénzügyi szabályozását is erősen befolyásolja. Az elmúlt időszak tendenciája azt igazolja, hogy az önkormányzatoknak a jövőben egyre inkább saját bevételi forrásait kell megerősíteni, mert folyamatosak a forráselvonások, így egy struktúraváltás és szemléletváltás elkerülhetetlen az önkormányzati működés területén. A fenntartható költséggazdálkodás a közszolgáltató intézményhálózat megtakarításokat is eredményező ésszerűsítése mellett a saját bevételek (helyi adók, pályázati források) növelésével valósulhat meg.

A stabil és kiegyensúlyozott költségvetés egyik eleme a szakmailag átgondolt és pénzügyileg megtervezett adópolitika. Pilisvörösvár a helyi adópolitika kialakítása során három szempontot helyez előtérbe: a lakosság és a vállalkozások teherbíró képességét, a megfelelő minőségi szolgáltatások garantálását, valamint a kiegyensúlyozott költségvetés megvalósítását az óvatosság, következetesség és teljeskörűség elvét követve.

Az önkormányzat forgalomképes vagyonába tartoznak mindazok az ingatlanok és ingó dolgok, amelyeket a törvények vagy önkormányzati rendeletek nem soroltak a törzsvagyonba. A

városfejlesztési feladatok megvalósításának érdekében a stratégiailag nagy fontossággal bíró területekre célszerű az önkormányzat elővásárlási jogát kiterjeszteni. Ennek különösen nagy jelentősége van az intézmények bővítése esetében.

Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE

Pilisvörösvár fejlődése értelemszerűen területi változásokkal is jár, s ennek során a legfontosabb feladat az előre gondolkodás és tervezés, illetve a kitűzött célok lépésről lépésre történő megvalósítása a meglévő értékek megőrzése, kiemelése mentén.

R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME

A város számos olyan belterületi értékkel bír, melynek megőrzése az egyes fejlesztések során kiemelten kezelendő. Ezek közé tartozik a városközpont hagyományosan kialakult szerkezete, egyes karakteres utcaképek (pl. a Kossuth Lajos és a Dózsa György utcák egyes szakaszai), teresedések illetve épített értékek. A városrendezés és -fejlesztés során lényeges, hogy a jelenleg többnyire karakteresen elkülönülő településrészek jellegzetes arculata megmaradjon, ez kihangsúlyozásra kerüljön, illetőleg a rehabilitációra szoruló esetekben a megújítás során saját arculatot kapjanak.

R8.P1. Az épített környezet védelme, fejlesztése

A helyi védelem alá vont épületek többsége önkormányzati tulajdonban van. Az önkormányzat jó példával igyekszik elől járni azzal, hogy az építési hagyományoknak megfelelően karbantartja az épületeket (pl.: városi könyvtár, Sváb Sarok, bölcsőde, fizioterápiás rendelő). A jelenlegi védett értékek mellett érdemes felmérni a további épített értékeket és a potenciálisan védelemre érdemes épített értékeket egyaránt. Az épített értékek korszerűsítése mellett a turisztikai, hagyományőrző hasznosítás feltételeinek megteremtése is elősegítheti Pilisvörösvár értékeinek védelmét.

R8.P2. Építés és közterületi szabályozás

Pilisvörösvár településrendezési eszközei alapján a város bír belterületi tartalékokkal, így a területi vonzatú fejlesztések esetében elsősorban a meglévő beépítetlen területek hasznosításában kell gondolkodni. Ezeken kívül lehetőség nyílik a jellemzően mély telkek esetében tömbfeltáró utak létrehozására, illetve a jelenleg kedvezőtlen településképpel rendelkező városrészek rehabilitációjára, továbbá a leromlott állagú épületek felújításának támogatására. Bár új lakóterületek kijelölése általában egyszerűbben kezelhető alternatíva, Pilisvörösváron a lakásstruktúra összetételére van inkább szükség. A városrészek megújítása nagy jelentőséggel bír, hiszen így megszüntethetők a problémás gócpontok, és hosszú távon fenntartható városi életet biztosít a területi terjeszkedés helyett..

Pilisvörösvár esetében speciális területek az egykori zártkerti részek, amelyek egy része már lakóterületté alakult (Szentiváni-hegy, Őr-hegy déli része), másutt ez a folyamat még csak kezdeti stádiumban van (Budai úti zártkertek északi és nyugati, illetve az Őr-hegyi zártkertek északi és keleti részei). E területek esetében különösen fontos a tudatos tervezés, hiszen a korábbi kertes mezőgazdasági és üdülő terület-felhasználáshoz, illetve a tervezett lakófunkciókhoz kapcsolódó beépítési feltételek (pl. telekméret, telekszélesség, beépíthetőség, szükséges közmű infrastruktúra) egymással korántsem kompatibilisek. Ugyanígy megoldatlan e területrészek megfelelő közlekedési feltárása, aminek megoldása szintén egy átgondolt terv alapján lehetséges csak.

A fejlesztések esetében rendkívül lényeges az ütemezhetőség, ami a megvalósíthatóságot és a finanszírozást nagyban megkönnyíti. Az új elképzelések tervezése során fontos a települési szövetbe való beillesztés, a meglévő településszerkezethez és épített környezethez való alkalmazkodás.

R8.P3. Belterületi zöldfelületek fejlesztése, rekreációs lehetőségek bővítése

A területi vonzatú fejlesztéseken belül nem elhanyagolható jelentőségű a zöldfelületi rendszer fejlesztése sem. Ez ugyanis nagyban befolyásolja a lakosság komfortérzetét, és hozzájárul a kikapcsolódáshoz, a szabadidő eltöltéséhez, emellett találkozási pontként szolgálhat, és közösség-szervező ereje sem elhanyagolható az egész várostérséget tekintve. Pilisvörösvár esetében a rekreációhoz és a zöldfelületi fejlesztéshez kapcsolható a bányatavak környezetének természeti értékeket szem előtt tartó rendezése, s a terület értékének megfelelő rekreációs célú hasznosítása.

A térség élővilágának fenntartása érdekében érdemes a jelenleg elszigetelt zöldterületek összekapcsolása és egy zöld hálózat kialakítása, mely segítségével az állat- és növényvilág könnyen mozoghat a belterületi és külterületi zöld környezetben. Ezzel a lépéssel erősebb ökoszisztémák alakíthatóak ki, mely könnyíti a parkok fenntartási munkálatait is. Pilisvörösvár a fővárost körülvevő

zöld gyűrű, rekreációs lehetőségekkel bíró település. Ennek megfelelően számos közpark, szabadterei fejlesztés tervezett, mely a különböző korosztályú lakók és az ide látogatók számára egyaránt rekreációs lehetőségeket biztosít majd.

A belterületen olyan parkfejlesztés a cél, mellyel multifunkciós zöldterületek jöhetnek létre, flexibilisen használható utcabútorokkal, különböző eseményekre átalakítható terekkel, melyek környezetvédelmi, vízgazdálkodási funkcióval is bírnak (pl.: méhlegelő, esővíz visszatartó zöldterület).

R8.P4. Intézmények fejlesztése

A város célja az általa nyújtott közszolgáltatások hatékony szervezése - akár kistérségi együttműködés keretében -, a szolgáltatások színvonalának minőségi emelése, a hozzáférhetőség biztosítása és az igénybe vevők körének bővítése érdekében úgy, hogy a hatósági árak meghatározásakor továbbra is kiemelt figyelmet fordítson a fogyasztók teherbíró képességére. Optimalizálást és ügyfél-centrikus fejlesztést szükséges megvalósítani a városi működés szervezeti struktúrái és folyamatai területén, ugyanakkor az oktatási intézményrendszert, a szociális- és egészségügyi ellátórendszereket folyamatosan a lakossági és gazdálkodói igényeknek megfelelően szükséges továbbfejleszteni.³⁷ Az intézmények modernizálása, fejlesztése a szolgáltatásokat igénybe vevők, tehát az egész várostérség igényeit szolgálják.

R9/ A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA

Pilisvörösvár belterületi értékei mellett nem elhanyagolható az ahhoz kapcsolódó táji, természeti környezet sem, főként, mert többségében (északon, keleten és nyugaton) külterületekkel csatlakoznak egymáshoz a várostérség települései. A Budai-hegység és a Pilisi tájvédelmi körzet között fekvő Pilisvörösvár területén találhatóak számottevő táji értékek, melyek megóvása jelenleg is kiemelten kezelt téma a város vezetése számára. A külterület változatos tájszerkezete a táji adottságokhoz alkalmazkodó területhasználatok kialakításával tartható meg leginkább.

R9.P1. Tájhasználat racionalitása

A tájhasználat racionalizálásának alapvető célja, a fenntartható, a táji adottságokat figyelembe vevő használati módok előtérbe helyezése. A természeti, táji értékek szem előtt tartása, a területhasználatok megválasztásakor, annak érdekében, hogy az értékek ne sérüljenek.

Itt fontos megemlíteni a mezőgazdaság fejlesztésének fontosságát, a már fentebb leírt tájgazdálkodás lehetőségeinek megteremtését, mivel az ilyen területek nagyban befolyásolják a természetes környezetet, a tájat, s hatással van a környezeti elemekre is. A mezőgazdasági területeken fontos a vízmegtartás, mely csökkenti a talajerózió veszélyét és csökkenti a talaj kiszáradásának kockázatát. Emellett külön figyelmet kell fordítani a környezetkímélő trágyázás és környezetbarát növényvédelem előtérbe helyezésére, valamint annak elkerülésére, hogy a mezőgazdaságban alkalmazott vegyszerek kikerülhessenek a természetes vizekbe.

Cél az erdőterületek megfelelő állapotának megóvása is, a honos fajok élőhelyeinek védelme, az invazív egyedek visszaszorítása, az egészséges ökoszisztéma megőrzése. Az egészséges erdőtüskesűrűségek fenntartásával csökkenthető a talajerózió a magasabb területeken, ennek érdekében a növényállomány vizsgálata, esetleges felújítása szükséges.

A természetes területek fejlesztéseit a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal és a Pilisi Parkerdő Zrt.-vel együttműködve, szakértők bevonásával kell elvégezni, hogy a beruházások valóban a természeti értékek javát szolgálják. A szakértőkkel közösen érdemes fejleszteni a terület túraútvonalait, újakat kialakítani.

Pilisvörösvár jelenleg is hasznosított és már felhagyott bányaterületei nagyban befolyásolják a tájképet és a természeti értékeket is. A felhagyott bányaterületek nem csak vizuális tájsebek, de az invazív növények megtelepedésére is alkalmasak, ezért rekultiválásuk kiemelt feladat. A természetközeli állapotok visszaállítása, vagy természetbarát turisztikai, rekreációs területek kialakításával javítható a tájban elfoglalt szerepük és megelőzhető az adventív fajok megjelenése is.

³⁷ Forrás: Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019-2024

A bányatavak esetében a víz és a természetes környezet jó állapotának megteremtése, fenntartása a cél. Ennek érdekében a tavak környezetét rendezni kell oly módon, hogy az élővilág fenntartása mellett rekreációs célokra is használhatók legyenek ezek a területek.

A szelíd, természetjáró turizmus bővítése érdekében a szakértőkkel együttműködve túraútvonalak mellett a természetes környezetben kialakított bicikliutak kialakítása is cél. Egy a helyiek és a Pilisvörösvárra látogatók különböző módokon ismerhetik meg a Pilisi parkerdő értékeit.

Fontos továbbá a helyiek és a látogatók körében a környezettudatosság fontosságának növelése, környezeti neveléssel, a környezeti értékek bemutatásával, mindenki számára elérhető információkkal a természetes területeken.

R9.P2. A környezeti elemek védelme

Ugyanígy nagy hangsúlyt kell helyezni a környezeti elemek védelmére, tekintettel arra, hogy Pilisvörösváron több olyan jelentős hatású területhasználat is van, amelyek a környezeti elemeket veszélyeztethetik, illetve az egyes funkciókat hatásaikkal zavarják (pl. a dolomitbánya porszennyezése, vagy a Fő út közlekedési terhelése: zaj- és rezgéshatások, levegőszennyezés). Ezek mellett nem elhanyagolhatók a lakossági tevékenységből eredő környezetterhelési problémák sem. Éppen ezért a környezetvédelem során kiemelt fontosságú a megelőzés és szemléletformálás, hiszen a lakosság nagyon sokat tud tenni saját életterének környezeti megóvásáért. Kritikus pont például az illegális hulladék-elhelyezés, ami nemcsak a külterületet, de a lakókörnyezetet is terheli, valamint a felszín alatti vizek megóvása, amely az értékes karsztvizek jelenléte miatt kiemelt jelentőségű. A lakosság szemléletformálása szakemberek által tartott környezeti neveléssel, közösségi programokkal elősegíthető.

A környezetvédelmi szemlélet elsajátítása már kisgyermekkorban kezdődik. A városi óvodákban számos környezettudatosságot és a fenntarthatóságot előtérbe helyező fejlesztést irányoznak elő, mellyel akár a Zöld Óvoda pályázatot, az Örökös Zöld Óvoda címet is elnyerhetik. A megtisztelő címet a Széchényi utcában található intézmény már el is nyerte, mely példamutatóként szolgál minden egyéb intézménynek is. A környezettudatosságra nevelésben az óvodákba járó várostárségi gyermekek is részesülnek, akik „hazaviszik” a tanultakat és átadják tudásukat a családjajaiknak.

R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS

A területi fejlesztésekhez egyaránt a szükséges a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése. Az infrastrukturális környezet hatékonysága a város, várostárség közvetlen mozgatórugója.

R10.P1. Infrastrukturális hiányok megszüntetése

Fontos, hogy a jelenlegi - kedvezőnek mondható - közművesítettségi arány a jövőben se csökkenjen, így a fejlesztési területek beépítése során kiemelten kell kezelni az összközművesítés megvalósítását, azaz, hogy a bekötések/rákötések megtörténjenek. A szennyvízelvezetés terén megoldandó feladat a szennyvízcsatorna hálózat teljes körű kiépítése és a rácsatlakozások szorgalmazása (különösen a volt zártkerti területeken). Ugyancsak meg kell oldani városi szinten a csapadékvíz megfelelő elvezetést, illetve a mélyfekvésű területek vízrendezését. A városban jelenleg nem jut elég szerephez az alternatív energia hasznosítása, pedig egy jelentős környezeti kibocsátással rendelkező város esetében ennek számba vétele, s használata számottevő környezeti terhelés csökkenést eredményezhet. Ennek alkalmazását ezért mindenképpen szorgalmazni kell.

Közlekedési szempontból a város jövőjét leginkább befolyásoló tényező a települést elkerülő gyorsforgalmi út megvalósítása. Belterületen a legfontosabb fejlesztési feladatokat a meglévő utak felújítása, a burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátása ill. a városközpontban a tömbfeltárások jelentik. A volt zártkertek területén a közlekedési hálózatot felül kell vizsgálni és újraértelmezni. A jelenleg hiányos kerékpáros infrastruktúra fejlesztése helyi közlekedési, valamint kisebb mértékben turisztikai szempontból is lényeges kérdés. Kül- és belterületet egyaránt érinti a közelmúltban lezajlott vasút-rekonstrukció, (a Budapest-Esztergom vasútvonal felújítása, korszerűsítése), amelynek következtében a menetidő csökkent. A változás a 15 perces járatsűrűségnek és a P+R parkolók kiépítésének köszönhetően jelentős mértékben javította a közlekedési feltételeket, azonban a közlekedési rendszer tovább javítható a közlekedési eszközök területi, útvonalbeli és időbeni összehangolásával, valamint a megfelelő menetrendszervezéssel. Hiába van Pilisvörösvárnak több vasúti megállóhelye, a központi megálló sokkal terheltebb a többinél. A vasúti megállók és a vasútállomás a várostárség településeit eltérően szolgálják ki: jellemzően a pilisvörösvári vasutat használják a Pilisvörösváron, a Pilisszántón, a Pilisszentkereszten élők, Solymár, Piliscsaba és Pilisjászfalu rendelkezik saját megállóval. A Pilisborosjenőn élők

jellemzően Solymárról vonatkoznak, míg Csobánka lakosai Pilisvörösvárról, vagy a Szentendrei járáson keresztül, HÉV-vel járnak.

R10.P2. Környezetbarát közlekedés

A közösségi közlekedés igénybevétele mégis sokkal környezetkímélőbb megoldás, mint az autók használata. Ennek oka, hogy a közösségi közlekedési eszközök használata kevésbé zsúfolt utcákat, folyamatos forgalmat eredményez. Ha optimális kihasználtságúak, akkor az egy főre jutó környezetszennyezés mértéke sokkal kisebb, mint a személygépjárművek esetében. Ezért különösen fontos a közlekedési eszközök rendszerének összehangolása. A közösségi közlekedési eszközök eléréséhez egészséges megoldást nyújt a gyaloglás vagy a kerékpár, roller használata. Az utóbbi eseteknél az utasok eszközeinek tárolását javasolt megoldani. Az önkormányzat partnerségi együttműködést kezdeményez az MVM Csoporttal, hogy Pilisvörösvár mintafejlesztések helyszíne lehessen.

A nyugati országokban a kerékpárral történő közlekedés teljesen elfogadott és hétköznapi dolog. Sokak például egyáltalán nem is rendelkeznek autóval, viszont biciklivel igen. Előnye, hogy városban belül nagy távok is megtehetőek vele, a városokban például a haladás is gyorsabb, mintha autóval teszed meg ugyanazt a távot. Egyre több helyen lehet bérelni rövid időtávra is biciklit, így azok is bátran tekerhetnek a közösségi közlekedések felé, akik nem rendelkeznek saját kétkerekűvel.

Á4/ A TÉRSÉGI KAPCSOLATOK TOVÁBBFEJLESZTÉSE

Pilisvörösvárt térségi kapcsolatok tekintetében erős kettősség jellemzi, amely voltaképp két pólus közötti egyensúlyozást jelent. A két pólust Budapest, illetve a környező települések, a várostérség jelentik.

R11/ AZ ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE

Pilisvörösvár és várostérsége sokat profitál a főváros közelségéből, hiszen gazdaságának és népességének növekedése egyaránt Budapest könnyű elérhetőségének köszönhető. Ennek fejlődést generáló hatása ma is érezhető, ugyanakkor - szerencsés módon - a várost egy olyan kiegyensúlyozott működés jellemzi, mely az esetleges szélsőséges hatásokat többnyire sikerrel kiküszöböli. Ilyenek a más agglomerációs településeken hangsúlyosabban jelentkező, s problémákat okozó olyan hatások, mint például a népességrobbanás, a fejlesztési területeknek a pillanatnyi érdekeket kiszolgáló, átgondolatlan kijelölése, vagy az, hogy a felsőfokú képzettséggel rendelkezők kiugróan magas arányban költöznek a településre. Azonban, ha sokan nem találnak helyben munkát, a település alvótelepüléssé válhat. Ezek elkerülése érdekében tartani kell továbbra is azt az ésszerű, átgondolt fejlesztéspolitikát, ami ma is jellemzi a várost.

A fentiek mellett Vörösvár járási, várostérségi központ is, ez pedig olyan szerepkör, ami elősegíti azt, hogy a város bizonyos mértékig ellensúlyozza Budapest erőteljes befolyását, és társadalmi elszívó hatását. Ahhoz, hogy a két pólus közötti egyensúly minél szilárdabb legyen, az alközponti szerepkör további megerősítésére van szükség. Ennek számos eszköze van, mellyel Pilisvörösvár jelenleg is él, ezek köre azonban bővíthető. A járási központi szerepkör elősegíti azt, hogy a város bizonyos mértékig ellensúlyozza Budapest erőteljes befolyását, és társadalmi elszívó hatását. Ahhoz, hogy a két pólus közötti egyensúly minél szilárdabb legyen, az alközponti szerepkör további megerősítésére van szükség.

R11.P1. A térségi szolgáltatások bővítése

Pilisvörösvár járási, várostérségi központként számos közhivatali szolgáltatás igénybevételét teszi lehetővé a környező települések számára, azonban a későbbiekben megkönnyítené a lakosok számára az ügyintézés, ha helyben működne pl. földhivatal, munkaügyi központ stb. A leginkább hiányzó közhivatalok megvalósítása Pilisvörösvár térségben elfoglalt pozícióját erősíti. Szintén a szerepkört, Pilisvörösvár településhálózatban elfoglalt helyét erősíti a középfokú oktatás erősítése, az egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése. A szolgáltatások, valamint a közlekedési lehetőségek bővítése egyrészt a Vörösváron élők, de a térség többi települése számára is vonzó feltételeket teremtenek. A helyi munkalehetőségek bővítése, a szórakozási, kikapcsolódási lehetőségek biztosítása a város élhetőségét, népességmegtartó erejét növeli.

R12/ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE

A központi szerepkör erősítése mellett a horizontális kapcsolatok fejlesztése is a város térségben elfoglalt pozícióját erősíti. Ez legfőképpen együttműködést jelent más településekkel, illetve különböző szervezetekkel, hatóságokkal. A fejlesztési programok kidolgozása során fontos, hogy

azok összehangolásra kerüljenek a környező települések elképzeléseivel, így a tervezett fejlesztések egymást kiegészítsék és erősítsék. Így nem áll fenn a veszélye annak, hogy a létrejövő hatások egymást egy fölösleges rivalizálás során kioltják. Egyéb előnyök mellett többek között a pályázati lehetőségek elnyerése is könnyebben elérhető egy több települést tömörítő szervezet, pl. a Pilisi KÖTET adta együttműködési lehetőségek kihasználása révén.

R12.P1. Összefogás, párbeszéd a környező településekkel

Az együttműködések motorját a közös érdek és akarat adja, de az együttműködések megtervezéséhez és levezényléséhez nélkülözhetetlen a megfelelő információk megléte. Az együttműködésekben résztvevő feleknek elemi érdeke, hogy felmérjék melyik településen milyen szükségletek (pl.: szolgáltatás ellátottság), erőforrások (pl.: rendelkezésre álló munkaerő és képzettség) állnak rendelkezésre, és ezek alapján kerüljenek kidolgozásra közös stratégiák. A közös stratégiák kialakítása alapja lehet közös lobbis tevékenységnek is, amennyiben a közös fellépés hatékonyabb érdekérvényesítést tesz lehetővé (pl. közlekedés).

R12.P2. Tágabb térségi együttműködések, testvérvárosi kapcsolatok ápolása

A testvérvárosi kapcsolatok ápolása elősegíti a sváb hagyományok fenntartását, a lakosság kötődését és a látogatók érdeklődésének felhívását is. A településekkel való kommunikáció segítheti az önkormányzatot a jövőbeli fejlesztések, jó példák megismerésében. Közös programok szervezésével a testvérvárosok és a lakosság mélyebb kapcsolatot alakíthatnak ki egymással.

Tájvédelmi és természetvédelmi szempontból előremutató lehet az érdekelt felekkel való folyamatos kommunikáció. A gazdákkal való kapcsolattartás, a tájgazdálkodásra való iránymutatás, képzés lehetőségének megteremtése, a Pilisvörösváron tevékenykedő vállalkozások együttműködésének erősítése segítheti az ökotudatos mezőgazdálkodás megerősödését. Környezeti nevelés szempontjából fontos az együttműködés a Pilisi Parkerdő Zrt.-vel, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal, valamint a helyi oktatási intézményekkel. Egy közös program létrehozásával a diákok saját életkoruknak megfelelő és intézményenként egymásra épülő tematikájú környezeti nevelésben részesülhetnek. Az oktatási, nevelési intézmények együttműködhetnek a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal, a Magyar Madártani és a Természetvédelmi Egyesülettel is akár, programokat szervezhetnek tematikus séták, kirándulások keretében.

4.3.2 A várostérség érintettségének leképezése a programok szintjén

Az előző fejezetben a részcélok és az alájuk rendezett, kapcsolódó programok kerültek bemutatásra, valamint a programok alatt felsorolásra kerültek a várostérséget kiemelten érintett projektelemek, azaz a várostérségi leképeződése a tervezett programoknak. A részcélok és a tervezett programok leírása szintén tartalmazza a várostérség érintettségét. Az alábbi táblázat mátrix-szerűen mutatja be, hogy a tervezett program, ahhoz kapcsolódó valamely projektelem érinti-e Pilisvörösvárt, illetve Pilisvörösvár várostérségét. Közvetve minden program érinti Pilisvörösvár által az egész térséget, de jelen elemzés igyekszik a racionális szemléletet követni, azt jelölni, ahol közvetlen az érintettség.

		érintettség	
		Pilisvörösvár	várostérség
programok és a programokhoz kapcsolódó projektelemek			
R1.P1.	KÖZÖSSÉGI REKREÁCIÓS LEHETŐSÉGEK, RENDEZVÉNYEK	•	•
R1.P1.E1.	A lakosság folyamatos tájékoztatása	•	•
R1.P1.E2.	Rendezvények biztosítása	•	•
R1.P1.E3.	A lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése	•	•
R1.P2.	KÖZÖSSÉGI TERVEZÉS, KÖZÖSSÉGI MEGVALÓSÍTÁS, TÁMOGATÓ KÖRNYEZET	•	•
R1.P2.E1.	Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség	•	•
R1.P2.E2.	Helyi erőforrás használata	•	•
R1.P3.	SVÁB HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA, HELYI IDENTITÁST NÖVELŐ TEVÉKENYSÉG	•	•
R1.P3.E1.	A múlt, a jelen és a jövő bemutatása	•	•
R1.P3.E2.	A helyi hagyományok oktatásba, nevelésbe való bevonása	•	

		érintettség	
		Pilisvörösvár	várostérség
R1.P4.	CIVIL SZERVEZETEK MUNKÁJÁNAK ELŐSEGÍTÉSE	•	
R1.P4.E1.	Civil szervezetek munkájának elősegítése	•	
R2.P1.	SZOCIÁLIS ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE	•	•
R2.P1.E1.	Szociális ellátás, gondozás javítása	•	•
R2.P2.	EGÉSZSÉGES TÁRSADALOM	•	•
R2.P2.E1.	Egészségügyi ellátás javítása	•	•
R2.P2.E2.	Prevenációs megmozdulások	•	•
R3.P1.	KULTURÁLIS ÉLET FELPEZSDÍTÉSE	•	•
R3.P1.E1.	Szórakozási lehetőség biztosítása különböző korosztályok számára	•	•
R3.P1.E2.	Családbarát lehetőségek biztosítása	•	•
R3.P2.	OKTATÁSI ÉS EGYÉB LEHETŐSÉGEK	•	•
R3.P2.E1.	Oktatás utáni, oktatást segítő foglalkozások körének bővítése	•	•
R3.P2.E2.	Szakoktatás visszahozása	•	•
R4.P1.	HELYI VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA	•	•
R4.P1.E1.	Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása	•	•
R4.P1.E2.	Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése	•	
R4.P1.E3.	Háttértámogatás	•	
R4.P2.	FIZIKAI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	•	•
R4.P2.E1.	Fizikai környezet fejlesztése	•	•
R5.P1.	MODERN, FENNTARTHATÓ GAZDASÁG	•	•
R5.P1.E1.	Környezetkímélő szemlélet beépítése	•	•
R5.P2.	GAZDASÁGI TERÜLETEK FEJLESZTÉSE	•	•
R5.P2.E1.	Háttértámogatás	•	•
R5.P2.E2.	Ipari park fejlesztése, bővítése	•	•
R6.P1.	PROJEKTMENEDZSMENT SZEMLÉLET	•	•
R6.P1.E1.	Belső kapcsolatok, folyamatok fejlesztése	•	
R6.P1.E2.	Külső szolgáltatói segítség	•	•
R6.P2.	KAPCSOLATÉPÍTÉS, -TARTÁS	•	•
R6.P2.E1.	Tervezés, előkészítés	•	•
R6.P2.E2.	Aktív kapcsolattartás	•	•
R7.P1.	MEZŐGAZDASÁG	•	•
R7.P1.E1.	biogazda-képző tanfolyam szervezése, beindítása	•	•
R7.P1.E2.	növényvédelmi előírások betartása	•	
R7.P1.E3.	tápanyag-gazdálkodás hatékonyabbá tétele	•	
R7.P1.E4.	szerves anyagok hatékony pótlása	•	
R7.P1.E5.	rendszeres talajvizsgálat	•	
R7.P1.E6.	a talajerózió mérséklése	•	
R7.P1.E7.	szárazságtűrő haszonnövények termesztése	•	
R7.P1.E8.	hatékony vízmegtartás és felhasználás	•	•
R7.P2.	MINŐSÉGI, HELYI TURIZMUSFEJLESZTÉS	•	•
R7.P2.E1.	kerékpáros és gyalogos kapcsolatok megteremtése	•	•
R7.P2.E2.	turistaútvonalak kijelölése, népszerűsítése	•	•
R7.P2.E3.	védett értékek felújítása, bemutatása, hasznosítása	•	
R7.P2.E4.	kerékpárkölcsonzó létrehozása	•	
R7.P2.E5.	kiránduló-útvonalak, túraútvonalak kijelölése, a szükséges infrastruktúra	•	•

		érintettség	
		Pilisvörösvár	várostérség
	megteremtése (pl. padok, szemetesek kihelyezése)		
R7.P2.E6.	helyi turizmust szolgáló attrakciók biztosítása	●	
R7.P2.E7.	együttműködés a környező településekkel, közös, tematikus sétautak kialakítása	●	●
R7.P2.E8.	turisztikai kilátó létesítése	●	
R7.P3.	ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS, VÁROSÜZEMELTETÉS	●	●
R7.P3.E1.	meglévő ingatlanok, helyiségek megőrzése, épületállomány felmérése	●	
R7.P3.E2.	meglévő ingatlanok, helyiségek megfelelő funkcióval való megtöltése	●	
R7.P3.E3.	rezezi, költségkímélő technológiák alkalmazása (megújuló energiahasznosítás)	●	●
R7.P3.E4.	tartalékalap képzése, visszaforgatás (stratégiai fontos állomány céljából)	●	
R7.P3.E5.	igényekhez igazodó bérlakás-állomány kialakítása	●	
R7.P3.E6.	megfelelő támogatási rendszer kialakítása	●	
R7.P3.E7.	bérlakás- képzés- foglalkoztatás konstrukció kialakítása	●	
R7.P3.E8/1.	Városgazda Kft. gépparkjának fejlesztése, modernizálása (pl. locsolóautó, takarítóautó)	●	
R7.P3.E8/2.	Városgazda Kft. telephelyének bővítése	●	
R7.P3.E8/3.	Városgazda Kft. üvegház, kertészet létesítése	●	
R7.P3.E9.	rugalmas munkavégzés keretrendszerének bevezetése, munkaerő bővítése, alkalmi munkavégzés lehetőségének biztosítása az önkormányzatnál	●	
R7.P3.E10.	lakhatás biztosítása	●	
R7.P3.E11.	használaton kívüli ingatlanok bérbeadása, átmeneti hasznosítása	●	
R7.P3.E12.	diverzifikált és széleskörű, adó képességéhez mért adórendszer megvalósítása	●	
R8.P1.	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VÉDELME, FEJLESZTÉSE	●	
R8.P1.E1.	Nyilvántartás, nyomon követés	●	
R8.P1.E2.	Értékek megőrzése, felújítása és hasznosítása	●	
R8.P2.	ÉPÍTÉS ÉS KÖZTERÜLETI SZABÁLYOZÁS	●	●
R8.P2.E1.	A településkép megújítása - arculat-formálás	●	●
R8.P2.E2.	A volt zártkerti területek kezelése	●	
R8.P2.E3.	A meglévő belterületi tartalékok elsődleges kihasználása	●	
R8.P3.	REKREÁCIÓS ZÖLDFELÜLETEK FEJLESZTÉSE, KIALAKÍTÁSA	●	●
R8.P3.E1.	A közösségi terek, zöldfelületek általános fejlesztése	●	●
R8.P3.E2.	Kálváriadomb fejlesztése, megőrzése	●	●
R8.P3.E3.	A bányatavak környezetének fejlesztése	●	●
R8.P3.E4.	Templom tér megújítása, minőségi fenntartása	●	●
R8.P3.E5.	Tündérvár-Közösségi kert kialakítása, minőségi fenntartása	●	●
R8.P3.E6.	Búcsú tér fejlesztése	●	●
R8.P3.E7.	KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése	●	●
R8.P4.	INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE	●	●
R8.P4.E1.	Önkormányzati intézmények fejlesztése	●	●
R8.P4.E2.	Temető, intézménykertek fejlesztése	●	
R9.P1.	A TÁJHASZNÁLAT RACIONALIZÁLÁSA	●	●
R9.P1.E1.	Tájhasználat	●	●
R9.P1.E2.	Természeti értékek rekreációs jellegű használata	●	●
R9.P2.	A KÖRNYEZETI ELEMEL VÉDELME	●	●
R9.P2.E1.	A természeti, táji értékek megóvása	●	●
R9.P2.E2.	Ésszerű hulladék-csökkentés	●	●

		érintettség	
		Pilisvörösvár	várostérség
R10.P1.	INFRASTRUKTURÁLIS HIÁNYOK MEGSZÜNTETÉSE	●	●
R10.P1.E1.	Gyorsforgalmi út, elkerülőút-fejlesztések	●	●
R10.P1.E2.	Energiafüggetlenségre való törekvés	●	●
R10.P1.E3.	Közüti túlterheltség megszüntetése	●	●
R10.P1.E4.	A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása	●	
R10.P2.	KÖRNYEZETBARÁT KÖZLEKEDÉS	●	●
R10.P2.E1.	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	●	●
R10.P2.E2.	Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása	●	
R10.P2.E3.	Közösségi közlekedés fejlesztése	●	●
R11.P1.	A TÉRSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK BŐVÍTÉSE	●	●
R11.P1.E1.	Térségi intézmények fejlesztése	●	●
R12.P1.	ÖSSZEFOGÁS, PÁRBESZÉD A KÖRNYEZŐ TELEPÜLÉSEKKEL	●	●
R12.P1.E1.	közös lobbitevékenység az elkerülőút témakörében	●	●
R12.P1.E2.	folyamatos partnerségi egyeztetések	●	●
R12.P2.	TÁGABB TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, TESTVÉRVÁROSI KAPCSOLATOK ÁPOLÁSA	●	●
R12.P2.E1.	testvérvárosi kapcsolatok erősítése	●	●
R12.P2.E2.	testvérvárosi találkozók, TRINA projekt	●	●
R12.P2.E3.	csereüdültetés	●	●
R12.P2.E4.	térségi programok, találkozók	●	●

4.3.3 A részcélok és a programok tervezési dimenziókkal való kapcsolata

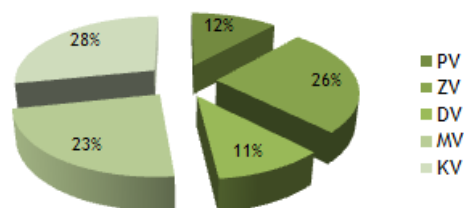
A részcélok és a hozzájuk kapcsolódó programok eltérő tervezési dimenziókat támogatnak. Az alábbiakban ezek összefüggése kerül bemutatásra az FVS-en végig vonuló öt tervezési dimenzióval. Az összefüggés mátrix rendszerű, egy tematikus rész cél, program több tervezési dimenzióhoz is kapcsolódhat, míg a tervezési dimenziók is több rész céllal, programmal mutathatnak kölcsönhatást.

Pilisvörösvárnak egy folyamatosan változó gazdasági - technológiai környezethez, az éghajlatváltozás kihívásaihoz és a klímasemlegességi célok eléréséhez, a digitalizáció folyamataihoz, váratlan külső veszélyhelyzetekhez kell alkalmazkodniuk, mint amilyen egy világszintű járványhelyzet, és mindezek társadalomra gyakorolt hatásai. Ezeket kell figyelembe venniük városfejlesztési jövőkép és stratégia megfogalmazása során, melyek egyúttal hatással vannak a városfejlesztés gazdasági - társadalmi peremfeltételeire is. A városok alkalmazkodóképessége kiemelt fontosságúnak bizonyul a következő évtizedben, így a III. fejezetben bemutatott tervezési dimenziókkal való összefüggés vizsgálata szükséges:

- prosperáló város: helyi gazdaságfejlesztési célok, befektetés-ösztönzés, innováció,
- zöld város: zöld átállásra való felkészülés a klímasemlegesség irányába történő elmozdulás érdekében,
- digitális város: digitális átállás megvalósítása a városi társadalom bevonásával,
- megtartó város: társadalmi befogadás és közösségfejlesztés - népességmegtartás,
- kiszolgáló város: épített és művi környezet, fenntartható területhasználat.

A programok, konkrét projektelemek és a tervezési dimenziók közötti részletes összefüggéseket az alábbi táblázat mutatja be.

Pilisvörösváron a kiszolgáló város és a zöld város szemlélet a legerősebb, amellett, hogy a digitális átállásra való törekvés a legtöbb projekt esetében szerepet játszik.

A Pilisvörösváron tervezett programok által érintett tervezési dimenziók megoszlása

Prosperáló város (PV)

Zöldülő város (ZV)

Digitális város (DV)

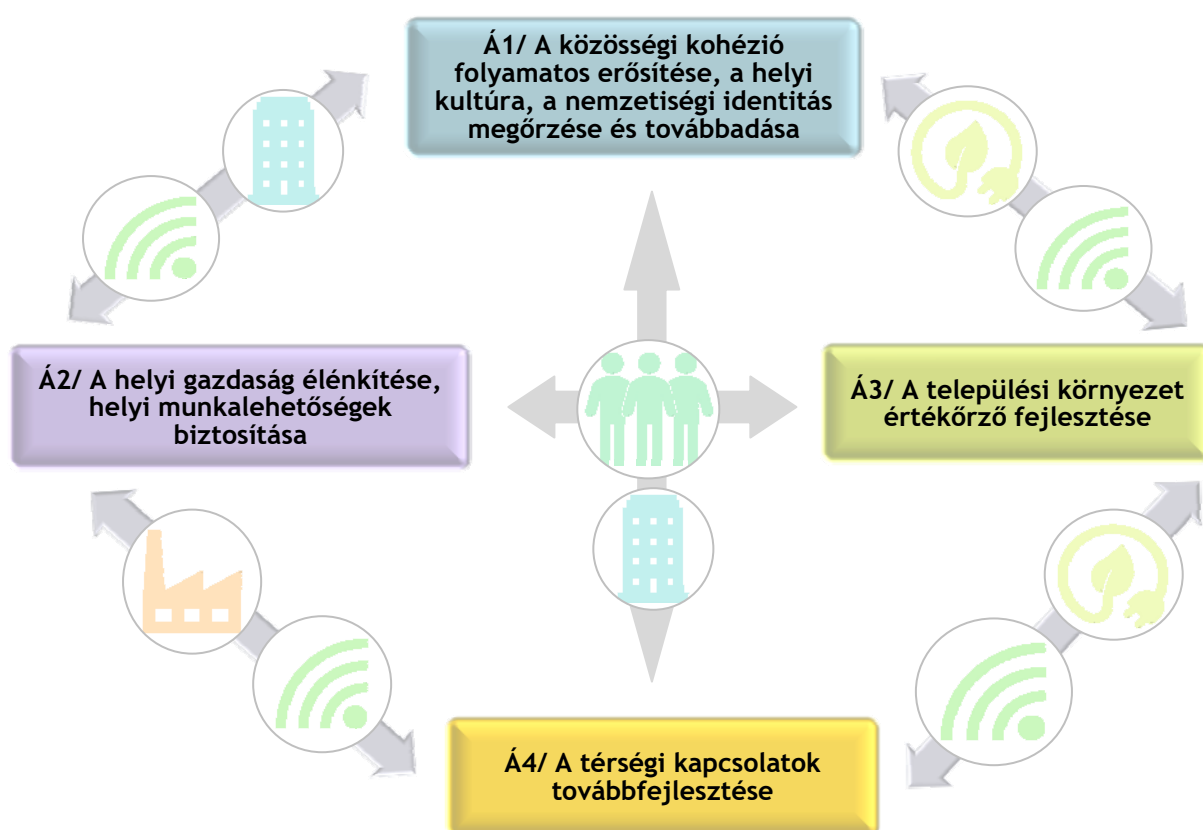
Megtartó város (MV)

Kiszolgáló város (KV)

		tervezési dimenziók				
		PV	ZV	DV	MV	KV
	részcel, programok és a programokhoz kapcsolódó projektelemek					
R1.	IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE	•	•	•	•	•
R1.P1.	KÖZÖSSÉGI REKREÁCIÓS LEHETŐSÉGEK, RENDEZVÉNYEK		•	•	•	•
R1.P1.E1.	A lakosság folyamatos tájékoztatása		•	•	•	•
R1.P1.E2.	Rendezvények biztosítása	•	•		•	•
R1.P1.E3.	A lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése		•	•	•	•
R1.P2.	KÖZÖSSÉGI TERVEZÉS, KÖZÖSSÉGI MEGVALÓSÍTÁS, TÁMOGATÓ KÖRNYEZET		•	•	•	•
R1.P2.E1.	Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség				•	
R1.P2.E2.	Helyi erőforrás használata			•	•	•
R1.P3.	SVÁB HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA, HELYI IDENTITÁST NÖVELŐ TEVÉKENYSÉG	•	•	•	•	
R1.P3.E1.	A múlt, a jelen és a jövő bemutatása		•	•	•	
R1.P3.E2.	A helyi hagyományok oktatásba, nevelésbe való bevonása	•			•	
R1.P4.	CIVIL SZERVEZETEK MUNKÁJÁNAK ELŐSEGÍTÉSE				•	
R1.P4.E1.	Civil szervezetek munkájának elősegítése				•	
R2.	EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE		•		•	•
R2.P1.	SZOCIÁLIS ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE		•		•	
R2.P1.E1.	Szociális ellátás, gondozás javítása		•		•	
R2.P2.	EGÉSZSÉGES TÁRSADALOM		•		•	•
R2.P2.E1.	Egészségügyi ellátás javítása		•		•	•
R2.P2.E2.	Prevenációs megmozdulások				•	•
R3.	FIATALOK ITTHON TARTÁSA	•	•	•	•	•
R3.P1.	KULTURÁLIS ÉLET FELPEZSDÍTÉSE		•	•	•	•
R3.P1.E1.	Szórakozási lehetőség biztosítása különböző korosztályok számára				•	•
R3.P1.E2.	Családbarát lehetőségek biztosítása		•		•	
R3.P2.	OKTATÁSI ÉS EGYÉB LEHETŐSÉGEK	•	•		•	•
R3.P2.E1.	Oktatás utáni, oktatást segítő foglalkozások körének bővítése		•		•	
R3.P2.E2.	Szakoktatás visszahozása	•	•		•	•
R4.	HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA	•	•	•	•	•
R4.P1.	HELYI VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA	•	•	•	•	•
R4.P1.E1.	Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása	•	•	•	•	
R4.P1.E2.	Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése		•		•	
R4.P1.E3.	Háttértámogatás		•		•	
R4.P2.	FIZIKAI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	•	•			•
R4.P2.E1.	Fizikai környezet fejlesztése	•	•			•
R5.	MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS	•	•	•	•	•
R5.P1.	MODERN, FENNTARTHATÓ GAZDASÁG		•		•	•

		tervezési dimenziók				
		PV	ZV	DV	MV	KV
R5.P1.E1.	Környezetkímélő szemlélet beépítése		•		•	•
R5.P2.	GAZDASÁGI TERÜLETEK FEJLESZTÉSE	•	•	•		•
R5.P2.E1.	Háttértámogatás	•				
R5.P2.E2.	Ipari park fejlesztése, bővítése		•	•		•
R6.	PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA	•	•	•	•	•
R6.P1.	PROJEKTMENEDZSMENT SZEMLÉLET	•			•	•
R6.P1.E1.	Belső kapcsolatok, folyamatok fejlesztése				•	•
R6.P1.E2.	Külső szolgáltatói segítség	•	•	•		
R6.P2.	KAPCSOLATÉPÍTÉS, -TARTÁS				•	•
R6.P2.E1.	Tervezés, előkészítés				•	•
R6.P2.E2.	Aktiv kapcsolattartás				•	•
R7.	EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK	•	•		•	•
R7.P1.	MEZŐGAZDASÁG		•			•
R7.P2.	MINŐSÉGI, HELYI TURIZMUSFEJLESZTÉS	•	•			•
R7.P3.	ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS, VÁROSÜZEMELTETÉS	•	•		•	•
R8.	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME	•	•	•	•	•
R8.P1.	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VÉDELME, FEJLESZTÉSE	•	•	•	•	•
R8.P1.E1.	Nyilvántartás, nyomon követés			•		•
R8.P1.E2.	Értékek megőrzése, felújítása és hasznosítása	•	•		•	•
R8.P2.	ÉPÍTÉS ÉS KÖZTERÜLETI SZABÁLYOZÁS		•			•
R8.P2.E2	A volt zártkerti területek kezelése					•
R8.P2.E3.	A meglévő belterületi tartalékok elsődleges kihasználása					•
R8.P3.	REKREÁCIÓS ZÖLDFELÜLETEK FEJLESZTÉSE, KIALAKÍTÁSA	•	•	•	•	•
R8.P3.E1.	A közösségi terek, zöldfelületek általános fejlesztése	•	•	•	•	•
R8.P3.E2.	Kálváriaudomb fejlesztése, megőrzése		•		•	•
R8.P3.E3.	A bányatavak környezetének fejlesztése	•	•		•	
R8.P3.E4.	Templom tér megújítása, minőségi fenntartása		•		•	•
R8.P3.E5.	Tündérváros-Közösségi kert kialakítása, minőségi fenntartása		•		•	
R8.P3.E6.	Búcsú tér fejlesztése		•		•	
R8.P3.E7.	KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése				•	•
R8.P4.	INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE		•		•	•
R8.P4.E1.	Önkormányzati intézmények fejlesztése		•		•	•
R8.P4.E2.	Temető, intézménykertek fejlesztése		•		•	
R9.	A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA		•	•	•	•
R9.P1.	A TÁJHASZNÁLAT RACIONALIZÁLÁSA		•		•	•
R9.P1.E1.	Tájhasználat		•			•
R9.P1.E2.	Természeti értékek rekreációs jellegű használata		•		•	•
R9.P2.	A KÖRNYEZETI ELEMEL VÉDELME		•			
R9.P2.E1.	A természeti, táji értékek megóvása		•	•		
R9.P2.E2.	Ésszerű hulladék-csökkentés		•			
R10.	INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS	•	•	•	•	•
R10.P1.	INFRASTRUKTURÁLIS HIÁNYOK MEGSZÜNTETÉSE	•	•	•	•	•
R10.P1.E1.	Gyorsforgalmi út, elkerülőút-fejlesztések	•				•
R10.P1.E2.	Energiafüggetlenségre való törekvés		•	•		
R10.P1.E3.	Közüti túlterheltség megszüntetése					•
R10.P1.E4.	A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása		•		•	•

		tervezési dimenziók				
		PV	ZV	DV	MV	KV
R10.P2.	KÖRNYEZETBARÁT KÖZLEKEDÉS		•	•	•	•
R10.P2.E1.	Kerékpárút-hálózat fejlesztése		•			•
R10.P2.E2.	Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása		•	•	•	•
R10.P2.E3.	Közösségi közlekedés fejlesztése		•		•	•
R11.	ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE		•		•	•
R11.P1.	A TÉRSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK BŐVÍTÉSE		•		•	•
R11.P1.E1.	Térségi intézmények fejlesztése		•		•	•
R12.	EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE				•	•
R12.P1.	ÖSSZEFOGÁS, PÁRBESZÉD A KÖRNYEZŐ TELEPÜLÉSEKKEL					•
R12.P2.	TÁGABB TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, TESTVÉRVÁROSI KAPCSOLATOK ÁPOLÁSA				•	•

Az átfogó célok és a tervezési dimenziók közötti kapcsolat, mely a város rezilienciáját biztosítja

Az átfogó célok és a hozzájuk kapcsolódó részcélok, valamint a cél elérését támogató programok, programcsomagok összefüggésrendszere „ernyő” jellegű, mert ha az egyik átfogó cél csak részben teljesül, a többi cél biztosítja a rugalmasságot, mivel a jövőkép elérését nélküli is támogatni tudják. Ezzel biztosítja a település számára azt az alkalmazkodóképességét és ellenállási képességet, mely a hosszú távon elérendő, kertvárosias jellegű kisvárosias életkörülményeket biztosítja. A tervezési dimenziók az összes átfogó célt támogatják, de jellemzően a digitális város és a zöldülő város dimenziók erősítik a rezilienciáját a városnak.

4.3.4 A részcélok városrészekkel való kapcsolata

Az egyes településrészek a sajátos, településen belüli szerepköre, funkciója, állapota és a környezettel való viszonya alapján kerülnek bemutatásra Pilisvörösvár város eltérő jellemzőkkel rendelkező városszerkezeti egységei. A településen belüli szerepkör alapján Pilisvörösvár négy városszerkezeti egységre, azaz településrészeire osztható, elsősorban a funkcionális adottságokat alapul véve. A funkcióban leggazdagabb, intézményi maggal rendelkező és az azt körülvevő, jellemzően egy korszakban beépült lakóterületekre és a kapcsolódó külterületi részekre.

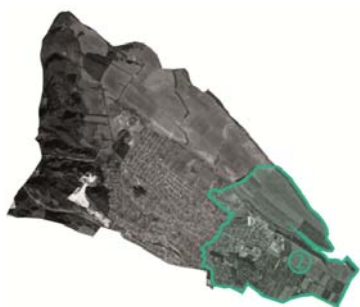
A célok megvalósítása az egyes városrészekben eltérő mértékben hat, de a célok egyike sem ellentétes egyik településrész önálló céljaival sem. Élőtérbe kell helyezni az integrált fejlesztéseket.

		városrészek			
		1. Központi városrész	2. Bányatelep és környéke	3. Liget és környéke	4. Szentiványi-hegy és Órhegy környéke
rész cél					
R1.	IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE	●●●	●●	●●	●●
R2.	EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE	●●●	●	●	●
R3.	FIATALOK ITTHON TARTÁSA	●●●	●●	●●	●●
R4.	HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA	●●●	●●●	●●	●●
R5.	MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS	●	●●●	●	●●
R6.	PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA	területileg nem leképezhető - teljes közigazgatási terület			
R7.	EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK	●●●	●●●	●	●
R8.	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME	●●●	●●	●	●
R9.	A TÁJ, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA	●	●●●	●●●	●●●
R10.	INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS	●●●	●●●	●●●	●●●
R11.	ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE	●●●	●	●	●
R12.	EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE	területileg nem leképezhető - teljes közigazgatási terület			

Az előző táblázatban a több pont az erősebb kötődést mutatja a városrész és az adott rész cél között.

Központi városrész (Ófalu, azaz Alt-Werischwar), a település beépített területeinek súlypontjában fekszik, külterület nem kapcsolódik hozzá. A Központi városrészben a lakófunkció erős, de nagy kiterjedésű területén találhatóak az intézményi, szolgáltató funkciók, valamint az apró gazdasági telephelyek is. A városrész közlekedési szempontból jól ellátott, a 10 sz. főút átszeli a városrészt, a vasútvonallal is érinti. Pilisvörösvár területén a hétköznapi élet itt a legpezsgőbb.

Bányatelep a településmagtól keletre, illetve északkeletre elhelyezkedő Papi-földek, Homoki-szántók, Részes szántók, illetve a Háziréti-tó komoly gazdasági potenciállal rendelkezik, amelyben éppen úgy megjelenik a rekreáció, mint a vélhetően idővel kialakuló ipari-kereskedelmi funkció. Sokkal inkább feladatot és problémát jelent ezzel szemben a rendkívül kiterjedt Üdülőtelep (Aranyszőlős kertek), amely az egykori zártkertes övezetek szinte valamennyi problémáját felvonultatja.

A Liget és környéke esetében, bár hasonlóságokat is felfedezhetünk, inkább az eltérések tűnnek elő. A Liget és környéke városrész külterületei (Községi szántók, Bot-földek, Kút-rét, Újszántók, Cseresznyés erdő, Kopárság) esetében a rekreációs jelleg szintén tetten érhető, bár jelenleg jóval kisebb jelentőségű, mint a Bányatelep esetében, ugyanakkor a tervezett fejlesztések (uszoda, sportcentrum) ezt alaposan módosíthatják.

Pilisvörösvár utolsó, még működő állattartó telepei is ezen a területen működnek, bár egyre inkább úgy tűnik, hogy csupán a rekreációs, hobbiállattartók (pl. lovagoltatók) tudnak hosszú távon is talpon maradni.

A Szentiváni-hegy és Órhegy környéke városrészhez kapcsolódó külterületen komoly üdülőövezet, egykori zártkertes rész húzódik, annak minden problémájával egyetemben. Az utóbbi években érzékelhetően megindult a városmaghoz közeli - Piliscsabai út mentén - a lakóterületi felhasználás, megfelelő telekredezés és beépülés. Ennek ellenére a terület egészének megfelelő rendezése hosszú időt vesz még igénybe. A külterületet jelentő Csaba-hegy és Órhegy esetében jelentős kiterjedésű erdősült terület és a napjainkban is működő dolomit-bánya határozza meg a terület arculatát, lehetőségeit.

4.3.5 A részcélokhöz kapcsolódó programok városrészekkel való kapcsolata

Általánosan a település egészére vonatkoznak a társadalmi témakört érintő, a közösségi kohézió folyamatos erősítésére, a helyi kultúra, a nemzetiségi identitás megőrzésére és továbbadására vonatkozó részcélok (az identitástudat erősítése, az összetartozás erősítése, az egészségügy, szociális ellátás erősítése, fiatalok itthon tartása). Egy városrészhez jellemzően a lakosság rekreációs helyszíneinek konkrét, helyhez kötött fejlesztése köthető.

Szintén általános szemléletű, azaz a település egészére vonatkoznak a helyi gazdaság élénkítését, a helyi munkalehetőségek biztosítását és a térségi kapcsolatok továbbfejlesztését célzó programok, projektelemek. Ezek megvalósítása az alközponti szerep és együttműködések erősítését, valamint a helyi kis és közepes vállalatok támogatása, a meglévő nagyvállalkozások megtartása, munkahelyteremtés, a partnerségi program kialakítását és egyéb (mezőgazdaság, turizmus, önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés) részcélok elérését támogatják. A gazdaságfejlesztés témakörén belül konkrét városrészhez (Bányatelep és környékéhez) kötött az ipari park fizikai környezetének fejlesztésére vonatkozó programok, projektelemek.

A települési környezet értékőrző fejlesztése érdekében tett beavatkozások nagyobb arányban köthető konkrét helyszínhez. A Központi városrész területén található a legtöbb intézmény és védett érték, míg a tervezett rekreációs helyszínek jellemzően a Bányatelep és környékén, valamint a Liget és környéke városrész területén találhatók.

A Központi városrész területén került kijelölésre a település akcióterülete, melyen a térségi szerepkört is ellátó intézmények energiahatékony felújítása, bővítése mellett a Fő utca program folytatásával és a Passzázs terv megvalósításával kialakulhat Pilisvörösvár városközpontja. A

Központi városrészt a kerékpárút-hálózat kijelölése, fejlesztése és közösségi közlekedéshez kapcsolódó fejlesztések is jelentősen érintik. A Központi városrész rekreációs jellegű fejlesztését a Búcsú tér és a Templom tér fejlesztése szolgálja.

A Bányatelep és környékén a legjelentősebb tervezett projekt a Bányatavak környezetének megújítása, míg a Liget és környékén az uszoda, sportcsarnok építéséhez kötődő KSK terület ligetes, rekreációs kialakítása történik. A Bányatelep és környékének területén, a Központi városrész határában tervezett a Tündérkert-Közösségi kert kialakítása. A rekreációs fejlesztések az egész várostérség kikapcsolódási lehetőségeit biztosítják.

A Szentiváni-hegy és Órhegy környékének, valamint a Liget és környékének Pilisi Parkerdőhöz tartozó területein elsősorban a kiránduló útvonalak kijelölése és azok természetközeli infrastruktúrájának kialakítása tervezett.

Az alábbi táblázat mutatja az egyes programok és a hozzájuk kapcsolódó programelemek érintettségét a városrészek tekintetében.

		városrészek			
		1. Központi városrész	2. Bányatelep és környéke	3. Liget és környéke	4. Szentiváni-hegy és Órhegy környéke
programok és a programokhoz kapcsolódó projektelemek					
R1.P1.	KÖZÖSSÉGI REKREÁCIÓS LEHETŐSÉGEK, RENDEZVÉNYEK	•	•	•	•
R1.P1.E1.	A lakosság folyamatos tájékoztatása	•	•	•	•
R1.P1.E2.	Rendezvények biztosítása	•	•	•	•
R1.P1.E3.	A lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése	•	•	•	•
R1.P2.	KÖZÖSSÉGI TERVEZÉS, KÖZÖSSÉGI MEGVALÓSÍTÁS, TÁMOGATÓ KÖRNYEZET	•	•	•	•
R1.P2.E1.	Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség	•	•	•	•
R1.P2.E2.	Helyi erőforrás használata	•	•	•	•
R1.P3.	SVÁB HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA, HELYI IDENTITÁST NÖVELŐ TEVÉKENYSÉG	•	•	•	•
R1.P3.E1.	A múlt, a jelen és a jövő bemutatása	•			
R1.P3.E2.	A helyi hagyományok oktatásba, nevelésbe való bevonása	•	•	•	•
R1.P4.	CIVIL SZERVEZETEK MUNKÁJÁNAK ELŐSEGÍTÉSE	•	•	•	•
R1.P4.E1.	Civil szervezetek munkájának elősegítése	•	•	•	•
R2.P1.	SZOCIÁLIS ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE	•	•	•	•
R2.P1.E1.	Szociális ellátás, gondozás javítása	•	•	•	•
R2.P2.	EGÉSZSÉGES TÁRSADALOM	•	•	•	•
R2.P2.E1.	Egészségügyi ellátás javítása	•	•	•	•
R2.P2.E2.	Prevenációs megmozdulások	•	•	•	•
R3.P1.	KULTURÁLIS ÉLET FELPEZSDÍTÉSE	•	•	•	•
R3.P1.E1.	Szórakozási lehetőség biztosítása különböző korosztályok számára	•	•	•	•
R3.P1.E2.	Családbarát lehetőségek biztosítása	•	•	•	•
R3.P2.	OKTATÁSI ÉS EGYÉB LEHETŐSÉGEK	•	•	•	•
R3.P2.E1.	Oktatás utáni, oktatást segítő foglalkozások körének bővítése	•	•	•	•
R3.P2.E2.	Szakoktatás visszahozása		•		
R4.P1.	HELYI VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA	•	•	•	•
R4.P1.E1.	Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása	•	•	•	•
R4.P1.E2.	Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése	•	•	•	•

		városrészek			
		1. Központi városrész	2. Bányatelep és környéke	3. Liget és környéke	4. Szentivány-hegy és Órhegy környéke
R4.P1.E3.	Háttértámogatás	•	•	•	•
R4.P2.	FIZIKAI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	•	•	•	•
R4.P2.E1.	Fizikai környezet fejlesztése	•	•	•	•
R5.P1.	MODERN, FENNTARTHATÓ GAZDASÁG	•	•	•	•
R5.P1.E1.	Környezetkímélő szemlélet beépítése	•	•	•	•
R5.P2.	GAZDASÁGI TERÜLETEK FEJLESZTÉSE	•	•	•	•
R5.P2.E1.	Háttértámogatás	•	•	•	•
R5.P2.E2.	Ipari park fejlesztése, bővítése		•		
R6.P1.	PROJEKTMENEDZSMENT SZEMLÉLET	•	•	•	•
R6.P1.E1.	Belső kapcsolatok, folyamatok fejlesztése	•	•	•	•
R6.P1.E2.	Külső szolgáltatói segítség	•	•	•	•
R6.P2.	KAPCSOLATÉPÍTÉS, -TARTÁS	•	•	•	•
R6.P2.E1.	Tervezés, előkészítés	•	•	•	•
R6.P2.E2.	Aktiv kapcsolattartás	•	•	•	•
R7.P1.	MEZŐGAZDASÁG		•	•	
R7.P1.E1.	biogazda-képző tanfolyam szervezése, beindítása		•	•	
R7.P1.E2.	növényvédelmi előírások betartása		•	•	
R7.P1.E3.	tápanyag-gazdálkodás hatékonyabbá tétele		•	•	
R7.P1.E4.	szerves anyagok hatékony pótlása		•	•	
R7.P1.E5.	rendszeres talajvizsgálat		•	•	
R7.P1.E6.	a talajerózió mérséklése		•	•	
R7.P1.E7.	szárazságtűrő haszonnövények termesztése		•	•	
R7.P1.E8.	hatékony vízmegtartás és felhasználás		•	•	
R7.P2.	MINŐSÉGI, HELYI TURIZMUSFEJLESZTÉS	•	•	•	•
R7.P2.E1.	kerékpáros és gyalogos kapcsolatok megteremtése	•	•	•	•
R7.P2.E2.	turistaútvonalak kijelölése, népszerűsítése	•	•	•	•
R7.P2.E3.	védekt értékek felújítása, bemutatása, hasznosítása	•			
R7.P2.E4.	kerékpárkölcsonzó létrehozása	•			
R7.P2.E5.	kiránduló-útvonalak, túraútvonalak kijelölése, a szükséges infrastruktúra megteremtése (pl. padok, szemetekesek kihelyezése)	•	•	•	•
R7.P2.E6.	helyi turizmust szolgáló attrakciók biztosítása	•	•	•	•
R7.P2.E7.	együttműködés a környező településekkel, közös, tematikus sétautak kialakítása	•	•	•	•
R7.P2.E8.	turisztikai kilátó létesítése				•
R7.P3.	ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS, VÁROSÜZEMELTETÉS	•	•	•	•
R7.P3.E1.	meglévő ingatlanok, helyiségek megőrzése, épületállomány felmérése	•	•	•	•
R7.P3.E2.	meglévő ingatlanok, helyiségek megfelelő funkcióval való megtöltése	•	•	•	•
R7.P3.E3.	rezsi, költségkímélő technológiák alkalmazása (megújuló energiahasznosítás)	•	•	•	•
R7.P3.E4.	tartalékalap képzése, visszaforgatás (stratégiai fontos állomány céljából)	•	•	•	•
R7.P3.E5.	igényekhez igazodó bérlakás-állomány kialakítása	•	•	•	•
R7.P3.E6.	megfelelő támogatási rendszer kialakítása	•	•	•	•

		városrészek			
		1. Központi városrész	2. Bányatelep és környéke	3. Liget és környéke	4. Szentivány-hegy és Órhegy környéke
R7.P3.E7.	bérlakás- képzés- foglalkoztatás konstrukció kialakítása	•	•	•	•
R7.P3.E8/1.	Városgazda Kft. gépparkjának fejlesztése, modernizálása (pl. locsolóautó, takarítóautó)		•		
R7.P3.E8/2.	Városgazda Kft. telephelyének bővítése		•		
R7.P3.E8/3.	Városgazda Kft. üvegház, kertészet létesítése		•		
R7.P3.E9.	rugalmas munkavégzés keretrendszerének bevezetése, munkaerő bővítése, alkalmi munkavégzés lehetőségének biztosítása az önkormányzatnál	•			
R7.P3.E10.	lakhatás biztosítása	•	•	•	•
R7.P3.E11.	használaton kívüli ingatlanok bérbeadása, átmeneti hasznosítása	•	•	•	•
R7.P3.E12.	diverzifikált és széleskörű, adó képességéhez mért adórendszer megvalósítása	•	•	•	•
R8.P1.	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VÉDELME, FEJLESZTÉSE	•	•	•	•
R8.P1.E1.	Nyilvántartás, nyomon követés	•	•	•	•
R8.P1.E2.	Értékek megőrzése, felújítása és hasznosítása	•	•	•	•
R8.P2.	ÉPÍTÉS ÉS KÖZTERÜLETI SZABÁLYOZÁS	•	•	•	•
R8.P2.E2	A volt zártkerti területek kezelése	•	•	•	•
R8.P2.E3.	A meglévő belterületi tartalékok elsődleges kihasználása	•	•	•	•
R8.P3.	REKREÁCIÓS ZÖLDFELÜLETEK FEJLESZTÉSE, KIALAKÍTÁSA	•	•	•	•
R8.P3.E1.	A közösségi terek, zöldfelületek általános fejlesztése	•	•	•	•
R8.P3.E2.	Kálváriaudomb fejlesztése, megőrzése			•	
R8.P3.E3.	A bányatavak környezetének fejlesztése		•		
R8.P3.E4.	Templom tér megújítása, minőségi fenntartása	•			
R8.P3.E5.	Tündérkert-Közösségi kert kialakítása, minőségi fenntartása		•		
R8.P3.E6.	Búcsú tér fejlesztése	•			
R8.P3.E7.	KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése			•	
R8.P4.	INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE	•	•	•	•
R8.P4.E1.	Önkormányzati intézmények fejlesztése	•	•	•	
R8.P4.E2.	Temető, intézménykertek fejlesztése	•	•	•	•
R9.P1.	A TÁJHASZNÁLAT RACIONALIZÁLÁSA		•	•	•
R9.P1.E1.	Tájhasználat	•	•	•	•
R9.P1.E2.	Természeti értékek rekreációs jellegű használata	•	•	•	•
R9.P2.	A KÖRNYEZETI ELEMEL VÉDELME	•	•	•	•
R9.P2.E1.	A természeti, táji értékek megóvása	•	•	•	•
R9.P2.E2.	Ésszerű hulladék-csökkentés	•	•	•	•
R10.P1.	INFRASTRUKTURÁLIS HIÁNYOK MEGSZÜNTETÉSE	•	•	•	•
R10.P1.E1.	Gyorsforgalmi út, elkerülőút-fejlesztések	•	•	•	•
R10.P1.E2.	Energiafüggetlenségre való törekvés	•	•	•	•
R10.P1.E3.	Közüti túlterheltség megszüntetése	•	•	•	•
R10.P1.E4.	A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása	•	•	•	•
R10.P2.	KÖRNYEZETBARÁT KÖZLEKEDÉS	•	•	•	•
R10.P2.E1.	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	•	•	•	•
R10.P2.E2.	Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása	•	•	•	•

		városrészek			
		1. Központi városrész	2. Bányatelep és környéke	3. Liget és környéke	4. Szentivány-hegy és Órhegy környéke
R10.P2.E3.	Közösségi közlekedés fejlesztése	•	•	•	•
R11.P1.	A TÉRSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK BŐVÍTÉSE	•	•	•	
R11.P1.E1.	Térségi intézmények fejlesztése	•	•	•	
R12.P1.	ÖSSZEFOGÁS, PÁRBESZÉD A KÖRNYEZŐ TELEPÜLÉSEKKEL	•	•	•	•
R12.P1.E1.	közös lobbitevékenység az elkerülőút témakörében	•	•	•	•
R12.P1.E2.	folyamatos partnerségi egyeztetések	•	•	•	•
R12.P2.	TÁGABB TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, TESTVÉRVÁROSI KAPCSOLATOK ÁPOLÁSA	•	•	•	•
R12.P2.E1.	testvérvárosi kapcsolatok erősítése	•	•	•	•
R12.P2.E2.	testvérvárosi találkozók, TRINA projekt	•	•	•	•
R12.P2.E3.	csereüdültetés	•	•	•	•
R12.P2.E4.	térségi programok, találkozók	•	•	•	•

4.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben

A városok a külső kihívások nyomása alatt, a folyamatosan változó környezetben rugalmasan alkalmazkodva alakítják a saját cél- és eszközrendszerüket. Csak egy kellően reziliens város tud ebben a versenyben fennmaradni és a városhálózatok rendszeréhez sikeresen becsatlakozni, majd ott a pozícióját megőrizni vagy megerősíteni a saját funkcióinak a fenntartásával vagy fejlesztésével.

A reziliencia, a rugalmas alkalmazkodási képesség legalább három összetevő mentén épül ki

- a rugalmas alkalmazkodás szükségességének a felismerése;
- a rugalmas alkalmazkodási kapacitások és technikák/megoldások mozgósítása;
- új rugalmas alkalmazkodási kapacitások és eljárások kiépítése.

A városi reziliencia táplálkozhat egyrészt egy abszorpciós képességből, amikor a várost érő negatív hatások egy bizonyos mértékének, szintjének ellent tud állni a rendszer, a sokkhatás után pedig minden vissza tud állni a régi kerékvágásba.

A városi reziliencia második eleme a folyamatos kiigazítás, az állandó és rugalmas reagálás mind szervezeti/intézményi, mind pedig eszközrendszer oldalról. A körülmények folyamatos figyelésével, a változások követésével állandó kiigazításra kerül a város reagálásának mértéke és módja.

A reziliencia harmadik eleme maga a változás elérése, bevezetése, azaz a transzformáció. Ez akkor következik be, amikor egy meglévő rendszert, egy alkalmazott eszközrendszert lecserélünk annak hatékonyságvesztése miatt.

Az alábbiakban Pilisvörösvár rezilienciájának vizsgálata kerül bemutatásra (városi rezilienciát fejlesztő lépések mátrixában), azaz, hogy az FVS-ben foglalt célok és programok miként erősítik a város (és ezáltal a várostérség) abszorpciós, rugalmas reagálási és transzformációs képességét.

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
Az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését, vagy nehezen befolyásolható	R3.P2.E2. Szakoktatás visszahozása (pl. R3.P2.E2/4. fenntartható vállalkozások kialakításának oktatása a településen)	R3.P2.E1. Oktatás utáni, oktatást segítő foglalkozások körének bővítése (pl. R3.P2.E1/2. az „életre nevelés” szemléletének bevonása az oktatásba)	

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpció képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
		R3.P2.E2. Szakoktatás visszahozása (pl. R3.P2.E2/2. együttműködés a helyi vállalkozókkal, kereslet felmérése)	
Önkormányzat finanszírozási gondjai, tovább szűkülő vállalkozási és gazdaságfejlesztési eszközkészlet	R7.P3.E12. diverzifikált és széleskörű, adó képességéhez mért adórendszer megvalósítása R7.P3.E3. rezsi, költségkímélő technológiák alkalmazása (megújuló energiahasznosítás)	R7.P3.E4. ingatlan tartalékalap képzése, visszaforgatás (stratégiaileg fontos állomány céljából) R7.P3.E11. használaton kívüli ingatlanok bérbeadása, átmeneti hasznosítása	R7.P3.E8/1. Városgazda Kft. gépparkjának fejlesztése, modernizálása (pl. locsolóautó, takarítóautó)
Önkormányzati fejlesztési mozgástér szűkülése			R1.P1.E1. A lakosság folyamatos tájékoztatása
A helyi gazdaság versenyképességének, megújulási képességének romlása	R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés (pl. R6.P2.E1/3. együttműködés, kommunikáció és hálózatépítés) R6.P1.E2. Külső szolgáltatói segítség (pl. R6.P1.E2/2. szakemberek folyamatosan rendelkezésre állásának biztosítása: hatékonyan el tudják látni a projekt lebonyolítását (pénzügyi feladatokat, jelentéseket, ellenőrzéseket stb.))	R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés (pl. R6.P2.E1/1. területi gazdaságfejlesztési célú koncepciók, programok, vállalkozási övezetek fejlesztési programjainak és üzleti terveinek összeállítása) R6.P2.E2. Aktív kapcsolattartás (pl. R6.P2.E2/2. gazdasági szereplőkkel)	R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés (pl. R6.P2.E1/2. gazdaságfejlesztési tartalmú, például befektetést ösztönző kiadványok, beruházások megvalósíthatósági tanulmányainak készítése)
Munkaerőpiaci kapacitások szűkössége	R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés (pl. R6.P2.E1/3. együttműködés, kommunikáció és hálózatépítés)	R5.P2.E1. Háttértámogatás (pl. R5.P2.E1/3. munkahelyösztönző pályázatok kiaknázása) R4.P1.E2. Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése	R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés (pl. R6.P2.E1/2. gazdaságfejlesztési tartalmú, például befektetést ösztönző kiadványok, beruházások megvalósíthatósági tanulmányainak készítése)
A helyben elérhető közfunkciót jelentő szolgáltatások minőségének csökkenése	R8.P4.E1. Önkormányzati intézmények fejlesztése	R2.P2.E2. Prevenciók megmozdulások (pl. R2.P2.E2/2. egészséges táplálkozás népszerűsítése) R8.P4.E1. Önkormányzati intézmények fejlesztése	
Növekvő autóforgalom, közutak leterheltsége növekszik	R10.P1.E1. Gyorsforgalmi út, elkerülőút-fejlesztések (pl. R10.P1.E1/2. széleskörű összefogás az elkerülőút megépítéséért)	R10.P1.E1. Gyorsforgalmi út, elkerülőút-fejlesztések (pl. R10.P1.E1/3. lobbitevékenység)	R10.P1.E1. Gyorsforgalmi út, elkerülőút-fejlesztések (pl. R10.P1.E1/4. a 10. sz. országos főút tehermentesítése, felújítása)
Városi mobilizáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom növekedését okozza.	R10.P2.E2. Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása (pl. R10.P2.E2/5. forgalomcsillapító berendezések alkalmazása)	R10.P1.E3. Közúti túlterheltség megszüntetése (pl. R10.P1.E3/3. parkolási lehetőségek biztosítása, parkolási lehetőségek bővítése)	R10.P2.E1. Kerékpárút-hálózat fejlesztése (pl. R10.P2.E1/2. környezettudatos közlekedésre nevelés)
A nem kielégítő infrastrukturális ellátottság lakossági elégedetlenséget	-	R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása	R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciók képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
okoz.		(pl. R10.P1.E4/6. záportároló építése, fenntartása, vízelvezető árkok karbantartása, R10.P1.E4/7. rendezése lakossági akciók keretein belül)	(pl. R10.P1.E4/2. csapadékvíz- elvezetőrendszer felülvizsgálata, kiépítése, intézmények vízelvezetésének fejlesztése)
A nagy csapadékok a település egyes részein időszakos elöntéseket okoznak			
Növekvő légszennyezés, romló települési környezet és lakhatóság	R9.P1.E1. Tájhasználat (pl. R9.P1.E1/2. erdőterületek állapotának javítása)	R2.P2.E2. Prevenciók megmozdulások (pl. R2.P2.E2/3. egészséges lakókörnyezet népszerűsítése)	R10.P1.E3. Közúti túlterheltség megszüntetése (pl. a városon keresztülhaladó teherforgalom csökkentése, megszüntetése)
A megújuló erőforrások hasznosítása nem helyben, nem kellő mértékben történik	R10.P1.E2. Energiafüggetlenségre való törekvés (pl. R10.P1.E2/5. energiatermelő technológiák alkalmazása a városüzemeltetésben)	R3.P2.E1. Oktatás utáni, oktatást segítő foglalkozások körének bővítése (pl. R3.P2.E1/3. koragyermekkori környezeti nevelés (a helyi oktatási intézmények diákjainak bevonása a környezetvédelmi megvalósításba)	R10.P1.E2. Energiafüggetlenségre való törekvés (pl. R10.P1.E2/7. lakóházak hőszigetelésének korszerűsítése)
Az energiatudatosság nem épül be a helyi szereplők működésébe			

A fejezet további részében a tervezési dimenziókhoz (PV, ZV, DV, MV, KV) kötődő, a célok elérését támogató programok, valamint projektelemek kerülnek bemutatásra. Egy program több tervezési dimenziót is érint, de számos kapcsolódási lehetőség miatt jelen fejezet a legszorosabb kapcsolatot mutatja be részletesen, amellyel, hogy példaként a többi (érintett) dimenzió is megjelenhet. A tervezett beavatkozásokat, intézkedéseket tartalmazó táblázatos felsorolásban az összes érintett dimenzió szerepel. Az egyes programok részletes leírását a 4.3.1 A részcélok és a programok bemutatása fejezet tartalmazza.

4.4.1 Prosperáló város

A prosperáló város a helyi erőforrásokat és adottságokat innovatív módon hasznosító, a külső feltételrendszerek változására és a begyűrűző kihívásokra adaptív módon reagáló, versenyképes gazdasággal rendelkezik.

A helyi gazdaság versenyképességének feltételei, hogy a jelenlegi ágazati szerkezet megfelelően illeszkedjen a nemzetközi munkamegosztásba, hogy a meglévő vállalkozások és hálózati kapcsolataik kötődjenek a húzóágazatokhoz, hogy gazdasági és innovációs ökoszisztémák működjenek, valamint, hogy a gazdasági tevékenységek támogató és megtartó helyi közösségekben működjenek.

Pilisvörösvár a települési, várostérségi léptékének megfelelő mértékben az alábbiakra törekszik a prosperáló város tervezési dimenzió mentén:

- olyan iparterületet próbál biztosítani a már működő vállalkozások és a jövőbeli beruházások számára, amely az innovatív fejlődés fizikai feltételeivel rendelkezik (közművesített, szélessávú internet, multimodális közlekedési kapcsolatok, a szolgáltatások teljes elérhetősége stb.),
- támogatja a fosszilis energia- és meghatározott erőforrásigényű helyi gazdaság transzformációját a klímasemleges, a tudásalapú, a hálózatos és a fenntartható gazdaság irányába,
- a helyi erőforrások bázisán, erőforráshatékonyan és erőforrástakarékosan, valamint kellő helyi beágyazottság mellett (rövid ellátási láncok, helyi termékek stb.) működő gazdaság kiépülését támogatja,
- támogatja az innovációterjedést és a sikeres tudástranszfer intézmény- és eszközrendszerének kiépülését,

- ösztönzik a szociális gazdaság kiépülését, s ezzel a fenntartható fejlődés céljainak elérését,
- támogatja a fosszilis energia- és meghatározott erőforrásigényű helyi gazdaság transzformációját a klímasemleges, a tudásalapú, a hálózatos és a fenntartható gazdaság irányába.

A prosperáló város megvalósítása érdekében átfogó célként tűzte ki az Á2/ A HELYI GAZDASÁG ÉLÉNKÍTÉSE, HELYI MUNKALEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSÁ-t. Az átfogó célhoz tartozó, gazdaságfejlesztési részcélok elérésére, programok és projektek (beavatkozások, intézkedések) megvalósítására törekszik a város:

R4/ HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA

R4.P1. Helyi vállalkozások támogatása (MV, DV, PV)	R4.P1.E1. Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása (MV, DV, PV)	R4.P1.E1/1. lakossági és vállalkozói szemléletformálás R4.P1.E1/2. helyi gazdasági együttműködések kialakítása R4.P1.E1/3. beszállítói és felvásárlói hálózatok fejlesztése R4.P1.E1/4. modern kommunikációs felület kialakítása, digitális platformok fejlesztése (pl. vállalkozásokat segítő digitális tudástár, open data, honlap, vállalkozói kataszter, álláshirdetések) R4.P1.E1/5. helyi adottságokhoz illő tevékenység támogatása R4.P1.E1/6. pénzügyi jellegű tevékenységek (pályázatok kihasználása, helyi támogatás megfelelő kontrollig mellett) R4.P1.E1/7. helyi termékek megismerése, bemutatása, megjelenési lehetőség biztosítása R4.P1.E1/8. helyi termék fesztiválok R4.P1.E1/9. promóció a rendezvényeken R4.P1.E1/10. fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése, támogatása, inkubátorház létrehozása R4.P1.E1/11. az esélyegyenlőségi célcsoportok (pl. idősek, rászoruló, nők) vállalkozási esélyeinek bővítése R4.P1.E1/12. hivatali vállalkozói ügyféltámogató online szolgáltatások fejlesztése
	R4.P1.E2. Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése (MV, DV)	R4.P1.E2/1. helyi piac, rendezvényter fejlesztése, termelői piacok bővítése R4.P1.E2/2. helyi beszállítók alkalmazása R4.P1.E2/3. közvetlenül „földről az asztalra”, termelőtől, készítőtől a vásárlóhoz elv előtérbe helyezése, házhoz vagy gyűjtőpontra szállítás R4.P1.E2/4. helyi termékek boltja, termelői bolt R4.P1.E2/5. közösségileg támogatott mezőgazdaság (community supported agriculture)
	R4.P1.E3. Háttértámogatás (MV, DV, PV, ZV)	R4.P1.E3/1. reklámozási lehetőségekben való támogatás R4.P1.E3/2. együttműködések fejlesztése, lakosok és vállalkozók „összekapcsolása” R4.P1.E3/3. esetleges konfliktushelyzetek megoldásában való segítségnyújtás R4.P1.E3/4. közösségi vállalkozások elterjedésének segítése R4.P1.E3/5. ökotudatos vállalkozások letelepedésének ösztönzése R4.P1.E3/6. rugalmas vállalkozási formák támogatása (pl. home office, co-working)
R4.P2. Fizikai környezet fejlesztése (MV, DV, PV, ZV)	R4.P2.E1. Fizikai környezet fejlesztése (MV, DV, PV, ZV)	R4.P2.E1/1. infrastrukturális környezet fejlesztése R4.P2.E1/2. ipari park fejlesztése R4.P2.E1/3. megtermelt nyereség adott részének térségbe való visszaforgatása R4.P2.E1/4. zöldfelületek, fasorok telepítése

R5/ MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS

R5.P1. Modern, fenntartható gazdaság (MV, DV, PV, ZD)	R5.P1.E1. Környezetkímélő szemlélet beépítése (MV, DV, PV)	R5.P1.E1/1. környezetkímélő technológiák alkalmazása R5.P1.E1/2. meglévő munkahelyek megtartásának ösztönzése R.5P1.E1/3. utazási távolságok csökkentése, elingázás csökkentése R5.P1.E1/4. környezetkímélő utazási módok népszerűsítése, támogatása
R5.P2. Gazdasági területek fejlesztése (MV, DV, PV, ZV)	R5.P2.E1. Háttértámogatás (PV, ZV)	R5.P2.E1/1. megtermelt nyereség adott részének térségbe való visszaforgatása R5.P2.E1/2. reklámozási lehetőségekben való támogatás R5.P2.E1/3. munkahelyösztönző pályázatok kiaknázása
	R5.P2.E2. Ipari park fejlesztése, bővítése (PV, ZV, DV)	R5.P2.E2/1. infrastrukturális környezet fejlesztése R5.P2.E2/2. rendezetlen területek kezelése, tulajdonviszonyok tisztázása R5.P2.E2/3. zöldfelületek, fasorok telepítése R5.P2.E2/4. területtakarékos, tudatos fejlesztések R5.P2.E2/5. településrendezési eszközök módosítása, tartalékterületek biztosítása R5.P2.E2/6. ütemezhetőség biztosítása R5.P2.E2/7. erdősávok telepítése, védőfásítás R5.P2.E2/8. digitális, okos infrastruktúra előtérbe helyezése

R6/ PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA

R6.P1. Projektmenedzs- ment szemlélet	R6.P1.E1. Belső kapcsolatok, folyamatok fejlesztése (PV, KV)	R6.P1.E1/1. folyamatos beszámoló a stratégia és a projekt megvalósításáról a képviselő-testület és a Polgármester felé R6.P1.E1/2. a stratégia megvalósításához kapcsolódó feladatok kidolgozása és megvalósítása R6.P1.E1/3. önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes létesítmények esetében beruházói feladatok ellátása: terveztetés, terület-előkészítési munkák irányítása, helyszíni ellenőrzések; R6.P1.E1/4. monitoring feladatok; társadalmasítás, kapcsolattartás az akcióterületen található szereplőkkel (lakók, civilek, vállalkozók, egyéb); R6.P1.E1/5. közösségi tervezés előtérbe helyezése R6.P1.E1/6. kapcsolattartás a Közreműködő Szervezettel
	R6.P1.E2. Külső szolgáltatói segítség (PV)	R6.P1.E2/1. nagyfokú tapasztalattal rendelkező, EU által támogatott projektek végrehajtásában jártas személy segítségének igénybevétele R6.P1.E2/2. szakemberek folyamatosan rendelkezésre állásának biztosítása: hatékonyan el tudják látni a projekt lebonyolítását (pénzügyi feladatokat, jelentések, ellenőrzések stb.). R6.P1.E2/3. Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet kidolgozása (pl. Energiaklub által), energiaközösség létrehozása R6.P1.E2/4. Települési Vízkárelhárítási terv R6.P1.E2/5. Települési Zöld Infrastruktúra Akcióterv (ZIFFA) R6.P1.E2/6. Városi Zöld menetrend készítése R6.P1.E2/7. Városi Digitális kompetenciák felmérése, fejlesztése R6.P1.E2/8. Kerékpárhálózati terv készítése R6.P1.E2/9. Ortofotós ingatlannyilvántartás létrehozása, fejlesztése
R6.P2.	R6.P2.E1.	R6.P2.E1/1. területi gazdaságfejlesztési célú

Kapcsolatépítés, -tartás	Tervezés, előkészítés (PV)	konceptiók, programok, vállalkozási övezetek fejlesztési programjainak és üzleti terveinek összeállítása R6.P2.E1/2. gazdaságfejlesztési tartalmú, például befektetést ösztönző kiadványok, beruházások megvalósíthatósági tanulmányainak készítése R6.P2.E1/3. együttműködés, kommunikáció és hálózatépítés
	R6.P2.E2. Aktív kapcsolattartás (PV, KV)	R6.P2.E2/1. lakossággal R6.P2.E2/2. gazdasági szereplőkkel R6.P2.E2/3. pilis többi településével R6.P2.E2/4. pest megyével R6.P2.E2/5. turisztikai Társulásokkal R6.P2.E2/6. fővárossal R6.P2.E2/7. érintett természetvédelmi, környezetvédelmi szervezetekkel R6.P2.E2/8. civil szervezetekkel, egyesületekkel R6.P2.E2/9. intézményekkel

R7/ EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK

R7.P1. Mezőgazdaság (ZV, PV)	R7.P1.E1.	biogazda-képző tanfolyam szervezése, beindítása
	R7.P1.E2.	növényvédelmi előírások betartása
	R7.P1.E3.	tápanyag-gazdálkodás hatékonyabbá tétele
	R7.P1.E4.	szerves anyagok hatékony pótlása
	R7.P1.E5.	rendszeres talajvizsgálat
	R7.P1.E6.	a talajerózió mérséklése
	R7.P1.E7.	szárazságtűrő haszonnövények termesztése
	R7.P1.E8.	hatékony vízmegtartás és felhasználás
R7.P2. Minőségi, helyi turizmusfejlesztés (ZV, MV)	R7.P2.E1.	kerékpáros és gyalogos kapcsolatok megteremtése
	R7.P2.E2.	turistaútvonalak kijelölése, népszerűsítése
	R7.P2.E3.	védett értékek felújítása, bemutatása, hasznosítása
	R7.P2.E4.	kerékpárkölszövő létrehozása
	R7.P2.E5.	kiránduló-útvonalak, túraútvonalak kijelölése, a szükséges infrastruktúra megteremtése (pl.: padok, szemetesek kihelyezése)
	R7.P2.E6.	helyi turizmust szolgáló attrakciók biztosítása (pl. lovas-, horgászturizmus)
	R7.P2.E7.	együttműködés a környező településekkel, közös, tematikus sétautak kialakítása
	R7.P2.E8.	turisztikai kilátó létesítése
R7.P3. Önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés (PV)	R7.P3.E1.	meglévő ingatlanok, helyiségek megőrzése, épületállomány felmérése
	R7.P3.E2.	meglévő ingatlanok, helyiségek megfelelő funkcióval való megtöltése
	R7.P3.E3.	rezsi, költségkímélő technológiák alkalmazása (megújuló energiahasznosítás)
	R7.P3.E4.	ingatlan tartalékalap képzése, visszaforgatás (stratégiaileg fontos állomány céljából)
	R7.P3.E5.	igényekhez igazodó bérlakás-állomány kialakítása
	R7.P3.E6.	megfelelő támogatási rendszer kialakítása
	R7.P3.E7.	bérlakás- képzés- foglalkoztatás konstrukció kialakítása
	R7.P3.E8/1.	Városgazda Kft. gépparkjának fejlesztése, modernizálása (pl. locsolóautó, takarítóautó)
	R7.P3.E8/2.	Városgazda Kft. telephelyének bővítése
	R7.P3.E8/3.	Városgazda Kft. üvegház, kertészet létesítése
	R7.P3.E9.	rugalmas munkavégzés keretrendszerének bevezetése, munkaerő bővítése, alkalmi munkavégzés lehetőségének biztosítása az önkormányzatnál
	R7.P3.E10.	lakhatás biztosítása
	R7.P3. E11.	használaton kívüli ingatlanok bérbeadása, átmeneti hasznosítása
	R7.P3. E12.	diverzifikált és széleskörű, adó képességéhez mért adórendszer megvalósítása

A prosperáló város megvalósítása érdekében az Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSÉ átfogó célhoz kapcsolódó programok is tartalmaz a tervezési dimenziót támogató projektelemeket, leginkább a gazdaságos használat, az értékvédelmen belül a turizmust érintő témakörökben (pl. R8.P1.E2/3. gazdaságos hasznosítás, R8.P1.E2/4. az értékmegőrzésben részt vállaló magánszektor támogatása, ösztönzése, R8.P1.E2/5. turizmusból származó bevételek egy részének visszaforgatása, R8.P1.E2/6. átmeneti vagy részleges funkciókkal történő hasznosítás).

A reziliencia a prosperáló város tervezési dimenzió szintjén megjelenő programokban elsősorban az alábbiak szerint jelenik meg:

- R6.P2.E2. Aktív kapcsolattartás, R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés, valamint a R6.P1.E2. Külső szolgáltatói segítség és a R4.P1.E1. Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása biztosítja az állandó és rugalmas reagálást mind szervezeti/intézményi, mind pedig eszközrendszer oldalról.- R7.P3. Önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés, R4.P1.E2. Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése, R4.P2.E1. Fizikai környezet fejlesztése, R5.P1.E1. Környezetkímélő szemlélet beépítése biztosítja az abszorpciók képesség növelését, hogy a várost érő negatív hatások nagyobb mértékének ellent tudjon állni a rendszer, illetve a sokkhatás után pedig vissza tud állni a régi kerékvágásba.

- Magára a - jobban prosperáló város felé történő - változás elérésére, azaz a transzformációra a fejezetben felsorolt összes program befolyással bír.

4.4.2 Zöldülő város

A zöld és klíma céloknak való megfelelés kizárólag az önkormányzatok együttműködésével valósítható meg. Méretük és népsűrűségük okán a városok rendelkeznek a legnagyobb ökológiai lábnyommal, ezért Pilisvörösvár a zöld átállás és a körforgásos gazdaság szempontjait figyelembe véve jelöli ki a következő évtizedek fejlődési irányait.

Pilisvörösvár a települési, várostérségi léptékének megfelelő mértékben az alábbiakra törekszik a zöldülő város tervezési dimenzió mentén:

- A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme keretében a felszíni és felszín alatti víztestek stratégiai szintű védelme valósul meg, és javítva a vízgazdálkodás hatékonyságát, a vízi ökoszisztémák állapotát.

- Az éghajlatváltozás mérséklésére törekszik az üvegházhatású gázok csökkentésére vagy ezek hatásának elkerülésére irányul többek között a megújuló energiatermeléssel, az energiahatékonyság növelésével, a klíma semleges közlekedéshez való hozzájárulással.

- A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása a természeti és biológiai sokféleség megőrzésére, a fenntartható földhasználat és területgazdálkodásra, fenntartható mezőgazdálkodásra és erdőgazdálkodásra irányuló stratégiát mutatja be.

- A szennyezés megelőzése és csökkentése az üvegházhatású gázoktól eltérő szennyező anyagoknak a levegőbe, a vízbe vagy talajba történő kibocsátásának megelőzésére, csökkentésére irányul.

A zöldülő város megvalósítása érdekében átfogó célként tűzte ki az Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSÉ-t. Az átfogó célhoz tartozó, fenntarthatóságot szolgáló részcélok elérésére, programok és projektelemek (beavatkozások, intézkedések) megvalósítására törekszik a város:

R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME

R8.P1.	R8.P1.E1.	R8.P1.E1/1. védett elemek számának növelése
Az épített környezet védelme, fejlesztése	Nyilvántartás, nyomon követés (KV, ZV, DV)	R8.P1.E1/2. rendelet, kataszter, arculati kézikönyv frissen tartása
		R8.P1.E1/3. új kategóriák (pl. védett utcakép, fasor) létrehozása
		R8.P1.E1/4. szakszerű és pontos szabályozás, betartatás
		R8.P1.E1/5. digitális tájékoztatás az értékekről,
		R8.P1.E1/6. interaktív térképi játéklehetőségek Pilisvörösvár felfedezésére

R8.P2. Építés és közterületi szabályozás	R8.P1.E2. Értékek megőrzése, felújítása és hasznosítása (MV, DV, KV)	R8.P1.E2/1. felújítások folytatása, pénzalap növelése R8.P1.E2/2. közösségi részvétel erősítése az értéket érintő beavatkozások kapcsán R8.P1.E2/3. gazdaságos hasznosítás R8.P1.E2/4. az értékmegőrzésben részt vállaló magánszektor támogatása, ösztönzése R8.P1.E2/5. turizmusból származó bevételek egy részének visszaforgatása R8.P1.E2/6. átmeneti vagy részleges funkciókkal történő hasznosítás R8.P1.E2/7. hagyomány népszerűsítése - önbecsülés forrása
	R8.P2.E1. A településképi megújítása - arculat-formálás (KV, DV, ZV)	R8.P2.E1/1. települési tervtanács létrehozása R8.P2.E1/2. minőségi építészet megkövetelése a kiemelkedő létesítményeknél R8.P2.E1/3. települési arculat népszerűsítése, formálása R8.P2.E1/4. településképi véleményezési eljárás aktív használata R8.P2.E1/5. a köz- és magánterületek rendszeres virágosítása R8.P2.E1/6. szép ház, szép kert pályázat kiírása, Virágos Pilisvörösvár Program bevezetése R8.P2.E1/7. meglévő épületek esetén szín, anyaghasználat szabályozása R8.P2.E1/8. új épületek esetében minőségi építészeti karakter megkövetelése, létrehozása R8.P2.E1/9. helyi anyagok használatának előtérbe helyezése R8.P2.E1/10. energiahatékony megoldások előtérbe helyezése R8.P2.E1/11. Fő utca rehabilitációjának folytatása R8.P2.E1/12. „Passzázs terv”, városközpont kialakítása
	R8.P2.E2. A volt zártkerti területek kezelése (ZV, KV)	R8.P2.E2/1. lakossági tájékoztatás az (építésjogilag) beépítésre szánt területek rendezett közterületek kialakíthatósága érdekében R8.P2.E2/2. telektömbönkénti összefogás elősegítése az (építésjogilag) beépítésre szánt területek rendezett közterületeinek kialakíthatósága érdekében R8.P2.E2/3. az infrastruktúra fejlesztése, kiépítése az (építésjogilag) beépítésre szánt területeken R8.P2.E2/4. lakossági tájékoztatás az (építésjogilag) beépítésre nem szánt területeken létesíthető rendeltetésekről R8.P2.E2/5. lakossági tájékoztatás az (építésjogilag) beépítésre nem szánt területeken történő környezetterhelő folyamatokról R8.P2.E2/6. útlejegyzések elősegítése
	R8.P2.E3. A meglévő bel- területi tartalékok elsődleges kihasználása (ZV, KV)	R8.P2.E3/1. a már beépült területek sűrítése tömbbelsőik feltárásával R8.P2.E3/2. szabad építési telkek hasznosítása
	R8.P3.E1. A közösségi terek, zöldfelületek általános fejlesztése (ZV, DV, KV)	R8.P3.E1/1. egyedi, helyi utcabútorok R8.P3.E1/2. egyedi falfestés alkalmazása (pl. aluljáró, vasúti megállók esetében) R8.P3.E1/3. okos közterületi berendezések alkalmazása R8.P3.E1/4. turisztikai tájékoztatók, információs pontok kijelölése, kialakítása R8.P3.E1/5. energiahatékony berendezések előtérbe helyezése R8.P3.E1/6. állatbarát éjszakai világítás alkalmazása
	R8.P3.E2. Kálváriadomb fejlesztése,	R8.P3.E2/1. növényállomány megőrzése, megújítása, gondozása (fák, cserjék stb.) R8.P3.E2/2. berendezések, burkolt felületek (padok, ülőtámaszok, ülőrönkök, információs táblák, hulladékgyűjtők

megőrzése	stb.) létesítése, karbantartása
(ZV, DV, KV)	R8.P3.E2/3. stációk megőrzése, karbantartása, létesítése
	R8.P3.E2/4. szánkópálya kialakítása
	R8.P3.E2/5. (természetes) vízbefogadó, terepmélyedés fenntartása
	R8.P3.E2/6. aluljáró karbantartása
	R8.P3.E2/7. kápolna felújítása, minőségi megőrzése
R8.P3.E3.	R8.P3.E3/1. partvédelem biztosítása, süllyedések helyrehozatala
A bányatavak	R8.P3.E3/2. horgászturizmus infrastruktúrájának fejlesztése
környezetének	R8.P3.E3/3. növényállomány karbantartása, frissítése, kezelése, gyepek területek stabilizációja
fejlesztése	R8.P3.E3/4. meder, növényállomány revitalizációja
(ZV, DV, KV)	R8.P3.E3/5. parti sétány kialakítása, rendezése, berendezése, karbantartása
	R8.P3.E3/6. pallósétány, tanösvény, madármegfigyelő stég kialakítása, berendezése, karbantartása
	R8.P3.E3/7. pihenőhelyek, piknikhelyek kialakítása
	R8.P3.E3/8. szökőkút, lelátó kialakítása
	R8.P3.E3/9. fitnessterület biztosítása
	R8.P3.E3/10. rendezvényterület rendezése, kulturális - közösségi tér kialakítása, nyári szabadtéri színház létesítése
	R8.P3.E3/11. játszópark kialakítása
	R8.P3.E3/12. illemhelyek kialakítása, fenntartása
	R8.P3.E3/13. ívőhelyek biztosítása
	R8.P3.E3/14. kempingterület rendezése, kalandpark
	R8.P3.E3/15. parkolási lehetőségek biztosítása
	R8.P3.E3/16. állatbarát éjszakai világítás használata
R8.P3.E4.	R8.P3.E4/1. játszótér, játszódudvar, fogyasztótér építése, fenntartása
Templom tér	R8.P3.E4/2. pince feltárása
megújítása,	R8.P3.E4/3. szobrok, szakrális elemek, emlékművek megőrzése, állítása, fenntartása
minőségi	(ZV, DV, KV) R8.P3.E4/4. kerékpártárolók, parkolók létesítése
fenntartása	R8.P3.E4/5. burkolatok kialakítása, karbantartása
	R8.P3.E4/6. növényzet megőrzése, ültetése, frissítése, gondozása
	R8.P3.E4/7. berendezések létesítése, karbantartása
R8.P3.E5.	R8.P3.E5/1. tó-, patakreitalizáció, karbantartás
Tündérkert-	növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása
Közösségi kert	R8.P3.E5/2. Tündérkert létrehozása, régi őshonos fák telepítése
kialakítása,	R8.P3.E5/3. burkolatok kialakítása, fenntartása
minőségi	R8.P3.E5/4. berendezések létesítése, karbantartása
fenntartása	(ZD, KV) (pingpongasztal, padok, rönkök, drótkötélpálya, fűzalagút, fűzkunyhó stb.)
	R8.P3.E5/5. tereprendezés, rézsűigazítás, kerítésrendszer
	R8.P3.E5/6. közösségi Ökokert létrehozása
	R8.P3.E5/7. parkolófelületek kialakítása, fenntartása
	R8.P3.E5/8. illemhely építése, fenntartása
R8.P3.E6.	R8.P3.E6/1. növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása
Búcsú tér	R8.P3.E6/2. burkolatok kialakítása, fenntartása
fejlesztése	(ZD, KV) R8.P3.E6/3. szikkasztó rét kialakítása
	R8.P3.E6/4. berendezések létesítése, karbantartása
	R8.P3.E6/5. tereprendezés, rézsűigazítás, kerítésrendszer
	R8.P3.E6/6. parkolófelületek kialakítása, fenntartása

		R8.P3.E6/7. illemhely építése, fenntartása
		R8.P3.E6/8. kulturális és sportpark létrehozása a különböző generációk számára
	R8.P3.E7. KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése (ZD, KV)	R8.P3.E7/1. uszoda építése
		R8.P3.E7/2. sportcsarnok építése
		R8.P3.E7/3. fedett-nyitott játszótér kialakítása
		R8.P3.E7/4. tenispálya kialakítása
		R8.P3.E7/5. akadálypályák, mászófal, rollerpálya létesítése
R8.P4. Intézmények fejlesztése	R8.P4.E1. Önkormányzati intézmények fejlesztése (ZD, KV)	R8.P4.E1/1. Polgármesteri Hivatal emeletráépítés, tetőfelújítás
		R8.P4.E1/2. konyhabővítés, modernizáció, konyha áthelyezése, felújítása
		R8.P4.E1/3. templom téri iskola modernizálása, felújítása
		R8.P4.E1/4. „Mutyi” rendezvényház modernizálása, felújítása
		R8.P4.E1/5. tűzoltóság megújítása (áthelyezése)
		R8.P4.E1/6. intézmények modernizálása, megújuló energiaforrások alkalmazása
		R8.P4.E1/7. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás
		R8.P4.E1/8. óvodaépületek modernizálása, felújítása
		R8.P4.E1/9. sportcsarnok, szabadidőközpont építése
		R8.P4.E1/10. uszoda építése
		R8.P4.E1/11. piacterület kiterjesztése, korszerűsítése, többfunkciójú használhatóság biztosítása
		R8.P4.E1/12. zeneiskola, színházterem felújítása, tetőszerkezet javítása
		R8.P4.E1/13. zeneiskola fejlesztése, udvar csapadékvízvezetésének fejlesztése
		R8.P4.E1/14. iskolai létesítmények modernizálása
	R8.P4.E2. Temető, intézmény-kertek fejlesztése (ZV, KV)	R8.P4.E2/1. ravatalozó épületének felújítása
		R8.P4.E2/2. belső úthálózat bővítése, megújítása
		R8.P4.E2/3. szóróparcella kialakítása
		R8.P4.E2/4. intézményi kertek, játszótérek, sportpályák felújítása, biztonságossá tétele, modernizálása
		R8.P4.E2/5. kiskertek kialakítása, magasságyások létrehozása, esővíz hasznosítása

R9/ A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA

R9.P1. A tájhasználat racionalizálása	R9.P1.E1. Tájhasználat (ZV, KV)	R9.P1.E1/1. környezetbarát mezőgazdaság, tájgazdálkodás előtérbe helyezése
		R9.P1.E1/2. erdőterületek állapotának javítása
		R9.P1.E1/3. úthálózat megfelelő csapadékelvezetésének fejlesztése
		R9.P1.E1/4. honos növények használata, az invazív fajok visszaszorítása
		R9.P1.E1/5. környezeti nevelés a fenntartható tájhasználat témájában
	R9.P1.E2. Természeti értékek rekreációs jellegű használata (ZV, KV)	R9.P1.E1/1 együttműködés a Pilisi Parkerdővel, DINPI-vel
		R9.P1.E1/2 természeti értékek bemutatása
		R9.P1.E1/3 hegyi kerékpárút, -pálya kijelölése (Erdei Bringa Ösvény, Pumptrack pálya)
		R9.P1.E2/4. új túra- és tematikus sétaútvonalak kialakítása
		R9.P1.E2/5. egykori bányaterületek rekreációs célú hasznosítása
		R9.P1.E2/6. bányatavak rendezése, turisztikai hasznosítása
R9.P2. A környezeti elemek védelme	R9.P2.E1. A természeti, táji értékek megóvása (ZV)	R9.P2.E1/1. honos fajok védelme, használata
		R9.P2.E1/2. invazív fajok visszaszorítása kül- és belterületen
		R9.P2.E1/3. egykori bányák, tájsebek rehabilitációja R9.P2.E1/4. a természeti értékek megóvására való környezeti nevelés

	R9.P2.E1/5. környezetbarát mezőgazdasági vegyszerek priorizálása, a gazdák anyagi segítése az átállásban
	R9.P2.E1/6. illegális szemétklerakók megszüntetése
	R9.P2.E1/7. környezetbarát tisztítószer bevezetése, használata
	R9.P2.E1/8. fakataszter készítése, nyilvántartása
R9.P2.E2. Ésszerű hulladék- csökkentés (ZV, KV)	R9.P2.E2/1. lakossági hulladék újrahasznosítás elősegítése, nevelés
	R9.P2.E2/2. mezőgazdasági hulladék hasznosítása
	R9.P2.E2/3. az illegális hulladéklerakás felszámolása
	R9.P2.E2/4. szelektív szemeteskukák számának növelése a közterületeken
	R9.P2.E2/5. hulladékmentes kereskedelem feltételeinek elősegítése (pl. ruhagyűjtés)
	R9.P2.E2/6. lakossági komposztálás népszerűsítése
	R9.P2.E2/7. zöldhulladék aprítása
	R9.P2.E2/8. veszélyes hulladékok gyűjtésének megszervezése
	R9.P2.E2/9. téli tüzelés miatti edukáció
	R9.P2.E2/10. komposztálóedények számának növelése, alkalmazásának növelése

Az R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS rész célja is teljes mértékben támogatja a zöldülő város tervezési dimenziót, azonban szorosabban kötődik a kiszolgáló városhoz, így bemutatása abban a fejezetben történik.

A zöldülő város megvalósítása érdekében az Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ FOLYAMATOS ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA átfogó célhoz kapcsolódó programok is tartalmaz a tervezési dimenziót támogató projektelemeket, leginkább a szemléletváltás, környezettudatos nevelés témakörében (pl. R1.P1.E1/6. lakosság edukálása, környezeti nevelés a közösség számára (környezetvédelem, -tudatosság, energiahatékonyság), R2.P2.E2/3. egészséges lakókörnyezet népszerűsítése, R3.P2. E1/6. a környezetvédelem elsajátításához kapcsolódó eszközök beszerzése, R3.P2.E2/4. fenntartható vállalkozások kialakításának oktatása a településen).

A zöldülő város megvalósítása érdekében az Á2/ A HELYI GAZDASÁG ÉLÉNKÍTÉSE, HELYI MUNKALEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSA átfogó célhoz kapcsolódó programok is tartalmaz a tervezési dimenziót támogató projektelemeket (pl. R4.P1.E2/2. helyi beszállítók alkalmazása, R4.P1.E2/3. közvetlenül „földről az asztalra”, termelőtől, készítőtől a vásárlóhoz elv előtérbe helyezése, házhoz vagy gyűjtőpontra szállítás, R4.P1.E2/4. helyi termékek boltja, termelői bolt vagy a fizikai környezet fejlesztésén belül az ipari parkban R4.P2.E1/4. zöldfelületek, fasorok telepítése). Az egyéb gazdasági célok keretén belül a fenntarthatóság kiemelt szerepet kap, a mezőgazdasági szektor fejlesztése csupán az ökológiai szempontok mentén fogadható el.

A város horizontális célként tűzi ki az öfenntartásra, energiatudatosságra való törekvés. A szemléleti alapvetés egyik összetevő eleme a környezettudatosságra, fenntarthatóságra való törekvés. Ennek megfelelően a példaként bemutatott beavatkozások intézkedések mellett számos projektelem támogatja a zöldülő város tervezési dimenzió megvalósulását. Minden térségi és önkormányzati intézmény fejlesztése, modernizálása a „zöld” fejlődést is szolgálja, a korszerűsítés a fenntartható megoldások alkalmazásának is lehetőséget biztosít.

A reziliencia a zöldülő város tervezési dimenzió szintjén megjelenő programokban elsősorban az alábbiak szerint jelenik meg:

- R9.P1. A tájhasználat racionalizálása, R8.P4.E1. Önkormányzati intézmények fejlesztése, valamint R8.P1.E2. Értékek megőrzése, felújítása és hasznosítása és a R8.P2.E3. A meglévő bel-területi tartalékok elsődleges kihasználása biztosítja az állandó és rugalmas reagálást mind szervezeti/intézményi, mind pedig eszközrendszer oldalról.

- R9.P2.E1. A természeti, táji értékek megóvása, R9.P2.E2. Ésszerű hulladék-csökkentés, R5.P1.E1. R8.P3. Rekreatív zöldfelületek fejlesztése, kialakítása biztosítja az abszorpciós képesség növelését, hogy a várost érő negatív hatások nagyobb mértékének ellent tudjon állni a rendszer, illetve a sokkhatás után pedig vissza tud állni a régi kerékvágásba.

- Magára a - zöldülő város felé történő - változás elérése felé, azaz a transzformációra a fejezetben felsorolt összes program befolyással bír.

4.4.3 Digitális város

A város digitális átállásának végső célja a város és várostérség működtetésének, fenntartásának hatékonyságnövelése (adatalapú feladatszervezés és erőforrásgazdálkodás bevezetésével) elsősorban a lakosság elégedettségének, életminőségének, „jól létének” növelése érdekében. A digitális átállásban Pilisvörösvár önkormányzata a saját innovátori szerepén túl, a privát szektor tagjaira is számít a digitális fejlesztési célok egyedi módon történő meghatározásában és azok megvalósításában.

A város horizontális célként tűzi ki az együttműködés és modern kommunikációt, valamint az öfenntartásra, energiafüggetlenségre való törekvés. Mindkét szemléleti alapvetés egyik összetevő eleme a digitális, okos megoldások használata, alkalmazási körének bővítése.

A digitális város megvalósítása érdekében - a horizontális céloknak megfelelően - az összes átfogó célként tartalmaz a tervezési dimenziót támogató programot és projektelemeket (beavatkozásokat, intézkedéseket):

R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE

R1.P1.	R1.P1.E1.	R1.P1.E1/1. honlap (bővítése, fejlesztése)
Közösségi	A lakosság	R1.P1.E1/2. újság (bővítése, fejlesztése)
rekreációs	folyamatos	R1.P1.E1/3. személyes találkozások, beszélgetés (fórumok)
lehetőségek,	tájékoztatása	R1.P1.E1/4. városi applikáció (bővítése, fejlesztése)
rendezvények	(DV, MV, ZV)	R1.P1.E1/5. okos utcabútorok, tájékoztató elemek alkalmazása
(MV, ZV, DV)		R1.P1.E1/6. lakosság edukálása, környezeti nevelés a közösség számára (környezetvédelem, -tudatosság, energiahatékonyság)
		R1.P1.E1/7. támogató hivatali környezet

R4/ HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA

R4.P1.	R4.P1.E1.	R4.P1.E1/4. modern kommunikációs felület kialakítása, digitális platformok fejlesztése (pl. vállalkozásokat segítő digitális tudástár, open data, honlap, vállalkozói kataszter, álláshirdetések)
Helyi	Szemléletformálá	R4.P1.E1/6. pénzügyi jellegű tevékenységek (pályázatok kihasználása, helyi támogatás megfelelő kontrolling mellett)
vállalkozások	s, támogató közeg	R4.P1.E1/7. helyi termékek megismerése, bemutatása, megjelenési lehetőség biztosítása
támogatása	kialakítása	R4.P1.E1/10. fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése, támogatása, inkubátorház létrehozása
(MV, DV, PV)	(MV, DV, PV)	R4.P1.E1/12. hivatali vállalkozói ügyféltámogató online szolgáltatások fejlesztése
	R4.P1.E3.	R4.P1.E3/1. reklámozási lehetőségekben való támogatás
	Háttértámogatás	R4.P1. E3/6. rugalmas vállalkozási formák támogatása (pl. home office, co-working)
	(MV, DV, PV, ZV)	

R5/ MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS

R5.P2.	R5.P2.E1.	R5.P2.E1/2. reklámozási lehetőségekben való támogatás
Gazdasági	Háttértámogatás	R5.P2.E1/3. munkahelyösztönző pályázatok kiaknázása
területek	(PV, ZV)	
fejlesztése	R5.P2.E2.	
(MV, DV, PV, ZV)	Ipari park	R5.P2.E2/8. digitális, okos infrastruktúra előtérbe helyezése
	fejlesztése, bőví-	
	tése (PV, ZV, DV)	

R6/ PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA

R6.P1. Projektmenedzsment szemlélet	R6.P1.E1. Belső kapcsolatok, folyamatok fejlesztése (PV, KV)	R6.P1.E1/1. folyamatos beszámoló a stratégia és a projekt megvalósításáról a képviselő-testület és a Polgármester felé R6.P1.E1/2. a stratégia megvalósításához kapcsolódó feladatok kidolgozása és megvalósítása R6.P1.E1/4. monitoring feladatok; társadalmasítás, kapcsolattartás az akcióterületen található szereplőkkel (lakók, civilek, vállalkozók, egyéb);
	R6.P1.E2. Külső szolgáltatói segítség (PV)	R6.P1.E2/7. Városi Digitális kompetenciák felmérése, fejlesztése R6.P1.E2/9. Ortofoto ingatlanlanyilvántartás létrehozása, fejlesztése
R6.P2. Kapcsolatépítés, -tartás	R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés (PV)	R6.P2.E1/1. területi gazdaságfejlesztési célú koncepciók, programok, vállalkozási övezetek fejlesztési programjainak és üzleti terveinek összeállítása R6.P2.E1/2. gazdaságfejlesztési tartalmú, például befektetést ösztönző kiadványok, beruházások megvalósíthatósági tanulmányainak készítése R6.P2.E1/3. együttműködés, kommunikáció és hálózatépítés

R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME

R8.P1. Az épített környezet védelme, fejlesztése	R8.P1.E1. Nyilvántartás, nyomon követés (KV, ZV, DV)	R8.P1.E1/1. védett elemek számának növelése R8.P1.E1/2. rendelet, kataszter, arculati kézikönyv frissen tartása R8.P1.E1/3. új kategóriák (pl. védett utcakép, fasor) létrehozása R8.P1.E1/4. szakszerű és pontos szabályozás, betartatás R8.P1.E1/5. digitális tájékoztatás az értékekről, R8.P1.E1/6. interaktív térképi játéklehetőségek Pilisvörösvár felfedezésére
---	--	--

R9/ A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA

R9.P2. A környezeti elemek védelme	R9.P2.E1. A természeti, táji értékek megóvása (ZV, DV)	R9.P2.E1/8. fakataszter készítése, nyilvántartása
---	--	---

R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS

R10.P2. Környezetbarát közlekedés	R10.P2.E1. Kerékpárút-hálózat fejlesztése (ZV, KV)	R10.P2.E1/6. napelemes tárolók kialakítása
	R10.P2.E2. Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása (ZV, KV, MV)	R10.P2.E2/1. járdák, gyalogátkelők kiépítése, okos megoldások alkalmazása, sharing rendszerek telepítése R10.P2.E2/4. tájékoztatás fejlesztése R10.P2.E2/5. forgalomcsillapító berendezések alkalmazása R10.P2.E2/8. köztéri világítás bővítése, modernizálása R10.P2.E2/9. közbiztonság növelése, kamerarendszer kiépítése, üzemeltetése R10.P2.E2/10. elektromos gépjárműtöltők létesítése
	R10.P2.E3. Közösségi közlekedés fejlesztése (ZV, KV, MV)	R10.P2.E3/1. vasúti megállókra való hatékony ráhordás biztosítása R10.P2.E3/2. utazási szolgáltatás színvonalának növelése - lobbitevékenység R10.P2.E3/3. megállók és környezetük megújítása, minőségi megtartása, okos megoldások alkalmazása R10.P2.E3/4. autóbusz-közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (várakozási idők csökkentése) R10.P2.E3/5. autóbusz-vasúti közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (területi ellátottság szempontjából egészítsék ki egymást)

R10.P2.E3/8. igény vezérelt közösségi közlekedés, elektromos buszok használata

A felsoroltakon túl minden térségi és önkormányzati intézmény fejlesztése, modernizálása a digitális fejlődést is szolgálja, a korszerűsítés az okos megoldások alkalmazásának is lehetőséget biztosítanak.

A digitális város tervezési dimenzióhoz kapcsolódó projektelemek a helyzetértékelés eredményei alapján került megfogalmazásra, a digitális fejlesztési célok a műszakilag, pénzügyileg, környezetileg, végül társadalmilag fenntartható digitális megoldások alkalmazását javasolják. A technológiailag innovatív projektelemek társadalmilag is fenntartható, van rá igény. Az okos város megoldások hasznosak, mert valós problémára válaszolnak: a város mérlegelte a működési problémáikat és elsősorban ezekre definiál megfelelő digitális megoldást.

Pilisvörösvár elkötelezett a digitális fejlesztés mentén, de a teljes digitális átállás végső célja még igen messze van, de az ütemezett megvalósítás, jelen dokumentum a működés egyes területére kiterjedő átalakulásra tesz javaslatot, mely a 2021-2027-es időszakban létrehozható. Fontos a helyzet alapos megismerése és az egyedi működési problémák megoldásakor a rendszerszintű digitális működés céljának szem előtt tartása.

4.4.4 A reziliencia a digitális város tervezési dimenzió szintjén megjelenő programokban mindenhol megjelenik, mivel a tervezési dimenzió kifejezetten támogatja az elérendő célok összességét. Kiemelkedik azonban, hogy a R1.P1.E1. A lakosság folyamatos tájékoztatása kiemelten biztosítja az állandó és rugalmas reagálást, valamint az abszorpciók képesség növelését egyaránt. **Megtartó város**

A megtartó város fő ismérve, hogy képes olyan szolgáltatásokat, képzési lehetőségeket, munkahelyeket és városi környezetet biztosítani, amelyek az ott élők változatos igényeinek megfelelő és vonzerőt jelent mások számára is, melyek Pilisvörösvárra teljes mértékben igazak.

Pilisvörösvár és várostérségének célja, hogy sokoldalú fejlesztéseikkel végső soron a lakosok életminőségét javítsa, aminek hatására azok kisebb arányban érzik szükségét, hogy máshol keressék boldogulásukat vagy a jobb életminőséget.

A különféle korú és élethelyzetben lévő lakosok számára eltérő adottságok jelentik az ideális életkörülményeket és egy-egy korcsoportban is egyre erősebben diverzifikálódnak az igények. Kiemelt célcsoportot jelentenek a fiatalok, akik jövőjüket meghatározó mobilitási döntésükkel meghatározzák a térség jövőjét, és az idősek, akinek elégedettsége, és életminősége fokozott jelentőséget kap, mivel részarányuk egyre növekvő a helyi társadalmon belül.

Pilisvörösvár speciális figyelmet szentel ennek a két korcsoportnak, amellett, hogy a munkavállaló korosztálynak is széles körű szolgáltatásokat igyekszik nyújtani a családdal összefüggő intézményi és rekreációs szolgáltatások fejlesztésével.

Pilisvörösvár, mint megtartó város felelősségvállaló, érzékeny a társadalmi problémákra és partnerségre hívja a helyi szereplőket (intézményi, civil és gazdasági szereplőket, valamint a lakosságot) azok megoldásában. A megtartó város ugyanakkor egyaránt figyel a helyi lakosság alacsonyabb, közepes és magasabb státuszú szegmenseinek igényeire és a megfelelő, célzott eszközöket használja életminőségük javítására, és ezzel elégedettségük növelésére. Ha a város képes a különféle igényekre szabott szolgáltatások biztosítására (köz és piaci szolgáltatók együttes bevonásával) azzal egyrészt biztosítja a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést, másrészt a fizetőképes kereslet számára plusz szolgáltatásokat is képes biztosítani, ami az elvándorlás ellen hat.

A megtartó város tervezési dimenzió mentén átfogó célként tűzte ki Pilisvörösvár az Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ FOLYAMATOS ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA -t. Az átfogó célhoz tartozó, a városi lakosságot kiszolgáló témaköröket tartalmazó részcélok elérésére, programok és projektelemek (beavatkozások, intézkedések) megvalósítására törekszik a város:

R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE

R1.P1.	R1.P1.E1.	R1.P1.E1/1. honlap (bővítése, fejlesztése)
Közösségi rekreációs lehetőségek,	A lakosság folyamatos	R1.P1.E1/2. újság (bővítése, fejlesztése)

rendezvények (MV, ZV, DV)	tájékoztatása (DV, MV, ZV)	R1.P1.E1/3. személyes találkozások, beszélgetés (fórumok) R1.P1.E1/4. városi applikáció (bővítése, fejlesztése) R1.P1.E1/5. okos utcabútorok, tájékoztató elemek alkalmazása R1.P1.E1/6. lakosság edukálása, környezeti nevelés a közösség számára (környezetvédelem, -tudatosság, energiahatékonyság) R1.P1.E1/7. támogató hivatali környezet
	R1.P1.E2. Rendezvények biztosítása (MV)	R1.P1.E2/1. kulturális rendezvények R1.P1.E2/2. szociális, támogató rendezvények (ruha-, játék-adománygyűjtés) R1.P1.E2/3. rendezvénytér kialakítása, szabadtéri színpad R1.P1.E2/4. piactér korszerűsítése, napi funkcióváltás lehetőségének biztosítása R1.P1.E2/5. szezonális fesztiválok szervezése (pl. Adventi vásár, Vörösvár napok, Pilis fesztivál) R1.P1.E2/6. szemétszedés R1.P1.E2/7. civilek, egyesületek napja R1.P1.E2/8. Platz piac népszerűsítése, fejlesztése
	R1.P1.E3. A lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése (MV, ZV, DV)	R1.P1.E3/1. sportolási lehetőségek bővítése (futópark javítása, építése, felnőtt játszótér, aktív park, gyerek kalandpark létrehozása) R1.P1.E3/2. meglévő sportpályák nagyobb hasznosítása, megújítása R1.P1.E3/3 parkok kialakítása, fejlesztése, zöldfelületek megfelelő hasznosítása, tanösvény kialakítása R1.P1.E3/4. közösségi terek létesítése, rendezése, közterületek közösségi térré való fejlesztése R1.P1.E3/5. Községi Ökokert, Tündérkert létrehozása R1.P1.E3/6. „Ifjúsági park” létrehozása R1.P1.E3/7. Balatonfenyvesi tábor felújítása, minőségének javítása R1.P1.E3/8. felhagyott bányaterületek felhasználása rekreációs célokra R1.P1.E3/9. multifunkciós zöldterületek kialakítása R1.P1.E3/10. természeti területek sétaútvonalainak fejlesztése R1.P1.E3/11. KSK terület egybefüggőségének növelése R1.P1.E3/12. Pumptrack pálya létrehozása
R1.P2. Községi tervezés, közösségi megvalósítás, támogató környezet (ZV, MV, PV)	R1.P2.E1. Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség (MV)	R1.P2.E1/1. lakossági „ötletbörze” R1.P2.E1/2. közösségi tervezési fórumok R1.P2.E1/3. civil szervezetekkel, egyesületekkel való együttműködés
	R1.P2.E2. Helyi erőforrás használata (ZV, MV, PV)	R1.P2.E2/1. helyi szereplők „összekapcsolása” R1.P2.E2/2. helyiekkel való kiviteleztetés, megvalósítás R1.P2.E2/3. helyiek fejlesztésekbe történő részvételéért kedvezmények biztosítása R1.P2.E2/4. helyi „kultúrkártya”, helyi „diák-kultúrkártya” bevezetése
R1.P3. Sváb hagyományok ápolása, helyi identitást növelő tevékenység (MV, PV)	R1.P3.E1. A múlt, a jelen és a jövő bemutatása (MV, PV)	R1.P3.E1/1. hagyományörző programok szervezése R1.P3.E1/2. kulturális intézmények fejlesztése (pl. „Sváb Sarok”, „Bányász-szoba”, Művészetek Háza, Tájház) R1.P3.E1/3. modern médiaarzenál használata a hagyományok ismertetésére, programok szervezésére R1.P3.E1/4. városi eseményeken a német nemzetiségi információk kiemelt megjelenítése

	R1.P3.E2. A helyi hagyományok oktatásba, nevelésbe való bevonása (MV)	R1.P3.E2/1. helyi turisztikai potenciál növelése R1.P3.E2/2. kulturális intézmények és az oktatási létesítmények együttműködése R1.P3.E2/3. kirándulások szervezése
R1.P4. Civil szervezetek munkájának elősegítése (MV)	R1.P4.E1. Civil szervezetek munkájának elősegítése (MV)	R1.P4.E1/1. hagyományőrzéssel foglalkozó civil szervezetek támogatása R1.P2.E1/2. egyesületek, civil szervezetek közötti együttműködés szorgalmazása, „összekapcsolása” R1.P2.E1/3. civil kezdeményezések támogatása

R2/ EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE

R2.P1. Szociális ellátás fejlesztése	R2.P1.E1. Szociális ellátás, gondozás javítása (KV)	R2. P1.E1/1. bölcsőde férőhely-bővítése, fejlesztésre szoruló kisgyermek megsegítésére is alkalmas, új bölcsőde építése R2. P1.E1/2. speciális ellátást igénylők gondozásának fejlesztése R2. P1.E1/3. rászoruló, gyermekek étkeztetése R2. P1.E1/4. rászoruló, gyermekek rendszeres üdültetése R2.P1.E1/5. utalvány, csomag az idők számára R2.P1.E1/6. babacsomag, születéstámogatás R2.P1.E1/7. rászoruló gyermekek továbbtanulásának támogatása
R2.P2. Egészséges társadalom	R2.P2.E1. Egészségügyi ellátás javítása (KV)	R2.P2.E1/1. szakorvosi rendelő fejlesztése, elérhető vizsgálatok körének bővítése R2.P2.E1/2. fekvőbeteg-ellátás fejlesztése, egy napos fektető létrehozása R2.P2.E1/3. orvosi ügyelet átalakítása, 0-24 órás sürgősségi ellátás bevezetése R2.P2.E1/4. helyben elérhető egészségügyi szakrendelések körének bővítése R2.P2.E1/5. védőnői hálózat fejlesztése
	R2.P2.E2. Prevenációs megmozdulások (DV, KV)	R2.P2.E2/1. egészség-megőrzési, sportrendezvények R2.P2.E2/2. egészséges táplálkozás népszerűsítése R2.P2.E2/3. egészséges lakókörnyezet népszerűsítése

R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA

R3.P1. Kulturális élet felpozíciója	R3.P1.E1. Szórakozási lehetőség biztosítása különböző korosztályok számára (MV)	R3.P1.E1/1. szabadtéri művészeti ágak bevonása, használata R3.P1.E1/2. részvétel, szervezési szerepvállalás a környék közös (regionális) rendezvényeiben R3.P1.E1/3. kiállítások interaktivitásának biztosítása R3.P1.E1/4. zenei programok bővítése (több műfaj átfigyelt integrált programok) R3.P1.E1/5. szabadidőközpont és környezete, szabadtéri színpad R3.P1.E1/6. klubhelyiségek kialakítása R3.P1.E1/7. jégpálya felállítása, működtetése, programokkal való színesítése
	R3.P1.E2. Családbarát lehetőségek biztosítása (MV)	R3.P1. E2/1. játszóterek különböző korosztályoknak R3.P1. E2/2. családbarát rendezvények szervezése R3.P1. E2/3. nyilvános toalett a játszóterekkel, parkokkal

R3.P2. Oktatási és egyéb lehetőségek biztosítása	R3.P2.E1. Oktatás utáni, oktatást segítő foglalkozások körének bővítése (MV, ZV)	R3.P2.E1/1. sportolási lehetőségek biztosítása R3.P2.E1/2. az „életre nevelés” szemléletének bevonása az oktatásba R3.P2. E1/4. koragyermekkorai környezeti nevelés (a helyi oktatási intézmények diákjainak bevonása a környezetvédelmi megvalósításba) R3.P2. E1/5. gyermekek élményszerű, cselekedtető tapasztaltszerzésének támogatása R3.P2. E1/6. a környezetvédelem elsajátításához kapcsolódó eszközök beszerzése (pl. vizsgálódásra alkalmas eszközök, nagyító, bogárgyűjtő, távcső, természettudományos eszközök stb.)
	R3.P2.E2. Szakoktatás visszahozása (MV)	R3.P2.E2/1. helyiség, intézmény, háttér-infrastruktúra biztosítása R3.P2.E2/2. együttműködés a helyi vállalkozókkal, kereslet felmérése R3.P2.E2/3. diákmunka lehetőségeinek bővítése R3.P2.E2/4. fenntartható vállalkozások kialakításának oktatása a településen

A megtartó város tervezési dimenziót segíti az Á2/ A HELYI GAZDASÁG ÉLÉNKÍTÉSE, HELYI MUNKALEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSA átfogó célhoz kapcsolódó programok, melyek a munkahelyteremtésre vonatkoznak. A tervezési dimenziót támogató projektelemeket pl. R4.P1.E2/1. helyi piac, rendezvényter fejlesztése, termelői piacok bővítése, R4.P1. E3/3. esetleges konfliktushelyzetek megoldásában való segítségnyújtás, R6.P2.E1/3. együttműködés, kommunikáció és hálózatépítés.

A megtartó város tervezési dimenzió mentén átfogó célként tűzte ki Pilisvörösvár az Á4/ A TÉRSÉGI KAPCSOLATOK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉ-t. Az átfogó célhoz tartozó, a várostérség lakosságát kiszolgáló témaköröket tartalmazó részcélok elérésére, programok és projektelemek (beavatkozások, intézkedések) megvalósítására törekszik a város:

R11/ AZ ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE

R11.P1. A térségi szolgáltatások bővítése	R11.P1.E1. Térségi intézmények fejlesztése (DV, ZV, MV, PV)	R11.P1.E1/1. rendőrség megújítása (áthelyezése) R11.P1.E1/2. Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása R11.P1.E1/3. Virgonc épületének megújítása R11.P1.E1/4. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás R11.P1. E1/5. uszoda, sportcsarnok építése R11.P1. E1/6. szakorvosi rendelő fejlesztése, bővítése R11.P1. E1/7. mentőállomás fejlesztése, bővítése

R12/ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE

R12.P1. Összefogás, párbeszéd a környező településekkel (KV, PV)	R12.P1.E1. közös lobbitevékenység az elkerülőút témakörében R12.P1.E2. folyamatos partnerségi egyeztetések
R12.P2. Tágabb térségi együttműködések, testvérvárosi kapcsolatok ápolása (KV)	R12.P2.E1. testvérvárosi kapcsolatok erősítése R12.P2.E2. testvérvárosi találkozók, TRINA projekt R12.P2.E3. csereüldötetés R12.P2.E4. térségi programok, találkozók

A megtartó várost támogatja az összes „zöldülő városhoz tartozó” rekreációs jellegű fejlesztés (pl. R8.P3.E7. KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése, R8.P3.E6. Búcsú tér fejlesztése, R8.P3.E5. Tündérmkert-Közösségi kert).

A reziliencia a megtartó város tervezési dimenzió szintjén megjelenő programokban elsősorban az alábbiak szerint jelenik meg:

- R2.P2. Egészséges társadalom, azon belül is kiemelten a R2.P2.E2. Prevenciós megmozdulások, valamint az R2.P1. Szociális ellátás fejlesztésén belül a „soft” jellegű programok, valamint a R12.P1. Összefogás, párbeszéd a környező településekkel biztosítja az állandó és rugalmas reagálást mind szervezeti/intézményi, mind pedig eszközrendszer oldalról.
- R11.P1.E1. Térségi intézmények fejlesztésével, R3.P2. Oktatási és egyéb lehetőségek biztosításával az abszorpciók képesség növelése - hogy a várost érő negatív hatások nagyobb mértékének ellent tudjon állni a rendszer - elérhető, illetve a R1.P2. Közösségi tervezés, közösségi megvalósítás, támogató környezet kialakításával a sokkhatás utáni visszaállás képessége javítható.
- Magára a - megtartó város felé történő - változás elérése felé, azaz a transzformációra a fejezetben felsorolt összes program befolyással bír.

4.4.5 Kiszolgáló város

A kiszolgáló város a fenntartható területhasználatot, az épített és művi környezetet, a városi zöldfelületeket és természeti ökoszisztémát, valamint a városi közműrendszereket, infrastruktúrákat, azok optimális területi leképeződését foglalja magában.

A kiszolgáló város megvalósítása érdekében az Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE átfogó célon belül az R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS részelt:

R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS

R10.P1. Infrastrukturális hiányok megszüntetése	R10.P1.E1. Gyorsforgalmi út, elkerülőút- fejlesztések (KV, PV)	R10.P1.E1/1. a városon átmenő forgalom csökkentése
		R10.P1.E1/2. széleskörű összefogás az elkerülőút megépítéséért
		R10.P1.E1/3. lobbitevékenység
		R10.P1.E1/4. a 10. sz. országos főút tehermentesítése, felújítása
	R10.P1.E2. Energiafügget- lenségre való törekvés (DV, ZV, KV)	R10.P1.E2/1. földhő hasznosítása
		R10.P1.E2/2. napenergia hasznosítása
		R10.P1.E2/3. lakossági léptékben a szélenergia hasznosítása
		R10.P1.E2/4. hatékony energiagazdálkodás az intézményekben
		R10.P1.E2/5. energiahatékony technológiák alkalmazása a városüzemeltetésben
		R10.P1.E2/6. lakossági léptékű napenergia hasznosítása
		R10.P1.E2/7. lakóházak hőszigetelésének korszerűsítése
	R10.P1.E3. Közúti túlterheltség megszüntetése (KV)	R10.P1.E3/1. földutak használhatóvá tétele
		R10.P1.E3/2. burkolt, rendezett utak arányának növelése
		R10.P1.E3/3. parkolási lehetőségek biztosítása, parkolási lehetőségek bővítése
		R10.P1.E3/4. a városon keresztülhaladó teherforgalom csökkentése, megszüntetése
		R10.P1.E3/5. burkolt, járdák utak arányának növelése, felújítás
	R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz- elvezetés városi szintű megoldása (ZV, KV)	R10.P1.E4/1. csapadékvizek hasznosítása helyben
		R10.P1.E4/2. csapadékvíz-elvezetőrendszer felülvizsgálata, kiépítése, intézmények vízelvezetésének fejlesztése
		R10.P1.E4/3. kisvízfolyások revitalizációja
		R10.P1.E4/4. a szennyvíztisztítás folyamatos korszerűsítése
		R10.P1.E4/5. közműolló bezárása, a szennyvízcsatorna hálózatbővítése, a rákötések szorgalmazása
		R10.P1.E4/6. záportározó építése, fenntartása
		R10.P1.E4/7. vízelvezető árkok karbantartása, rendezése

R10.P2. Környezetbarát közlekedés		lakossági akciók keretein belül R10.P1.E4/8. Tündérkert-Közösségi kert alatti vízgyűjtő kialakítása, fenntartása R10.P1.E4/9. Tó dűlő rendezése
	R10.P2.E1. Kerékpárút- hálózat fejlesztése (ZV, KV)	R10.P2.E1/1. külső-belső kerékpár-úthálózat kijelölése, építése R10.P2.E1/2. környezettudatos közlekedésre nevelés R10.P2.E1/3. a településközi kerékpározás biztonságossá tétele R10.P2.E1/4. kerékpártárolók kialakítása, fenntartása R10.P2.E1/5. rollertárolók kialakítása, fenntartása R10.P2.E1/6. napelemes tárolók kialakítása
	R10.P2.E2. Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása (ZV, KV, DV)	R10.P2.E2/1. járdák, gyalogátkelők kiépítése, okos megoldások alkalmazása, sharing rendszerek telepítése R10.P2.E2/2. gyalogos útvonalak, járdák megújítása, biztonságossá tétele, kapcsolódó útszakaszok építése, javítása R10.P2.E2/3. közösségi, pihenő terek kialakítása R10.P2.E2/4. tájékoztatás fejlesztése R10.P2.E2/5. forgalomcsillapító berendezések alkalmazása R10.P2.E2/6. „Járdaépítési program” folytatása (alapanyagért „cserébe” a lakó építi meg) R10.P2.E2/7. „Járdaépítési program” alapanyagainak beszerzése R10.P2.E2/8. köztéri világítás bővítése, modernizálása R10.P2.E2/9. közbiztonság növelése, kamerarendszer kiépítése, üzemeltetése R10.P2.E2/10. elektromos gépjárműtöltők létesítése
	R10.P2.E3. Közösségi közlekedés fejlesztése (ZV, KV, DV)	R10.P2.E3/1. vasúti megállókra való hatékony ráhordás biztosítása R10.P2.E3/2. utazási szolgáltatás színvonalának növelése - lobbitevékenység R10.P2.E3/3. megállók és környezetük megújítása, minőségi megtartása, okos megoldások alkalmazása R10.P2.E3/4. autóbusz-közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (várakozási idők csökkentése) R10.P2.E3/5. autóbusz-vasúti közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (területi ellátottság szempontjából egészítsék ki egymást) R10.P2.E3/6. Pilisvörösvár vasúti megálló terheltségének csökkentése (megállóhelyek hatékony használata) R10.P2.E3/7. települések közötti körjárat indítása, működtetése R10.P2.E3/8. igény vezérelt közösségi közlekedés, elektromos buszok használata R10.P2.E3/9. egységes bérlet bevezetéséért folyó lobbitevékenység a MÁV és a Volán járataira

A megtartó város tervezési dimenziót segíti többek között az ÁZ/ A HELYI GAZDASÁG ÉLÉNKÍTÉSE, HELYI MUNKALEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSA átfogó célhoz kapcsolódó programok, melyek a fenntartható területhasználatra vagy az infrastruktúra-fejlesztésre vonatkozó, külső szakértői segítség bevonására vonatkoznak. A tervezési dimenziót támogató projektelemeket pl. R5.P2.E2/4. területtakarékos, tudatos fejlesztések, valamint az R5.P2.E2/6. ütemezhetőség biztosítása az ipari park fejlesztése, bővítése során, vagy a R6.P1.E2/4. Települési Vízkárelhárítási terv külső szolgáltatói segítséggel történő elkészítése.

A reziliencia a kiszolgáló város tervezési dimenzió szintjén megjelenő programokban elsősorban az alábbiak szerint jelenik meg:

- R10.P1.E2. Energiafüggetlenségre való törekvés, R10.P2.E3. Közösségi közlekedés fejlesztése, R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása biztosítja az állandó és rugalmas reagálás lehetőségét mind szervezeti/intézményi, mind pedig eszközrendszer oldalról.

- R10.P1.E1. Gyorsforgalmi út, elkerülőút-fejlesztések, R10.P2.E2. Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása segíti az abszorpciók képesség növelését, hogy a várost érő negatív hatások nagyobb mértékének ellent tudjon állni a rendszer, illetve a sokkhatás után pedig vissza tud állni a régi kerékvágásba.

- Magára a - kiszolgáló város felé történő - változás elérése felé, azaz a transzformációra a fejezetben felsorolt összes program befolyással bír.

4.5 A stratégia belső összhangja

Az FVS célrendszerében az átfogó célok is tartalmazznak olyan témaköröket, melyek erősen összefüggenek, szinergiában vannak egymással. Az egyes részcélok átfogó célokhoz való kapcsolódásuk erőssége alapján került „besorolásra” az átfogó célokhoz. Az átfogó és részcélok szinergiájának erősségét, a kapcsolódást az alábbi táblázat mutatja:

ÁTFOGÓ CÉL	Á1/ A közösségi kohézió folyamatos erősítése, a helyi kultúra, nemzetiségi identitás megőrzése továbbadása	Á2/ A helyi gazdaság élénkítése, helyi munkalehetőségek biztosítása	Á3/ A települési környezet értékőrző fejlesztése	Á4/ A térségi kapcsolatok továbbfejlesztése
RÉSZ CÉL				
R1. IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE	✓ ✓ ✓	✓	✓ ✓	✓
R2. EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE	✓ ✓ ✓	✓	✓ ✓	✓ ✓
R3. FIATALOK ITTHON TARTÁSA	✓ ✓ ✓	✓	✓ ✓	✓ ✓
R4. HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA	✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓	✓
R5. MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS	✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓	✓ ✓
R6. PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA	✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓ ✓
R7. EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK	✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓	✓
R8. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME	✓ ✓	✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓
R9. A TÁJ, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA	✓ ✓ ✓	✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓
R10. INFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉS	✓	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓ ✓
R11. ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE	✓	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓ ✓
R12. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓ ✓

A részcélok és az átfogó célok szoros kapcsolata biztosítja, hogy a részcélok elérését támogató programok, ahhoz kapcsolódó projektelemek is összefüggenek egymással, a megvalósulásuk esetén egymás pozitív hatását erősítik. A programok és a kapcsolódó projektelemek belső szinergiáját a Projektmátrix beágyazott táblázat mutatja be.

4_5_Pvw_FVS_projektm
atrix.xlsx

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Gazdasági Programja (2019-2024) és egyéb ágazati dokumentumok fejlesztési elképzeléseit figyelembe veszi jelen stratégia, azzal összhangban

készült. A szakági dokumentumokban kitűzött célok elérését, feladatok megoldását segítik elő a programok, projektelemek majdani megvalósítása.

A projektrendszer településrészenkénti lebontása igazolja, hogy az egyes településrészek fejlesztése összhangban van a város egészének fejlesztésével, annak stratégiai célkitűzéseivel. A településrészek közötti feladatmegosztás során alakultak ki az egyes fejlődési irányok, a meglévő adottságokat figyelembe véve. A városrészekkel való kapcsolatot a 4.3.5 A részcélokhoz kapcsolódó programok városrészekkel való kapcsolata fejezet mutatja be.

A programok és a kapcsolódó projektelemek belső összefüggéseit a 8.8. melléklet mutatja be. Általánosan elmondható, hogy a területileg konkretizált projektek (pl. intézményfelújítások, rekreációs jellegű zöldfelületi projektek) a társadalmi célokat, mint az identitástudat, összetartozás erősítését, az egészségügy, szociális ellátás erősítését és a fiatalok itthon tartásának megvalósulását egyaránt elősegítik. A projektek általánosan törekednek a környezetvédelem mentén az önfenntartás felé, így a természet és a környezet kímélése köré szerveződő projektekkal erős a belső összhang.

4.6 A stratégia összhangja más stratégiákkal

A belső szinergia biztosított. A külső szinergia a továbbiakban kerül részletezésre.

Pilisvörösvár átfogó céljai (azokon keresztül részcéljai és a kapcsolódó projektek is) illeszkednek az EU kohéziós politika 2021-2027 közötti pénzügyi ciklusban.

ÁTFOGÓ CÉL	Á1/ A közösségi kohézió folyamatos erősítése, a helyi kultúra, a nemzetiségi identitás megőrzése és továbbadása	Á2/ A helyi gazdaság élénkítése, helyi munkalehetőségek biztosítása	Á3/ A települési környezet értékőrző fejlesztése	Á4/ A térségi kapcsolatok továbbfejlesztése
EU FŐ SZAKPOLITIKAI CÉL, PRIORITÁS				
<i>Intelligensebb - innováción alapuló, digitális - Európa</i>		✓	✓	
<i>Zöldebb, karbonmentes Európa</i>		✓	✓	
<i>Jobban összekapcsolt („hálózatos”) Európa</i>				✓
<i>Szociálisabb Európa</i>	✓		✓	
<i>A polgáraihoz közelebb álló Európa</i>	✓	✓		✓

A regionális fejlesztési beruházások hangsúlyosan az 1. és a 2. prioritásra helyezik a hangsúlyt.

Az OFTK értelmében a nemzeti jövőkép az alábbiak szerint kerül megfogalmazásra: „Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.”³⁸

A nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú átfogó fejlesztési cél, továbbá tizenhárom specifikus cél (hét szakpolitikai jellegű és hat területi cél) került megfogalmazásra. Pilisvörösvár átfogó céljai (azokon keresztül részcéljai és a kapcsolódó projektek is) illeszkednek Magyarország céljához, ezáltal hozzájárul a nemzeti célok megvalósulásához.

³⁸ Az OFTK a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat által (mellékletként) került elfogadásra. A megalapozó vizsgálat tartalmazza az OFTK célkitűzéseinek bemutatását. Lásd. Megalapozó vizsgálatban.

ÁTFOGÓ CÉL - PILISVÖRÖSVÁR ÁTFOGÓ FEJL. CÉL - OFTK		Á1/ A közösségi kohézió erősítése, a helyi kultúra, a nemzeti és identitás megőrzése és továbbadása	Á2/ A gazdaság élénkítése, helyi munkalehetőségek biztosítása	Á3/ A települési környezet értékőrző fejlesztése	Á4/ A térségi kapcsolatok továbbfejlesztése
Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés			✓		✓
Népesedési és fordulatos, egészséges és megújuló társadalom		✓	✓	✓	
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme			✓	✓	
Térségi alapozott, potenciálokra fenntartható térszerkezet			✓	✓	✓

Az ország szakpolitikában érvényesítendő és területi specifikus céljai közül az alábbiakat kiemelkedően szolgálják Pilisvörösvár célkitűzései:

- Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás,
- Kreatív, tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom,
- Versenyképes, innovatív gazdaság,
- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme,
- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés,
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása.

Pilisvörösvár településfejlesztési terveiben kitűzött célok és jövőképe megfelel az OFTK-ban megfogalmazott területfejlesztési igényeknek és feladatoknak.

Pilisvörösvár környezetének életét a Pest megye fejlesztési irányai közvetlenül érintik, ezért a jövőképpel, az átfogó célokkal, a stratégiai célokkal és a horizontális célokkal való szinergia is vizsgálatra kerül. Pilisvörösvárt és várostérségét a megyei területfejlesztési koncepció átfogó területi céljai nem érintik (nem nevesítik), a további céloknak a város célrendszere, tervezett programjai megfelelnek.

TÁRSADALMI MEGÚJULÁS (TM)

testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek

TM.1. A szociális és létbiztonság megerősítése, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése.

TM.2. Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső kapcsolati hálójának fejlesztése, menedzsment kapacitásának fejlesztése.

TM.3. Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és prevencióra

TM.4. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi- és helyi identitás erősítése

GAZDASÁG DINAMIZÁLÁSA (GD)

az értékteremtő képesség növelése a térség adottsága, külső- és belső kapcsolatrendszerre építve

GD.1. A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése; több lábon álló gazdaság; a technológia és tudásintenzív, valamint a foglalkoztatást erősítő ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése, a gazdasági ágak közül kiemelten az ipar, az építőipar, a turizmus, a közlekedés, kereskedelem, raktározás, az információ és kommunikáció ágakban működő vállalkozások versenyképességének növelése, technológiai felkészültségének javítása.

GD.2. Gazdasági húzóterseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése.

GD.3. Makroregionális logisztikai funkciók és a rászervezhető értékteremtő képesség erősítése
kiemelten az MO mentén a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér térségében.
A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése.

TÉRSZERKEZET FEJLESZTÉSE ÉS KIEGYENSÚLYOZÁSA

a lokális- és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet

TF.1. Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése a transzfer szerep ellátása és hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében.

TF.2. A térség kohéziójának javítása érdekében a megye közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést.

TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés. takarékos területhasználat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése.

TF.4. Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségek és települések fenntartható fejlődésének szolgálatában.

H.1. Területi és társadalmi kohézió, szociális felzárkóztatás

H.2. Partnerség, együttműködés

H.3. Fenntarthatóság, klíma és energiapolitika

H.4. Hatékonyság

H.5. Innováció

H.6. Identitás erősítés, megyei profil, értékmegőrzés, értékteremtés

Pest megye fejlesztéspolitikája tudatos értékválasztásában bemutatott szemlélettel Pilisvörösvár stratégiájában megfogalmazott programok szinergiában vannak, elősegítik az értékek fennmaradását, azok kialakulását.

5 Monitoring, kontrolling, indikátorok

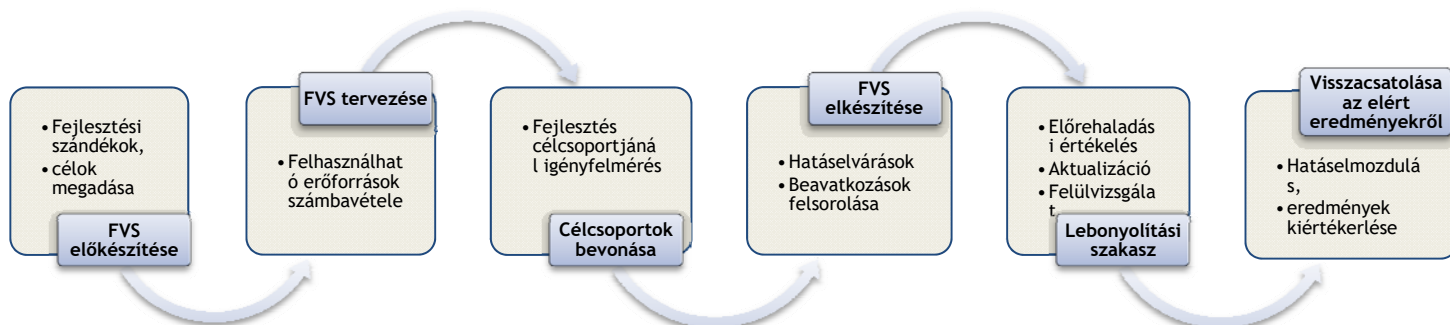
5.1 FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

A fejlesztésektől minden esetben azt várjuk, hogy valamilyen pozitív irányú hatás-elmozdulást okozzon. A monitoring azzal foglalkozik, hogy ezt a hatás, hogyan lehet kimutatni, értékelni, milyen folyamatok eredményeképpen érhetőek el a szándékolt hatások. Egy jól működő monitoring rendszertől az várható el, hogy optimálisabb működési folyamatokat eredményez a fejlesztések lebonyolítása, és a kapcsolódó döntéshozatal esetében.

Kiemelt cél:

- A fejlesztések hatékonyságának növelése a monitoring folyamatok optimalizációjával,
- A fejlesztések tervezhetőségének támogatása a monitoring rendszeren keresztül,
- A fejlesztések által elért szándékolt és közvetett hatások megismerése.

Az ebben a fejezetben ismertetett monitoring metódust kívánja alkalmazni az Önkormányzat az FVS kapcsán, de az önkormányzati működési gyakorlat, fejlesztések kapcsán is egységesen ezt a monitoring eljárást kívánja követni. Az alábbi ábra általánosságban mutatja be a monitoring folyamatot, a fejezet további részében pedig ez kerül részletes kifejtésre.

Alapvetően kétféle monitoring eljárást lehet megkülönböztetni:

- **Folyamatmonitoring:** Lényegében a fejlesztések nyomonkövetéséről van szó. A tervezési szakaszban megállapított célok és előrehaladási mérföldkövek alapján ellenőrzi a fejlesztések lebonyolítását. A folyamatmonitoring része a folyamatos kockázatelemzés és a szükséges korrekciós elemek beépítése a megvalósításba. A döntéshozatali szint számára lehetőséget teremt a fejlesztésekről folyamatos visszajelzést kapni.
- **Hatásmonitoring:** Minden fejlesztés megtervezésének része, az előzetes hatásvárások megfogalmazása. A fejlesztések lezárulta nem jelenti automatikusan, hogy lehetővé válik a hatások kiértékelése, hiszen sok esetben a hatás-elmozdulás csak a működési tapasztalatokkal együtt válik interpretálhatóvá. Ez azt is jelenti, hogy a hatásmonitoring nem köthető kizárólagosan az adott fejlesztés lezárásához, hanem a megvalósítás után is szükséges a folyamatos monitoring tevékenység. A döntéshozatali szint számára a hatásmonitoring alapján jó visszajelzés kapható a fejlesztések eredményességéről, illetve továbblépési lehetőségek terén nyújt támpontokat.

A monitoringrendszer indikátorokon keresztül tudj visszacsatolást adni a fejlesztésekről. Alapvetően 3 típusú indikátort lehet megkülönböztetni:

- **Kimенти indikátor:** Az erőforrások felhasználásával „automatikusan” előálló (de legalábbis várható) kimenetekre utal.
- **Eredményindikátor:** A fejlesztések által generált közvetlen hatásokat mutatja be.
- **Hatásindikátor:** A fejlesztések közvetlen eredményeitől, akár igen távol álló, közvetett hatások bemutatására alkalmas.

Az FVS-ben szereplő programok és kapcsolódó intézkedések monitoring értékeinek (kiinduló érték, teljesült érték) megadása a stratégiai menedzsment feladata, ahogy a kapott értékek kiértékelése, következtetések levonás, további lépések megadása is az ő kompetenciájába tartozik. A monitoring mérések megvalósítása az operatív menedzsment feladata. Ez a feladat magába foglalja a mérési metódusok kidolgozását, kapcsolattartást az intézkedésben érintett szervezetekkel és a mérési eredmények feldolgozását. Fontos szempont, hogy a monitoring értékek kiértékelésében minden érintett fél szerepet kaphasson, hiszen a kapott eredmények megfelelő interpretációjához ez elengedhetetlen.

5.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

Az FVS-ben foglalt célok és intézkedések megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata a város fejlesztési stratégiájának fontos eleme. A felülvizsgálat célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A felülvizsgálat számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől az FVS esetleges szükséges módosításáig.

- Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek az FVS célkitűzésinek elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket.
- A felülvizsgálata, aktualizálása öt évenként szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve az FVS megvalósult folyamataiból levonható következtetések alapján.
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.

Az FVS tartalmára építve a digitális átállás akciótervet és a zöld átállás menetrend megvalósítási szakaszának tartalmát 2024-ig kell elkészíteni.

A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a polgármester évente beszámolót tart a város polgárainak. A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon, a városi honlapon és a hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósul meg.

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere	Forrásigény
R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE						
R1.P1. Közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények	<i>közösségi programok száma</i> ³⁹	db/év	10	15	Egyszerű összeadással képződő érték ⁴⁰	P3.V1.
	<i>Mikroközösségi szemétszedések száma</i> ⁴¹	db/év	1	2	Egyszerű összeadással képződő érték ⁴²	5 millió Ft
R1.P2. Közösségi tervezés, közösségi megvalósítás, támogató környezet	<i>közösségi tervezéssel megvalósult projektek száma</i> ⁴³	db	0	3	Egyszerű összeadással képződő érték ⁴⁴	6 millió Ft
R1.P1.E3. A lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése	<i>rekreációs zöldfelületek száma</i> ⁴⁵	db	2	4	Egyszerű összeadással képződő érték ⁴⁶	650 millió Ft
R1.P3.	<i>Hagyományőrző programok száma</i> ⁴⁷	db/év	5	7	Egyszerű összeadással képződő érték ⁴⁸	5 millió Ft
R1.P4 Civil szervezetek munkájának elősegítése	<i>Civil szervezetek támogatási kerete</i> ⁴⁹	Ft/év	14.750.000	23.000.000	Költségvetési allokáció ⁵⁰	23 millió Ft
R2/ EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE						
R2.P1. Szociális ellátás fejlesztése	<i>bölcsődei férőhelyek száma</i> ⁵¹	db	26	66	Egyszerű összeadással képződő érték ⁵²	748 millió Ft
	<i>Babacsomag, idősök utalványa támogatási keret</i> ⁵³	Ft/év	7.800.000	18.000.000	Költségvetési allokáció ⁵⁴	18 millió Ft
R2.P2. Egészséges	<i>prevenációs szűréseken</i>	fő	192	400	Egyszerű összeadással képződő érték ⁵⁶	P3.T1

³⁹ Indikátor definíciója: A Művészetek Háza által a lakosság részére szervezett kulturális és sport programok száma

⁴⁰ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy az egyes programokat a közösségi programok nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

⁴¹ Indikátor definíciója: A lakosság mozgósításával, bevonásával szervezett szemétszedések száma

⁴² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy az egyes programokat a közösségi szemétszedés nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

⁴³ Indikátor definíciója: azok a projektek, ahol a lakosság bevonásra kerül a problémamegoldásba a megoldás közös megtalálására fórumok szervezése, a közösen megtalált és elfogadott megoldás kerül majd megvalósításra.

⁴⁴ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, a közösségi tervezéssel megvalósult projekteket nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

⁴⁵ Indikátor definíciója: Pihenésre, sportolásra lehetőséget adó zöldterületek száma

⁴⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az ilyen besorolású területek az önkormányzat adatbázisában vannak nyilvántartva, a változás az adatbázisban frissítésre kerül.

⁴⁷ Indikátor definíciója: A német nemzetiségi hagyományokat bemutató közösségi programok száma

⁴⁸ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy az egyes német nemzetiségi közösségi programokat a német nemzetiségi közösségi programok nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

⁴⁹ Indikátor definíciója: A civil egyesületek, alapítványok működésének támogatására fenntartott pénzügyi keret éves szinten

⁵⁰ Számítási mód: A költségvetésben kerül meghatározásra, külön tételsor

⁵¹ Indikátor definíciója: Az intézmény által befogadható gyereklétszám maximuma

⁵² Számítási mód: A férőhelyek száma intézményenként adott, a bővíténi mértéke az új bölcsőde tervezésekor került meghatározásra. Az új épület megépülésével és üzembehelyezésével az indikátor értéke (66) teljesültnek tekintendő.

⁵³ Indikátor definíciója: Támogatási pénzügyi keret az újszülöttek számára biztosított babacsomag és a 70 év felettiek számára biztosított évi egyszeri utalvány fedezetére

⁵⁴ Számítási mód: A költségvetésben kerül meghatározásra, külön tételsor

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere	Forrásigény
társadalom	résztevők száma⁵⁵					
	<i>Szakrendelések számának növekedése⁵⁷</i>	db	egészségügyi ismeretében	program kitölthető	Egyszerű összeadással képződő érték ⁵⁸	P3.T1.
R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA						
R3.P1. Kulturális élet felpezsdítése	<i>Művészetek Háza rendezvényeit látogatók száma⁵⁹</i>	fő/év	2000	4000	Egyszerű összeadással képződő érték ⁶⁰	30 millió Ft
	<i>Játszóterek számának növekedése⁶¹</i>	db	5	7	Egyszerű összeadással képződő érték ⁶²	150 millió Ft
	<i>Nyilvános játszótéri, parki toalett száma⁶³</i>	db	0	2	Egyszerű összeadással képződő érték ⁶⁴	30 millió Ft
R3.P2. Oktatási és egyéb lehetőségek biztosítása	<i>Sportolást ösztönző kampányok⁶⁵</i>	db	0	4	Egyszerű összeadással képződő érték ⁶⁶	1 millió Ft
R4/ HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA						
R4.P1. Helyi vállalkozások támogatása	<i>Vállalkozói partnerségi fórum⁶⁷</i>	db	1	4	Egyszerű összeadással képződő érték ⁶⁸	600 ezer Ft
	<i>Kiállítók száma a piacon⁶⁹</i>	db/alk.	30	35	Egyszerű összeadással képződő érték ⁷⁰	1 millió Ft
R4.P2. Fizikai környezet	<i>ipari parkban lévő fák száma⁷¹</i>	db	0	50	Egyszerű összeadással képződő érték ⁷²	500 ezer Ft

⁵⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy az egyes programokon, amelyek adott évben megrendezésre kerültek, résztvevői számát össze kell adni

⁵⁵ Indikátor definíciója: Prevenációs egészségügyi szűrővizsgálaton résztvevők száma

⁵⁷ Indikátor definíciója: A Pilisvörösvári Szakrendelő által nyújtott szakrendelések számának növekedése

⁵⁸ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték. Az egyes Szakrendeléseket az intézmény nyilvántartásba veszi és összesíti a listát.

⁵⁹ Indikátor definíciója: A Művészetek Háza által szervezett eseményeken megjelent lakosok száma

⁶⁰ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy az egyes programokon, amelyek adott évben megrendezésre kerültek, résztvevői számát össze kell adni.

⁶¹ Indikátor definíciója: A közterületen vagy önkormányzati tulajdonú ingatlanon elhelyezkedő játszótér funkcióval rendelkező terület számának növekedése

⁶² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az ilyen besorolású területek az önkormányzat adatbázisában vannak nyilvántartva, a változás az adatbázisban frissítésre kerül.

⁶³ Indikátor definíciója: közterületen elhelyezkedő, nyilvános toalették száma

⁶⁴ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az önkormányzat a megépülést követően az építményeket nyilvántartásba veszi, bekerül az adatbázisba.

⁶⁵ Indikátor definíciója: A Művészetek Háza által közzétett sportolási lehetőségeket bemutató, népszerűsítő online és offline hirdetések száma

⁶⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes kampányokat, amelyek meghirdetésre kerülnek, nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

⁶⁷ Indikátor definíciója: A Pilisvörösvári kis és közép vállalkozások számára szervezett programok, megbeszélések, találkozók száma

⁶⁸ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes fórumokat, amelyek meghirdetésre kerülnek, nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

⁶⁹ Indikátor definíciója: A piacon árusítók száma

⁷⁰ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az árusokat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

⁷¹ Indikátor definíciója: A városban ipari területként nyilvántartott területen található fák száma

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere	Forrásigény
fejlesztése						
R5/ MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS						
R5.P1. Modern, fenntartható gazdaság	<i>Helyben foglalkoztatást ösztönző kampány</i> ⁷³	db	0	3	Egyszerű összeadással képződő érték ⁷⁴	300 ezer Ft
R5.P2. Gazdasági területek fejlesztése	<i>Reklámmal partnerségben támogatott cégek</i> ⁷⁵	db/év	2	4	Egyszerű összeadással képződő érték ⁷⁶	4 millió Ft
R6/ PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA						
R6.P1. Projektmenedzsment szemlélet	<i>ortofotós nyilvántartás száma</i> ⁷⁷	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ⁷⁸	20 millió Ft
	<i>Települési Vízkárelhárítási terv</i> ⁷⁹	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ⁸⁰	20 millió Ft
	<i>Települési Zöld Infrastruktúra Akcióterv (ZIFFA)</i> ⁸¹	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ⁸²	20 millió Ft
	<i>Kerékpárhálózati terv készítése</i> ⁸³	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ⁸⁴	10 millió Ft
R6.P2. Kapcsolatépítés, - tartás	<i>gazdasági szereplőkkel töltött személyes találkozások száma</i> ⁸⁵	db/év	0	3	Egyszerű összeadással képződő érték ⁸⁶	300 ezer Ft
	<i>intézményekkel</i> ⁸⁷	db/év	2	3	Egyszerű összeadással képződő érték ⁸⁸	300 ezer Ft
	<i>civil szervezetekkel, egyesületekkel</i> ⁸⁹	db/év	1	2	Egyszerű összeadással képződő érték ⁹⁰	200 ezer Ft

⁷² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes fákat a Fakataszter nyilvántartásába vesszük és összesítjük a listát

⁷³ Indikátor definíciója: A Pilisvörösvári székhelyű vállalkozások által biztosított álláslehetőségeket bemutató, népszerűsítő hirdetések száma

⁷⁴ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes kampányokat, amelyek meghirdetésre kerülnek, nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

⁷⁵ Indikátor definíciója: Azon vállalkozások száma, amelyek partnerségi szerződést kötöttek reklám lehetőséggel

⁷⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy az egyes partnerségi szerződéseket nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

⁷⁷ Indikátor definíciója: Digitális térképen alapuló kataszteri nyilvántartások száma

⁷⁸ Számítási mód: A Fakataszter elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő.

⁷⁹ Indikátor definíciója: Belvizek, árvizek, özönvizek kialakulását megakadályozó, a bekövetkezés elhárítását leíró tervdokumentáció

⁸⁰ Számítási mód: A vízkárelhárítási Terv elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő

⁸¹ Indikátor definíciója: A település egészét átgondoló, ökológiai szemléletű, a zöldfelületeket, zöldterületeket integratív módon kezelő terve, amely megalapozza az akcióterületeken létrejövő közterületi beruházások fenntarthatóságát.

⁸² Számítási mód: A ZIFFA elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő

⁸³ Indikátor definíciója: A településen belüli kerékpárút-hálózat tervdokumentációja

⁸⁴ Számítási mód: A Kerékpárhálózati terv elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő

⁸⁵ Indikátor definíciója: A település stratégiai fontosságú vállalkozásaival töltött személyes találkozások száma

⁸⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy a találkozókat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

⁸⁷ Indikátor definíciója: A közműszolgáltatókkal töltött személyes találkozások száma

⁸⁸ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy a találkozókat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere	Forrásigény
	városteréségi településeivel ⁹¹	db/év	1	2	Egyszerű összeadással képződő érték ⁹²	200 ezer Ft
R7/ EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK						
R7.P1. Mezőgazdaság	Közösségi Komposztáló száma ⁹³	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ⁹⁴	50 millió Ft
R7.P2. Minőségi, helyi turizmusfejlesztés	kilátók száma ⁹⁵	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ⁹⁶	100 millió Ft
R7.P3. Önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés	Városgazda Kft. telephelyének mérete ⁹⁷	m ²	1000	2000	Egyszerű összeadással képződő érték ⁹⁸	P2.V8
R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME						
R8.P1. Az épített környezet védelme, fejlesztése	felújított értékek száma ⁹⁹	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁰⁰	150 millió Ft
R8.P2. Építés és közterületi szabályozás	Lakossági tájékoztatás, forum a zártkertek beépíthetőségével kapcsolatban ¹⁰¹	db	0	3	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁰²	150 ezer Ft
R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása	minőségi játszóterek száma ¹⁰³	db	0	5	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁰⁴	100 millió Ft
	okos közterületi berendezések száma ¹⁰⁵	db	0	5	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁰⁶	20 millió Ft

⁸⁹ Indikátor definíciója: Civil egyesületekkel, alapítványokkal történt személyes találkozások száma

⁹⁰ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy a találkozókat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

⁹¹ Indikátor definíciója: A környező településekkel (Pilisszentiván, Solymár, Piliscsaba, Pilisszántó, Csobánka) történt személyes találkozások száma

⁹² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy a találkozókat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

⁹³ Indikátor definíciója: A lakosság számára elérhető és használható közösségi komposztálók száma

⁹⁴ Számítási mód: A közösségi komposztáló elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő

⁹⁵ Indikátor definíciója: Turisztikai látványosságként működő kilátók száma

⁹⁶ Számítási mód: A kilátó elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő

⁹⁷ Indikátor definíciója: A Városgazda Kft. telephelyének bővítése megoldható a mögötte lévő terület feltöltésével

⁹⁸ Számítási mód: A feltöltés elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő

⁹⁹ Indikátor definíciója: Helyi értéket képviselő terület, épület felújítását megvalósító projektek száma

¹⁰⁰ Számítási mód: A sváb sarok épületének felújításának megvalósulása és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő

¹⁰¹ Indikátor definíciója: A külterületekre vonatkozó HÉSZ aktuális paramétereinek ismertetését célzó lakossági fórumok száma

¹⁰² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes fórumokat, amelyek meghirdetésre kerülnek, nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

¹⁰³ Indikátor definíciója: A zárható EU-s elvárásoknak megfelelően felújított játszóterek száma

¹⁰⁴ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az ilyen besorolású területek az önkormányzat adatbázisában vannak nyilvántartva, a változás az adatbázisban frissítésre kerül.

¹⁰⁵ Indikátor definíciója: Okos technológiával ellátott utcabútorok, buszmegállók száma

¹⁰⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az önkormányzat a megépülést követően az építményeket nyilvántartásba veszi, összegzi a listát.

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere	Forrásigény
R8.P4. Intézmények fejlesztése	<i>Főzőkonyha lefőzött adagszáma¹⁰⁷</i>	db/nap	1800	2500	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁰⁸	P3.T3.
R9/ A TÁJ, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA						
R9.P1. A tájhasználat racionalizálása	<i>túra- és tematikus sétaútvonalak száma¹⁰⁹</i>	db	0	2	Egyszerű összeadással képződő érték ¹¹⁰	50 millió Ft
	<i>Csapadékvíz-elvezető rendszer hossza¹¹¹</i>	fm	25.000	28.000	Egyszerű összeadással képződő érték ¹¹²	90 millió Ft
	<i>Pilisi Parkerdő együttműködés¹¹³</i>	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ¹¹⁴	60 millió Ft
	<i>Partvédelemmel érintett tavak száma¹¹⁵</i>	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ¹¹⁶	P1.V2.
R9.P2. A környezeti elemek védelme	<i>Lakossági komposztálás népszerűsítése¹¹⁷</i>	db/év	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ¹¹⁸	100 ezer Ft
	<i>felszámolt illegális hulladéklerakók száma¹¹⁹</i>	db	1	3	Egyszerű összeadással képződő érték ¹²⁰	40 millió Ft
R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS						
R10.P1. Infrastrukturális hiányok megszüntetése	<i>energiahatékony technológia alkalmazása intézményekben¹²¹</i>	db	5	7	Egyszerű összeadással képződő érték ¹²²	P3.V1.
	<i>parkolók száma¹²³</i>	db	485	530	Egyszerű	P1.V3, V4,

¹⁰⁷ Indikátor definíciója: A főzőkonyha kapacitása, a napi adagok számának maximuma

¹⁰⁸ Számítási mód: Egyszerű osztással képződő érték, a rendelkezésre álló kapacitás és az adagok mennyiségének hányadosa adja ki az eredményt

¹⁰⁹ Indikátor definíciója: A város által épített túra-, tanösvények száma

¹¹⁰ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az ilyen besorolású létesítmények az önkormányzat adatbázisában vannak nyilvántartva, a változás az adatbázisban frissítésre kerül.

¹¹¹ Indikátor definíciója: A csapadékelvezető árokrendszer hossza

¹¹² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az ilyen besorolású létesítmények az önkormányzat adatbázisában vannak nyilvántartva, a változás az adatbázisban frissítésre kerül.

¹¹³ Indikátor definíciója: Pilisi Parkerdővel közösen, együttműködve megvalósított projektek száma

¹¹⁴ Számítási mód: A partnerségi projektek nyilvántartásba vétele.

¹¹⁵ Indikátor definíciója: Pilisi Parkerdővel közösen, együttműködve megvalósított projektek száma

¹¹⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes partnerségi projekteket, amelyek megvalósulnak, nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

¹¹⁷ Indikátor definíciója: Az illegális zöldhulladék lerakók felszámolása mellett a lakossági komposztálás lehetőségeinek tájékoztatását célzó hirdetési kampányok száma

¹¹⁸ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes kampányokat, amelyek meghirdetésre kerülnek, nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

¹¹⁹ Indikátor definíciója: Felszámolt, megszüntetett illegális hulladéklerakók száma

¹²⁰ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes felszámolt hulladéklerakókat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

¹²¹ Indikátor definíciója: Megújuló energiákat és azokra épülő technológiákat alkalmazó intézmények száma

¹²² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az önkormányzat a megépülést követően az építményeket nyilvántartásba veszi, összegzi a listát.

¹²³ Indikátor definíciója: Személyautó parkolók száma

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere	Forrásigény
					összeadással képződő érték ¹²⁴	V10 (45 millió Ft)
	<i>M10 lobbitevékenység¹²⁵</i>	db	1	5	Egyszerű összeadással képződő érték ¹²⁶	200 ezer Ft
	<i>Burkolt utak hossza¹²⁷</i>	fm	48.000	51.000	Egyszerű összeadással képződő érték ¹²⁸	P1.V7., P1.V9.
	<i>Záportároló száma¹²⁹</i>	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ¹³⁰	P1.V1.
R10.P2. Környezetbarát közlekedés	<i>kerékpártárolók száma¹³¹</i>	db	20	40	Egyszerű összeadással képződő érték ¹³²	20 millió Ft
	<i>környezettudatos közlekedésre való nevelés¹³³</i>	db/év	1	2	Egyszerű összeadással képződő érték ¹³⁴	1 millió Ft
	<i>elektromos gépjárműtöltők száma¹³⁵</i>	db	1	3	Egyszerű összeadással képződő érték ¹³⁶	15 millió Ft
R11/ AZ ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE						
R11.P1. A térségi szolgáltatások bővítése	<i>uszdók száma¹³⁷</i>	db	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ¹³⁸	900 millió Ft
	<i>korszerű térségi intézmények¹³⁹</i>	db	0	3	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁴⁰	P2.V1-3.
R12/ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE						

¹²⁴ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az ilyen besorolású területek az önkormányzat adatbázisában vannak nyilvántartva, a változás az adatbázisban frissítésre kerül.

¹²⁵ Indikátor definíciója: Az M10-es elkerülő út megépítése érdekében szervezett fórumok száma

¹²⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes fórumokat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

¹²⁷ Indikátor definíciója: A burkolattal ellátott belterületi utak hossza

¹²⁸ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az ilyen besorolású területek az önkormányzat adatbázisában vannak nyilvántartva, a változás az adatbázisban frissítésre kerül.

¹²⁹ Indikátor definíciója: Csapadékelvezetési problémák megoldása érdekében épített záportárolók száma

¹³⁰ Számítási mód: A Záportároló elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő.

¹³¹ Indikátor definíciója: Iskolák környezetében elhelyezett kerékpár tarolók száma

¹³² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az önkormányzat a megépülést követően a kerékpártárolókat nyilvántartásba veszi, összegzi a listát.

¹³³ Indikátor definíciója: Környezettudatos közlekedést népszerűsítő hirdetési kampányok száma

¹³⁴ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az egyes hirdetési kampányokat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát

¹³⁵ Indikátor definíciója: közterületen kialakított elektromos gépjárművek által használható töltőállomások száma

¹³⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az önkormányzat a megépülést követően az objektumokat nyilvántartásba veszi, összegzi a listát.

¹³⁷ Indikátor definíciója: megépült tanuszodák száma

¹³⁸ Számítási mód: A Tanuszoda elkészülte és leigazolása esetén az indikátor teljesültnek tekintendő.

¹³⁹ Indikátor definíciója: Járási funkcióval felruházott intézmények, melyek korszerűsítésre, felújításra szorulnak

¹⁴⁰ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, az önkormányzat a megépülést követően az intézményeket nyilvántartásba veszi, összegzi a listát.

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere	Forrásigény
R12.P1. Összefogás, párbeszéd a környező településekkel	partnerségi egyeztetések száma ¹⁴¹	db/év	1	2	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁴²	2 millió Ft
R12.P2. Tágabb térségi együttműködések, testvérvárosi kapcsolatok ápolása	csereüdültetések száma ¹⁴³	db/év	0	1	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁴⁴	5 millió Ft
	Testvérvárosi találkozók száma ¹⁴⁵	db/év	2	4	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁴⁶	10 millió Ft
	aktív testvérvárosi kapcsolatok száma ¹⁴⁷	db	2	3	Egyszerű összeadással képződő érték ¹⁴⁸	6 millió Ft

FVS szintű egységes indikátorok - a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredményeket vizsgáló indikátorok:

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
Reziliencia: a gazdaság több lábon állása	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke ¹⁴⁹	%	39	35	Képlet/Belső adatok ¹⁵⁰
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energiatermelés arányának növekedése ¹⁵¹	%	SECAP elkészítése során válik ismertté ¹⁵²		
Reziliencia: digitális város	digitális ügymenetek aránya ¹⁵³	%	67	80	Belső nyilvántartás ¹⁵⁴
Reziliencia: megtartó város	az életminőséget meghatározó	%	Kérdőív feldolgozása folyamatban ¹⁵⁶		

¹⁴¹ Indikátor definíciója: testvérvárosokkal való partnerkapcsolati egyeztetések száma

¹⁴² Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy a találkozókat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

¹⁴³ Indikátor definíciója: Testvértelépülések közötti diákok számára szervezett csereüdülések száma

¹⁴⁴ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy a csereüdüléseket nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

¹⁴⁵ Indikátor definíciója: Testvérvárosokkal történt találkozások száma

¹⁴⁶ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy a találkozókat nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

¹⁴⁷ Indikátor definíciója: Testvértelépülési partnerségben rendszeresen résztvevő testvértelépülések száma

¹⁴⁸ Számítási mód: Egyszerű összeadással képződő érték, éves értéke úgy képződik, hogy a partnereket nyilvántartásba vesszük és összesítjük a listát.

¹⁴⁹ Indikátor definíciója: A legnagyobb adófizető ágazatból származó városi iparüzési adóbevételek aránya a teljes iparüzési adóbevételekhez viszonyítva.

¹⁵⁰ Számítási mód: a legtöbb iparüzési adót befizető ágazat által befizetett iparüzési adó nagysága (Ft) / a város teljes iparüzési adó bevétele (Ft)

¹⁵¹ Indikátor definíciója: Megújuló erőforrások által termelt energiafelhasználás (nap, geotermikus, víz, szél stb.) arányának növekedése a város össz-energiafelhasználásában.

¹⁵² Számítási mód: a város területén az adott évben megtermelt megújuló energia összmenyisége (MW GJ) / a város területén az adott évben felhasznált energia összmenyisége (MW GJ)

¹⁵³ Az önkormányzati és kormányablak/kormányhivatali ügyintézők keretében az egy év alatt elindított összes ügyintézés számához viszonyított digitálisan indított ügymenetek aránya. Az indikátor méri a hivatali felkészültséget és egyben az ügyfél oldali készségek alakulását. A digitálisan indított ügyek arányszámának növekedése a kívánatos a stratégiai időtávban.

¹⁵⁴ Számítási mód: digitálisan elindított / lefolytatott hivatali ügyek száma (db/év) / az összes adott évben elindított ügy száma (db).

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
	szolgáltatásokkal való elégedettség ¹⁵⁵				
Reziliencia: zöldfelületek	zöld- és vízfelületek arányának változása ¹⁵⁷	%	34.9	34.9	Képlet ¹⁵⁸
Prosperáló város	fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya ¹⁵⁹	%	0	22	Képlet/Belső adatok ¹⁶⁰
Zöldülő város	éves ÜHG kibocsátás egyenérték (CO ₂ /t) ¹⁶¹	SECAP elkészítése után kitölthető ¹⁶²			
Digitális város	digitálisan mért adattípusok száma ¹⁶³	db	52	60	Belső nyilvántartás ¹⁶⁴
Megtartó város	vándorlási egyenleg ¹⁶⁵		2019: +145		KSH
	odavándorlás	fő	800	500	KSH
	elvándorlás	fő	645	500	KSH
Kiszolgáló város	újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya ¹⁶⁶	km ²	27,8 %	27,8 %	Belső adatok ¹⁶⁷

5.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

Pilisvörösvár a monitoring rendszerébe beválasztott adatainak eredete kétféle lehet: saját adatgyűjtésből származnak és külső - önkormányzaton kívüli - adatszolgáltatótól. Saját adatgyűjtésnek az önkormányzatnál felhalmozódó belső adatokat tekintjük, míg külső adatforrásnak tekintünk minden helyi, nem önkormányzati adatgazdát és minden központi adatbázist. Belső adat például a digitális ügymenetek száma, külső pedig a vándorlási egyenleg.

¹⁵⁶ Számítási mód: Az IH által biztosított elégedettséget mérő kérdőív lehető legnagyobb mintán történő lekérdezését követően az elégedettségi arány kiszámítása (output /eredmény) az IH által biztosított algoritmusokkal ellátott (képletezett) Excel táblázatot.

¹⁵⁵ A településen igénybe vehető közszolgáltatásokkal, települési infrastruktúrákkal stb. való lakossági elégedettség mértéke. Cél egy egységes módszertan alapján előkészített lakossági elégedettségmérés elvégzésével térben (települések között) és időben (adott településen) is összehasonlítható elégedettségi számérték produkálása.

¹⁵⁷ A településen megtalálható zöld- és vízfelületek nagyságának változása.

¹⁵⁸ Számítási mód: települési zöld- és vízfelületek nagysága (ha) aktuális év / a települési zöld- és vízfelületek nagysága (bázisév).

¹⁵⁹ A fejlesztésbe bevont külső források aránya a TOP Plusz forrásokhoz viszonyítva.

¹⁶⁰ Számítási mód: bázisérték esetében: (befektetett eszközök FVS (Ft) bázis év / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft) / (tervezett befektetett eszközök FVS (Ft) / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft). (befektetett eszközök FVS (Ft) Bázis év = nulla, önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft) = 2021-27-es allokált forrásösszeg (Ft), tervezett befektetett eszközök FVS (Ft): az FVS felhasználói sablon 7.2. fejezet Finanszírozási tervben meghatározott összesített összeg) tényérték - célérték teljesülésének elvárt időpontja - esetében: (befektetett eszközök FVS (Ft) aktuális + megelőző évek kumulált / befektetett eszközök önkormányzati TOP Plusz forráskeretből (Ft) aktuális + megelőző évek kumulált) / (tervezett befektetett eszközök FVS (Ft) / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft)

¹⁶¹ A város éves ÜHG kibocsátás csökkenését és a városi zöldfelület természetes CO₂ megkötő kapacitását mérő komplex mutató.

¹⁶² Számítási mód: [városi ÜHG kibocsátás tonna CO₂ egyenérték (bázis év)] - [városi ÜHG megkötés tonna CO₂ egyenérték (bázis év)].

¹⁶³ Digitálisan mért adattípusok száma a település közigazgatási területén. A cél annak felmérése és nyomon követése, hogy a településen hány féle, önálló mérési dimenzióval (alap mértékegységgel) rendelkező adat keletkezik egy adott évben a digitális mérési módszerek alkalmazásával. A mérés tárgya tehát a digitális eszközökkel mért adattípusok száma a változás követhetősége érdekében stratégiai időtávban. Stratégiai cél minden esetben a számérték növekedése.

¹⁶⁴ Számítási mód: A településen digitálisan mért adattípusok száma (db).

¹⁶⁵ Cél annak rögzítése, hogy az egyéni döntésen alapuló letelepedés, ill. elvándorlás miként alakul az adott településen egy-egy adott évben, és hogy a vándorlási egyenleg értéke hogyan alakul stratégiai időtávban (évente). A településre állandó lakcímmel bejelentett lakosok számának változása.

¹⁶⁶ Az indikátor a város - sok esetben indokolatlan - terjeszkedését méri. Cél a kompakt város elérése, ahol a város elsősorban a kihasználatlan, illetve alulhasznosított belterületi ingatlanjait vonja be a fejlesztésekbe új, külterületi ingatlan bevonása helyett.

¹⁶⁷ Számítási mód: újonnan belterületbe vont területek nagysága (ha) (aktuális év) / kihasználatlan városi területek nagysága (ha) (aktuális év).

A következetes monitoring során a város célja, hogy minél sokoldalúbb módszerekkel és folyamatosan gyűjtsön adatot az egyes működési alrendszereiben zajló jelenségekről és folyamatokról és ehhez a digitális megoldásokat minél szélesebb körben vegye igénybe.

A saját adatok gyűjtését, az adatmenedzsment feladatkört a hivatalon belül oldják meg. A mért adatok definiálására kerülnek, annak érdekében, hogy mindenki ugyanazt értse alatta. Pilisvörösvár a gyűjtött és felhasznált adatokkal nem sérti a város az adatvédelmi szabályokat. A gyűjtött adatok biztonságos tárolása, az helyi adatmenedzsment részeként megfelelően biztosításra kerül. Az adatok hozzáférése tisztázott (jogosultsághoz kötött).

Az adatbázis meghatározott, friss adatokkal való, időközönkénti aktualizálása megtörténik. A mutatók függvényében a frissítés időpontja rögzítésre kerül, függetlenül attól, hogy saját adatgyűjtés vagy adatszolgáltatásból származik a mutató aktuális értéke. Az aktuális adatok a település vezetése, illetve a lakosság felé tájékoztatásra kerül.

6 Az irányítási és működési modell

6.1 A városirányítási modell indokolt módosításai

A településfejlesztés szervezeti kereteinek kialakítását az FVS-ben meghatározott fejlesztési beavatkozások és a finanszírozás jellege, a megvalósításhoz szükséges kompetencia, valamint a fejlesztés szereplőinek köre alapján több tényező határozza meg. A településfejlesztés szervezeti keretei, felépítése éppen ezért időben változhat, az aktuális fejlesztési igények, a rendelkezésre álló fejlesztési források függvényében. A város irányítása jelenleg jól működik, általánosságban viszont elmondható, hogy a rugalmas munkarend bevezetése, valamint a tervezett fejlesztésekkel kapcsolatos szervezeti keretek bővítése könnyítheti az irányítást.

6.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai

A szervezeti keretekkel szemben az egyik legfontosabb elvárás a rugalmas, hatékony, magas színvonalú megvalósításra alkalmas szervezetrendszer kialakítása. Ennek létrehozása érdekében a településfejlesztéssel összefüggésben felmerülő konkrét feladatok esetében a gyors és eredményes program- és projektmenedzsmenttel kapcsolatos hatásköröket a megfelelő szakmai kompetenciákat biztosító szervezeti egységekhez, szervezetekhez szükséges telepíteni.

A településfejlesztési feladatok előkészítése közvetlenül a Pénzügyi-, Városfejlesztési- és Környezetvédelmi Bizottság feladatkörébe tartoznak, de a feladatok ellátásába közvetve az Önkormányzaton belül több szervezeti egység bevonásával valósul meg. A településfejlesztési feladatokban ennek megfelelően a stratégiaalkotástól kezdve a beruházások előkészítésén keresztül a projektek fizikai megvalósításáig valamilyen formában (közvetve vagy közvetlenül) a Polgármesteri Hivatal szinte valamennyi szervezeti egysége érintett. Annak érdekében, hogy a feladatok és jogosultságok tisztán és világosan szétválaszthatóak legyenek, az FVS megvalósításához stratégiai (döntéshozó) és operatív (végrehajtó, adminisztratív) szervezet kialakítása szükséges. A stratégia eredményességét a kiválasztott indikátorok értékei és a várható hatások folyamatos megfigyelése, monitoringja, valamint szükség esetén a megfelelő korrekciók alkalmazása biztosítja.

A fejlesztési dokumentum kidolgozásában a Polgármesteri Hivatal szakreferensei, az alpolgármester, polgármesteri tanácsadó valamint a megbízott szakértők vettek részt. Az Önkormányzaton belül a stratégiai menedzsment szint biztosítja a stratégia nyomon követését, az eredmények és célok elérését, szükség szerint a fejlesztési dokumentumok korrigálását - a monitoring adatok alapján.

A stratégiai menedzsment fő feladata:

- A fejlesztések megvalósulásának nyomon követése, az FVS megvalósulásának értékelése;
- Az FVS cél- és eszközrendszerének módosítása a településre ható belső és külső körülményeket figyelembe véve;
- A projekthez kapcsolódó tájékoztatási, nyilvánossági feladatok biztosítása, partnerségi egyeztetések (lakók, civilek, vállalkozók, egyéb);
- Kapcsolattartás a megvalósításban részt vevő csoportokkal (lakosság, vállalkozók, civil szervezetek stb.)
- Operatív menedzsment munkájának meghatározása, eredményeinek értékelése.

Az operatív menedzsment feladatai:

- Az operatív menedzsment a felelős a stratégia által kijelölt fejlesztések hatékony megvalósulásáért, a stratégiai menedzsment által meghatározott feladatok végrehajtásáért, továbbá beszámolási kötelezettséggel tartozik a végrehajtással kapcsolatban.
- A településfejlesztési stratégiai fejlesztési céljainak, illetve programjainak érvényesítése, különösen a horizontális elemek tekintetében, azaz a fenntarthatóság és a kommunikáció, a nyilvánosság biztosításában.
- Közreműködik a projektek megvalósulásában.
- Kapcsolatot tart a hatóságokkal, a lakossággal és a helyi civil és érdekképviselői szervezetekkel, valamint a vállalkozókkal.

A Hivatal munkatársai (a megvalósításért felelős szervezet) biztosítják a projektek lebonyolításában résztvevő szakértőket, egyrészt a meglévő önkormányzati szakemberekre támaszkodva, másrészt szerződéses viszony útján külsőszakértőkkel. Az Önkormányzat a már pályázati lebonyolítási tapasztalatot szerzett szakembereit, munkatársait kívánja igénybe venni a megfogalmazott fejlesztések, projektmenedzsment feladatok végrehajtására.

A 3.4.1 Irányítási modell fejezetben bemutatott, az FVS megvalósításával kapcsolatos fő feladatok elvégzése érdekében munkacsoportok is felállíthatók, illetve az állandó vagy ideiglenes bizottsági körök bővíthetők az alábbi témakörökben:

- Pályázatfigyelés, pályázatelőkészítés,
- Projektmenedzsment (koordináció), beruházás-menedzsment,
- Szakmai projektirányítás, lebonyolítás és megvalósítás, az FVS megvalósításában résztvevők koordinációja,
- Partnerségi egyeztetés, partnerek bevonása, közösségi tervezés, kommunikáció, tájékoztatás, nyilvánosság,
- Településfejlesztési monitoring és értékelés.

A digitális átállás biztosítása érdekében, a speciális fejlesztési irány fejlesztéseinek és egyéb folyamatainak irányítását egy személyi koordinátorra kell bízni, aki a hivatali struktúrába beépülve végzi munkáját. A koordinátorra szerepe mellett digitális átállás munkacsoportot kell működtetni. A munkacsoport felépítését a 7.5.2 Digitális átállás menetrend fejezet ismerteti.

6.1.2 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai

Pilisvörösvár ITS-ének készítése párhuzamosan zajlik az FVS készítésével, így a településközi koordinációt részben az ITS partnersége biztosítja. Az folyamat fontos célja az ITS (és ezáltal az FVS) településközi egyeztetése, melynek jellege a település térségi szerepkörétől függ. A településközi koordináció egyik célja, a jogszabályban rögzített partnerségi egyeztetéseket lebonyolítása. Az egyeztetések a következő szereplőket érinti. Egyrészt az Eljr. 9. mellékletében megjelölt államigazgatási szervek. Másrészt a környező települések (elsősorban Pilisvörösvári Járáson belül), illetve Pilisvörösvár lakossága, helyi érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetek. Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy az ITS (és ezáltal az FVS) elkészítésében a helyiek együttműködését, ennek érdekében az Önkormányzat hivatalos csatornákon keresztül (pl. városi honlap), felhívta az érintett célcsoportok figyelmét, hogy juttassák el javaslatukat a fejlesztési dokumentumok kapcsán az Önkormányzatnak.

Partnerség nem jelent mást, mint közös célok és közös érdekek mentén történő együttműködés. Ez a partnerségi kapcsolat sok esetben könnyen megteremthető, hiszen a résztvevő felek könnyen megtalálják egymással a kapcsolódási pontokat, de más esetekben ez egy sokkal nehezebb folyamat. Mivel a konfliktusos helyzetek hosszútávon nem szolgálják a település fejlődésének érdekét, így olyan partnerségi program kialakítása a cél, ahol rendelkezésre állnak azok a kommunikációs csatornák, amin keresztül rendezhetőek a felmerülő konfliktusos helyzetek.

A partnerségi program kialakításának alapját az adja, hogy világosan kommunikálva legyenek az Önkormányzat céljai, fejlesztési elképzelései. A transzparens fejlesztéspolitika kiszámítható gazdasági környezetet teremt, csökkenti a konfliktusos helyzetek kialakulását.

A partnerségi program keretében szükséges kiépíteni azokat a kommunikációs csatornákat, amikkel megszólíthatók a települési szereplők. Egyrészt fontos a tájékoztatások az elkövetkező időszak fejlesztési szándékairól, másrészt az Önkormányzat aktív együttműködésre számít a helyi közösség szereplőivel. A partneri kapcsolatok keretében az Önkormányzat számít a fejlesztési stratégiák

kialakításában való közösségi részvételre, illetve amennyiben lehetőségek engedik, helyi események lebonyolításában, települési fejlesztésekben történő részvételre.

A partnerségi program célcsoportjai:

- **Lakosság:** A lakosság bevonása a fejlesztésekbe az FVS cselekvési stratégiájának alapelvei között szerepel. Az Önkormányzat elhívott abban, hogy a helyi közösség szereplői ne csak egyes fejlesztési célok kedvezményezettjeként jelenjenek meg az FVS-ben, hanem cselekvő szereplőként is részesei legyenek a fejlesztési stratégia végrehajtásának.
- **Civil szervezetek:** Az önkormányzat és a helyi civil egyesületek közötti partnerség a település egyik mozgatórugója, melyben az önkormányzat anyagilag is támogatja a civil szervezeteket, a szervezetek pedig lehetőségeik szerint és tevékenységi körüktől függően támogatják az önkormányzat munkáját, megmozdulásait, rendezvényeit.
- **Helyi gazdaság szereplői:** Az Önkormányzat párbeszédre törekszik a magánszektor szereplőivel. A helyi gazdaság szereplők megszólításának célja, hogy közvetlenül az Önkormányzattól tudjanak információhoz jutni a fejlesztési elképzelésekről, irányvonalakról, illetve akár konkrét fejlesztésekről is. Az ilyen alkalmak teret engednek a gazdasági szereplők igényeinek megfogalmazására, új ötletek meghallgatására, vagy a rendelkezésre álló erőforrások felmérésére. A párbeszéd tisztább és átláthatóbb helyzeteket teremt, könnyebbé teszi a fejlesztések megvalósítását. **Környező, a várostérség részét képező települések:** Fontos, hogy a település tervezett fejlesztéseiről tájékoztatást kapjanak a szomszédos, járási települések. A közelség rengeteg lehetőséget is nyújt az együttműködésre. Számos olyan szolgáltatási, ellátási funkció van (pl.: egészségügyi, szociális ellátás), ami esetében a praktikum, az erőforrás allokáció azt diktálja, hogy a közös érdekek mentén induljon párbeszéd az érintett szereplőkkel és közös megoldások szülessenek.

6.1.3 Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában ¹⁶⁸

A részvételi akciók kulcsa a társadalmi részvétel, amely az emberek életét, életkörülményeit befolyásoló programok, politikák előkészítésében, azokról való döntésben és a megvalósításban jelent közvetlen részvételt. A Pilisvörösváron tervezett fejlesztések egyértelműen érintik a város és a várostérség lakosságát. A részvételi akciók alapvetően akkor teljesíti jól küldetését, ha amellet, hogy képes megteremteni a részvétel lehetőségét az érintett közösség tagjai számára, a saját sorsuk alakításában is szerepet játszik. Nem mindegy ezért, hogy a társadalmi részvétel milyen formában, szinten és milyen minőségben valósul meg. A partnerségi

A Pilisvörösváron tervezett projektek alapvetően három típusra oszthatók:

- intézményi, beruházási jellegű projektek (pl. a közszolgáltatást nyújtó épületek korszerűsítése, bővítése, áthelyezése),
- edukációs, prevenciós, szemléletformáló programok (pl. a környezettudatosságra nevelés, egészségmegőrzést biztosító programok, a kulturális jellegű tevékenységek vagy a digitális átállást segítő oktatási segítség), valamint
- a hálózatos, működési-rendszerszerű problémák megoldására hivatott projektek (pl. a bányatavak partvédelme, a vízelvezető rendszer felülvizsgálata, megújítása).

Az intézményi, beruházási jellegű projektek esetében a közösség bevonása több szinten történik: a közvetlenül érintettek (intézményvezetők, az intézményben dolgozók, adott esetben az intézményt folyamatosan igénybe vevők, az önkormányzat, a tervező/kivitelező, tárgyban érintett civil szervezetek, egyesületek) folyamatos, aktív kapcsolattartása történik a tervezés és a megvalósítás szakaszában. A közösség bevonásának következő szintje a tágabb nyilvánosság, az intézményt esetileg használók, az intézmény környezetében élők, valamint az egész várostérség lakosságtól való vélemény-, részvételtérés. Mindkét szintnek az elsődleges célja, hogy az intézményt használók elégedettségi szintje nőjön, a használók megismerjék és magukénak érezzék a projektet.

Lehetőségek a tágabb nyilvánosság, a várostérség lakosságának bevonására az intézményi, beruházási jellegű projektek esetében (akciók tartalma és eszközei):

¹⁶⁸ A partnerek általános definiálása, a partnerségi folyamat ismertetését a 2. A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan fejezet tartalmazza. Megjegyezzük, hogy az önkormányzat, mint partner nem kerül mindenhol feltüntetésre, mert az FVS megvalósításának ez az egyik alapja.

- online szavazás indítása pl. a szín, burkolatok, kényelmi berendezések, játszóterek esetében a funkciók kiválasztására,
- átadás előtt (vezetett) látogatási lehetőség biztosítása,
- folyamatos beszámoló, tájékoztatás a projekt aktuális híreiről, alakulásáról.

Fontos kiemelni, hogy a beruházásoknak nem minden eleme kerülhet a közösségi döntés elé, hiszen a technológiai megoldások pontos szaktudást, háttérismeretet igényelnek, melyek nem állnak mindenkinél rendelkezésre. A közösség bevonásának módját és szintjét mérlegelni szükséges minden projekt esetében más-más megoldást kívánhat, hiszen például az intézményvezetőknek más a tudásuk az adott intézmény működéséről, mint az intézményt esetileg használó lakosságnak.

Az edukációs, prevenciós, szemléletformáló programok esetében a közösségi bevonás kevésbé a véleménynyilvánításról szól, sokkal inkább a programok főszereplői, részesei a várostérség lakosai. Tervezett akciók általános tartalma az egészségmegőrzésre, a környezettudatosságra nevelés, a kulturális tájékozottság fejlesztése, a hagyományörzés népszerűsítése, a digitalizáció oktatása. Tervezett eszközök:

- egészségügyi, oktatási intézményekkel való kapcsolatfelvétel - tematikus „napok” szervezése az intézményekben a használók számára,
- egészségügyi, oktatási intézményekkel, tárgyi egyesületekkel, civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétel - tematikus „napok” szervezése városi (várostérségi) programok keretében a lakosság számára,
- egészségügyi, oktatási intézményekkel, tárgyi egyesületekkel, civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétel - tematikus „napok” szervezése városrészi programok keretében a lakosság számára,
- „nyílt napok” az intézményekben a működésük és a programlehetőségek szélesebb megismerése érdekében,
- folyamatos beszámoló, tájékoztatás az edukációs, prevenciós, szemléletformáló programok aktuális híreiről, a programok alakulásáról.

A hálózatos, működési-rendszerszerű problémák megoldására hivatott projektek esetében a közösségnek a legnagyobb szerepe a problémafelismerésben, annak bejelentésében van kiemelt szerepe. Pilisvörösvár esetében a városi applikáció alkalmazása könnyű, gyors lehetőséget biztosít a megoldandó feladatok felismerésében. A kisebb léptékű problémák elhárításában, a programok tényleges megvalósításban is aktív szerepet játszhat a lakosság, a mikroközösségek. Pilisvörösváron jól működik például a járdaépítési program, melyben az önkormányzat biztosítja az anyagot a járdához, de a lakosok építik meg azt.

Az intézményi, beruházási jellegű projekteken kívüli projektek esetében jellemzően a részvételi akciók végrehajtása folyamatos, leginkább a jelenleg is működő rendezvények, programok és tájékoztatási rendszerek fejlesztése, körének bővítése tervezett a jövőben.

Pilisvörösvár a tervezett edukációs, prevenciós, szemléletformáló programjainak részvételi akcióit és tervezett ütemezését az alábbi táblázat tartalmazza:

Tervezett projektek, részvételi akciók	bevonandó közösség	bevonás módja	2022	2023	2024	2025	2026	2027
R1.P1.E2/1. kulturális rendezvények R1.P1.E2/5. szezonális fesztiválok szervezése (pl. Adventi vásár, Vörösvár napok, Pilis fesztivál) R1.P1.E2/7. civilek, egyesületek napja R1.P4.E1/1. hagyományörzéssel foglalkozó civil szervezetek támogatása R1.P3.E1/1. hagyományörző programok szervezése R3.P1.E1/4. zenei programok bővítése (több műfajt átfogó integrált programok)	<i>érintett kulturális és oktatási intézmények, tárgyi civilek, egyesületek lakosság</i>	online hirdetés, hirdetőtábla, szájról szájra történő továbbadás, terület biztosítása, személyes részvétel						

Tervezett projektek, részvételi akciók	bevonandó közösség	bevonás módja	2022	2023	2024	2025	2026	2027
R1.P1.E2/2. szociális, támogató rendezvények (ruha-, játék-adománygyűjtés)	érintett intézmények, lakosság	online hirdetés, hirdetőtábla, szájról szájra történő továbbadás, helyiség, elszállítás biztosítása, személyes részvétel						
R1.P1.E2/8. Platz piac népszerűsítése, fejlesztése	termelők, árusok, lakosság, beszállítói és felvásárlói hálózatok	személyes találkozás,						
R1.P3.E2/3. kirándulások szervezése	rászorulókkal foglalkozó intézmények, civilek, egyesületek, lakosság	online kapcsolatfelvétel, személyes találkozás						
R2.P1.E1/5. utalvány, csomag az idősek számára (Idősbarát program) R2.P1.E1/6. babacsomag, születéstámogatás	gyógyszertárak, egészségügyi intézmények, védőnői hálózat, lakosság	online kapcsolatfelvétel, népszerűsítés, személyes találkozás, felajánlások						
R2.P2.E2/1. egészség-megőrzési, sportrendezvények R2.P2.E2/2. egészséges táplálkozás népszerűsítése R2.P2.E2/3. egészséges lakókörnyezet népszerűsítése	gyógyszertárak, egészségügyi intézmények, védőnői hálózat, lakosság	online kapcsolatfelvétel, népszerűsítés, személyes találkozás, felajánlások, helyszínek biztosítása						
R3.P2.E2. Szakoktatás visszahozása	oktatási intézmények, tanárok, diákok, gazdasági szervezetek, helyi vállalkozók	online kapcsolatfelvétel, kérdőív, népszerűsítés, személyes találkozás, helyiség biztosítása, „összekapcsolás”						
R3.P2. E1/4. koragyermekkori környezeti nevelés (a helyi oktatási intézmények diákjainak bevonása a környezetvédelmi megvalósításba)	nevelési, oktatási intézmények, szülők, gyermekek, tárgyi civil szervezetek, egyesületek	online kapcsolatfelvétel, népszerűsítés, személyes találkozás, a környezetvédelem elsajátításához kapcsolódó eszközök beszerzése						
R4.P1.E1/10. fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése, támogatása, inkubátorház létrehozása R4.P1.E1/11. az esélyegyenlőségi célcsoportok (pl. idősek, rászoruló, nők) vállalkozási esélyeinek bővítése R4.P1.E1/12. hivatali vállalkozói ügyféltámogató online szolgáltatások fejlesztése	nevelési, oktatási intézmények, szülők, gyermekek, tárgyi civil szervezetek, egyesületek, helyi vállalkozók, gazdasági szereplők, lakosság, védőnői-gondozói hálózat	online kapcsolatfelvétel, kérdőív, népszerűsítés, személyes találkozás, helyiség biztosítása, „összekapcsolás”						
R7.P1.E1. biogazda-képző tanfolyam szervezése, beindítása R9.P2.E2/6. lakossági komposztálás népszerűsítése R9.P2.E2/9. téli tüzelés miatti	oktatási intézmények, környezet- és természetvédelmi védelmi szervek, egyesületek mezőgazdasággal	online kapcsolatfelvétel, tájékoztatás, kérdőív, személyes találkozás, helyiség biztosítása						

Tervezett projektek, részvételi akciók	bevonandó közösség	bevonás módja	2022	2023	2024	2025	2026	2027
edukáció	<i>foglalkozók, külső szakértő</i>							
R6.P1.E2. Külső szolgáltatói segítség	<i>külső szakértő, lakosság</i>	online kapcsolatfelvétel, tájékoztatás, kérdőív, személyes találkozás,						
R10.P2.E1/2. környezettudatos közlekedésre nevelés	<i>külső szakértő, lakosság, MÁV, VOLÁN, várostérség települései, gazdasági szereplők, vállalatok (dolgozói)</i>	online kapcsolatfelvétel, tájékoztatás, kérdőív, személyes találkozás, rendezvényeken programelem,						
R5.P2.E2/8. digitális, okos infrastruktúra előtérbe helyezése	<i>külső szakértő, lakosság, hátrányos helyzetűekkel foglalkozó szervek</i>	online kapcsolatfelvétel, tájékoztatás, kérdőív, személyes és online oktatás						
R8.P1. Az épített környezet védelme, fejlesztése	<i>külső szakértő, lakosság</i>	online kapcsolatfelvétel, tájékoztatás, kérdőív						
R8.P2.E2. A volt zártkerti területek kezelése	<i>érintett lakosság</i>	online kapcsolatfelvétel, szórólapos tájékoztatás						

Pilisvörösvár a legfontosabb, tervezett beruházási jellegű projektjeinek részvételi akcióit és tervezett ütemezését az alábbi táblázat tartalmazza. Ezeknél a részvételi akcióknál a bevonás módjára bármikor alkalmazható a lakossági „ötletbörze”, közösségi tervezési fórumok alkalmazása.

Tervezett projektek, részvételi akciók	bevonandó közösség	bevonás módja	2022	2023	2024	2025	2026	2027
R1.P1.E3/12. Pumptrack pálya létrehozása	<i>külső szakértők, lakosság, környezet- és természetvédelmi szervek,</i>	online kapcsolatfelvétel, tájékoztatás, kérdőív, személyes egyeztetések, bejárás						
R7.P2.E8. turisztikai kilátó létesítése	<i>„kerékpáros” civilek, egyesületek, turisztikai érdekeltek</i>	online kapcsolatfelvétel, tájékoztatás, kérdőív, személyes egyeztetések, online szavazás, átadóünnepség (játsszóterek, zöldfelület esetében						
R8.P2.E1/11. Fő utca rehabilitációjának folytatása	<i>külső szakértők, lakosság, telektulajdonosok, kereskedelmi, szolgáltató szektor szereplői, érintett intézmények</i>	különböző korosztályoknak szóló kérdőív, szavazás)						
R8.P2.E1/12. „Passzázs terv”, városközpont kialakítása	<i>külső szakértők, lakosság, telektulajdonosok, kereskedelmi, szolgáltató szektor szereplői, érintett intézmények, intézmény dolgozói, rendszeres használók</i>							
R8.P4. Intézmények fejlesztése	<i>külső szakértők, lakosság, telektulajdonosok, kereskedelmi, szolgáltató szektor szereplői, érintett intézmények, intézmény dolgozói, rendszeres használók</i>							
R11.P1.E1. Térségi intézmények fejlesztése	<i>külső szakértők, lakosság, telektulajdonosok, kereskedelmi, szolgáltató szektor szereplői, érintett intézmények, intézmény dolgozói, rendszeres használók</i>							
R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása	<i>érintett civilek, egyesületek, nevelési, oktatási intézmények,</i>							

Tervezett projektek, részvételi akciók	bevonandó közösség	bevonás módja	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	sportegyesületek, különböző korosztályú lakosság, kertészetek, gazdaboltok							

Pilisvörösvár a hálózatos, működési-rendszeres problémák megoldására hivatott projektjeinek részvételi akcióit és tervezett ütemezését az alábbi táblázat tartalmazza. Ezeknél a részvételi akcióknál a bevonás módjára bármikor alkalmazható a helyiek fejlesztésekre történő részvételéért különböző kedvezmények biztosítása.

Tervezett projektek, részvételi akciók	bevonandó közösség	bevonás módja	2022	2023	2024	2025	2026	2027
R8.P2.E1/5. a köz- és magánterületek rendszeres virágosítása R8.P2.E1/6. szép ház, szép kert pályázat kiírása, Virágos Pilisvörösvár Program bevezetése	lakosság, kertészetek, gazdaboltok	pályázatkiírás, pályázatfigyelés, online kapcsolattartás, személyes bejárás, díjkiosztó ceremónia						
R10.P2.E2/6. „Járdaépítési program” folytatása (alapanyagért „cserébe” a lakó építi meg) R10.P2.E2/7. „Járdaépítési program” alapanyagainak beszerzése	lakosság, építőanyagokkal foglalkozó gazdasági szereplők	online tájékoztatás, reklámozás az olcsóbban beszerzendő anyagokért „cserébe”						
R1.P1.E2/6. szemétszedés	lakosság, mikroközösségek, oktatási intézmények	online kapcsolattartás. hirdetőtábla, „szájról szájra”						
R4.P2.E1/4., R5.P2.E2/3 zöldfelületek, fasorok telepítése R5.P2.E2/7. erdősávok telepítése, védőfásítás	környezet- és természetvédelmi védelmi szervek, lakosság, gazdaboltok, kertészetek	online kapcsolattartás, online kérdőív, információgyűjtés, személyes ültetés						
R10.P1.E4/7. vízelvezető árkok karbantartása, rendezése lakossági akciók keretein belül	lakosság, mikroközösségek, kertészetek, gazdaboltok	online és személyes kapcsolattartás						
R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása	szennyvíztisztító, külső szakértők, lakosság, gazdasági szereplők, közműszolgáltatók, környezet- és természetvédelmi szervek, civilek, egyesületek	online tájékoztatás, személyes egyeztetések						
R10.P2.E1. Kerékpárút-hálózat fejlesztése R10.P2.E3. Közösségi közlekedés fejlesztése R10.P2.E2. Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása	városteréségi önkormányzatai, MÁV, VOLÁN, Kormányzat, megyei önk., lakosság	online tájékoztatás, személyes egyeztetések, online igényfelmérés						

A fentiek mellett Pilisvörösvár számos olyan projektet irányzott elő, melynek maga a részvételi akció végrehajtása, a szemléletformálás és nevelés a kitűzött célja. Az R6. Partnerségi program kialakítása és R12. Együttműködések erősítése részcélokba foglaltakon túl a többi rész cél is tartalmaz ilyen projekteket, mivel a városnak általános célja a megfelelő, aktív kapcsolattartás és a társadalmisítás.

6.2 A városi működési modellt érintő tervezett változtatások

Bár a módszertani kézikönyvben található működési modell nem ábrázolja a település lakosságát, illetve a gazdasági szereplőit, a civil szervezeteket, egyesületeket, Pilisvörösvár fő mozgatórugói az emberek, a helyi közösség, a szolgáltatásokat igénybe vevő várostérségi lakosok, illetve gazdasági résztvevők. Rövidtávon a működési modellt annyiban szükséges változtatni, hogy a lakosságot még inkább középpontba kell helyezni, hiszen nélkülük a település nem működhetne.

Az önkormányzat ugyan kiemelten kezeli a lakosság tájékoztatását, meghallgatását, problémáik kezelését, megsegítését. Azonban minden kapcsolattartás fejlesztendő, így a jelenlegi is. A városi applikáció bővítésével, további digitális platformok alkalmazásával a mai járványhelyzetben is sikeres lehet a kapcsolattartás.

A város működési modelljének változása közép- és hosszú távon eltérő. Pilisvörösvár hosszú távú jövőképe az energiafüggetlenségre, az önfenntartásra való törekvést irányozza elő, tehát a város elszakadna a fizikai közművekkel kapcsolatos függőségtől. Középtávon azonban ennek megvalósulása nem reális. A hosszú távú jövőkép szem előtt tartása mellett középtávon a közüzemi (leginkább a villamosenergia) szolgáltatás mennyiségét, minőségét szükséges magasabb szintre emelni.

A város élhetősége érdekében a közösségi közlekedés nagyobb térnyerése szükséges. Ennek érdekében a vasúti és az autóbusszközlekedést biztosító vállalatok szorosabb együttműködése szükséges a térségben.

A városi működést javítaná, ha az állami beruházások (mint az M0 és az M10) megvalósulnának. Hogy a kormányzat, mint távoli, de aktív szereplő belépjen a várostérség életébe, segítse az átmenő gépjárműforgalom csökkentését, aktív lobbitevékenység, a térség problémáinak megismertetése szükséges. Célszerű a várostérség többi településével olyan kapcsolatot kialakítani, hogy közösen fel tudjanak lépni, pozitív irányba tudják befolyásolni a térség jövőjét.

7 Cselekvési terv

A cselekvési terv alapját a célok megvalósulását támogató programok (prioritások), intézkedések és beavatkozási területek meghatározása jelenti.

7.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

Az intézkedések részcelonként, az átfogó célokhöz kapcsolódó tematika szerint kerülnek bemutatásra. A várostérséget (szatellit településeket) kiemelten érintő projektelemek **dőlt, félkövér** betűtípussal kerülnek megjelenítésre.

Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ FOLYAMATOS ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA

R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R1.P1. Közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények	R1.P1.E1. A lakosság folyamatos tájékoztatása	R1.P1.E1/1. honlap (bővítése, fejlesztése) R1.P1.E1/2. újság (bővítése, fejlesztése) R1.P1.E1/3. személyes találkozások, beszélgetés (fórumok) R1.P1.E1/4. városi applikáció (bővítése, fejlesztése) R1.P1.E1/5. okos utcabútorok, tájékoztató elemek alkalmazása R1.P1.E1/6. lakosság edukálása, környezeti nevelés a közösség számára (környezetvédelem, -tudatosság, energiahatékonyság) R1.P1.E1/7. támogató hivatali környezet
	R1.P1.E2. Rendezvények	R1.P1.E2/1. kulturális rendezvények R1.P1.E2/2. szociális, támogató rendezvények (ruha-, játék-

R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
	biztosítása	adománygyűjtés) R1.P1.E2/3. rendezvénytér kialakítása, szabadtéri színpad R1.P1.E2/4. piactér korszerűsítése, napi funkcióváltás lehetőségének biztosítása R1.P1.E2/5. szezonális fesztiválok szervezése (pl. Adventi vásár, Vörösvár napok, Pilis fesztivál) R1.P1.E2/6. szemétszedés R1.P1.E2/7. civilek, egyesületek napja R1.P1.E2/8. Platz piac népszerűsítése, fejlesztése
	R1.P1.E3. A lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése	R1.P1.E3/1. sportolási lehetőségek bővítése (futókör javítása, építése, felnőtt játszótér, aktív park, gyerek kalandpark létrehozása) R1.P1.E3/2. meglévő sportpályák nagyobb hasznosítása, megújítása R1.P1.E3/3 parkok kialakítása, fejlesztése, zöldfelületek megfelelő hasznosítása, tanösvény kialakítása R1.P1.E3/4. közösségi terek létesítése, rendezése, közterületek közösségi térré való fejlesztése R1.P1.E3/5. Községi Ökokert, Tündérkert létrehozása R1.P1.E3/6. „Ifjúsági park” létrehozása R1.P1.E3/7. Balatonfenyvesi tábor felújítása, minőségének javítása R1.P1.E3/8. felhagyott bányaterületek felhasználása rekreációs célokra R1.P1.E3/9. multifunkciós zöldterületek kialakítása R1.P1.E3/10. természeti területek sétaútvonalainak fejlesztése R1.P1.E3/11. KSK terület egybefüggőségének növelése R1.P1.E3/12. Pumptrack pálya létrehozása
R1.P2. Községi tervezés, közösségi megvalósítás, támogató környezet	R1.P2.E1. Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség	R1.P2.E1/1. lakossági „ötletbörze” R1.P2.E1/2. közösségi tervezési fórumok R1.P2.E1/3. civil szervezetekkel, egyesületekkel való együttműködés
	R1.P2.E2. Helyi erőforrás használata	R1.P2.E2/1. helyi szereplők „összekapcsolása” R1.P2.E2/2. helyiekkel való kiviteleztetés, megvalósítás R1.P2.E2/3. helyiek fejlesztésekbe történő részvételéért kedvezmények biztosítása R1.P2.E2/4. helyi „kultúrkártya”, helyi „diák-kultúrkártya” bevezetése
	R1.P3.E1. A múlt, a jelen és a jövő bemutatása	R1.P3.E1/1. hagyományörző programok szervezése R1.P3.E1/2. kulturális intézmények fejlesztése (pl. „Sváb Sarok”, „Bányász-szoba”, Művészetek Háza, Tájház) R1.P3.E1/3. modern médiaarzenál használata a hagyományok ismertetésére, programok szervezésére R1.P3.E1/4. városi eseményeken a német nemzetiségi információk kiemelt megjelenítése
	R1.P3.E2. A helyi hagyományok oktatásba,	R1.P3.E2/1. helyi turisztikai potenciál növelése R1.P3.E2/2. kulturális intézmények és az oktatási létesítmények együttműködése R1.P3.E2/3. kirándulások szervezése

R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
	nevelésbe való bevonása	

R2/ EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R2.P1. Szociális ellátás fejlesztése	R2.P1.E1. Szociális ellátás, gondozás javítása	R2. P1.E1/1. bölcsőde férőhely-bővítése, fejlesztésre szoruló kisgyermek megsegítésére is alkalmas, új bölcsőde építése R2. P1.E1/2. speciális ellátást igénylők gondozásának fejlesztése R2. P1.E1/3. rászoruló, gyermekek étkeztetése R2. P1.E1/4. rászoruló, gyermekek rendszeres üdültetése R2.P1.E1/5. utalvány, csomag az idős emberek számára R2.P1.E1/6. babacsomag, születéstámogatás R2.P1.E1/7. rászoruló gyermekek továbbtanulásának támogatása
R2.P2. Egészséges társadalom	R2.P2.E1. Egészségügyi ellátás javítása	R2.P2.E1/1. szakorvosi rendelő fejlesztése, elérhető vizsgálatok körének bővítése R2.P2.E1/2. fekvőbeteg-ellátás fejlesztése, egy napos fektető létrehozása R2.P2.E1/3. orvosi ügyelet átalakítása, 0-24 órás sürgősségi ellátás bevezetése R2.P2.E1/4. helyben elérhető egészségügyi szakrendelések körének bővítése R2.P2.E1/5. védőnői hálózat fejlesztése
	R2.P2.E2. Prevenációs megmozdulások	R2.P2.E2/1. egészség-megőrzési, sportrendezvények R2.P2.E2/2. egészséges táplálkozás népszerűsítése R2.P2.E2/3. egészséges lakókörnyezet népszerűsítése

R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R3.P1. Kulturális élet felpezsdítése	R3.P1.E1. Szórakozási lehetőség biztosítása különböző korosztályok számára	R3.P1.E1/1. szabadidő művészeti ágak bevonása, használata R3.P1.E1/2. részvétel, szervezési szerepvállalás a környék közös (regionális) rendezvényeiben R3.P1.E1/3. kiállítások interaktivitásának biztosítása R3.P1.E1/4. zenei programok bővítése (több műfajt átfogó integrált programok) R3.P1.E1/5. szabadidőközpont és környezete, szabadidő színpad R3.P1.E1/6. klubhelyiségek kialakítása R3.P1.E1/7. jégpálya felállítása, működtetése, programokkal való színesítése
	R3.P1.E2. Családbarát lehetőségek biztosítása	R3.P1. E2/1. játszótérek különböző korosztályoknak R3.P1. E2/2. családbarát rendezvények szervezése R3.P1. E2/3. nyilvános toalett a játszótérek mellett, parkoknál
R3.P2.	R3.P2.E1. Oktatás utáni,	R3.P2.E1/1. sportolási lehetőségek biztosítása R3.P2.E1/2. az „életre nevelés” szemléletének bevonása az

R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
Oktatási és egyéb lehetőségek biztosítása	oktatást segítő foglalkozások körének bővítése	oktatásba R3.P2. E1/4. koragyermekkori környezeti nevelés (a helyi oktatási intézmények diákjainak bevonása a környezetvédelmi megvalósításba) R3.P2. E1/5. gyermekek élményszerű, cselekedtető tapasztalatszerzésének támogatása R3.P2. E1/6. a környezetvédelem elsajátításához kapcsolódó eszközök beszerzése (pl. vizsgálódásra alkalmas eszközök, nagyító, bogárgyűjtő, távcső, természettudományos eszközök stb.)
	R3.P2.E2. Szakoktatás visszahozása	R3.P2.E2/1. helyiség, intézmény, háttér-infrastruktúra biztosítása R3.P2.E2/2. együttműködés a helyi vállalkozókkal, kereslet felmérése R3.P2.E2/3. diákmunka lehetőségeinek bővítése R3.P2.E2/4. fenntartható vállalkozások kialakításának oktatása a településen

Á2/ A HELYI GAZDASÁG ÉLÉNKÍTÉSE, HELYI MUNKALEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSA

R4/ HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R4.P1. Helyi vállalkozások támogatása	R4.P1.E1. Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása	R4.P1.E1/1. lakossági és vállalkozói szemléletformálás R4.P1.E1/2. helyi gazdasági együttműködések kialakítása R4.P1.E1/3. beszállítói és felvásárlói hálózatok fejlesztése R4.P1.E1/4. modern kommunikációs felület kialakítása, digitális platformok fejlesztése (pl. vállalkozásokat segítő digitális tudástár, open data, honlap, vállalkozói kataszter, álláshirdetések) R4.P1.E1/5. helyi adottságokhoz illő tevékenység támogatása R4.P1.E1/6. pénzügyi jellegű tevékenységek (pályázatok kihasználása, helyi támogatás megfelelő kontrolling mellett) R4.P1.E1/7. helyi termékek megismerése, bemutatása, megjelenési lehetőség biztosítása R4.P1.E1/8. helyi termék fesztiválok R4.P1.E1/9. promóció a rendezvényeken R4.P1.E1/10. fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése, támogatása, inkubátorház létrehozása R4.P1.E1/11. az esélyegyenlőségi célcsoportok (pl. idősök, rászorulóknak, nők) vállalkozási esélyeinek bővítése R4.P1.E1/12. hivatali vállalkozói ügyféltámogató online szolgáltatások fejlesztése
	R4.P1.E2. Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése	R4.P1.E2/1. helyi piac, rendezvénytér fejlesztése, termelői piacok bővítése R4.P1.E2/2. helyi beszállítók alkalmazása R4.P1.E2/3. közvetlenül „földről az asztalra”, termelőtől, készítőtől a vásárlóhoz elv előterbe helyezése, házhoz vagy gyűjtőpontra szállítás R4.P1.E2/4. helyi termékek boltja, termelői bolt R4.P1.E2/5. közösségileg támogatott mezőgazdaság (community supported agriculture)
	R4.P1.E3.	R4.P1.E3/1. reklámozási lehetőségekben való támogatás

R4/ HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
	Háttértámogatás	R4.P1. E3/2. együttműködések fejlesztése, lakosok és vállalkozók „összekapcsolása” R4.P1. E3/3. esetleges konfliktushelyzetek megoldásában való segítségnyújtás R4.P1. E3/4. közösségi vállalkozások elterjedésének segítése R4.P1. E3/5. ökotudatos vállalkozások letelepedésének ösztönzése R4.P1. E3/6. rugalmas vállalkozási formák támogatása (pl. home office, co-working)
R4.P2. Fizikai környezet fejlesztése	R4.P2.E1. Fizikai környezet fejlesztése	R4.P2.E1/1. infrastrukturális környezet fejlesztése R4.P2.E1/2. ipari park fejlesztése R4.P2.E1/3. megtermelt nyereség adott részének térségbe való visszaforgatása R4.P2.E1/4. zöldfelületek, fasorok telepítése

R5/ MEGLÉVŐ NAGYVÁLLALKOZÁSOK MEGTARTÁSA, MUNKAHELYTEREMTÉS		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R5.P1. Modern, fenntartható gazdaság	R5.P1.E1. Környezetkímélő szemlélet beépítése	R5.P1.E1/1. környezetkímélő technológiák alkalmazása R5.P1.E1/2. meglévő munkahelyek megtartásának ösztönzése R5.P1.E1/3. utazási távolságok csökkentése, elingázás csökkentése R5.P1.E1/4. környezetkímélő utazási módok népszerűsítése, támogatása
R5.P2. Gazdasági területek fejlesztése	R5.P2.E1. Háttértámogatás	R5.P2.E1/1. megtermelt nyereség adott részének térségbe való visszaforgatása R5.P2.E1/2. reklámozási lehetőségekben való támogatás R5.P2.E1/3. munkahelyösztönző pályázatok kiaknázása
	R5.P2.E2. Ipari park fejlesztése, bővítése	R5.P2.E2/1. infrastrukturális környezet fejlesztése R5.P2.E2/2. rendezetlen területek kezelése, tulajdonviszonyok tisztázása R5.P2.E2/3. zöldfelületek, fasorok telepítése R5.P2.E2/4. területtakarékos, tudatos fejlesztések R5.P2.E2/5. településrendezési eszközök módosítása, tartalékterületek biztosítása R5.P2.E2/6. ütemezhetőség biztosítása R5.P2.E2/7. erdősávok telepítése, védőfásítás R5.P2.E2/8. digitális, okos infrastruktúra előtérbe helyezése

R6/ PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R6.P1. Projektmenedzsment szemlélet	R6.P1.E1. Belső kapcsolatok, folyamatok fejlesztése	R6.P1.E1/1. folyamatos beszámoló a stratégia és a projekt megvalósításáról a képviselő-testület és a Polgármester felé R6.P1.E1/2. a stratégia megvalósításához kapcsolódó feladatok kidolgozása és megvalósítása R6.P1.E1/3. önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes

R6/ PARTNERSÉGI PROGRAM KIALAKÍTÁSA		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
		létesítmények esetében beruházói feladatok ellátása: tervezetés, terület-előkészítési munkák irányítása, helyszíni ellenőrzések; R6.P1.E1/4. monitoring feladatok; társadalmasítás, kapcsolattartás az akcióterületen található szereplőkkel (lakók, civilek, vállalkozók, egyéb); R6.P1.E1/5. közösségi tervezés előtérbe helyezése R6.P1.E1/6. kapcsolattartás az Irányító Hatósággal, a Közreműködő Szervezettel
	R6.P1.E2. Külső szolgáltatói segítség	R6.P1.E2/1. nagyfokú tapasztalattal rendelkező, EU által támogatott projektek végrehajtásában jártas személy segítségének igénybevétele R6.P1.E2/2. szakemberek folyamatosan rendelkezésre állásának biztosítása: hatékonyan el tudják látni a projekt lebonyolítását (pénzügyi feladatokat, jelentések, ellenőrzések stb.). R6.P1.E2/3. Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet kidolgozása (pl. Energiaklub által), energiaközösség létrehozása R6.P1.E2/4. Települési Vízkárelhárítási terv R6.P1.E2/5. Települési Zöld Infrastruktúra Akcióterv (ZIFFA) R6.P1.E2/6. Városi Zöld menetrend készítése R6.P1.E2/7. Városi Digitális kompetenciák felmérése, fejlesztése R6.P1.E2/8. Kerékpárhálózati terv készítése R6.P1.E2/9. Ortofotós ingatlannyilvántartás létrehozása, fejlesztése
R6.P2. Kapcsolatépítés, -tartás	R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés	R6.P2.E1/1. területi gazdaságfejlesztési célú koncepciók, programok, vállalkozási övezetek fejlesztési programjainak és üzleti terveinek összeállítása R6.P2.E1/2. gazdaságfejlesztési tartalmú, például befektetést ösztönző kiadványok, beruházások megvalósíthatósági tanulmányainak készítése R6.P2.E1/3. együttműködés, kommunikáció és hálózatépítés
	R6.P2.E2. Aktív kapcsolattartás	R6.P2.E2/1. lakossággal R6.P2.E2/2. gazdasági szereplőkkel R6.P2.E2/3. pilis többi településével R6.P2.E2/4. pest megyével R6.P2.E2/5. turisztikai Társulásokkal R6.P2.E2/6. fővárossal R6.P2.E2/7. érintett természetvédelmi, környezetvédelmi szervezetekkel R6.P2.E2/8. civil szervezetekkel, egyesületekkel R6.P2.E2/9. intézményekkel

R7/ EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R7.P1. Mezőgazdaság	R7.P1.E1. biogazda-képző tanfolyam szervezése, beindítása R7.P1.E2. növényvédelmi előírások betartása R7.P1.E3. tápanyag-gazdálkodás hatékonyabbá tétele R7.P1.E4. szerves anyagok hatékony pótlása R7.P1.E5. rendszeres talajvizsgálat R7.P1.E6. a talajerózió mérséklése	

R7/ EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
	R7.P1.E7. szárazságtűrő haszonnövények termesztése R7.P1.E8. hatékony vízmegtartás és felhasználás	
R7.P2. Minőségi, helyi turizmusfejlesztés	R7.P2.E1. kerékpáros és gyalogos kapcsolatok megteremtése R7.P2.E2. turistaútvonalak kijelölése, népszerűsítése R7.P2.E3. védett értékek felújítása, bemutatása, hasznosítása R7.P2.E4. kerékpárkölsönző létrehozása R7.P2.E5. kiránduló-útvonalak, túraútvonalak kijelölése, a szükséges infrastruktúra megteremtése (pl.: padok, szemetesek kihelyezése) R7.P2.E6. helyi turizmust szolgáló attrakciók biztosítása (pl. lovas-, horgászturizmus) R7.P2.E7. együttműködés a környező településekkel, közös, tematikus sétautak kialakítása R7.P2.E8. turisztikai kilátó létesítése	
R7.P3. Önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés	R7.P3.E1. meglévő ingatlanok, helyiségek megőrzése, épületállomány felmérése R7.P3.E2. meglévő ingatlanok, helyiségek megfelelő funkcióval való megtöltése R7.P3.E3. rezszi, költségkímélő technológiák alkalmazása (megújuló energiahasznosítás) R7.P3.E4. ingatlan tartalékalap képzése, visszaforgatás (stratégiai fontos állomány céljából) R7.P3.E5. igényekhez igazodó bérlakás-állomány kialakítása R7.P3.E6. megfelelő támogatási rendszer kialakítása R7.P3.E7. bérlakás- képzés- foglalkoztatás konstrukció kialakítása R7.P3.E8/1. Városgazda Kft. gépparkjának fejlesztése, modernizálása (pl. locsolóautó, takarítóautó) R7.P3.E8/2. Városgazda Kft. telephelyének bővítése R7.P3.E8/3. Városgazda Kft. üvegház, kertészet létesítése R7.P3.E9. rugalmas munkavégzés keretrendszerének bevezetése, munkaerő bővítése, alkalmi munkavégzés lehetőségének biztosítása az önkormányzatnál R7.P3.E10. lakhatás biztosítása R7.P3. E11. használaton kívüli ingatlanok bérbeadása, átmeneti hasznosítása R7.P3. E12. diverzifikált és széleskörű, adó képességéhez mért adórendszer megvalósítása	

Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE

R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R8.P1. Az épített környezet védelme, fejlesztése	R8.P1.E1. Nyilvántartás, nyomon követés	R8.P1.E1/1. védett elemek számának növelése R8.P1.E1/2. rendelet, kataszter, arculati kézikönyv frissen tartása R8.P1.E1/3. új kategóriák (pl. védett utcakép, fasor) létrehozása R8.P1.E1/4. szakszerű és pontos szabályozás, betartatás R8.P1.E1/5. digitális tájékoztatás az értékekről R8.P1.E1/6. interaktív térképi játéklehetőségek Pilisvörösvár felfedezésére
	R8.P1.E2. Értékek megőrzése, felújítása és hasznosítása	R8.P1.E2/1. felújítások folytatása, pénzalap növelése R8.P1.E2/2. közösségi részvétel erősítése az értéket érintő beavatkozások kapcsán R8.P1.E2/3. gazdaságos hasznosítás

R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
		R8.P1.E2/4. az értékmegőrzésben részt vállaló magánszektor támogatása, ösztönzése R8.P1.E2/5. turizmusból származó bevételek egy részének visszaforgatása R8.P1.E2/6. átmeneti vagy részleges funkciókkal történő hasznosítás R8.P1.E2/7. hagyomány népszerűsítése - önbecsülés forrása
R8.P2. Építés és közterületi szabályozás	R8.P2.E1. A településkép megújítása - arculat-formálás	R8.P2.E1/1. települési tervtanács létrehozása R8.P2.E1/2. minőségi építészet megkövetelése a kiemelkedő létesítményeknél R8.P2.E1/3. települési arculat népszerűsítése, formálása R8.P2.E1/4. településképi véleményezési eljárás aktív használata R8.P2.E1/5. a köz- és magánterületek rendszeres virágosítása R8.P2.E1/6. szép ház, szép kert pályázat kiírása, Virágos Pilisvörösvár Program bevezetése R8.P2.E1/7. meglévő épületek esetén szín, anyaghasználat szabályozása R8.P2.E1/8. új épületek esetében minőségi építészeti karakter megkövetelése, létrehozása R8.P2.E1/9. helyi anyagok használatának előtérbe helyezése R8.P2.E1/10. energiahatékony megoldások előtérbe helyezése R8.P2.E1/11. Fő utca rehabilitációjának folytatása R8.P2.E1/12. „Passzázs terv”, városközpont kialakítása
	R8.P2.E2. A volt zártkerti területek kezelése	R8.P2.E2/1. lakossági tájékoztatás az (építésjogilag) beépítésre szánt területek rendezett közterületek kialakíthatósága érdekében R8.P2.E2/2. telektömbönkénti összefogás elősegítése az (építésjogilag) beépítésre szánt területek rendezett közterületeinek kialakíthatósága érdekében R8.P2.E2/3. az infrastruktúra fejlesztése, kiépítése az (építésjogilag) beépítésre szánt területeken R8.P2.E2/4. lakossági tájékoztatás az (építésjogilag) beépítésre nem szánt területeken létesíthető rendeltetésekről R8.P2.E2/5. lakossági tájékoztatás az (építésjogilag) beépítésre nem szánt területeken történő környezetterhelő folyamatokról R8.P2.E2/6. útlejegyzések elősegítése
	R8.P2.E3. A meglévő belterületi tartalékok elsődleges kihasználása	R8.P2.E3/1. a már beépült területek sűrítése tömbbelsőik feltárással R8.P2.E3/2. szabad építési telkek hasznosítása
R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása	R8.P3.E1. A közösségi terek, zöldfelületek általános fejlesztése	R8.P3.E1/1. egyedi, helyi utcabútorok R8.P3.E1/2. egyedi falfestés alkalmazása (pl. aluljáró, vasúti megállók esetében) R8.P3.E1/3. okos közterületi berendezések alkalmazása R8.P3.E1/4. turisztikai tájékoztatók, információs pontok kijelölése, kialakítása R8.P3.E1/5. energiahatékony berendezések előtérbe helyezése R8.P3.E1/6. állatbarát éjszakai világítás alkalmazása
	R8.P3.E2. Kálváriaudomb fejlesztése,	R8.P3.E2/1. növényállomány megőrzése, megújítása, gondozása (fák, cserjék stb.) R8.P3.E2/2. berendezések, burkolt felületek (padok,

R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKÖRZŐ VÉDELME		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
	megőrzése	- ülőtámaszok, ülőrönkök, információs táblák, hulladékgyűjtők stb.) létesítése, karbantartása - R8.P3.E2/3. stációk megőrzése, karbantartása, létesítése - R8.P3.E2/4. szánkópálya kialakítása - R8.P3.E2/5. (természetes) vízbefogadó, terepmélyedés fenntartása - R8.P3.E2/6. aluljáró karbantartása - R8.P3.E2/7. kápolna felújítása, minőségi megőrzése
	R8.P3.E3. A bányatavak környezetének fejlesztése	- R8.P3.E3/1. partvédelem biztosítása, süllyedések helyrehozatala - R8.P3.E3/2. horgászturizmus infrastruktúrájának fejlesztése - R8.P3.E3/3. növényállomány karbantartása, frissítése, kezelése, gyepes területek stabilizációja - R8.P3.E3/4. meder, növényállomány revitalizációja - R8.P3.E3/5. parti sétány kialakítása, rendezése, berendezése, karbantartása - R8.P3.E3/6. pallósétány, tanösvény, madármegfigyelő stég kialakítása, berendezése, karbantartása - R8.P3.E3/7. pihenőhelyek, piknikhelyek kialakítása - R8.P3.E3/8. szökőkút, lelátó kialakítása - R8.P3.E3/9. fitnessterület biztosítása - R8.P3.E3/10. rendezvényterület rendezése, kulturális - közösségi tér kialakítása, nyári szabadtéri színház létesítése - R8.P3.E3/11. játszópark kialakítása - R8.P3.E3/12. illemhelyek kialakítása, fenntartása - R8.P3.E3/13. ivóhelyek biztosítása - R8.P3.E3/ 14. kempingterület rendezése, kalandpark - R8.P3.E3/15. parkolási lehetőségek biztosítása - R8.P3.E3/16. állatbarát éjszakai világítás használata
	R8.P3.E4. Templom tér megújítása, minőségi fenntartása	- R8.P3.E4/1. játszótér, játszódudvar, fogyasztótér építése, fenntartása - R8.P3.E4/2. pince feltárása - R8.P3.E4/3. szobrok, szakrális elemek, emlékművek megőrzése, állítása, fenntartása - R8.P3.E4/4. kerékpártárolók, parkolók létesítése - R8.P3.E4/5. burkolatok kialakítása, karbantartása - R8.P3.E4/6. növényzet megőrzése, ültetése, frissítése, gondozása - R8.P3.E4/7. berendezések létesítése, karbantartása
	R8.P3.E5. Tündérkert-Közösségi kert kialakítása, minőségi fenntartása	- R8.P3.E5/1. tó-, patakreitalizáció, karbantartás - növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása - R8.P3.E5/2. Tündérkert létrehozása, régi őshonos fák telepítése - R8.P3.E5/3. burkolatok kialakítása, fenntartása - R8.P3.E5/4. berendezések létesítése, karbantartása (pingpongasztal, padok, rönkök, drótkötélpálya, fűzalagút, fűzkunyhó stb.) - R8.P3.E5/5. tereprendezés, rézsűigazítás, kerítésrendszer - R8.P3.E5/6. közösségi Ökokert létrehozása - R8.P3.E5/7. parkolófelületek kialakítása, fenntartása - R8.P3.E5/8. illemhely építése, fenntartása
	R8.P3.E6. Búcsú tér	R8.P3.E6/1. növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása

R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKÖRZŐ VÉDELME		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
	<i>fejlesztése</i>	R8.P3.E6/2. burkolatok kialakítása, fenntartása R8.P3.E6/3. szikkasztó rét kialakítása R8.P3.E6/4. berendezések létesítése, karbantartása R8.P3.E6/5. tereprendezés, rézsűigazítás, kerítésrendszer R8.P3.E6/6. parkolófelületek kialakítása, fenntartása R8.P3.E6/7. illemhely építése, fenntartása R8.P3.E6/8. kulturális és sportpark létrehozása a különböző generációk számára
	R8.P3.E7. KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése	R8.P3.E7/1. uszoda építése R8.P3.E7/2. sportcsarnok építése R8.P3.E7/3. fedett-nyitott játszótér kialakítása R8.P3.E7/4. tenispálya kialakítása R8.P3.E7/5. akadálypályák, mászófal, rollerpálya létesítése
R8.P4. Intézmények fejlesztése	R8.P4.E1. Önkormányzati intézmények fejlesztése	R8.P4.E1/1. Polgármesteri Hivatal emeletráépítés, tetőfelújítás R8.P4.E1/2. konyhabővítés, modernizáció, konyha áthelyezése, felújítása R8.P4.E1/3. templom téri iskola modernizálása, felújítása R8.P4.E1/4. „Mutyi” rendezvényház modernizálása, felújítása R8.P4.E1/5. tűzoltóság megújítása (áthelyezése) R8.P4.E1/6. intézmények modernizálása, megújuló energiaforrások alkalmazása R8.P4.E1/7. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás R8.P4.E1/8. óvodaépületek modernizálása, felújítása R8.P4.E1/9. sportcsarnok, szabadidőközpont építése R8.P4.E1/10. uszoda építése R8.P4.E1/11. piacterület kiterjesztése, korszerűsítése, többfunkciójú használhatóság biztosítása R8.P4.E1/12. zeneiskola, színházterem felújítása, tetőszerkezet javítása R8.P4.E1/13. zeneiskola fejlesztése, udvar csapadékvízvezetésének fejlesztése R8.P4.E1/14. iskolai létesítmények modernizálása
	R8.P4.E2. Temető, intézmény-kertek fejlesztése	R8.P4.E2/1. ravatalozó épületének felújítása R8.P4.E2/2. belső úthálózat bővítése, megújítása R8.P4.E2/3. szóróparcella kialakítása R8.P4.E2/4. intézményi kertek, játszótérek, sportpályák felújítása, biztonságossá tétele, modernizálása R8.P4.E2/5. kiskertek kialakítása, magasságyások létrehozása, esővíz hasznosítása

R9/ A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R9.P1. A tájhasználat racionalizálása	R9.P1.E1. Tájhasználat	R9.P1.E1/1. környezetbarát mezőgazdaság, tájgazdálkodás előtérbe helyezése R9.P1.E1/2. erdőterületek állapotának javítása

R9/ A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
		R9.P1.E1/3. úthálózat megfelelő csapadékelvezetésének fejlesztése R9.P1.E1/4. honos növények használata, az invazív fajok visszaszorítása R9.P1.E1/5. környezeti nevelés a fenntartható tájhasználat témájában
	R9.P1.E2. Természeti értékek rekreációs jellegű használata	R9.P1.E1/1 együttműködés a Pilisi Parkerdővel, DINPI-vel R9.P1.E1/2 természeti értékek bemutatása R9.P1.E1/3 hegyi kerékpárút, -pálya kijelölése (Erdei Bringa Ösvény, Pumptrack pálya) R9.P1.E2/4. új túra- és tematikus sétaútvonalak kialakítása R9.P1.E2/5. egykori bányaterületek rekreációs célú hasznosítása R9.P1.E2/6. bányatavak rendezése, turisztikai hasznosítása
R9.P2. A környezeti elemek védelme	R9.P2.E1. A természeti, táji értékek megóvása	R9.P2.E1/1. honos fajok védelme, használata R9.P2.E1/2. invazív fajok visszaszorítása kül- és belterületen R9.P2.E1/3. egykori bányák, tájsebek rehabilitációja R9.P2.E1/4. a természeti értékek megóvására való környezeti nevelés R9.P2.E1/5. környezetbarát mezőgazdasági vegyszerek priorizálása, a gazdák anyagi segítése az átállásban R9.P2.E1/6. illegális szemétklerakók megszüntetése R9.P2.E1/7. környezetbarát tisztítószerke bevezetése, használata R9.P2.E1/8. fakataszter készítése, nyilvántartása
	R9.P2.E2. Ésszerű hulladék-csökkentés	R9.P2.E2/1. lakossági hulladék újrahasznosítás elősegítése, nevelés R9.P2.E2/2. mezőgazdasági hulladék hasznosítása R9.P2.E2/3. az illegális hulladéklerakás felszámolása R9.P2.E2/4. szelektív szemeteskukák számának növelése a közterületeken R9.P2.E2/5. hulladékmentes kereskedelem feltételeinek elősegítése (pl. ruhagyűjtés) R9.P2.E2/6. lakossági komposztálás népszerűsítése R9.P2.E2/7. zöldhulladék aprítása R9.P2.E2/8. veszélyes hulladékok gyűjtésének megszervezése R9.P2.E2/9. téli tüzelés miatti edukáció R9.P2.E2/10. komposztálóedények számának növelése, alkalmazásának növelése

R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R10.P1. Infrastrukturális hiányok megszüntetése	R10.P1.E1. Gyorsforgalmi út, elkerülőút-fejlesztések	R10.P1.E1/1. a városon átmenő forgalom csökkentése R10.P1.E1/2. széleskörű összefogás az elkerülőút megépítéséért R10.P1.E1/3. lobbitevékenység R10.P1.E1/4. a 10. sz. országos főút tehermentesítése, felújítása
	R10.P1.E2.	R10.P1.E2/1. földhő hasznosítása

R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
	Energiafüggetlenségre való törekvés	R10.P1.E2/2. napenergia hasznosítása R10.P1.E2/3. lakossági léptékben a szélenergia hasznosítása R10.P1.E2/4. hatékony energiagazdálkodás az intézményekben R10.P1.E2/5. energiahatékony technológiák alkalmazása a városüzemeltetésben R10.P1.E2/6. lakossági léptékű napenergia hasznosítása R10.P1.E2/7. lakóházak hőszigetelésének korszerűsítése
	R10.P1.E3. Közúti túlterheltség megszüntetése	R10.P1.E3/1. földutak használhatóvá tétele R10.P1.E3/2. burkolt, rendezett utak arányának növelése R10.P1.E3/3. parkolási lehetőségek biztosítása, parkolási lehetőségek bővítése R10.P1.E3/4. a városon keresztülhaladó teherforgalom csökkentése, megszüntetése R10.P1.E3/5. burkolt, járdák utak arányának növelése, felújítás
	R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz- elvezetés városi szintű megoldása	R10.P1.E4/1. csapadékvizek hasznosítása helyben R10.P1.E4/2. csapadékvíz-elvezetőrendszer felülvizsgálata, kiépítése, intézmények vízelvezetésének fejlesztése R10.P1.E4/3. kisvízfolyások revitalizációja R10.P1.E4/4. a szennyvíztisztítás folyamatos korszerűsítése R10.P1.E4/5. közműolló bezárása, a szennyvízcsatorna hálózathoz bővítése, a rákötések szorgalmazása R10.P1.E4/6. záportároló építése, fenntartása R10.P1.E4/7. vízelvezető árkok karbantartása, rendezése lakossági akciók keretein belül R10.P1.E4/8. Tündérmű-Közösségi kert alatti vízgyűjtő kialakítása, fenntartása R10.P1.E4/9. Tó dűlő rendezése
R10.P2. Környezetbarát közlekedés	R10.P2.E1. Kerékpárút-hálózat fejlesztése	R10.P2.E1/1. külső-belső kerékpár-úthálózat kijelölése, építése R10.P2.E1/2. környezettudatos közlekedésre nevelés R10.P2.E1/3. a településközi kerékpározás biztonságossá tétele R10.P2.E1/4. kerékpártárolók kialakítása, fenntartása R10.P2.E1/5. rollertárolók kialakítása, fenntartása R10.P2.E1/6. napelemes tárolók kialakítása
	R10.P2.E2. Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása	R10.P2.E2/1. járdák, gyalogátkelők kiépítése, okos megoldások alkalmazása, sharing rendszerek telepítése R10.P2.E2/2. gyalogos útvonalak, járdák megújítása, biztonságossá tétele, kapcsolódó útszakaszok építése, javítása R10.P2.E2/3. közösségi, pihenő terek kialakítása R10.P2.E2/4. tájékoztatás fejlesztése R10.P2.E2/5. forgalomcsillapító berendezések alkalmazása R10.P2.E2/6. „Járdaépítési program” folytatása (alapanyagért „cserébe” a lakó építi meg) R10.P2.E2/7. „Járdaépítési program” alapanyagainak beszerzése R10.P2.E2/8. köztéri világítás bővítése, modernizálása R10.P2.E2/9. közbiztonság növelése, kamerarendszer kiépítése, üzemeltetése R10.P2.E2/10. elektromos gépjárműtöltők létesítése
	R10.P2.E3. Közösségi	R10.P2.E3/1. vasúti megállókra való hatékony ráhordás biztosítása

R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
	közlekedés fejlesztése	R10.P2.E3/2. utazási szolgáltatás színvonalának növelése - lobbitevékenység R10.P2.E3/3. megállók és környezetük megújítása, minőségi megtartása, okos megoldások alkalmazása R10.P2.E3/4. autóbusz-közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (várakozási idők csökkentése) R10.P2.E3/5. autóbusz-vasúti közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (területi ellátottság szempontjából egészítsék ki egymást) R10.P2.E3/6. Pilisvörösvár vasúti megálló terheltségének csökkentése (megállóhelyek hatékony használata) R10.P2.E3/7. települések közötti körjárat indítása, működtetése R10.P2.E3/8. elektromos gépjárműtöltők létesítése R10.P2.E3/9. egységes bérlet bevezetéséért folyó lobbitevékenység a MÁV és a Volán járataira

Á4/ A TÉRSÉGI KAPCSOLATOK TOVÁBBFEJLESZTÉSE

R11/ AZ ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R11.P1. A térségi szolgáltatások bővítése	R11.P1.E1. Térségi intézmények fejlesztése	R11.P1.E1/1. rendőrség megújítása (áthelyezése) R11.P1.E1/2. Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása R11.P1.E1/3. Virgonc épületének megújítása R11.P1.E1/4. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás R11.P1. E1/5. uszoda, sportcsarnok építése R11.P1. E1/6. szakorvosi rendelő fejlesztése, bővítése R11.P1. E1/7. mentőállomás fejlesztése, bővítése

R12/ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE		
A cél elérését támogató programok	Kapcsolódó projektelemek (beavatkozások, intézkedések)	
R12.P1. Összefogás, párbeszéd a környező településekkel	R12.P1.E1. közös lobbitevékenység az elkerülőút témakörében R12.P1.E2. folyamatos partnerségi egyeztetések	
R12.P2. Tágabb térségi együttműködések, testvérvárosi kapcsolatok ápolása	R12.P2.E1. testvérvárosi kapcsolatok erősítése R12.P2.E2. testvérvárosi találkozók, TRINA projekt R12.P2.E3. csereüldetés R12.P2.E4. térségi programok, találkozók	

7.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

A célok megvalósulása érdekében az FVS-ben középtávra előirányzott tematikus programok, intézkedések és beavatkozások (térbeli) viszonya vizsgálatra kerül, a stratégia kijelöli azokat a

projekteket, melyek megvalósítása elengedhetetlen a hosszú távú célok elérése érdekében, valamint meghatározza az egyes projektek, beavatkozások típusait. A projektek az alábbi típusok szerint alakulnak:

Lehetséges kulcsprojekt(ek): A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú települési cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, célszerű azonban, ha a kulcsprojekthez további projektek kapcsolódnak.

Ezek akcióterületeken, illetve akcióterületen kívül megjelenő - pontszerű - projektek is lehetnek.

Lehetséges akcióterület(ek) és akcióterületi projektek: Akcióterületi projektek térben koncentrált és egymással összehangolt projektek. Az akcióterület ezen projektek egybefüggő vonallal körülhatárolható területe, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, és amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozást tervez. A végbemenő fejlesztések

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését,
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- esetén az Önkormányzat alapvetően befolyásoló pozícióban van,
- volumene, így várható hatása akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen, illetve a településrészen vagy a városban (a településfejlesztés gócpontjai).

Beavatkozás nem csak kijelölt akcióterületen történhet, de fontos végig gondolni, hogy a településen melyek a területileg lehatárolható, komplex beavatkozást igénylő területek. Az egyes akcióterületeknek nincs közös, egymással területileg átfedésben lévő része.

Akcióterületen kívüli (pontszerű) projektek: Nem minden - a város területén megvalósuló - projekt tekinthető akcióterületi projektnak, mert vagy időben vagy térben nem koncentráltak, vagy a beavatkozás jellege nem komplex jellegű. Térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a város különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Időben nem koncentrált az a projekt, amelynek megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Végül nem komplex jellegű az a projekt, amely egyetlen, pontszerű beavatkozást jelent. Jellemző akcióterületen kívüli projektek:

- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- közterület- és környezetrendezés a város egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény elhelyezése a városszövetben,
- hosszabb idő alatt (nem akcióterületen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépülése, ipari területek funkcióváltása stb.)

A bemutatott részcélok jellemző céltérsége előirányozza a vonatkozó programok, az ahhoz kapcsolódó projektelemek megvalósításának helyét. A projektek területisége változó mértékű, de a céltérségek területi összecsengése segít kijelölni a város akcióterületeit. Azon projektek halmazát, melyek térben egymáshoz közel helyezkednek el és egymással összehangolt projektek, valamint az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, akcióterületnek nevezzük.

Az akcióterületi fejlesztéstől nem csupán azt várjuk, hogy a településképi, funkcióbővítő beavatkozások megtörténjenek, hanem azt is, hogy az itt elért eredmények befolyással legyenek a város egészére. Ez részben azt is jelenti, hogy a pontszerű fejlesztések szétsugároznak és a rehabilitált terület környezetében eddig meg nem valósult, piaci alapú fejlesztések indulnak meg,

amelyek eredményei összeérnek az Önkormányzat által irányított településfejlesztésekkel. Tágabb értelemben pedig az egész települési környezetre, a lakosság életminőségére nézve pozitív változásokat képez.

Az akcióterületek a városfejlesztés gócpontjai, kiemelt fejlesztési célterületei, ahol több, egymással összefüggő beavatkozás, projekt valósul meg. Az akcióterületi fejlesztések várhatóan nem csak a városban, hanem a vonzáskörzetében is éreztetik hatásukat, de térségi jelentőséggel is bírhatnak. **Pilisvörösvár akcióterülete a településközpont (AT).**

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
Település-központ (AT)	Pilisvörösvár akcióterülete a település központi részére határolódik le (a Központi városrész része), a Fő utca (10. sz. főút) mentén, érintve a vasút vonalat is. Az akcióterület a település déli részéről a Piliscsabai utca és a Fő utca találkozásától indulva, és észak felé haladva (végig a Fő utca mentén) a következő utcákat érinti: Várkert u., Vasút u., Szent János u., Attila u., Tó u., Kandó Kálmán u., Vásár u., Dózsa Györgyi u., Vásár tér, Petőfi Sándor u., Templom tér, Szent Erzsébet u., Puskin u., Szabadság u., Iskola u., Szent Flórián u., Béke u., Csobánkai út. Majd a lehatárolás továbbra is a Fő utca mentén folytatódik, Solymár település irányába, mely a következő utcákat érinti: Szent István u., Mozi köz, Angelika köz, Iflinger köz, Árpád u., Peller köz, Pacsirta u., Puskin köz, Hősök tere, Vágóhid köz, Iskolakert u., Széchenyi u., Gesztenye u., Kodály Zoltán u7., Vajár u., Honvéd u., Bányakápolna u., Budai út, Tűzoltó u., Bányató u., Bartók Béla u., Ady Endre u., Arany János u., Csendőrbiztos u.	A településközpontban végbemenő fejlesztések egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek (pl. az intézmények felújítása, a szolgáltatási kör bővítése, a közösségi terek megújítása, az okos utcabútorok alkalmazása) segítik a másik megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. Az akcióterület számára megfogalmazott cél megegyezik a település egészének jövőképevel, azaz a saját értékeiből való építkezést célozza meg. Az akcióterületen végbemenő projektek volumene, így várható hatása akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az egész akcióterületen, illetve a városban, amellett, hogy az egész járásra kihatnak. Az akcióterületen végbemenő projektek az alközponti szerepkört erősítik.

Akciónterület lehatárolása

A településközpontban végbemenő fejlesztések egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek (pl. az intézmények felújítása, a szolgáltatási kör bővítése, a közösségi terek megújítása, az okos utcabútorok alkalmazása) segítik a másik megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. Az akciónterület számára megfogalmazott cél megegyezik a település egészének jövőképevel, azaz a saját értékeiből való építkezést célozza meg. Az akciónterületen végbemenő projektek volumene, így várható hatása akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az egész akciónterületen, illetve a városban, amellett, hogy az egész járásra kihatnak. Az akciónterületen végbemenő projektek az alközponti szerepkört erősítik.

Az akciónterületen található a város irányításának, működtetésének mozgatórugója, a Polgármesteri Hivatal, valamint a nem csak Pilisvörösvárt kiszolgáló ellátórendszer központi területe (oktatási, szociális intézmények, rendőrség, tűzoltóság stb.).

7.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése

7.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások¹⁶⁹

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	ZV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R10.P1.E4/6. záportároló építése, fenntartása R10.P1.E4/9. Tó dűlő rendezése R10.P1.E4/1. csapadékvizek hasznosítása helyben

¹⁶⁹ A táblázatokban előforduló tartalmi ismétlődések oka, hogy a projektek erősen összefüggnek, valamint a különböző szempontú csoportosítás is ismétlődéseket eredményezhet.

kérdés		kifejtés
		(Záportározó Gyaki kert, Záportározó kialakítása Tó dűlő)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R10.P1. Infrastrukturális hiányok megszüntetése R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert visszatérő környezetkárosító problémát old meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Miután a Tó dűlőben megépül a záportározó megszűnhetnek, vagy minimálisra csökkenhetnek a nagyobb felhőszakadásokat követő elöntések, vízkárok a település érintett részén. A korábbi években rendszeresen kellett jelentős önkormányzati forrásokat fordítani a csapadékvíz elleni védekezésre, illetve az okozott károk felszámolására.
1.	városrészi leképeződése	Bányatelep és környéke

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R8.P3.E3/1. partvédelem biztosítása, süllyedések helyrehozatala R9.P1.E2/6. bányatavak rendezése, turisztikai hasznosítása (Nagy tó partvédelem, Szabadság utca nyílt csapadék csatorna árok befedése, parkoló és buszöböl kialakítása, Dózsa Gy. utca zárt csapadékvíz csatorna kialakítása, parkoló létesítése, Pálya tó, Kacska tó partvédelem)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása R8.P3.E3. A bányatavak környezetének fejlesztése R9.P1. A tájhasználat racionalizálása R9.P1.E2. Természeti értékek rekreációs jellegű használata R10.P1. Infrastrukturális hiányok megszüntetése R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert visszatérő környezetkárosító problémát old meg. A bányatavak környezetének fejlesztése kulcsprojekt, mivel a közösség rekreációs lehetőségeinek körének bővülését és a természeti értékek megővését célozza meg a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Nagy tó partvédelme, az itt található természeti és rekreációs értékek védelme jelent jelenleg folyamatos ráfordítást igényel az önkormányzat részéről. A műszaki probléma megszüntetését követően a fenntartási költségek töredékére esnek vissza. A Szabadság utcában és a Dózsa György utcában található nyílt csapadékvíz elvezető árkok befedése, és az így nyert területeken parkolók kialakítása szintén nem jár többletkiadással a vizsgált időtávon. A bányatavak megközelíthetőségének biztosítása, parkolási lehetőség és a közösségi közlekedés öblének kiépítése is fontos, hogy a bányatavak rekreációs jellegű, természeti értékeket óvó fejlesztése megtörténhessen.

kérdés		kifejtés
1.	városrészi leképeződése	Bányatelep és környéke A rekreációs célú hasznosítás az egész várostérségre kihat.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R1.P1.E3/1. sportolási lehetőségek bővítése (futókör javítása, építése, felnőtt játszótér, aktív park, gyerek kalandpark létrehozása) R1.P1.E3/2. meglévő sportpályák nagyobb hasznosítása, megújítása R1.P1.E3/3 parkok kialakítása, fejlesztése, zöldfelületek megfelelő hasznosítása, tanösvény kialakítása R1.P1.E3/4. közösségi terek létesítése, rendezése, közterületek közösségi térré való fejlesztése R8.P3.E4/1. játszótér, játszóudvar, fogyasztótér építése, fenntartása R8.P3.E7/3. fedett-nyitott játszótér kialakítása R1.P1.E3/12. Pumptrack pálya létrehozása (játszóterek felújítása, Erdei pumptrack pálya kialakítása stb.)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R1.P1. Közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények R1.P1.E3. A lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert a várostérség rekreációs lehetőségeit bővíti a város egészén.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A zöldfelületek, játszótérek felújítása, kialakítása, a sportolási lehetőségek körének bővítése a városi szolgáltatások bővítését, valamint a lakosság egészségi állapotának javulását egyaránt eredményezi. A közösségi terek a mikrokörnyezeti, a térségi és az országos identitást egyaránt erősíti.
1.	városrészi leképeződése	egész település

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R2.P1.E1/1. bölcsőde férőhely bővítése, fejlesztésre szoruló kisgyermek megsegítésére alkalmas, új bölcsőde építése (bölcsőde fejlesztése)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS	R2. EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE, R2.P1. SZOCIÁLIS ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE,

kérdés		kifejtés
	stratégiai céljaihoz	R2.P1.E1. Szociális ellátás, gondozás javításának egyik projekteleme
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert az egész várostérségre kihat. Akcióterületen található pontszerű projekt.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Pilisvörösvári Tipegő Bölcsőde a jelenlegi épületét „kinőtte”, a jövőre nézve nincsenek már új, kiaknázatlan lehetőségeik az intézményben. A szakmai munkát, a szervezetet érintő új célok, irányok, fejlesztési tervek egy új intézményben képzelhetők el. Az Akácfa közbe tervezett új bölcsődében a jelenlegi célok, tervek, irányok mellé beépíthető lesz a fejlesztésre szoruló kisgyermek megsegítése is. A csoportszobák tágassága, mérete a különböző fejlesztéseknek is teret adhatna, mint pl. a TSMT terápia. Minden érintettnek megkönnyítené a mindennapját, ha ez a terápia pl. az új bölcsődében is igénybe vehetővé válna. A TSMT és (az épülő új tanuszodában) a vízi HRG terápia együtt egy komplex segítségnyújtás lehetne a rászoruló családoknak, mellyel a város a társadalmi felelősségvállalásban is jó példát mutat.
1.	városrészi leképeződése	Központi városrész

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Fejlesztések a Szakrendelő és a védőnői tanácsadó épületében
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R2. EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE, R2.P1. SZOCIÁLIS ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE R2.P2. Egészséges társadalom R2.P2.E1. Egészségügyi ellátás javítása R2.P2.E2. Prevenciós megmozdulások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert az egész várostérségre kihat. Akcióterületen található pontszerű projekt. A prevenciós jellegű megmozdulások a város és térsége egészét átszövő stratégiai „soft” programok.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a várostérség lakosságának magasabb szintű ellátása és az egészségmegőrzés, egészségjavítás: szakorvosi rendelő fejlesztése, elérhető vizsgálatok körének bővítése épületfejlesztés (pl. védőnői tanácsadó épületének korszerűsítése) fekvőbeteg-ellátás fejlesztése, egy napos fektető létrehozása orvosi ügyelet átalakítása, 0-24 órás sürgősségi ellátás bevezetése helyben elérhető egészségügyi szakrendelések körének bővítése védőnői hálózat fejlesztése

kérdés		kifejtés
1.	városrészi leképeződése	Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása Központi városrész, várostérség egésze

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV, tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R7.P3.E9 Rugalmas munkavégzés keretrendszerének bevezetése, munkaerő bővítése, alkalmi munkavégzés lehetőségének biztosítása az önkormányzatnál
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R7. EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK R7.P3. Önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert az egész várostérségre kihat. Akcióterületen található pontszerű projekt.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A pandémia felerősítette az utóbbi időszakban a home-office jellegű munkavégzést, így lehetőséget kell teremteni az irodai kapacitások fejlesztésére, pl. co-working irodák kialakítására, hiszen a korábbi időszakban a fővárosba irányuló forgalmat jelentős részben a Budapesti dolgozók, az ingázók jelentik. Az önkormányzatnak élen kell járnia az olyan innovatív megoldások kialakításában, mely a folyamatok szereplőinek megfelelő. Példa értékűen kell kialakítani a dolgozóinak körét, valamint a rugalmas munkavégzés keretrendszerét, az alkalmi munkavégzés lehetőségét. A rugalmas munkavégzés, a home-office a település többi területén is elterjed, a közlekedési forgalom jelentős csökkentését is eredményezheti.
1.	városrészi leképeződése	Központi városrész

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R8.P3.E4. Templom tér megújítása, minőségi fenntartása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R8. Az épített környezet, a településképi értékőrző védelme R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert az egész várostérségre kihat. Akcióterületen található pontszerű projekt.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A város szívében fekvő, templomot, óvodát és iskolát is övező tér megújítása a közösségi élmény és a rekreáció jegyében

kérdés		kifejtés
		tervezett. A téren helyet kap játszótér, játszóudvar, fogyasztótér is amellet, hogy a szakrális elemek, szobrok, emlékművek megőrzésre, illetve körük kibővítésre kerül.
		A tér megközelíthetőségét új kerékpártárolók és parkolók segítik. A kikapcsolódást és a pihenést a modern, köztéri berendezések és a növényzet egyaránt segíti.
1.	városrészi leképeződése	Központi városrész

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV, tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R8.P3.E6. Búcsú tér fejlesztése R8.P3.E6/1. növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása R8.P3.E6/2. burkolatok kialakítása, fenntartása R8.P3.E6/3. szikkasztó rét kialakítása R8.P3.E6/4. berendezések létesítése, karbantartása R1.P1.E3/6. „Ifjúsági park” létrehozása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R8. Az épített környezet, a településkép értékőrző védelme R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása R1. Identitástudat erősítése, összetartozás erősítése R1.P1. Községi rekreációs lehetőségek, rendezvények R1.P1.E3. A lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert az egész várostérségre kihat. Akcióterületen és azon kívül, a város több pontján található pontszerű projekt.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az orvosi szakrendelő mögött fekvő tér megújítása szintén a rekreáció és a zöldfelületek növekedése jegyében tervezett. A téren helyet kap játszótér amellet, hogy szikkasztó rét is kialakítására, rendezésre kerül. A tér megközelíthetőségét új kerékpártárolók és parkolók segítik. Pilisvörösváron fontos, hogy minden korosztály számára kikapcsolódási lehetőséget biztosítson, így a téren helyet kapna az „Ifjúság park”, mely az idősebb gyerekek, kamaszok is eltölthetik a szabadidejüket kültéren.
2.	városrészi leképeződése	Központi városrész Központi városrész, Bányatelep és környéke, Liget és környéke, Szentiváni- hegy és Örhegy környéke

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PV, ZV, DV, MV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt	R8.P4.E1. Önkormányzati intézmények fejlesztése R11.P1.E1. Térségi intézmények fejlesztése

kérdés		kifejtés
	munkacíme	R8.P4.E2. Temető, intézmény-kertek fejlesztése (Polgármesteri Hivatal tetőszerkezet felújítása, napelemek elhelyezése, Templom tér iskola felújítása - fűtőkör, világítás, HMR, Ravatalozó tetőnapelem, hűtő-fűtő rendszer korszerűsítése, Zeneiskola, színházterem tetőszerkezetére napelemek elhelyezése, Nevelési tanácsadó - magastető, felújítás gépészettel, Új városi konyha kialakítása, Napos Oldal Szociális Központ fejlesztése, fejlesztések a Szakrendelő épületében stb.)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az stratégiai céljaihoz	FVS R8. Az épített környezet, a településképp értékőrző védelme R8.P4. Intézmények fejlesztése R11. AZ ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE R11.P1. A térségi szolgáltatások bővítése R8.P4.E1/1. Polgármesteri Hivatal emeletráépítés, tetőfelújítás R8.P4.E1/2. konyhabővítés, modernizáció, konyha áthelyezése, felújítása R8.P4.E1/3. templom téri iskola modernizálása, felújítása R8.P4.E1/4. „Mutyi” rendezvényház modernizálása, felújítása R8.P4.E1/5. tűzoltóság megújítása (áthelyezése) R8.P4.E1/6. intézmények modernizálása, megújuló energiaforrások alkalmazása R8.P4.E1/7. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás R8.P4.E1/8. óvodaépületek modernizálása, felújítása R8.P4.E1/9. sportcsarnok, szabadidőközpont építése R8.P4.E1/10. uszoda építése R8.P4.E1/11. piacterület kiterjesztése, korszerűsítése, többfunkciójú használhatóság biztosítása R8.P4.E1/12. zeneiskola, színházterem felújítása, tetőszerkezet javítása R8.P4.E1/13. zeneiskola fejlesztése, udvar csapadékvízvezetésének fejlesztése R8.P4.E1/14. iskolai létesítmények modernizálása R11.P1.E1/1. rendőrség megújítása (áthelyezése) R11.P1.E1/2. Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása R11.P1.E1/3. Virgonc épületének megújítása R11.P1.E1/4. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás R11.P1. E1/5. uszoda, sportcsarnok építése R11.P1. E1/6. szakorvosi rendelő fejlesztése, bővítése R11.P1. E1/7. mentőállomás fejlesztése, bővítése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert az egész várostérségre kihat. Akcióterületen található pontszerű projektek, mely az egész város, várostérség működésére kihatnak.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A települési önkormányzati közszolgáltatásokat és városüzemeltetési feladatokat, az önkormányzat rész tulajdonában álló társulások, illetve költségvetési szervei (nevelési, egészségügyi, szociális, kulturális intézmények, valamint a Polgármesteri Hivatal) nyújtják. A közszolgáltatást nyújtó egyes intézmények műszaki állapota nem megfelelő, felszereltsége, infrastruktúrája jelenleg kiegészítésre szorul. Az intézmények a város és vonzáskörzetének lakosságát egyaránt ellátják, a fejlesztés az alközponti szerepkör

kérdés		kifejtés
		növekedését is biztosítja. A város célja az általa nyújtott közszolgáltatások hatékony szervezése - akár járási együttműködés keretében -, a szolgáltatások színvonalának minőségi emelése, a hozzáférhetőség biztosítása és az igénybe vevők körének bővítése érdekében úgy, hogy a hatósági árak meghatározásakor továbbra is kiemelt figyelmet fordítson a fogyasztók teherbíró képességére. Optimalizálást és ügyfél-centrikus fejlesztést szükséges megvalósítani a városi működés szervezeti struktúrái és folyamatai területén, ugyanakkor az oktatási intézményrendszert, a szociális- és egészségügyi ellátórendszereket folyamatosan a lakossági és gazdálkodói igényeknek megfelelően szükséges továbbfejleszteni. Az intézmények fejlesztése a fenntarthatóság, a megújuló energiák hasznosítása jegyében tervezett. Az önfenntartó város jövőképe elérése, az energiafüggetlenségre való törekvés érdekében ki kell bővíteni - pl. az óvodák tetején már elkezdett - a napenergia hasznosítását. A felújításnál, új létesítmények kialakításánál a hatékony energiagazdálkodást szem előtt kell tartani, a városüzemeltetésben az energiahatékony technológiákat kell alkalmazni.
1	városrészi leképeződése	R8.P4.E1. Központi városrész, Bányatelep és környéke, Liget és környéke

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PV, MV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R4.P1.E2/1. helyi piac, rendezvényter fejlesztése, termelői piacok bővítése R1.P1.E2/4. piactér korszerűsítése, napi funkcióváltás lehetőségének biztosítása (pl. Községi tér és parkolók kialakítása - piac tér)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R4.P1. Helyi vállalkozások támogatása R4.P1.E2. Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése R1.P1. Községi rekreációs lehetőségek, rendezvények R1.P1.E2. Rendezvények biztosítása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert az egész várostérseget érinti a helyi vállalkozások támogatásának célja, melynek szemléletformálás, támogató közeg kialakítása és a háttértámogatás „soft” területek mellett a tényleges fizikai térben segíti a helyi vállalkozókat: közösségi térrel, könnyebb megközelíthetőség biztosításával a látogatók száma növekszik.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A látogatók, vásárlók számának növelése mellett a helyi termékek megismerése, bemutatása, megjelenési lehetőség biztosítása, valamint helyi termék fesztiválok rendezése.
1	városrészi leképeződése	Bányatelep és környéke, de az egész várostérseget érinti

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R8.P4.E1/8. óvodaépületek modernizálása, felújítása (Óvodák korszerűsítése, szolgáltatási színvonal fejlesztése)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R8.P4. Intézmények fejlesztése R8.P4.E1. Önkormányzati intézmények fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Stratégiai jellegű, mert a gyermekek nevelése és a környezetük kiemelt fontosságú, emellett az intézmények a település pontján megtalálható, azonban külön-külön is érdemi változást hordoz az intézmények megújítása.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Fő célja a 3-6 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. ehhez elengedhetetlen a korszerűsítése az intézményeknek. Az intézményi kérdőívek kitöltése alapján is kitűnik az óvodák korszerűsítésének igénye, pl.: - Ligeti Cseperedő Tagóvoda konkrét infrastrukturális fejlesztései között szerepel az épület gépészete, illetve a kazán és fűtésrendszer megújítása. A nem digitális eszközfejlesztés része az udvari játékok felújítása, fejlesztése és az udvari tárolók bővítése, a digitális eszközfejlesztés a laptop készlet felújítására, bővítésére vonatkozik. - Gradus Óvoda célja a gyermekek környezettudatos szemléletének erősítése. Ennek alapján több gyümölcsfát, ehető termésű bokrokat szeretnének ültetni az udvaron. - A Széchenyi Tagóvoda konkrét fejlesztései között szerepel az infrastruktúra korszerűsítése, így az óvoda területén a küldő világítás kialakítása, a fűtés modernizálása, a gyermekmosdók felújítása, a kerítés karbantartása, az udvari burkolatok modernizálása, illetve a játéktároló felújítása és bővítése. - A Szabadság utcai Tagóvoda újszerű fejlesztési elképzelési az udvar fejlesztésére terjed ki, mely a nagyobbak számára is kihívást jelentő mászó komplexummal és ütésálló burkolattal bővülne. - Az NNÓ 5-7 évre vonatkozó jövőképében a gyermekek fejlődésének támogatása, a biztonságos környezet nyújtása, a német nemzetiség erősítése szerepel. A szervezet konkrét fejlesztései között megjelenik az udvari játszóház bontása, újjá építése, biciklitároló és szaletli telepítése, az udvari játékok karbantartása és a mosdók felújítása, mint infrastrukturális fejlesztés.
1	városrészi leképeződése	Központi városrész, Bányatavak és környéke, Liget és környéke

7.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások ¹⁷⁰

Akcióterületen összpontosuló, de az egész várostérségre kiható projektek:

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, DV, MV tervezési dimenziót támogatja
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	R1.P1.E1/5. okos utcabútorok, tájékoztató elemek alkalmazása
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R1. IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE, R1.P1. KÖZÖSSÉGI REKREÁCIÓS LEHETŐSÉGEK, RENDEZVÉNYEK, R1.P1.E1. A lakosság folyamatos tájékoztatásának egyik projekteleme
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	lásd. 6.2. fejezetben
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Egy városban működő rendszerek és szolgáltatások alapvetően meghatározzák településen lakók, azt használók kapcsolatát. Pilisvörösvár jövőképeinek alapja az önfenntartás, melyhez a környezetkímélő, innovatív megoldások alkalmazása az egyik pillére, a másik a lakosok igényeinek kiszolgálása. A (kezdetben) a forgalmas településközpont köztéri berendezéseiben, a közösségi közlekedés megállóiban alkalmazható digitális szolgáltatások a közösség komfortérzetének javítása (pl. telefontöltő-eszközök, elérhető wifi hálózat biztosítása) mellett a környezetvédelmet is szolgálhatja (pl. légtisztító berendezéssel, fényigényekhez igazodó világítótestekkel, igényekhez igazodó forgalomirányító rendszerekkel). A lakosság folyamatos tájékoztatására a digitális rendszerek, okos berendezések igen előnyösek, mert nem termelődik hulladék és a legtöbb korosztályhoz jutnak az információk. Az információ-megosztás a bizalom alapja, mely a közösségépítésben fontos szerepet játszik.
6.	városrészi leképeződése	Központi városrész

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	DV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	R1.P3.E1/3. kulturális intézmények fejlesztése (pl. „Sváb-sarok”, „Bányász-szoba”, Művészetek Háza, Tájház) R1.P3.E1/1. hagyományörző programok szervezése R1.P3.E1/3. modern médiaarzenál használata a hagyományok ismertetésére, programok szervezésére R1.P3.E1/4. városi eseményeken a német nemzetiségi információk kiemelt megjelenítése (Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint az ehhez szükséges eszközök beszerzése,

¹⁷⁰ A táblázatokban előforduló tartalmi ismétlődések oka, hogy a projekteken erősen összefüggnek, valamint a különböző szempontú csoportosítás is ismétlődéseket eredményezhet.

kérdés		kifejtés
		Művészetek háza, könyvtár légtechnika korszerűsítése, légkondicionálás kialakítása, napelemek elhelyezése, Sváb sarok korszerűsítése 1. és 2. ütem)
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R1. IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE, R1.P3. SVÁB HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA, HELYI IDENTITÁST NÖVELŐ TEVÉKENYSÉG, R1.P1.E1. A múlt, a jelen és a jövő bemutatásának egyik projekteleme
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	lásd. 6.2. fejezetben
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A Művészetek Háza elsődleges célja a tartalmas értékközvetítés, valamint a település és a térség környezeti, szellemi, művészeti értékeit feltárása. A nemzeti ünnepekhez kapcsolódó városi rendezvények, valamint a nemzetiségi hagyományok őrzése és ápolása is kiemelt feladata. A Művészetek Házában lehetőség nyílik a helyi közösségépítő rendezvények, amatőr művészeti csoportok, egyesületek befogadására is. A közművelődési koncepcióban a komolyzene, a nívós könnyűzene, a német és magyar nemzetiségi táncok, a kortárs táncművészet; hagyományos népművészeti kiállítások és a kortárs alkotók tárlatai, valamint színházi előadások egyaránt helyet kapnak. Fontos, hogy programok minél szélesebb korosztályt szólítsanak meg, ezért pl. rendszeresen szerveznek „Jeles napok játszóház” foglalkozásokat: a hagyományos népi kultúrából fennmaradt meséket, tárgyakat, technikákat kívánjuk megismertetni és átadni a gyerekeknek. A Pilisvörösváron jellemző iparos-kereskedő lakóházban (Pilisvörösvár, Fő u. 104, 2085 cím alatt), 2013-ban hozták létre a Sváb Sarok Hagyományőrző Helyet, ahol időszaki kiállításokat, hagyományőrző programokat szerveznek. A kiállításokhoz hasonló programok, lehetőségek kiaknázása elősegíti a hagyományörzés fontos céljának megvalósulását, valamint növeli a település lakóinak identitástudatát. A történelmi hagyományokkal rendelkező település befogadó készségének formálása, a nyitottság fontos feladat. A közös, helyi identitástudat erősítése pozitívan befolyásolja egyaránt az új és a régi lakosság helyben tartását, a település életének fellendülését. A Községi programoknak prevenciós jellegű és identitástudat erősítő határak van amellett, hogy kulturális rekreációs lehetőséget nyújtanak a lakosságnak A Sváb sarok korszerűsítése kapcsán az alábbi korszerűsítés szükséges: ablak és ajtócsere, vízszigetelés, belső oldali hőszigetelés, fűtés korszerűsítés, valamint további ablak és ajtócsere, vízszigetelés, belső oldali hőszigetelés, fűtés korszerűsítés.
6.	városrészi leképeződése	Központi városrész (az egész várostérséget érinti, de a Központi városrészben található intézmények a fő mozgatórugó)

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	MV tervezési dimenziót támogatja
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	R4.P1.E2/4. helyi termékek boltja, termelői bolt
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R4. HELYI KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA R4.P1. SVÁB HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA, HELYI IDENTITÁST NÖVELŐ TEVÉKENYSÉG, R4.P1.E2. Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése egyik projekteleme
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	lásd. 6.2. fejezetben
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A vásárlók körében népszerűségnek örvend, ha olyan kínálatban válogathatnak, melyhez - pl. származási helye miatt kötődnek. A termelői bolt gasztronómiai élményt jelent, amellyel, hogy Pilisvörösvár gazdaságát (a helyi termelők segítése által) fellendíti, illetve hirdeti a város hírnevét. A termelői boltok kialakításával globális környezetvédelem felé halad Pilisvörösvár, mert a szállítási költségek, a felhasznált anyagok és az emisszió is csökken.
6.	városrészi leképeződése	Központi városrész

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	DV tervezési dimenziót támogatja
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	R3.P1.E1/3. kiállítások interaktivitásának biztosítása
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R3. FIATALOK ITTHON TARTÁSA R3.P1. KULTURÁLIS ÉLET FELPEZSDÍTÉSE R3.P1.E1. Szórakozási lehetőség biztosítása különböző korosztályok számára egyik projekteleme
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	lásd. 6.2. fejezetben
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Az interaktivitás rendezett információk befogadásának aktív folyamata, amelyben a látogató döntéseket hoz, annak megfelelően, változásokkal halad tovább. Az interaktivitás a felhasználó részéről mindig cselekvést feltételez, mely biztosítja, hogy a kínálat nem évül el, többször is megnézhető programot biztosít.
6.	városrészi leképeződése	Központi városrész

Településüzemeltetésre ható beavatkozások:

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	R7.P3.E8/1. ZV, MV tervezési dimenziót támogatja R7.P3.E8/2. MV, KV tervezési dimenziót támogatja R7.P3.E8/3. ZV tervezési dimenziót támogatja

kérdés		kifejtés
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	R7.P3.E8/1. Városgazda Kft. gépparkjának fejlesztése, modernizálása (pl. locsolóautó, takarítóautó) R7.P3.E8/2. Városgazda Kft. telephelyének bővítése R7.P3.E8/3. Városgazda Kft. üvegház, kertészet létesítése
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R7. EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK R7. P3. ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS, VÁROSÜZEMELTETÉS program projektelemei
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	lásd. 6.2. fejezetben
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Az önkormányzat által nemrégiben alapított Pilisvörösvári Városgazda Nonprofit Kft. számos feladatot lát el, Pilisvörösvár mindennapi működésének hátterét, a város üzemeltetési és szépítését biztosítja. A Kft. eszközeinek gépparkjának fejlesztése, telephelyének bővítése a magasabb szintű problémamegoldás mellett a hétköznapi szolgáltatások könnyebb, sokrétűbb megvalósítását is lehetővé teszi.
6.	városrészi leképeződése	Bányatavak és környéke

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	DV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	R1.P1.E1/7. támogató hivatali környezet (pl. Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása)
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R1. IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE, R1.P1. KÖZÖSSÉGI REKREÁCIÓS LEHETŐSÉGEK, RENDEZVÉNYEK, R1.P1.E1. A lakosság folyamatos tájékoztatásának egyik projekteleme
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	lásd. 6.2. fejezetben
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Pilisvörösvár Város Önkormányzatának hosszú távú célja a város hatékony működtetése. Ennek érdekében cél az önkormányzati közszolgáltatások színvonalas nyújtása, fejlesztése, az intézmények, gazdasági társaságok, és polgármesteri hivatal hatékony működtetésével. A hatékony működés a lakosok érdekeit szolgálja, melyhez elengedhetetlen az igények felmérése és azok megismerése. A jelenleg is ügyfélközpontú hivatal modern eszközökkel (pl. a városi applikáció továbbfejlesztésével), hatékony szervezés mellett a személyes kapcsolatok kialakítását is előtérbe helyezi.
6.	városrészi leképeződése	Központi városrész

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	KV tervezési dimenziót támogatja
2.	akcióterületi fejlesztés	R7.P3.E11. használaton kívüli ingatlanok bérbeadása, átmeneti

	munkacíme	hasznosítása
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R7. EGYÉB GAZDASÁGI CÉLOK, R7.P3. Önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés program egyik projekteleme
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	lásd. 6.2. fejezetben
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Tudatos helyiség- és lakásprogramot jelent, ha a nem használható önkormányzati ingatlanokat értékesítik vagy közösségi célra felajánlják, ezzel is csökkentve az önkormányzati „fölösleges” kiadásokat. Gondoskodni kell róla, hogy az önkormányzat olyan helyiségeket tartson a portfóliójában (intézményi felhasználásra vagy szociális-, szolgálati lakás céljára), ami megfelelő módon fenntartható, illetve megfelelő komfortfokozattal bír. Az önkormányzati bérleményekből származó bevételeket továbbiakban is vissza kell fordítani azok fenntartására.
6.	városrészi leképeződése	Központi városrész, Bányatelep és környéke, Liget és környéke, Szentiváni- hegy és Órhegy környéke,

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	KV tervezési dimenziót támogatja
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	épített környezet értékeinek védelme, felújítása, hasznosítása: R8.P1.E1/3. új kategóriák (pl. védett utcakép, fasor) létrehozása R8.P1.E2/1. felújítások folytatása, pénzalap növelése R8.P1.E2/2. közösségi részvétel erősítése az értéket érintő beavatkozások kapcsán R8.P1.E2/3. gazdaságos hasznosítás
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R8. Az épített környezet, a településképi értékőrző védelme, R8.P1. Az épített környezet védelme, fejlesztése, R8.P1.E2. Értékek megőrzése, felújítása és hasznosítása projektem része
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	lásd. 6.2. fejezetben
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Pilisvörösváron van néhány műemlék, és van egy erős karaktert hordozó Fő utca. A település sajátos karakterét még őrző elemek megbújnak, szétszórtan rejtőznek a kevésbé karakteres településszövetben, ezért Pilisvörösváron a kis érték is érték. A meglévőt meg kell őrizni, használatban kell tartani, és a kornak megfelelően tovább kell fejleszteni. Meg kell keresni a további értékeket legyen az épített környezet része, fasor, zöldfelületi, természeti érték vagy egy utcaszakasz hangulata, képe. A védettség kiterjesztésével könnyebben példaként szolgálhatunk a későbbi fejlesztéseknek, változásoknak. A helyi védelem alá vont épületek többsége önkormányzati tulajdonban van. Az önkormányzat jó példával igyekszik elöl járni azzal, hogy az építési hagyományoknak megfelelően felújítja az épületeket. Pilisvörösváron hosszú távú cél a vonzó, „zöld városképet” megjelenítő városi élettér kialakítása az épített környezet

		fejlesztése révén, valamint hatékony és jövedelemtermelő önkormányzati ingatlangazdálkodás kialakítása, az ingatlanok fejlesztése.
6.	városrészi leképeződése	Központi városrész, Bányatelep és környéke, Liget és környéke, Szentiváni-hegy és Órhegy környéke,

Kulcsprojektek:

A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú települési cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Pilisvörösváron kulcsprojekt a rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása programon belül.

A kulcsprojektek alapvető feltételét képezik a családbarát lehetőségek biztosításán, a lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztésén, a különböző korosztályok számára szórakozási lehetőségek biztosításán át az R3. Fiatalok itthon tartása, az R1. Identitástudat erősítése, összetartozás erősítése, R8. Az épített környezet, a településkép értékőrző védelme részceloknak.

Kulcsprojektek helyszínei

kérdés		kifejtés
1.	kulcsprojekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	MV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	kulcsprojekti fejlesztés munkacíme	R8.P3.E7. KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése (KP1)
3.	kulcsprojekti fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása projektelem része

4.	kulcsprojekt kijelölésének indoklása	A családbarát lehetőségek biztosításán, a lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztésén, a különböző korosztályok számára szórakozási lehetőségek biztosításán át több tervezési dimenziót is támogat.
5.	az kulcsprojekti fejlesztés célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja az egészségmegőrző, rekreációs lehetőségek biztosítása a lakosság számára. Az egész várostérséget is szolgáló, épülő létesítmények (uszoda, sportcsarnok) mellett a szabadtéri kikapcsolódást teszi lehetővé a tervezett fejlesztés: fedett-nyitott játszótér kialakítása, tenispálya, akadálypályák, mászófal, rollerpálya létesítése.
6.	városrészi leképeződése	Liget és környéke

kérdés		kifejtés
1.	kulcsprojekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PV, ZV, MV tervezési dimenziót támogatja
2.	kulcsprojekti fejlesztés munkacíme	R8.P3.E3. A bányatavak környezetének fejlesztése (KP2)
3.	kulcsprojekti fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése, kialakítása projektelem része
4.	kulcsprojekt kijelölésének indoklása	A családbarát lehetőségek biztosításán, a lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztésén, a különböző korosztályok számára szórakozási lehetőségek biztosításán át több tervezési dimenziót is támogat.
5.	az kulcsprojekti fejlesztés célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja az egészségmegőrző, rekreációs és rendezvénylehetőségek biztosítása a lakosság számára. A szabadtéri kikapcsolódást teszi lehetővé a tervezett fejlesztés amellest, hogy értékes zöldfelületet hoz létre, és a tavak természetközeli rekultivációját, mederoldalának helyreállítását is tartalmazza: — partvédelem biztosítása, süllyedések helyrehozatala — horgászturizmus infrastruktúrájának fejlesztése — növényállomány karbantartása, frissítése, kezelése, gyepek területek stabilizációja — meder, növényállomány revitalizációja — parti sétány kialakítása, rendezése, berendezése, karbantartása — pallósétány, tanösvény, madármegfigyelő stég kialakítása, berendezése, karbantartása — pihenőhelyek, piknikhelyek kialakítása — szökőkút, lelátó kialakítása — fitnessterület biztosítása — rendezvényterület rendezése, kulturális - közösségi tér kialakítása, nyári szabadtéri színház létesítése — játszópark kialakítása — illemhelyek kialakítása, fenntartása — ívóhelyek biztosítása — kempingterület rendezése, kalandpark — parkolási lehetőségek biztosítása — állatbarát éjszakai világítás használata,

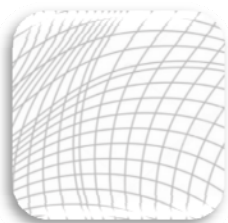
		— illemhely építése, fenntartása.
6.	városrészi leképeződése	Bányatelep és környéke

kérdés		kifejtés
1.	kulcsprojekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV tervezési dimenziót támogatja
2.	kulcsprojekti fejlesztés munkacíme	R8.P3.E5. Tündérkert-Közösségi kert kialakítása, minőségi fenntartása (KP3)
3.	kulcsprojekti fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME R8.P3. Rekreatív zöldfelületek fejlesztése, kialakítása projektem része
4.	kulcsprojekt kijelölésének indoklása	A családbarát lehetőségek biztosításán, a lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztésén, a különböző korosztályok számára szórakozási lehetőségek biztosításán át több tervezési dimenziót is támogat.
5.	az kulcsprojekti fejlesztés célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja az egészségmegőrző, rekreációs lehetőségek biztosítása a lakosság számára. A szabadterei kikapcsolódást teszi lehetővé a tervezett fejlesztés mellett, hogy értékes zöldfelületet hoz létre: — tó-, patakreitalizáció, karbantartás, növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, — Tündérkert létrehozása, régi őshonos fák telepítése, — berendezések létesítése, karbantartása (pingpongasztal, padok, rönkök, drótkötélpálya, fűzalagút, fűkunyó stb.), — közösségi Ökokert létrehozása, — parkolófelületek kialakítása, fenntartása, — illemhely építése, fenntartása.
6.	városrészi leképeződése	Bányatelep és környéke (Központi városrész határán)

kérdés		kifejtés
1.	kulcsprojekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, MV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	kulcsprojekti fejlesztés munkacíme	R8.P3.E2. Kálváriadomb fejlesztése, megőrzése (KP4)
3.	kulcsprojekti fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME R8.P3. Rekreatív zöldfelületek fejlesztése, kialakítása projektem része
4.	kulcsprojekt kijelölésének indoklása	A családbarát lehetőségek biztosításán, a lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztésén, a különböző korosztályok számára szórakozási lehetőségek biztosításán át több tervezési dimenziót is támogat.
5.	az kulcsprojekti	A fejlesztés célja az egészségmegőrző, rekreációs lehetőségek

	fejlesztés célja és rövid tartalma	biztosítása a lakosság számára. A szabadtéri kikapcsolódást teszi lehetővé a tervezett fejlesztés mellett, hogy értékes zöldfelületet hoz létre: — növényállomány megőrzése, megújítása, gondozása (fák, cserjék stb.) — berendezések, burkolt felületek (padok, ülőtámaszok, ülőröngök, információs táblák, hulladékgyűjtők stb.) létesítése, karbantartása — stációk megőrzése, karbantartása, létesítése — szánkópálya kialakítása — (természetes) vízbefogadó, terepmélyedés fenntartása — aluljáró karbantartása — kápolna felújítása, minőségi megőrzése
6.	városrészi leképeződése	Liget és környéke

7.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések) ¹⁷¹

Lehetséges hálózatos projektek: Egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek. A hálózatos projekt:

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll,
- a település egészére vagy annak jelentős részére kiterjed,
- projektelemei egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

Akcióterületen belül is hálózatos projektnek tekintjük pl. a homlokzatfelújítást, amennyiben célja egy program kidolgozása egy utcaszakasz vagy egy városrész gyors megújítására.

Nem beruházási jellegű hálózatos projektcsomagok (soft projektek): A településszövet fizikai átalakítása közvetett módon hat az életre, amelynek a települési szövet az anyagi hordozója. A városi élet minőségének közvetlen javítását a „soft” típusú beavatkozások szolgálják.

- Képzési, foglalkoztatási, közösségi programok költségei
- Közbiztonsági programok költségei (pl. térfigyelő kamerák működtetése)

Akcióterülethez kapcsolódóan kerül bemutatásra, amennyiben a soft projekt, a tevékenység, program közvetlenül egy akcióterületi beavatkozáshoz, vagy egy cél megvalósítását szolgálja.

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás munkacíme	R8.P2.E1/11. Fő utca rehabilitációjának folytatása R8.P2.E1/12. „Passzázs terv”, városközpont kialakítása
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R8. Az épített környezet, a településképp értékőrző védelme, R8.P2. Építés és közterületi szabályozás, R8.P2.E1. A településképp megújítása - arculat-formálás projektelem része
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Hálózatos projekt — több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, (felújítás, köztérrehabilitáció,

¹⁷¹ A táblázatokban előforduló tartalmi ismétlődések oka, hogy a projektekerősen összefüggnek, valamint a különböző szempontú csoportosítás is ismétlődéseket eredményezhet.

kérdés		kifejtés
		helyiséggazdálkodás stb.) — a várostérség egészére kiterjed, (hiszen színvonalas kereskedelmi és szolgáltató szektor megtelepülése várható), — projektelemei egy együttműködő rendszer elemeit képezik.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A Fő utca központi szakaszán a légkábelek kiváltása, a csapadékvíz-elvezető csatorna kiépítése, a járdák felújítása, a parkolók kiépítése mellett jelzőlámpás csomópont került kialakításra a „Fő utca program” keretében. A program nagyobb területre való kiterjesztése biztosítja, hogy könnyebbé és biztonságosabbá válik a Fő utcán és környezetében a gyalogosközlekedés, a Fő utcához hasonlóan további területek is megújulnak esztétikailag, nagyobb pilisvörösvári rész mutatja majd szép, kisvárosias arculatát. A Fő utca programmal összekapcsolva a belső udvarok, passzázsok, tömbbelső is bekapcsolhatók a közösségi élet terébe. A félig nyitott-zárt területek funkciókkal való megtöltése a gyalogos forgalom elsődleges színterei. A „Passzázs terv” megvalósítása Pilisvörösvár számára tényleges központi helyet, városközpont kialakulását biztosíthatja. A megvalósításhoz pár telek tulajdonjogának megszerzése még szükséges.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Központi városrész

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás munkacíme	R8.P2.E1/6. Szép ház, szép kert pályázat kiírása, Virágos Pilisvörösvár Program bevezetése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R8. Az épített környezet, a településképp értékörző védelme, R8.P2. Építés és közterületi szabályozás, R8.P2.E1. A településképp megújítása - arculat-formálás projektelem része
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Nem beruházási jellegű hálózatos (soft) projekt.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	— A város épített és környezeti értékeinek kiemelése, értékmegóvása, — a helyi identitástudat fejlesztése, — közösségi program biztosítása (közös értékelés, közös pályázási lehetőség esetén) — az egészséges, tiszta lakókörnyezetre való ránevelés.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	az egész település / várostérség

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	az összes dimenziót érinti
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R10.P1.E3/1. földutak használhatóvá tétele R10.P1.E3/2. burkolt, rendezett utak arányának növelése R10.P1.E3/3. parkolási lehetőségek biztosítása, parkolási lehetőségek bővítése R10.P1.E3/4. a városon keresztülhaladó teherforgalom csökkentése, megszüntetése R10.P1.E3/5. burkolt, járdák utak arányának növelése, felújítás (pl. Északi lakóövezet útépítés, Iparterületen útépítés, Halas - Madaras utcákban útépítés, Járda építés + útfelújítás)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R10.P1. Infrastrukturális hiányok megszüntetése R10.P1.E3. Közúti túlterheltség megszüntetése R10.P1.E2. Energiafüggetlenségre való törekvés R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása R10.P2. Környezetbarát közlekedés R5.P2.E2. Ipari park fejlesztése, bővítése
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Hálózatos jellegű, mert az egész településen található fejlesztésre szoruló lineáris elemek, valamint a megvalósulás a környezetterhelést csökkentheti.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Belterületen a csapadékvíz-elvezetés mellett fontos fejlesztési feladat - az infrastrukturális hiányok megszüntetése érdekében - a meglévő utak felújítása, a burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátása ill. a városközpontban a tömbfeltárások jelentik. A volt zártkertek területén a közlekedési hálózatot felül kell vizsgálni és újraértelmezni. A jelenleg hiányos kerékpáros infrastruktúra fejlesztése helyi közlekedési, valamint kisebb mértékben turisztikai szempontból is lényeges kérdés. A fejlesztések átfogó célja az elérhető közlekedési hálózat kialakítása. A megvalósulás a környezetterhelés csökkentését eredményezheti.
	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	egész település

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, KV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	R10.P1.E4/2. csapadékvíz-elvezetőrendszer felülvizsgálata, kiépítése, intézmények vízelvezetésének fejlesztése R8.P4.E1/13. zeneiskola fejlesztése, udvar csapadékvíz-elvezetésének fejlesztése (Zeneiskola udvar csapadékvíz elvezetés megoldása)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R10.P1.E4. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása R8.P4.E1. Önkormányzati intézmények fejlesztése

	kérdés	kifejtés
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Hálózatos jellegű, mert a település egészén találhatók az intézmények, valamint a használók mindenhol érzékelik. Visszatérő műszaki problémát old meg.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A beruházások célja, hogy az itt tanuló pilisvörösvári és a környező településekről ide járó gyermekek megfelelő körülmények között tanulhassanak, az intézményeket látogatók modern körülmények közé érkezhessenek, tehát az épületek és udvaruk jó műszaki állapotba kerüljenek és a folyamatosan felmerülő műszaki problémák megszűnjenek.
	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	egész település Az intézményeket a várostérség lakói is használják.

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	az összes tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Stratégiai dokumentumok elkészítése (FVS, ITS, SECAP, TVT, kerékpárhálózati terv, közösségi beavatkozási terv, TFT kidolgozása stb.)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R6.P1. Projektmenedzsment szemlélet R6.P1.E2. Külső szolgáltatói segítség R6.P1.E2/3. Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet kidolgozása (pl. Energiaklub által), energiaközösség létrehozása R6.P1.E2/4. Települési Vízkárelhárítási terv R6.P1.E2/5. Települési Zöld Infrastruktúra Akcióterv (ZIFFA) R6.P1.E2/6. Városi Zöld menetrend készítése R6.P1.E2/7. Városi Digitális kompetenciák felmérése, fejlesztése R6.P1.E2/8. Kerékpárhálózati terv készítése R6.P1.E2/9. Ortofotós ingatlannyilvántartás létrehozása, fejlesztése R1.P2. Közösségi tervezés, közösségi megvalósítás, támogató környezet R1.P2.E1. Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Hálózatos és stratégiai jellegű egyszerre, mert a stratégiai jellegű dokumentumokat hoz létre a városra, várostérségre vonatkozóan, azonban többségében hálózatos elemekkel foglalkoznak a tervezett dokumentumok.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A külső szakértő segítség bevonásával, megvalósítást segítő stratégiai dokumentumok használatával az egyes ágazati területeken külön-külön, de együttesen is szakszerű, követhető és hatékony változás érhető el.
	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	egész település, egész várostérség

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, KV, MV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás munkacíme	R2.P2.E2. Prevenciók megmozdulások (Egészségfejlesztést, megőrzést célzó programok megvalósítása (prevenciók, szűrő, koraszülés megelőzési stb.- a szükséges eszközpark beszerzése) (Bűnmegelőzési programok megvalósítása, közbiztonság javítása - szemléletformálás)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R10.P2. Környezetbarát közlekedés R10.P2.E2. Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása R2.P2. Egészséges társadalom R2.P2.E2. Prevenciók megmozdulások R10.P1.E3. Közúti túlterheltség megszüntetése
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Nem beruházási jellegű hálózatos (soft) projekt.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	— járdák, gyalogátkelők kiépítése, okos megoldások alkalmazása, sharing rendszerek telepítése — tájékoztatás fejlesztése — forgalomcsillapító berendezések alkalmazása — köztéri világítás bővítése, modernizálása — közbiztonság növelése, kamerarendszer kiépítése, üzemeltetése — egyesületek, civil szervezetek közötti együttműködés szorgalmazása, „összekapcsolása” — civil kezdeményezések támogatása — egészség-megőrzési, sportrendezvények — egészséges táplálkozás népszerűsítése — egészséges lakókörnyezet népszerűsítése
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	az egész település / várostérség

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, KV, MV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás munkacíme	R3.P2.E2. Szakoktatás visszahozása R3.P2.E1. Oktatás utáni, oktatást segítő foglalkozások körének bővítése (pl. Oktatási programok megvalósítása, a szükséges eszközpark beszerzése)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R3.P2. Oktatási és egyéb lehetőségek biztosítása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Jellemzően nem beruházási jellegű hálózatos (soft) projekt.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	— R3.P2.E2/1. helyiség, intézmény, háttér-infrastruktúra biztosítása — R3.P2.E2/2. együttműködés a helyi vállalkozókkal, kereslet felmérése — R3.P2.E2/3. diákmunka lehetőségeinek bővítése

kérdés		kifejtés
		— R3.P2.E2/4. fenntartható vállalkozások kialakításának oktatása a településen — R3.P2.E1/2. az „életre nevelés” szemléletének bevonása az oktatásba — R3.P2. E1/4. koragyermekkori környezeti nevelés (a helyi oktatási intézmények diákjainak bevonása a környezetvédelmi megvalósításba) — R3.P2. E1/5. gyermekek élményszerű, cselekedtető tapasztalatszerzésének támogatása — R3.P2. E1/6. a környezetvédelem elsajátításához kapcsolódó eszközök beszerzése — R7.P3.E7. bérlet- képzés- foglalkoztatás konstrukció kialakítása
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	az egész település / várostérség

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, PV, MV, DV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás munkacíme	Foglalkoztatás növelését célzó programok megvalósítása
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Á2/ A HELYI GAZDASÁG ÉLÉNKÍTÉSE, HELYI MUNKALEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSA R4.P1. Helyi vállalkozások támogatása R4.P1.E1. Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása R4.P1.E2. Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése R4.P1.E3. Háttértámogatás R5.P2.E2. Ipari park fejlesztése, bővítése R3.P2.E2. Szakoktatás visszahozása R8.P3.E5. Tündérváros-Közösségi kert kialakítása, minőségi fenntartása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Jellemzően nem beruházási jellegű hálózatos (soft) projekt.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	— helyiség, intézmény, háttér-infrastruktúra biztosítása — együttműködés a helyi vállalkozókkal, kereslet felmérése — diákmunka lehetőségeinek bővítése — fenntartható vállalkozások kialakításának oktatása a településen — aktív kapcsolattartás a gazdasági szereplőkkel — reklámozási lehetőségekben való támogatás — együttműködések fejlesztése, lakosok és vállalkozók „összekapcsolása” — esetleges konfliktushelyzetek megoldásában való segítségnyújtás — közösségi vállalkozások elterjedésének segítése — ökotudatos vállalkozások letelepedésének ösztönzése — rugalmas vállalkozási formák támogatása (pl. home office, co-working) — helyi piac, rendezvénytér fejlesztése, termelői piacok bővítése — helyi beszállítók alkalmazása — közvetlenül „földről az asztalra”, termelőtől, készítőtől a

kérdés		kifejtés
		vásárlóhoz elv előtérbe helyezése, házhoz vagy gyűjtőpontra szállítás — helyi termékek boltja, termelői bolt — közösségre támogatott mezőgazdaság (community supported agriculture) — lakossági és vállalkozói szemléletformálás — helyi gazdasági együttműködések kialakítása — beszállítói és felvásárlói hálózatok fejlesztése — modern kommunikációs felület kialakítása, digitális platformok fejlesztése (pl. vállalkozásokat segítő digitális tudástár, open data, honlap, vállalkozói kataszter, álláshirdetések) — helyi adottságokhoz illő tevékenység támogatása — pénzügyi jellegű tevékenységek (pályázatok kihasználása, helyi támogatás megfelelő kontrolling mellett) — helyi termékek megismerése, bemutatása, megjelenési lehetőség biztosítása — helyi termék fesztiválok — promóció a rendezvényeken — fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése, támogatása, inkubátorház létrehozása — az esélyegyenlőségi célcsoportok (pl. idősek, rázorulók, nők) vállalkozási esélyeinek bővítése — hivatali vállalkozói ügyféltámogató online szolgáltatások fejlesztése — közösségi Ökokert létrehozása
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	az egész település / várostérség a tervezett közösségi kert a Bányatavak és térsége városrészen található

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZV, KV, MV, PV tervezési dimenziót támogatja
2.	beavatkozás munkacíme	Szociális munkaprogram és szociális lakásprogram szervezése, a szükséges infrastrukturális feltételek kialakítása,
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	R7.P3. Önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Jellemzően nem beruházási jellegű hálózatos (soft) projekt.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	— meglévő ingatlanok, helyiségek megőrzése, épületállomány felmérése — meglévő ingatlanok, helyiségek megfelelő funkcióval való megtöltése — rezsi, költségkímélő technológiák alkalmazása (megújuló energiahasznosítás) — ingatlan tartalékalap képzése, visszaforgatás (stratégikailag fontos állomány céljából) — igényekhez igazodó bérlakás-állomány kialakítása — megfelelő támogatási rendszer kialakítása — bérlakás- képzés- foglalkoztatás konstrukció kialakítása — fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése, támogatása, inkubátorház létrehozása — az esélyegyenlőségi célcsoportok (pl. idősek,

kérdés		kifejtés
		rászorulóknak, nők) vállalkozási esélyeinek bővítése
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	az egész település

7.4 Városterégi szintű beavatkozási területek részletezése

7.4.1 Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	közzolgáltatások fejlesztése, térségi szerepkör javítása
2.	beavatkozás munkacíme	R11.P1.E1. Térségi intézmények fejlesztése (pl. Fejlesztések a Szakrendelő és a védőnői tanácsadó épületében)
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	TM.3. Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és prevencióra
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Á4/ A TÉRSÉGI KAPCSOLATOK TOVÁBBFEJLESZTÉSE, R11/ AZ ALKÖZPONTI SZEREP ERŐSÍTÉSE részcélhoz tartozó program.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Modern, színvonalas szolgáltatáshoz jutás lehetőségének biztosítása a városterégi lakói számára. Köz- és létbiztonság javítása.
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	érdemi, aktív kapcsolattartás
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	R11.P1.E1/1. Rendőrség megújítása (áthelyezése) ORFK, ellátási körzet települései
		R11.P1.E1/2. Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása (Nevelési tanácsadó - magastető, felújítás gépészettel) Nevelési Tanácsadó, ellátási körzet települései
		R11.P1.E1/3. Virgonc épületének megújítása (Virgonc Gyermekház felújítása, energetikai korszerűsítése) Virgonc Alapítvány, Utazó gyógypedagógia Szolgálat, ellátási körzet települései
		R11.P1.E1/4. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás (Napos Oldal Szociális Központ fejlesztése 1. és 2.) Napos Oldal intézmény, ellátási körzet települései
		R11.P1. E1/5. Uszoda, sportcsarnok építése - folyamatban
		R11.P1. E1/6. szakorvosi rendelő fejlesztése, bővítése (Fejlesztések a Szakrendelő épületében 1. és 2.)

kérdés		kifejtés
		Pilisvörösvári Szakrendelő, ellátási körzet települései
		R11.P1. E1/7. Mentőállomás fejlesztése, bővítése
		OMSZ, ellátási körzet települései
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A közszolgáltatás minőségének javulása, modernizálása. A várostérség, az ellátási körzetek települései Pilisvörösvár mellett.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Egyeztetés, közös szervezés, közös pályázati lehetőségek kiaknázása, aktív lobbitevékenység. Aktív kapcsolattartás az érintett intézményekkel.

7.4.2 Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	közlekedés-fejlesztés
2.	beavatkozás munkacíme	R10.P2.E3. Közösségi közlekedés fejlesztése
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	TM.2. Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső kapcsolati hálójának fejlesztése, menedzsment kapacitásának fejlesztése.
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE R10/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS R10.P1. Infrastrukturális hiányok megszüntetése egyik projekteleme
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A közösségi közlekedés igénybevétele mégis sokkal környezetkímélőbb megoldás, mint az autók használata. A fejlesztés célja a közösségi közlekedés nagyobb térnyerése, mely a szolgáltatás minőségének javításával, a különböző rendszerek összekapcsolásával lehetséges. Hatékonyabbá kell tenni a jelenlegi hálózatot és a kötöttpályás közlekedési formára szervezni (keresztirányból) az érkező buszos forgalmat. A fejlesztés fontos célja, hogy az autóbusz-közlekedési útvonalat kiegészítsék a vasutat, ne konkuráljanak egymással. Cél, hogy a környezetkímélő lehetőségeket biztonságosan vehessék igénybe a várostérség lakosai.
6.	tevékenységek	vasúti megállókra való hatékony ráhordás biztosítása
		utazási szolgáltatás színvonalának növelése - lobbitevékenység
		megállók és környezetük megújítása, minőségi megtartása, okos megoldások alkalmazása
		autóbusz-közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (várakozási idők csökkentése)
		autóbusz-vasúti közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (területi ellátottság szempontjából egészítsék ki egymást)
		Pilisvörösvár vasúti megálló terheltségének csökkentése

kérdés		kifejtés
		(megállóhelyek hatékony használata)
		települések közötti körjárat indítása, működtetése
		igény vezérelt közösségi közlekedés, elektromos buszok használata
		egységes bérlet bevezetéséért folyó lobbitevékenység a MÁV és a Volán járataira
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	legalább a várostérség azon települései, akinek a lakosai Pilisvörösvár vasúti megállóhelyeit használják (Pilisszántó, a Pilisszentkereszt, Pilisszentiván, Pilisvörösvár) Aktív egyeztetés, egységes szemlélet és rendszer kialakítása, a lakosok érdekeinek szem előtt tartása a fenti tevékenységek megvalósítása érdekében.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	— környezetszennyezés csökkentése — mentális egészség javulása — hatékony és fenntartható közlekedés legalább a várostérség azon települései, akinek a lakosai Pilisvörösvár vasúti megállóhelyeit használják (Pilisszántó, a Pilisszentkereszt, Pilisszentiván, Pilisvörösvár)
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Egyeztetés, közös szervezés, közös pályázati lehetőségek kiaknázása, aktív lobbitevékenység.

7.5 Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

A városi zöld átállás megtervezése, céljainak, stratégiájának és a megvalósítást szolgáló projekteknek az azonosítása részvételi tervezésen alapuló, hosszú folyamat. Az FVS elkészítésénél hosszabb időtávot igényel egy város klíma alkalmazkodási stratégiájának és megvalósítási tervének részletes kidolgozása. Így az FVS keretében átfogó menetrend készül, mely megalapozza a város „zöldítésének” keretrendszerét, mely alapját képezi majd az átállás megvalósításának.

7.5.1 Zöld átállás menetrend

A zöld átállás menetrend előkészítési és megvalósítási szakaszból áll. Az előkészítési szakasz ugyanakkor némileg hosszabb időt vesz igénybe az átállás biztosíthatósága érdekében. Jelen dokumentum az előkészítési szakaszt mutatja be.¹⁷²

7.5.1.1 Jelenlegi zöld állapot bemutatása

A jelenlegi zöld állapot bemutatása intézményi, intézkedési és zöld infrastruktúra szintjén a zöld dimenzió bemutatásánál érintett hat szempont mentén történik az alábbi táblázatban. A hat szemponton túli vizsgálatot, Pilisvörösvár zöld állapotának bemutatását a 3.1 Helyzetfeltárás és a 3.3 Helyzetértékelés, szintézis fejezetek tartalmazzák.

A jelenlegi zöld	intézményi szinten	intézkedési szinten	zöld infrastruktúra
------------------	--------------------	---------------------	---------------------

¹⁷² A zöld átállás megvalósításának, végrehajtási szakaszának kidolgozása megtörténik 2024. december 31-ig, és ez visszamutatásra kerül az Irányító Hatóság felé.

állapot bemutatása			szintjén
éghajlatváltozás hatásainak mérséklése	Az oktatásban, nevelésben jelenleg is nagy szerepet kap a környezettudatosság témaköre. A városi óvodákban számos környezettudatosságot és a fenntarthatóságot előtérbe helyező fejlesztést irányoznak elő, mellyel akár a Zöld Óvoda pályázatot, az Örökös Zöld Óvoda címet is elnyerhetik. A megtisztelő címet a Széchényi utcában található intézmény már el is nyerte, mely példamutatásként szolgál minden egyéb intézménynek is. A környezettudatosságra nevelésben az óvodákba járó várostérségi gyermekek is részesülnek, akik „hazaviszik” a tanultakat és átadják tudásukat a családtagjaiknak. A változásokra való felkészülés alapja a fiatal generációk edukálása, szemléletének kialakítása.	Városgazda Nonprofit Kft. számos feladatot lát el, elsősorban a városüzemeltetési feladatokat végzi, de a legtöbb munkát a város zöldfelületeinek fenntartása adja. A zöldfelületek karbantartása a városi klíma negatív hatásait mérsékli. A helyi építési szabályzat előírja a telkek minimális zöldfelületi mértékét.	A megújuló energia-hasznosítás még nem alakult ki nagy mértékben. A szelektív és a veszélyes hulladékok elszállítása, leadása megoldott. Komposztálási lehetőség megoldott. A zöldhulladék elszállítása megoldott. A város számos zöldfelülettel rendelkezik, bár fejlesztésre szorulnak.
éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás		Viharkár esetén a közterületen lévő kidőlt és balesetveszélyes fák kivágását is a Városgazda Kft. végzi. A Városgazda gyors reagálását segíti a városi applikáció használata.	A Városgazda a csapadékvíz elvezető rendszerek javítását és karbantartását is elvégzi.
vízi erőforrások fenntartható használata és védelme	A településen megvalósított szennyvíz-beruházásnak köszönhetően tisztított szennyvíz elvezetett szennyvíz mennyisége is dinamikusan növekedett. A keletkező folyékony hulladék biológiai és mechanikai tisztítása teljes mértékig megoldott. Intézményekben szelektív hulladékgyűjtés.	A szikkasztás tiltott. A vízfolyások, tavak különös védelmet élveznek. Az illegális hulladéklerakók folyamatos megszüntetése. A hulladéklerakás tiltása. A volt zártkertekben a közművesítetttség elősegítése, nyitott közműöllő folyamatos záródása. Köztéri hulladéktárolók elhelyezése.	-
a szennyezés megelőzése és csökkentése			Folyamatban van a közvilágítás korszerűsítése (világítótestek fényforrásainak LED-re történő cseréje), mely a fényszennyezést csökkenti és állatbarátabb világítást biztosít.
biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása	Az oktatásban, nevelésben jelenleg is nagy szerepet kap a környezettudatosság és az ökoszisztémáink megismerésének témaköre.	Számos helyi természetvédelmi terület van kijelölve.	
a körforgásos gazdaságra való áttérés	-	-	-

Pilisvörösvár számos apró lépést tett már, tesz folyamatosan a környezettudatosság nagyobb térnyerése érdekében. A „sok kicsi sokra megy” elv alkalmazása a zöld átállás alapja. Amelyben előrelépés nem körvonalazódik egyelőre (a szelektív hulladékgyűjtésen túl) az a körforgásos gazdaság meghonosítása. Jelenleg jellemzően lineáris gazdasági modell szerint működik a várostérség gazdasága.

A lineáris gazdasági modellben - amely szerint ma még a gazdasági folyamatok többsége működik - a természeti erőforrásokból, elsődleges nyersanyagokból állítják elő a termékeket, amelyek a használatot követően hulladékká válnak, és a bennük lévő anyag és energia örökre elveszik, kikerül a rendszerből, amivel folyamatosan csökken a rendelkezésünkre álló - nem megújuló - természeti erőforrások mennyisége.

Lineáris gazdaság (Forrás: Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége)

Ezzel szemben a körforgásos gazdasági modellben minden nem megújuló anyag zárt körben kering. A modellnek nagyon fontos része a környezetbarát terméktervezés (ökodizájn), amely során a termékeket már az életciklusuk további szakaszait szem előtt tartva úgy tervezik meg, hogy minél tartósabbak, javíthatók, újrahasználatos, illetve hulladékká válásukat követően hasznosíthatók legyenek.

A körforgásos gazdaság megvalósításában rendkívül fontos szerepe van a lakosságnak is, mert tartós termékek vásárlása, javíttatás, újrahasználat, illetve újrahasználatra történő átadás révén ők tudják biztosítani a termékek lehető legjobb kihasználását, hogy ezek minél később váljanak hulladékká, a termékek hulladékká válását követően pedig a szelektív hulladékgyűjtés révén elsősorban ők teszik lehetővé a hulladék újrafeldolgozását (anyagában történő hasznosítását).

Az ipar, a kereskedelem, a szolgáltatás területén és a közintézmények esetében ugyanilyen fontos az anyaghatékonyság és a keletkező hulladékok elkülönített gyűjtése.

Körforgásos gazdaság
(Forrás: Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége)

A körforgásos gazdaságban ideális esetben a keletkező hulladék közel teljes mennyisége hasznosul, másodlagos nyersanyagként visszakérül az ipari termelésbe, és elsődleges nyersanyagok - akár megújuló, akár nem - csak akkor kerülnek felhasználásra, ha másodlagos nyersanyagok nem állnak rendelkezésre¹. A körforgásos gazdasági modell valójában nem újdonság, hanem egyfajta visszatérés a természet rendjéhez, hiszen a természetben szinte minden anyag (kémiai elem)

körfolyamatokban vesz részt, és nincs hulladék: minden folyamat végterméke egy másik folyamat kiindulási anyaga.¹⁷³

A város további, jellegzetes kihívásainak rendszerezése a 3.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése fejezet alapján történik. Az kockázatok kerülnek számbavételre, amelyek az energetikai, klímaalkalmazkodási területeket érintik.

Lehetséges kockázat a jövőre nézve, hogy a nem kielégítő infrastrukturális ellátottság lakossági elégedetlenséget és környezeti problémákat okoz. Pilisvörösvár közművesítettsége jó, az éghajlatváltozásból eredő, hirtelen, nagy viharok okoznak problémát. A nagy csapadékok a település egyes részein időszakos elöntéseket okozhatnak. A probléma felismerésre került, a részletes helyzetfeltárás és megoldás még várat magára, de a közeljövőben várhatóan elkezdődik a folyamat.

Lehetséges kockázat a jövőre nézve, hogy a növekvő légszennyezés, romló települési környezetet és a lakhatóság csökkenését okozza. A városi mobilizáció alternatív lehetőségeinek hiánya az autós forgalom növekedését okozza. A Pilisvörösváron áthaladó és az egész várostársaságot összekötő 10. sz. főút telített, nagyobb forgalmat nem bír el. A probléma országos szinten ismert, a BATrT tartalmazza a tervezett M100-est, mely elkerüli Pilisvörösvárt. Az önkormányzatok közös álláspontja, összefogása, illetve összefogásuk eredménye még várat magára, az út a közeljövőben történő megépítéséről nincs információ. Sőt a NIF 2022-ig rajzolt tervein kivitelezendő projektként szerepelt az M100-as út, míg az M0 nyugati szektorának csupán az előkészítését várhatjuk addig, míg az M10-es út nem is szerepel a térképen.¹⁷⁴ Az M100-as út Esztergomot és Bicskét köti majd össze, mely Pilisvörösvár várostársaságára még nagyobb terhet róhat, mivel a főváros III. kerülete felé haladók az M100-asról letérve szintén a 10. sz. főút forgalmát növelnék. A várostársaság önkormányzatai érdekérvényesítési, lobbitevékenységet tudnak folytatni az M10, M0 megépülése érdekében.

Lehetséges kockázat, hogy a megújuló erőforrások használata továbbra sem telepszik meg érdemben Pilisvörösváron, az energiatudatosság nem épül be a helyi szereplők működésébe, azaz a megújuló források hasznosítása nem helyben, nem kellő mértékben történik majd. A problémát felismerve az önkormányzat számos olyan fejlesztést tervez, mely a fenntarthatóság felé hat, a település jövőképét az energiafüggetlenségben látják. Pilisvörösvár jelenleg függ a regionális energiaellátástól, az országos hálózati függés megszüntetése kiemelt szempont Vörösvár életében.

Az elmúlt években a zöld, energetikai, klímaalkalmazkodást segítő alábbi intézkedések és beavatkozások történtek a városban:

- Illegális hulladéklerakók felszámolása (2008),
- Pilisvörösvár csatornahálózat felújítása és szennyvíztelep bővítése (2008),
- Parkfejlesztés: Erdei kápolna mögötti park, Petőfi Sándor utcai park (2009),
- Templom téri Általános Iskola tetőfelújítás, tetőtérbeépítés, elektromos rendszer felújítása, (2008) (2015), lámpatestek cseréje (2016),
- Szennyvíziszap elszállítása (2010),
- Gradus Óvoda tetőfelújítás, Rákóczi u. Óvoda vizesblokk felújítás (2008),
- 10. sz. főút forgalomcsillapítására vonatkozó tervkészítés (2007),
- Vasútvonal korszerűsítése (2009-2011),
- Fő utca program (2011),
- Nevelési Tanácsadó felújítása (2015),
- Temetőgondnoki lakás felújítása, temető vizesblokkok felújítása (2015),
- A városi köztemető kertészeti terveinek elkészítése (2015),
- Gradus óvoda vízelvezetés (2015),
- Vízkár-elhárítási terv készítése (2018),
- Ligeti Csepererdő Óvoda Energetikai audit (2018),
- Szakorvosi Rendelő energetikai korszerűsítése (2017),
- Nagy-tó körüli vízátvezetők felújítása (2017),
- Zrínyi utca óvodai vizesblokk felújítása (2018).

¹⁷³ Forrás: <https://www.hosz.org/korforgas#bay>

¹⁷⁴ Forrás: ktenet.hu, <https://www.autonavigator.hu/cikkek/megepul-a-bicske-es-esztergom-kozotti-gyorsforgalmi-ut/>

7.5.1.2 A városi zöld átállást meghatározó dokumentumok

A városi zöld átállását a hatályban levő stratégiai és akciótervi dokumentumok, céljainak, legfőbb vállalásaik is befolyásolják. Pilisvörösvár esetében nincsen olyan dokumentum hatályban, mely a zöld átállást akadályozná. Pilisvörösvár Gazdasági programjában szereplő tervek, melyek kiemelten támogatják a zöld átállást:

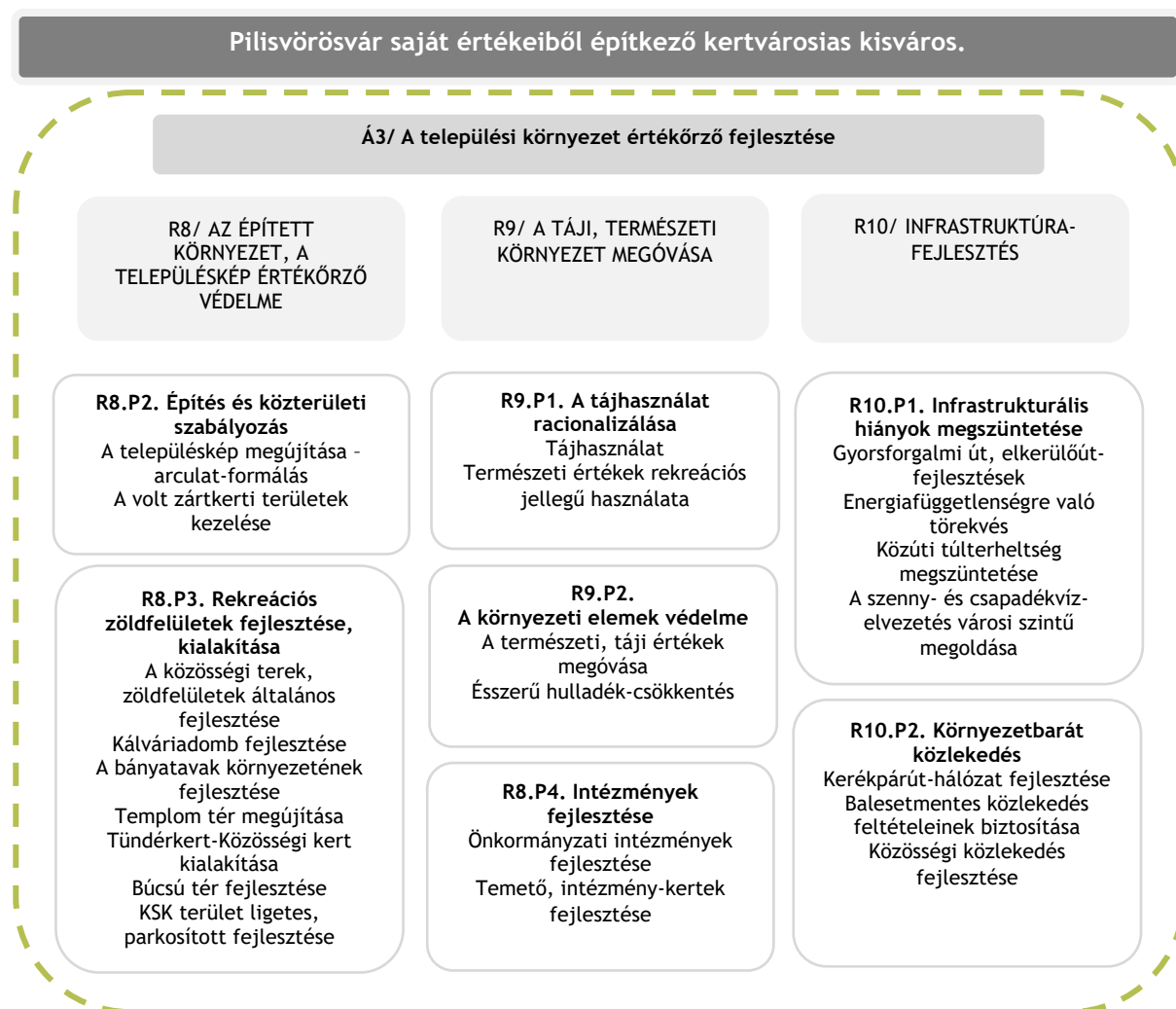
- Bel- és csapadékvíz elvezető rendszer folyamatos fejlesztése, felújítása, bővítése,
- Köztisztasági helyzet évszakhoz igazodó, hatékony javítása, lakossági bejelentések gyors reagálása,
- A lakosság egészségi állapotának javítása ingyenes szűrőprogramok támogatásával, az egészséges életmód és táplálkozás ösztönzésével,
- A környezet védelme, az illegális szemétkereskedés csökkentése, a szelektív hulladékudvar elérhetőségének bővítése, a veszélyeshulladék-gyűjtés rendszeressé tétele, együttműködve a környezetvédelem területén munkálkodó helyi civil szervezetekkel.
- A köztisztaság kiemelt hangsúlyt kap a ciklusban, a lakossági bejelentések hatékony, gyors megoldása a tiszta, rendezett, virágos Pilisvörösvárért.
- Tavak és környékének fejlesztése, horgászbódék helyzetének rendezése, egységes arculat kialakítása,
- Faültetési program,
- Pihenőpark - Születés Park, séta- és túraútvonalak kialakítása,
- Képviselni Pilisvörösvár érdekeit a térségi tömegközlekedési politika kialakítása során,
- A jelenlegi menetrendek egyeztetése a szolgáltatókkal,
- A központi vasútállomás parkolási problémájának megoldása,
- Helyközi körjárat kialakítása,
- A vonatra való ráhordó járatok kialakítása,
- További gyalogátkelők építése,
- A gyalogos átkelés biztonságának növelése,
- Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv elkészítése - SECAP,
- Belterületi kerékpárút-hálózat továbbépítése,
- Pilisvörösvár és kistérsége (Budapestet is beleértve) közötti kerékpárút-hálózat fejlesztése
- Községi közlekedés rendszerének fejlesztése a járatok útvonalának és menetrendjének optimalizálásával és környezetbarát közlekedési eszközök alkalmazásával,
- Szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése,
- Közszolgáltatást nyújtó intézmények energetikai korszerűsítése (működési költségmegtakarítás),
- Energiafelhasználás racionalizálása passzív és aktív formák alkalmazásával,
- Önálló energiapolitika kialakítása (pl. közvilágítás) - megújuló energiák hasznosítása,
- Elektromos meghajtású gépjárművek beszerzése,
- Okos zebra beruházás,
- Zöldterületek felújítása, bővítése, változatosabbá tétele különböző rekreációs funkciókkal (játszótér, sétány, sportpálya stb.),
- A helyi környezettudatosság elterjesztését segítő tájékoztatási, szemléletformálási kampány.

Pilisvörösvár több koncepciótervvel is rendelkezik a rekreációs zöldfelületi fejlesztéseire vonatkozóan, valamint a kerékpár-úthálózat bővítésére vonatkozóan.

7.5.1.3 Célok megfogalmazása

A városi zöld átállás komplex célrendszere a városi karbonsemlegességi cél elérését szolgálja. Ennek kidolgozása az FVS elkészítésére jelenleg nyitva álló időkereten túlmutató feladat, és az érintettek széleskörű bevonásával, egyeztetéseivel valósulhat meg. Így most egy előzetes célrendszer kerül megfogalmazásra, mely az előkészítő részben szereplő állításokra támaszkodik. A zöld átállás célrendszer finomítása majd a későbbiekben a zöld finanszírozási keretrendszerben történik.

A zöld átállás célrendszerének alapját Pilisvörösvár egyik horizontális célja adja, mely az az alapvető szemlélet, hogy minden fejlesztésnek az öfenntartásra, az energiatudatosságra való törekvést kell megcéloznia. A település életét a környezet, a gazdaság és a társadalom hármasa alapvetően meghatározza. Mindhárom területen szeretné Pilisvörösvár a külső, általa nehezen befolyásolható területeket csökkenteni, ezáltal minimálisra csökkenteni a kiszolgáltatottságot. Fontos megtalálni a lakosság számára kedvező, élhető települési közeget, melyet mind az egyes fejlesztések kitűzésében és részleteiben, valamint a hétköznapi életében egyaránt.

A célrendszer leírását, tartalmi részletezését a 4.3.1 A részcélok és a programok bemutatása, várostérsgégi vonatkozások fejezet tartalmazza.

7.5.1.4 A zöld fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

A zöld átállás célrendszeréhez kapcsolódóan számos olyan intézkedés tervezett a városban, mely szintén támogatja az átállást. Ilyen például a társadalom, helyi identitástudat- fejlesztéséhez kapcsolódó szemléletváltásra való nevelés, a környezettudatosság nagyobb térnyerése az oktatási, nevelési intézményekben, valamint a gazdaságfejlesztés esetében az innovációra, környezetbarát technológiákra való áttérés ösztönzése.

A zöld átállás érdekében tervezett célrendszerhez igazodó, legfontosabb intézkedések, melyek figyelembe veszik az éghajlatváltozás mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a vízi erőforrások fenntartható használata és védelme, a körforgásos gazdaságra való áttérés, a szennyezés megelőzése és csökkentése, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása témaköreit:

Zöld átállás	intézményi szinten
--------------	--------------------

éghajlatváltozás hatásainak mérséklése	– koragyermekkori környezeti nevelés (a helyi oktatási intézmények diákjainak bevonása a környezetvédelmi megvalósításba) – a környezetvédelem elsajátításához kapcsolódó eszközök beszerzése (pl. vizsgálódásra alkalmas eszközök, nagyító, bogárgyűjtő, távcső, természettudományos eszközök stb.) – biogazda-képző tanfolyam szervezése, beindítása – rezsi, költségkímélő technológiák alkalmazása (megújuló energiahasznosítás) az önkormányzati gazdálkodás, városüzemeltetés területén – energiahatékony megoldások előtérbe helyezése – helyi anyagok használatának előtérbe helyezése – környezetbarát mezőgazdasági vegyszerek priorizálása, a gazdák anyagi segítése az átállásban – hatékony energiagazdálkodás az intézményekben – energiahatékony technológiák alkalmazása a városüzemeltetésben
éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	– az „életre nevelés” szemléletének bevonása az oktatásba – fenntartható vállalkozások kialakításának oktatása a településen – Városgazda Kft. gépparkjának fejlesztése, modernizálása (pl. locsolóautó, takarítóautó) – csapadékvizek hasznosítása helyben – földhő hasznosítása – napenergia hasznosítása
vízi erőforrások fenntartható használata és védelme	– hatékony vízmegtartás és felhasználás – zeneiskola fejlesztése, udvar csapadékvízvezetésének fejlesztése – kiskertek kialakítása, magaságások létrehozása, esővíz hasznosítása – környezetbarát mezőgazdasági vegyszerek priorizálása, a gazdák anyagi segítése az átállásban – környezetbarát tisztítószeres bevezetése, használata – csapadékvíz-elvezetőrendszer felülvizsgálata, kiépítése, intézmények vízelvezetésének fejlesztése
a szennyezés megelőzése és csökkentése	– mezőgazdasági hulladék hasznosítása – környezetbarát tisztítószeres bevezetése, használata – szelektív szemeteskukák számának növelése a közterületeken – zöldhulladék aprítása – veszélyes hulladékok gyűjtésének megszervezése – komposztálóedények számának növelése, alkalmazásának növelése
biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása	– a környezetvédelem elsajátításához kapcsolódó eszközök beszerzése (pl. vizsgálódásra alkalmas eszközök, nagyító, bogárgyűjtő, távcső, természettudományos eszközök stb.) – fakataszter készítése, nyilvántartása
a körforgásos gazdaságra való áttérés	– lakossági és vállalkozói szemléletformálás – helyi termékek boltja, termelői bolt – ökotudatos vállalkozások letelepedésének ösztönzése – környezetkímélő technológiák alkalmazása – meglévő munkahelyek megtartásának ösztönzése
éghajlatváltozás hatásainak mérséklése	– lakosság edukálása, környezeti nevelés a közösség számára (környezetvédelem, -tudatosság, energiahatékonyság) – tápanyag-gazdálkodás hatékonyabbá tétele – szerves anyagok hatékony pótlása – rendszeres talajvizsgálat – a talajerózió mérséklése – kerékpáros és gyalogos kapcsolatok megteremtése – szép ház, szép kert pályázat kiírása, Virágos Pilisvörösvár Program bevezetése – lakossági tájékoztatás az (építésjogilag) beépítésre nem szánt területeken történő környezetterhelő folyamatokról a volt zártkerti

	- területeken – lakossági tájékoztatás az (építésjogilag) beépítésre nem szánt területeken létesíthető rendeltetésekről a volt zártkerti területeken – környezeti nevelés a fenntartható tájhasználat témájában – lakossági léptékű napenergia hasznosítása – lakossági léptékben a szélenergia hasznosítása – környezettudatos közlekedésre nevelés
égghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	– szárazságtűrő haszonnövények termesztése – turistaútvonalak kijelölése, népszerűsítése – rugalmas munkavégzés keretrendszerének bevezetése, munkaerő bővítése, alkalmi munkavégzés lehetőségének biztosítása az önkormányzatnál – környezetbarát mezőgazdaság, tájgazdálkodás előtérbe helyezése – lakóházak hőszigetelésének korszerűsítése – földhő hasznosítása – napenergia hasznosítása
vízi erőforrások fenntartható használata és védelme	– illegális szemétkerakók megszüntetése – csapadékvíz-elvezetőrendszer felülvizsgálata, kiépítése, intézmények vízelvezetésének fejlesztése
a szennyezés megelőzése és csökkentése	– társadalmi szemétszedés – illegális szemétkerakók megszüntetése – lakossági hulladék újrahasznosítás elősegítése, nevelés – lakossági komposztálás népszerűsítése – téli tüzelés miatti edukáció – a városon átmenő forgalom csökkentése
biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása	– honos növények használata, az invazív fajok visszaszorítása – erdőterületek állapotának javítása – növényvédelmi előírások betartása
a körforgásos gazdaságra való áttérés	– közösségileg támogatott mezőgazdaság (community supported agriculture) – közvetlenül „földről az asztalra”, termelőtől, készítőtől a vásárlóhoz elv előtérbe helyezése, házhoz vagy gyűjtőpontra szállítás – utazási távolságok csökkentése, elingázás csökkentése – környezetkímélő utazási módok népszerűsítése, támogatása – hulladékmentes kereskedelem feltételeinek elősegítése (pl. ruhagyűjtés)

Zöld átállás	zöld infrastruktúra szintjén
égghajlatváltozás hatásainak mérséklése	– parkok kialakítása, fejlesztése, zöldfelületek megfelelő hasznosítása, tanösvény kialakítása – egészséges lakókörnyezet népszerűsítése – Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet kidolgozása (pl. Energiaklub által), energiaközösség létrehozása – Települési Zöld Infrastruktúra Akcióterv (ZIFFA) – Kerékpárhálózati terv készítése – A bányatavak környezetének fejlesztése: növényállomány karbantartása, frissítése, kezelése, gyepek területek stabilizációja – Kálváriaudomb fejlesztése, megőrzése: növényállomány megőrzése, megújítása, gondozása (fák, cserjék stb.) – Tündérkert-Közösségi kert: növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása, Tündérkert létrehozása, régi őshonos fák telepítése

	– Búcsú tér fejlesztése: növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása – elektromos gépjárműtöltők létesítése – elektromos gépjárműtöltők létesítése
éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	– természeti területek sétaútvonalainak fejlesztése – Búcsú tér fejlesztése: szikkasztó rét kialakítása – úthálózat megfelelő csapadékelvezetésének fejlesztése – napelemes tárolók kialakítása
vízi erőforrások fenntartható használata és védelme	– Települési Vízkárelhárítási terv – A bányatavak környezetének fejlesztése: meder, növényállomány revitalizációja – A bányatavak környezetének fejlesztése: partvédelem biztosítása, süllyedések helyrehozatala – Kálváriadomb fejlesztése, megőrzése: (természetes) vízbefogadó, terepmélyedés fenntartása – Tündérkert-Közösségi kert: tó-, patakrevitalizáció, karbantartás – Búcsú tér fejlesztése: szikkasztó rét kialakítása – úthálózat megfelelő csapadékelvezetésének fejlesztése
a szennyezés megelőzése és csökkentése	– A bányatavak környezetének fejlesztése: illemhelyek kialakítása, fenntartása – Tündérkert-Közösségi kert: illemhely építése, fenntartása – Búcsú tér fejlesztése: illemhely építése, fenntartása
biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása	– állatbarát éjszakai világítás alkalmazása – A bányatavak környezetének fejlesztése: ivóhelyek biztosítása – A bányatavak környezetének fejlesztése: pallósétány, tanösvény, madármegfigyelő stég kialakítása, berendezése, karbantartása – A bányatavak környezetének fejlesztése: meder, növényállomány revitalizációja – honos fajok védelme, használata – invazív fajok visszaszorítása kül- és belterületen – együttműködés a Pilisi Parkerdővel, DINPI-vel
a körforgásos gazdaságra való áttérés	– zöldfelületek, fasorok telepítése, erdősávok telepítése, védőfásítás – területtakarékos, tudatos fejlesztések

A zöld átállás első lépése zajlik Pilisvörösváron: a környezeti nevelés, a szemléletmód-változás átadása a lakosoknak, a gazdasági szerepelőknek. A szemléletformálás és példamutatás soft projektjei mellett a meglévő természeti, környezeti értékek megóvása az átállás kiindulópontja, hiszen fejlesztést a meglévő értékekre lehet csupán építeni.

Emellett kiemelten fontos a példamutatás. Az önkormányzati fejlesztéseket a fenntarthatóság mentén kell megvalósítani. A közszolgáltatásokat biztosító létesítmények korszerűsítése során a megújuló energiaforrások alkalmazását be kell építeni a tervekbe, így a hosszú távú célt, az energiafüggetlenség csökkenését is támogatják a projektek. Az intézményfejlesztési projektelemeket a startégia az R8.P4 Intézmények fejlesztése programon és az R11.P1. A térségi szolgáltatások bővítése program keretén belül tartalmazza. Részletes tartalmi leírást a 4.3.1 A részcélok és a programok bemutatása, várostérségi vonatkozások fejezet tartalmaz. A projektek előkészítés alatt állnak, de konkrét elképzelés a korszerűsítendő létesítményekről már adott:

R11.P1.E1/1. rendőrség megújítása (áthelyezése)

R11.P1.E1/2. Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása

R11.P1.E1/3. Virgonc épületének megújítása

R11.P1.E1/4. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás

R11.P1. E1/6. szakorvosi rendelő fejlesztése, bővítése

R11.P1. E1/7. mentőállomás fejlesztése, bővítése

R8.P4.E1/1. Polgármesteri Hivatal emeletráépítés, tetőfelújítás

R8.P4.E1/2. konyhabővítés, modernizáció, konyha áthelyezése, felújítása

R8.P4.E1/3. templom téri iskola modernizálása, felújítása

R8.P4.E1/4. „Mutyi” rendezvényház modernizálása, felújítása

- R8.P4.E1/5. tűzoltóság megújítása (áthelyezése)
 R8.P4.E1/6. intézmények modernizálása, megújuló energiaforrások alkalmazása
 R8.P4.E1/7. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás
 R8.P4.E1/8. óvodaépületek modernizálása, felújítása
 R8.P4.E1/9. sportcsarnok, szabadidőközpont építése
 R8.P4.E1/10. uszoda építése
 R8.P4.E1/11. piacterület kiterjesztése, korszerűsítése, többfunkciójú használhatóság biztosítása
 R8.P4.E1/12. zeneiskola, színházterem felújítása, tetőszerkezet javítása
 R8.P4.E1/13. zeneiskola fejlesztése, udvar csapadékvízvezetésének fejlesztése
 R8.P4.E1/14. iskolai létesítmények modernizálása

A megvalósítás folyamatban van az uszoda és a sportcsarnok építésének projektje kapcsán:

R11.P1. E1/5. uszoda, sportcsarnok építése

A zöld fejlesztéseken belül előkészített, koncepciótervvel rendelkezik néhány projekt az R8.P3. Rekreációs zöldfelületek fejlesztése program keretein belül.

R8.P3.E2.
Kálváriadomb
fejlesztése, megőrzése	R8.P3.E2/1. növényállomány megőrzése, megújítása, gondozása (fák, cserjék stb.)
R8.P3.E2/2. berendezések, burkolt felületek (padok, ülőtámaszok, ülőrönkök, információs táblák, hulladékgyűjtők stb.) létesítése, karbantartása
R8.P3.E2/3. stációk megőrzése, karbantartása, létesítése
R8.P3.E2/4. szánkópálya kialakítása
R8.P3.E2/5. (természetes) vízbefogadó, terepmélyedés fenntartása
R8.P3.E2/6. aluljáró karbantartása
R8.P3.E2/7. kápolna felújítása, minőségi megőrzése
R8.P3.E3.
A bányatavak
környezetének
fejlesztése	R8.P3.E3/1. partvédelem biztosítása, süllyedések helyrehozatala
R8.P3.E3/2. horgászturizmus infrastruktúrájának fejlesztése
R8.P3.E3/3. növényállomány karbantartása, frissítése, kezelése, gyepek területek stabilizációja
R8.P3.E3/4. meder, növényállomány revitalizációja
R8.P3.E3/5. parti sétány kialakítása, rendezése, berendezése, karbantartása
R8.P3.E3/6. pallósétány, tanösvény, madármegfigyelő stég kialakítása, berendezése, karbantartása
R8.P3.E3/7. pihenőhelyek, piknikhelyek kialakítása
R8.P3.E3/8. szökőkút, lelátó kialakítása
R8.P3.E3/9. fitnessterület biztosítása
R8.P3.E3/10. rendezvényterület rendezése, kulturális - közösségi tér kialakítása, nyári szabadtéri színház létesítése
R8.P3.E3/11. játszópark kialakítása
R8.P3.E3/12. illemhelyek kialakítása, fenntartása
R8.P3.E3/13. ivóhelyek biztosítása
R8.P3.E3/14. kempingterület rendezése, kalandpark
R8.P3.E3/15. parkolási lehetőségek biztosítása
R8.P3.E3/16. állatbarát éjszakai világítás használata
R8.P3.E4.
Templom tér
megújítása, minőségi
fenntartása	R8.P3.E4/1. játszótér, játszóudvar, fogyasztótér építése, fenntartása
R8.P3.E4/2. pince feltárása
R8.P3.E4/3. szobrok, szakrális elemek, emlékművek megőrzése, állítása, fenntartása
R8.P3.E4/4. kerékpártárolók, parkolók létesítése
R8.P3.E4/5. burkolatok kialakítása, karbantartása
R8.P3.E4/6. növényzet megőrzése, ültetése, frissítése, gondozása
R8.P3.E4/7. berendezések létesítése, karbantartása
R8.P3.E5.
Tündérkert-Közösségi
kert kialakítása,
minőségi fenntartása	R8.P3.E5/1. tó-, patakrevitalizáció, karbantartás
növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása
R8.P3.E5/2. Tündérkert létrehozása, régi őshonos fák telepítése
R8.P3.E5/3. burkolatok kialakítása, fenntartása
R8.P3.E5/4. berendezések létesítése, karbantartása (pingpongasztal, padok, rönkök, drótkötélpálya, fűzalagút, fűzkunyhó stb.)

- R8.P3.E5/5. tereprendezés, rézsűigazítás, kerítésrendszer
 R8.P3.E5/6. közösségi Ökokert létrehozása
 R8.P3.E5/7. parkolófelületek kialakítása, fenntartása
 R8.P3.E5/8. illemhely építése, fenntartása
 R8.P3.E6. Búcsú tér fejlesztése
 R8.P3.E6/1. növényzet, zöldfelületek kialakítása, megújítása, gondozása
 R8.P3.E6/2. burkolatok kialakítása, fenntartása
 R8.P3.E6/3. szikkasztó rét kialakítása
 R8.P3.E6/4. berendezések létesítése, karbantartása
 R8.P3.E6/5. tereprendezés, rézsűigazítás, kerítésrendszer
 R8.P3.E6/6. parkolófelületek kialakítása, fenntartása
 R8.P3.E6/7. illemhely építése, fenntartása
 R8.P3.E6/8. kulturális és sportpark létrehozása a különböző generációk számára
 R8.P3.E7.
 KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése
 R8.P3.E7/1. uszoda építése
 R8.P3.E7/2. sportcsarnok építése
 R8.P3.E7/3. fedett-nyitott játszótér kialakítása
 R8.P3.E7/4. tenispálya kialakítása
 R8.P3.E7/5. akadálypályák, mászófal, rollerpálya létesítése

Az orvosi szakrendelő mögött fekvő Búcsú tér megújítása szintén a rekreáció és a zöldfelületek növekedése jegyében tervezett. A téren helyet kap játszótér amellest, hogy szikkasztó rét is kialakítására, rendezésre kerül. A tér megközelíthetőségét új kerékpártárolók és parkolók segítik. Pilisvörösváron fontos, hogy minden korosztály számára kapcsolódási lehetőséget biztosítson, így a téren helyet kapna az „Ifjúság park”, mely az idősebb gyerekek, kamaszok is eltölthetik a szabadidejüket kültéren.

Búcsú tér megújításának látványterve (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás)

A város szívében fekvő, templomot, óvodát és iskolát is övező Templom tér megújítása a közösségi élmény és a rekreáció jegyében tervezett. A téren helyet kap játszótér, játszódvar, fogyasztótér is amellet, hogy a szakrális elemek, szobrok, emlékművek megőrzésre, illetve körük kibővítésre kerül.

A tér megközelíthetőségét új kerékpártárolók és parkolók segítik. A kikapcsolódást és a pihenést a modern, köztéri berendezések és a növényzet egyaránt segíti.

Templom tér megújításának koncepciótervének látványterve Készítette: Pagony táj- és kertépítész iroda, 2015 (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás)

Azon projektek esetében, ahol már rendelkezésre áll tervezett finanszírozási, ütemezési információ, az alábbi táblázat bemutatja:

A projektelemek sorszáma, megnevezése (megjegyzés)			Előkészítettség foka		Indikatív ke- retösszeg (bruttó ezer Ft)		Kedvezményezett megnevezése		Várható forrás		
R8.P2.E4.	Templom tér megújítása, minőségi fenntartása (akcióterületi projekt)		Tervezés alatt áll, koncepció-terv elkészült		150 000		Pilisvörösvár Város Önk.		TOP Plusz, saját finanszírozás		
			megvalósítás várható ideje								
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
					x	x	x	x	x		
R8.P3.E2.	Kálváriaudomb fejlesztése, megőrzése (kulcsprojekt)		Tervezés alatt áll, koncepció-terv elkészült		150 000		Pilisvörösvár Város Önk.		TOP Plusz, saját finanszírozás		
			megvalósítás várható ideje								
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
				x	x						
R8.P3.E3.	R9.P1.E1 / 6.	A bányatavak környezetének fejlesztése (kulcsprojekt), Természeti értékek rekreációs jellegű használata : bányatavak rendezése, turisztikai hasznosítása	Tervezés alatt áll, koncepció-terv elkészült		150 000		Pilisvörösvár Város Önk.		TOP Plusz, saját finanszírozás		
			megvalósítás várható ideje								
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
				x	x	x	x	x			
R8.P2.E6.	Búcsú tér fejlesztése (akcióterületi projekt)		Tervezés alatt áll		235 000		Pilisvörösvár Város Önk.		kiemelt kormány támogatású finanszírozás		
			megvalósítás várható ideje								
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
				x							
R8.P2.E7.	R11.P1.E1 / 5.	R8.P4.E1 / 9.	KSK terület ligetes, parkosított fejlesztése (kulcsprojekt) Uzsoda építése, sportcsarnok, szabadidőközpont építése (pontoszerű projektek)	Épületek tervezése lezajlott, megvalósítás folyamatban van, a környezet fejlesztése tervezés alatt áll		600 000		Pilisvörösvár Város Önk.		pályázat, vállalkozói finanszírozás	
				megvalósítás várható ideje							
				2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
					x	x	x	x			
R	Rendőrség megújítása		Tervezés alatt áll		450 000		Pilisvörösvár Város		ORFK		

	(áthelyezése) (akcióterületi, pontszerű projekt)			Önk.					
		megvalósítás várható ideje							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
			x	x	x	x	x	x	x
R11.P1.E1/2.	Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása (pontszerű, egyéb projekt)	Tervezés alatt áll		100 000		Pilisvörösvár Város Önk.		TOP Plusz finanszírozás	
		megvalósítás várható ideje							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
				x	x	x	x		
R11.P1.E1/3.	Virgonc épületének megújítása (pontszerű, egyéb projekt)	Tervezés alatt áll		60 000		Pilisvörösvár Város Önk.		pályázati finanszírozás	
		megvalósítás várható ideje							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
			x	x	x	x	x	x	
R11.P1.E1/4.	Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás (akcióterületi, pontszerű projekt)	Tervezés alatt áll		130 000		Pilisvörösvár Város Önk.		TOP Plusz finanszírozás	
		megvalósítás várható ideje							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
			x	x	x				
R10.P2.E1.	Kerékpárút-hálózat fejlesztése (hálózatos projekt)	Tervezés alatt áll, első kerékpáros folyosó javaslatok elkészültek		150 000		Pilisvörösvár Város Önk.		saját, pályázati finanszírozás	
		megvalósítás várható ideje							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
					x	x	x	x	
R8.P3.E3.	R8.P3.E3. A szenny- és csapadékvíz-elvezetés városi szintű megoldása (hálózatos projekt) Tájhasználat: úthálózat megfelelő csapadékelvezetésének fejlesztése (hálózatos projekt)	Tervezés alatt áll		515 000		Pilisvörösvár Város Önk.		saját, pályázati finanszírozás	
		megvalósítás várható ideje							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
						x	x	x	x
R8.P4.E1/1.	piacterület kiterjesztése, korszerűsítése, többfunkciójú használhatóság biztosítása	Tervezés alatt áll		60 000		Pilisvörösvár Város Önk.		TOP Plusz finanszírozás	
		megvalósítás várható ideje							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		x	x	x	x				
R8.P4.E1/1.	R1.P1.E1/7. polgármesteri Hivatal emeletráépítés, tetőfelújítás (pontszerű projekt) támogató hivatali környezet (soft projekt)	tervezés alatt		300 000		Pilisvörösvár Város Önk.		TOP Plusz, egyéb pályázati és saját finanszírozás	
		megvalósítás várható ideje							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		x	x	x	x	x	x		

7.5.2 Digitális átállás menetrend

A városok világszerte egyre inkább innovatív, fenntartható és integrált megoldásokat tesztelnek és adaptálnak, hogy zöldőbb, hatékonyabb és élhetőbb helyekké váljanak. Ezekhez a legszélesebb körű és szintű együttműködések hozták létre és működtetik. De az új technológiai eszközök és a

növekvő mennyiségben elérhető adatok önmagukban nem jelentenek megoldást a Pilisvörösvár fejlesztési és fenntartási kérdéseire. A gazdasági és ökológiai egyensúly, a magas életminőséget kínáló, vonzó városi környezet és a városlakók aktív részvétele olyan feladatok, amelyek stratégiai szemléletet és sokféle szereplő tartós együttműködését igénylik. A sokszereplős, cselekvés orientált, stratégiai szemléletű tervezésre jelentős hatással van digitalizáció.

7.5.2.1 Előkészítés¹⁷⁵

A digitális menetrend előkészítéseként tisztázni kell a szereplőket. A városi innovációs környezet négy kulcsszereplőjét (a vezetés, a gazdasági szektor szereplői, a tudományos közeg és a civil szféra) a digitális városi programok esetében érdemes tovább bontani:

- civil szféra: a helyi lakosság, a várostérség lakosai, a civil szervezetek és egyesületek, a Pilisvörösvárra látogatók, a mikroközösségek stb.,
- gazdasági szektor szereplői: a nagyvállalatok, a KKV-k, a civilek, akik saját projekteket hajtanak létre, a település üzemeltetésével foglalkozók, művészek stb.,
- tudományos közeg, szakértők, akik nélkül a digitális fejlesztések nem valósulhatnak meg,
- a vezetés: a település vezetése, az intézmények vezetői, a várostérség településeinek vezetői, a megye és a kormányzat.

Az előkészítés folyamatában a szereplők megkeresése után a velük folytatott kapcsolattartás a feladat. A modernizáció egyik kulcskérdése a szereplők felkészültsége és újra való nyitottsága. A másik fontos elemnek szintén a nyitottság az egyik összetevője, és a kommunikáció széles skáláján bontakozik ki. A közösségi együttműködési készség és aktivitás, a nyitott kormányzás az információ oda-vissza áramlásával a beruházások hatékonyságát emeli. A digitális város kialakításának elengedhetetlen feltétele az infokommunikációs eszközök használata, az adatok integrált és nyitott felhasználásában és a helyi szereplők együttműködésében rejlő lehetőségek kiaknázása.

A digitális átállás menetrend további előfeltételei:

- A speciális fejlesztési irány (digitális átállás) fejlesztéseinek és egyéb folyamatainak irányítását egy személyi koordinátor látja el, aki a hivatali struktúrába beépülve végzi munkáját.
- Digitális átállás munkacsoport működtetése (többszintű kormányzás rendszerébe beépítve): A munkacsoport konzekvensen az átállás gyakorlati folyamatát végzi. A munkacsoportba bevonásra kerül a város egy-egy működési területének összes szakmai, érintett képviselője. A digitális átállás menetrend előrehaladottabb állapotában és a digitális akcióterv készítésekor a választott fókusz területek függvényében további szakmai, speciális szakérték, szereplők bevonása indokolt. A térségi szintű digitális fejlesztések esetén az érintett térségi települések szakmai képviselői és döntéshozói is a munkacsoport tagjává válnak.
- A tesztcsoportok bevonása: A megvalósítás szakaszában a digitális megoldások „üzemszerű” működtetését megelőzően minden fejlesztés esetében tesztfázis kerül lefolytatásra, ami bizonyos típusú fejlesztések esetén speciális lakossági csoportok bevonását teszi szükségessé.
- A fejlesztési tartalmak és az egyes szolgáltatásokat érintő, együttműködést igénylő változások előzetes kommunikációja tervezett a fejlesztések elfogadottsága és eredményes működtetése érdekében.

Az okos rendszerek működésében meghatározó az adatok és a modern technológiák szerepe. Ezek által biztosítható a település működésének, a közművek, szolgáltatások és a használók közötti kapcsolatoknak értékelése és fejlesztése. A hétköznapi életben már ma is számos hasonló technológia van jelen, a közösségi hálózatoktól a globális informatikai cégek által nyújtott térkép adatokig és más szolgáltatásokig. Ezeket a használók, vagy más nézőpontból a lakosság jellemzően a saját eszközeikkel éri el. A digitális átállás lényege, hogy feloldjuk azt a hétköznapi ellentétet, miszerint, hogyan lehet, hogy a telefonunkkal, karóránkkal fizetünk, mégis a helyi közszolgáltatások használatakor papírokat töltögetünk.

Mivel az önkormányzati szolgáltatások is ebben a közegben jelennek meg, alapvető elvárás, hogy használhatóságban, elérhetőségben és rugalmasságban felvegyék a versenyt a piac által kínált megoldásokkal. Egy új digitális fejlesztés esetén az alábbi, általános lépések szükségesek:

¹⁷⁵ A fejezet az Okos város fejlesztési modell módszertan alapján készült.

Pilisvörösvár a digitális átállásra elkezdte a felkészülést, már elindult a „digitális várossá” irányába. A város már ma is rendelkezik saját applikációval, melyen nyomon lehet követni a város legfontosabb történéseit, problémát lehet bejelenteni, elérhető az önkormányzati TV adása. Az applikáció bővítésével szemléletformáló kampányok indíthatóak, amelyen keresztül a lakossági igényeknek megfelelő applikációs funkciókat vezethet még be a város. A szemléletformáló kampányok keretében a zöldülő városra történő átállás is magasfokú támogatható. Az applikáció fejlesztésével a várostérségi területek is elérhetők lehetnek. A működő applikáció a digitális átállás alapját biztosítja az önkormányzat számára, mivel az alpinfrastruktúra, az adatmenedzsment gyakorlata, eszközellátottság, HR IT felkészültség és a lakosság digitális kompetenciáinak ismerete már adott vagy folyamatban van.

A további megfelelő elektronikus fejlesztések egyik kiválasztási szempontja a helyi adatpolitika megtalálása Pilisvörösváron. Amellett, hogy felmérésre kerül, milyen jelenlegi adattal rendelkezik a város, el kell döntenie, milyen adatot szeretne tudni és mi a célja azzal. Ajánlott olyan adatpolitikát választani, mely biztosítja egymásra épülő fejlesztések lehetőségét és a fejlesztések összekapcsolását. Az adatok újrahasznosítása szolgáltatások és termékek fejlesztése, gazdaságélénkítés céljából, külső partnerek bevonásával is lehetséges.

A digitális rendszerek kialakításakor az infokommunikációs eszközök használata, az adatok integrált és nyitott felhasználása és a helyi szereplők együttműködése elengedhetetlen. Ezért a fejlesztések „brand” jellegű összekapcsolása célszerű. Az előkészítő kommunikációnak két fő területe van:

- kampány: akkor tudja átformálni egy város életét, ha a város szereplői, a stratégia érintettjei megismerik, majd minél nagyobb mértékben azonosulnak, használják a fejlesztést,
- tájékoztató, csatlakozási lehetőség: meg kell adni a későbbi felhasználók számára a lehetőséget, hogy a város ügyeiről, az aktuális tervezési folyamatról naprakészen tájékozódjanak, illetve a kommunikációs folyamatok aktív szereplőivé válhassanak.

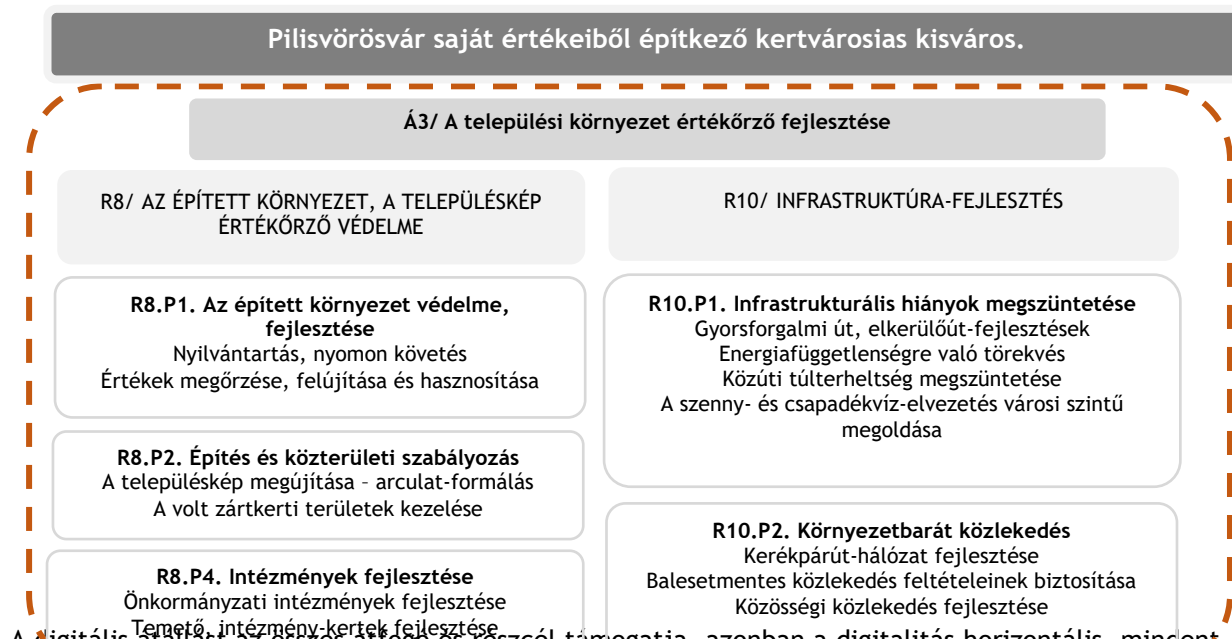
A digitális átállás egyik fontos pillére az edukáció, vagyis a szemléletformálás, az ismeretátadás és a készségfejlesztés. Ezek nélkül nem válik képessé a város lakossága arra, hogy használja a digitális platformokat. A másik pillére az eszközbeszerzés, mellyel biztosított, hogy a fejlesztést célzó teljes közönség élni tudjon a fejlesztés adta lehetőségekkel. A lakosság tanítása nem ér véget az előkészítési folyamatoknál, az alkalmazás során is lehetőséget kell biztosítani a fejlődésre. Az érintett célcsoportok edukációját a megszokott kommunikációs csatornákon keresztül érdemes lefolytatni. A lakosság digitális kompetenciáit mutatja a 9.2.1 fejezetben bemutatott lakossági felmérés.

Az előkészítés után biztosítani kell a digitális rendszerek üzemeltetését, annak stabilnak, de rugalmasnak kell lennie. Fontos szem előtt tartani, hogy a digitális modell bevezetése azzal jár, hogy az egyes szolgáltatások minőségét, hasznosságát, az elégedettséget rendszeresen mérni kell,

és az eredmények függvényében további fejlesztések válhatnak szükségessé. Az infokommunikációs technológiák ráadásul a település fizikai infrastruktúrájához, épített elemeihez képest jóval gyorsabb ciklusban avulnak és cserélődnek.

7.5.2.2 Célok megfogalmazása és rendszerezése

A digitális város dimenzióhoz köthető célok, melyek a város digitális megoldásokkal feloldható kihívásainak rendszerezése és bemutatása:

A digitális átállást az összes átlátszó és részcel támogatja, azonban a digitalitás horizontális, mindegyik átszövő jellege miatt az egyes céloknál nem az elektronikai átállás van a fókuszban. Például az egészségügyi intézmények korszerűsítése már digitális rendszerek alkalmazásával együtt zajlik, de a felújítás középpontjában mégis a szakrendelések számának bővítése áll. A digitális átállás elemei ezért kevésbé a célrendszerben, sokkal inkább a konkrét projektelemek, beavatkozások kapcsán mutatható be.

A célrendszer leírását, tartalmi részletezését a 4.3.1 A részcélok és a programok bemutatása, várostérsgégi vonatkozások fejezet tartalmazza.

7.5.2.3 A digitális fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények a digitális átállás kapcsán, valamint a vonatkozó okos város alrendszer (tematikus terület):

R1.P1.E1. A lakosság folyamatos tájékoztatása	R1.P1.E1/1. honlap (bővítése, fejlesztése) R1.P1.E1/2. újság (bővítése, fejlesztése) R1.P1.E1/3. személyes találkozások, beszélgetés (fórumok) R1.P1.E1/4. városi applikáció (bővítése, fejlesztése) R1.P1.E1/5. okos utcabútorok, tájékoztató elemek alkalmazása R1.P1.E1/6. lakosság edukálása, környezeti nevelés a közösség számára (környezetvédelem, -tudatosság, energiahatékonyság) R1.P1.E1/7. támogató hivatali környezet	→ okos kormányzás + okos emberek + okos gazdaság → okos kormányzás + okos emberek + okos gazdaság → okos kormányzás + okos emberek → okos kormányzás + okos emberek + okos gazdaság + okos életkörülmények → okos kormányzás + okos emberek + okos gazdaság + okos életkörülmények → okos emberek + okos környezet → okos kormányzás + okos életkörülmények
--	--	--

Helyi vállalkozások támogatása a digitális átállás kapcsán, valamint a vonatkozó okos város alrendszer (tematikus terület):

R4.P1.E1. Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása	R4.P1.E1/4. modern kommunikációs felület kialakítása, digitális platformok fejlesztése (pl. vállalkozásokat segítő digitális tudástár, open data, honlap, vállalkozói kataszter, álláshirdetések)	→ okos kormányzás + okos emberek + okos gazdaság
	R4.P1.E1/6. pénzügyi jellegű tevékenységek (pályázatok kihasználása, helyi támogatás megfelelő kontrolling mellett)	→ okos kormányzás + okos gazdaság
	R4.P1.E1/7. helyi termékek megismerése, bemutatása, megjelenési lehetőség biztosítása	→ okos gazdaság
	R4.P1.E1/10. fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése, támogatása, inkubátorház létrehozása	→ okos gazdaság
	R4.P1.E1/12. hivatali vállalkozói ügyféltámogató online szolgáltatások fejlesztése	→ okos kormányzás + okos életkörülmények
R4.P1.E3. Háttértámogatás	R4.P1.E3/1. reklámozási lehetőségekben való támogatás	→ okos kormányzás + okos gazdaság
	R4.P1. E3/6. rugalmas vállalkozási formák támogatása (pl. home office, co-working)	→ okos kormányzás + okos gazdaság

Gazdasági területek fejlesztése a digitális átállás kapcsán, valamint a vonatkozó okos város alrendszer (tematikus terület):

R5.P2.E1. Háttértámogatás	R5.P2.E1/2. reklámozási lehetőségekben való támogatás	→ okos kormányzás + okos gazdaság
	R5.P2.E1/3. munkahelyösztönző pályázatok kiaknázása	
R5.P2.E2. Ipari park fejlesztése, bővítése	R5.P2.E2/8. digitális, okos infrastruktúra előtérbe helyezése	→ okos kormányzás + okos gazdaság

Digitális átállás a partnerségi program kialakítása kapcsán, valamint a vonatkozó okos város alrendszer (tematikus terület):

R6.P1.E1. Belső kapcsolatok, folyamatok fejlesztése	R6.P1.E1/1. folyamatos beszámoló a stratégia és a projekt megvalósításáról a képviselő-testület és a Polgármester felé	→ okos kormányzás
	R6.P1.E1/2. a stratégia megvalósításához kapcsolódó feladatok kidolgozása és megvalósítása	→ okos kormányzás
	R6.P1.E1/4. monitoring feladatok; társadalmasítás, kapcsolattartás az akcióterületen található szereplőkkel (lakók, civilek, vállalkozók, egyéb);	→ okos kormányzás
R6.P1.E2. Külső szolgáltatói segítség	R6.P1.E2/7. Városi Digitális kompetenciák felmérése, fejlesztése	→ okos kormányzás + okos gazdaság
	R6.P1.E2/9. Ortofotozás ingatlannyilvántartás létrehozása,	→ okos kormányzás + okos gazdaság + okos emberek

	fejlesztése	
R6.P2.E1. Tervezés, előkészítés	R6.P2.E1/1. területi gazdaságfejlesztési célú koncepciók, programok, vállalkezési övezetek fejlesztési programjainak és üzleti terveinek összeállítása	→ okos kormányzás + okos gazdaság
	R6.P2.E1/2. gazdaságfejlesztési tartalmú, például befektetést ösztönző kiadványok, beruházások megvalósíthatósági tanulmányainak készítése	→ okos kormányzás + okos gazdaság
	R6.P2.E1/3. együttműködés, kommunikáció és hálózatépítés	→ okos kormányzás + okos gazdaság + okos emberek + okos mobilitás

Digitális átállás az épített környezet, a településkép értékőrző védelme kapcsán, valamint a vonatkozó okos város alrendszer (tematikus terület):

R8.P1.E1. Nyilvántartás, nyomon követés	R8.P1.E1/1. védett elemek számának növelése	→ okos környezet
	R8.P1.E1/2. rendelet, kataszter, arculati kézikönyv frissen tartása	→ okos környezet + okos kormányzás
	R8.P1.E1/3. új kategóriák (pl. védett utcakép, fasor) létrehozása	→ okos környezet
	R8.P1.E1/4. szakszerű és pontos szabályozás, betartatás	→ okos kormányzás
	R8.P1.E1/5. digitális tájékoztatás az értékekről,	→ okos emberek
	R8.P1.E1/6. interaktív térképi játéklehetőségek Pilisvörösvár felfedezésére	→ okos környezet + okos emberek + okos mobilitás + okos életkörülmények

Digitális átállás a táji, természeti környezet megóvása kapcsán, valamint a vonatkozó okos város alrendszer (tematikus terület):

R9.P2.E1. A természeti, táji értékek megóvása	R9.P2.E1/8. fakataszter készítése, nyilvántartása	→ okos környezet + okos kormányzás
--	---	------------------------------------

Digitális átállás az infrastruktúra-fejlesztésben, valamint a vonatkozó okos város alrendszer (tematikus terület):

R10.P2.E1. Kerékpárút-hálózat fejlesztése	R10.P2.E1/6. napelemes tárolók kialakítása	→ okos környezet + okos mobilitás
R10.P2.E2. Balesetmentes közlekedés feltételeinek biztosítása	R10.P2.E2/1. járdák, gyalogátkelők kiépítése, okos megoldások alkalmazása, sharing rendszerek telepítése	→ okos környezet + okos mobilitás
	R10.P2.E2/4. tájékoztatás fejlesztése	→ okos mobilitás
	R10.P2.E2/5. forgalomcsillapító berendezések alkalmazása	→ okos környezet + okos mobilitás
	R10.P2.E2/8. köztéri világítás bővítése, modernizálása	→ okos környezet
	R10.P2.E2/9. közbiztonság növelése, kamerarendszer kiépítése, üzemeltetése	→ okos környezet + okos életkörülmények

	R10.P2.E2/10. elektromos gépjárműtöltők létesítése	→ okos környezet + okos mobilitás
R10.P2.E3. Közösségi közlekedés fejlesztése	R10.P2.E3/1. vasúti megállókra való hatékony ráhordás biztosítása	→ okos mobilitás
	R10.P2.E3/2. utazási szolgáltatás színvonalának növelése - lobbitevékenység	→ okos mobilitás
	R10.P2.E3/3. megállók és környezetük megújítása, minőségi megtartása, okos megoldások alkalmazása	→ okos környezet + okos mobilitás
	R10.P2.E3/4. autóbusz-közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (várakozási idők csökkentése)	→ okos környezet + okos mobilitás
	R10.P2.E3/5. autóbusz-vasúti közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése (területi ellátottság szempontjából egészítsék ki egymást)	→ okos környezet + okos mobilitás
	R10.P2.E3/8. igény vezérelt közösségi közlekedés, elektromos buszok használata	→ okos környezet + okos mobilitás

A felsoroltakon túl minden térségi és önkormányzati intézmény fejlesztése, modernizálása a digitális fejlődést is szolgálja, a korszerűsítés az okos megoldások alkalmazásának is lehetőséget biztosítanak. Azonban az intézkedések, beavatkozások ismerete még nem tart ott, hogy ezek részletezésre kerülhessenek.

8 Finanszírozási terv

8.1 Elérhető és bevonható források számbavétele

A fejezetben - annak érdekében, hogy a városfejlesztési tervek pénzügyi-finanszírozási hátterének főbb erővonalai, töréspontjai is megismerhetőek legyenek - Pilisvörösvár Város Önkormányzata **fejlesztésfinanszírozási stratégiája és főbb eszközei** kerülnek bemutatásra.

A város **biztos alapokon nyugvó, konszolidált gazdálkodást** folytat, ezt az utolsó lezárt év, 2020. költségvetésének főbb adatai is alátámasztják.

A Képviselő-testület a 2020. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadást 2.993.417 eFt bevétellel, 2.326.443 eFt kiadással, **666.974 eFt maradvánnyal, valamint 459.545 eFt szabad maradvánnyal hagyta jóvá.** Az államháztartáson belüli működési célú támogatások 1.238.755 eFt-ot, a közhatalmi bevételek 876.749 eFt-ot, míg a működési bevételek 257.412 eFt-ot értek el.

A város több éves fejlesztési célú kötelezettségeinek mértéke (költségvetési rendelet 24. sz. melléklete) 2020. december 31. napján mindösszesen 4.178 eFt volt, mely a település költségvetési potenciáljához képest elhanyagolható. **A város éven túl húzódnó további fejlesztési kötelezettségvállalással nem rendelkezik,** a likvid finanszírozási igények biztosítására számlavezető pénzügyintézmény 100.000 eFt-os hitelkeretet biztosít a településnek.

A FVS-ben kitűzött célok elérése érdekében a vizsgált időtávon a város egy **komplex, programszintű finanszírozási képletet kíván kialakítani,** melynek alapelemei a beruházási célú saját forrás, a likviditási célú banki finanszírozás, az MFF (EU21-27), RRF (Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz) és nemzeti költségvetési hozzájárulások megszerzése, illetve az érdekeltek bevonásán alapuló közösségi, illetve vegyes (köz- és magánforrásokat bevonó) finanszírozás. **A város elsősorban tehát a beruházási program és nem az egyes beruházások szintjén tervez finanszírozási mixet:** ez az adminisztratív lebonyolítást és a versenyjogi állami támogatási szabályoknak való megfelelést is nagyban megkönnyíti.

A stratégia szintű előkészítés fontos eleme, hogy a város **felmérte a települési projektek abszorpciós képességét**, vizsgálva az esetleges helyettesítő fejlesztések finanszírozási hatásait: ugyanis csak ezek az adatok birtokában volt lehetséges egy koherens fejlesztési terv és a hozzá kapcsolódó forrástérkép összeállítása.

A város a helyi fejlesztéspolitikai értelemben determináns, jelentős forrásigényű projektek megvalósítása érdekében **elsődlegesen vissza nem térítendő támogatások megszerzésében** gondolkodik: ezek egyrészt a tárgyi időszakban széles körben hozzáférhetőek, másrészt célzottan képesek kezelni a szakpolitikai igényt, harmadrészt nem, vagy csak kis mértékben terhelik a település költségvetését.

Az önkormányzat **beruházási célú hitelfelvételt nem tervez: erre legfeljebb kivételes esetben, vagyonképző, termelő beruházás esetén** kerülhetne sor. Bár bankképes projekt az elsődleges fejlesztési célok között nem található, ugyanakkor a beruházási program szintjén már megjelenik egy ilyen típusú eszköz: ESCO típusú finanszírozással újul meg a városi közvilágítási infrastruktúra egy része.

Ezen túlmutatóan a város az **érdekeltek hozzájárulásán alapuló fejlesztésfinanszírozásban** is innovatív lépéseket tett már a közelmúltban. A településen működik olyan útalap, mely az önkormányzat és az adott útszakasz fejlesztésében érdekelt **vállalkozások együttműködésével** finanszíroz köztulajdonba kerülő infrastruktúra-beruházást, de hasonló elven **lakossági participációra** is lehetőség van a magáningatlanok előtti járdaszakaszok felújítása kapcsán. Az önkormányzat elkötelezett, hogy ezeket az eszközöket a stratégia megvalósítása során fenntartsa és alkalmazza.

A város mindemellett jelentős, **éves szinten több száz millió Ft nagyságrendű saját forrást** is képes a fejlesztési program megvalósítására fordítani, mely mind az adott támogatási szint felett szükséges kiegészítő finanszírozást, mind nem bank- vagy támogatásképes projektek beruházási igényét is képes fedezni. **Speciális saját forrás megoldásnak** tekinthető a településen működő ingatlanalap, mely elkülönített költségvetési sorként biztosítja a pénzügyi erőforrásokat olyan ingatlanok megszerzéséhez, mely városfejlesztési stratégiai célból jelentősek.

Előremutató és a fenntarthatóság szempontjából fontos elem, hogy a város a finanszírozási stratégiájában a **költségek szétterítésének elvét** is alkalmazza, jellemzően a fejlesztések üzemeltetésének, működtetésének célzott átadásával, rendszerint civil szervezetek, egyházi intézményének számára.

Forrástípus	Hozzáférés időtávja	Forrásszerzés feltételei	Forrás közvetlen birtokosa	Forrásszerzés esetleges akadályai
saját költségvetési forrás	évente, települési költségvetés szerint	elfogadott költségvetés, projektszintű forrásfelhasználásról testületi határozat	Önkormányzat	költségvetési keretek változása, forráshiány
nemzeti költségvetés, egyedi támogatás	folyamatos	támogatási döntés / szerződés / okirat megléte	Kormány	nincs rendelkezésre álló költségvetési forrás
nemzeti költségvetés, pályázati támogatás	pályázati felhívás szerint	támogatási döntés / szerződés / okirat megléte	IFKA, BGA, MLSZ, stb.	nincs a fejlesztési programhoz illeszthető projekt, bármely okból nem hozzáférhető a támogatás
Széchenyi Terv Plusz (EU21-27 források)	pályázati felhívás szerint	támogatási döntés / szerződés / okirat megléte	EU (MFF) és Kormány	bármely okból nem hozzáférhető a támogatás
Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz forrásai	pályázati felhívás szerint	támogatási döntés / szerződés / okirat megléte	EU (RRF) és Kormány	bármely okból nem hozzáférhető a támogatás

beruházási hitel	folyamatosan	olyan bankképes projekt, amely vagyónképző és megfelelő megtérülést biztosít, valamint az igénylő megfelel a banki üzletszabályzati feltételeknek	kereskedelmi bankok, állami tulajdonú bankok	nincs bankképes projekt, nem megfelelő a megtérülés vagy a fedezet szükséges, de nem áll rendelkezésre kormányzati hozzájárulás
likviditási hitel	folyamatosan	banki üzletszabályzati feltételek teljesítése	kereskedelmi bankok	nincs megfelelő hitelképesség vagy fedezet
lakossági hozzájárulás	folyamatosan	érdekeltek hozzájárulása, a megfelelő fejlesztési cél azonosításával	lakosság	a projekt mérete és jellege, lakossági elfogadottsága, valamint a települési forrásrész mértéke
vállalati hozzájárulás	folyamatosan	érdekeltek hozzájárulása, a megfelelő fejlesztési cél azonosításával	vállalatok, gazdasági szereplők	a projekt mérete és jellege, valamint a települési forrásrész mértéke
költségek szétterítése	folyamatosan	olyan civil szervezetek, egyházi intézmények bevonása, melyek az adott fejlesztés működtetni képesek	civil szervezetek, egyházi intézmények	nincs olyan szervezet, intézmény, aki az adott feladatot hatékony lenne képes ellátni

Összegzésként: a város és a városvezetés a beruházás-finanszírozás tekintetében törekszik egy komplex, programszintű forrásbevonási rendszer megteremtésére, **kihasználja az Európai Strukturális és Beruházási (ESB) Alapokkal fennálló szinergiákat, a szereplők és források tágabb körét mozgósítja.** A kölcsönösen összefüggő szociális, gazdasági és környezeti kérdésekre választ adó fejlesztések megvalósítása saját forrás mellett banki finanszírozással, nemzeti költségvetési hozzájárulásokkal, európai uniós társfinanszírozással, illetve közösségi, valamint vegyes finanszírozással is tervezett.

Mint említésre került, a tervezés során figyelmet kapott **a települési projektek abszorpciós képessége.** A fejlesztések megvalósításához elsődlegesen vissza nem térítendő támogatások bevonása tervezett, ugyanakkor azonosíthatók az a törekvés, hogy a fejlesztési források az általuk legalkalmasabb módon támogatható projektekbe kerüljenek becsatornázásra; szem előtt tartva a projektek bevételesteremtő képességét és a megtakarítási szempontokat. A város látható módon törekszik az ESB-alapok belső és a hazai alapokkal történő integrációjára, a magánberuházók és a harmadik szektor bevonására és pénzügyi eszközök és pénzügyi termékek használatára a fenntartható városfejlesztés során.

8.1.1 Aktorok, meghatározó szereplők

Az alábbiakban bemutatásra kerül, hogy Pilisvörösvár esetében kik azok az **aktorok, amelyek érdemben bekapcsolódnak és szerepet vállalnak** a fenntartható városfejlesztési projektekből.

Az egyes projekt-koncepciók feltérképezése, felkutatása vonatkozásában fontos szerepet tölt be a **Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati, Pénzügyi, valamint Műszaki Osztálya, az Önkormányzat vezetése és maga a Képviselő-testület,** továbbá jellemző, hogy alkalomszerűen igénybe vesznek külső szakértőket is. Utóbbi vonatkozásában fontos megemlíteni az **intenzív együttműködést a helyi gazdasági élet szereplőivel és civil szervezetekkel.** A projektötletek generálásában

mérőföldkő a 2020-ban elindult Pilisvörösvár **okostelefonos applikáció**, melyen keresztül a lakosság a panaszbejelentések és fejlesztési elképzelések eljuttatásának innovatív, XXI. századi módjához férhet hozzá.

A projektötletek a **Műszaki Osztály** **összesíti, rendszerezi, rendezi és felkutatja** hozzájuk legmegfelelőbb finanszírozási lehetőségeket. Ebben a munkában az Önkormányzat jelentősen támaszkodik a **Pénzügyi Osztályra is, illetve szükség szerint itt is felmerül külső szakértő bevonása**, amely kapcsán fontos említést tenni a kiépült, magas szakmai hozzáadott értéket képviselő szakértői környezetről (tervezők, műszaki ellenőrök). Esetenként sor kerül(het) külső közbeszerzési tanácsadó bevonására is.

A fejlesztéshez szükséges forrás biztosításánál a kulcsszerepet a külső aktorok töltik be, így például - a forrás jellegétől függően - a **Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága** (Pénzügyminisztérium), egyedi döntés esetében a **Kormány és annak kijelölt szerve(i)**, társasági adó esetében az adó alanyai (pl. vállalatok) és a támogatást megítélő közbenjáró hatóság (pl. MLSZ), továbbá egyes alapokból (pl. Bethlen Gábor Alap) folyósított támogatások esetén az alap kezelője. Ahogy azt korábban ismertettük a város vezetése a **forrásbevonás tekintetében az integrált megközelítésre törekszik és igyekszik bevonni a lakosságot és a vállalati kört is** az egyes fejlesztések finanszírozásába, így ők is mindenképpen említendő aktorok e tekintetben, ahogy a rendelkezésre álló likvid forráskeret vonatkozásában a bankok és pénzintézetek.

A város **több kereskedelmi bankkal áll kapcsolatban**, a leginkább szerteágazó együttműködés **számlavezető Sberbankkal** mutatható ki. Egyes fejlesztési programok kapcsán - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a **Magyar Államkincstárnál** is rendelkezik számlával az Önkormányzat.

A megvalósításra kerülő **projektek menedzsmentje jellemzően a belső erőforrások és kompetenciák felhasználásával történik**. A fejlesztések megvalósítását a Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztályának munkatársai képesek menedzselni a **Polgármester irányítása és az Alpolgármester stratégiai, pénzügyi vezetése** alatt. A támogatásmenedzsmentben természetesen fontos feladat hárul a Pénzügyi Osztályra is. Kisebb, önkormányzati forrásból megvalósuló projektek esetében jellemzően a **Pilisvörösvári Városgazda Nonprofit Kft. végzi el a szükséges feladatokat, valamint esetenként jellemző a projektmenedzsment vonatkozásában is külső kompetencia bevonása**. A közös finanszírozású projektben az Önkormányzat szintén maga végzi a projektmenedzsment tevékenységet (pl. útalap).

8.1.2 Kitekintés

8.1.2.1 Pilisvörösvár és a környező települések gazdasági-társadalmi helyzetének bemutatása

Pilisvörösvár a Budapesti agglomeráció északnyugati részén, a Budapest-Dorog-Esztergom tengely (10-es út) középső részén helyezkedik el a fővárostól 20 km-re. A településen keresztül halad a 10-es számú főút, amelyen immár meghaladja a napi 10.000 gépjárművet a forgalom. A hatalmas teher- és személyforgalom óriási környezeti (zaj, rezgés, por, károsanyag-kibocsátás, stb.) terhet ró a városra.

A város 2013 óta a kilenc településből álló **Pilisvörösvári járás központja** is, amelynek illetékességi területe Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Solymár, Tinnye, Üröm településekre terjed ki. A járás teljes lakossága megközelítőleg 55.000 fő.

A Pilisvörösvári járás **Pest megye legfejlettebb térségei közé tartozik**. Kiemelkedő gazdasági súlyát előnyös földrajzi fekvésének, fejlett infrastruktúrájának és társadalmának, kulturális és természeti értékeinek köszönheti. A járás magába foglalja a Pilis-Budai hegyvidék egy részét is, így turisztikai szempontból a megye leginkább frekvenciált térségei közé tartozik.

Pilisvörösvár és térségének fejlődése töretlen volt az elmúlt évtizedekben, így a járáshoz tartozó mindegyik településen folyamatos nyomást jelent az intézményrendszerre a fővárosból kiköltözők, illetve az ország más részeiből ideköltözők jelentős száma. A **szuburbanizálódás** az agglomeráció ezen részén is **komoly településfejlesztési, településrendezési problémákat vet fel**. Pilisvörösvár az elmúlt évtizedekben egy néhány ezer fős kistelepülésből egy lassan 15.000 fős népességgel rendelkező kisvárossá vált. Ez a rendkívül gyors növekedés hatalmas fejlesztési terhet ró a mindenkori önkormányzati vezetésre, mivel az **infrastruktúrájának és intézményrendszerének lépést kell tartania a lakosságszám növekedésével**.

A város járási és térségi központ, ennek megfelelően az alapfokú ellátás mellett Pilisvörösvár **magasabb közigazgatási, oktatási, egészségügyi és szociális feladatokat is ellát**. Ez a szerep

egyrészt további jelentős célirányú forgalmat generál a városban a környező települések részéről, másrészt az intézményeket is nagy számban veszik igénybe a járáshoz tartozó települések lakói.

- Az egészségügyi szolgáltatásokat a városban működő **Pilisvörösvári Szakrendelő** területileg koncentráltan biztosítja, amely azt jelenti, hogy ellátási területe nemcsak Pilisvörösvárra korlátozódik, hanem a környező településekre is. A Szakrendelő területi ellátási kötelezettsége keretében 6 település - Pilisvörösvár, Pilisszántó, Pilisszentiván, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Tinnye, Solymár - mintegy 44 ezer fős lakosságának járóbeteg szakellátásáért felelős.
- A **Pilisvörösvári Járási Hivatal** a járáshoz tartozó 9 település számára biztosítja a teljes körű ügyintézés lehetőségét a kormányhivatalokhoz tartozó minden ügyfajtában.
- A város bölcsődéje és 5 óvodája elsősorban a településen élő kisgyermekeket fogadja, de a 3 általános iskolába és főleg a **Friedrich Schiller Gimnáziumba** már nagy számban járnak a környező településekről, illetve Budapestről is tanulók.
- A **Városi Napos Oldal Szociális Központ** számos szociális feladatot lát el Pilisvörösvár mellett Pilisszentiván és Pilisszántó lakosai számára is. Az intézményhez tartozó Család - és Gyermekjóléti Központ a járás minden települése számára elérhető szolgáltatást biztosít.

A város azonban nem csak fejlett intézményrendszerrel, de az országos átlaghoz képest igen jó gazdasági mutatókkal is rendelkezik. A város gazdasága az elmúlt 20 évben hatalmas fejlődésen ment keresztül. **Pilisvörösvár egy alvótelepülésből térségi foglalkoztatóvá nőtte ki magát.** A városban működő közel 2.000 cég több ezer embert foglalkoztat, akik közül nagyon sokan a környező településekről ingáznak vörösvári munkahelyükre. Pilisvörösvár gazdasága, az agglomerációs települések többségéhez hasonlóan, szorosan kapcsolódik Budapesthez, de emellett az itt működő cégek jelentős foglalkoztatóként helyben biztosítanak munkát több ezer vörösvári, valamint a környező településeken élő lakosnak. Pilisvörösvár tehát **a járás gazdasági motorjaként is szolgál**, a 9 település közül itt működik a legtöbb vállalkozás, illetve itt található a legtöbb munkahely is a térségben. A településen az egy főre jutó adóerőképesség 2020-ban 34.968 Ft volt.

Pilisvörösvár **gazdasága tehát sokszereplős**, az idetelepült nemzetközi gazdasági vállalatoktól, a helyi gyökerű - esetenként országos híru - közép- és nagyvállalkozásokon keresztül a néhány főt foglalkoztató kisvállalkozásokig, illetve egyéni vállalkozókig, minden szintű gazdasági szereplő megtalálható.

A nagyvállalkozások között elsősorban külföldi multinacionális vállalatok hazai leányvállalatai szerepelnek, mint Liegl & Dachser Szállítmányozási és Logisztikai Kft., vagy a Saint-Gobain Weber Terranova Építőanyagipari Kft.

A közép- és nagyvállalkozások esetében már olyan nevek is említethetők, akik kis pilisvörösvári cégből váltak az **adott gazdasági terület országosan is ismert szereplőivé.** Ilyen a Szamos Marcipán Kft., a Hofstädter Group, vagy a Halmschlager Trade Zrt. Ezen vállalkozások a helyben biztosított munkahelyek száma miatt is meghatározóak a város számára.

Pilisvörösvár gazdaságát azonban túlnyomó részt helyi kis és közepes vállalkozások alkotják. Ezek nagy része a hagyományosan Vörösváron kialakult szakmákból tevődik össze, amilyen pl. a helyi nyersanyagot feldolgozó műkökésztés-kőfaragás, a bútorkészítés és asztaloság. Ezen kívül az egyéb szolgáltató, valamint kereskedelmi szektor is jelentős szerepet tölt be a város gazdaságában. Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy a Pilisvörösváron hagyományos (építőiparhoz köthető) ágazatok újra nagyobb teret nyerhetnek a helyi gazdaságban.

A város területén ipari park nem működik. Az építőipari, illetve gyártó vállalkozások közül a nagyobb méretűek döntően a város iparterületén találhatóak, amely a település Budapest felőli részén, a 10-es főút mellett helyezkedik el. A kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások jellemzően a város belterületén, a 10-es főút, azaz a város főutcája mentén működnek.

A Covid 19 járvány előtti, még lezárásokkal nem terhelt gazdasági évben, **2019-ben 1.828 regisztrált vállalkozás** működött Pilisvörösváron. 2014 és 2019 között a számuk 15,15 %-kal növekedett. A regisztrált vállalkozások több mint 50%-a társas vállalkozás. A működő mezőgazdasági vállalkozások aránya kismértékben meghaladja az országos átlagot, míg az ipari jellegű termelést főtevékenységként folytató vállalkozások együttes aránya elmarad attól. A működő vállalkozások több mint háromnegyede alapvetően szolgáltatási jellegű területeken tevékenykedik.

A település foglalkoztatási mutatói kedvezők, a munkanélküliek száma csupán 2-3% körül alakul, ami elmarad az országos átlagtól. A településen korábban nagy problémát jelentett a képzett munkaerő

fővárosba ingázása, melynek aránya a mai napig magas (2.500-3.000 fő, a lakosság 20%-a), azonban a helyi munkahelyszám növekedésével ez a helyzet kedvezőbbé vált.

A város gazdasági alapját, az Önkormányzat bevételeinek döntő részét a helyi vállalkozásoktól befolyt adóbevételek adják, amelyek jellemzően nem egy szektorra koncentrálnak, azonban **stabilitását néhány meghatározó piaci szereplő adja**. Az Önkormányzat a helyi adóbevételekre támaszkodva, valamint a különböző hazai és EU-s támogatások igénybevételeivel tudja fejleszteni a város infrastruktúráját és intézményrendszerét, élhetőbbé tenni ezáltal Pilisvörösvárt. Az önkormányzati beruházások pedig részben direkt módon (vörösvári vállalkozások bevonása a beruházásokba), részben közvetetten (vonzó beruházási környezet kialakítása) hozzájárulnak a város további töretlen gazdasági fejlődéséhez is.

8.1.2.2 Helyi fejlesztési stratégia fő célkitűzései

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának fő célja, hogy a város, mint járási központ, a legvonzóbb feltételeket nyújtsa a vállalkozások számára, **ösztönözze a befektetési hajlandóságot** és bővítse ipari területét, lehetőségeket teremtve az idetelepülni szándékozók számára. A gazdaság diverzifikációja érdekében szükséges a fejlett, innovatív vállalkozások ösztönzése, a tevékenységüket segítő infrastruktúra megteremtése is.

A város további célja az **általa nyújtott közszolgáltatások hatékony szervezése** - akár kistérségi együttműködés keretében -, azok színvonalának minőségi emelése, a hozzáférhetőség biztosítása a lakosság számára.

Szintén fontos cél a város és környezete természeti értékeinek megőrzése, a turisztikai lehetőségek további kiaknázása, a települési infrastruktúra, illetve intézményrendszer fenntartható, környezetbarát fejlesztése.

Az önkormányzatnak az elkövetkező évekre vonatkozó célkitűzéseit az alábbiak szerint lehet csoportosítani.

Gazdasági jellegű célkitűzések:

- magasan kvalifikált munkaerő számára munkalehetőség erősítése,
- innovatív, K+F tevékenységet végző vállalkozások betelepülésének elősegítése,
- környezetbarát tevékenységet végző cégek preferálása az iparterületre történő betelepülésnél,
- további gazdasági terület kijelölése, az iparterület bővítése,
- több lábon álló gazdaság erősítése,
- turisztikai infrastruktúra fejlesztése.

Infrastruktúrát érintő fejlesztési célkitűzések:

- közművesítés a területi fejlesztésekkel párhuzamosan,
- csapadékvíz-elvezetés megoldása a város teljes területén,
- új utak, járdák építése,
- a meglévő utak, járdák leromlott állapotának megszüntetése,
- kerékpárút kialakítása és kerékpáros fejlesztések.

Közzolgáltatások színvonalának fejlesztése:

- szakiskola újraindítása,
- bölcsőde bővítése, óvodák fejlesztése,
- szociális, egészségügyi fejlesztések,
- helyközi tömegközlekedési járatok számának növelése,
- közlekedésbiztonsági intézkedések végrehajtása.

Fenntarthatóságot, környezetvédelmet érintő célkitűzések:

- környezettudatos szemlélet kialakítása (oktatás, tájékoztatás), ösztönzése,
- alternatív energiaforrások nagyobb arányú használata (napenergia, biomassza stb.),
- illegális hulladék elhelyezések megszüntetése, megelőzése,
- zöldterületek fejlesztése, fasorok, erdősávok telepítése.

A fenti célok egy részének megvalósulására az önkormányzatnak közvetlen ráhatása van, míg másokat csak közvetetten tud befolyásolni.

Az infrastruktúra és a közszolgáltatások fejlesztésére számos Európai Unió és hazai pályázati forrás áll rendelkezésre. Azokon a területeken, amelyek nem finanszírozhatóak támogatásból, ott önkormányzati önerős beruházások segíthetnek. Szintén megoldást jelenhet az érintett közmu­szolgáltatókkal történő hatékony együttműködés, a fejlesztések tervezése, összehangolása, amelyben az Önkormányzat egyeztető, koordinációs szerepet vállal.

Pilisvörösváron a szuburbanizáció hajtotta népesedési folyamatok folyamatos nyomás alatt tartják a település infrastruktúráját, a lakosság­szám emelkedése, a zártkerti területek lakóterületté alakulása fokozottan terheli a környezetet. A város területén tehát ezen tényezők miatt különösen **lényeges a hosszú távú egyensúly megtalálása ember és környezete között**. A környezetvédelmi, fenntarthatósági célkitűzések részben a lakosság szemléletváltásával érhetőek el. A szemléletformáló képzések, felvilágosító kampányok támogatás igénybe­vételével, valamint civil szervezetek bevonásával valósíthatók meg.

A befektetések ösztönzését az önkormányzat csak részben képes befolyásolni. Amiért vonzó lehet Pilisvörösvár a befektetők számára, az a kedvező földrajzi fekvése, a főváros közelsége, azonban mindezt nagyban segítené a közlekedési helyzet javulása, a 10-es elkerülő és az M0 körgyűrű megépítése - ezek azonban állami hatáskörbe tartozó fejlesztések. Az adózási környezet kedvezőnek mondható a településen, hiszen az iparüzési adó mértéke alacsonyabb a maximális 2%-os mértéktől, és más helyi adó nem terheli a vállalkozókat.

A stabil és diverzifikált gazdasági struktúra fenntartásához fontos a **fejlett és innovatív vállalkozások letelepedésének ösztönzése**, a tevékenységüket segítő infrastruktúra megteremtése, fejlesztése. De emellett szükség van még a vonzó, zöld és élhető városkép kialakítására, kiszámítható és vállalkozóbarát adópolitika folytatására, egy nyitott, fejlődő és fejlődőképes település arculatának megteremtésére.

8.1.2.3 A helyi fejlesztések kapcsolódásának bemutatása a megyei célkitűzésekhez.

Pest Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) 5 prioritást határozott meg az elkövetkező időszakra vonatkozóan. Ezek közül Pilisvörösvár 4 prioritáshoz is szorosan kapcsolódik. Egyedül a Szolidáris Pest megye nevű II. prioritás nem érinti a várost és térségét, mivel ez a megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykáti, Nagykörösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztését célozza.

A megyének a még egyeztetés alatt álló Integrált Területi Programja (ITP) - a TOP Plusz prioritásokkal összhangban - 3 prioritást határozott meg: Versenyképes megye, Klímabarát megye, Területi humán fejlesztések. Ezek mindegyikéhez kapcsolódik a város valamely fejlesztési beruházása vagy humán fejlesztése. Pilisvörösvár a megye ITP-jében a **fenntartható városok programban** szerepel, mint járásközpont, 3,5 milliárd forint célzott kerettel. A város a TOP Plusz Városfejlesztési Programtervében dolgozza ki és mutatja be a támogatási keret felhasználásának részleteit, az általa megvalósítani kívánt projekteket.

Az alábbiakban Pilisvörösvárnak és a hozzá kapcsolódó gazdasági térségnek a területfejlesztési programhoz és a megyei ITP-hez való kapcsolódás bemutatására kerül sor.

I. Prioritás: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása

A prioritás a megye gazdaságának megerősítését, a vállalkozások versenyképességének, hatékonyságának javítását célozza, különös tekintettel a megye húzóágazataira és gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű térségeiben.

Pilisvörösvár hozzájárulása a Versenyképes Pest megye célkitűzéseéhez:

I. Prioritás programjainak megnevezése	Kapcsolódó pilisvörösvári fejlesztési célok
- vállalati K+F tevékenység erősítése	- innovatív vállalkozások letelepedésének segítése
- vállalkozások foglalkoztatási gondjainak enyhítése	- helyi szakiskolai képzés újraindítása
- turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése	- turisztikai infrastruktúra és programlehetőségek javítása

III. Prioritás: Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében

A megye kiváló közlekedés földrajzi helyzetére alapozva kívánja megerősíteni a megye és az egész nagyrégió a transzeurópai közlekedésben betöltött szerepét, oly módon, hogy egyúttal a megye belső közlekedési kapcsolatainak fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektet, hiszen a közlekedés elemeinek készen kell állniuk e két szintű, a makroregionális és az intraregionális közlekedés fenntartható kiszolgálására.

Pilisvörösvár hozzájárulása az Elérhető Pest megye célkitűzéseiseihez:

III. Prioritás programjainak megnevezése	Kapcsolódó pilisvörösvári fejlesztési célok
- közösségi közlekedés kisléptékű fejlesztése	- okos buszmegállók kialakítása, vasúti P+R parkoló fejlesztése, kerékpártárolók számának növelése
- térségi és járási központok elérhetőségének javítása	- helyközi tömegközlekedési lehetőségek javítása
- belterületi utak fejlesztése	- út- és járdaépítés mind az iparterületen, mind a lakóövezetekben
- közlekedésbiztonsági beavatkozások	- gyalogátkelőhelyek fejlesztése, okos zebrák kialakítása

IV. Prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb, fenntarthatóbb lakókörnyezetért

A prioritás egy a mainál kiegyensúlyozottabb, policentrikus térszerkezet létrehozását célozza, mindezt úgy, hogy az egyes települések a környezetükkel összhangban, fenntartható módon működjenek és fejlődjenek az ott élők számára kedvező lakó és életkörülményeket teremtve.

Pilisvörösvár hozzájárulása az Élhető Pest megye célkitűzéseiseihez:

IV. Prioritás programjainak megnevezése	Kapcsolódó pilisvörösvári fejlesztési célok
- központi szerepkörű városok fejlesztése (fenntartható városfejlesztés potenciális célterületei) - önkormányzati szolgáltatások javítása	- nevelési intézmények (bölcsőde, óvodák) fejlesztése, az ellátás minőségének javítása, - Szakrendelő, védőnői tanácsadó fejlesztése, - Napos Oldal Szociális Központ felújítása, bővítése, - új főzőkonyha kialakítása
- települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése	- bányatavak közösségi fejlesztése, játszóterek megújítása, Tündérkert kialakítása Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal együttműködésben
- önkormányzati tulajdonú intézmények és bérházak, valamint költségvetési szervek energetikai megújítása	- Polgármesteri Hivatal, oktatási intézmények energetikai korszerűsítése, megújuló energiák használata
- felszíni csapadékvíz elvezetés, vízviszatartás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása, fejlesztése	- záportározó kialakítása, csapadékvíz elvezetés fejlesztése
- az illegális hulladéklerakás megakadályozása, meglévő illegálisan működő lerakók felszámolása - szemléletformálás a hulladékhasznosítás kapcsán	- térfigyelőrendszer bővítése - szemléletformálási akciók szervezése - képzések tartása iskolákban óvodákban

V. Prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradokat segítő megyei társadalom építése

Az egyén boldogulása a társadalom megfelelő működésének az alapja, a prioritás a magas színvonalú egészségügyi-, oktatási-, szociális-, rekreációs- és kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést kívánja megvalósítani.

Pilisvörösvár hozzájárulása az Emberközpontú Pest megye célkitűzéseiseihez:

V. Prioritás programjainak megnevezése	Kapcsolódó pilisvörösvári fejlesztési célok
- Térségi igényeknek megfelelő szakképzés (duális képzés) erősítése	- helyi szakképző iskola újraindításának elősegítése
- Oktatás, nevelés alapintézményeinek (bölcsőde, óvoda, családi bölcsőde,	- óvodák és bölcsőde infrastruktúrájának, eszközparkjának fejlesztése

általános iskola) fejlesztése	
- Szegénység elleni küzdelem, más leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása	- segélyprogramok szervezése (jogi, pénzügyi tanácsadás) - munkaerő piaci beilleszkedést célzó program

Pilisvörösvár gazdaságfejlesztési stratégiájának célja, hogy a város és környéke - kiaknázva kedvező közlekedés-földrajzi lehetőségeit - a Pilisi-medence egyik leggyorsabban fejlődő térségévé váljon, amely vonzó mind a vállalkozások, mind az itt dolgozó, itt élő emberek számára. A cél végső soron **Pilisvörösvár lakossága életminőségének javítása.**

Felismerve az együttműködésben rejlő lehetőségeket, a közös célok elérése érdekében az önkormányzat, valamint az üzleti-, és a magánszektor szereplői együtt kívánnak működni a gazdasági növekedéshez és munkahelyteremtéshez szükséges feltételek fejlesztésében. Az önkormányzat feladata ennek során a fejlődéshez nélkülözhetetlen infrastruktúra és a kistérségi központi szerepkörhöz kapcsolódó közszolgáltatások megteremtése, a hatékony ügyintézés megvalósítása. A helyi önkormányzatnak tehát nagy szerepe van a **vállalkozásbarát üzleti környezet kialakításában.** A magánvállalkozások feladata pedig az önkormányzat által biztosított alapokra támaszkodva további beruházások megvalósítása, és ezáltal új munkahelyek teremtése a helyi lakosság számára.

8.1.3 Egyéb kötöttségek és lehetőségek

Az önkormányzatok alapvető feladata a helyi közszolgáltatások folyamatos biztosítása, ehhez pedig **nélkülözhetetlen, hogy fenntartható költségvetéssel rendelkezzenek.** A feladatok helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodásának a megteremtését: ez pedig a **városi fejlesztéspolitika** (beruházások és a létrehozott vagyon működtetése) **finanszírozásnak, elsődlegesen a saját forrás megteremtésének** is ad egy határozott keretet.

A beruházások finanszírozása kapcsán **nagyobb mozgásteret a közhatalmi bevételek** biztosíthatnak. A Helyi Önkormányzatok Európai Chartája alapelveként rögzíti, hogy a helyi önkormányzatok pénzügyi forrásainak legalább egy részét olyan helyi adók és díjbevételek tegyék ki, amelyek mértékének meghatározására - jogszabályi keretek között - e szerveknek van hatáskörük. Pilisvörösvár költségvetésében a második legjelentősebb bevételi kategóriaként szerepelnek a közhatalmi bevételek, azok között is a **helyi iparüzési adó, illetve korábban (2020-ig) a gépjármű adó.** E tekintetben a rendelkezésre álló forrásra kihatással van a város gazdasági potenciálja, a **kedvező gazdasági környezet,** amit a fenntartható városfejlesztési projektek elősegíthetnek és ezáltal a további fejlesztésekhez újabb forrásokat generálhatnak. A **lakosság élethelyzetének és ingatlanvagyon-állományának kedvező alakulása** pozitívan hathat a kommunális adó bevételekre és közvetetten (a helyi fogyasztás révén) a települési szolgáltatók által fizetett HIPA volumenére, ugyanakkor egy bármely okból bekövetkező recessziós folyamat ez ellentétes irányú folyamatokat indíthat.

A költségvetés kiadási oldalán jelentős tételként szerepelnek a **személyi kiadások, amelyek esetében - különösen a piacépés kompetenciákkal rendelkező munkavállalók kapcsán -** prognosztizálható a bérek növekedése, ám ez valószínűsíthetően nem lesz olyan mértékű, amely egy ekkora település költségvetésére jelentős hatást gyakorolna. **Nehezebben jelezhető előre a dologi kiadások esetében tervezett elemek változása** és azok hatása a város gazdálkodására. E körben számos tényező merülhet fel a jövőben, amely a tervezettnél nagyobb kiadásokra készteti az Önkormányzatot. Bizakodásra adhat ugyanakkor okot, hogy a Képviselő-testület a korábbi években kiegyensúlyozott módon volt képes költségvetését megtervezni és nem jellemezte a kiadások alulbecslése.

A projektfinanszírozási mozgásteret - a fenti, saját forrást determináló költségvetési kereteken felül - természetesen meghatározza, hogy **milyen vissza nem térítendő források, milyen mértékben és intenzitással, illetve milyen ütemezéssel érhetőek majd el.** Ezek természetesen jellemzően olyan közösségi és hazai fejlesztéspolitikai folyamatok, melyre hatással az Önkormányzat természetesen nem lehet, ugyanakkor lehetséges következményeikkel a stratégiaalkotás szintjén tervezni szükséges.

A jövőben esetlegesen megvalósuló **külső finanszírozás bevonása** vonatkozásában a visszatérítendő források (kereskedelmi banki, illetve állami szereplők által biztosított hitelek) kapcsán még

8.2.1 Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve

A következő oldalon az FVS 8.3. Finanszírozási tervének összesítő táblázata látható.

245

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése	Prosperáló dimenzió	Zöldülő dimenzió	Digitális dimenzió	Megtartó dimenzió	Kiszolgáló dimenzió
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége (Ft)		1 865 000 000	3 370 000 000	185 000 000	6 259 000 000	3 736 000 000
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	- van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel	van (ipari park) igen	nincsen nem	nincsen nem	van (piac) igen	van (főző konyha) igen
Források	- milyen források rendelkeznek a beavatkozáshoz - figyelembe kell venni, hogy a források kombinálhatók	pályázati támogatás, önkormányzati önerő, városfejlesztési tőkealap az érintett vállalkozások bevonásával vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett	pályázati támogatás, önkormányzati önerő vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett	pályázati támogatás, önkormányzati önerő vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett	pályázati támogatás, önkormányzati önerő vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett	pályázati támogatás, önkormányzati önerő, városfejlesztési tőkealap vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett
Finanszírozás elemek aránya		alapvetően 100% vissza nem térítendő támogatás, a költségek megnövekedése esetén önkormányzati önerő	alapvetően 100% vissza nem térítendő támogatás, a költségek megnövekedése esetén önkormányzati önerő	alapvetően 100% vissza nem térítendő támogatás, a költségek megnövekedése esetén önkormányzati önerő	döntően vissza nem térítendő támogatás, ahol szükséges (pl. bevéeltermelő projektek) ott önkormányzati önerő bevonása mellett	döntően vissza nem térítendő támogatás, ahol szükséges (pl. bevéeltermelő projektek) ott önkormányzati önerő bevonása mellett
Várható vagy elvárt eredmények	- társadalmi hasznok	az iparterület fejlesztése révén új munkahelyek létesülhetnek, megszűnik az érintett utcákban a szálló por, megoldódik a csapadékvíz elvezetés	az önkormányzati tulajdonú, közfunkciót ellátó épületek korszerűbbek lesznek, emelkedik a szolgáltatási színvonal	a lakosság digitális kompetenciái fejlődnek, az okos szolgáltatások megkönnyítik a lakosok életét	az önkormányzati szolgáltatások színvonala emelkedik, egyre több szolgáltatás válik helyben, kényelmesen elérhetővé a lakosság számára	fejlődik a város infrastruktúrája, nő a lakossági elégedettség

	- pénzügyi hasznok	az iparterület infrastruktúrájának fejlesztése növeli az itt található ingatlanok értékét, több cég fog betelepülni és telephelyet létrehozni, ami adóbevétel emelkedést okoz	csökkennek az épületek fenntartási költségei	egyes városi szolgáltatások ellátása hatékonyabbá válik, ami költségmegtakarítást okoz	csökkennek a fenntartási költségek, alacsonyabbak lesznek a felújítási, karbantartási költségek, nő az önkormányzati tulajdon értéke	támogatás bevonásával sikerül rövid idő alatt jelentős hiánypótló beruházásokat megvalósítani, így a következő időszakban az önkormányzati forrásokat már inkább csak a fenntartásra kell fordítani
	externáliák	javul a város infrastruktúrájának helyzete, fejlődik a gazdaság	a városi szolgáltatások színvonala emelkedik, a megújuló energia alkalmazása folytán zöldül a város	élhetőbbé válik a város, javul a szolgáltatások színvonala	magasabb színvonalú városi szolgáltatások, élhetőbb város	élhetőbbé válik a város, javul a szolgáltatások színvonala
Kockázatok	- megvalósítás kockázatai	a költségek megemelkedése miatt eredménytelen közbeszerzés, elhúzódo megvalósítás	a kivitelezés alatt az intézmények működése korlátozott lehet, amely zavarja a szolgáltatást	az új szolgáltatásokat nem sikerül megfelelően integrálni a város működésébe, kihasználtságuk alacsony lesz	a kivitelezés alatt az intézmények működése korlátozott lehet, nem veszik a remélt számban igénybe a szolgáltatásokat, nem sikerül elérni a kitűzött célokat	a rengeteg párhuzamosan megvalósuló beruházás megnehezíti az itt élők helyzetét, ami lakossági elégedetlenséget szül
	- finanszírozási kockázatok	a vissza nem térítendő támogatás mellett külső forrást is be kell vonni, önkormányzati önerő, városfejlesztési alap	a beruházások nem hozzák a remélt energiamegtakarítást, a fenntartási költségek nem csökkennek a remélt mértékben	a valós költségek meghaladják a rendelkezésre álló forrásokat, nem sikerül maradéktalanul megvalósítani a fejlesztési terveket	magasabbak lesznek a költségek a vártnál, önerőt is be kell vonni a finanszírozásba	a nagy számú párhuzamosan megvalósuló beruházás költségei emelkednek, önkormányzati önerővel kell kiegészíteni a költségvetéseket
	- fenntartási kockázatok	a vártnál magasabb fenntartási költségek	a vártnál magasabb fenntartási költségek	a digitális eszközök gyakran elromlanak, javításra szorulnak, emelkednek a fenntartási költségek	az önkormányzat pénzügyi helyzete romlik, nem tudja finanszírozni a fenntartási költségeket	a számos új beruházás fenntartási költségei megterhelik az önkormányzat pénzügyi helyzetét, kevesebb pénz jut további fejlesztésekre
Érdekeltek		önkormányzat és magán befektetők, vállalkozások	önkormányzat, állami intézményfenntartók	önkormányzat, vállalkozások, lakosság, civil szervezetek	önkormányzat, vállalkozások, lakosság, civil szervezetek, egészségügyi és szociális intézmények	önkormányzat, vállalkozások, lakosság, civil szervezetek

Az alábbi táblázat az FVS-ben összegyűjtött, és az Önkormányzat által az elkövetkező években megvalósítani kívánt beruházások költségeit mutatja.

Megvizsgálandó szempontok	Tervezett beruházási költség (Ft)
<i>dimenzió összesített tervezett beruházási költsége</i>	
<i>Prosperáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége</i>	1.865.000.000
<i>Zöldülő dimenzió összesített tervezett beruházási költsége</i>	3.370.000.000
<i>Digitális dimenzió összesített tervezett beruházási költsége</i>	185.000.000
<i>Megtartó dimenzió összesített tervezett beruházási költsége</i>	6.259.000.000
<i>Kiszolgáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége</i>	3.736.000.000
<i>FVS összesített tervezett beruházási költsége</i>	15.415.000.000

A fenti projektcsoportnak működésének köszönhetően a **stratégia végrehajtási folyamata alatt is lesz lehetőség (és szükség!) a fejlesztések körének felülvizsgálatára**: a beruházások előrehaladása révén keletkezett kedvező vagy éppen negatív **tapasztalatok**, a tervezett és **tényleges költségek** egymáshoz való viszonya (a forrásmaradvány vagy forráshiány volumene), az esetleges **jogi és szabályozási változások**, előre nem látható súlyos **kockázatok felmerülése**, **helyettesítő projektek megvalósulása**, új **szinergiák felmerülése** mind-mind olyan faktor, ami ezt indokoltá teheti.

Az önkormányzatok fő feladata a **helyi igényekre reagáló célok kijelölése, súlyozása, és a partnerségi együttműködések koordinációja**, amelyekkel a települések sikeres és fenntartható fejlődése biztosítható: a **projektek üzleti modellje** csak ebben a keretben képzelhető el.

A fejlesztések sikeres megvalósítása érdekében fontos, hogy az irányító szervezet tagjai együttesen széles körű tapasztalattal rendelkezzenek az alábbi területeken: **stratégiaalkotás, üzleti tervezés és működtetés, kulcsszereplők bevonása, marketing, kereskedelem, technológiamenedzsment**. E kompetencia- és erőforrásigény meghatározása és biztosítása mind szervezeten belüli, mind külső szakértőkkel, eszközökkel lehetséges és egyben szükséges is. Különösen fontos ez akkor, ha **integrált megközelítésű programban, számos, egymással időben részben vagy egészben átfedő támogatási felhívással** biztosított forrást kell lekötönni.

A **beruházási program**, - és ez minden fentebb vázolt dimenzió fejlesztéseire igaz - **számos speciális szakterület érint, ezért igazán sikeres és stratégiai időtávon fenntartható csak akkor lehet**, ha a szükséges tudás a projektek életciklusát végig kísérve, folyamatosan rendelkezésre áll.

A településfejlesztésben és működtetésben alkalmazott **megoldások jelentős része nem csupán önkormányzati, hanem piaci, civil és oktatási partnerségekre alapul**, ezért rendkívül fontos, hogy ezeket az együttműködések a város kiépítse és fenntartsa, az ezeken keresztül alkalmazott eszközöket, módszereket és intézkedéseket pedig jó **gyakorlatként a stratégia megvalósításába beépítse**.

Kulcskérdés, hogy a stratégiaalkotás, illetve annak végrehajtása, majd időszakos felülvizsgálata során **milyen projektekhez milyen üzleti modellt rendel majd a város**: melyek lesznek támogatásból, melyek esetleg banki finanszírozásból vagy akár vegyes pénzügyi modellben megvalósuló fejlesztések? Választ ezekre a kérdésekre viszont **csak projektszintű pénzügyi és jogi vizsgálattal, a rendelkezésre álló forrásspektrum részletes elemzésével** találhat az önkormányzat.

8.2.2 A finanszírozási terv összefoglalója

Pilisvörösvár az FVS tervezése során **szem előtt tartotta a reziliens városfejlesztés szempontjait** és három dimenzió vonatkozásában is nagy számú projekt megvalósítását irányozta elő, amelyek finanszírozása tekintetében törekszik a megfelelő forrásbevonási mix elérésére.

Zöldülő város beruházásai

Az egyik legrobusztusabban tervezett dimenzió a Zöldülő városé, ahol a város vezetése - a jelenlegi tervezési szakaszban - **összesen 23 beavatkozás** megvalósítását szeretné elérni a zöld és klíma céloknak való megfelelés érdekében. Szem előtt tartva, hogy a **városok rendelkeznek a legnagyobb ökológiai lábnyommal**, az FVS tervezése során a **zöld átállás és a körforgásos**

gazdaság szempontjait messzemenően figyelembe vette a város. Az ebben a dimenzióban tervezett beruházások jellemzően az alábbi célok megvalósulását szolgálják:

- üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése
- természeti tőke védelme, megőrzése és fejlesztése
- polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben

A célok megvalósítását a beruházások **korszerűbb épületek, parkok, közösségi terek létrejöttével, csökkenő fenntartási és működési költségek elérésével**, továbbá csapadékvíz elöntés okozta károk mérséklésével, valamint a közlekedési dugók visszaszorításával és az így elért alacsonyabb mértékű légszennyezésen keresztül támogatják. A projektek **ütemezése kiegyensúlyozott**, jellemzően éven belüli, rövid (2-4 hónap) időtartammal. A legkorábbi projektmegvalósítás 2022 II. negyedévére tervezett, a legtávolabbi 2026-2030 közötti időszakra. A beruházások **megvalósítása jellemzően vissza nem térítendő forrás bevonásával tervezett**, csak néhány esetben merül fel saját erőből történő kivitelezés.

8.2.2.1 Megtartó város beruházásai

24 beruházást tervez jelenleg a város a Megtartó dimenzióban. A megtartó város fő ismérve, hogy képes olyan szolgáltatásokat, oktatási / képzési lehetőségeket, munkahelyeket és városi környezetet biztosítani, amelyek az ott élők változatos igényeinek megfelelő és vonzerőt jelent mások számára is. Ezt szem előtt tartva **Pilisvörösváron elsődlegesen szociális, egészségügyi és sportolási lehetőségeket biztosító fejlesztések megvalósítása tervezett**. Mindezek a különféle korú és élethelyzetben lévő lakosok eltérő adottságaihoz alkalmazkodó, számukra ideális életkörülményeket megteremtő és egyre **erősebben diverzifikálódó igényeiket kielégíteni igyekvő projektek**. Prognosztizálható hatásuk a szociális és egészségügyi ellátások színvonalának javulása, a betegségmegelőzés növelése, továbbá a sportolási és így az egészséget életmódot elősegítő szabadidő-tevékenységek elérhetőségének növekedése.

A projektek időbeli ütemezése kiegyensúlyozott, **éven belüli, rövid (2-6 hónap) és hosszabb (2-6 év) beruházások is jellemzők**, melyek finanszírozása túlnyomórészt vissza nem térítendő támogatásból megvalósítandó, de **egyes fejlesztések esetében saját erő vagy TAO támogatás bevonása is célként került kitűzésre**.

8.2.2.2 Kiszolgáló város beruházásai

A Kiszolgáló város dimenzióban tervezett projektekkel Pilisvörösvár Önkormányzata a fenntartható területhasználatot, az épített és művi környezet javítását, a városi zöldfelületek növelését és a természeti ökoszisztéma fejlődését, valamint a városi közműrendszerek és infrastruktúrák fejlesztését kívánja elérni. Ennek érdekében a **közlekedés javítását, egyes lakóövezetek élhetőbbé tételét, továbbá egyes szociális szolgáltatások (pl. közétkeztetés) fejlesztését célzó, valamint a szabadidős tevékenységek körét bővítő beruházások megvalósítása tervezett**.

Jellemzőek az éven belüli projektek, **rövid megvalósítással (4-6 hónap), de a fejlesztési időszak vége felé (2024-2027) a hosszabb ütemezés, 2-3 éves projektek is betervezésre kerültek**. Megvalósításuk főként vissza nem térítendő forrásból tervezett, több esetben felmerül azonban saját erőből történő finanszírozás bevonása is.

8.2.2.3 Digitális dimenzió beruházásai

A digitális átállás végső célja a város működtetésének, fenntartásának hatékonyságnövelése (adatalapú feladatszervezés és erőforrásgazdálkodás bevezetésével) elsősorban a helyi lakosság elégedettségének, életminőségének, „jól létének” növelése érdekében. A város vezetése törekedett arra, hogy ebben a dimenzióban is **olyan beruházások kerüljenek betervezésre, amelyek valós problémára válaszolnak és szem előtt tartják a rendszerszintű digitális működést**. A projektek széles körű hatások kiváltására irányulnak; tartalmas kikapcsolódás biztosítása, bűncselekmények, illegális hulladéklerakás visszaszorítása, önkormányzati szolgáltatások színvonalának javítása, továbbá sikeres szemléletformálási akciók megvalósítása - mind a célok között szerepel.

A dimenzióban szereplő projekteknél **jelenleg döntően vissza nem térítendő forrás bevonásával tervez a város, 2022-2023-ban történő, 4-6 hónapos megvalósítással**.

8.2.2.4 Prosperáló dimenzió beruházásai

A prosperáló város a helyi erőforrásokat és adottságokat innovatív módon hasznosító, a külső feltételrendszerek változására és a begyűrűző kihívásokra adaptív módon reagáló, versenyképes gazdasággal rendelkezik. Pilisvörösvár jelenleg 5 beruházás megvalósítását tervezi ebben a dimenzióban, közülük négyet 2025-2026 között éven túli kivitelezéssel.

A beruházások célja a városi iparterületen található ingatlanok felértékelődése, innovatív KKV-k támogatása, fejlődése, K+F munkahelyek létrehozása, valamint egyéb új munkahelyek megteremtése. Egy projekt kivételével kizárólag vissza nem térítendő támogatáson keresztül finanszírozás tervezett.

Összességében megállapítható, hogy a beruházások időben nem koncentrálnak, ütemezésük a teljes fejlesztéspolitikai ciklusra egyenletesen elosztott. Rövid és hosszú megvalósítási idejű projektek egyaránt betervezésre kerültek, ami szintén kedvező a projekt pool összetétele és megvalósíthatósága szempontjából. A forrásbevonás jellemzően a vissza nem térítendő támogatásokra épül, de minden dimenzióban van törekvés további (pl. saját erő) finanszírozási opciók alkalmazására. A beruházásoktól elvárt hatások minden dimenzióban széleskörűek, egyértelműen szolgálják Pilisvörösvár fenntartható fejlődését.

A fenntartható városfejlesztés pénzügyi hátterének tervezésekor az alábbi gondolat alapelveként rögzíthető: *"A finanszírozási források összekapcsolása nem csak annyit jelent, hogy kevesebbrel többet érünk el, de arról is szól, hogy azonosítjuk a szükséges forrásokat és azokat olyan projektekbe csatornázzuk, amelyek a legalkalmasabbak az adott szakpolitikai kérdések megoldására."* (Fioretti, C., Pertoldi, M., Busti, M. and Van Heerden, S. (eds), A Fenntartható Városfejlesztési Stratégiák Kézikönyve, EUR 29990). E gondolatot továbbfűzve - s összesítve a fejezetben áttekintett projekt-portfólió és finanszírozási struktúra alapján levonható következtetéseket - kijelenthető, hogy a város a stratégiai tervezés jelen fázisában megfelel ennek az elvárásnak és mind a források integrációja, mind a magán- és harmadik szektorok szereplők megszólítása, mind a pénzügyi eszközök használata terén tudatosan készül beruházási programja hatékony megvalósítására.

8.3 Fenntartható üzemeltetés

Pilisvörösvár Város Önkormányzata a 2021-2027-es EU-s finanszírozási időszakban várhatóan nagyon komoly pályázati forráshoz jut. Járási központként és 14.000 fő lakosságszámot meghaladó városként 3,5 milliárd forintos keretet különít el Pilisvörösvár számára a Pest megyei Integrált Területi Program (ITP). Az FVS készítésekor ez a dokumentum még egyeztetési anyagként szerepelt, amelyet a kormány még nem hagyott jóvá. A hivatalos jóváhagyást követően elmondható lesz, hogy a város számára egy eddig még soha nem látott összegű fejlesztési forrás nyílik meg az elkövetkező években. Emellett még - mind volumene, mind megvalósításának áthúzódása okán - meg kell említeni, hogy a 2014-2020-as időszak keretéből is 567 Mft támogatáshoz jutott az Önkormányzat bölcsőde építésére. A pályázat 2021 elején került benyújtásra, a támogatói döntés 2021 nyarán született meg, a beruházás pedig várhatóan 2022-2023-ban valósul meg. 2021-2022-ben további források várhatóak még egyéb hazai támogatásból, vagy egyedi kormány döntés alapján.

Összességében elmondható, hogy a 2021-2027 közötti időszakban az Önkormányzat számára az jelenti majd a legnagyobb kihívást, hogy az Unió és hazai támogatásokat határidőn belül meg tudja valósítani, és a rendelkezésre álló forrásokat le tudja hívni. Az Önkormányzat a támogatások mellett minden évben jelentős saját forrásból megvalósuló beruházásokkal is számol, de hitel felvételt nem tervez.

A város vezetése által az elkövetkező 10 évben tervezett, összességében 15 milliárd Ft-ot meghaladó beruházási csomag megvalósításán, és a létrejött vagyonelemek üzembe helyezésén túl mindezen infrastruktúra-elemek hatékony fenntartása a település következő 8-10 évének egyik legfontosabb feladata lesz.

A megvalósítani kívánt számos beruházás esetében fontos megvizsgálni a várható fenntartási költségeket, és hogy azok mennyire fogják megterhelni a város költségvetését az elkövetkező években. Általánosságban elmondható, hogy a projektek többsége olyan beruházásokat takar, amelyek nem növelik, hanem inkább csökkentik a fenntartási költségeket. Ennek oka, hogy a legtöbb esetben olyan jelenleg fennálló műszaki probléma megoldását vagy infrastrukturális hiányosság pótlását eredményezik, amelynek kezelése a város költségvetésére eddig minden évben jelentős terhet rótt.

Ilyen például a záportározó építése a Tó dűlőben, amelynek megépítését követően **megszűnhetnek, vagy minimálisra csökkenhetnek** a nagyobb felhőszakadásokat követő **előntések, vízkárok a település érintett részén**. A korábbi években rendszeresen kellett jelentős önkormányzati forrásokat fordítani a csapadékvíz elleni védekezésre, illetve az okozott károk felszámolására. Ezek a ráfordítások a beruházás megvalósítását követően szinte teljesen elmaradnak, a záportározó fenntartása mindössze néhány százezer forintos tételt jelent majd az Önkormányzat éves költségvetésében. Leginkább a terület kaszálása, és a nagyobb esők után lerakódott hordalék eltávolítása jelenthet majd tényleges kiadást a városnak.

A település tovább csapadékvízzel összefüggő érintő projekteket is tervez. A Nagy tó partvédelme jelenleg folyamatos ráfordítást igényel az Önkormányzat részéről. Az itt található értékek védelme (pl. futókör) milliós kiadási tételeket jelent. A műszaki probléma megszüntetését követően a fenntartási költségek töredékére esnek vissza. A Szabadság utcában és a Dózsa György utcában található nyílt csapadékvíz elvezető árkok befedése, és az így nyert területeken parkolók kialakítása szintén nem jár többletkiadással a vizsgált időtávon.

A következő években jelentős út- és járdaépítéseket is tervez a város vezetése. Jelenleg még számos burkolatlan utca található az iparterületen, illetve az egyes lakóövezetekben. Az Önkormányzat a Városgazda Kft-n keresztül rendszeresen költ ezen utak karbantartására, az esővíz okozta árkok és kátyúk betömésére. **Az új, aszfaltozott utcákban ilyen probléma a beruházást követő néhány évben a jótállási garanciák miatt nem várható.** A város korábbi tapasztalata alapján elmondható, hogy az új utak burkolatának javítására az építést követő 10-15 évben nem szükséges jelentősebb kiadást tervezni. Emiatt döntően az utak tisztítására, téli síkosságmentesítésére kell majd költeni a fenntartási időszakban. Ugyanez a helyzet a járdákkal kapcsolatban, ahol minimális karbantartási költséggel kell csak számolni a beruházást követő években. A járdák tisztántartása ráadásul az érintett ingatlan tulajdonosok feladata, nem az Önkormányzaté.

Az elkövetkező években számos önkormányzati tulajdonú épület felújítására és energetikai korszerűsítésére is sor kerül. A felújításokat követően megszűnnek a jelenleg fennálló problémák, a **fűtési rendszer korszerűsítése, a napelemek elhelyezése a tetőfelületeken pedig a működési, épületüzemeltetési költségek csökkentését eredményezik.**

Az egyik legnagyobb ilyen beruházás a Polgármesteri Hivatal tetőszerkezetének megerősítése, javítása, majd erre napelemek elhelyezése. A Hivatal épületén a tető olyan rossz állapotban van, hogy évente többször is előfordul beázás. Ez a beruházást követően megszűnik, így elmaradnak az ezzel kapcsolatos károk felszámolására fordított javítási költségek is. A napelemek segítségével pedig az épület elektromos energia költségei csökkenthetők a töredékére.

A Hivatal mellett még számos nem túl jó műszaki állapotban lévő épület felújítása, korszerűsítése történik meg a rendelkezésre álló támogatás segítségével. Az Önkormányzat célja pont az, hogy a felújításoknak köszönhetően ezek az **épületek jó műszaki állapotba kerüljenek**, lehetőleg 1-2 évtizedig ne igényeljenek nagyobb felújítást, a **működési, karbantartási költségek pedig csökkenjenek**, tehermentesítve ezzel a város költségvetését. Ilyen beruházás például a Sváb sarok épülete, a Művészetek Háza energetikai korszerűsítése, vagy a ravatalozó gépészetének megújítása.

Meg kell említeni még a Templom téri iskola, a zeneiskola és a nevelési tanácsadó felújítását is, amely épületek ugyan önkormányzati tulajdonban állnak, de **a fenntartásuk már nem önkormányzati hatáskörbe tartozik.** A beruházások célja, hogy az itt tanuló pilisvörösvári és a környező településekről ide járó gyermekek megfelelő körülmények között tanulhassanak, az épületek jó műszaki állapotba kerüljenek. A beruházás költségét tulajdonosként az Önkormányzat finanszírozza, de a megkötött megállapodásoknak megfelelően az épületek fenntartása, üzemeltetése az Érdi Tankkerület Központ és a Ceglédi Tankerületi Központ feladata lesz. Ezen projektelemek esetében tehát nem terheli fenntartási költség az Önkormányzatot.

Komoly költségvetést jelent még egyelőre a Pilisvörösvári Szakrendelő épületének üzemeltetése. A Szakrendelő önkormányzati fenntartásban áll, nem adta át az állam számára a város a rendelőintézetet. 2017-ben 60 Mft támogatást nyert el a város a rendelő és védőnői tanácsadó energetikai korszerűsítésére. Ennek keretében kicserélték a nyílászárókat, külső hőszigetelést kapott az épület, valamint a padlásfödémét is leszigetelték. Az elkövetkező években folytatódik az épület korszerűsítése. Megtörténik a teljes gépészeti korszerűsítése, valamint az épület klimatizálása. Ezen felül napelemeket helyeznek el az épület tetőszerkezetén. **A klíma kiépítése ugyan növelni fogja az üzemeltetési költségeket, de ezt bőven ellensúlyozza a fűtés**

korszerűsítése és a napelemek használata, amelyek a működési költségek csökkenését eredményezik. A karbantartási költségek növekedése sem várható, mert a felújítást követően megszűnnek az eddigi folyamatos javítási költségek, amelyek az elavult fűtési rendszert jellemezték.

A rendelő esetében a tervezett jelentős eszközbeszerzések sem jelentenek költségnövekedést a fenntartás során, mivel **a régi, gyakran meghibásodó eszközöket cserélik újakra**. Az új berendezések energiatakarékosabbak, a garanciális időszakban nem jelentkezik kiadás, míg a régi eszközöket rendszeresen kellett javíttatni a rendszeres meghibásodások miatt.

Az eddig felsorolt beruházások tehát **nem okoznak költségnövekedést az Önkormányzat számára**, sőt a legtöbb esetben **még csökkenhetnek is a fenntartási költségek**. A következőekben felsorolt beruházások azonban már magasabb működési és üzemeltetési díjakat eredményeznek majd, amit az Önkormányzatnak a saját költségvetéséből kell kigazdálkodnia.

A legnagyobb ilyen tétel az új városi konyha épülete lesz, ahol a jelenleginél jóval nagyobb alapterületen lehet majd működtetni a főzőkonyhát és növelni a kapacitását. Ez a beruházás azonban bevételtermelő projekt, ahol a várható bevételek meghaladják majd a fenntartási költségeket. A konyha működése már jelenleg is nyereséges, de a jelenlegi alapterületen már nem tud nagyobb kapacitással üzemelni, hiába lenne igény erre Pilisvörösvár és a környező települések részéről.

Szintén bevételtermelő projektek a piac felújítása. Az árusok által fizetett helypénz a várakozások szerint fedezi a terület fenntartási költségeit, így a termelői piac várhatóan nullszaldósan (nettó bevételt nem termelő módon) üzemeltethető.

Szintén **a jelenleginél magasabbak lesznek a fenntartási költségek a fejleszteni kívánt közösségi terek és játszóterek esetében**. Ezekben az esetekben a területek folyamatos tisztántartása, az eszközök és a növényzet karbantartása várhatóan növeli a költségeket. Ezen projektek közé tartozik a Tündérkert kialakítása, a bányatavak közösségi fejlesztése, a közösségi kert létrehozása, valamint a játszóterek felújítása.

Végül meg kell említeni még néhány kisebb beruházást is, amelyek érintik a város fenntartási költségeit:

- A közvilágítási hálózat bővítése minimális költségnövekedést okoz, de ezt ellensúlyozza meglévő hálózat led égőkkel történő felszerelése.
- A térfelügyelő kamerák számának növelése viszont az illegális hulladék lerakás mennyiségét csökkenti, amely elszállításának díja a város költségvetését terheli.
- Az okos buszmegállók, okos zebrák kialakítása a garanciális időszakban várhatóan nem, később kisebb költségnövekedést jelenthet.
- A locsolóautó fenntartása ugyan többletköltség, azonban a használatával megakadályozható a növényzet kiszáradása a nyári időszakban, és így csökken a pótlási költség.
- A közösségi rendezvények kapcsán beszerezni kívánt eszközök, pl. sátor, mobil színpad, kommunikációs eszközök stb. ugyan egyrésztől növelik a fenntartási költségeket, másrésztől viszont az eddigi alkalmasszerűen fizetett bérleti díjak megszűnnek.

Összefoglalóan elmondható a fenntartási költségekről, hogy **az FVS készítésének időpontjában még nem számszerűsíthetők**. A pontos költségek megadására csak majd a **fejlesztési időszak egy későbbi időpontjában lesz lehetőség**, amikor már minden projektek esetében **legalább a tervek rendelkezésre állnak**. Azonban az már most is kijelenthető, hogy nagy valószínűséggel a Pilisvörösvári Önkormányzat költségvetését **a jelenleginél nem fogják jobban megterhelni** ezen projektek fenntartási költségei. Amennyiben nem számolunk az inflációval, akkor a jelenlegi költségek szinten tartása vagy minimális csökkenése várható.

8.4 Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése

Pilisvörösváron a település mérete, a projektek száma és mérete alapján **nem indokolt egy külön városfejlesztő társaság létrehozása**. 2009-ben az Európai Unió támogatásból megvalósított Fő utca program során az akkori pályázati szabályoknak megfelelően létrejött egy városfejlesztő kft., de ez a projekt lezárását követően hamarosan megszüntetésre került. Ennek oka, hogy **az önkormányzati beruházások megvalósítását a Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztályának munkatársai képesek menedzselni**. Ehhez alkalmasszerűen igénybe vesznek külső szakértőket, pl. tervező, műszaki ellenőr, esetenként külső projektmenedzsment tanácsadás, de külső cégbe kiszervezni a feladatokat nem szükséges. Ebben a kérdésben a 2021-2027-es EU-s pályázati időszak során sem várható

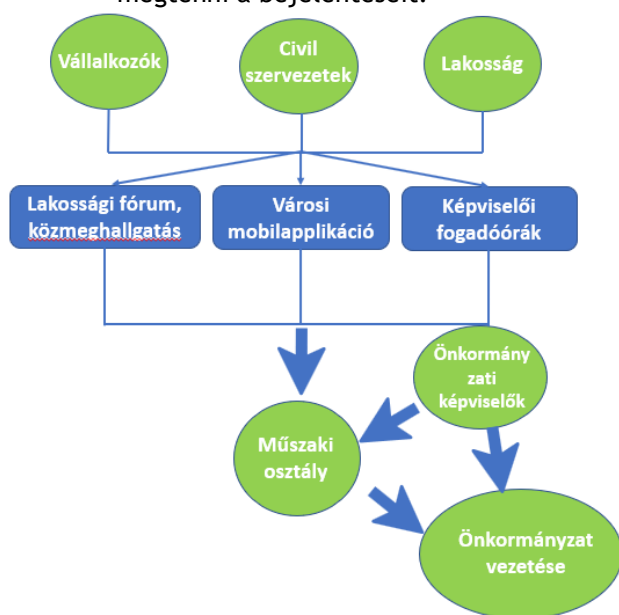
változás, továbbra is döntően saját kapacitásból történik meg a beruházások előkészítése, megvalósítása, majd fenntartása.

A projektfejlesztés intézményi modellje a következőképpen alakul Pilisvörösváron.

A lehetséges projektötletek felkutatása, gyűjtése során az Önkormányzat fel kívánja használni a már meglévő kiváló együttműködését a helyi gazdasági élet szereplőivel és a civil szervezetekkel. Emellett természetesen számít a lakosság véleményére is, akik az időszakonkénti lakossági fórumokon, képviselői fogadóórákon, az éves közmeghallgatáson, vagy adott esetben a Hivatal Műszaki Osztályán tehetik meg javaslatukat.

A projektek becsatornázása tehát többféleképpen valósul meg.

1. Az Önkormányzathoz a saját Műszaki Osztályán keresztül fut be a legtöbb projektötlet, vagy beruházási igény, mivel az Osztály munkatársai vannak tisztában a város infrastruktúrájának helyzetével, a felmerülő fejlesztési igényekkel.
2. A képviselő-testület tagjai révén is számos projektötlet becsatornázására kerül sor, akik tisztában vannak a saját választókerületük problémáival, amit jeleznek az Önkormányzat vezetésének.
3. Kiváló az együttműködés a helyi vállalkozókkal, akikkel közösen számos kisebb-nagyobb beruházás valósult, illetve valósul meg a városban. A vállalkozások részéről is rendszeresek a megkeresések, amelyekben jelzik, hogy a város egyes részeiben milyen fejlesztések elvégzésére lenne szükség a helyi gazdaság fejlesztése érdekében. Az elmúlt időszakban több közös finanszírozású beruházás valósult meg vállalkozói megkeresések alapján.
4. A lakosság részéről is folyamatosan érkeznek bejelentések, akár panaszok, akár konstruktív - megoldási javaslatot is tartalmazó - jelzések formájában. A lakosság a városi mobil applikáción, különböző fórumokon, vagy a hivatali ügyfélszolgálaton keresztül tudja megtenni a bejelentéseit.

A fentiekben felsorolt formában **beérkezett projektötleteket** az Önkormányzat vezetése, a Műszaki Osztály kollégáinak segítségével **prioritási sorrendbe rendezi és felkutatja hozzá a legmegfelelőbb finanszírozási lehetőségeket.** A finanszírozás történhet pályázati támogatásból, amennyiben van ilyen pályázati lehetőség, kizárólag önkormányzati önerőből, vagy adott esetben a helyi vállalkozások, esetleg a lakosság közös finanszírozása mellett.

Miután tisztázódott milyen forrásból kerül sor a beruházás megvalósítására, megkezdődik a beruházás előkészítése. Amennyiben építési, esetleg vízjogi engedélyköteles a beruházás, akkor **külső tervező cég bevonásával elkészülnek az engedélyes tervek, beszerzésre kerülnek a szükséges engedélyek.** Ha nem engedélyköteles a beruházás, akkor pedig rögtön a kiviteli tervek elkészítésére kerül sor. Műszakilag egyszerűbb, tervezést nem igénylő projektek esetében csak egy műszaki leírás és egy árazatlan költségvetés elkészítésére kerül sor.

Amikor rendelkezésre áll a szükséges finanszírozási keret, elkezdődik a projekt kivitelezőjének, megvalósítójának kiválasztása. Közbeszerzési értékhatárt meghaladó beruházások esetében nyílt közbeszerzési eljáráson, egyéb esetben egyszerű beszerzés keretében kerül sor a kivitelező, szállító stb. kiválasztására. Kisebb, önkormányzati forrásból megvalósuló projektek esetében sokszor a Pilisvörösvári Városgazda Nonprofit Kft. végzi el a szükséges feladatokat.

Összefoglalva tehát elmondható, hogy a projektgyűjtés, projektfejlesztés legfőbb lépéseit az Önkormányzat munkatársai végzik, akiknek munkáját esetenként külső szaktanácsadók segítik.

8.4.1 Ellátandó funkciók

Projektek társadalmasítása (alapvetően önkormányzati feladatok):

- lakossági fórumok tartása,
- on-line kérdőíves felmérések lebonyolítása,
- felmérések kiértékelése, összegzése,
- egyeztetés vállalkozókkal, civil szervezetekkel,
- hatósági egyeztetések,
- döntéshozókkal történő kapcsolatfelvétel, fejlesztési elképzelések bemutatása
- a társadalmasítási folyamatok eredményének közzététele a városi honlapon és a médiában.

Finanszírozási források felkutatása (döntően önkormányzati feladatok):

- pályázati támogatási lehetőségek megvizsgálása, kiválasztása,
- vállalkozói vagy lakossági forrásbevonás önkormányzati kiegészítéssel,
- potenciális befektetők felkutatása,
- kizárólag önkormányzati saját forrás felhasználása,
- szükség esetén hitellehetőségek felkutatása.

Projektek előkészítési feladatai (döntően külső szakértők bevonásával):

- engedélyes és kiviteli tervek elkészítése, engedélyek beszerzése,
- szükség esetén a fejlesztéssel érintett ingatlan tulajdonviszonyainak rendezése,
- előírt megvalósíthatósági tanulmányok, megalapozó dokumentumok stb. megírása,
- bevételt termelő projektek esetében üzleti terv, költség-haszon elemzés készítése,
- pályázatok elkészítése,
- közbeszerzési, beszerzési eljárások lebonyolítása.

8.4.2 Kulcsszereplők nevesítése

Projektek generálásában résztvevő nem önkormányzati szereplők:

- Pilisvörösvár és Környéke Ipartestület
- Szébb Környezetünkért Egyesület
- Tegyük Együtt Vörösvárért Egyesület
- Egyéni lakossági bejelentések
- Stb.

Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztálya

- döntések előkészítése, előterjesztések írása,
- beszerzések lebonyolítása, szerződések előkészítése,
- információszolgáltatás az Önkormányzat vezetéke és a külső partnerek felé,
- operatív megbeszélések lefolytatása,
- együttműködés a kiválasztott külső partnerekkel.

Külső szakértők a projektfejlesztés során

- tervezők,
- pályázati író,
- műszaki ellenőr,
- pénzügyi tanácsadó,
- közbeszerzési szakértő,
- külső projektmenedzsment tanácsadó

Strack Bernadett alpolgármester:

- projektlista összeállítása, ezzel kapcsolatos legfontosabb döntések meghozatala,
- finanszírozási lehetőségek felkutatása, tárgyalások lefolytatása,
- projektek pénzügyi háttérének biztosítása

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának képviselő-testülete

- a beruházások megvalósításához szükséges döntések, határozatok meghozatala,
- önkormányzati önerő biztosítása,
- önkormányzati kötelezettségvállalások engedélyezése

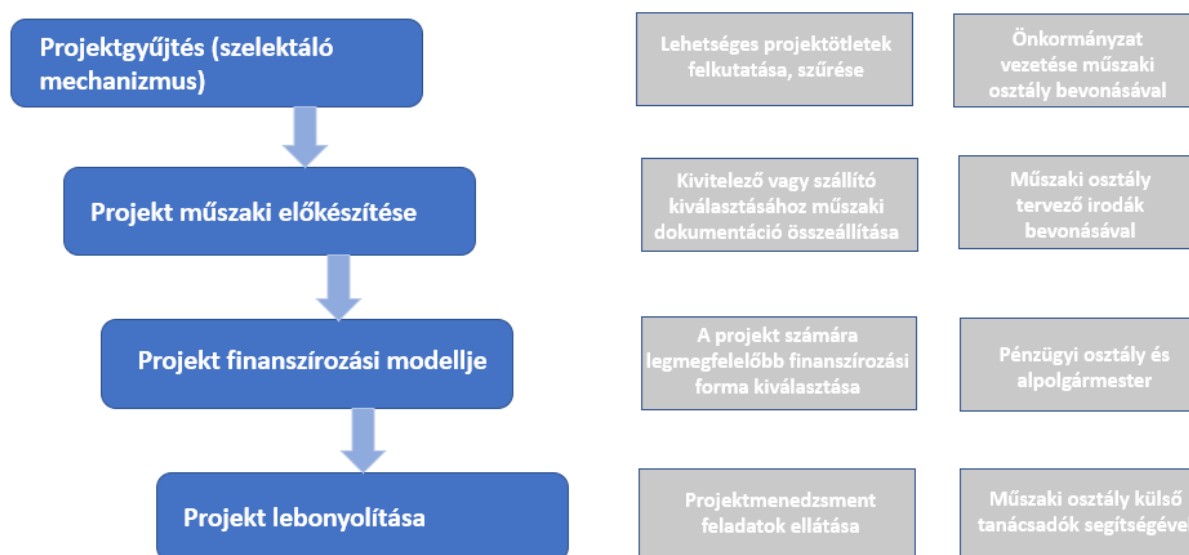
Dr. Fetter Ádám polgármester:

- projektlista összeállítása, ezzel kapcsolatos legfontosabb döntések meghozatala,
- projektek társadalmasításának lefolytatása,
- finanszírozási, támogatási, egyéb szerződések aláírása,

8.4.3 Intézményi modell bemutatása

A konkrét projektek felsorolása és dimenziókénti besorolása a 8.2.1. pontban megtörtént. A Finanszírozási terv összefoglalójában 8.2.2. pontban összegezve lettek a dimenziókénti beavatkozások céljuk, tartalmuk alapján. Jelen fejezetben a projektek megvalósításának intézményi modellje kerül bemutatásra.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatánál a projektek előkészítésének és megvalósításának intézményi modellje az alábbi ábra szerint működik. A részletes feladatok és szereplők bemutatására az előző pontokban már sor került, így azt itt szövegesen már nem ismételjük meg.

A lehetséges projektek becsatornázásában, szelektálásában és a kiválasztott projektek megvalósításában az Önkormányzat munkatársai vesznek részt, akik az egyes részfeladatok elvégzéséhez külső szakértők segítségét is igénybeveszik.

A projektek lebonyolítását követően, az elkészült beruházások fenntartási feladatai szintén önkormányzati hatáskörbe tartoznak, amelyben legnagyobb részt a Műszaki Osztály és a Pénzügyi Osztály munkatársai vesznek részt.

9 Mellékletek

9.1 Antiszegregációs Terv

Jelen fejezet célja a szegregáció feltárt horizontális (társadalmi, gazdasági, környezeti) és térbeli jelenségeinek (szegregátumok) mérséklése, illetve felszámolása.

A KSH az Eljr. 92. § alapján tud a települések számára adatközlést nyújtani, arra vonatkozóan, hogy adott településrészen található-e szegregátum, vagy szegregációval veszélyeztetett terület. A lehatároláshoz szegregációs mutató alapján történik: „szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is;”

Szegregáció mutató: legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül. Pilisvörösvár esetében:

- szegregált terület, amelynél a szegregációs mutató értéke nagyobb egyenlő, mint 20%,
- szegregációval veszélyeztetett terület, amelynél a szegregációs mutató értéke nagyobb egyenlő, mint 15%, de kisebb mint 20%.

200 főnél népesebb települések esetében szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

9.1.1 Helyzetelemzés és értékelés

Pilisvörösvár rendelkezik Esélyegyenlőségi Programmal. Az antiszegregációs tervhez kapcsolódó helyzetelemzés és értékelés elsődleges célja

- az érvényben lévő program nyomán bekövetkezett változásokat bemutatassa be a társadalmi szegregációs trendeket és azok területi vonatkozásait illetően, valamint
- az antiszegregációs célok és beavatkozásokat fogalmazza meg a 2021-2027-es programozási időszakra.

Pilisvörösvár település minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesítési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánják szüntetni.

Pilisvörösvár a hátrányos helyzetűeket segítve rendelkezik az alábbi szociális és gyermekjóléti ellátási, támogatási lehetőségekkel, mellyel lehetőséget biztosít a felzárkóztatáshoz:

- lakhatási támogatás,
- születési és természetbeni születési támogatással,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzethez¹⁷⁶ kapcsolódó kedvezmények,
- 70 év felettiek ajándékutalványa,
- rendkívüli települési támogatás,
- gyógyszertámogatás,
- ápolási támogatás,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő- testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 58/B.§ (2) bekezdésében kapott felhatalmazása alapján évekként ezelőtt létrehozta és folyamatosan működteti a Helyi Szociálpolitikai Kerekasztalt. A kerekasztal feladatai:

¹⁷⁶ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet szabályozza a 2013. 09. 01. napjától hatályba lévő - többek között - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetre való jogosultsági feltételeket.

- véleményezi az éves közfoglalkoztatási terv tervezetét, javaslatot tehetnek annak évközbeni módosítására,
- véleményezi a helyi önkormányzat szolgáltatástervezési koncepciójának tervezetét, javaslatot tehet a szolgáltatástervezési koncepció módosítására,
- véleményezi a szociális és gyermekvédelmi tárgyú szakmai koncepciókat, fejlesztési terveket,
- véleményezi a helyi szociális és gyermekvédelmi rendeletek tervezetét
- szociálpolitikai szempontból véleményezi a helyi önkormányzat feladatát ellátó szociális és gyermekvédelmi intézmények és szolgáltatások munkatervét és éves beszámolóját,
- javaslatot tehet szociális és gyermekvédelmi tárgyú döntések meghozatalára, programok lebonyolítására, új módszerek alkalmazására és jogi szabályozásra,
- kezdeményezheti a helyi szociális szükségletek felmérését, javaslatot tehet a megvalósítására
- értékeli, elemzi a szociális és gyermekvédelmi tárgyú jogszabályok hatályosulását, a szociális és gyermekvédelmi ellátórendszert, valamint a lakosság szociális helyzetével kapcsolatos kutatások eredményét.

9.1.1.1 A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése - a változások értékelése

Hátrányos helyzetű, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (GYRK-ra) jogosult és

- családba fogadó gyám, gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, egyedül nevelő szülő - önkéntes nyilatkozata alapján - legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, vagy
- szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottságú, azaz a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy az RGYK kérelem benyújtásakor aktív korúak ellátására jogosult vagy a RGYK kérelem benyújtását megelőző 16 hónapon belül 12 hónapig álláskeresőként tartották nyilván, vagy
- a gyermek elégtelen a lakókönyezete, lakáskörülményei alapján válik jogosulttá: a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókönyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű, aki

- esetében a hátrányos helyzetűekre vonatkozó feltételek közül legalább kettő fennáll, vagy
- nevelésbe vett gyermek, vagy
- utógondozói ellátásban részesülő tanulói/hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások jogosultságok:

- Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés,
- Arany János Tehetséggondozó Program, Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi Szakiskolai Program,
- Útravaló-MACIKA ösztöndíjprogram,
- Az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása,
- A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések,
- Iskolai felvétel,
- Szünidei gyermekétkeztetés.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és családja jogosult arra, hogy a kedvezményekről tájékoztatást és az igénybevételhez segítséget kapjon a gyermekjóléti szolgálatától. Fontos kiemelni, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet új szemléletű meghatározása nem érinti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő kedvezményeket. Így az RGYK-ban részesülő gyermek - függetlenül attól, hogy hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű - továbbra is jogosult az ingyenes tankönyvre, a bölcsődében, óvodában és az iskola 1-8. évfolyamán az ingyenes intézményi gyermekétkeztetésre és minden egyéb más RGYK-hoz kapcsoló juttatásra, illetve kedvezmény igénybevételére.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása segíti a gyermekek létbiztonságát, ezáltal a kiegyensúlyozott fejlődésük biztosított. A gyermekek könyvekhez és ételhez való hozzájutása elősegíti az egészséges szellemi és testi állapot kialakulását.

A helyi munkanélküliséget csökkentő tényező, hogy Pilisvörösvár Önkormányzata évek óta igen aktív résztvevője a közfoglalkoztatási programoknak. De szerencsére jelenleg egy közfoglalkoztatott sincsen a városban.

9.1.1.2 A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) - a változások értékelése

A Pilisvörösvárra vonatkozó szegregációs mutatók alapján a településen jelenleg (a 2011-es népszámlálás adatai alapján) nincsen szegregátum, veszélyeztetett terület, krízisterület,¹⁷⁷ tehát törvényileg nincs kötelezve az Önkormányzat Antiszegregációs terv kidolgozására, szociális rehabilitációt célzó akcióterület kijelölésére. Szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett terület hiányában a szociális célú városrehabilitációs akció tervezése nem elvárás a várossal szemben az FVS készítésére vonatkozó módszertani kézikönyv alapján.

Mindemellett egy felelősen gondolkodó Önkormányzat, figyelve a helyi lakosság szociális és közösségi igényeire, illetve a település hosszú távú gazdasági és finanszírozási szempontjait is figyelembe véve, akkor jár el helyesen, ha olyan szociális fókuszú programsorozatot alakít ki, ami megoldást kínál a helyben felmerülő problémákra.

Mivel Pilisvörösváron nincsen hivatalos szegregátum, kifejezett területi vonatkozások a szociális ellátórendszer intézményei, létesítményeinek helyszínei esetében értelmezhetők csupán. Az intézmények üzemeltetése részben tartozik az önkormányzat feladatköréhez. Az ellátás színvonalának növelése, az intézmények karbantartása, üzemeltetése, folyamatos fejlesztése kiemelt feladat Pilisvörösváron. A szociális intézmények az egész várostérség területére kihat, az ellátási körzetek bőven túlnyúlnak a település közigazgatási határain, így a „helyi” szociális ellátórendszer alatt az egész várostérség értendő.

9.1.2 Antiszegregációs terv

Az Önkormányzat szándékai szerint két területre szükséges koncentrálni az Antiszegregációs Programnak:

- a) Pilisvörösvári közszolgáltatási intézményrendszerének megtámogatása, hogy az általuk nyújtott szolgáltatások hatékonyan szolgálják a helyi lakosság szociális felzárkóztatását.
- b) Az Önkormányzat fejlesztéspolitikájában annak a horizontális szempontrendszernek az érvényesítése, hogy az elképzelt fejlesztések nem járulhatnak hozzá sem területi alapú szegregáció kialakulásához, sem a helyi lakosság szociális lehetőségeinek szűkítéséhez.

Az Antiszegregációs Program szemléletében integratívnak kell lenni és a helyi közösség bevonásával kell megvalósítani.

- **Integrativitás:** Ahogy a hátrányos helyzetben lévő helyi lakosság problémái sem csupán szociális jellegűek, úgy a megoldás sem delegálható kizárólag a szociális ellátórendszerre. Olyan megoldásokat kell alkalmazni, ahol az egymással összefüggő problémákra komplex megoldások születnek és ahol a helyi közszolgáltatást nyújtó intézmények összhangban tudnak cselekedni.
- **Közösségi bevonás:** Hatékony és fenntartható beavatkozások csak akkor képzelhetők el, ha az (közvetlenül és közvetetten) érintett helyi lakosság is megkérdésre kerül, adott esetben a programok megtervezésében és megvalósításában is szerepet kapnak.

¹⁷⁷ Meg kell jegyezni, hogy a 2001-es népszámlálás iskolai végzettség, lakáskörülmények, foglalkoztatottság alapján a KSH akkor lehatárolt egy antiszegregációs célterületet: a Fő utca, a Vásár utca, illetve a Kandó Kálmán utca által határolt területen. A lehatárolt területen található a (mai nevén) Pest Megyei Viktor Egyesített Szociális Intézmény, így a mérőszámok nem valós képet mutatnak, a területen nem található szegregátum.

9.1.2.1 Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok

Antiszegregációs Program célrendszere	1. 1. A helyi lakosság életminőségének és életlehetőségeinek javítása
	2. A szociális biztonság megteremtése, az egészségi állapot javítása
	3. Az esélyegyenlőség feltételeinek javítása, kiemelten az óvodás és iskolás gyermekek körében
	4. A biztonságos lakókörnyezet megteremtése, a bűnelkövetések számának csökkentése
	5. A munkanélküliség csökkentése, munkaerőpiaci reintegráció elősegítése
	6. A társadalmi kohézió erősítése kulturális és közösségfejlesztési eszközökkel

Antiszegregációs programelemek

9.1.2.2 Szociális tervezés

Az Önkormányzat tervezi szociális térkép elkészítését, ami a későbbiekben hatékonyabbá teheti a szociális ellátórendszert, illetve célzott fejlesztéseket tud megalapozni. A szociális térkép egy több dimenziós vizsgálat, ami a helyi lakosság állapotának felmérésére szolgál vagyoni-, egészségügyi-, oktatási-, lakásügyi- és munkaerő piaci helyzet, életviteli szokások figyelembevételével. A felmérés után pontos képet kapunk a település lakosságának szociális helyzetéről, problémáiról, elvárásairól. A szociális térkép a lakossági felmérés mellett a település szociális ellátó rendszerét is szemügyre veszi, vizsgálja, hogy az egyes társadalmi problémákhoz és szükségletekhez, mennyiben illeszkedik a helyi szociális ellátórendszer, milyen annak hatékonysága, megfelelő kapacitással rendelkezik-e? A szociális térképnek az alábbi tartalmi elemeket kell tartalmaznia:

- Szociális, társadalmi jellegű adatok felvétele és elemzése (KSH, helyi ellátórendszer, önkormányzati adatok stb.),
- Érintett szakemberek probléma-érzékelésének összegyűjtése, elemzése,
- Helyi lakosság megkeresése,
- A kapott információk alapján egy monitoring rendszer kialakítása, ami középtávon hatékony előre-jelzőrendszerként tud működni.

9.1.2.3 Helyi szociális ellátórendszer támogatása

A város szociális intézményeiben magas színvonalú szakmai tevékenység folyik. Mindezek mellett is szükséges a szociális ellátórendszer személyi és tárgyi feltételeinek javítása, illetve infrastrukturális fejlesztésekre. A helyi szociális ellátórendszer központi intézménye a Napos Oldal Szociális Központ. Egységes integrált szakmai programmal a következő szociális feladatokat látja el: étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősok nappali ellátása, fogyatékkal élők nappali ellátása, időskorúak gondozóháza, otthonápolási szolgálat, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ. Ezek a széleskörű szolgáltatások egy intézményen belül lehetővé teszik, hogy minden élethelyzetben segítséget tudjunk nyújtani a rászorulóknak.

- Krízishelyzetek megoldására vonatkozó intézkedések kialakítása,
- Prevenció intézkedések kialakítása,
- Szociális kerekasztal működtetése, ami lehetőséget teremt a társterületek együttműködésére, adott esetben közös, összehangolt intézkedések megvalósítására.

9.1.2.4 Szociálpolitikai intézkedések

A fejlesztések során minden esetben szükséges vizsgálni, hogy az esélyegyenlőség elve teljesül-e. Alapelv, hogy a tervezett fejlesztések semmilyen társadalmi csoport számára ne járjanak hátrányos következménnyel. Ennek érdekében szükséges előre feltérképezni, hogy a fejlesztések önmagukban, illetve azok egymásra hatása milyen következményekkel járhat esélyegyenlőségi szempontból. Cél az is, hogy a jelenleg hátrányos helyzetűnek számító személyek, csoportok körülményei javuljanak, életlehetőségeik bővüljenek. Az esélyegyenlőség biztosítása nem állhat meg a tervezési szakaszban, fontos a nyomonkövetés rendszerének kialakítása, ami a fejlesztések megvalósítása során is folyamatosan monitoringozni tudja az esélyegyenlőség teljesülését.

Szükséges a meglévő szociálpolitikai intézkedések, szociális támogatási rendszerek felülvizsgálata, illetve kívánatos a szociális területeken megvalósítandó intézkedések szinkronizálása társterületek intézkedéseivel. Gyors és a helyi lakosság számára érzékelhető változások mellett olyan intézkedések megvalósítására van szükség, amik szakmai és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe véve fenntarthatóak. Érintett területek:

- Helyi szociális támogatási rendszer,
- Bérletgazdálkodás,
- Foglalkoztatás,
- Bűnmegelőzés,
- Ifjúság és időskérdés,
- Sport és kultúra,
- Egészségügy.

Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások kijelölése az Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ FOLYAMATOS ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA átfogó célon, az R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE célon belül, a társadalmi integráció feltételeinek megteremtése, az érintett lakosság bevonását segítő programok megvalósulása érdekében:

A cél elérését támogató programok		A célok elérése érdekében tervezett, kapcsolódó projektelemek 2021-2027	Költség bruttó (ezer Ft)	Forrás
R1.P1.	Közösségi lehetőségek, rendezvények	rekreációs R1.P1.E2/2. szociális, támogató rendezvények (ruha-, játék-adománygyűjtés stb)	15 000	Saját/TOP+
		R1.P2.E1. Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség	10 000	TOP+
		R1.P1.E2/7. civilek, egyesületek napja	15 000	Saját/TOP+
		R1.P1.E3/6. Ifjúsági park létrehozása	235 000	Külső pályázat
R1.P3.	Sváb hagyományok ápolása, helyi identitást növelő tevékenység	R1.P3.E2/3. kirándulások szervezése (bel- és külföld)	50 000	Saját/TOP+
R1.P4.	Civil szervezetek munkájának elősegítése	R1.P4.E1/1. hagyományőrzéssel foglalkozó civil szervezetek támogatása	80 000	Saját
		R1.P2.E1/2. egyesületek, civil szervezetek közötti együttműködés szorgalmazása, „összekapcsolása”	10 000	TOP+
		R1.P2.E1/3. civil kezdeményezések támogatása	20 000	Saját

Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások kijelölése az Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ FOLYAMATOS ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA átfogó célon, az R2/ EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ERŐSÍTÉSE célon belül, a társadalmi integráció feltételeinek megteremtése, szociális munka megteremtése, fenntartható humán infrastruktúra megvalósulása érdekében:

A cél elérését támogató programok		A célok elérése érdekében tervezett, kapcsolódó projektelemek 2021-2027	Költség bruttó (ezer Ft)	Forrása
R2.P1.	Szociális ellátás fejlesztése	R2. P1.E1/1. bölcsőde férőhely bővítése, fejlesztésre szoruló kisgyermek megsegítésére is alkalmas, új bölcsőde építése	567 000	Külső pályázat
		R2. P1.E1/3. rászoruló, gyermekek étkeztetése	30 000	
		R2. P1.E1/4. rászoruló, gyermekek rendszeres üdültetése		

A cél elérését támogató programok	A célok elérése érdekében tervezett, kapcsolódó projektelemek 2021-2027	Költség bruttó (ezer Ft)	Forrása
	R2.P1.E1/7. rászoruló gyermekek továbbtanulásának támogatása		Saját/TOP+
	R2.P1.E1/5. utalvány, csomag az idők számára (Idősbarát program)	75 000	Saját /vállalkozói
	R2.P1.E1/6. babacsomag, születéstámogatás	9 000	Saját/vállalkozói
R2.P2. Egészséges társadalom	R2.P2.E1/5. védőnői hálózat fejlesztése	20 000	Saját/TOP+

Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások kijelölése az Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ FOLYAMATOS ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA átfogó célon, az R1/ IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE célon belül, az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésének megvalósulása érdekében:

A cél elérését támogató programok	A célok elérése érdekében tervezett, kapcsolódó projektelemek 2021-2027	Költség bruttó (ezer Ft)	Forrása
R1.P1. Közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények	R1.P1.E3/7. Balatonfenyvesi tábor felújítása, minőségének javítása	600 000	Egyéb külső

Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások kijelölése az Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ FOLYAMATOS ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA átfogó célon, az R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA célon belül, a fenntartható városfejlesztés. közösségi terek, játszóterek megvalósítása érdekében:

A cél elérését támogató programok	A célok elérése érdekében tervezett, kapcsolódó projektelemek 2021-2027	Költség bruttó (ezer Ft)	Forrása
R3.P1. Családbarát biztosítása	R3.P1.E2/1.játszóterek különböző korosztályoknak		
E2.	R3.P1.E2/3. nyilvános toalett a játszótereknél, parkoknál	157 000	Saját/TOP+
	R8.P4.E2/4..., játszóterek, ..., biztonságossá tétele, modernizálása		

Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások kijelölése az Á3/ A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE átfogó célon, az R8/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME célon belül, az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésének és a fenntartható humán infrastruktúra megvalósulása érdekében:

A cél elérését támogató programok		A célok elérése érdekében tervezett, kapcsolódó projektelemek 2021-2027	Költség bruttó (ezer Ft)	Forrása
R8.P4.	Intézmények fejlesztése	R8.P4.E1/2. konyhabővítés, modernizáció, konyha áthelyezése, felújítása	315 000	TOP+
		R8.P4.E1/3. Templom téri iskola modernizálása, felújítása	60 000	TOP+
		R8.P4.E1/8. óvodaépületek modernizálása, felújítása	155 000	TOP+

Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások kijelölése az Á4/ A TÉRSÉGI KAPCSOLATOK TOVÁBBFEJLESZTÉSE átfogó célon, az R11/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A TELEPÜLÉSKÉP ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME célon belül, az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésének, és a fenntartható humán infrastruktúra megvalósulása érdekében:

A cél elérését támogató programok		A célok elérése érdekében tervezett, kapcsolódó projektelemek 2021-2027	Költség bruttó (ezer Ft)	Forrása
R11.P1.	A térségi szolgáltatások bővítése	R11.P1.E1/3. Virgonc épületének megújítása	60 000	Egyéb külső
		R11.P1.E1/4., R8.P4.E1/7. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás	130 000	Saját/TOP+
		R11.P1.E1/2. Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása	100 000	TOP+

9.1.2.5 A szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása (amennyiben releváns)

Pilisvörösváron nem található szegregátum, vagy veszélyeztetett terület, így a szociális városrehabilitációs akcióterület meghatározása nem érinti.

9.1.2.6 A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata

Pilisvörösváron nem található szegregátum, vagy veszélyeztetett terület, így a horizontális antiszegregációs projektelemek szegregátumonkénti szinergiájának vizsgálata nem értelmezhető. A horizontális célok a város, illetve várostérség egészére hatnak, az érintett terület egészén érezteti az integrációs hatását.

9.1.2.7 A beavatkozások ütemezése

Tervezett akciók és beavatkozások	2021 2. félév	2022 1. félév	2022 2. félév	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév		
horizontális										
R1.P1.E2/2. szociális, támogató rendezvények (ruha-, játék-adománygyűjtés)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
R1.P2.E1. Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
R1.P1.E2/7. civilek, egyesületek napja	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
R1.P3.E2/3. kirándulások szervezése			x	x	x	x	x	x	x	x
R1.P4.E1/1. hagyományőrzéssel foglalkozó civil szervezetek támogatása		x	x	x	x	x	x	x	x	x
R1.P2.E1/2. egyesületek, civil szervezetek közötti együttműködés szorgalmazása, „összekapcsolása”				x	x	x	x	x	x	x
R1.P2.E1/3. civil kezdeményezések támogatása		x	x	x	x	x	x	x	x	x
R2. P1.E1/1. bölcsőde férőhely bővítése, fejlesztésre szoruló kisgyermek megsegítésére is alkalmas, új bölcsőde építése	x	x	x	x	xx					
R2. P1.E1/2. speciális ellátást igénylők gondozásának			x	x	x	x	x			

Tervezett akciók és beavatkozások	2021 2. félév	2022 1. félév	2022 2. félév	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév		
fejlesztése										
R2. P1.E1/3. rászorulók, gyermekek étkeztetése	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
R2. P1.E1/4. rászorulók, gyermekek rendszeres üdültetése					x	x	x	x	x	x
R2.P1.E1/7. rászoruló gyermekek továbbtanulásának támogatása	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
R2.P1.E1/5. utalvány, csomag az idősek számára (Idősbarát program)		x	x	x	x	x	x	x	x	x
R2.P1.E1/6. babacsomag, születéstámogatás	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
R2.P2.E1/5. védőnői hálózat fejlesztése			x	x	x	x	x	x		
R1.P1.E3/7. Balatonfenyvesi tábor felújítása, minőségének javítása		x	x	x	x	x	x			
R3.P1.E2/1.játszóterek különböző korosztályoknak				x	x	x	x	x	x	x
R3.P1.E2/3. nyilvános toalett a játszótereknél, parkoknál		x	x	x	x	x	x			
R8.P4.E2/4..., játszóterek, ..., biztonságossá tétele, modernizálása		x	x	x	x	x	x	x	x	x
R8.P4.E1/2. konyhabővítés, modernizáció, konyha áthelyezése, felújítása			x	x	x	x	x	x		
R8.P4.E1/4. „Mutyi” rendezvényház modernizálása, felújítása						x	x	x	x	x
R8.P4.E1/8. óvodaépületek modernizálása, felújítása		x	x	x	x	x	x			
R11.P1.E1/3.			x	x	x	x	x	x	x	x

Tervezett akciók és beavatkozások	2021 2. félév	2022 1. félév	2022 2. félév	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév		
Virgonc épületének megújítása										
R11.P1.E1/4., R8.P4.E1/7. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás			X	X	X	X	X			
R11.P1.E1/2. Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása					X	X	X	X		

Pilisvörösváron nem található szegregátum, vagy veszélyeztetett terület, így a fenti táblázat csak a horizontális és a területi érintettséggel rendelkező, de az egész település, várostérségre kiható antiszegregációs projektelemeket mutathatja be.

9.1.2.8 Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

Tervezett akciók és beavatkozások	becsült költség (bruttó Ft)		tervezett forrás
horizontális			
R1.P1.E2/2. szociális, támogató rendezvények (ruha-, játék-adománygyűjtés)	15 000		Saját/TOP+
R1.P2.E1. Fejlesztésekben való közösségi részvétel, valóságos partnerség	10 000		TOP+
R1.P1.E2/7. civilek, egyesületek napja	15 000		Saját/TOP+
R1.P3.E2/3. kirándulások szervezése (kül- és belföld)	50 000		Saját/TOP+
R1.P4.E1/1. hagyományörzéssel foglalkozó civil szervezetek támogatása	20 000		Saját
R1.P2.E1/2. egyesületek, civil szervezetek közötti együttműködés szorgalmazása, „összekapcsolása”	10 000		TOP+
R1.P2.E1/3. civil kezdeményezések támogatása	80 000		Saját
R2. P1.E1/1. bölcsőde férőhely bővítése, fejlesztésre szoruló kisgyermek megsegítésére is alkalmas, új bölcsőde építése	567 000		elnyert pályázat
R2. P1.E1/3. rászoruló, gyermekek étkeztetése	30 000		Saját/TOP+
R2. P1.E1/4. rászoruló, gyermekek rendszeres üdültetése			
R2.P1.E1/7. rászoruló gyermekek továbbtanulásának támogatása			
R2.P1.E1/5. utalvány, csomag az idősok számára (Idősbarát program)	75 000		Saját/vállalkozói
R2.P1.E1/6. babacsomag, születéstámogatás	9 000		Saját/vállalkozói
R2.P2.E1/5. védőnői hálózat fejlesztése	20 000		Saját/TOP+

Tervezett akciók és beavatkozások	becsült költség	
	(bruttó Ft)	tervezett forrás
R1.P1.E3/7. Balatonfenyvesi tábor felújítása, minőségének javítása	600 000	Egyéb külső
R3.P1.E2/1. játszóterek különböző korosztályoknak	157 000	Saját/TOP+
R3.P1.E2/3. nyilvános toalett a játszótereknél, parkoknál		
R8.P4.E2/4..., játszóterek, ..., biztonságossá tétele, modernizálása		
R8.P4.E1/2. konyhabővítés, modernizáció, konyha áthelyezése, felújítása	315 000	TOP+
R8.P4.E1/4. „Mutyi” rendezvényház modernizálása, felújítása	600 000	Egyéb külső
R8.P4.E1/8. óvodaépületek modernizálása, felújítása	155 000	TOP+
R11.P1.E1/3. Virgonc épületének megújítása	60 000	Saját/egyéb külső
R11.P1.E1/4., R8.P4.E1/7. Napos Oldal épületének felújítása, átalakítása, kapacitásbővítése, modernizálás	130 000	TOP+/saját
R11.P1.E1/2. Nevelési Tanácsadó épületének modernizálása, felújítása	100 000	TOP+
Összesített költség:	3 018 000	

Pilisvörösváron nem található szegregátum, vagy veszélyeztetett terület, így a fenti táblázat csak a horizontális és a területi érintettséggel rendelkező, de az egész település, várostérségre kiható antiszegregációs projektelemeket mutathatja be. A szociális városrehabilitációs projektek Pilisvörösvár esetében nem relevánsak.

9.2 Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása

9.2.1 Lakossági felmérés

Pilisvörösvár önkormányzata kérdőív kitöltésével kérte a lakosság segítségét a városfejlesztési dokumentumok elkészítése kapcsán. Megkérte a lakosságot, hogy mondja el véleményét a lehetséges projektekről, illetve az előttünk álló időszakban megoldandó fejlesztési feladatokról és az esetlegesen felvetődő problémákról.

A lakossági kérdőív fejléce

A kitöltendő kérdőívet az alábbi linken lehetett elérni:

<https://forms.gle/kpBMqndbC39h2SoY9>

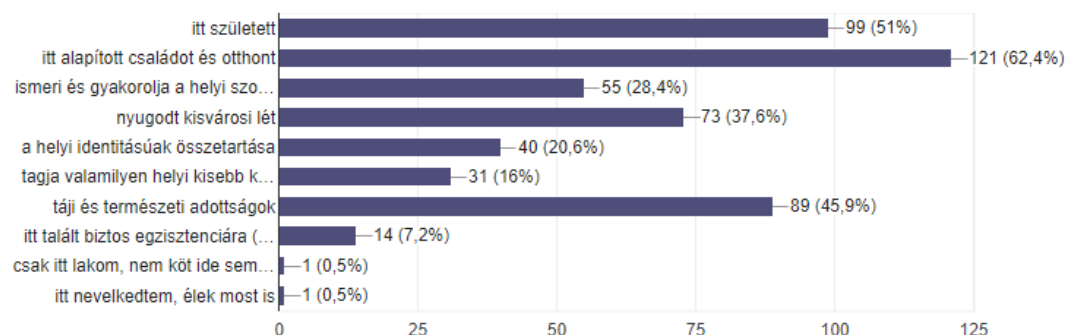
Több mint 500 válasz, kitöltött kérdőív érkezett. A kitöltött kérdőívek statisztikáját alább megtekinthető.

A kérdőív kitöltése 20-30 percet vett igénybe. A kérdőív tartalma a módszertani kézikönyv javaslatai alapján készült Pilisvörösvár várostérségére specifikálva.

A teljes kérdőív bemutatása a fizikai keretek szűkossége (pl. a görgetősávok alkalmazása) miatt jelen dokumentumban lehetetlen, de a fenti linkeken elérhető. Az alábbi grafikonok a kitöltött kérdőívek feldolgozásából származó részlet:

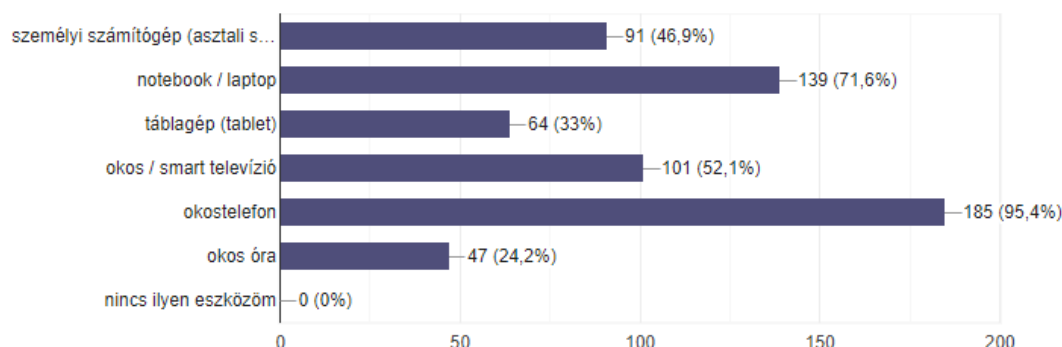
Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját?

194 válasz

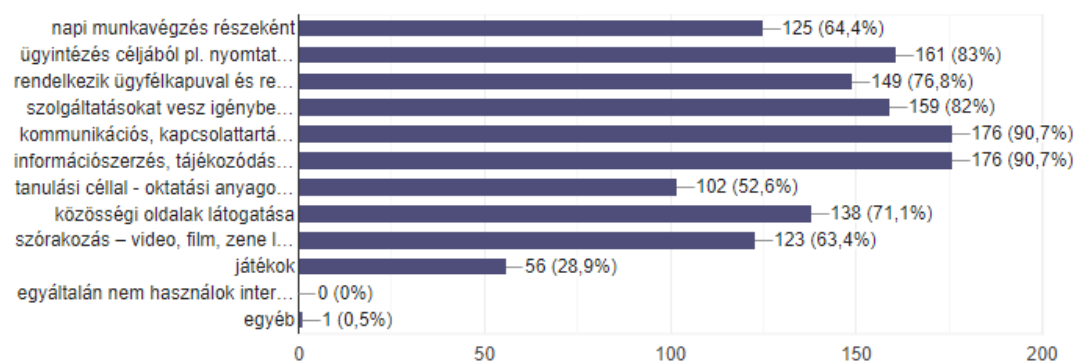
Milyen elektronikus eszközöket használ a hétköznapiakban? Több válasz is lehetséges, azonban a 7. válasz kizárja a több válasz lehetőségét

194 válasz

Milyen céllal használja az INTERNETET? Több válasz is lehetséges.

194 válasz

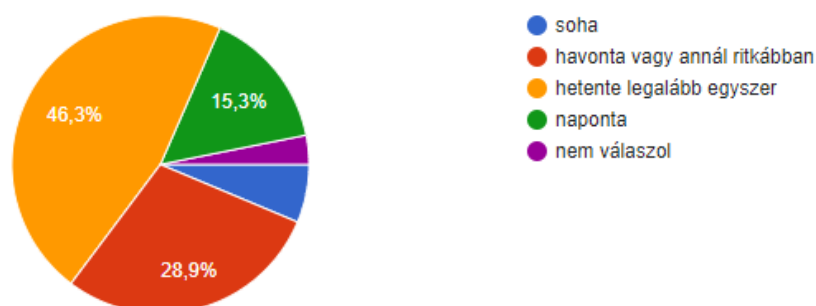
Hogyan értékeli az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságát (összehasonlítva saját korosztályához)?

193 válasz

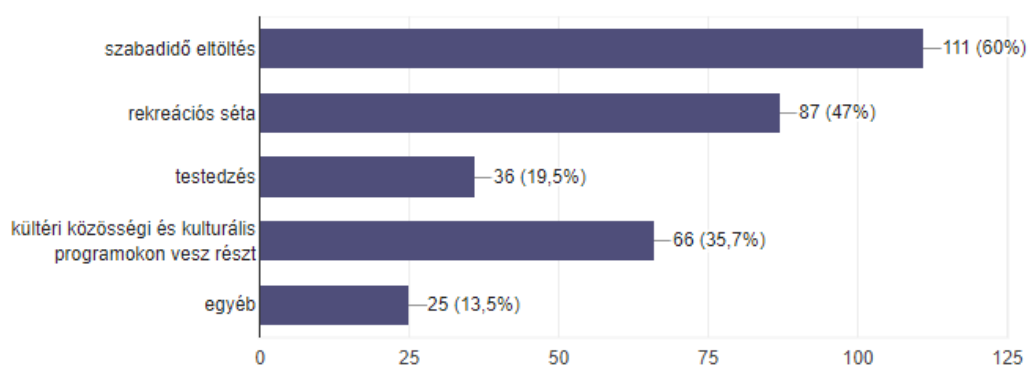
Milyen gyakran látogat városi zöldterületeket, parkokat?

190 válasz

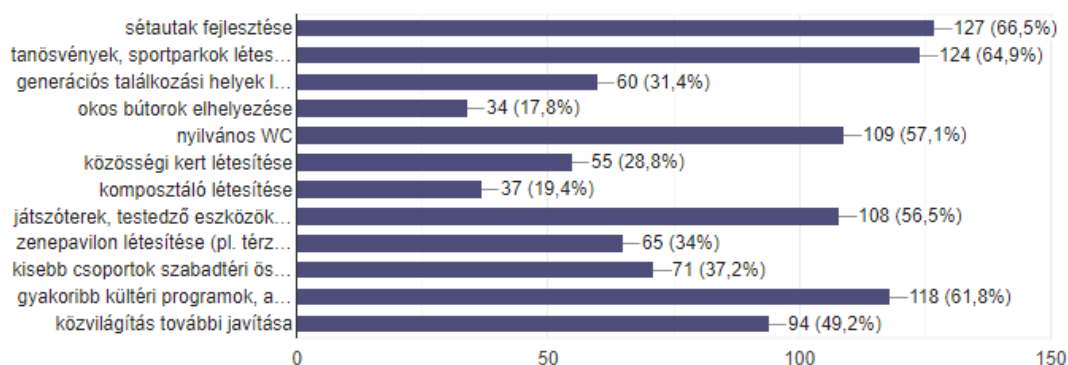
Milyen céllal látogat városi zöldterületeket, parkokat? Több válasz is lehetséges.

185 válasz

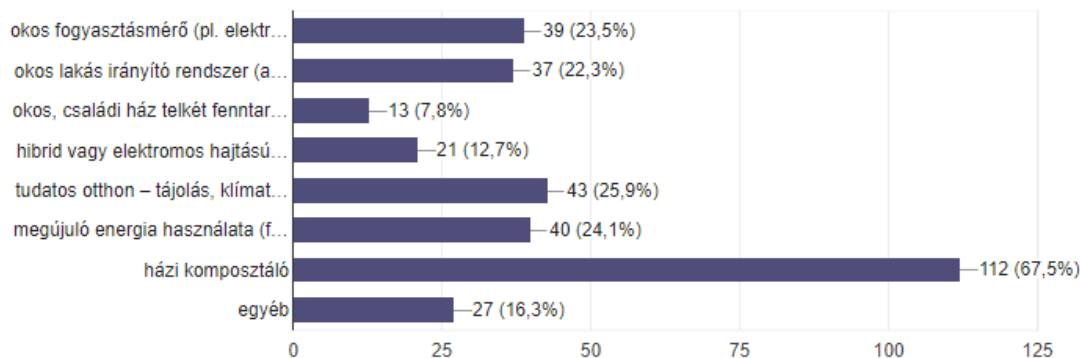
Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a város zöldfelületeit az Ön és családja számára (fejlesztések, új funkciók stb.)?Több válasz is lehetséges.

191 válasz

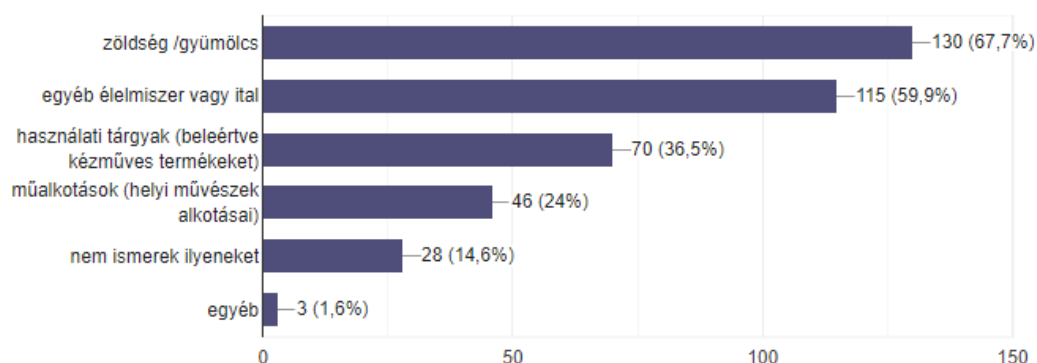
Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában?Több válasz is lehetséges.

166 válasz

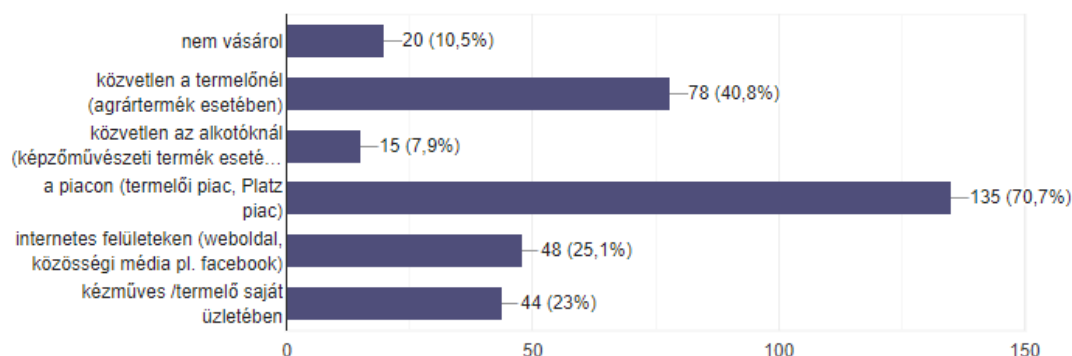
Milyen helyben, illetve térségben létrehozott termékeket ismer?Több válasz is lehetséges.

192 válasz

Hol vásárol Ön a helyi/ térségi termékeket? Több válasz is lehetséges, azonban az 1. válasz kizárja a több válasz lehetőségét

191 válasz

9.2.2 Intézményi/ szervezeti felmérés

Pilisvörösvár önkormányzata a várostérséget kiszolgáló intézményeket, egyesületeket megkereste és javasolta a fejlesztési szükségleteiket felmérő kérdőív kitöltését nekik. Összesen 15 részletesen kitöltött intézményi kérdőív érkezett vissza.

Az intézményi fejlesztési szükségletek leginkább a kapacitásbővítésről, korszerűsítésről, digitális technológiák alkalmazására alkalmas eszközbeszerzésről szólnak.

A kitöltött kérdőívek a terjedelmesség miatt külön, beágyazott dokumentumban találhatóak.

9_2_2_Pvv_FVS_intezm
enyi_szervezeti_felmer

9.3 Finanszírozási terv beavatkozásoként

A cselekvési tervben azonosított beavatkozásokra az alábbi táblázat került kitöltésre. A finanszírozási terv táblázat egy eszközként szolgál a város számára, melyet folyamatosan nyomon követ és folyamatosan kiegészít a tervezett beavatkozásokról időközben keletkező plusz információkkal.

A táblázatban szereplő projektek nagy száma és a táblázat mérete miatt egy excel táblázatként került beágyazásra az FVS-be a dokumentum.

Finanszírozási
tervtábla.xlsx

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése	Prosperáló dimenzió	Zöldülő dimenzió
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége (Ft)		1 865 000 000	3 370 000 000
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	- van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel	van (ipari park) igen	nincsen nem
Források	- milyen források rendelkeznek a beavatkozáshoz - figyelembe kell venni, hogy a források kombinálhatók	pályázati támogatás, önkormányzati önerő, városfejlesztési tőkealap az érintett vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett	pályázati támogatás, önkormányzati önerő vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett
Finanszírozás elemek aránya		alapvetően 100% vissza nem térítendő támogatás, a költségek megnövekedése esetén önkormányzati önerő	alapvetően 100% vissza nem térítendő támogatás, a költségek megnövekedése esetén önkormányzati önerő
Várható vagy elvárt eredmények	- társadalmi hasznok - pénzügyi hasznok externáliák	az iparterület fejlesztése révén új munkahelyek létesülhetnek, megszűnik az érintett utcákban a szálló por, megoldódik a csapadékvíz az iparterület infrastruktúrájának fejlesztése növeli az itt található ingatlanok értékét, több cég fog betelepülni és telephelyet létrehozni, ami adóbevétel emelkedést okoz <i>javul a város infrastruktúrájának helyzete, fejlődik a gazdasága</i>	az önkormányzati tulajdonú, közfunkciót ellátó épületek korszerűbbek lesznek, emelkedik a szolgáltatási színvonal csökkennek az épületek fenntartási költségei <i>a városi szolgáltatások színvonala emelkedik, a megnövekedett energia alkalmazása folytán zöldülő a</i>
Kockázatok	- megvalósítás kockázatai - finanszírozási kockázatok - fenntartási kockázatok	a költségek megemelkedése miatt eredménytelen közbeszerzés, elhúzódozó megvalósítás a vissza nem térítendő támogatás mellett külső forrást is be kell vonni, önkormányzati önerő, városfejlesztési alap a vártnál magasabb fenntartási költségek	a kivitelezés alatt az intézmények működése korlátozott lehet, amely zavarja a szolgáltatást a beruházások nem hozzák a remélt energiamegtakarítást, a fenntartási költségek nem csökkennek a remélt mértékben a vártnál magasabb fenntartási költségek
Érdekeltek		önkormányzat és magán befektetők, vállalkozások	önkormányzat, állami intézményfenntartók

Megvizsgálandó szempontok
<i>Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége (Ft)</i>
<i>Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek</i>
<i>Források</i>
<i>Finanszírozás elemek aránya</i>
<i>Várható vagy elvárt eredmények</i>
<i>Kockázatok</i>
<i>Érdekeltek</i>

Digitális dimenzió	Megtartó dimenzió	Kiszolgáló dimenzió
185 000 000	6 259 000 000	3 736 000 000
nincsen	van (piac)	van (főző konyha)
nem	igen	igen
pályázati támogatás, önkormányzati önerő vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett	pályázati támogatás, önkormányzati önerő vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett	pályázati támogatás, önkormányzati önerő, városfejlesztési tőkealap vissza nem térítendő támogatás és önkormányzati önerő bevonása is tervezett
alapvetően 100% vissza nem térítendő támogatás, a költségek megnövekedése esetén önkormányzati önerő a lakosság digitális kompetenciái fejlődnek, az okos szolgáltatások megkönnyítik a lakosok életét egyres városi szolgáltatások ellátása hatékonyabbá válik, ami költségmegtakarítást okoz <i>élhetőbbé válik a város, javul a szolgáltatások színvonala</i>	döntően vissza nem térítendő támogatás, ahol szükséges (pl. bevételtermelő projektek) ott önkormányzati önerő bevonása mellett az önkormányzati szolgáltatások színvonala emelkedik, egyre több szolgáltatás válik helyben, kényelmesen elérhetővé a lakosság csökkennek a fenntartási költségek, alacsonyabbak lesznek a felújítási, karbantartási költségek, nő az önkormányzati tulajdon értéke <i>magasabb színvonalú városi szolgáltatások, élhetőbb város</i>	döntően vissza nem térítendő támogatás, ahol szükséges (pl. bevételtermelő projektek) ott önkormányzati önerő bevonása mellett fejlődik a város infrastruktúrája, nő a lakossági elégedettség támogatás bevonásával sikerül rövid idő alatt jelentős hiánypótló beruházásokat megvalósítani, így a következő időszakban az önkormányzati forrásokat már inkább csak a fenntartásra kell fordítani <i>élhetőbbé válik a város, javul a szolgáltatások színvonala</i>
az új szolgáltatásokat nem sikerül megfelelően integrálni a város működésébe, kihasználtságuk alacsony lesz a valós költségek meghaladják a rendelkezésre álló forrásokat, nem sikerül maradéktalanul megvalósítani a fejlesztési terveket a digitális eszközök gyakran elromlanak, javításra szorulnak, emelkednek a fenntartási költségek	a kivitelezés alatt az intézmények működése korlátozott lehet, nem veszik a remélt számban igénybe a szolgáltatásokat, nem sikerül elérni magasabbak lesznek a költségek a vártnál, önerőt is be kell vonni a finanszírozásba az önkormányzat pénzügyi helyzete romlik, nem tudja finanszírozni a fenntartási költségeket	a rengeteg párhuzamosan megvalósuló beruházás megnehezíti az itt élők helyzetét, ami lakossági elégedetlenséget szül a nagy számú párhuzamosan megvalósuló beruházás költségei emelkednek, önkormányzati önerővel kell kiegészíteni a számos új beruházás fenntartási költségei megterhelik az önkormányzat pénzügyi helyzetét, kevesebb pénz jut további fejlesztésekre
önkormányzat, vállalkozások, lakosság, civil szervezetek	önkormányzat, vállalkozások, lakosság, civil szervezetek, egészségügyi és szociális intézmények	önkormányzat, vállalkozások, lakosság, civil szervezetek

9.4 Működési térkép

